

Godina XXX
Petak, 16. oktobra/listopada 2026. godine

Broj/Број
76

Година XXX
Петак, 16. октобра 2026. године

ISSN 1512-7486 - bosanski jezik
ISSN 1512-7494 - hrvatski jezik
ISSN 1512-7508 - srpski jezik

**PREDSJEDNIŠTVO
BOSNE I HERCEGOVINE**

1521

Na osnovu člana 18. stav (4) Zakona o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2026. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 53/26) i člana 5. stav (1) Pravilnika o dodjeli sredstava interventne tekuće rezerve za period april - decembar 2026. godine, broj 01-50-1-2152-2/26 od 3. augusta 2026. godine i 01-50-1-2173-2/26 od 8. augusta 2026. godine, te Odluke o kriterijima za dodjelu sredstava interventne tekuće rezerve za period april - decembar 2026. godine, broj 03-16-1-2335-1/26 od 17. augusta 2026. godine, član Predsjedništva Bosne i Hercegovine donosi

**ODLUKU
O KORIŠTENJU SREDSTAVA INTERVENTNE TEKUĆE
REZERVE**

Član 1.
(Predmet odluke)

Odobravaju se sredstva za korištenje interventne tekuće rezerve budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2026. godinu, u iznosu od 10.000,00 KM Udruženju Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca iz Sarajeva, kao vid finansijske podrške za izgradnju spomenika žrtvama genocida u Srebrenici, u Oslu.

Član 2.
(Nadležnost za realizaciju)

Za realizaciju ove odluke zadužen je Sekretarijat Predsjedništva Bosne i Hercegovine, a uplatu će izvršiti na žiro-račun Udruženja Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca.

Član 3.
(Izvjestaj o namjenskom utrošku sredstava)
Obavezuje se Udruženje Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca da dostavi izvještaj o namjenskom utrošku dodijeljenih sredstava.

Član 4.

(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 03-16-1-2335-2/26
7. oktobra 2026. godine
Sarajevo

Član Predsjedništva BiH
Željko Komšić, s. r.

Na temelju članka 18. stavka (4) Zakona o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2026. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 53/26) i članka 5. stavka (1) Pravilnika o dodjeli sredstava interventne tekuće pričuve za razdoblje travanj - prosinac 2026. godine, broj 01-50-1-2152-2/26 od 3. kolovoza 2026. godine i 01-50-1-2173-2/26 od 8. kolovoza 2026. godine, te Odluke o kriterijima za dodjelu sredstava interventne tekuće pričuve za razdoblje travanj - prosinac 2026. godine, broj 03-16-1-2335-1/26 od 17. kolovoza 2026. godine, član Predsjedništva Bosne i Hercegovine donosi

**ODLUKU
O KORIŠTENJU SREDSTAVA INTERVENTNE TEKUĆE
PRIČUVE**

Članak 1.
(Predmet odluke)

Odobravaju se sredstva za korištenje interventne tekuće pričuve proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2026. godinu, u iznosu od 10.000,00 KM Udruzi Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca iz Sarajeva, kao vid finansijske potpore za izgradnju spomenika žrtvama genocida u Srebrenici, u Oslu.

Чланак 2.
(Надлежност за реализирање)

За реализирање ове одлуке задужено је Тајништво Председништва Босне и Херцеговине, а уплату ће извршити на жиросу Удруже Вијеће конгреса бошњачких интелектуалаца.

Чланак 3.

(Извјешће о намјенском утрошку средстава)

Обвезује се Удруже Вијеће конгреса бошњачких интелектуалаца да достави извјешће о намјенском утрошку додјелијених средстава.

Чланак 4.

(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 03-16-1-2335-2/26

7. listopada 2026. године

Сарајево

Члан Председништва БиХ

Џелко Комшић, в. р.

На основу члана 18. став (4) Закона о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2026. годину ("Службени гласник БиХ", број 53/26) и члана 5. став (1) Правилника о дојели средстава интервентне текуће резерве за период април - децембар 2026. године, број: 01-50-1-2152-2/26 од 3. августа 2026. године и 01-50-1-2173-2/26 од 8. августа 2026. године, те Одлуке о критеријумима за дојелу средстава интервентне текуће резерве за период април - децембар 2026. године, број: 03-16-1-2335-1/26 од 17. августа 2026. године, члан Председништва Босне и Херцеговине доноси

ОДЛУКУ
О КОРИШТЕЊУ СРЕДСТАВА ИНТЕРВЕНТНЕ
ТЕКУЋЕ РЕЗЕРВЕ

Члан 1.

(Предмет одлуке)

Одобравају се средства за кориштење интервентне текуће резерве буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2026. годину, у износу од 10.000,00 КМ Удружењу Вијеће конгреса бошњачких интелектуалаца из Сарајева, као вид финансијске помоћи за изградњу споменика жртвама геноцида у Сребреници, у Ослу.

Члан 2.

(Надлежност за реализацију)

За реализацију ове одлуке задужен је Секретаријат Председништва Босне и Херцеговине, а уплату ће извршити на жиросу Удружења Вијеће конгреса бошњачких интелектуалаца.

Члан 3.

(Извјештај о намјенском утрошку средстава)

Обавезује се Удружење Вијеће конгреса бошњачких интелектуалаца да достави извјештај о намјенском утрошку додијељених средстава.

Члан 4.

(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 03-16-1-2335-2/26

7. октобра 2026. године

Сарајево

Члан Председништва БиХ

Џелко Комшић, с. р.

ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ ПАРЛАМЕНТАРНЕ
СКУПШТИНЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

1522

Темелјем чланка 18. став (3) Закона о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2026. годину ("Службени гласник БиХ", број 53/26), и члана 5. Одлуке о начину, поступку и критеријима дојеле средстава интервентне текуће резерве за 2026. годину, број 01-02-4-1950/26 од 4.8.2026., члан КOLEGIJA Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине Маринко Чавара, доноси

ОДЛУКУ

О ДОДЈЕЛИ СРЕДСТАВА ИНТЕРВЕНТНЕ ТЕКУЋЕ
РЕЗЕРВЕ

Члан 1.

Одобравају се средства за интервентно кориштење текуће резерве буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине у укупном износу од 1.500,00 КМ (hiljadу и petsto konvertibilnih maraka) Мјесној заједници Невић Полје - Нови Травник за суфинансирање Adventa.

Члан 2.

За реализацију ове одлуке задужени су Сектор за финансије Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине и Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, а средства из члана 1. ове одлуке уплатити ће се на трансакцијски рачун Мјесне заједнице Невић Полје - Нови Травник.

Члан 3.

Мјесна заједница Невић Полје - Нови Травник обвезује се члану КOLEGIJA Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине доставити извјештај о утрошеним средствима, најкасније у року од 12 мјесеци од дана уплате новчаних средстава.

Члан 4.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објавити ће се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 02/е-02-3-2415-1/26

8. октобра 2026. године

Члан КOLEGIJA

Представничког дома

Маринко Чавара, с. р.

Темелјем чланка 18. став (3) Закона о прорачуну институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2026. годину ("Службени гласник БиХ", број 53/26), и чланка 5. Одлуке о начину, поступку и критеријима дојеле средстава интервентне текуће приуве за 2026. годину, број 01-02-4-1950/26 од 4.8.2026., члан КOLEGIJA Заступничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине Маринко Чавара, доноси

ОДЛУКУ

О ДОДЈЕЛИ СРЕДСТАВА ИНТЕРВЕНТНЕ ТЕКУЋЕ
ПРИУВЕ

Чланак 1.

Одобравају се средства за интервентно кориштење текуће приуве прорачуна институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине у укупном износу од 1.500,00 КМ (tisuću и petsto konvertibilnih maraka) Мјесној заједници Невић Полје - Нови Травник за суфинансирање Adventa.

Чланак 2.

За реализацију ове одлуке задужени су Сектор за финансије Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине и Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, а средства из члана 1. ове одлуке уплатити ће се на трансакцијски рачун Мјесне заједнице Невић Полје - Нови Травник.

Темељем члана 18. став (3) Закона о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2026. годину ("Службени гласник БиХ", број 53/26), и члана 5. Одлуке о начину, поступку и критеријима дојеле средстава интервентне текуће резерве за 2026. годину, број: 01-02-4-1950/26 од 4.8.2026., члан Колегија Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине Маринко Чавара, доноси

**ОДЛУКУ
О ДОДЈЕЛИ СРЕДСТАВА ИНТЕРВЕНТНЕ ТЕКУЋЕ
РЕЗЕРВЕ****Члан 1.**

Одобравају се средства за интервентно коришћење текуће резерве буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обвеза Босне и Херцеговине у укупном износу од 1.000,00 КМ (хиљаду конвертибилних марака) пројектним активностима Надбискупског центра за пасторал младих "Иван Павео II."

Члан 2.

За реализацију ове одлуке задужени су Сектор за финансије Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине и Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, а средства из члана 1. ове одлуке уплатиће се на трансакцијски рачун Надбискупског центра за пасторал младих "Иван Павео II."

Члан 3.

Надбискупски центар за пасторал младих "Иван Павео II." обавезује се члану Колегија Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине доставити извјештај о утрошеним средствима, најкасније у року од 12 мјесеци од дана уплате новчаних средстава.

Члан 4.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објавит ће се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 02/е-02-3-2415-3/26
8. октобра 2026. године

Члан Колегијума
Представничког дома
Маринко Чавара, с. р.

1525

Темелјем чланка 18. став (3) Закона о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2026. годину ("Службени гласник БиХ", број 53/26), и члана 5. Одлуке о начину, поступку и критеријима додјеле средстава интервентне текуће резерве за 2026. годину, број 01-02-4-1950/26 од 4.8.2026., члан Колегија Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине Маринко Чавара, доноси

**ОДЛУКУ
О ДОДЈЕЛИ СРЕДСТАВА ИНТЕРВЕНТНЕ ТЕКУЋЕ
РЕЗЕРВЕ****Члан 1.**

Одобравају се средства за интервентно коришћење текуће резерве буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обвеза Босне и Херцеговине у укупном износу од 1.000,00 КМ (хиљаду конвертибилних марака) НКУД-у "Наши коријени" за подршку у раду.

Члан 2.

За реализацију ове одлуке задужени су Сектор за финансије Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине и Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, а средства из члана 1. ове одлуке уплатит ће се на трансакцијски рачун НКУД-а "Наши коријени".

Члан 3.

НКУД "Наши коријени" обавезује се члану Колегија Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине доставити извјештај о утрошеним средствима, најкасније у року од 12 мјесеци од дана уплате новчаних средстава.

Члан 4.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објавит ће се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 02/е-02-3-2415-4/26
8. октобра 2026. године

Члан Колегија
Представничког дома
Маринко Чавара, с. р.

Темелјем чланка 18. ставак (3) Закона о прорачуну институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2026. годину ("Службени гласник БиХ", број 53/26), и чланка 5. Одлуке о начину, поступку и критеријима додјеле средстава интервентне текуће пријаве за 2026. годину, број 01-02-4-1950/26 од 4.8.2026., члан Колегија Заступничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине Маринко Чавара, доноси

**ОДЛУКУ
О ДОДЈЕЛИ СРЕДСТАВА ИНТЕРВЕНТНЕ ТЕКУЋЕ
ПРИЈАВЕ****Чланак 1.**

Одобравају се средства за интервентно коришћење текуће пријаве прорачуна институција Босне и Херцеговине и међународних обвеза Босне и Херцеговине у укупном износу од 1.000,00 КМ (тисућу конвертибилних марака) НКУД-у "Наши коријени" за потпору у раду.

Чланак 2.

За реализацију ове одлуке задужени су Сектор за финансије Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине и Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, а средства из члана 1. ове одлуке уплатит ће се на трансакцијски рачун НКУД-а "Наши Коријени".

Чланак 3.

НКУД "Наши коријени" обавезује се члану Колегија Заступничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине доставити извјешће о утрошеним средствима, најкасније у року од 12 мјесеци од дана уплате новчаних средстава.

Чланак 4.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 02/е-02-3-2415-4/26
8. listopada 2026. године

Члан Колегија
Заступничког дома
Маринко Чавара, в. р.

Темелјем члана 18. став (3) Закона о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2026. годину ("Службени гласник БиХ", број 53/26), и члана 5. Одлуке о начину, поступку и критеријима додјеле средстава интервентне текуће резерве за 2026. годину, број 01-02-4-1950/26 од 4.8.2026., члан Колегија Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине Маринко Чавара, доноси

**ОДЛУКУ
О ДОДЈЕЛИ СРЕДСТАВА ИНТЕРВЕНТНЕ ТЕКУЋЕ
РЕЗЕРВЕ****Члан 1.**

Одобравају се средства за интервентно коришћење текуће резерве буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обвеза Босне и Херцеговине у укупном износу од 1.000,00 КМ (хиљаду конвертибилних марака) НКУД-у "Наши коријени" за подршку у раду.

Члан 2.

За реализацију ове одлуке задужени су Сектор за финансије Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине и Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, а средства из члана 1. ове одлуке уплатиће се на трансакцијски рачун ХКУД-у "Наши коријени".

Члан 3.

ХКУД-у "Наши коријени" обавезује се члану Колегија Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине доставити извјештај о утрошеним средствима, најкасније у року од 12 мјесеци од дана уплате новчаних средстава.

Члан 4.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објавит ће се у "Службеном гласнику БиХ".

Члан Колегија

Број 02/е-02-3-2415-4/26
8. октобра 2026. године

Представничког дома
Маринко Чавара, с. р.

1526

Темелјем чланка 18. став (3) Закона о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2026. годину ("Службени гласник БиХ", број 53/26), и члана 5. Одлуке о начину, поступку и критеријима додјеле средстава интервентне текуће резерве за 2026. годину, број 01-02-4-1950/26 од 4.8.2026., члан Колегија Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине Маринко Чавара доноси

ОДЛУКУ

О ДОДЈЕЛИ СРЕДСТАВА ИНТЕРВЕНТНЕ ТЕКУЋЕ РЕЗЕРВЕ

Члан 1.

Одобравaju се средства за интервентно коришћење текуће резерве буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине у укупном износу од 2.000,00 КМ (двје хиљаде конвертибилних марака) Мјесној заједници Бистрица, Жепче за изградњу капеле.

Члан 2.

За реализацију ове одлуке задужени су Сектор за финансије Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине и Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, а средства из члана 1. ове одлуке, уплатит ће се на трансакцијски рачун Мјесне заједнице Бистрица, Жепче.

Члан 3.

Мјесна заједница Бистрица, Жепче обавезује се члану Колегија Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине доставити извјештај о утрошеним средствима, најкасније у року од 12 мјесеци од дана уплате новчаних средстава.

Члан 4.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објавит ће се у "Службеном гласнику БиХ".

Члан Колегија

Број 02/е-02-3-2415-5/26
8. октобра 2026. године

Представничког дома
Маринко Чавара, с. р.

Темелјем чланка 18. став (3) Закона о прорачуну институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2026. годину ("Службени гласник БиХ", број 53/26), и чланка 5. Одлуке о начину, поступку и критеријима додјеле средстава интервентне текуће причуве за 2026. годину, број 01-02-4-1950/26 од 4.8.2026., члан Колегија Заступничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине Маринко Чавара доноси

ОДЛУКУ

О ДОДЈЕЛИ СРЕДСТАВА ИНТЕРВЕНТНЕ ТЕКУЋЕ ПРИЧУВЕ

Чланак 1.

Одобравaju се средства за интервентно коришћење текуће причуве прорачуна институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине у укупном износу од 2.000,00 КМ (двје тисуће конвертибилних марака) Мјесној заједници Бистрица, Жепче за изградњу капеле.

Чланак 2.

За реализацију ове одлуке задужени су Сектор за финансије Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине и Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, а средства из члана 1. ове одлуке уплатит ће се на трансакцијски рачун Мјесне заједнице Бистрица, Жепче.

Чланак 3.

Мјесна заједница Бистрица, Жепче обавезује се члану Колегија Заступничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине доставити извјешће о утрошеним средствима, најкасније у року од 12 мјесеци од дана уплате новчаних средстава.

Чланак 4.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Члан Колегија

Број 02/е-02-3-2415-5/26
8. listopada 2026. године

Заступничког дома
Маринко Чавара, в. р.

Темелјем члана 18. став (3) Закона о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2026. годину ("Службени гласник БиХ", број 53/26), и члана 5. Одлуке о начину, поступку и критеријима додјеле средстава интервентне текуће резерве за 2026. годину, број 01-02-4-1950/26 од 4.8.2026., члан Колегија Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине Маринко Чавара доноси

ОДЛУКУ

О ДОДЈЕЛИ СРЕДСТАВА ИНТЕРВЕНТНЕ ТЕКУЋЕ РЕЗЕРВЕ

Члан 1.

Одобравaju се средства за интервентно коришћење текуће резерве буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине у укупном износу од 2.000,00 КМ (двје хиљаде конвертибилних марака) Мјесној заједници Бистрица, Жепче за изградњу капеле.

Члан 2.

За реализацију ове одлуке задужени су Сектор за финансије Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине и Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, а средства из члана 1. ове одлуке уплатиће се на трансакцијски рачун Мјесне заједнице Бистрица, Жепче.

Члан 3.

Мјесна заједница Бистрица, Жепче обавезује се члану Колегија Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине доставити извјештај о утрошеним средствима, најкасније у року од 12 мјесеци од дана уплате новчаних средстава.

Члан 4.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објавит ће се у "Службеном гласнику БиХ".

Члан Колегија

Број 02/е-02-3-2415-5/26
8. октобра 2026. године

Представничког дома
Маринко Чавара, с. р.

**UPRAVA ZA INDIREKTNO OPOREZIVANJE
BOSNE I HERCEGOVINE****1527**

Na osnovu člana 8. stav (7) Zakona o sistemu indirektnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 44/03, 52/04, 34/07, 4/08, 49/09, 32/13 i 19/17) i člana 20. stav (3) Zakona o Upravi za indirektno oporezivanje ("Službeni glasnik BiH", broj 89/05), Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje, na 9. elektronskoj sjednici, održanoj dana 07.10.2026. godine, donosi

**ODLUKU
O ODOBRAVANJU PRAVILNIKA O IZMJENAMA I
DOPUNAMA PRAVILNIKA O UNUTRAŠNJOJ
ORGANIZACIJI U UPRAVI ZA INDIREKTNO
OPOREZIVANJE****Član 1.**

Odobrava se Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji u Upravi za indirektno oporezivanje razmatran na 9. elektronskoj sjednici Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje održanoj dana 07.10.2026. godine.

Član 2.

Direktor Uprave za indirektno oporezivanje se zadužuje za potpisivanje i primjenu Pravilnika iz člana 1 ove odluke u skladu sa važećim zakonskim propisima.

Član 3.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 02-02-63-9/25

07. oktobra 2026. godine

Sarajevo

Predsjedavajući UO UINO

Dr. **Srdan Amidžić**, s. r.

Na temelju članka 8. stavak (7) Zakona o sustavu neizravnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 44/03, 52/04, 34/07, 4/08, 49/09, 32/13 i 19/17) i članka 20. stavak (3) Zakona o Upravi za neizravno oporezivanje ("Službeni glasnik BiH", broj 89/05), Upravni odbor Uprave za neizravno oporezivanje, na 9. elektroničkoj sjednici, održanoj dana 07.10.2026. godine, donosi

**ODLUKU
O ODOBRAVANJU PRAVILNIKA O IZMJENAMA I
DOPUNAMA PRAVILNIKA O UNUTARNJOJ
ORGANIZACIJI U UPRAVI ZA NEIZRAVNO
OPOREZIVANJE****Članak 1.**

Odobrava se Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutarnjoj organizaciji u Upravi za neizravno oporezivanje razmatran na 9. elektroničkoj sjednici Upravnog odbora Uprave za neizravno oporezivanje održanoj dana 07.10.2026. godine.

Članak 2.

Ravnatelj Uprave za neizravno oporezivanje se zadužuje za potpisivanje i primjenu Pravilnika iz članka 1. ove odluke sukladno važećim zakonskim propisima.

Članak 3.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 02-02-63-9/25

07. listopada 2026. godine

Sarajevo

Predsjedatelj UO UNO

Dr. **Srdan Amidžić**, v. r.

Na osnovu člana 8. stav (7) Zakona o sistemu indirektnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 44/03, 52/04, 34/07, 4/08, 49/09, 32/13 i 19/17) i člana 20. stav (3) Zakona o Upravi za indirektno oporezivanje ("Službeni glasnik BiH", broj 89/05), Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje, na 9. elektronskoj sjednici, održanoj dana 07.10.2026. godine, donosi

**ODLUKU
O ODOBRAVANJU PRAVILNIKA O IZMJENAMA I
DOPUNAMA PRAVILNIKA O UNUTRAŠNJOJ
ORGANIZACIJI U UPRAVI ZA INDIREKTNO
OPOREZIVANJE****Član 1.**

Odobrava se Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji u Upravi za indirektno oporezivanje razmatran na 9. elektronskoj sjednici Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje održanoj dana 07.10.2026. godine.

Član 2.

Direktor Uprave za indirektno oporezivanje se zadužuje za potpisivanje i primjenu Pravilnika iz člana 1 ove odluke u skladu sa važećim zakonskim propisima.

Član 3.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 02-02-63-9/25

07. oktobra 2026. godine

Sarajevo

Predsjedavajući UO UIO

Dr. **Srđan Amićić**, s. r.**CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA
BOSNE I HERCEGOVINE****1528**

Na osnovu člana 2.9 stav (1) tačka 2. Izbornog zakona Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 51/22, 67/22 i 24/24) i člana 5. Uputstva o utvrđivanju kvalifikacija, broju, imenovanju, obuci i razrješenju članova izborne komisije osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 31/24, 85/24 i 32/26), Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je na 72. sjednici, održanoj 08. 10. 2026. godine, donijela

**ODLUKU
O IZMJENI ODLUKE O NAZIVU I BROJU ČLANOVA
IZBORNE KOMISIJE OSNOVNE IZBORNE JEDINICE U
BOSNI I HERCEGOVINI****Član 1.**

U Odluci o nazivu i broju članova izborne komisije osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 32/26) u članu 1. stav (1), u koloni koja se odnosi na naziv izborne komisije pod rednim brojem 124-Foča riječ: "Općinska" zamjenjuje se riječju: "Gradska".

Član 2.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i bit će objavljena u "Službenom glasniku BiH", "Službenim novinama Federacije BiH", "Službenom glasniku RS", "Službenom glasniku

(1) Ovom Odlukom utvrđuje se broj birača upisanih u Centralni birački spisak za Opće izbore 2026. godine u Bosni i Hercegovini sa stanjem na dan 04.10.2026. godine u 24.00 sata, odnosno na dan održavanja Općih izbora 2026. godine.

(2) U Centralni birački spisak, zaključno s podacima na dan 04.10.2026. godine u 24.00 sata, nalazi se ukupno **3.408.524¹** birača po osnovnim izbornim jedinicama kako slijedi:

a) **PREDSJEDNIŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE**

- 1) za članove Predsjedništva Bosne i Hercegovine koji se neposredno biraju s teritorije Federacije Bosne i Hercegovine ukupan broj birača je **2.143.444** i
- 2) za člana Predsjedništva Bosne i Hercegovine koji se neposredno bira s teritorije Republike Srpske ukupan broj birača je **1.265.080**;

b) **PREDSJEDNIK I POTPREDSJEDNICI REPUBLIKE SRPSKE**

- 1) Za predsjednika i potpredsjednike Republike Srpske koji se neposredno biraju s teritorije Republike Srpske ukupan broj birača je **1.265.080**;

c) **PREDSTAVNIČKI DOM PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE (IZBORNE JEDINICE S TERITORIJE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE)**

- 1) Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Federacije Bosne i Hercegovine - izborna jedinica 1 - ukupan broj birača je **334.530**,
- 2) Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Federacije Bosne i

- Hercegovine - izborna jedinica 2 - ukupan broj birača je **275.545**,
- 3) Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Federacije Bosne i Hercegovine - izborna jedinica 3 - ukupan broj birača je **451.453**,
- 4) Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Federacije Bosne i Hercegovine - izborna jedinica 4 - ukupan broj birača je **561.549** i
- 5) Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Federacije Bosne i Hercegovine - izborna jedinica 5 - ukupan broj birača je **520.367**;
- d) PREDSTAVNIČKI DOM PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE (IZBORNE JEDINICE S TERITORIJE REPUBLIKE SRPSKE)**
- 1) Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Republike Srpske - izborna jedinica 1 - ukupan broj birača je **570.725**,
- 2) Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Republike Srpske - izborna jedinica 2 - ukupan broj birača je **397.859** i
- 3) Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Republike Srpske - izborna jedinica 3 - ukupan broj birača je **296.496**;
- e) PREDSTAVNIČKI DOM PARLAMENTA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**
- 1) Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine - izborna jedinica 1 - ukupan broj birača je **267.590**,
- 2) Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine - izborna jedinica 2 - ukupan broj birača je **176.658**,
- 3) Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine - izborna jedinica 3 - ukupan broj birača je **203.197**,
- 4) Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine - izborna jedinica 4 - ukupan broj birača je **140.512**,
- 5) Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine - izborna jedinica 5 - ukupan broj birača je **235.005**,
- 6) Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine - izborna jedinica 6 - ukupan broj birača je **95.528**,
- 7) Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine - izborna jedinica 7 - ukupan broj birača je **236.620**,
- 8) Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine - izborna jedinica 8 - ukupan broj birača je **231.016**,
- 9) Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine - izborna jedinica 9 - ukupan broj birača je **198.183**,
- 10) Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine - izborna jedinica 10 - ukupan broj birača je **77.362**,
- 11) Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine - izborna jedinica 11 - ukupan broj birača je **214.833** i
- 12) Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine - izborna jedinica 12 - ukupan broj birača je **66.940**;
- f) NARODNA SKUPŠTINA REPUBLIKE SRPSKE**
- 1) Narodna skupština Republike Srpske - izborna jedinica 1 - ukupan broj birača je **145.756**,
- 2) Narodna skupština Republike Srpske - izborna jedinica 2 - ukupan broj birača je **146.161**,
- 3) Narodna skupština Republike Srpske - izborna jedinica 3 - ukupan broj birača je **278.808**,
- 4) Narodna skupština Republike Srpske - izborna jedinica 4 - ukupan broj birača je **84.672**,
- 5) Narodna skupština Republike Srpske - izborna jedinica 5 - ukupan broj birača je **121.869**,
- 6) Narodna skupština Republike Srpske - izborna jedinica 6 - ukupan broj birača je **191.318**,
- 7) Narodna skupština Republike Srpske - izborna jedinica 7 - ukupan broj birača je **117.539**,
- 8) Narodna skupština Republike Srpske - izborna jedinica 8 - ukupan broj birača je **70.748**,
- 9) Narodna skupština Republike Srpske - izborna jedinica 9 - ukupan broj birača je **108.209**;
- g) SKUPŠTINE KANTONA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE**
- 1) Skupština Kantona 1 - ukupan broj birača je **267.590**,
- 2) Skupština Kantona 2 - ukupan broj birača je **40.655**,
- 3) Skupština Kantona 3 - ukupan broj birača je **432.761**,
- 4) Skupština Kantona 4 - ukupan broj birača je **330.533**,
- 5) Skupština Kantona 5 - ukupan broj birača je **22.117**,
- 6) Skupština Kantona 6 - ukupan broj birača je **231.016**,
- 7) Skupština Kantona 7 - ukupan broj birača je **198.183**,
- 8) Skupština Kantona 8 - ukupan broj birača je **77.362**,
- 9) Skupština Kantona 9 - ukupan broj birača je **429.336** i
- 10) Skupština Kantona 10 - ukupan broj birača je **66.940**.

Član 2.

Sastavni dio ove Odluke je Centralni birački spisak u elektronskom obliku, zaključen i potvrđen sa stanjem na dan 04.10.2026. godine u 24.00 sata, koji neće biti objavljen u službenim glasilima.

Član 3.

Ova Odluka stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a bit će objavljena i u "Službenim novinama Federacije BiH", "Službenom glasniku RS", "Službenom glasniku Brčko distrikta BiH" i na internet-stranici Centralne izborne komisije BiH www.izbori.ba.

Broj 06-1-07-1-738-7/26
08. oktobra 2026. godine
Sarajevo

Predsjednik
Jovan Kalaba, s. r.

Na temelju članka 2.9 stavak (1) točka 2, a u vezi s člancima 3.4 stavak (1), 3.6 stavak 2. točka e) i 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20,

38/22, 51/22, 67/22 i 24/24) i člankom 3. stavak (1) točka d) Pravilnika o formi, sadržaju uporabi i izradi izvataka iz Središnjeg biračkog popisa ("Službeni glasnik BiH", br. 32/26), Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine je na 71. sjednici, održanoj 08.10.2026. godine, donijelo

ODLUKU

O ZAKLJUČIVANJU SREDIŠNJEG BIRAČKOG POPISA SA STANJEM NA DAN 04.10.2026. GODINE U 24.00 SATA

Članak 1.

- (1) Ovom Odlukom utvrđuje se broj birača upisanih u Središnji birački popis za Opće izbore 2026. godine u Bosni i Hercegovini sa stanjem na dan 04.10.2026. godine u 24.00 sata, odnosno na dan održavanja Općih izbora 2026. godine.
- (2) U Središnji birački popis, zaključno s podacima na dan 04.10.2026. godine u 24.00 sata, nalazi se ukupno **3.408.524²** birača po osnovnim izbornim jedinicama kako slijedi:

a) PREDSJEDNIŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE

- 1) za članove Predsjedništva Bosne i Hercegovine koji se izravno biraju s teritorija Federacije Bosne i Hercegovine ukupan broj birača je **2.143.444** i
- 2) za člana Predsjedništva Bosne i Hercegovine koji se izravno bira s teritorija Republike Srpske ukupan broj birača je **1.265.080**;

b) PREDSJEDNIK I POTPREDSJEDNICI REPUBLIKE SRPSKE

- 1) Za predsjednika i potpredsjednike Republike Srpske koji se izravno biraju s teritorija Republike Srpske ukupan broj birača je **1.265.080**;

c) ZASTUPNIČKI DOM PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE (IZBORNE JEDINICE S TERITORIJA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE)

- 1) Zastupnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Federacije Bosne i Hercegovine - izborna jedinica 1 - ukupan broj birača je **334.530**,
- 2) Zastupnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Federacije Bosne i Hercegovine - izborna jedinica 2 - ukupan broj birača je **275.545**,
- 3) Zastupnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Federacije Bosne i Hercegovine - izborna jedinica 3 - ukupan broj birača je **451.453**,
- 4) Zastupnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Federacije Bosne i Hercegovine - izborna jedinica 4 - ukupan broj birača je **561.549** i
- 5) Zastupnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Federacije Bosne i Hercegovine - izborna jedinica 5 - ukupan broj birača je **520.367**;

d) ZASTUPNIČKI DOM PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE (IZBORNE JEDINICE S TERITORIJA REPUBLIKE SRPSKE)

- 1) Zastupnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Republike Srpske -

izborna jedinica 1 - ukupan broj birača je **570.725**,

- 2) Zastupnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Republike Srpske - izborna jedinica 2 - ukupan broj birača je **397.859** i
- 3) Zastupnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Republike Srpske - izborna jedinica 3 - ukupan broj birača je **296.496**;

e) ZASTUPNIČKI DOM PARLAMENTA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

- 1) Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine - izborna jedinica 1 - ukupan broj birača je **267.590**,
- 2) Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine - izborna jedinica 2 - ukupan broj birača je **176.658**,
- 3) Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine - izborna jedinica 3 - ukupan broj birača je **203.197**,
- 4) Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine - izborna jedinica 4 - ukupan broj birača je **140.512**,
- 5) Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine - izborna jedinica 5 - ukupan broj birača je **235.005**,
- 6) Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine - izborna jedinica 6 - ukupan broj birača je **95.528**,
- 7) Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine - izborna jedinica 7 — ukupan broj birača je **236.620**,
- 8) Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine - izborna jedinica 8 - ukupan broj birača je **231.016**,
- 9) Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine - izborna jedinica 9 - ukupan broj birača je **198.183**,
- 10) Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine - izborna jedinica 10 - ukupan broj birača je **77.362**,
- 11) Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine - izborna jedinica 11 - ukupan broj birača je **214.833** i
- 12) Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine - izborna jedinica 12 - ukupan broj birača je **66.940**;

f) NARODNA SKUPŠTINA REPUBLIKE SRPSKE

- 1) Narodna skupština Republike Srpske - izborna jedinica 1 - ukupan broj birača je **145.756**,
- 2) Narodna skupština Republike Srpske - izborna jedinica 2 - ukupan broj birača je **146.161**,
- 3) Narodna skupština Republike Srpske - izborna jedinica 3 - ukupan broj birača je **278.808**,
- 4) Narodna skupština Republike Srpske - izborna jedinica 4 - ukupan broj birača je **84.672**,
- 5) Narodna skupština Republike Srpske - izborna jedinica 5 - ukupan broj birača je **121.869**,
- 6) Narodna skupština Republike Srpske - izborna jedinica 6 - ukupan broj birača je **191.318**,

² U ukupni broj birača nije uključeno 9.687 birača iz Brčko distrikta Bosne i Hercegovine koji nemaju određenu entitetsku biračku opciju.

- 7) Narodna skupština Republike Srpske - izborna jedinica 7 - ukupan broj birača je **117.539**,
- 8) Narodna skupština Republike Srpske - izborna jedinica 8 - ukupan broj birača je **70.748** i
- 9) Narodna skupština Republike Srpske - izborna jedinica 9 - ukupan broj birača je **108.209**;
- g) SKUPŠTINE KANTONA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE**
- 1) Skupština Kantona 1 - ukupan broj birača je **267.590**,
- 2) Skupština Kantona 2 - ukupan broj birača je **40.655**,
- 3) Skupština Kantona 3 - ukupan broj birača je **432.761**,
- 4) Skupština Kantona 4 - ukupan broj birača je **330.533**,
- 5) Skupština Kantona 5 - ukupan broj birača je **22.117**,
- 6) Skupština Kantona 6 - ukupan broj birača je **231.016**,
- 7) Skupština Kantona 7 - ukupan broj birača je **198.183**,
- 8) Skupština Kantona 8 - ukupan broj birača je **77.362**,
- 9) Skupština Kantona 9 - ukupan broj birača je **429.336** i
- 10) Skupština Kantona 10 - ukupan broj birača je **66.940**.

Članak 2.

Sastavni dio ove Odluke je Središnji birački popis u elektroničkom obliku, zaključen i potvrđen sa stanjem na dan 04.10.2026. godine u 24.00 sata, koji neće biti objavljen u službenim glasilima.

Članak 3.

Ova Odluka stupa na snagu danom objave u "Službenom glasniku BiH", a bit će objavljena i u "Službenim novinama Federacije BiH", "Službenom glasniku RS", "Službenom glasniku Brčko distrikta BiH" i na internetskoj stranici Središnjeg izbornog povjerenstva BiH www.izbori.ba.

Broj 06-1-07-1-738-7/26
08. listopada 2026. godine
Sarajevo

Predsjednik
Jovan Kalaba, v. r.

На основу члана 2.9 став (1) тачка 2, а у вези с члановима 3.4 став (1), 3.6 став 2 тачка е) и 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 51/22, 67/22 и 24/24) и чланом 3 став (1) тачка д) Правилника о форми, садржају употреби и изради извода из Централног бирачког списка ("Службени гласник БиХ", бр. 32/26), Централна изборна комисија Босне и Херцеговине је на 71. сједници, одржаној 08.10.2026. године, донијела

ОДЛУКУ О ЗАКЉУЧИВАЊУ ЦЕНТРАЛНОГ БИРАЧКОГ СПИСКА СА СТАЊЕМ НА ДАН 04.10.2026. ГОДИНЕ У 24.00 САТА

Члан 1

(1) Овом Одлуком утврђује се број бирача уписаних у Централни бирачки списак за Опште изборе 2026. године у Босни и Херцеговини са стањем на дан 04.10.2026. године у 24.00 часа, односно на дан одржавања Општих избора 2026. године.

(2) У Централни бирачки списак, закључно с подацима на дан 04.10.2026. године у 24.00 часа, налази се укупно **3.408.524³** бирача по основним изборним јединицама како слиједи:

а) ПРЕДСЈЕДНИШТВО БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

1) за чланове Предсједништва Босне и Херцеговине који се непосредно бирају с територије Федерације Босне и Херцеговине укупан број бирача је **2.143.444** и

2) за члана Предсједништва Босне и Херцеговине који се непосредно бира с територије Републике Српске укупан број бирача је **1.265.080**;

б) ПРЕДСЈЕДНИК И ПОТПРЕДСЈЕДНИЦИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

1) За предсједника и потпредсједнике Републике Српске који се непосредно бирају с територије Републике Српске укупан број бирача је **1.265.080**;

в) ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ (ИЗБОРНЕ ЈЕДИНИЦЕ С ТЕРИТОРИЈЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ)

1) Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине из Федерације Босне и Херцеговине - изборна јединица 1 - укупан број бирача је **334.530**,

2) Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине из Федерације Босне и Херцеговине - изборна јединица 2 - укупан број бирача је **275.545**,

3) Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине из Федерације Босне и Херцеговине - изборна јединица 3 - укупан број бирача је **451.453**,

4) Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине из Федерације Босне и Херцеговине - изборна јединица 4 - укупан број бирача је **561.549** и

5) Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине из Федерације Босне и Херцеговине - изборна јединица 5 - укупан број бирача је **520.367**;

г) ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ (ИЗБОРНЕ ЈЕДИНИЦЕ С ТЕРИТОРИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ)

1) Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине из Републике

³ У укупни број бирача није укључено 9.687 бирача из Брчко дистрикта Босне и Херцеговине који немају одређену ентитетску бирачку опцију

- Српске - изборна јединица 1 -укупан број бирача је **570.725**,
- 2) Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине из Републике Српске - изборна јединица 2 - укупан број бирача је **397.859** и
- 3) Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине из Републике Српске - изборна јединица 3 - укупан број бирача је **296.496**;
- е) ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ ПАРЛАМЕНТА ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**
- 1) Представнички дом Парламента Федерације Босне и Херцеговине - изборна јединица - укупан број бирача је **267.590**,
- 2) Представнички дом Парламента Федерације Босне и Херцеговине - изборна јединица 2 - укупан број бирача је **176.658**,
- 3) Представнички дом Парламента Федерације Босне и Херцеговине - изборна јединица 3 - укупан број бирача је **203.197**,
- 4) Представнички дом Парламента Федерације Босне и Херцеговине - изборна јединица 4-укупан број бирача је **140.512**,
- 5) Представнички дом Парламента Федерације Босне и Херцеговине - изборна јединица 5 - укупан број бирача је **235.005**,
- 6) Представнички дом Парламента Федерације Босне и Херцеговине - изборна јединица 6 - укупан број бирача је **95.528**,
- 7) Представнички дом Парламента Федерације Босне и Херцеговине - изборна јединица 7 - укупан број бирача је **236.620**,
- 8) Представнички дом Парламента Федерације Босне и Херцеговине - изборна јединица 8 - укупан број бирача је **231.016**,
- 9) Представнички дом Парламента Федерације Босне и Херцеговине - изборна јединица 9 - укупан број бирача је **198.183**,
- 10) Представнички дом Парламента Федерације Босне и Херцеговине - изборна јединица 10 - укупан број бирача је **77.362**,
- 11) Представнички дом Парламента Федерације Босне и Херцеговине - изборна јединица 11 - укупан број бирача је **214.833** и
- 12) Представнички дом Парламента Федерације Босне и Херцеговине - изборна јединица 12 - укупан број бирача је **66.940**;
- ф) НАРОДНА СКУПШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**
- 1) Народна скупштина Републике Српске - изборна јединица 1 - укупан број бирача је **145.756**,
- 2) Народна скупштина Републике Српске - изборна јединица 2 - укупан број бирача је **146.161**,
- 3) Народна скупштина Републике Српске - изборна јединица 3 - укупан број бирача је **278.808**,
- 4) Народна скупштина Републике Српске - изборна јединица 4 - укупан број бирача је **84.672**,
- 5) Народна скупштина Републике Српске - изборна јединица 5 - укупан број бирача је **121.869**,
- 6) Народна скупштина Републике Српске - изборна јединица 6 - укупан број бирача је **191.318**,
- 7) Народна скупштина Републике Српске - изборна јединица 7 - укупан број бирача је **117.539**,
- 8) Народна скупштина Републике Српске - изборна јединица 8 - укупан број бирача је **70.748** и
- 9) Народна скупштина Републике Српске - изборна јединица 9 - укупан број бирача је **108.209**;
- г) СКУПШТИНЕ КАНТОНА У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**
- 1) Скупштина Кантона 1 - укупан број бирача је **267.590**,
- 2) Скупштина Кантона 2 - укупан број бирача је **40.655**,
- 3) Скупштина Кантона 3 - укупан број бирача је **432.761**,
- 4) Скупштина Кантона 4 - укупан број бирача је **330.533**,
- 5) Скупштина Кантона 5 -укупан број бирача је **22.117**,
- 6) Скупштина Кантона 6 - укупан број бирача је **231.016**,
- 7) Скупштина Кантона 7 - укупан број бирача је **198.183**,
- 8) Скупштина Кантона 8 - укупан број бирача је **77.362**,
- 9) Скупштина Кантона 9 - укупан број бирача је **429.336** и
- 10) Скупштина Кантона 10 - укупан број бирача је **66.940**.

Члан 2

Саставни дио ове Одлуке је Централни бирачки списак у електронском облику, закључен и потврђен са стањем на дан 04.10.2026. године у 24.00 часа, који неће бити објављен у службеним гласилима.

Члан 3

Ова Одлука ступа на снагу даном објављивања у "Службеном гласнику БиХ", а биће објављена и у "Службеним новинама Федерације БиХ", "Службеном гласнику РС", "Службеном гласнику Брчко дистрикта БиХ" и на интернет-страници Централне изборне комисије БиХ www.izbori.ba.

Број 06-1-07-1-738-7/26

08. октобра 2026. године

Сарајево

Предсједник

Јован Калаба, с. р.

1530

Na osnovu člana 2.9 stav (1) tačka 2a i člana 14.1 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 51/22, 67/22 i 24/24) i pravosnažne odluke Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine broj 05-1-07-1-2799/26 od 08.10.2026. godine, Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je, na 76. sjednici, održanoj 13.10.2026. godine, donijela

**ODLUKU
O RASPISIVANJU I ODRŽAVANJU PONOVIH
IZBORA NA BIRAČKOM MJESTU 200C019-BUKVIK U
IZBORNOJ JEDINICI 200C BRČKO DISTRIKT BiH**

Član 1.
(Predmet Odluke)

Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine raspisuje ponovne izbore na biračkom mjestu 200C019-Bukvik, u izornoj jedinici 200C Brčko distrikt BiH.

Član 2.
(Datum održavanja ponovnih izbora)

Izbori iz člana 1. ove Odluke, će se održati u **nedjelju 18. oktobra 2026. godine.**

Član 3.
(Procedura)

Ponovljeni izbori provode se na osnovu istih kandidatskih listi i istih izvoda iz Centralnog biračkog spiska koji su korišteni na poništenim izborima.

Član 4.
(Stupanje na snagu i objavljivanje u službenim glasilima)

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenom glasniku BiH", "Službenim novinama Federacije BiH", "Službenom glasniku RS", "Službenom glasniku Brčko distrikta BiH" i na internet-stranici Centralne izborne komisije BiH www.izbori.ba.

Broj 05-1-07-1-2852-1/26
13. oktobra 2026. godine
Sarajevo

Predsjednik
Jovan Kalaba, s. r.

Na temelju članka 2.9 stavak (1) točka 2a i članka 14.1 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 51/22, 67/22 i 24/24) i pravomoćne odluke Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine broj 05-1-07-1-2799/26 od 08.10.2026. godine, Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine je, na 76. sjednici, održanoj 13.10.2026. godine, donijelo

**ODLUKU
O RASPISIVANJU I ODRŽAVANJU PONOVIH
IZBORA NA BIRAČKOM MJESTU 200C019-BUKVIK U
IZBORNOJ JEDINICI 200C BRČKO DISTRIKT BiH**

Članak 1.
(Predmet Odluke)

Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine raspisuje ponovne izbore na biračkom mjestu 200C019-Bukvik, u izornoj jedinici 200C Brčko distrikt BiH.

Članak 2.
(Datum održavanja ponovnih izbora)

Izbori iz članka 1. ove Odluke, će se održati u **nedjelju 18. listopada 2026. godine.**

Članak 3.
(Procedura)

Ponovljeni izbori provode se na osnovu istih kandidacijskih listi i istih izvoda iz Središnjeg biračkog popisa koji su korišteni na poništenim izborima.

Članak 4.
(Stupanje na snagu i objava u službenim glasilima)

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenom glasniku BiH", "Službenim novinama Federacije BiH", "Službenom glasniku RS", "Službenom glasniku Brčko

distrikta BiH" i na internet-stranici Središnjeg izbornog povjerenstva BiH www.izbori.ba.

Broj 05-1-07-1-2852-1/26
13. listopada 2026. godine
Sarajevo

Predsjednik
Jovan Kalaba, v. r.

Na osnovu člana 2.9 stav (1) tачка 2a и члана 14.1 Изборног закона Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 51/22, 67/22 и 24/24) и правоснажне одлуке Централне изборне комисије Босне и Херцеговине број 05-1-07-1-2799/26 од 08.10.2026. године, Централна изборна комисија Босне и Херцеговине је, на 76. сједници, одржаној 13.10.2026. године, донијела

**ODLUKU
O RASPISIVANJU I ODRŽAVANJU PONOVIH
IZBORA NA BIRAČKOM MJESTU 200C019-BUKVIK
U IZBORNOJ JEDINICI 200C BRČKO DISTRIKT
BiH**

Члан 1.
(Предмет Одлуке)

Централна изборна комисија Босне и Херцеговине расписује поновне изборе на бирачком мјесту 200C019-Буквик, у изборној јединици 200C Брчко дистрикт БиХ.

Члан 2.
(Датум одржавања поновних избора)

Избори из члана 1. ове Одлуке, ће се одржати у **недјељу 18. октобра 2026. године.**

Члан 3.
(Процедура)

Поновљени избори спроводе се на основу истих кандидатских листи и истих извода из Централног бирачког списка који су коришћени на поништенним изборима.

Члан 4.
(Ступање на снагу и објављивање у службеним гласилима)

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења и објавиће се у "Службеном гласнику БиХ", "Службеним новинама Федерације БиХ", "Службеном гласнику РС", "Службеном гласнику Брчко дистрикта БиХ" и на интернет-страници Централне изборне комисије БиХ www.izbori.ba.

Број 05-1-07-1-2852-1/26
13. октобра 2026. године
Сарајево

Предсједник
Јован Калаба, с. р.

**VIJEĆE ZA DRŽAVNU POMOĆ
BOSNE I HERCEGOVINE**

1531

Na osnovu člana 10. stav (2) i člana 12. stav (3) tačka c) Zakona o sistemu državne pomoći u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 10/12 i 39/20), te člana 193. Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), rješavajući u postupku ex post kontrole usklađenosti državne pomoći s propisima o državnoj pomoći, pokrenutom po službenoj dužnosti na osnovu zahtjeva Zdravstvene ustanove Lječilište "Banja Terme Ilidža" za pokretanje istrage radi naknadne procjene dodijeljene državne pomoći sadržane u Odluci Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o usvajanju programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele dijela sredstava s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - pomoć penzionerima za (banjsko) liječenje preko

udruženja penzionera Federacije BiH, utvrđenog u Budžetu Federacije BiH za 2025. godinu u iznosu od 2.500.000,00 KM, Vijeće za državnu pomoć Bosne i Hercegovine, na 186. sjednici, održanoj 22.9.2026. godine, donijelo je sljedeće

RJEŠENJE

1. Utvrđuje se da pomoć dodijeljena udruženjima penzionera za (banjsko) liječenje penzionera, shodno Odluci Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o usvajanju programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele dijela sredstava s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama, utvrđenog u Budžetu Federacije BiH za 2025. godinu na prijedlog Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, u iznosu od 2.500.000,00 KM, ne predstavlja državnu pomoć u smislu Zakona o sistemu državne pomoći u Bosni i Hercegovini.
2. Ovo rješenje bit će objavljeno u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

1. Zahtjev za pokretanje postupka

Vijeće za državnu pomoć Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vijeće) zaprimilo je Zahtjev za pokretanje istrage radi naknadne procjene dodijeljene državne pomoći i njenog eventualnog povrata, akt broj 2446-2/25 od 28.4.2025. godine.

Podnosilac zahtjeva (prijava) je Zdravstvena ustanova Lječilište "Banja Terme Ilidža" (u daljnjem tekstu: ZU Lječilište "Banja Terme Ilidža"), ulica Hrasnička cesta broj 10.

Prijava je podnesena radi naknadne procjene dodijeljene državne pomoći i njenog eventualnog povrata.

ZU Lječilište "Banja Terme Ilidža" je uz zahtjev (prijavu) Vijeću dostavila sljedeće dokumente:

- Zahtjev ZU Lječilište "Banja Terme Ilidža" upućen Federalnom ministarstvu finansija za budžetskog inspektora za provođenje budžetskog nadzora, akt broj 2447-2/25 od 28.4.2025. godine;
- Prijedlog ZU Lječilište "Banja Terme Ilidža" za raspodjelu sredstava upućen Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike, akt broj 2427-2/25 od 16.4.2025. godine.

Podnosilac zahtjeva ističe da su korisnici navedenih sredstava, a radi pružanja usluge (banjskog) liječenja, sljedeća lječilišta: Zdravstvena ustanova "Reumal" Fojnica, Javna zdravstvena ustanova Banjsko-rekreativni centar "Aquaterrm" Olovo i Javna zdravstvena ustanova Banja "Ilidža" Gradačac, i to na osnovu ugovora o banjskom liječenju, koje je s njima zaključilo Federalno ministarstvo rada i socijalne politike.

Uvidom u predmetnu dokumentaciju, Vijeće je utvrdilo da je ona nepotpuna te se Federalnom ministarstvu finansija, kao organu za provođenje, obratilo Zahtjevom za mišljenje, u skladu s članom 10. stav (2) Zakona o sistemu državne pomoći u BiH, akt broj 02-26-5-72-2/25 od 26.5.2025. godine.

Vijeće je dostavilo Odgovor ZU Lječilište "Banja Terme Ilidža" na Zahtjev za pokretanje istrage, radi naknadne procjene dodijeljene državne pomoći i njenog eventualnog povrata, akt broj 02-26-5-72-3/25 od 27.5.2025. godine. U istom aktu se navodi da će Vijeće u pogledu navedenog zahtjeva postupiti u skladu s odredbama Zakona o sistemu državne pomoći u BiH.

Federalno ministarstvo finansija je Vijeću dostavilo Odgovor na Zahtjev, akt broj 06-11-3-4-5038/25 od 5.6.2025. godine, u čijem prilogu je:

- Mišljenje Federalnog ministarstva finansija o Prijedlogu odluke o usvajanju Programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele sredstava s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - pomoć penzionerima za liječenje preko udruženja, utvrđenog Budžetom

tom Federacije Bosne i Hercegovine za 2025. godinu Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike, akt broj 06-02-4-1604-1/25 od 3.3.2025. godine.

Uz Zahtjev ZU Lječilište "Banja Terme Ilidža" za pokretanje istrage, osim navedenih akata, dokumentaciju u ovom predmetu čine sljedeći akti:

- akt Federalnog ministarstva finansija, broj 06-11-3-4-5038/25 od 11.6.2025. godine;
- akt Vijeća za državnu pomoć BiH, broj 02-26-5-72-5/25 od 4.8.2025. godine (ponovni zahtjev za mišljenje upućen Federalnom ministarstvu finansija);
- akt Federalnog ministarstva finansija, broj 06-11-3-4-5038/25 od 28.8.2025. godine (dopuna odgovora/ mišljenja);
- akt Vijeća za državnu pomoć BiH, broj 02-26-5-72-7/25 od 30.9.2025. godine (ponovni zahtjev za mišljenje);
- Urgencija Vijeća za državnu pomoć BiH za dostavu mišljenja, akt broj 02-26-5-72-8/25 od 3.2.2026. godine;
- Mišljenje Federalnog ministarstva finansija, akt broj 06-11-3-4-5038/25 od 9.4.2026. godine.

U prilogu navedenog mišljenja Federalnog ministarstva finansija su sljedeći akti:

- Urgencija Federalnog ministarstva finansija upućena Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike, akt broj 06-11-3-4-2052/26 od 3.3.2026. godine;
- akt Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, broj 04-11/13-485/25 M.T. od 18.3.2026. godine;
- ponovna Urgencija Federalnog ministarstva finansija upućena Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike, akt broj 06-11-3-4-2052-1/26 od 24.3.2026. godine;
- akt Federalnog ministarstva rada i socijalne politike (obrazloženje), broj 04-11/13-485/25 M.T. od 2.4.2026. godine;
- Odluka Federalnog ministarstva rada i socijalne politike o dodjeli sredstava, broj 04-11/13-485/25 od 27.3.2025. godine;
- Ugovor o utrošku i načinu realizacije odobrenih sredstava, broj 04-11/13-485/25 od 2.4.2025. godine.

Analizirajući navedenu dokumentaciju, Vijeće je utvrdilo da je ona nepotpuna. S ciljem potpunog utvrđivanja činjeničnog stanja i donošenja odluke u skladu s članom 12. stav (3) Zakona, Vijeće se obratilo korisnicima navedenih sredstava zahtjevom za dostavljanje strukture korisnika usluga za 2025. godinu i dvije prethodne godine, s posebnim podatkom o broju domaćih i stranih korisnika usluga (gostiju). S tim ciljem upućeni su sljedeći akti:

- Zdravstvenoj ustanovi Lječilište "Reumal" Fojnica, akt broj 02-26-5-72-10/25 od 11.8.2026. godine;
- Javnoj zdravstvenoj ustanovi Banja "Ilidža" Gradačac, akt broj 02-26-5-72-12/25 od 11.8.2026. godine;
- Javnoj zdravstvenoj ustanovi Banjsko-rekreativni centar "Aquaterrm" Olovo, akt broj 02-26-5-72-11/25 od 11.8.2026. godine.

Vijeću su zdravstvene ustanove (lječilišta) dostavile sljedeće akte:

- akt broj 3/4-3186 od 25.8.2026. godine, dostavljen od Zdravstvene ustanove Lječilište "Reumal" Fojnica (u daljnjem tekstu: ZU Lječilište "Reumal" Fojnica);
- akt broj 02-2275/2026 od 21.8.2026. godine, dostavljen od Javne zdravstvene ustanove Banja "Ilidža" Gradačac (u daljnjem tekstu: JZU Banja "Ilidža" Gradačac);
- akt broj 02-1-33-86/26 od 28.8.2026. godine, dostavljen od Javne zdravstvene ustanove Banjsko-rekrea-

tivni centar "Aquaterrm" Olovo (u daljnjem tekstu: JZU Banjsko-rekreativni centar "Aquaterrm" Olovo).

2. Primijenjeni propisi

Osim odredbi Zakona o sistemu državne pomoći u BiH, Vijeće je u postupku primijenilo i Uredbu o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 27/18).

U skladu s odredbom člana 4. stav (1) Uredbe o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Federaciji BiH kojom je propisano da se državna pomoć može dodijeliti ako program (shema) ili pojedinačni projekat državne pomoći ispunjava uslove iz ove uredbe i člana 71. stav 2. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 5/08 - izdanje međunarodni ugovori) (u daljnjem tekstu: SSP), Vijeće je obavezno da prilikom ocjene zahtjeva za dodjelu državne pomoći primjenjuje ne samo pravo BiH nego da na odgovarajući način primijeni i kriterije i uslove koji proizlaze iz primjene konkurencijskih pravila važećih u Zajednici i instrumenata za tumačenje koje su usvojile institucije Zajednice. Osim Uredbom o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Federaciji BiH, obaveza primjene navedenih kriterija i uslova Vijeću je propisana odredbom člana 71. stav 1. tačka c) SSP-a koji glasi: Konkurencija i druge ekonomske odredbe "1. Sljedeće je nespojivo s propisnim funkcioniranjem ovog sporazuma, u mjeri u kojoj može uticati na trgovinu između Zajednice i Bosne i Hercegovine: (c) svaka državna pomoć kojom se narušava ili prijeti narušavanju konkurencije davanjem prednosti određenim preduzećima ili određenim proizvodima", te stavom 2. istog člana koji glasi: "2. Svaka praksa suprotna ovom članu ocjenjivat će se na osnovu kriterija koji proizlaze iz primjene konkurencijskih pravila važećih u Zajednici, posebno čl. 81, 82, 86. i 87. Ugovora o osnivanju Evropske zajednice (u daljnjem tekstu: Ugovor o EZ) i instrumenata za tumačenje koje su usvojile institucije Zajednice."

Kako odredbama Zakona o sistemu državne pomoći u BiH i Uredbe o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Federaciji BiH nisu detaljno obrazloženi kriteriji i uslovi iz pojma/definicije državne pomoći, Vijeće je u konkretnom slučaju u svrhu poređenja, shodno članu 71. stav (2) SSP-a, uzelo u obzir i sljedeće propise Evropske unije:

- Obavještenje Komisije o pojmu državne pomoći iz člana 107. stav 1. Ugovora o funkcioniranju Evropske unije ("Službeni list Evropske unije", serija C, broj 262/1, 19.7. 2016), (u daljnjem tekstu: Obavještenje Komisije (2016/C 262/01).

3. Utvrđivanje činjenica

Na osnovu dostavljenih podataka, Vijeće je u postupku utvrdilo sljedeće:

3.1. Predmet prijave državne pomoći

Predmet prijave je naknadna procjena dodijeljene potencijalne državne pomoći i njenog eventualnog povrata sadržane u Odluci Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o usvajanju programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele dijela sredstava s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - pomoć penzionerima za (banjsko) liječenje preko udruženja penzionera Federacije BiH, utvrđenog u Budžetu Federacije BiH za 2025. godinu na prijedlog Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, u iznosu od 2.500.000,00 KM.

3.2. Zahtjev ZU Lječilište "Banja Terme Ilidža" za pokretanje istrage, radi naknadne procjene dodijeljene državne pomoći i njenog eventualnog povrata

Vijeće je 5.5.2025. godine od ZU Lječilište "Banja Terme Ilidža" zaprimilo Zahtjev za pokretanje istrage, radi naknadne procjene dodijeljene državne pomoći i njenog eventualnog

povrata, akt broj 2446-2/25 od 28.4.2025. godine. U prilogu su Zahtjev za provođenje budžetskog nadzora naslovljen na Federalno ministarstvo finansija za budžetskog inspektora, akt broj 2447-2/25 od 28.4.2025. godine, i Prijedlog za raspodjelu sredstava naslovljen na Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, akt broj 2427-2/25 od 16.4.2025. godine.

U Zahtjevu se navodi da je Vlada Federacije BiH donijela Odluku o usvajanju programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele dijela sredstava s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - pomoć penzionerima za (banjsko) liječenje preko udruženja penzionera Federacije BiH, utvrđenog Budžetom Federacije BiH za 2025. godinu na prijedlog Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, u novčanom iznosu od 2.500.000,00 KM.

Navedena sredstva, a radi pružanja usluga banjskog liječenja, kako se u Zahtjevu ZU Lječilište "Banja Terme Ilidža" navodi, koriste sljedeća lječilišta: ZU "Reumal" Fojnica, JZU Banjsko-rekreativni centar "Aquaterrm" Olovo i JZU Banja "Ilidža" Gradačac, i to na osnovu ugovora o banjskom liječenju koje je s njima zaključilo Federalno ministarstvo rada i socijalne politike.

S obzirom na to da ugovor o banjskom liječenju nije zaključen sa ZU Lječilište "Banja Terme Ilidža", podnosilac zahtjeva obratio se Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike aktom broj 2427/25 od 16.4.2025. godine zahtjevom da se u roku od sedam dana održi hitan sastanak kako bi se pronašlo odgovarajuće rješenje jer, prema mišljenju ZU Lječilište "Banja Terme Ilidža", prije dodjele ugovora o banjskom liječenju trebalo je provesti postupak propisan Zakonom o javnim nabavkama, kako bi se osigurala jednakopravnost, konkurentnost i izbjegla diskriminacija zainteresiranih privrednih subjekata po bilo kom osnovu.

ZU Lječilište "Banja Terme Ilidža" istaknula je da su se navedena lječilišta dovela u povoljniji položaj u pogledu tržišne konkurencije u odnosu na sve ostale subjekte na tržištu, pa podnosilac zahtjeva traži da Vijeće postupi u skladu s članom 10. stav (3) Zakona o sistemu državne pomoći u BiH, odnosno da pokrene istragu u konkretnom slučaju i vrši naknadnu procjenu dodijeljene eventualne državne pomoći ako smatra da na osnovu svega navedenog ima dovoljno indicija da se eventualna državna pomoć koja je predviđena za banjsko liječenje penzionera Federacije BiH nezakonito koristi i da se eventualno utvrdi njen povrat.

S obzirom na to da je Vijeću od ZU Lječilište "Banja Terme Ilidža" dostavljen Zahtjev za pokretanje istrage, radi naknadne procjene dodijeljene državne pomoći i njenog eventualnog povrata, Vijeće se obratilo Federalnom ministarstvu finansija, akt broj 02-26-5-72-2/25 od 26.5.2025. godine, u skladu s članom 10. stav (2) Zakona o sistemu državne pomoći u BiH, Zahtjevom za mišljenje o navedenom zahtjevu ZU Lječilište "Banja Terme Ilidža" za pokretanje istrage.

4. Mišljenje organa za provođenje Zakona na prijavu državne pomoći

U skladu s članom 10. stav (2) Zakona o sistemu državne pomoći u BiH, Vijeće je 26.5.2025. godine Federalnom ministarstvu finansija dostavilo Zahtjev za mišljenje o Zahtjevu ZU Lječilište "Banja Terme Ilidža" za pokretanje istrage, radi naknadne procjene dodijeljene državne pomoći i njenog eventualnog povrata, akt broj 2446-2/25 od 28.4.2025. godine.

Postupajući po zahtjevu Vijeća za mišljenje, Federalno ministarstvo finansija je svojim aktom broj 06-11-3-4-5038/25 od 5.6.2025. godine dalo odgovor na zahtjev za mišljenje.

U njemu se navodi da je Federalno ministarstvo finansija, u skladu s članom 27. stav (1) Poslovnika Vlade Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 6/10, 37/10, 62/10, 39/20 i 67/21), na zahtjev obrađivača propisa, tj. Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, dalo mišljenje (u pogledu finansijskih sredstava potrebnih za izvršenje propisa) na Prijedlog

odluke o usvajanju Programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele dijela sredstava s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - pomoć penzionerima za liječenje preko udruženja utvrđenog Budžetom Federacije Bosne i Hercegovine za 2025. godinu Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike.

U istom aktu se navodi da Federalno ministarstvo finansija nije od Federalnog ministarstva rada i socijalne politike zaprimilo prijavu, informaciju ili upit o eventualnoj pojedinačnoj državnoj pomoći u ovom konkretnom slučaju.

Federalno ministarstvo finansija se u svom mišljenju nije očitovalo u skladu s članom 14. stav (2) Zakona o sistemu državne pomoći u BiH, odnosno nije dostavilo mišljenje u skladu sa svojim nadležnostima u pogledu usklađenosti Odluke o usvajanju programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele dijela sredstava s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - pomoć penzionerima za (banjsko) liječenje preko udruženja penzionera Federacije BiH, utvrđenog Budžetom Federacije BiH za 2025. godinu, sa Zakonom o sistemu državne pomoći u BiH.

U vezi s tim, Vijeće se Federalnom ministarstvu finansija, kao organu za provođenje Zakona, ponovo obratilo Zahtjevom za mišljenje, u skladu s članom 10. stav (2) navedenog zakona, akt broj 02-26-5-72-5/25 od 4.8.2025. godine.

Federalno ministarstvo finansija je Vijeću dostavilo dopunu odgovora/mišljenja, akt broj 06-11-3-4-5038/25 od 28.8.2025. godine, u kojem se navodi da Federalno ministarstvo finansija kao organ za provođenje ne raspolaže informacijama niti dokazima o navodno nezakonitoj državnoj pomoći, odnosno pomoći koju nije odobrilo Vijeće iz bilo kojeg izvora, te se Federalno ministarstvo finansija nije ni očitovalo, odnosno dalo mišljenje u skladu s članom 14. stav (1) Zakona o sistemu državne pomoći u BiH.

Vijeće se ponovo obratilo Federalnom ministarstvu finansija Zahtjevom za mišljenje, u skladu s članom 10. stav (2) navedenog zakona, akt broj 02-26-5-72-7/25 od 30.9.2025. godine, i na njega Vijeću nije dostavljen odgovor.

Vijeće je Federalnom ministarstvu finansija dostavilo Urgenciju za dostavu mišljenja, akt broj 02-26-5-72-8/25 od 3.2.2026. godine.

U skladu s članom 14. stav (3) Zakona o sistemu državne pomoći u BiH, Federalno ministarstvo finansija, kao nadležni organ za praćenje provođenja dodijeljene državne pomoći, uključujući i ex post kontrole, postupajući po Urgenciji za dostavljanje mišljenja Vijeća, a na osnovu Zahtjeva za pokretanje istrage od ZU Lječilište "Banja Terme Ilidža", radi naknadne procjene dodijeljene državne pomoći i njenog eventualnog povrata sadržane u Odluci Vlade Federacije BiH o usvajanju programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele dijela sredstava s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - pomoć penzionerima za (banjsko) liječenje preko udruženja penzionera Federacije BiH, utvrđenog u Budžetu Federacije BiH za 2025. godinu u iznosu od 2.500.000,00 KM, dalo je mišljenje, akt broj 06-11-3-4-5038/25 od 9.4.2026. godine.

U konsultativnom mišljenju Federalnog ministarstva finansija navodi se da, u predmetnom slučaju, prema čl. 3. i 4. Uredbe o načinu i procedurama prijavljivanja državne pomoći u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 104/13), Federalno ministarstvo rada i socijalne politike nije podnijelo obaveznu prijavu državne pomoći u postupku ex ante kontrole na propisanom obrascu za prijavljivanje državne pomoći Federalnom ministarstvu finansija.

U njemu se navodi da nisu kumulativno ispunjeni svi uslovi propisani članom 3. stav (1) Zakona o sistemu državne pomoći u BiH, kojim je definirano kada određena mjera predstavlja državnu pomoć, te da predmetna mjera sadržana u Odluci Vlade Federacije BiH o usvajanju programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele dijela sredstava s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - pomoć penzionerima za (banjsko) liječenje preko

udruženja penzionera Federacije BiH za 2025. godinu ne predstavlja državnu pomoć prema odredbama navedenog zakona.

U mišljenju Federalnog ministarstva finansija navodi se da, imajući u vidu da Vijeće ima isključivu nadležnost za ocjenjivanje Zahtjeva i donošenje odluke iz člana 12. stav (3) navedenog zakona, kao i da u konkretnom slučaju ispituje podatke na osnovu Zahtjeva za pokretanje istrage od ZU Lječilište "Banja Terme Ilidža", radi naknadne procjene dodijeljene državne pomoći i njenog eventualnog povrata, u prilogu ovog mišljenja Federalno ministarstvo finansija Vijeću je dostavilo svu raspoloživu dokumentaciju za donošenje konačne odluke.

4.1. Urgencije Federalnog ministarstva finansija

Naime, u prilogu mišljenja je Vijeću dostavljena Urgencija Federalnog ministarstva finansija upućena Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike, akt broj 06-11-3-4-2052/26 od 3.2.2026. godine. U njoj se navodi da Federalno ministarstvo rada i socijalne politike kao davalac državne pomoći u konkretnom slučaju nije, u skladu s čl. 3. i 4. Uredbe o načinu i procedurama prijavljivanja državne pomoći u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 104/139), podnijelo prijavu državne pomoći na propisanom obrascu za prijavljivanje programa državne pomoći Federalnom ministarstvu finansija.

Federalno ministarstvo finansija je Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike dostavilo Urgenciju s obzirom na to da je ovo ministarstvo predlagatelj Odluke Vlade Federacije BiH o usvajanju programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele dijela sredstava s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - pomoć penzionerima za (banjsko) liječenje preko udruženja penzionera Federacije BiH, utvrđenog Budžetom Federacije BiH za 2025. godinu, odnosno potencijalni davalac državne pomoći, a sve s ciljem daljnjeg postupanja u predmetu i donošenja mišljenja Federalnog ministarstva finansija u skladu s članom 14. stav (1) Zakona o sistemu državne pomoći u BiH i njegovog dostavljanja Vijeću.

Federalno ministarstvo finansija se Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike obratilo ponovo Urgencijom, akt broj 06-11-3-4-2052-1/26 od 24.3.2026. godine, s obzirom na to da navedeno ministarstvo nije dalo odgovor niti obrazloženje tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - pomoć penzionerima za (banjsko) liječenje preko udruženja penzionera Federacije BiH, utvrđenog Budžetom Federacije BiH za 2025. godinu, s dokazom o raspodjeli sredstava.

4.2. Obrazloženje Federalnog ministarstva rada i socijalne politike

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike u svom obrazloženju (odgovoru na urgenciju Federalnog ministarstva finansija), akt broj 04-11/13-485/25 M.T. od 2.4.2026. godine, ističe da su opći i posebni kriteriji raspodjele sredstava utvrđeni Odlukom Vlade Federacije BiH o usvajanju programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele dijela sredstava s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - pomoć penzionerima za (banjsko) liječenje preko udruženja penzionera Federacije BiH, utvrđenog Budžetom Federacije BiH za 2025. godinu, Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike. U obrazloženju se navodi da su sredstva navedenog transfera planirana kao stavka Budžeta Federacije BiH za 2025. godinu, kao "Tekući transferi neprofitnim organizacijama - pomoć penzionerima za liječenje preko udruženja", ekonomski kod 6143, utvrđenih u odjeljku 614 Tekući transferi i drugi tekući rashodi Budžeta Federacije BiH za 2025. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 7/25).

Dakle, nakon što Federalno ministarstvo rada i socijalne politike provede procedure u skladu s odredbama čl. 37. i 38. stav (2) Zakona o izvršenju Budžeta Federacije BiH za 2025. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 7/25), odnosno nakon što Vlada Federacije BiH usvoji Program utroška sredstava za "Tekući

transferi neprofitnim organizacijama - pomoć penzionerima za (banjsko) liječenje preko udruženja", sredstva se putem odgovarajućih odluka i pismenog ugovora dodjeljuju kroznim udruženjima na nivou Federacije BiH, Savezu udruženja penzionera u Federaciji BiH, Sarajevo, i Savezu kantonalnih udruženja penzionera u Federaciji BiH, Mostar.

U obrazloženju ovog ministarstva jasno se navodi da nakon toga navedeni savezi/udruženja penzionera Federacije BiH potpuno samostalno zaključuju ugovore s banjskim lječilištima, dogovaraju sve uslove i dinamiku slanja svojih članova odnosno penzionera, te shodno tome vrše plaćanje pruženih usluga. Također, u obrazloženju se navodi da se odabir banjskih lječilišta isključivo zasniva na kvalitetu pruženih usluga, a naročito u dijelu koji se odnosi na medicinski segment usluge u sklopu banjskih lječilišta.

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike ističe da se, u skladu s članom 125. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", br. 13/18, 90/21, 19/22, 47/24, 19/25 i 6/26), u budžetu predvide sredstva, provode procedure i sredstva tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - pomoć penzionerima za liječenje preko udruženja (banjsko liječenje), doznače udruženjima penzionera, koji dalje samostalno provode procedure i zaključuju ugovore s banjskim lječilištima. S obzirom na to da je riječ o budžetskim sredstvima, Ministarstvo vrši detaljne kontrole utroška sredstava. Ovo ministarstvo u obrazloženju navodi da, uzimajući u obzir navedene činjenice, smatra da se na navedeni transfer ne treba primjenjivati Zakon o sistemu državne pomoći u BiH.

Uvidom u tekst Odluke Vlade Federacije BiH o usvajanju programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele dijela sredstava s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - pomoć penzionerima za (banjsko) liječenje preko udruženja penzionera Federacije BiH, utvrđenog Budžetom Federacije BiH za 2025. godinu, broj V, broj 264/2025 od 14.3.2025. godine, na internetskoj stranici Vlade Federacije BiH (<https://fbihvlada.gov.ba/>) vidi se da se raspodjela sredstava s pozicije "Tekući transferi neprofitnim organizacijama - pomoć penzionerima za (banjsko) liječenje preko udruženja" vrši u skladu s općim i posebnim kriterijima utvrđenim ovom odlukom.

Bitni elementi Programa utroška sredstava su:

Naziv programa	Svrha programa	Naziv korisnika sredstava	Izvor sredstava	Iznos sredstava u KM
Program 1: Program podrške neprofitnim organizacijama - pomoć penzionerima za liječenje preko udruženja na nivou Federacije BiH (banjsko liječenje) u 2025. godini	U skladu s pravnim osnovom sadržanim u članu 125. Zakona, svrha programa je finansiranje rehabilitacije bolesnih i najugroženijih penzionera s ciljem unapređenja zdravlja ove kategorije i socijalne inkluzije.	Udruženja penzionera na federalnom nivou (Savez udruženja penzionera u Federaciji BiH, Sarajevo, i Savez kantonalnih udruženja penzionera u Federaciji BiH, Mostar)	Budžet Federacije Bosne i Hercegovine	1.900.000
Program 2: Program podrške neprofitnim organizacijama - dugovanje pomoći penzionerima za liječenje preko udruženja na nivou Federacije BiH (banjsko liječenje) u 2024. godini	U skladu s pravnim osnovom sadržanim u članu 125. Zakona, svrha Programa je izmirenje duga koji je nastao u 2024. godini za rehabilitaciju bolesnih i najugroženijih penzionera.	Udruženja penzionera na federalnom nivou (Savez udruženja penzionera u Federaciji BiH, Sarajevo, i Savez kantonalnih udruženja penzionera u Federaciji BiH, Mostar)		600.000
Ukupno				2.500.000,00

4.3. Odluka Federalnog ministarstva rada i socijalne politike o dodjeli sredstava

Federalni ministar rada i socijalne politike donio je Odluku o dodjeli sredstava, broj 04-11/13-485/25 od 27.3.2025. godine, na osnovu člana 56. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj

35/05), člana 125. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, a u vezi s Odlukom o usvajanju Programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele dijela sredstava s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - pomoć penzionerima za liječenje preko udruženja utvrđenog Budžetom Federacije BiH za 2025. godinu.

Ovom odlukom novčana sredstva u iznosu od 1.900.000,00 KM Federalno ministarstvo rada i socijalne politike dodjeljuje Savezu udruženja penzionera u Federaciji BiH, Sarajevo, i Savezu kantonalnih udruženja penzionera u Federaciji BiH, Mostar (u daljnjem tekstu: korisnici sredstava) za pomoć u rehabilitaciji i liječenju bolesnih i najugroženijih penzionera u specijaliziranim zdravstvenim javnim ustanovama u Federaciji BiH.

U članu 2. iste odluke navodi se da će se način rasporeda dodijeljenih sredstava između Saveza udruženja penzionera u Federaciji BiH, Sarajevo, i Saveza kantonalnih udruženja penzionera u Federaciji BiH, Mostar, u iznosu od 1.900.000,00 KM, vršiti tako što se sredstva dodjeljuju u iznosima kako slijedi:

- Savez udruženja penzionera u Federaciji BiH, Sarajevo - 1.558.000,00 KM,
- Savez kantonalnih udruženja penzionera u Federaciji BiH, Mostar - 342.000,00 KM.

U Odluci se jasno navodi da će se navedena sredstva utrošiti u skladu s odredbama Odluke o usvajanju Programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele sredstava s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - pomoć penzionerima za liječenje preko udruženja, utvrđenog Budžetom Federacije BiH za 2025. godinu.

Važno je naglasiti da će se, u skladu s ovom odlukom, zaključiti sporazum o saradnji, korištenju i načinu utroška sredstava kojim će se detaljnije urediti međusobna prava i obaveze korisnika sredstava i Federalnog ministarstva rada i socijalne politike.

4.4. Ugovor o utrošku i načinu realizacije odobrenih sredstava

Na osnovu člana 125. stav (2) Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju i Programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele dijela sredstava s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - pomoć penzionerima za liječenje preko udruženja utvrđenog Budžetom Federacije BiH za 2025. godinu, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, Savez udruženja penzionera u Federaciji BiH, Sarajevo, i Savez kantonalnih udruženja penzionera u Federaciji BiH, Mostar, zaključili su ugovor o utrošku i načinu realizacije odobrenih sredstava.

Ovim ugovorom precizira se način utroška novčanih sredstava u iznosu od 1.900.000,00 KM, koje je Federalno ministarstvo rada i socijalne politike dodijelilo korisnicima sredstava za pomoć u rehabilitaciji i liječenju bolesnih i najugroženijih penzionera, u specijaliziranim zdravstvenim javnim ustanovama u Federaciji BiH.

U ugovoru je na isti način kao i u navedenoj odluci o dodjeli sredstava naveden način raspodjele dodijeljenih sredstava i kriterij za njihovu raspodjelu.

Također se u ugovoru navodi da će korisnici sredstava koristiti sredstva u skladu s odredbama Programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele dijela sredstava s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - pomoć penzionerima za liječenje preko udruženja utvrđenog Budžetom Federacije BiH za 2025. godinu, na način i uz korištenje kriterija propisanih svojim aktima/odlukama, te će po izvršenoj banjskoj rehabilitaciji/liječenju Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike dostaviti relevantnu dokumentaciju kojom se pravedu sredstva, odnosno dokazuje korištenje usluga banjskog liječenja (fiskalni računi za izvršene banjske usluge i dr.).

U ugovoru se jasno navodi da će Federalno ministarstvo rada i socijalne politike po zaprimljenim zahtjevima izvršiti kontrolu

utroška sredstava, a nakon kontrole korisnicima sredstava vršit će se prijenos sredstava na navedeni način.

Također se ističe da će, radi postojanja internog sporazuma između korisnika sredstava, cjelokupna sredstva biti uplaćivana na račun Saveza udruženja penzionera u Federaciji BiH, Sarajevo, koji će, shodno odobrenim/doznačenim sredstvima, vršiti konačno plaćanje usluga za izvršeno banjско liječenje u ime oba korisnika sredstava.

Korisnici sredstava su obavezni dodijeljena sredstva iskoristiti namjenski za usluge banjског liječenja izvršene u periodu od 1.1.2025. do 31.12.2025. godine, najkasnije do 31.12.2025. godine. Izvještaj s kompletnom dokumentacijom kojom se dokazuje namjenski utrošak sredstava korisnici sredstava dužni su dostaviti Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike do 15.1.2026. godine.

5. Struktura korisnika usluga ZU Lječilište "Reumal" Fojnica

S ciljem ocjene ispunjenosti svih kriterija iz člana 3. stav (1) Zakona, konkretno radi ocjene ispunjenosti kriterija uticaja na trgovinu između Bosne i Hercegovine i Evropske unije, Vijeće je od korisnika sredstava (lječilišta) zatražilo podatke o strukturi gostiju.

U ZU Lječilište "Reumal" Fojnica u periodu od 1.1.2023. do 31.12.2025. godine bilo je ukupno 51.825 korisnika usluga (gostiju), i to:

Domaći korisnici usluga (gosti)

Godina 2023.	15.715
Godina 2024.	13.776
Godina 2025.	14.597

Strani korisnici usluga (gosti):

Godina 2023.	2.516
Godina 2024.	2.522
Godina 2025.	2.699

5.1. Struktura korisnika usluga JZU Banja "Ilidža" Gradačac

U JZU Banja "Ilidža" Gradačac u 2025. godini bilo je ukupno 6.147 korisnika usluga (gostiju), i to:

Domaći korisnici usluga (gosti)

Godina 2025.	5.927
--------------	-------

Strani korisnici usluga (gosti):

Godina 2025.	220
--------------	-----

5.2. Struktura korisnika usluga JZU Banjско-rekreativni centar "Aquaterrm" Olovo

U periodu od 1.1.2024. do 31.12.2025. godine u ovoj ustanovi bilo je ukupno 15.258 korisnika usluga (gostiju), i to:

Domaći korisnici usluga (gosti)

Godina 2024.	7.791
Godina 2025.	7.325

Strani korisnici usluga (gosti):

Godina 2024.	73
Godina 2025.	69

6. Donošenje odluke

Vijeće je u postupku ex post kontrole usklađenosti državne pomoći s propisima o državnoj pomoći na 186. sjednici, održanoj 22.9.2026. godine, razmatralo Zahtjev za pokretanje istrage od ZU Lječilište "Banja Terme Ilidža", radi naknadne procjene dodijeljene državne pomoći i njenog eventualnog povrata sadržane u Odluci Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o usvajanju programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele dijela sredstava s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - pomoć penzionerima za (banjско) liječenje preko udruženja

penzionera Federacije BiH, utvrđenog u Budžetu Federacije BiH za 2025. godinu u iznosu od 2.500.000,00 KM.

Prilikom donošenja odluke, Vijeće je uzelo u obzir cjelokupnu dostavljenu dokumentaciju.

Naime, Vijeće je prvenstveno tokom postupka trebalo utvrditi da li mjera sadržana u Odluci Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o usvajanju programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele dijela sredstava s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - pomoć penzionerima za (banjско) liječenje preko udruženja penzionera Federacije BiH za 2025. godinu, predstavlja državnu pomoć iz člana 3. stav (1) Zakona, odnosno da li je riječ o transferu državnih sredstava, odnosno da mjera sadržana u navedenoj odluci Vlade Federacije BiH može predstavljati potencijalni rashod državnog budžeta, da li mjera predstavlja pomoć koja korisniku pomoći donosi ekonomsku prednost koju on ne bi ostvario u normalnim tržišnim uslovima, odnosno putem vlastite efikasnosti poslovanja, da li se mjera dodjeljuje korisniku na selektivnoj osnovi, dakle da nije u pitanju opća mjera, da dodjelom navedenih sredstava postoji mogućnost narušavanja tržišne konkurencije, u mjeri u kojoj to može uticati na ispunjenje međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine iz ove oblasti, odnosno na trgovinu između Bosne i Hercegovine i EU.

Da bi određena mjera predstavljala državnu pomoć, potrebno je da budu kumulativno ispunjeni svi navedeni uslovi iz člana 3. stav (1) Zakona.

Shodno navedenom, Vijeće je utvrđivalo jesu li ispunjeni svi uslovi iz člana 3. stav (1) Zakona, odnosno da li mjera sadržana u Odluci Vlade Federacije BiH o usvajanju programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele dijela sredstava s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - pomoć penzionerima za (banjско) liječenje preko udruženja penzionera Federacije BiH za 2025. godinu predstavlja državnu pomoć.

Vijeće je u postupku utvrdilo da je uslov iz člana 3. stav (1) Zakona koji se odnosi na prijenos državnih sredstava ispunjen. Naime, u konkretnom slučaju tekući transfer neprofitnim organizacijama predstavlja javna sredstva, odnosno predstavlja potencijalni rashod za budžet Federacije BiH.

Drugi uslov iz člana 3. stav (1) Zakona je ispunjen jer primaoci novčanih sredstava stiču ekonomsku prednost u odnosu na konkurenciju koju ne mogu ostvariti redovnim poslovanjem u normalnim tržišnim uslovima, odnosno bez intervencije države, čime može postojati narušavanje konkurencije.

Naime, direktni korisnici navedene mjere, odnosno navedenih novčanih sredstava su penzioneri iz Federacije BiH, a poznato je da fizička lica ne predstavljaju preduzetnike u smislu pravila za dodjelu državne pomoći.

Važno je naglasiti da su u konkretnom slučaju indirektni korisnici ove mjere odnosno novčanih sredstava navedena lječilišta koja pružaju sveobuhvatne usluge medicinske rehabilitacije, fizikalne terapije, te smještajne i ugostiteljske programe prilagođene liječenju i odmoru korisnika.

Dalje, Vijeće je u postupku utvrdilo da je treći uslov iz člana 3. stav (1) Zakona ispunjen, s obzirom na to da je pomoć penzionerima za (banjско) liječenje preko udruženja penzionera dodijeljena na selektivnoj osnovi odnosno na selektivan način, jer je dodjelom data prednost samo određenim lječilištima u Federaciji BiH, odnosno specijaliziranim ustanovama za rehabilitaciju i rekreaciju u Federaciji BiH.

Naime, da bi ovaj uslov bio ispunjen, potrebno je utvrditi da se dodjelom državne pomoći stavljaju u povoljniji položaj određeni privredni subjekti, određeni sektori privrede ili proizvođača/trgovina određenih proizvoda. U konkretnom slučaju, Vijeće je utvrdilo da se predmetnom pomoći penzionerima za (banjско) liječenje preko udruženja penzionera Federacije BiH, koja je sadržana u Odluci Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o usvajanju programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele

dijela sredstava s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama, utvrđenog u Budžetu Federacije BiH za 2025. godinu, stavljaju u povoljniji položaj odnosno favoriziraju samo određene zdravstvene ustanove (lječilišta) u Federaciji BiH čija je primarna djelatnost medicinska rehabilitacija, fizikalna medicina, zdravstveni i banjski turizam i preventivna zdravstvena zaštita.

U pogledu ispunjenosti posljednjeg uslova uticaja na trgovinu između BiH i država članica EU, važno je naglasiti da su sredstva s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - pomoć penzionerima za (banjsko) liječenje preko udruženja penzionera Federacije BiH odobrena lokalnim zdravstvenim ustanovama (lječilištima) čiji su korisnici penzioneri Federacije Bosne i Hercegovine, a ne državljani Evropske unije (u daljnjem tekstu: EU) ili bilo koji drugih država te, u skladu s tim, ova mjera ne može uticati na trgovinu između BiH i država članica EU.

Naime, Vijeće smatra da, u skladu s odredbama Obavještenja Komisije o pojmu državne pomoći iz člana 107. stav (1) Ugovora o funkcioniranju Evropske unije (SL 2016/C 262/01, tačke od 196. do 198), uticaj na trgovinu između država članica ne može biti samo hipotetski ili pretpostavljen, nego se mora utvrditi zašto bi određena mjera mogla imati uticaj na trgovinu na osnovu predvidljivih učinaka mjere.

S ciljem potpunog utvrđivanja činjeničnog stanja i donošenja odluke Vijeća u skladu s članom 12. stav (3) Zakona, Vijeće se, kako je detaljnije pod tačkom 1. obrazloženja Rješenja navedeno, obratilo ZU Lječilište "Reumal" Fojnica, JZU Banja "Ilidža" Gradačac i JZU Banjsko-rekreativni centar "Aquaterrm" Olovo zahtjevom za dostavljanje strukture korisnika usluga (podatak koliko je bilo domaćih, a koliko stranih korisnika usluga odnosno gostiju) navedenih zdravstvenih ustanova za 2025. godinu te, ako ga imaju, i za dvije prethodne godine.

Nakon što su navedene zdravstvene ustanove (lječilišta) Vijeću dostavile strukturu korisnika usluga (podatak koliko je bilo domaćih, a koliko stranih korisnika usluga), Vijeće je uradilo njihovu detaljnu analizu.

Na osnovu podataka koje su dostavile navedene zdravstvene ustanove (lječilišta), proceduralni udio domaćih i stranih korisnika usluga (gostiju) iznosi:

Struktura gostiju u lječilištima u periodu od 2023. do 2025.

	BROJ GOSTIJU	UDIO U UKUPNOM BROJU GOSTIJU
DOMAĆI GOSTI	65.131	89%
STRANI GOSTI	8.099	11%
UKUPNO	73.230	

Nakon detaljne analize dostavljenih podataka, Vijeće je utvrdilo, u skladu s Obavještenjem Komisije (2016/C 262/01), da je marginalan prekogranični interes za usluge predmetnih lječilišta (udio stranih korisnika usluga iznosi 11%). Nadalje, mjerom koja je predmet ocjene dodjeljuju se sredstva isključivo za lokalne krajnje korisnike (penzionere iz Federacije BiH) i nema prekograničnog uticaja u smislu privlačenja korisnika iz drugih država te stoga mjera ima samo lokalni učinak i nema učinak na trgovinu među državama članicama.

Naime, Evropska komisija je u Obavještenju Komisije o pojmu državne pomoći istaknula da je "u nizu odluka smatrala, s obzirom na specifične okolnosti tih predmeta, da mjera ima samo lokalni učinak i stoga nema učinka na trgovinu među državama članicama ako korisnik pruža robu ili usluge na ograničenom području unutar države članice i da nije vjerovatno da će privući kupce iz drugih država članica, te da se ne može predvidjeti da će mjera imati učinak koji bi bio veći od marginalnog na uslove prekograničnih ulaganja ili poslovnog nastana. Iako nije moguće definirati opće kategorije mjera koje obično zadovoljavaju te kriterije, ranije odluke služe kao primjeri situacija u kojima je Komisija na osnovu specifičnih okolnosti predmeta zaključila da javna pomoć neće uticati na trgovinu među državama članicama".

Neki primjeri takvih predmeta su bolnice i drugi objekti za zdravstvenu njegu koji pružaju uobičajeni raspon medicinskih usluga usmjerenih prema lokalnom stanovništvu i za koje nije vjerovatno da će privući potrošače ili ulaganja iz drugih država članica (pri tome se poziva na predmete: odluke Komisije o državnoj pomoći u predmetima N 543/2001 - Irska - Kapitalne olakšice za bolnice (SL C 154, 28.6.2002, str. 4); SA.34576 Portugal - Sjeveroistočna jedinica za stalnu brigu instituta Jean Piaget (SL C 73, 13.3.2013, str. 1); SA.37432 - Češka - Finansiranje javnih bolnica u regiji Hradec Králové (SL C 203, 19.6.2015, str. 2); SA.37904 - Njemačka - Navodna državna pomoć medicinskom centru u Durmersheimu (SL C 188, 5.6.2015, str. 2); SA.38035 - Njemačka - Navodna pomoć specijaliziranoj rehabilitacijskoj klinici za ortopedsku medicinu i traumatološku hirurgiju (SL C 188, 5.6.2015, str. 3)).

U skladu s navedenim, Vijeće je utvrdilo da su navedene zdravstvene ustanove (lječilišta), kao objekti za zdravstvenu njegu koji pružaju uobičajeni raspon medicinskih usluga, usmjereni prvenstveno prema lokalnom stanovništvu i za njih nije ili je neznatno vjerovatno da će privući korisnike iz drugih država.

Znači, priroda usluga koje pružaju navedene zdravstvene ustanove (lječilišta) primarno je vezana uz lokalni sistem zdravstvene zaštite ili lokalnu rehabilitaciju, čime se zanemaruje prekogranična mobilnost korisnika usluga u navedena lječilišta.

U konkretnom slučaju, u skladu s Obavještenjem Komisije, udio stranih korisnika usluga u navedenim zdravstvenim ustanovama (lječilištima) nije veći od marginalnog, odnosno udio je zanemarljiv, a mjerom koja je predmet ocjene dodjeljuju se sredstva isključivo za lokalne krajnje korisnike - penzionere iz Federacije BiH, što znači da mjera nema prekogranični uticaj.

Navedene zdravstvene ustanove (lječilišta) nemaju međunarodni marketinški domet i ne privlače strane korisnike usluga ili je udio stranih korisnika usluga zanemarljiv.

U presudi Suda Evropske unije C-222/04 (Cassa di Risparmio di Firenze) Sud je naglasio: "Da bi državna mjera narušila konkurenciju i uticala na trgovinu, potrebno je da postoji stvarna ili potencijalna opasnost od uticaja na tokove trgovine između subjekata u različitim državama. Mjere koje su po svom obimu i prirodi čisto lokalne i čiji je uticaj na prekogranične korisnike usluga marginalan ne potpadaju pod zabranu državne pomoći."

Vijeće je utvrdilo da dodjelom navedenih sredstava ne postoji mogućnost narušavanja tržišne konkurencije, u mjeri u kojoj to može uticati na ispunjenje međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine iz ove oblasti, navedena mjera ima lokalni učinak i nema učinak na trgovinu među državama članicama.

Shodno navedenom, posljednji uslov iz člana 3. stav (1) Zakona nije ispunjen.

Zaključno, s obzirom na to da nisu kumulativno ispunjeni svi uslovi iz člana 3. stav (1) Zakona, Vijeće je utvrdilo da predmetna mjera sadržana u Odluci Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o usvajanju programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele dijela sredstava s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - pomoć penzionerima za (banjsko) liječenje preko udruženja penzionera Federacije BiH, utvrđenog u Budžetu Federacije BiH za 2025. godinu u iznosu od 2.500.000,00 KM ne predstavlja državnu pomoć u smislu Zakona o sistemu državne pomoći u BiH.

U skladu s navedenim, Vijeće je odlučilo kao u dispozitivu ovog rješenja.

Uputstvo o pravnom lijeku

Ovo rješenje je konačno u upravnom postupku i protiv njega nije dozvoljena žalba.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema ovog rješenja.

Predsjedavajući
Vijeća za državnu pomoć
BiH
Jasenکو Muharemagić, s. r.
Broj UP/I 02-26-1-72-16/25
22. septembra 2026. godine
Istočno Sarajevo

Na temelju članka 10. stavak (2) i članka 12. stavak (3) točka c) Zakona o sustavu državne potpore u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 10/12 i 39/20), te članka 193. Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), rješavajući u postupku ex post kontrole usklađenosti državne potpore s propisima o državnoj potpori, pokrenutom po službenoj dužnosti na temelju zahtjeva Zdravstvene ustanove Lječilište "Banja Terme Ilidža" za pokretanje istrage radi naknadne procjene dodijeljene državne potpore sadržane u Odluci Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o usvajanju programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele dijela sredstava s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - potpora umirovljenicima za (banjsko) liječenje preko udruga umirovljenika Federacije BiH, utvrđenog u Proračunu Federacije BiH za 2025. godinu u iznosu od 2.500.000,00 KM, Vijeće za državnu potporu Bosne i Hercegovine, na 186. sjednici, održanoj 22.9.2026. godine, donijelo je sljedeće

RJEŠENJE

1. Utvrđuje se da potpora dodijeljena udrugama umirovljenika za (banjsko) liječenje umirovljenika, shodno Odluci Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o usvajanju programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele dijela sredstava s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama, utvrđenog u Proračunu Federacije BiH za 2025. godinu na prijedlog Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, u iznosu od 2.500.000,00 KM, ne predstavlja državnu potporu u smislu Zakona o sustavu državne potpore u Bosni i Hercegovini.
2. Ovo Rješenje bit će objavljeno u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

1. Zahtjev za pokretanje postupka

Vijeće za državnu potporu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vijeće) zaprimilo je Zahtjev za pokretanje istrage radi naknadne procjene dodijeljene državne potpore i njezinog eventualnog povrata, akt broj 2446-2/25 od 28.4.2025. godine.

Podnositelj zahtjeva (prijave) je Zdravstvena ustanova Lječilište "Banja Terme Ilidža" (u daljnjem tekstu: ZU Lječilište "Banja Terme Ilidža"), ulica Hrasnička cesta broj 10.

Prijava je podnesena radi naknadne procjene dodijeljene državne potpore i njezinog eventualnog povrata.

ZU Lječilište "Banja Terme Ilidža" je uz zahtjev (prijavu) Vijeću dostavila sljedeće dokumente:

- Zahtjev ZU Lječilište "Banja Terme Ilidža" upućen Federalnom ministarstvu financija za proračunskog inspektora za provedbu proračunskog nadzora, akt broj 2447-2/25 od 28.4.2025. godine;
- Prijedlog ZU Lječilište "Banja Terme Ilidža" za raspodjelu sredstava upućen Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike, akt broj 2427-2/25 od 16.4.2025. godine.

Podnositelj zahtjeva ističe kako su korisnici navedenih sredstava, a radi pružanja usluge (banjskog) liječenja, sljedeća lječilišta: Zdravstvena ustanova "Reumal" Fojnica, Javna zdravstvena ustanova Banjsko-rekreativni centar "Aquaterrm"

Olovo i Javna zdravstvena ustanova Banja "Ilidža" Gradačac, i to na osnovu ugovora o banjskom liječenju, koje je s njima zaključilo Federalno ministarstvo rada i socijalne politike.

Uvidom u predmetnu dokumentaciju, Vijeće je utvrdilo kako je ona nepotpuna te se Federalnom ministarstvu financija, kao tijelu za provedbu, obratilo Zahtjevom za mišljenje, sukladno članku 10. stavak (2) Zakona o sustavu državne potpore u BiH, akt broj 02-26-5-72-2/25 od 26.5.2025. godine.

Vijeće je dostavilo Odgovor ZU Lječilište "Banja Terme Ilidža" na Zahtjev za pokretanje istrage, radi naknadne procjene dodijeljene državne potpore i njezinog eventualnog povrata, akt broj 02-26-5-72-3/25 od 27.5.2025. godine. U istom aktu se navodi kako će Vijeće glede navedenoga zahtjeva postupiti sukladno odredbama Zakona o sustavu državne potpore u BiH.

Federalno ministarstvo financija je Vijeću dostavilo Odgovor na Zahtjev, akt broj 06-11-3-4-5038/25 od 5.6.2025. godine, u čijem privitku je:

- Mišljenje Federalnog ministarstva financija o Prijedlogu odluke o usvajanju Programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele sredstava s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - potpora umirovljenicima za liječenje preko udruga, utvrđenog Proračunom Federacije Bosne i Hercegovine za 2025. godinu Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike, akt broj 06-02-4-1604-1/25 od 3.3.2025. godine.

Uz Zahtjev ZU Lječilište "Banja Terme Ilidža" za pokretanje istrage, osim navedenih akata, dokumentaciju u ovom predmetu čine sljedeći akti:

- akt Federalnog ministarstva financija, broj 06-11-3-4-5038/25 od 11.6.2025. godine;
- akt Vijeća za državnu potporu BiH, broj 02-26-5-72-5/25 od 4.8.2025. godine (ponovni zahtjev za mišljenje upućen Federalnom ministarstvu financija);
- akt Federalnog ministarstva financija, broj 06-11-3-4-5038/25 od 28.8.2025. godine (dopuna odgovora/mišljenja);
- akt Vijeća za državnu potporu BiH, broj 02-26-5-72-7/25 od 30.9.2025. godine (ponovni zahtjev za mišljenje);
- Požurnica Vijeća za državnu potporu BiH za dostavu mišljenja, akt broj 02-26-5-72-8/25 od 3.2.2026. godine;
- Mišljenje Federalnog ministarstva financija, akt broj 06-11-3-4-5038/25 od 9.4.2026. godine.

U privitku navedenoga Mišljenja Federalnog ministarstva financija su sljedeći akti:

- Požurnica Federalnog ministarstva financija upućena Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike, akt broj 06-11-3-4-2052/26 od 3.3.2026. godine;
- akt Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, broj 04-11/13-485/25 M.T. od 18.3.2026. godine;
- ponovna Požurnica Federalnog ministarstva financija upućena Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike, akt broj 06-11-3-4-2052-1/26 od 24.3.2026. godine;
- akt Federalnog ministarstva rada i socijalne politike (obrazloženje), broj 04-11/13-485/25 M.T. od 2.4.2026. godine;
- Odluka Federalnog ministarstva rada i socijalne politike o dodjeli sredstava, broj 04-11/13-485/25 od 27.3.2025. godine;
- Ugovor o utrošku i načinu realiziranja odobrenih sredstava, broj 04-11/13-485/25 od 2.4.2025. godine.

Analizirajući navedenu dokumentaciju, Vijeće je utvrdilo kako je ona nepotpuna. S ciljem potpunog utvrđivanja činjeničnog

stanja i donošenja odluke sukladno članku 12. stavak (3) Zakona, Vijeće se obratilo korisnicima navedenih sredstava zahtjevom za dostavu strukture korisnika usluga za 2025. godinu i dvije prethodne godine, s posebnim podatkom o broju domaćih i stranih korisnika usluga (gostiju). S tim ciljem upućeni su sljedeći akti:

- Zdravstvenoj ustanovi Lječilište "Reumal" Fojnica, akt broj 02-26-5-72-10/25 od 11.8.2026. godine;
- Javnoj zdravstvenoj ustanovi Banja "Ilidža" Gradačac, akt broj 02-26-5-72-12/25 od 11.8.2026. godine;
- Javnoj zdravstvenoj ustanovi Banjsko-rekreativni centar "Aquaterrm" Olovo, akt broj 02-26-5-72-11/25 od 11.8.2026. godine.

Vijeću su zdravstvene ustanove (lječilišta) dostavile sljedeće akte:

- akt broj 3/4-3186 od 25.8.2026. godine, dostavljen od Zdravstvene ustanove Lječilište "Reumal" Fojnica (u daljnjem tekstu: ZU Lječilište "Reumal" Fojnica);
- akt broj 02-2275/2026 od 21.8.2026. godine, dostavljen od Javne zdravstvene ustanove Banja "Ilidža" Gradačac (u daljnjem tekstu: JZU Banja "Ilidža" Gradačac);
- akt broj 02-1-33-86/26 od 28.8.2026. godine, dostavljen od Javne zdravstvene ustanove Banjsko-rekreativni centar "Aquaterrm" Olovo (u daljnjem tekstu: JZU Banjsko-rekreativni centar "Aquaterrm" Olovo).

2. Primijenjeni propisi

Osim odredaba Zakona o sustavu državne potpore u BiH, Vijeće je u postupku primijenilo i Uredbu o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 27/18).

Sukladno odredbi članka 4. stavak (1) Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Federaciji BiH kojom je propisano da se državna potpora može dodijeliti ako program (shema) ili pojedinačni projekt državne potpore ispunjava uvjete iz ove Uredbe i članka 71. stavak 2. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 5/08 - izdanje međunarodni ugovori) (u daljnjem tekstu: SSP), Vijeće je obvezno prilikom ocjene zahtjeva za dodjelu državne potpore primijeniti ne samo pravo BiH nego na odgovarajući način primijeniti i kriterije i uvjete koji proizlaze iz primjene pravila tržišnoga natjecanja koja vrijede u Zajednici i instrumenata za tumačenje koje su usvojile institucije Zajednice. Osim Uredbom o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Federaciji BiH, obveza primjene navedenih kriterija i uvjeta Vijeću je propisana odredbom članka 71. stavak 1. točka c) SSP-a koji glasi: Tržišno natjecanje i druge gospodarske odredbe "1. Sljedeće je nespojivo s pravilnom primjenom ovoga Sporazuma, u mjeri u kojoj može utjecati na trgovinu između Zajednice i Bosne i Hercegovine: (c) svaka državna potpora kojom se narušava ili prijeti narušavanjem tržišnoga natjecanja davanjem prednosti određenim poduzećima ili određenim proizvodima", te stavkom 2. istoga članka koji glasi: "2. Svako postupanje suprotno ovome članku ocjenjivat će se na temelju kriterija koji proizlaze iz primjene pravila tržišnoga natjecanja koja vrijede u Zajednici, osobito čl. 81., 82., 86. i 87. Ugovora o osnivanju Europske zajednice (u daljnjem tekstu: Ugovor o EZ) i instrumenata za tumačenje koje su usvojile institucije Zajednice."

Kako odredbama Zakona o sustavu državne potpore u BiH i Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Federaciji BiH nisu detaljno obrazloženi kriteriji i uvjeti iz pojma/definicije državne potpore, Vijeće je u konkretnom slučaju u svrhu usporedbe, shodno članku 71. stavak (2) SSP-a, uzelo u obzir i sljedeće propise Europske unije:

- Obavijest Komisije o pojmu državne potpore iz članka 107. stavak 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije ("Službeni list Europske unije", serija C, broj 262/1, 19.7.2016.), (u daljnjem tekstu: Obavijest Komisije (2016/C 262/01)).

3. Utvrđivanje činjenica

Na temelju dostavljenih podataka, Vijeće je u postupku utvrdilo sljedeće:

3.1. Predmet prijave državne potpore

Predmet prijave je naknadna procjena dodijeljene potencijalne državne potpore i njezinog eventualnog povrata sadržane u Odluci Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o usvajanju programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele dijela sredstava s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - potpora umirovljenicima za (banjsko) liječenje preko udruga umirovljenika Federacije BiH, utvrđenog u Proračunu Federacije BiH za 2025. godinu na prijedlog Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, u iznosu od 2.500.000,00 KM.

3.2. Zahtjev ZU Lječilište "Banja Terme Ilidža" za pokretanje istrage, radi naknadne procjene dodijeljene državne potpore i njezinog eventualnog povrata

Vijeće je 5.5.2025. godine od ZU Lječilište "Banja Terme Ilidža" zaprimilo Zahtjev za pokretanje istrage, radi naknadne procjene dodijeljene državne potpore i njezinog eventualnog povrata, akt broj 2446-2/25 od 28.4.2025. godine. U privitku su Zahtjev za provedbu proračunskog nadzora naslovljen na Federalno ministarstvo financija za proračunskog inspektora, akt broj 2447-2/25 od 28.4.2025. godine, i Prijedlog za raspodjelu sredstava naslovljen na Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, akt broj 2427-2/25 od 16.4.2025. godine.

U Zahtjevu se navodi kako je Vlada Federacije BiH donijela Odluku o usvajanju programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele dijela sredstava s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - potpora umirovljenicima za (banjsko) liječenje preko udruga umirovljenika Federacije BiH, utvrđenog Proračunom Federacije BiH za 2025. godinu na prijedlog Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, u novčanom iznosu od 2.500.000,00 KM.

Navedena sredstva, a radi pružanja usluga banjskog liječenja, kako se u Zahtjevu ZU Lječilište "Banja Terme Ilidža" navodi, koriste sljedeća lječilišta: ZU "Reumal" Fojnica, JZU Banjsko-rekreativni centar "Aquaterrm" Olovo i JZU Banja "Ilidža" Gradačac, i to na temelju ugovora o banjskom liječenju koje je s njima zaključilo Federalno ministarstvo rada i socijalne politike.

S obzirom na to da ugovor o banjskom liječenju nije zaključen sa ZU Lječilište "Banja Terme Ilidža", podnositelj zahtjeva obratio se Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike aktom broj 2427/25 od 16.4.2025. godine zahtjevom da se u roku od sedam dana održi hitan sastanak kako bi se pronašlo odgovarajuće rješenje jer, prema mišljenju ZU Lječilište "Banja Terme Ilidža", prije dodjele ugovora o banjskom liječenju trebalo je provesti postupak propisan Zakonom o javnim nabavama, kako bi se osigurala jednakopravnost, konkurentnost i izbjegla diskriminacija zainteresiranih gospodarskih subjekata po bilo kojoj osnovi.

ZU Lječilište "Banja Terme Ilidža" istaknula je da su se navedena lječilišta dovela u povoljniji položaj glede tržišnoga natjecanja u odnosu na sve ostale subjekte na tržištu, pa podnositelj zahtjeva traži da Vijeće postupi sukladno članku 10. stavak (3) Zakona o sustavu državne potpore u BiH, odnosno da pokrene istragu u konkretnome slučaju i vrši naknadnu procjenu dodijeljene eventualne državne potpore ako smatra da na temelju

svega navedenoga ima dovoljno indicija da se eventualna državna potpora koja je predviđena za banjско liječenje umirovljenika Federacije BiH nezakonito koristi i da se eventualno utvrdi njezin povrat.

S obzirom na to da je Vijeću od ZU Lječilište "Banja Terme Ilidža" dostavljen Zahtjev za pokretanje istrage, radi naknadne procjene dodijeljene državne potpore i njezinog eventualnog povrata, Vijeće se obratilo Federalnom ministarstvu financija, akt broj 02-26-5-72-2/25 od 26.5.2025. godine, sukladno članku 10. stavak (2) Zakona o sustavu državne potpore u BiH, Zahtjevom za mišljenje o navedenom zahtjevu ZU Lječilište "Banja Terme Ilidža" za pokretanje istrage.

4. Mišljenje tijela za provedbu Zakona na prijavu državne potpore

Sukladno članku 10. stavak (2) Zakona o sustavu državne potpore u BiH, Vijeće je 26.5.2025. godine Federalnom ministarstvu financija dostavilo Zahtjev za mišljenje o Zahtjevu ZU Lječilište "Banja Terme Ilidža" za pokretanje istrage, radi naknadne procjene dodijeljene državne potpore i njezinog eventualnog povrata, akt broj 2446-2/25 od 28.4.2025. godine.

Postupajući po zahtjevu Vijeća za mišljenje, Federalno ministarstvo financija je svojim aktom broj 06-11-3-4-5038/25 od 5.6.2025. godine dalo odgovor na zahtjev za mišljenje.

U njemu se navodi da je Federalno ministarstvo financija, sukladno članku 27. stavak (1) Poslovnika Vlade Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 6/10, 37/10, 62/10, 39/20 i 67/21), na zahtjev obrađivača propisa, tj. Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, dalo mišljenje (glede finansijskih sredstava potrebnih za izvršenje propisa) na Prijedlog odluke o usvajanju Programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele dijela sredstava s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - potpora umirovljenicima za liječenje preko udruga utvrđenog Proračunom Federacije Bosne i Hercegovine za 2025. godinu Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike.

U istom aktu se navodi da Federalno ministarstvo financija nije od Federalnog ministarstva rada i socijalne politike zaprimilo prijavu, informaciju ili upit o eventualnoj pojedinačnoj državnoj potpori u ovom konkretnom slučaju.

Federalno ministarstvo financija se u svom mišljenju nije očitovalo sukladno članku 14. stavak (2) Zakona o sustavu državne potpore u BiH, odnosno nije dostavilo mišljenje sukladno svojim nadležnostima glede usklađenosti Odluke o usvajanju programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele dijela sredstava s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - potpora umirovljenicima za (banjsko) liječenje preko udruga umirovljenika Federacije BiH, utvrđenog Proračunom Federacije BiH za 2025. godinu, sa Zakonom o sustavu državne potpore u BiH.

U vezi s tim, Vijeće se Federalnom ministarstvu financija, kao tijelu za provedbu Zakona, ponovno obratilo Zahtjevom za mišljenje, sukladno članku 10. stavak (2) navedenoga Zakona, akt broj 02-26-5-72-5/25 od 4.8.2025. godine.

Federalno ministarstvo financija je Vijeću dostavilo dopunu odgovora/mišljenja, akt broj 06-11-3-4-5038/25 od 28.8.2025. godine, u kojemu se navodi da Federalno ministarstvo financija kao tijelo za provedbu ne raspolaže informacijama niti dokazima o navodno nezakonitoj državnoj potpori, odnosno potpori koju nije odobrilo Vijeće iz bilo kojeg izvora, te se Federalno ministarstvo financija nije ni očitovalo, odnosno dalo mišljenje sukladno članku 14. stavak (1) Zakona o sustavu državne potpore u BiH.

Vijeće se ponovno obratilo Federalnom ministarstvu financija Zahtjevom za mišljenje, sukladno članku 10. stavak (2) navedenoga Zakona, akt broj 02-26-5-72-7/25 od 30.9.2025. godine, i na njega Vijeću nije dostavljen odgovor.

Vijeće je Federalnom ministarstvu financija dostavilo Požurnicu za dostavu mišljenja, akt broj 02-26-5-72-8/25 od 3.2.2026. godine.

Sukladno članku 14. stavak (3) Zakona o sustavu državne potpore u BiH, Federalno ministarstvo financija, kao nadležno tijelo za praćenje provedbe dodijeljene državne potpore, uključujući i ex post kontrole, postupajući po Požurnici za dostavu mišljenja Vijeća, a na temelju Zahtjeva za pokretanje istrage od ZU Lječilište "Banja Terme Ilidža", radi naknadne procjene dodijeljene državne potpore i njezinog eventualnog povrata sadržane u Odluci Vlade Federacije BiH o usvajanju programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele dijela sredstava s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - potpora umirovljenicima za (banjsko) liječenje preko udruga umirovljenika Federacije BiH, utvrđenog u Proračunu Federacije BiH za 2025. godinu u iznosu od 2.500.000,00 KM, dalo je mišljenje, akt broj 06-11-3-4-5038/25 od 9.4.2026. godine.

U konzultativnom mišljenju Federalnog ministarstva financija navodi se da, u predmetnom slučaju, prema čl. 3. i 4. Uredbe o načinu i procedurama prijavljivanja državne potpore u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 104/13), Federalno ministarstvo rada i socijalne politike nije podnijelo obveznu prijavu državne potpore u postupku ex ante kontrole na propisanom obrascu za prijavljivanje državne potpore Federalnom ministarstvu financija.

U njemu se navodi kako nisu kumulativno ispunjeni svi uvjeti propisani člankom 3. stavak (1) Zakona o sustavu državne potpore u BiH, kojim je definirano kada određena mjera predstavlja državnu potporu, te kako predmetna mjera sadržana u Odluci Vlade Federacije BiH o usvajanju programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele dijela sredstava s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - potpora umirovljenicima za (banjsko) liječenje preko udruga umirovljenika Federacije BiH za 2025. godinu ne predstavlja državnu potporu prema odredbama navedenoga Zakona.

U mišljenju Federalnog ministarstva financija navodi se da, imajući u vidu da Vijeće ima isključivu nadležnost za ocjenjivanje Zahtjeva i donošenje odluke iz članka 12. stavak (3) navedenoga Zakona, kao i da u konkretnom slučaju ispituje podatke na temelju Zahtjeva za pokretanje istrage od ZU Lječilište "Banja Terme Ilidža", radi naknadne procjene dodijeljene državne potpore i njezinog eventualnog povrata, u privitku ovoga mišljenja Federalno ministarstvo financija je Vijeću dostavilo svu raspoloživu dokumentaciju za donošenje konačne odluke.

4.1. Požurnice Federalnog ministarstva financija

Naime, u privitku mišljenja je Vijeću dostavljena Požurnica Federalnog ministarstva financija upućena Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike, akt broj 06-11-3-4-2052/26 od 3.3.2026. godine. U njoj se navodi kako Federalno ministarstvo rada i socijalne politike kao davatelj državne potpore u konkretnome slučaju nije, sukladno čl. 3. i 4. Uredbe o načinu i procedurama prijavljivanja državne potpore u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 104/139), podnijelo prijavu državne potpore na propisanom obrascu za prijavljivanje programa državne potpore Federalnom ministarstvu financija.

Federalno ministarstvo financija je Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike dostavilo Požurnicu s obzirom na to da je ovo ministarstvo predlagatelj Odluke Vlade Federacije BiH o usvajanju programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele dijela sredstava s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - potpora umirovljenicima za (banjsko) liječenje preko udruga umirovljenika Federacije BiH, utvrđenog Proračunom Federacije BiH za 2025. godinu, odnosno potencijalni davatelj državne potpore, a sve s ciljem daljnjeg postupanja u predmetu i donošenja mišljenja Federalnog ministarstva financija

sukladno članku 14. stavak (1) Zakona o sustavu državne potpore u BiH i njegova dostavljanja Vijeću.

Federalno ministarstvo financija se Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike ponovno obratilo Požurnicom, akt broj 06-11-3-4-2052-1/26 od 24.3.2026. godine, s obzirom na to da navedeno Ministarstvo nije dalo odgovor niti obrazloženje tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - potpora umirovljenicima za (banjsko) liječenje preko udruga umirovljenika Federacije BiH, utvrđenog Proračunom Federacije BiH za 2025. godinu, s dokazom o raspodjeli sredstava.

4.2. Obrazloženje Federalnog ministarstva rada i socijalne politike

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike u svome obrazloženju (odgovoru na požurnicu Federalnog ministarstva financija), akt broj 04-11/13-485/25 M.T. od 2.4.2026. godine, ističe kako su opći i posebni kriteriji raspodjele sredstava utvrđeni Odlukom Vlade Federacije BiH o usvajanju programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele dijela sredstava s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - potpora umirovljenicima za (banjsko) liječenje preko udruga umirovljenika Federacije BiH, utvrđenog Proračunom Federacije BiH za 2025. godinu, Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike. U obrazloženju se navodi kako su sredstva navedenoga transfera planirana kao stavka Proračuna Federacije BiH za 2025. godinu, kao "Tekući transferi neprofitnim organizacijama - potpora umirovljenicima za liječenje preko udruga", ekonomski kod 6143, utvrđenih u odjeljku 614 Tekući transferi i drugi tekući rashodi Proračuna Federacije BiH za 2025. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 7/25).

Dakle, nakon što Federalno ministarstvo rada i socijalne politike provede procedure sukladno odredbama čl. 37. i 38. stavak (2) Zakona o izvršenju Proračuna Federacije BiH za 2025. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 7/25), odnosno nakon što Vlada Federacije BiH usvoji Program utroška sredstava za "Tekući transferi neprofitnim organizacijama - potpora umirovljenicima za (banjsko) liječenje preko udruga", sredstva se putem odgovarajućih odluka i pismenog ugovora dodjeljuju krovnim udrugama na razini Federacije BiH, Savezu udruga umirovljenika u Federaciji BiH, Sarajevo, i Savezu kantonalnih udruga umirovljenika u Federaciji BiH, Mostar.

U obrazloženju ovoga Ministarstva jasno se navodi da nakon toga navedeni savezi/udruge umirovljenika Federacije BiH potpuno samostalno zaključuju ugovore s banjskim lječilištima, dogovaraju sve uvjete i dinamiku slanja svojih članova odnosno umirovljenika, te shodno tome vrše plaćanje pruženih usluga. Također, u obrazloženju se navodi kako se odabir banjskih lječilišta isključivo temelji na kvaliteti pruženih usluga, a osobito u dijelu koji se odnosi na medicinski segment usluge u sklopu banjskih lječilišta.

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike ističe da se, sukladno članku 125. Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", br. 13/18, 90/21, 19/22, 47/24, 19/25 i 6/26), u proračunu predvide sredstva, provode procedure i sredstva tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - potpora umirovljenicima za liječenje preko udruga (banjsko liječenje), doznače udrugama umirovljenika, koji dalje samostalno provode procedure i zaključuju ugovore s banjskim lječilištima. S obzirom na to da je riječ o proračunskim sredstvima, Ministarstvo vrši detaljne kontrole utroška sredstava. Ovo ministarstvo u obrazloženju navodi da, uzimajući u obzir navedene činjenice, smatra da se na navedeni transfer ne treba primjenjivati Zakon o sustavu državne potpore u BiH.

Uvidom u tekst Odluke Vlade Federacije BiH o usvajanju programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele dijela sredstava s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama

- potpora umirovljenicima za (banjsko) liječenje preko udruga umirovljenika Federacije BiH, utvrđenog Proračunom Federacije BiH za 2025. godinu, broj V, broj 264/2025 od 14.3.2025. godine, na internetskoj stranici Vlade Federacije BiH (<https://fbihvlada.gov.ba/>) vidi se da se raspodjela sredstava s pozicije "Tekući transferi neprofitnim organizacijama - potpora umirovljenicima za (banjsko) liječenje preko udruga" vrši sukladno općim i posebnim kriterijima utvrđenim ovom Odlukom.

Bitni elementi Programa utroška sredstava su:

Naziv programa	Svrha programa	Naziv korisnika sredstava	Izvor sredstava	Iznos sredstava u KM
Program 1: Program potpore neprofitnim organizacijama - potpora umirovljenicima za liječenje preko udruga na razini Federacije BiH (banjsko liječenje) u 2025. godini	Sukladno pravnoj osnovi sadržanoj u članku 125. Zakona, svrha programa je financiranje rehabilitacije bolesnih i najugroženijih umirovljenika s ciljem unaprjeđenja zdravlja ove kategorije i socijalne inkluzije.	Udruge umirovljenika na federalnoj razini (Savez udruga umirovljenika u Federaciji BiH, Sarajevo, i Savez kantonalnih udruga umirovljenika u Federaciji BiH, Mostar)	Proračun Federacije Bosne i Hercegovine	1.900.000
Program 2: Program potpore neprofitnim organizacijama - dugovanje potpore umirovljenicima za liječenje preko udruga na razini Federacije BiH (banjsko liječenje) u 2024. godini	Sukladno pravnoj osnovi sadržanoj u članku 125. Zakona, svrha Programa je izmirenje duga koji je nastao u 2024. godini za rehabilitaciju bolesnih i najugroženijih umirovljenika.	Udruge umirovljenika na federalnoj razini (Savez udruga umirovljenika u Federaciji BiH, Sarajevo, i Savez kantonalnih udruga umirovljenika u Federaciji BiH, Mostar)		600.000
Ukupno				2.500.000,00

4.3. Odluka Federalnog ministarstva rada i socijalne politike o dodjeli sredstava

Federalni ministar rada i socijalne politike donio je Odluku o dodjeli sredstava, broj 04-11/13-485/25 od 27.3.2025. godine, na temelju članka 56. Zakona o organizaciji tijela uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 35/05), članka 125. Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju, a u vezi s Odlukom o usvajanju Programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele dijela sredstava s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - potpora umirovljenicima za liječenje preko udruga utvrđenog Proračunom Federacije BiH za 2025. godinu.

Ovom Odlukom novčana sredstva u iznosu od 1.900.000,00 KM Federalno ministarstvo rada i socijalne politike dodjeljuje Savezu udruga umirovljenika u Federaciji BiH, Sarajevo, i Savezu kantonalnih udruga umirovljenika u Federaciji BiH, Mostar (u daljnjem tekstu: korisnici sredstava) za potporu u rehabilitaciji i liječenju bolesnih i najugroženijih umirovljenika u specijaliziranim zdravstvenim javnim ustanovama u Federaciji BiH.

U članku 2. iste Odluke navodi se da će se način rasporeda dodijeljenih sredstava između Saveza udruga umirovljenika u Federaciji BiH, Sarajevo, i Saveza kantonalnih udruga umirovljenika u Federaciji BiH, Mostar, u iznosu od 1.900.000,00 KM, vršiti tako što se sredstva dodjeljuju u iznosima kako slijedi:

- Savez udruga umirovljenika u Federaciji BiH, Sarajevo - 1.558.000,00 KM,
- Savez kantonalnih udruga umirovljenika u Federaciji BiH, Mostar - 342.000,00 KM.

U Odluci se jasno navodi da će se navedena sredstva utrošiti sukladno odredbama Odluke o usvajanju Programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele sredstava s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - potpora umirovljenicima za liječenje preko udruga, utvrđenog Proračunom Federacije BiH za 2025. godinu.

Važno je naglasiti kako će se, sukladno ovoj Odluci, zaključiti sporazum o suradnji, korištenju i načinu utroška sredstava kojim će se detaljnije urediti međusobna prava i obveze korisnika sredstava i Federalnog ministarstva rada i socijalne politike.

4.4. Ugovor o utrošku i načinu realiziranja odobrenih sredstava

Na temelju članka 125. stavak (2) Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju i Programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele dijela sredstava s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - potpora umirovljenicima za liječenje preko udruga utvrđenog Proračunom Federacije BiH za 2025. godinu, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, Savez udruga umirovljenika u Federaciji BiH, Sarajevo, i Savez kantonalnih udruga umirovljenika u Federaciji BiH, Mostar, zaključili su ugovor o utrošku i načinu realiziranja odobrenih sredstava.

Ovim ugovorom precizira se način utroška novčanih sredstava u iznosu od 1.900.000,00 KM, koje je Federalno ministarstvo rada i socijalne politike dodijelilo korisnicima sredstava za potporu u rehabilitaciji i liječenju bolesnih i najugroženijih umirovljenika, u specijaliziranim zdravstvenim javnim ustanovama u Federaciji BiH.

U ugovoru je na isti način kao i u navedenoj Odluci o dodjeli sredstava naveden način raspodjele dodijeljenih sredstava i kriterij za njihovu raspodjelu.

Također se u ugovoru navodi da će korisnici sredstava koristiti sredstva sukladno odredbama Programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele dijela sredstava s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - potpora umirovljenicima za liječenje preko udruga utvrđenog Proračunom Federacije BiH za 2025. godinu, na način i uz korištenje kriterija propisanih svojim aktima/odlukama, te će po izvršenoj banjskoj rehabilitaciji/liječenju Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike dostaviti relevantnu dokumentaciju kojom se pravdaju sredstva, odnosno dokazuje korištenje usluga banjskog liječenja (fiskalni računi za izvršene banjske usluge i dr.).

U ugovoru se jasno navodi da će Federalno ministarstvo rada i socijalne politike po zaprimljenim zahtjevima izvršiti kontrolu utroška sredstava, a nakon kontrole korisnicima sredstava vršit će se prijenos sredstava na navedeni način.

Također se ističe da će, radi postojanja internog sporazuma između korisnika sredstava, cjelokupna sredstva biti uplaćivana na račun Saveza udruga umirovljenika u Federaciji BiH, Sarajevo, koji će, shodno odobrenim/doznačenim sredstvima, vršiti konačno plaćanje usluga za izvršeno banjsko liječenje u ime oba korisnika sredstava.

Korisnici sredstava su obvezni dodijeljena sredstva iskoristiti namjenski za usluge banjskog liječenja izvršene u razdoblju od 1.1.2025. do 31.12.2025. godine, najkasnije do 31.12.2025. godine. Izvješće s kompletnom dokumentacijom kojom se dokazuje namjenski utrošak sredstava korisnici sredstava dužni su dostaviti Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike do 15.1.2026. godine.

5. Struktura korisnika usluga ZU Lječilište "Reumal" Fojnica

S ciljem ocjene ispunjenosti svih kriterija iz članka 3. stavak (1) Zakona, konkretno radi ocjene ispunjenosti kriterija utjecaja na trgovinu između Bosne i Hercegovine i Europske unije, Vijeće je od korisnika sredstava (lječilišta) zatražilo podatke o strukturi gostiju.

U ZU Lječilište "Reumal" Fojnica u razdoblju od 1.1.2023. do 31.12.2025. godine bilo je ukupno 51.825 korisnika usluga (gostiju), i to:

Domaći korisnici usluga (gosti)

Godina 2023.	15.715
Godina 2024.	13.776
Godina 2025.	14.597

Strani korisnici usluga (gosti):

Godina 2023.	2.516
Godina 2024.	2.522
Godina 2025.	2.699

5.1. Struktura korisnika usluga JZU Banja "Ilidža" Gradačac

U JZU Banja "Ilidža" Gradačac u 2025. godini bilo je ukupno 6.147 korisnika usluga (gostiju), i to:

Domaći korisnici usluga (gosti)

Godina 2025.	5.927
--------------	-------

Strani korisnici usluga (gosti):

Godina 2025.	220
--------------	-----

5.2. Struktura korisnika usluga JZU Banjsko-rekreativni centar "Aquaterrm" Olovo

U razdoblju od 1.1.2024. do 31.12.2025. godine u ovoj ustanovi bilo je ukupno 15.258 korisnika usluga (gostiju), i to:

Domaći korisnici usluga (gosti)

Godina 2024.	7.791
Godina 2025.	7.325

Strani korisnici usluga (gosti):

Godina 2024.	73
Godina 2025.	69

6. Donošenje odluke

Vijeće je u postupku ex post kontrole usklađenosti državne potpore s propisima o državnoj potpori na 186. sjednici, održanoj 22.9.2026. godine, razmatralo Zahtjev za pokretanje istrage od ZU Lječilište "Banja Terme Ilidža", radi naknadne procjene dodijeljene državne potpore i njezinog eventualnog povrata sadržane u Odluci Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o usvajanju programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele dijela sredstava s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - potpora umirovljenicima za (banjsko) liječenje preko udruga umirovljenika Federacije BiH, utvrđenog u Proračunu Federacije BiH za 2025. godinu u iznosu od 2.500.000,00 KM.

Pri donošenju odluke, Vijeće je uzelo u obzir cjelokupnu dostavljenu dokumentaciju.

Naime, Vijeće je prvenstveno tijekom postupka trebalo utvrditi je li mjera sadržana u Odluci Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o usvajanju programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele dijela sredstava s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - potpora umirovljenicima za (banjsko) liječenje preko udruga umirovljenika Federacije BiH za 2025. godinu predstavlja državnu potporu iz članka 3. stavak (1) Zakona, odnosno je li riječ o transferu državnih sredstava, odnosno da mjera sadržana u navedenoj Odluci Vlade Federacije BiH može predstavljati potencijalni rashod državnog proračuna, je li mjera predstavlja potporu koja korisniku potpore donosi ekonomsku prednost koju on ne bi ostvario u normalnim tržišnim uvjetima, odnosno putem vlastite učinkovitosti poslovanja, je li se mjera dodjeljuje korisniku na selektivnoj osnovi, dakle da nije u pitanju opća mjera, da dodjelom navedenih sredstava postoji mogućnost narušavanja tržišnog natjecanja, u mjeri u kojoj to može utjecati na ispunjenje međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine iz ovoga područja, odnosno na trgovinu između Bosne i Hercegovine i EU.

Da bi određena mjera predstavljala državnu potporu, potrebno je da budu kumulativno ispunjeni svi navedeni uvjeti iz članka 3. stavak (1) Zakona.

Shodno navedenome, Vijeće je utvrđivalo jesu li ispunjeni svi uvjeti iz članka 3. stavak (1) Zakona, odnosno je li mjera sadržana u Odluci Vlade Federacije BiH o usvajanju programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele dijela sredstava s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - potpora umirovljenicima za (banjsko) liječenje preko udruga umirovljenika Federacije BiH za 2025. godinu predstavlja državnu potporu.

Vijeće je u postupku utvrdilo kako je uvjet iz članka 3. stavak (1) Zakona koji se odnosi na prijenos državnih sredstava ispunjen. Naime, u konkretnom slučaju tekući transfer neprofitnim organizacijama predstavlja javna sredstva, odnosno predstavlja potencijalni rashod za proračun Federacije BiH.

Drugi je uvjet iz članka 3. stavak (1) Zakona ispunjen jer primatelji novčanih sredstava stječu ekonomsku prednost u odnosu na konkurenciju koju ne mogu ostvariti redovnim poslovanjem u normalnim tržišnim uvjetima, odnosno bez intervencije države, čime može postojati narušavanje konkurencije.

Naime, izravni korisnici navedene mjere odnosno navedenih novčanih sredstava su umirovljenici iz Federacije BiH, a poznato je da fizičke osobe ne predstavljaju poduzetnike u smislu pravila za dodjelu državne potpore.

Važno je naglasiti da su u konkretnom slučaju neizravni korisnici ove mjere odnosno novčanih sredstava navedena lječilišta koja pružaju sveobuhvatne usluge medicinske rehabilitacije, fizikalne terapije, te smještajne i ugostiteljske programe prilagođene liječenju i odmoru korisnika.

Dalje, Vijeće je u postupku utvrdilo kako je treći uvjet iz članka 3. stavak (1) Zakona ispunjen, s obzirom na to da je potpora umirovljenicima za (banjsko) liječenje preko udruga umirovljenika Federacije BiH dodijeljena na selektivnoj osnovi odnosno na selektivan način, jer je dodjelom dana prednost samo određenim lječilištima u Federaciji BiH, odnosno specijaliziranim ustanovama za rehabilitaciju i rekreaciju u Federaciji BiH.

Naime, da bi ovaj uvjet bio ispunjen, potrebno je utvrditi da se dodjelom državne potpore stavljaju u povoljniji položaj određeni gospodarski subjekti, određeni sektori gospodarstva ili proizvodnja/trgovina određenih proizvoda. U konkretnom slučaju, Vijeće je utvrdilo da se predmetnom potporom umirovljenicima za (banjsko) liječenje preko udruga umirovljenika Federacije BiH, koja je sadržana u Odluci Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o usvajanju programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele dijela sredstava s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama, utvrđenog u Proračunu Federacije BiH za 2025. godinu, stavljaju u povoljniji položaj odnosno favoriziraju samo određene zdravstvene ustanove (lječilišta) u Federaciji BiH čija je primarna djelatnost medicinska rehabilitacija, fizikalna medicina, zdravstveni i banjski turizam i preventivna zdravstvena zaštita.

Glede ispunjenosti posljednjeg uvjeta utjecaja na trgovinu između BiH i država članica EU, važno je naglasiti da su sredstva s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - potpora umirovljenicima za (banjsko) liječenje preko udruga umirovljenika Federacije BiH odobrena lokalnim zdravstvenim ustanovama (lječilištima) čiji su korisnici umirovljenici Federacije Bosne i Hercegovine, a ne državljani Europske unije (u daljnjem tekstu: EU) ili bilo koji drugih država te, sukladno tome, ova mjera ne može utjecati na trgovinu između BiH i država članica EU.

Naime, Vijeće smatra da, sukladno odredbama Obavijesti Komisije o pojmu državne potpore iz članka 107. stavak (1) Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL 2016/C 262/01, točke od 196. do 198.), utjecaj na trgovinu između država članica ne može biti samo hipotetski ili pretpostavljen, nego se mora utvrditi zašto bi određena mjera mogla imati utjecaj na trgovinu na temelju predvidljivih učinaka mjere.

S ciljem potpunog utvrđivanja činjeničnog stanja i donošenja odluke Vijeća sukladno članku 12. stavak (3) Zakona, Vijeće se, kako je detaljnije pod točkom 1. obrazloženja Rješenja navedeno,

obratiло ZU Lječilište "Reumal" Fojnica, JZU Banja "Ilidža" Gradačac i JZU Banjsko-rekreativni centar "Aquaterrm" Olovo zahtjevom za dostavu strukture korisnika usluga (podatak koliko je bilo domaćih, a koliko stranih korisnika usluga odnosno gostiju) navedenih zdravstvenih ustanova za 2025. godinu te, ako ga imaju, i za dvije prethodne godine.

Nakon što su navedene zdravstvene ustanove (lječilišta) Vijeću dostavile strukuru korisnika usluga (podatak koliko je bilo domaćih, a koliko stranih korisnika usluga), Vijeće je uradilo njihovu detaljnu analizu.

Na temelju podataka koje su dostavile navedene zdravstvene ustanove (lječilišta), proceduralni udio domaćih i stranih korisnika usluga (gostiju) iznosi:

Struktura gostiju u lječilištima u razdoblju od 2023. do 2025.

	BROJ GOSTIJU	UDIO U UKUPNOM BROJU GOSTIJU
DOMACI GOSTI	65.131	89%
STRANI GOSTI	8.099	11%
UKUPNO	73.230	

Nakon detaljne analize dostavljenih podataka, Vijeće je utvrdilo, sukladno Obavijesti Komisije (2016/C 262/01), da je marginalan prekogranični interes za usluge predmetnih lječilišta (udio stranih korisnika usluga iznosi 11%). Nadalje, mjerom koja je predmet ocjene dodjeljuju se sredstva isključivo za lokalne krajnje korisnike (umirovljenike iz Federacije BiH) i nema prekograničnog utjecaja u smislu privlačenja korisnika iz drugih država te stoga mjera ima samo lokalni učinak i nema učinak na trgovinu među državama članicama.

Naime, Europska komisija je u Obavijesti Komisije o pojmu državne potpore istaknula da je "u nizu odluka smatrala, s obzirom na specifične okolnosti tih predmeta, da mjera ima samo lokalni učinak i stoga nema učinka na trgovinu među državama članicama ako korisnik pruža robe ili usluge na ograničenom području unutar države članice i da nije vjerojatno da će privući kupce iz drugih država članica, te da se ne može predvidjeti da će mjera imati učinak koji bi bio veći od marginalnog na uvjete prekograničnih ulaganja ili poslovnog nastana. Iako nije moguće definirati opće kategorije mjera koje obično zadovoljavaju te kriterije, ranije odluke služe kao primjeri situacija u kojima je Komisija na temelju specifičnih okolnosti predmeta zaključila kako javna potpora neće utjecati na trgovinu među državama članicama".

Neki primjeri takvih predmeta su bolnice i drugi objekti za zdravstvenu njegu koji pružaju uobičajeni raspon medicinskih usluga usmjerenih prema lokalnom stanovništvu i za koje nije vjerojatno da će privući potrošače ili ulaganja iz drugih država članica (pri tome se poziva na predmete: odluke Komisije o državnoj potpori u predmetima N 543/2001 - Irska - Kapitalne olakšice za bolnice (SL C 154, 28.6.2002., str. 4.); SA.34576 Portugal - Sjeveroistočna jedinica za stalnu skrb instituta Jean Piaget (SL C 73, 13.3.2013., str. 1.); SA.37432 - Češka - Financiranje javnih bolnica u regiji Hradec Králové (SL C 203, 19.6.2015., str. 2.); SA.37904 - Njemačka - Navodna državna potpora medicinskom centru u Durmersheimu (SL C 188, 5.6.2015., str. 2.); SA.38035 - Njemačka - Navodna potpora specijaliziranoj rehabilitacijskoj klinici za ortopedsku medicinu i traumatološku kirurgiju (SL C 188, 5.6.2015., str. 3)).

Sukladno navedenome, Vijeće je utvrdilo kako su navedene zdravstvene ustanove (lječilišta), kao objekti za zdravstvenu njegu koji pružaju uobičajeni raspon medicinskih usluga, usmjereni prvenstveno prema lokalnom stanovništvu i za njih nije ili je neznatno vjerojatno da će privući korisnike iz drugih država.

Znači, priroda usluga koje pružaju navedene zdravstvene ustanove (lječilišta) primarno je vezana uz lokalni sustav zdravstvene zaštite ili lokalnu rehabilitaciju, čime se zanemaruje prekogranična mobilnost korisnika usluga u navedena lječilišta.

U konkretnome slučaju, sukladno Obavijesti Komisije, udio stranih korisnika usluga u navedenim zdravstvenim ustanovama (lječilištima) nije veći od marginalnog, odnosno udio je zanemarljiv, a mjerom koja je predmet ocjene dodjeljuju se sredstva isključivo za lokalne krajnje korisnike - umirovljenike iz Federacije BiH, što znači da mjera nema prekogranični utjecaj.

Navedene zdravstvene ustanove (lječilišta) nemaju međunarodni marketinški domet i ne privlače strane korisnike usluga ili je udio stranih korisnika usluga zanemarljiv.

U presudi Suda Europske unije C-222/04 (Cassa di Risparmio di Firenze) Sud je naglasio: "Da bi državna mjera narušila konkurenciju i utjecala na trgovinu, potrebno je da postoji stvarna ili potencijalna opasnost od utjecaja na tokove trgovine između subjekata u različitim državama. Mjere koje su po svome opsegu i prirodi čisto lokalne i čiji je utjecaj na prekogranične korisnike usluga marginalan ne potpadaju pod zabranu državne potpore."

Vijeće je utvrdilo kako dodjelom navedenih sredstava ne postoji mogućnost narušavanja tržišnoga natjecanja, u mjeri u kojoj to može utjecati na ispunjenje međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine iz ovoga područja, navedena mjera ima lokalni učinak i nema učinak na trgovinu među državama članicama.

Shodno navedenome, posljednji uvjet iz članka 3. stavak (1) Zakona nije ispunjen.

Zaključno, s obzirom na to da nisu kumulativno ispunjeni svi uvjeti iz članka 3. stavak (1) Zakona, Vijeće je utvrdilo da predmetna mjera sadržana u Odluci Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o usvajanju programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele dijela sredstava s pozicije tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - potpora umirovljenicima za (banjsko) liječenje preko udruga umirovljenika Federacije BiH, utvrđenog u Proračunu Federacije BiH za 2025. godinu u iznosu od 2.500.000,00 KM ne predstavlja državnu potporu u smislu Zakona o sustavu državne potpore u BiH.

Sukladno navedenome, Vijeće je odlučilo kao u dispozitivu ovoga Rješenja.

Uputa o pravnom lijeku

Ovo Rješenje je konačno u upravnom postupku i protiv njega nije dozvoljena žalba.

Nezadovoljna stranka može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana primitka ovoga Rješenja.

Broj UP/I 02-26-1-72-16/25 22. rujna 2026. godine Istočno Sarajevo	Predsjedatelj Vijeća za državnu potporu BiH Jasenka Muharemagić, v. r.
--	--

Na osnovu člana 10. stav (2) i člana 12. stav (3) tачка ц) Закона о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 10/12 и 39/20), те члана 193. Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16), рјешавајући у поступку ех пост контроле усклађености државне помоћи са прописима о државној помоћи, покренутом по службеној дужности на основу захтјева Здравствене установе Љечилиште "Бања Терме Илица" за покретање истраге ради накнадне процјене додијељене државне помоћи садржане у Одлуци Владе Федерације Босне и Херцеговине о усвајању програма утрошка средстава са критеријумима расподјеле дијела средстава са позиције текућег трансфера непрофитним организацијама - помоћ пензионерима за (бањско) лијечење преко удружења пензионера Федерације БиХ, утврђеног у Буџету Федерације БиХ за 2025. годину у износу од 2.500.000,00 КМ, Савјет за државну помоћ Босне и

Херцеговине, на 186. сједници, одржаној 22.09.2026. године, донио је следеће

РЈЕШЕЊЕ

1. Утврђује се да помоћ додијељена удружењима пензионера за (бањско) лијечење пензионера, сходно Одлуци Владе Федерације Босне и Херцеговине о усвајању програма утрошка средстава са критеријумима расподјеле дијела средстава са позиције текућег трансфера непрофитним организацијама, утврђеног у Буџету Федерације БиХ за 2025. годину на приједлог Федералног министарства рада и социјалне политике, у износу од 2.500.000,00 КМ, не представља државну помоћ у смислу Закона о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини.
2. Ово рјешење биће објављено у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласилима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

1. Захтјев за покретање поступка

Савјет за државну помоћ Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Савјет) запримио је Захтјев за покретање истраге ради накнадне процјене додијељене државне помоћи и њеног евентуалног поврата, акт број 2446-2/25 од 28.04.2025. године.

Подносилац захтјева (пријаве) је Здравствена установа Љечилиште "Бања Терме Илица" (у даљем тексту: ЗУ Љечилиште "Бања Терме Илица"), улица Храсничка цеста број 10.

Пријава је поднесена ради накнадне процјене додијељене државне помоћи и њеног евентуалног поврата.

ЗУ Љечилиште "Бања Терме Илица" је уз захтјев (пријаву) Савјету доставила следећа документа:

- Захтјев ЗУ Љечилиште "Бања Терме Илица" упућен Федералном министарству финансија за буџетског инспектора за спровођење буџетског надзора, акт број 2447-2/25 од 28.04.2025. године;
- Приједлог ЗУ Љечилиште "Бања Терме Илица" за расподјелу средстава упућен Федералном министарству рада и социјалне политике, акт број 2427-2/25 од 16.04.2025. године.

Подносилац захтјева истиче да су корисници наведених средстава, а ради пружања услуге (бањског) лијечења, следећа љечилишта: Здравствена установа "Реумал" Фојница, Јавна здравствена установа Бањско-рекреативни центар "Акватерм" Олово и Јавна здравствена установа Бања "Илица" Градачац, и то на основу уговора о бањском лијечењу, које је са њима закључило Федерално министарство рада и социјалне политике.

Увидом у предметну документацију, Савјет је утврдио да је она непотпуна те се Федералном министарству финансија, као органу за спровођење, обратио Захтјевом за мишљење, у складу са чланом 10. став (2) Закона о систему државне помоћи у БиХ, акт број 02-26-5-72-2/25 од 26.05.2025. године.

Савјет је доставио Одговор ЗУ Љечилиште "Бања Терме Илица" на Захтјев за покретање истраге, ради накнадне процјене додијељене државне помоћи и њеног евентуалног поврата, акт број 02-26-5-72-3/25 од 27.05.2025. године. У истом акту се наводи да ће Савјет у погледу наведеног захтјева поступати у складу са одредбама Закона о систему државне помоћи у БиХ.

Федерално министарство финансија је Савјету доставило Одговор на Захтјев, акт број 06-11-3-4-5038/25 од 05.06.2025. године, у чијем прилогу је:

- Мишљење Федералног министарства финансија о Приједлогу одлуке о усвајању Програма утрошка

средстава са критеријумима расподеле средстава са позиције текућег трансфера непрофитним организацијама - помоћ пензионерима за лијечење преко удружења, утврђеног Буџетом Федерације Босне и Херцеговине за 2025. годину Федералном министарству рада и социјалне политике, акт број 06-02-4-1604-1/25 од 03.03.2025. године.

Уз Захтјев ЗУ Љечилиште "Бања Терме Илица" за покретање истраге, осим наведених аката, документацију у овом предмету чине следећи акти:

- акт Федералног министарства финансија, број 06-11-3-4-5038/25 од 11.06.2025. године;
- акт Савјета за државну помоћ БиХ, број 02-26-5-72-5/25 од 04.08.2025. године (поновни захтјев за мишљење упућен Федералном министарству финансија);
- акт Федералног министарства финансија, број 06-11-3-4-5038/25 од 28.08.2025. године (допуна одговора/мишљења);
- акт Савјета за државну помоћ БиХ, број 02-26-5-72-7/25 од 30.09.2025. године (поновни захтјев за мишљење);
- Ургенција Савјета за државну помоћ БиХ за доставу мишљења, акт број 02-26-5-72-8/25 од 03.02.2026. године;
- Мишљење Федералног министарства финансија, акт број 06-11-3-4-5038/25 од 09.04.2026. године.

У прилогу наведеног мишљења Федералног министарства финансија су следећи акти:

- Ургенција Федералног министарства финансија упућена Федералном министарству рада и социјалне политике, акт број 06-11-3-4-2052/26 од 03.03.2026. године;
- акт Федералног министарства рада и социјалне политике, број 04-11/13-485/25 М.Т. од 18.03.2026. године;
- поновна Ургенција Федералног министарства финансија упућена Федералном министарству рада и социјалне политике, акт број 06-11-3-4-2052-1/26 од 24.03.2026. године;
- акт Федералног министарства рада и социјалне политике (образложење), број 04-11/13-485/25 М.Т. од 02.04.2026. године;
- Одлука Федералног министарства рада и социјалне политике о додјели средстава, број 04-11/13-485/25 од 27.03.2025. године;
- Уговор о утрощу и начину реализације одобрених средстава, број 04-11/13-485/25 од 02.04.2025. године.

Анализирајући наведену документацију, Савјет је утврдио да је она непотпуна. Са циљем потпуног утврђивања чињеничног стања и доношења одлуке у складу са чланом 12. став (3) Закона, Савјет се обратио корисницима наведених средстава захтјевом за достављање структуре корисника услуга за 2025. годину и двије претходне године, са посебним податком о броју домаћих и страних корисника услуга (гостију). Са тим циљем упућени су следећи акти:

- Здравственој установи Љечилиште "Реумал" Фојница, акт број 02-26-5-72-10/25 од 11.08.2026. године;
- Јавној здравственој установи Бања "Илица" Градачац, акт број 02-26-5-72-12/25 од 11.08.2026. године;
- Јавној здравственој установи Бањско-рекреативни центар "Акватерм" Олово, акт број 02-26-5-72-11/25 од 11.08.2026. године.

Савјету су здравствене установе (љечилишта) доставиле следеће акте:

- акт број 3/4-3186 од 25.08.2026. године, достављен од Здравствене установе Љечилиште "Реумал" Фојница (у даљем тексту: ЗУ Љечилиште "Реумал" Фојница);
- акт број 02-2275/2026 од 21.08.2026. године, достављен од Јавне здравствене установе Бања "Илица" Градачац (у даљем тексту: ЈЗУ Бања "Илица" Градачац);
- акт број 02-1-33-86/26 од 28.08.2026. године, достављен од Јавне здравствене установе Бањско-рекреативни центар "Акватерм" Олово (у даљем тексту: ЈЗУ Бањско-рекреативни центар "Акватерм" Олово).

2. Примјењени прописи

Осим одредаба Закона о систему државне помоћи у БиХ, Савјет је у поступку примјенио и Уредбу о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Федерацији БиХ ("Службене новине Федерације БиХ", број 27/18).

У складу са одредбом члана 4. став (1) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Федерацији БиХ којом је прописано да се државна помоћ може додијелити ако програм (шема) или појединачни пројекат државне помоћи испуњава услове из ове уредбе и члана 71. став 2. Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 5/08 - издање међународни уговори) (у даљем тексту: ССП), Савјет је обавезан да приликом оцјене захтјева за додјелу државне помоћи примјењује не само право БиХ него да на одговарајући начин примјени и критеријуме и услове који произлазе из примјене конкуренцијских правила важећих у Заједници и инструмената за тумачење које су усвојиле институције Заједнице. Осим Уредбом о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Федерацији БиХ, обавеза примјене наведених критеријума и услова Савјету је прописана одредбом члана 71. став 1. тачка ц) ССП-а који гласи: Конкуренција и друге економске одредбе "1. Следеће је неспојиво са правилном примјеном овог споразума, у мјери у којој може утицати на трговину између Заједнице и Босне и Херцеговине: (ц) свака државна помоћ којом се нарушава или пријети нарушавање конкуренције давањем предности одређеним предузећима или одређеним производима", те ставом 2. истог члана који гласи: "2. Свака пракса супротна овом члану оцјењиваће се на основу критеријума који произлазе из примјене правила конкуренције која важе у Заједници, посебно чл. 81, 82, 86. и 87. Уговора о оснивању Европске заједнице (у даљем тексту: Уговор о ЕЗ) и инструмената за тумачење које су усвојиле институције Заједнице."

Како одредбама Закона о систему државне помоћи у БиХ и Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Федерацији БиХ нису детаљно образложени критеријуми и услови из појма/дефиниције државне помоћи, Савјет је у конкретном случају у сврху поређења, сходно члану 71. став (2) ССП-а, узео у обзир и следеће прописе Европске уније:

- Обавјештење Комисије о појму државне помоћи из члана 107. став 1. Уговора о функционисању Европске уније ("Службени лист Европске уније", серија Ц, број 262/1, 19.07.2016), (у даљем тексту: Обавјештење Комисије (2016/Ц 262/01).

3. Утврђивање чињеница

На основу достављених података, Савјет је у поступку утврдио следеће:

3.1. Предмет пријаве државне помоћи

Предмет пријаве је накнадна процјена додијељене потенцијалне државне помоћи и њеног евентуалног поврата садржане у Одлуци Владе Федерације Босне и Херцеговине о усвајању програма утрошка средстава са критеријумима расподеле дијела средстава са позиције текућег трансфера непрофитним организацијама - помоћ пензионерима за (бањско) лијечење преко удружења пензионера Федерације БиХ, утврђеног у Буџету Федерације БиХ за 2025. годину на приједлог Федералног министарства рада и социјалне политике, у износу од 2.500.000,00 КМ.

3.2. Захтјев ЗУ Љечилиште "Бања Терме Илица" за покретање истраге, ради накнадне процјене додијељене државне помоћи и њеног евентуалног поврата

Савјет је 05.05.2025. године од ЗУ Љечилиште "Бања Терме Илица" запримио Захтјев за покретање истраге, ради накнадне процјене додијељене државне помоћи и њеног евентуалног поврата, акт број 2446-2/25 од 28.04.2025. године. У прилогу су Захтјев за спровођење буџетског надзора насловљен на Федерално министарство финансија за буџетског инспектора, акт број 2447-2/25 од 28.04.2025. године, и Приједлог за расподелу средстава насловљен на Федерално министарство рада и социјалне политике, акт број 2427-2/25 од 16.04.2025. године.

У Захтјеву се наводи да је Влада Федерације БиХ донијела Одлуку о усвајању програма утрошка средстава са критеријумима расподеле дијела средстава са позиције текућег трансфера непрофитним организацијама - помоћ пензионерима за (бањско) лијечење преко удружења пензионера Федерације БиХ, утврђеног Буџетом Федерације БиХ за 2025. годину на приједлог Федералног министарства рада и социјалне политике, у новчаном износу од 2.500.000,00 КМ.

Наведена средства, а ради пружања услуга бањског лијечења, како се у Захтјеву ЗУ Љечилиште "Бања Терме Илица" наводи, користе следећа љечилишта: ЗУ "Реумал" Фојница, ЈЗУ Бањско-рекреативни центар "Акватерм" Олово и ЈЗУ Бања "Илица" Градачац, и то на основу уговора о бањском лијечењу које је са њима закључило Федерално министарство рада и социјалне политике.

С обзиром на то да уговор о бањском лијечењу није закључен са ЗУ Љечилиште "Бања Терме Илица", подносилац захтјева обратио се Федералном министарству рада и социјалне политике актом број 2427/25 од 16.04.2025. године захтјевом да се у року од седам дана одржи хитан састанак како би се пронашло одговарајуће рјешење јер, према мишљењу ЗУ Љечилиште "Бања Терме Илица", прије дојеле уговора о бањском лијечењу требало је провести поступак прописан Законом о јавним набавкама, како би се обезбиједила једнакоправност, конкурентност и избјегла дискриминација заинтересованих привредних субјеката по било ком основу.

ЗУ Љечилиште "Бања Терме Илица" истакнула је да су се наведена љечилишта довела у повољнији положај у погледу тржишне конкуренције у односу на све остале субјекте на тржишту, па подносилац захтјева тражи да Савјет поступи у складу са чланом 10. став (3) Закона о систему државне помоћи у БиХ, односно да покрене истрагу у конкретном случају и врши накнадну процјену додијељене евентуалне државне помоћи ако сматра да на основу свега наведеног има довољно индиција да се евентуална државна

помоћ која је предвиђена за бањско лијечење пензионера Федерације БиХ незаконито користи и да се евентуално утврди њен поврат.

С обзиром на то да је Савјету од ЗУ Љечилиште "Бања Терме Илица" достављен Захтјев за покретање истраге, ради накнадне процјене додијељене државне помоћи и њеног евентуалног поврата, Савјет се обратио Федералном министарству финансија, акт број 02-26-5-72-2/25 од 26.05.2025. године, у складу са чланом 10. став (2) Закона о систему државне помоћи у БиХ, Захтјевом за мишљење о наведеном захтјеву ЗУ Љечилиште "Бања Терме Илица" за покретање истраге.

4. Мишљење органа за спровођење Закона на пријаву државне помоћи

У складу са чланом 10. став (2) Закона о систему државне помоћи у БиХ, Савјет је 26.05.2025. године Федералном министарству финансија доставио Захтјев за мишљење о Захтјеву ЗУ Љечилиште "Бања Терме Илица" за покретање истраге, ради накнадне процјене додијељене државне помоћи и њеног евентуалног поврата, акт број 2446-2/25 од 28.04.2025. године.

Поступајући по захтјеву Савјета за мишљење, Федерално министарство финансија је својим актом број 06-11-3-4-5038/25 од 05.06.2025. године дало одговор на захтјев за мишљење.

У њему се наводи да је Федерално министарство финансија, у складу са чланом 27. став (1) Пословника Владе Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 6/10, 37/10, 62/10, 39/20 и 67/21), на захтјев обрађивача прописа, тј. Федералног министарства рада и социјалне политике, дало мишљење (у погледу финансијских средстава потребних за извршење прописа) на Приједлог одлуке о усвајању Програма утрошка средстава са критеријум расподеле дијела средстава са позиције текућег трансфера непрофитним организацијама - помоћ пензионерима за лијечење преко удружења утврђеног Буџетом Федерације Босне и Херцеговине за 2025. годину Федералном министарству рада и социјалне политике.

У истом акту се наводи да Федерално министарство финансија није од Федералног министарства рада и социјалне политике запримило пријаву, информацију или упит о евентуалној појединачној државној помоћи у овом конкретном случају.

Федерално министарство финансија се у свом мишљењу није очитовало у складу са чланом 14. став (2) Закона о систему државне помоћи у БиХ, односно није доставило мишљење у складу са својим надлежностима у погледу усклађености Одлуке о усвајању програма утрошка средстава са критеријумима расподеле дијела средстава са позиције текућег трансфера непрофитним организацијама - помоћ пензионерима за (бањско) лијечење преко удружења пензионера Федерације БиХ, утврђеног Буџетом Федерације БиХ за 2025. годину, са Законом о систему државне помоћи у БиХ.

У вези са тим, Савјет се Федералном министарству финансија, као органу за спровођење Закона, поново обратио Захтјевом за мишљење, у складу са чланом 10. став (2) наведеног закона, акт број 02-26-5-72-5/25 од 04.08.2025. године.

Федерално министарство финансија је Савјету доставило допуну одговора/мишљења, акт број 06-11-3-4-5038/25 од 28.08.2025. године, у којем се наводи да Федерално министарство финансија као орган за спровођење не располаже информацијама нити доказима о наводно незаконитој државној помоћи, односно помоћи коју није

одобрио Савјет из било којег извора, те се Федерално министарство финансија није ни очитовало, односно дало мишљење у складу са чланом 14. став (1) Закона о систему државне помоћи у БиХ.

Савјет се поново обратио Федералном министарству финансија Захтјевом за мишљење, у складу са чланом 10. став (2) наведеног закона, акт број 02-26-5-72-7/25 од 30.09.2025. године, и на њега Савјету није достављен одговор.

Савјет је Федералном министарству финансија доставио Ургенцију за доставу мишљења, акт број 02-26-5-72-8/25 од 03.02.2026. године.

У складу са чланом 14. став (3) Закона о систему државне помоћи у БиХ, Федерално министарство финансија, као надлежни орган за праћење спровођења додијелене државне помоћи, укључујући и ex post контроле, поступајући по Ургенцији за достављање мишљења Савјета, а на основу Захтјева за покретање истраге од ЗУ Љечилиште "Бања Терме Илица", ради накнадне процјене додијелене државне помоћи и њеног евентуалног поврата садржане у Одлуци Владе Федерације БиХ о усвајању програма утрошка средстава са критеријумима расподеле дијела средстава са позиције текућег трансфера непрофитним организацијама - помоћ пензионерима за (бањско) лијечење преко удружења пензионера Федерације БиХ, утврђеног у Буџету Федерације БиХ за 2025. годину у износу од 2.500.000,00 КМ, дало је мишљење, акт број 06-11-3-4-5038/25 од 09.04.2026. године.

У консултативном мишљењу Федералног министарства финансија наводи се да, у предметном случају, према чл. 3. и 4. Уредбе о начину и процедурама пријављивања државне помоћи у Федерацији БиХ ("Службене новине Федерације БиХ", број 104/13), Федерално министарство рада и социјалне политике није поднијело обавезну пријаву државне помоћи у поступку ex ante контроле на прописаном обрасцу за пријављивање државне помоћи Федералном министарству финансија.

У њему се наводи да нису кумулативно испуњени сви услови прописани чланом 3. став (1) Закона о систему државне помоћи у БиХ, којим је дефинисано када одређена мјера представља државну помоћ, те да предметна мјера садржана у Одлуци Владе Федерације БиХ о усвајању програма утрошка средстава са критеријумима расподеле дијела средстава са позиције текућег трансфера непрофитним организацијама - помоћ пензионерима за (бањско) лијечење преко удружења пензионера Федерације БиХ за 2025. годину не представља државну помоћ према одредбама наведеног закона.

У мишљењу Федералног министарства финансија наводи се да, имајући у виду да Савјет има искључиву надлежност за оцјењивање Захтјева и доношење одлуке из члана 12. став (3) наведеног закона, као и да у конкретном случају испитује податке на основу Захтјева за покретање истраге од ЗУ Љечилиште "Бања Терме Илица", ради накнадне процјене додијелене државне помоћи и њеног евентуалног поврата, у прилогу овог мишљења Федерално министарство финансија Савјету је доставило сву расположиву документацију за доношење коначне одлуке.

4.1. Ургенције Федералног министарства финансија

Наиме, у прилогу мишљења Савјету је достављена Ургенција Федералног министарства финансија упућена Федералном министарству рада и социјалне политике, акт број 06-11-3-4-2052/26 од 03.03.2026. године. У њој се наводи да Федерално министарство рада и социјалне политике као давалац државне помоћи у конкретном случају није, у складу са чл. 3. и 4. Уредбе о начину и процедурама пријављивања државне помоћи у Федерацији БиХ ("Службене новине

Федерације БиХ", број 104/139), поднијело пријаву државне помоћи на прописаном обрасцу за пријављивање програма државне помоћи Федералном министарству финансија.

Федерално министарство финансија је Федералном министарству рада и социјалне политике доставило Ургенцију с обзиром на то да је ово министарство предлагач Одлуке Владе Федерације БиХ о усвајању програма утрошка средстава са критеријумима расподеле дијела средстава са позиције текућег трансфера непрофитним организацијама - помоћ пензионерима за (бањско) лијечење преко удружења пензионера Федерације БиХ, утврђеног Буџетом Федерације БиХ за 2025. годину, односно потенцијални давалац државне помоћи, а све са циљем даљег поступања у предмету и доношења мишљења Федералног министарства финансија у складу са чланом 14. став (1) Закона о систему државне помоћи у БиХ и његовог достављања Савјету.

Федерално министарство финансија се Федералном министарству рада и социјалне политике обратило поново Ургенцијом, акт број 06-11-3-4-2052-1/26 од 24.03.2026. године, с обзиром на то да наведено министарство није дало одговор нити образложење текућег трансфера непрофитним организацијама - помоћ пензионерима за (бањско) лијечење преко удружења пензионера Федерације БиХ, утврђеног Буџетом Федерације БиХ за 2025. годину, са доказом о расподели средстава.

4.2. Образложење Федералног министарства рада и социјалне политике

Федерално министарство рада и социјалне политике у свом образложењу (одговору на ургенцију Федералног министарства финансија), акт број 04-11/13-485/25 М.Т. од 02.04.2026. године, истиче да су општи и посебни критеријуми расподеле средстава утврђени Одлуком Владе Федерације БиХ о усвајању програма утрошка средстава са критеријумима расподеле дијела средстава са позиције текућег трансфера непрофитним организацијама - помоћ пензионерима за (бањско) лијечење преко удружења пензионера Федерације БиХ, утврђеног Буџетом Федерације БиХ за 2025. годину, Федералном министарству рада и социјалне политике. У образложењу се наводи да су средства наведеног трансфера планирана као ставка Буџета Федерације БиХ за 2025. годину, као "Текући трансфери непрофитним организацијама - помоћ пензионерима за лијечење преко удружења", економски код 6143, утврђених у одјељку 614 Текући трансфери и други текући расходи Буџета Федерације БиХ за 2025. годину ("Службене новине Федерације БиХ", број 7/25).

Дакле, након што Федерално министарство рада и социјалне политике проведе процедуре у складу са одредбама чл. 37. и 38. став (2) Закона о извршењу Буџета Федерације БиХ за 2025. годину ("Службене новине Федерације БиХ", број 7/25), односно након што Влада Федерације БиХ усвоји Програм утрошка средстава за "Текући трансфери непрофитним организацијама - помоћ пензионерима за (бањско) лијечење преко удружења", средства се путем одговарајућих одлука и писменог уговора додјељују кровним удружењима на нивоу Федерације БиХ, Савезу удружења пензионера у Федерацији БиХ, Сарајево, и Савезу кантоналних удружења пензионера у Федерацији БиХ, Мостар.

У образложењу овог министарства јасно се наводи да након тога наведени савези/удружења пензионера Федерације БиХ потпуно самостално закључују уговоре са бањским љечилиштима, договарају све услове и динамику слања својих чланова односно пензионера, те сходно томе врше плаћање пружених услуга. Такође, у образложењу се наводи да се одабир бањских љечилишта искључиво заснива на

квалитету пружених услуга, а нарочито у дијелу који се односи на медицински сегмент услуге у склопу бањских љечилишта.

Федерално министарство рада и социјалне политике истиче да се, у складу са чланом 125. Закона о пензионом и инвалидском осигурању ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 13/18, 90/21, 19/22, 47/24, 19/25 и 6/26), у буџету предвиде средства, спроводе процедуре и средства текућег трансфера непрофитним организацијама - помоћ пензионерима за лијечење преко удружења (бањско лијечење), дозначе удружењима пензионера, који даље самостално спроводе процедуре и закључују уговоре са бањским љечилиштима. С обзиром на то да је ријеч о буџетским средствима, Министарство врши детаљне контроле утрошка средстава. Ово министарство у образложењу наводи да, узимајући у обзир наведене чињенице, сматра да се на наведени трансфер не треба да примјењује Закон о систему државне помоћи у БиХ.

Увидом у текст Одлуке Владе Федерације БиХ о усвајању програма утрошка средстава са критеријумима расподеле дијела средстава са позиције текућег трансфера непрофитним организацијама - помоћ пензионерима за (бањско) лијечење преко удружења пензионера Федерације БиХ, утврђеног Буџетом Федерације БиХ за 2025. годину, број V, број 264/2025 од 14.03.2025. године, на веб-страници Владе Федерације БиХ (<https://fbihvlada.gov.ba/>) види се да се расподела средстава са позиције "Текући трансфери непрофитним организацијама - помоћ пензионерима за (бањско) лијечење преко удружења" врши у складу са општим и посебним критеријумима утврђеним овом одлуком.

Битни елементи Програма утрошка средстава су:

Назив програма	Сврха програма	Назив корисника средстава	Извор средстава	Износ средстава у КМ
Програм 1: Програм подршке непрофитним организацијама - помоћ пензионерима за лијечење преко удружења на нивоу Федерације БиХ (бањско лијечење) у 2025. години	У складу са правним основом садржаним у члану 125. Закона, сврха програма је финансирање рехабилитације болесних и најугроженијих пензионера са циљем унапређења здравља ове категорије и социјалне инклузије.	Удружења пензионера на федералном нивоу (Савез удружења пензионера у Федерацији БиХ, Сарајево, и Савез кантоналних удружења пензионера у Федерацији БиХ, Мостар)	Буџет Федерације Босне и Херцеговине	1.900.000
Програм 2: Програм подршке непрофитним организацијама - дуговање помоћи пензионерима за лијечење преко удружења на нивоу Федерације БиХ (бањско лијечење) у 2024. години	У складу са правним основом садржаним у члану 125. Закона, сврха Програма је измирење дуга који је настао у 2024. години за рехабилитацију болесних и најугроженијих пензионера.	Удружења пензионера на федералном нивоу (Савез удружења пензионера у Федерацији БиХ, Сарајево, и Савез кантоналних удружења пензионера у Федерацији БиХ, Мостар)		600.000
Укупно				2.500.000,00

4.3. Одлука Федералног министарства рада и социјалне политике о додјели средстава

Федерални министар рада и социјалне политике донио је Одлуку о додјели средстава, број 04-11/13-485/25 од 27.03.2025. године, на основу члана 56. Закона о организацији органа управе у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 35/05), члана 125. Закона о пензионом и инвалидском осигурању, а у вези са Одлуком о усвајању Програма утрошка средстава са критеријумима расподеле дијела средстава са позиције текућег трансфера непрофитним организацијама - помоћ пензионерима за лијечење преко удружења утврђеног Буџетом Федерације БиХ за 2025. годину.

Овом одлуком новчана средства у износу од 1.900.000,00 КМ Федерално министарство рада и социјалне политике додјељује Савезу удружења пензионера у Федерацији БиХ, Сарајево, и Савезу кантоналних удружења пензионера у Федерацији БиХ, Мостар (у даљем тексту: корисници средстава) за помоћ у рехабилитацији и лијечењу болесних и најугроженијих пензионера у специјализованим здравственим јавним установама у Федерацији БиХ.

У члану 2. исте одлуке наводи се да ће се начин распореда додијелих средстава између Савеза удружења пензионера у Федерацији БиХ, Сарајево, и Савеза кантоналних удружења пензионера у Федерацији БиХ, Мостар, у износу од 1.900.000,00 КМ, вршити тако што се средства додјељују у износима како сљеде:

- Савез удружења пензионера у Федерацији БиХ, Сарајево - 1.558.00,00 КМ,
- Савез кантоналних удружења пензионера у Федерацији БиХ, Мостар - 342.000,00 КМ.

У Одлуци се јасно наводи да ће се наведена средства утрошити у складу са одредбама Одлуке о усвајању Програма утрошка средстава са критеријумима расподеле средстава са позиције текућег трансфера непрофитним организацијама - помоћ пензионерима за лијечење преко удружења, утврђеног Буџетом Федерације БиХ за 2025. годину.

Важно је нагласити да ће се, у складу са овом одлуком, закључити споразум о сарадњи, коришћењу и начину утрошка средстава којим ће се детаљније уредити међусобна права и обавезе корисника средстава и Федералног министарства рада и социјалне политике.

4.4. Уговор о утрошку и начину реализације одобрених средстава

На основу члана 125. став (2) Закона о пензионом и инвалидском осигурању и Програма утрошка средстава са критеријумима расподеле дијела средстава са позиције текућег трансфера непрофитним организацијама - помоћ пензионерима за лијечење преко удружења утврђеног Буџетом Федерације БиХ за 2025. годину, Федерално министарство рада и социјалне политике, Савез удружења пензионера у Федерацији БиХ, Сарајево, и Савез кантоналних удружења пензионера у Федерацији БиХ, Мостар, закључили су уговор о утрошку и начину реализације одобрених средстава.

Овим уговором прецизира се начин утрошка новчаних средстава у износу од 1.900.000,00 КМ, које је Федерално министарство рада и социјалне политике додијелило корисницима средстава за помоћ у рехабилитацији и лијечењу болесних и најугроженијих пензионера, у специјализованим здравственим јавним установама у Федерацији БиХ.

У уговору је на исти начин као и у наведеној одлуци о додјели средстава наведен начин расподеле додијелих средстава и критеријум за њихову расподелу.

Такође се у уговору наводи да ће корисници средстава користити средства у складу са одредбама Програма утрошка средстава са критеријумима расподеле дијела средстава са позиције текућег трансфера непрофитним организацијама - помоћ пензионерима за лијечење преко удружења утврђеног Буџетом Федерације БиХ за 2025. годину, на начин и уз коришћење критеријума прописаних својим актима/одлукама, те ће по извршеној бањској рехабилитацији/лијечењу Федералном министарству рада и социјалне политике доставити релевантну документацију којом се правдају средства, односно доказује коришћење услуга бањског лијечења (фискални рачуни за извршене бањске услуге и др.).

У уговору се јасно наводи да ће Федерално министарство рада и социјалне политике по заprimљеним

захтјевима извршити контролу утрошка средстава, а након контроле корисницима средстава вршиће се пренос средстава на наведени начин.

Такође се истиче да ће, ради постојања интерног споразума између корисника средстава, цјелокупна средства бити уплаћивана на рачун Савеза удружења пензионера у Федерацији БиХ, Сарајево, који ће, сходно одобреним/дозначеним средствима, вршити коначно плаћање услуга за извршено бањско лијечење у име оба корисника средстава.

Корисници средстава су обавезни додијелена средства искористити намјенски за услуге бањског лијечења извршене у периоду од 01.01.2025. до 31.12.2025. године, најкасније до 31.12.2025. године. Извјештај са комплетном документацијом којом се доказује намјенски утрошак средстава корисници средстава дужни су да доставе Федералном министарству рада и социјалне политике до 15.01.2026. године.

5. Структура корисника услуга ЗУ Љечилиште "Реумал" Фојница

Са циљем оцјене испуњености свих критеријума из члана 3. став (1) Закона, конкретно ради оцјене испуњености критеријума утицаја на трговину између Босне и Херцеговине и Европске уније, Савјет је од корисника средстава (љечилишта) затражио податке о структури гостију.

У ЗУ Љечилиште "Реумал" Фојница у периоду од 01.01.2023. до 31.12.2025. године било је укупно 51.825 корисника услуга (гостију), и то:

Домаћи корисници услуга (гости)

Година 2023.	15.715
Година 2024.	13.776
Година 2025.	14.597

Страни корисници услуга (гости):

Година 2023.	2.516
Година 2024.	2.522
Година 2025.	2.699

5.1. Структура корисника услуга ЈЗУ Бања "Илица" Градачац

У ЈЗУ Бања "Илица" Градачац у 2025. години било је укупно 6.147 корисника услуга (гостију), и то:

Домаћи корисници услуга (гости)

Година 2025.	5.927
--------------	-------

Страни корисници услуга (гости):

Година 2025.	220
--------------	-----

5.2. Структура корисника услуга ЈЗУ Бањско-рекреативни центар "Акватерм" Олово

У периоду од 01.01.2024. до 31.12.2025. године у овој установи било је укупно 15.258 корисника услуга (гостију), и то:

Домаћи корисници услуга (гости)

Година 2024.	7.791
Година 2025.	7.325

Страни корисници услуга (гости):

Година 2024.	73
Година 2025.	69

6. Доношење одлуке

Савјет је у поступку ex post контроле усклађености државне помоћи са прописима о државној помоћи на 186. сједници, одржаној 22.09.2026. године, разматрао Захтјев за покретање истраге од ЗУ Љечилиште "Бања Терме Илица", ради накнадне процјене додијелене државне помоћи и њеног евентуалног поврата садржане у Одлуци Владе Федерације

Босне и Херцеговине о усвајању програма утрошка средстава са критеријумима расподеле дијела средстава са позиције текућег трансфера непрофитним организацијама - помоћ пензионерима за (бањско) лијечење преко удружења пензионера Федерације БиХ, утврђеног у Буџету Федерације БиХ за 2025. годину у износу од 2.500.000,00 КМ.

Приликом доношења одлуке, Савјет је узео у обзир цјелокупну достављену документацију.

Наиме, Савјет је првенствено током поступка требао да утврди да ли мјера садржана у Одлуци Владе Федерације Босне и Херцеговине о усвајању програма утрошка средстава са критеријумима расподеле дијела средстава са позиције текућег трансфера непрофитним организацијама - помоћ пензионерима за (бањско) лијечење преко удружења пензионера Федерације БиХ за 2025. годину, представља државну помоћ из члана 3. став (1) Закона, односно да ли је ријеч о трансферу државних средстава, односно да мјера садржана у наведеној одлуци Владе Федерације БиХ може да представља потенцијални расход државног буџета, да ли мјера представља помоћ која кориснику помоћи доноси економску предност коју он не би остварио у нормалним тржишним условима, односно путем сопствене ефикасности пословања, да ли се мјера додјељује кориснику на селективној основи, дакле да није у питању општа мјера, да додјелом наведених средстава постоји могућност нарушавања тржишне конкуренције, у мјери у којој то може да утиче на испуњење међународних обавеза Босне и Херцеговине из ове области, односно на трговину између Босне и Херцеговине и ЕУ.

Да би одређена мјера представљала државну помоћ, потребно је да буду кумулативно испуњени сви наведени услови из члана 3. став (1) Закона.

Сходно наведеном, Савјет је утврђивао да ли су испуњени сви услови из члана 3. став (1) Закона, односно да ли мјера садржана у Одлуци Владе Федерације БиХ о усвајању програма утрошка средстава са критеријумима расподеле дијела средстава са позиције текућег трансфера непрофитним организацијама - помоћ пензионерима за (бањско) лијечење преко удружења пензионера Федерације БиХ за 2025. годину представља државну помоћ.

Савјет је у поступку утврдио да је услов из члана 3. став (1) Закона који се односи на пренос државних средстава испуњен. Наиме, у конкретном случају текући трансфер непрофитним организацијама представља јавна средства, односно представља потенцијални расход за буџет Федерације БиХ.

Други услов из члана 3. став (1) Закона је испуњен јер примаоци новчаних средстава стичу економску предност у односу на конкуренцију коју не могу остварити редовним пословањем у нормалним тржишним условима, односно без интервенције државе, чиме може да постоји нарушавање конкуренције.

Наиме, директни корисници наведене мјере, односно наведених новчаних средстава су пензионери из Федерације БиХ, а познато је да физичка лица не представљају предузетнике у смислу правила за додјелу државне помоћи.

Важно је нагласити да су у конкретном случају индиректни корисници ове мјере односно новчаних средстава наведена љечилишта која пружају свеобухватне услуге медицинске рехабилитације, физикалне терапије, те смјештајне и угоститељске програме прилагођене лијечењу и одмору корисника.

Даље, Савјет је у поступку утврдио да је трећи услов из члана 3. став (1) Закона испуњен, с обзиром на то да је помоћ пензионерима за (бањско) лијечење преко удружења пензионера додијелена на селективној основи односно на

селективан начин, јер је додјелом дата предност само одређеним љечилиштима у Федерацији БиХ, односно специјализованим установама за рехабилитацију и рекреацију у Федерацији БиХ.

Наиме, да би овај услов био испуњен, потребно је утврдити да се додјелом државне помоћи стављају у повољнији положај одређени привредни субјекти, одређени сектори привреде или производња/трговина одређених производа. У конкретном случају, Савјет је утврдио да се предметном помоћи пензионерима за (бањско) лијечење преко удружења пензионера Федерације БиХ, која је садржана у Одлуци Владе Федерације Босне и Херцеговине о усвајању програма утрошка средстава са критеријумима расподеле дијела средстава са позиције текућег трансфера непрофитним организацијама, утврђеног у Буџету Федерације БиХ за 2025. годину, стављају у повољнији положај односно фаворизују само одређене здравствене установе (љечилишта) у Федерацији БиХ чија је примарна дјелатност медицинска рехабилитација, физикална медицина, здравствени и бањски туризам и превентивна здравствена заштита.

У погледу испуњености последњег услова утицаја на трговину између БиХ и држава чланица ЕУ, важно је нагласити да су средства са позиције текућег трансфера непрофитним организацијама - помоћ пензионерима за (бањско) лијечење преко удружења пензионера Федерације БиХ одобрена локалним здравственим установама (љечилиштима) чији су корисници пензионери Федерације Босне и Херцеговине, а не држављани Европске уније (у даљем тексту: ЕУ) или било који других држава те, у складу са тим, ова мјера не може да утиче на трговину између БиХ и држава чланица ЕУ.

Наиме, Савјет сматра да, у складу са одредбама Обавјештења Комисије о појму државне помоћи из члана 107. став (1) Уговора о функционисању Европске уније (СЛ 2016/Ц 262/01, тачке од 196. до 198), утицај на трговину између држава чланица не може да буде само хипотетски или претпостављен, него се мора утврдити зашто би одређена мјера могла да има утицај на трговину на основу предвидљивих учинака мјере.

Са циљем потпуног утврђивања чињеничног стања и доношења одлуке Савјета у складу са чланом 12. став (3) Закона, Савјет се, како је детаљније под тачком 1. образложења Рјешења наведено, обратио ЗУ Љечилиште "Реумал" Фојница, ЈЗУ Бања "Илија" Градачац и ЈЗУ Бањско-рекреативни центар "Акватерм" Олово захтјевом за достављање структуре корисника услуга (податак колико је било домаћих, а колико страних корисника услуга односно гостију) наведених здравствених установа за 2025. годину те, ако га имају, и за двије претходне године.

Након што су наведене здравствене установе (љечилишта) Савјету доставиле струкуру корисника услуга (податак колико је било домаћих, а колико страних корисника услуга), Савјет је урадио њихову детаљну анализу.

На основу података које су доставиле наведене здравствене установе (љечилишта), процедурални удио домаћих и страних корисника услуга (гостију) износи:

Структура гостију у љечилиштима у периоду од 2023. до 2025.

	БРОЈ ГОСТИЈУ	УДИО У УКУПНОМ БРОЈУ ГОСТИЈУ
ДОМАЋИ ГОСТИ	65.131	89%
СТРАНИ ГОСТИ	8.099	11%
УКУПНО	73.230	

Након детаљне анализе достављених података, Савјет је утврдио, у складу са Обавјештењем Комисије (2016/Ц

262/01), да је маргиналан прекогранични интерес за услуге предметних љечилишта (удио страних корисника услуга износи 11%). Надаље, мјером која је предмет оцјене додјељују се средства искључиво за локалне крајње кориснике (пензионере из Федерације БиХ) и нема прекограничног утицаја у смислу привлачења корисника из других држава те стога мјера има само локални учинак и нема учинак на трговину међу државама чланицама.

Наиме, Европска комисија је у Обавјештењу Комисије о појму државне помоћи истакнула да је "у низу одлука сматрала, с обзиром на специфичне околности тих предмета, да мјера има само локални учинак и стога нема учинка на трговину међу државама чланицама ако корисник пружа робу или услуге на ограниченом подручју унутар државе чланице и да није вјероватно да ће привући купце из других држава чланица, те да се не може предвидјети да ће мјера имати учинак који би био већи од маргиналног на услове прекограничних улагања или пословног настана. Иако није могуће дефинисати опште категорије мјера које обично задовољавају те критеријуме, раније одлуке служе као примјери ситуација у којима је Комисија на основу специфичних околности предмета закључила да јавна помоћ неће утицати на трговину међу државама чланицама".

Неки примјери таквих предмета су болнице и други објекти за здравствену његу који пружају уобичајени распон медицинских услуга усмјерених према локалном становништву и за које није вјероватно да ће привући потрошаче или улагања из других држава чланица (при томе се позива на предмете: одлуке Комисије о државној помоћи у предметима Н 543/2001 - Ирска - Капиталне олакшице за болнице (СЛ Ц 154, 28.06.2002, стр. 4); СА.34576 Португал - Сјевероисточна јединица за сталну бригу института Jean Piaget (СЛ Ц 73, 13.03.2013, стр. 1); СА.37432 - Чешка - Финансирање јавних болница у регији Храдец Кралове (СЛ Ц 203, 19.6.2015, стр. 2); СА.37904 - Њемачка - Наводна државна помоћ медицинском центру у Дурмерсхајм (СЛ Ц 188, 05.06.2015, стр. 2); СА.38035 - Њемачка - Наводна помоћ специјализованој рехабилитационој клиници за ортопедску медицину и трауматолошку хирургију (СЛ Ц 188, 05.06.2015, стр. 3)).

У складу са наведеним, Савјет је утврдио да су наведене здравствене установе (љечилишта), као објекти за здравствену његу који пружају уобичајени распон медицинских услуга, усмјерени првенствено према локалном становништву и за њих није или је незнатно вјероватно да ће привући кориснике из других држава.

Значи, природа услуга које пружају наведене здравствене установе (љечилишта) примарно је везана уз локални систем здравствене заштите или локалну рехабилитацију, чиме се занемарује прекогранична мобилност корисника услуга у наведеном љечилишту.

У конкретном случају, у складу са Обавјештењем Комисије, удио страних корисника услуга у наведеним здравственим установама (љечилиштима) није већи од маргиналног, односно удио је занемарљив, а мјером која је предмет оцјене додјељују се средства искључиво за локалне крајње кориснике - пензионере из Федерације БиХ, што значи да мјера нема прекогранични утицај.

Наведене здравствене установе (љечилишта) немају међународни маркетиншки домет и не привлаче стране кориснике услуга или је удио страних корисника услуга занемарљив.

У пресуди Суда Европске уније Ц-222/04 (Cassa di Risparmio di Firenze) Суд је нагласио: "Да би државна мјера нарушила конкуренцију и утицала на трговину, потребно је да постоји стварна или потенцијална опасност од утицаја на

токове трговине између субјеката у различитим државама. Мјере које су по свом обиму и природи чисто локалне и чији је утицај на прекограничне кориснике услуга маргиналан не потпадају под забрану државне помоћи."

Савјет је утврдио да додјелом наведених средстава не постоји могућност нарушавања тржишне конкуренције, у мјери у којој то може да утиче на испуњење међународних обавеза Босне и Херцеговине из ове области, наведена мјера има локални учинак и нема учинак на трговину међу државама чланицама.

Сходно наведеном, последњи услов из члана 3. став (1) Закона није испуњен.

Закључно, с обзиром на то да нису кумулативно испуњени сви услови из члана 3. став (1) Закона, Савјет је утврдио да предметна мјера садржана у Одлуци Владе Федерације Босне и Херцеговине о усвајању програма утрошка средстава са критеријумима расподеле дијела средстава са позиције текућег трансфера непрофитним организацијама - помоћ пензионерима за (бањско) лијечење преко удружења пензионера Федерације БиХ, утврђеног у Буџету Федерације БиХ за 2025. годину у износу од 2.500.000,00 КМ не представља државну помоћ у смислу Закона о систему државне помоћи у БиХ.

У складу са наведеним, Савјет је одлучио као у диспозитиву овог рјешења.

Упутство о правном лијеку

Ово рјешење је коначно у управном поступку и против њега није дозвољена жалба.

Незадовољна страна може да покрене управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема овог рјешења.

Председавајући
Савјета за државну помоћ
БиХ
Број УП/И 02-26-1-72-16/25
22. септембра 2026. године
Источно Сарајево
Јасенко Мухаремагић, с. р.

AGENCIJA ZA DRŽAVNU SLUŽBU BOSNE I HERCEGOVINE

1532

Na osnovu člana 28. stav 6. Zakona o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 19/02, 35/03, 4/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/06, 43/09, 8/10, 40/12, 93/17 i 18/24) i člana 12. stav (3) Pravilnika o uslovima i načinu obavljanja internih konkursa, internih i eksternih premještaja državnih službenika u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 62/10, 30/14 i 38/17), Agencija za državnu službu Bosne i Hercegovine, po službenoj dužnosti, objavljuje

PREGLED POSTAVLJENIH DRŽAVNIH SLUŽBENIKA PO INTERNIM OGLASIMA ZA AUGUST I SEPTEMBAR 2026. GODINE

I

1. Miroslav Dragaš, postavlja se na radno mjesto šef Odsjeka za upravljanje Jedinstvenim računom trezora (JRT-a) u Sektoru za trezorsko poslovanje, Ministarstvo finansija i trezora BiH, počev od 01.09.2026. godine.
2. Državni službenik iz tačke 1. razrješava se dužnosti državnog službenika na dosadašnjem radnom mjestu.
3. Državnom službeniku iz tačke 1. pripada plata iz B4 platnog razreda državnih službenika.

II

1. Vanja Pavlović, postavlja se na radno mjesto stručni savjetnik za inspeksijski nadzor u Odsjeku za inspeksijski nadzor i prigovore Sektora za inspeksijski nadzor, prigovore i Glavni registar, Agencija za zaštitu ličnih podataka u BiH, počev od 01.10.2026. godine.
2. Državni službenik iz tačke 1. razrješava se dužnosti državnog službenika na dosadašnjem radnom mjestu.
3. Državnom službeniku iz tačke 1. pripada plata iz B3 platnog razreda državnih službenika.

III

1. Jelena Ćosović, postavlja se na radno mjesto stručni savjetnik - portparol u Kabinetu direktora, Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH, počev od 15.09.2026. godine.
2. Državni službenik iz tačke 1. razrješava se dužnosti državnog službenika na dosadašnjem radnom mjestu.
3. Državnom službeniku iz tačke 1. pripada plata iz B3 platnog razreda državnih službenika.

IV

1. Lejla Čengiĉ-Čolić, postavlja se na radno mjesto viši stručni saradnik - Oficir za sigurnost NSO u Odsjeku NCB Interpol Sarajevo Sektora za međunarodnu operativnu policijsku saradnju, Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH, počev od 15.09.2026. godine.
2. Državni službenik iz tačke 1. razrješava se dužnosti državnog službenika na dosadašnjem radnom mjestu.
3. Državnom službeniku iz tačke 1. pripada plata iz B2 platnog razreda državnih službenika.

V

1. Aida Mehić, postavlja se na radno mjesto stručni savjetnik za koordinaciju obuke u Odsjeku za upravljanje ljudskim resursima Sektora za ljudske resurse, pravne, finansijsko-materijalne poslove i pisarnicu, Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH, počev od 15.09.2026. godine.
2. Državni službenik iz tačke 1. razrješava se dužnosti državnog službenika na dosadašnjem radnom mjestu.
3. Državnom službeniku iz tačke 1. pripada plata iz B3 platnog razreda državnih službenika.

VI

1. Jasmin Mahمودirović, postavlja se na radno mjesto stručni savjetnik za pripreme i koordinaciju planova, projekata i izvještaja u Odsjeku za istraživanje i strategije Sektora za stratešku analizu, procjene, planiranje i IT podršku, Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH, počev od 15.09.2026. godine.
2. Državni službenik iz tačke 1. razrješava se dužnosti državnog službenika na dosadašnjem radnom mjestu.
3. Državnom službeniku iz tačke 1. pripada plata iz B3 platnog razreda državnih službenika.

VII

1. Renato Zovko, postavlja se na radno mjesto viši stručni saradnik za pripremu razvojnih dokumenata u Odsjeku za monitoring i evaluaciju implementacije razvojnih dokumenata Sektora za razvojno planiranje, Direkcija za ekonomsko planiranje Vijeća ministara BiH, počev od 01.10.2026. godine.
2. Državni službenik iz tačke 1. razrješava se dužnosti državnog službenika na dosadašnjem radnom mjestu.
3. Državnom službeniku iz tačke 1. pripada plata iz B2 platnog razreda državnih službenika.

Број 03-34-2-135-14/26
13. октобра 2026. године
Сарајево

Директорика
Anita Markić, с. р.

Na temelju članka 28. stavak 6. Zakona o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 19/02, 35/03, 4/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/06, 43/09, 8/10, 40/12, 93/17 i 18/24) i članka 12. stavak (3) Pravilnika o uslovima i načinu obavljanja internih konkursa, internih i eksternih premještanja državnih službenika u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 62/10, 30/14 i 38/17), Agencija za državnu službu Bosne i Hercegovine, po službenoj dužnosti, objavljuje

**PREGLED
POSTAVLJENIH DRŽAVNIH SLUŽBENIKA PO
INTERNIM NATJEČAJIMA ZA KOLOVOZ I RUJAN
2026. GODINE**

I

1. Miroslav Dragaš, postavlja se na radno mjesto šef Odsjeka za upravljanje Jedinstvenim računom trezora (JRT-a) u Sektoru za trezorsko poslovanje, Ministarstvo financija i trezora BiH, počev od 01.09.2026. godine.
2. Državni službenik iz točke 1. razrješava se dužnosti državnog službenika na dosadašnjem radnom mjestu.
3. Državnom službeniku iz točke 1. pripada plaća iz B4 platnog razreda državnih službenika.

II

1. Vanja Pavlović, postavlja se na radno mjesto stručni savjetnik za inspekcijski nadzor u Odjelu za inspekcijski nadzor i prigovore Sektora za inspekcijski nadzor, prigovore i Glavni registar, Agencija za zaštitu osobnih podataka u BiH, počev od 01.10.2026. godine.
2. Državni službenik iz točke 1. razrješava se dužnosti državnog službenika na dosadašnjem radnom mjestu.
3. Državnom službeniku iz točke 1. pripada plaća iz B3 platnog razreda državnih službenika.

III

1. Jelena Čosović, postavlja se na radno mjesto stručni savjetnik – portparol u Uredu ravnatelja, Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH, počev od 15.09.2026. godine.
2. Državni službenik iz točke 1. razrješava se dužnosti državnog službenika na dosadašnjem radnom mjestu.
3. Državnom službeniku iz točke 1. pripada plaća iz B3 platnog razreda državnih službenika.

IV

1. Lejla Čengić-Čolić, postavlja se na radno mjesto viši stručni suradnik - Oficir za sigurnost NSO u Odjelu NCB Interpol Sarajevo Sektora za međunarodnu operativnu policijsku suradnju, Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH, počev od 15.09.2026. godine.
2. Državni službenik iz točke 1. razrješava se dužnosti državnog službenika na dosadašnjem radnom mjestu.
3. Državnom službeniku iz točke 1. pripada plaća iz B2 platnog razreda državnih službenika.

V

1. Aida Mehić, postavlja se na radno mjesto stručni savjetnik za koordinaciju obuke u Odjelu za upravljanje ljudskim resursima Sektora za ljudske resurse, pravne, finansijsko-materijalne poslove i pisanu, Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH, počev od 15.09.2026. godine.
2. Državni službenik iz točke 1. razrješava se dužnosti državnog službenika na dosadašnjem radnom mjestu.
3. Državnom službeniku iz točke 1. pripada plaća iz B3 platnog razreda državnih službenika.

VI

1. Jasmin Mahmudirović, postavlja se na radno mjesto stručni savjetnik za pripremu i koordinaciju planova, projekata i izvještaja u Odjelu za istraživanje i strategije Sektora za stratešku analizu, procjene, planiranje i IT potporu, Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH, počev od 15.09.2026. godine.
2. Državni službenik iz točke 1. razrješava se dužnosti državnog službenika na dosadašnjem radnom mjestu.
3. Državnom službeniku iz točke 1. pripada plaća iz B3 platnog razreda državnih službenika.

VII

1. Renato Zovko, postavlja se na radno mjesto viši stručni suradnik za pripremu razvojnih dokumenata u Odsjeku za monitoring i evaluaciju implementacije razvojnih dokumenata Sektora za razvojno planiranje, Direkcija za ekonomsko planiranje Vijeća ministara BiH, počev od 01.10.2026. godine.
2. Državni službenik iz točke 1. razrješava se dužnosti državnog službenika na dosadašnjem radnom mjestu.
3. Državnom službeniku iz točke 1. pripada plaća iz B2 platnog razreda državnih službenika.

Broj 03-34-2-135-14/26
13. listopada 2026. godine
Sarajevo

Ravnateljica
Anita Markić, v. r.

На основу члана 28. став 6. Закона о државној служби у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 19/02, 35/03, 4/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/06, 43/09, 8/10, 40/12, 93/17 и 18/24) и члана 12. став (3) Правилника о условима и начину обављања интерних конкурса, интерних и екстерних премјештаја државних службеника у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 62/10, 30/14 и 38/17), Агенција за државну службу Босне и Херцеговине, по службеној дужности, објављује

**ПРЕГЛЕД
ПОСТАВЉЕНИХ ДРЖАВНИХ СЛУЖБЕНИКА ПО
ИНТЕРНИМ ОГЛАСИМА ЗА АВГУСТ И СЕПТЕМБАР
2026. ГОДИНЕ**

I

1. Мирослав Драгаш, поставља се на радно мјесто шеф Одсјека за управљање Јединственим рачуном трезора (ЈРТ-а) у Сектору за трезорско пословање, Министарство финансија и трезора БиХ, почев од 01.09.2026. године.
2. Државни службеник из тачке 1. разрјешава се дужности државног службеника на досадашњем радном мјесту.
3. Државном службенику из тачке 1. припада плата из Б4 платног разреда државних службеника.

II

1. Вања Павловић, поставља се на радно мјесто стручни савјетник за инспекцијски надзор у Одсјеку за инспекцијски надзор и приговоре Сектора за инспекцијски надзор, приговоре и Главни регистар, Агенција за заштиту личних података у БиХ, почев од 01.10.2026. године.
2. Државни службеник из тачке 1. разрјешава се дужности државног службеника на досадашњем радном мјесту.
3. Државном службенику из тачке 1. припада плата из Б3 платног разреда државних службеника.

1. Ivana Smiljanić postavlja se na radno mjesto šef Odjela za revizijske poslove u Službi za reviziju financiranja političkih

stranaka - Tajništvo Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, počev od 01.10.2026. godine.

2. Državnom službeniku iz točke 1. pripada plaća iz B4 platnog razreda državnih službenika.

Broj 03-34-2-134-16/26

13. listopada 2026. godine

Sarajevo

Ravnateljica

Anita Markić, v. r.

На основу члана 28. став 6. Закона о државној служби у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 19/02, 35/03, 4/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/06, 43/09, 8/10, 40/12, 93/17 и 18/24), а у вези са чланом 29. став (4) Одлуке о начину полагања јавног и стручног испита ("Службени гласник БиХ", бр. 96/07, 43/10, 103/12 56/19 и 52/26), Агенција за државну службу Босне и Херцеговине, по службеној дужности, објављује

ПРЕГЛЕД ПОСТАВЉЕНИХ ДРЖАВНИХ СЛУЖБЕНИКА ПО ЈАВНИМ ОГЛАСИМА ЗА СЕПТЕМБАР 2026. ГОДИНЕ

I

1. Радомир Јањић поставља се на радно мјесто стручни савјетник за стручно усавршавање и обучавање припадника службе осигурања - Завод за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ, почев од 21.09.2026. године.
2. Државном службенику из тачке 1. припада плата из Б3 платног разреда државних службеника.

II

1. Небојша Јајчанин поставља се на радно мјесто виши стручни сарадник за управне поступке везано за израду докумената у Одсјеку за персонализацију Центра за складиштење, персонализацију и транспорт докумената - Агенција за идентификационе документе, евиденцију и размјену података БиХ, почев од 01.10.2026. године.
2. Државном службенику из тачке 1. припада плата из Б2 платног разреда државних службеника.

III

1. Ивана Смиљанић поставља се на радно мјесто шеф Одсјека за ревизијске послове у Служби за ревизију финансирања политичких странака - Секретаријат Централне изборне комисије БиХ, почев од 01.10.2026. године.
2. Државном службенику из тачке 1. припада плата из Б4 платног разреда државних службеника.

Broj 03-34-2-134-16/26

13. октобра 2026. године

Sarajevo

Директорица

Анита Маркић, с. р.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

1534

На основу члана 2. става (3) тачке h., члана 7. тачке a), čl. 39. и 45. Закона о Централној bancи Bosne i Hercegovine ("Службени гласник БиХ", бр. 1/97, 29/02, 8/03, 13/03, 14/03, 09/05, 76/06 и 32/07), Управно вјеће Централне банке Bosne i Hercegovine, на 10. сједници, од 30.09.2026. године, donosi

ODLUKU O PUŠTANJU U OPTICAJ DODATNE KOLIČINE KOVANOG NOVCA APOENA 2 I 5 KONVERTIBILNIH MARAKA

Član 1.

(Uvodne odredbe)

Centralna banka Bosne i Hercegovine izvršila je kovanje kovanog novca konvertibilne marke (u daljnjem tekstu: kovani novac KM) u apoenima od 2 i 5 konvertibilnih maraka, izdanja 2026. godine.

Član 2.

(Osnovna obilježja i dizajn kovanog novca KM)

Kovani novac KM iz člana 1. ove odluke ima osnovna obilježja i dizajn u svemu utvrđen odlukama, kako slijedi:

- a) Odlukom o izdavanju, osnovnim obilježjima i puštanju u opticaj kovanog novca od 1 i 2 konvertibilne marke ("Службени гласник БиХ", бр. 20/00),
- b) Odlukom o izdavanju, osnovnim obilježjima i puštanju u opticaj kovanog novca u apoenima od 5 konvertibilnih maraka i 5 feninga ("Службени гласник БиХ", бр. 92/05).

Član 3.

(Godina izdanja kovanog novca KM)

Kovani novac KM iz člana 1. ove odluke kovan je s godinom izdanja "2026".

Član 4.

(Zakonsko sredstvo plaćanja)

Kovani novac KM iz ove odluke, po Zakonu o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, sve javne i privatne institucije i ustanove, pravna i fizička lica obavezna su prihvatiti u njihovoj nominalnoj vrijednosti kao zakonsko sredstvo plaćanja, kada im se ponude u gotovinskim transakcijama, odnosno u poravnanju i plaćanju bilo kojih obaveza prema njima, na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine.

Član 5.

(Puštanje u opticaj kovanog novca KM)

Stupanjem na snagu ove odluke Centralna banka Bosne i Hercegovine će, putem Centralnog ureda, glavnih jedinica i filijala, kovani novac KM iz ove odluke puštati u opticaj sukcesivno, u skladu s inventurom zaliha kovanog novca KM i planom izdavanja kovanog novca KM u opticaju.

Član 6.

(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Службеном гласнику БиХ", а objavit će se i u "Службеним novinama Federacije БиХ", "Службеном гласнику Republike Srpske" i "Службеном гласнику Brčko distrikta БиХ".

Predsjedavajuća

Broj UV-122-02-1-1286-7/26
30. septembra 2026. godine

Sarajevo

Upravnog vijeća Centralne
banke Bosne i Hercegovine
Guvernerka

Dr. Jasmina Selimović, s. r.

На temelju članka 2. stavka (3) točke h., članka 7. točke a), čl. 39. i 45. Закона о Централној bancи Bosne i Hercegovine ("Службени гласник БиХ", бр. 1/97, 29/02, 8/03, 13/03, 14/03, 09/05, 76/06 и 32/07), Управно вјеће Централне банке Bosne i Hercegovine, на 10. сједници, од 30.09.2026. године, donosi

**ODLUKU
O PUŠTANJU U OPTICAJ DODATNE KOLIČINE
KOVANOG NOVCA APOENA 2 I 5 KONVERTIBILNIH
MARAKA**

**Članak 1.
(Uvodne odredbe)**

Centralna banka Bosne i Hercegovine izvršila je kovanje kovanog novca konvertibilne marke (u daljnjem tekstu: kovani novac KM) u apoenima od 2 i 5 konvertibilnih maraka, izdanja 2026. godine.

**Članak 2.
(Osnovna obilježja i dizajn kovanog novca KM)**

Kovani novac KM iz člana 1. ove odluke ima osnovna obilježja i dizajn u svemu utvrđen odlukama, kako slijedi:

- a) Odlukom o izdavanju, osnovnim obilježjima i puštanju u opticaj kovanog novca od 1 i 2 konvertibilne marke ("Službeni glasnik BiH", br. 20/00),
- b) Odlukom o izdavanju, osnovnim obilježjima i puštanju u opticaj kovanog novca u apoenima od 5 konvertibilnih maraka i 5 feninga ("Službeni glasnik BiH", br. 92/05).

**Članak 3.
(Godina izdanja kovanog novca KM)**

Kovani novac KM iz članka 1. ove odluke kovan je s godinom izdanja "2026".

**Članak 4.
(Zakonsko sredstvo plaćanja)**

Kovani novac KM iz ove odluke, po Zakonu o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, sve javne i privatne institucije i ustanove, pravne i fizičke osobe obavezne su prihvatiti u njihovoj nominalnoj vrijednosti kao zakonsko sredstvo plaćanja, kada im se ponude u gotovinskim transakcijama, odnosno u poravnanju i plaćanju bilo kojih obveza prema njima, na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine.

**Članak 5.
(Puštanje u opticaj kovanog novca KM)**

Stupanjem na snagu ove odluke Centralna banka Bosne i Hercegovine će, putem Centralnog ureda, glavnih jedinica i filijala, kovani novac KM iz ove odluke puštati u opticaj sukcesivno, sukladno inventuri залиха kovanog novca KM i planu izdavanja kovanog novca KM u opticaju.

**Članak 6.
(Stupanje na snagu)**

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a objavit će se i u "Službenim novinama Federacije BiH", "Službenom glasniku Republike Srpske" i "Službenom glasniku Brčko distrikta BiH".

Predsjedateljica
Upravnog vijeća Centralne
banke Bosne i Hercegovine
Guvernerka
Broj UV-122-02-1-1286-7/26
30. rujna 2026. godine
Sarajevo
Dr. **Jasmina Selimović**, v. r.

На основу члана 2. става (3) тачке х., члана 7. тачке а), чл. 39. и 45. Закона о Централној банци Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 1/97, 29/02, 8/03, 13/03, 14/03, 09/05, 76/06 и 32/07), Управни одбор Централне банке Босне и Херцеговине, на 10. сједници, од 30.09.2026. године, доноси

**ОДЛУКУ
О ПУШТАЊУ У ОПТИЦАЈ ДОДАТНЕ КОЛИЧИНЕ
КОВАНОГ НОВЦА АПОЕНА 2 И 5
КОНВЕРТИБИЛНИХ МАРАКА**

**Члан 1.
(Уводне одредбе)**

Централна банка Босне и Херцеговине извршила је ковање кованог новца конвртибилне марке (у даљнем тексту: ковани новац KM) у апоенима од 2 и 5 конвртибилних марака, издања 2026. године.

**Члан 2.
(Основна обилежја и дизајн кованог новца KM)**

Ковани новац KM из члана 1. ове одлуке има основна обилежја и дизајн у свему утврђен одлукама, како сlijеди:

- a) Одлуком о издавању, основним обилежјима и пуштању у оптицај кованог новца од 1 и 2 конвртибилне марке ("Службени гласник БиХ", бр. 20/00),
- б) Одлуком о издавању, основним обилежјима и пуштању у оптицај кованог новца у апоенима од 5 конвртибилних марака и 5 фенинга ("Службени гласник БиХ", бр. 92/05).

**Члан 3.
(Година издања кованог новца KM)**

Ковани новац KM из члана 1. ове одлуке кован је с годином издања "2026".

**Члан 4.
(Законско средство плаћања)**

Ковани новац KM из ове одлуке, по Закону о Централној банци Босне и Херцеговине, све јавне и приватне институције и установе, правна и физичка лица обавезна су да прихвате у њиховој номиналној вриједности као законско средство плаћања, када им се понуде у готовинским трансакцијама, односно у поравнању и плаћању било којих обавеза према њима, на цијелој територији Босне и Херцеговине.

**Члан 5.
(Пуштање у оптицај кованог новца KM)**

Ступањем на снагу ове одлуке Централна банка Босне и Херцеговине ће, путем Централне канцеларије, главних јединица и филијала, ковани новац KM из ове одлуке пуштати у оптицај sukcesivno, у складу с инвентуром залиха кованог новца KM и планом издавања кованог новца KM у оптицају.

**Члан 6.
(Ступање на снагу)**

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ", а објавиће се и у "Службеним новинама Федерације БиХ", "Службеном гласнику Републике Српске" и "Службеном гласнику Брчко дистрикта БиХ".

Предсједавајућа
Управног одбора Централне
банке Босне и Херцеговине
Гувернерка
Број UB-122-02-1-1286-7/26
30. септембра 2026. године
Сарајево
Др **Јасмина Селимовић**, с. р.

**USTAVNI SUD
BOSNE I HERCEGOVINE**

1535

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u plenarnom sazivu, u predmetu broj **U-36/25**, rješavajući zahtjev **Suda Bosne i Hercegovine (sutkinja Nada Papo)**, na osnovu člana VI/3.c) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 57. stav (2) tačka b) i člana 59. st. (1) i (3) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine –

prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 94/14, 47/23 i 41/24), u sastavu:

Mirsad Čeman, predsjednik
Valerija Galić, potpredsjednica
Angelika Nußberger, potpredsjednica
Helen Keller, sutkinja
Ledi Bianku, sudija
Marin Vukoja, sudija
Larisa Velić, sutkinja

na sjednici održanoj 24. septembra 2026. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Odlučujući o zahtjevu **Suda Bosne i Hercegovine (sutkinja Nada Papo)** za ocjenu kompatibilnosti **Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine** ("Službeni glasnik BiH" br. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17, 25/18, 32/20, 65/20, 59/22, 20/25 i 30/25),

utvrđuje se da je **Zakon o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine** ("Službeni glasnik BiH" br. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17, 25/18, 32/20, 65/20, 59/22, 20/25 i 30/25) u skladu sa članom II/4. Ustava Bosne i Hercegovine u vezi sa članom 14. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i članom 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i "Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Sud Bosne i Hercegovine (sutkinja Nada Papo; u daljnjem tekstu: podnosilac zahtjeva) podnio je 31. oktobra 2025. godine Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) zahtjev za ocjenu kompatibilnosti Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17, 25/18, 32/20, 65/20, 59/22, 20/25 i 30/25; u daljnjem tekstu: Zakon o plaćama) s odredbama čl. I/2. i II/4. Ustava Bosne i Hercegovine, u vezi s odredbama člana 14. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropska konvencija), člana 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju, kao i članom 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima (u daljnjem tekstu: Međunarodni pakt).

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na osnovu člana 23. stav (2) Pravila Ustavnog suda, od Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Dom naroda) i Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Predstavnički dom) zatraženo je 5. i 6. maja 2025. godine da dostave odgovore na zahtjev u roku od 30 dana od prijema dopisa.

3. Predstavnički dom je odgovor na zahtjev dostavio 30. juna 2026. godine, a Dom naroda 4. juna 2026. godine.

III. Zahtjev

a) Predmet povodom kojeg je zahtjev pokrenut

4. Podnosilac zahtjeva je naveo da se pred tim sudom vodi parnični postupak u pravnoj stvari tužioca S. K. i drugih (u daljnjem tekstu: tužioci) protiv Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: BiH), koju zastupa zakonski zastupnik Pravobranilaštvo BiH (u daljnjem tekstu: Pravobranilaštvo), radi utvrđenja diskriminacije. Tužbeni zahtjev glasi:

Utvrđuje se da je tužena, kontinuiranim neusklađivanjem i nekorigiranjem plaće tužiteljima na godišnjem nivou s rastom

plaće u BiH, povrijedila pravo na jednako postupanje prema tužiteljima u odnosu na: uposlenike suce Ustavnog suda, predsjednika Ustavnog suda, suce Suda BiH, šefove odjela Suda BiH, predsjednika Suda BiH, tužitelje Tužiteljstva BiH, šefove odsjeka Tužiteljstva BiH, glavnog tužitelja Tužiteljstva BiH, generalnog sekretara Ustavnog suda BiH, direktora Sekretarijata VSTV-a BiH, registrara Ustavnog suda BiH, registrara Suda BiH i zamjenika direktora Sekretarijata VSTV-a BiH, generalnog sekretara Suda BiH, sekretara Tužiteljstva BiH, disciplinskog tužitelja Sekretarijata VSTV-a BiH, šefove odjela Ustavnog suda BiH, više pravne savjetnike Ustavnog suda BiH, šefove odjela i više pravne savjetnike Sekretarijata VSTV-a BiH, pravne savjetnike Ustavnog suda BiH, pomoćnika generalnog sekretara Suda BiH, pravne savjetnike Suda BiH i pravne savjetnike i zamjenike šefova odjeljenja VSTV-a BiH, stručne saradnike Ustavnog suda BiH, stručne saradnike i sekretare odjeljenja Suda BiH, stručne saradnike/pomoćnike tužitelja u Tužiteljstvu BiH, pravnike/stručno osoblje Sekretarijata VSTV BiH, suce općinskih sudova, šefove odjeljenja općinskih sudova, predsjednike osnovnih sudova, predsjednike općinskih sudova, suce kantonalnih sudova, šefove odjeljenja kantonalnih sudova, predsjednike kantonalnih sudova, suce Vrhovnog suda Federacije BiH, šefove odjeljenja Vrhovnog suda Federacije BiH, predsjednika Vrhovnog suda Federacije BiH, tužitelje kantonalnih tužiteljstava, šefove odsjeka kantonalnih tužiteljstava, zamjenike glavnog tužitelja kantonalnih tužiteljstava, glavne tužitelje kantonalnih tužiteljstava, tužitelje Tužiteljstva Federacije BiH, zamjenike glavnog tužitelja Tužiteljstva Federacije BiH, glavnog tužitelja Tužiteljstva Federacije BiH, stručne saradnike koji obavljaju sudačku funkciju, sudske stručne savjetnike u Vrhovnom sudu Federacije BiH kojima je pravo na uvećanje potvrđeno Odlukom Ustavnog suda BiH broj U-12/23 od 28. 09. 2023. godine; te sudske stručne saradnike u Kantonalnom sudu u Sarajevu koji su raspoređeni u sudska odjeljenja i obavljaju najsloženije poslove a kojima je pravo na uvećanje potvrđeno Odlukom Ustavnog suda BiH broj 0-7/24 od 19. 09. 2024. godine, pa se nalaže tuženoj da u roku od 15 dana računajući od dana pravomoćnosti ove presude izvrši radnje kojima se uklanja diskriminacija, tako što će tuženi uskladiti i korigirati plaće tužiteljima na godišnjem nivou sa rastom plaće u BiH, te tako što će tuženi nadoknaditi tužiteljima materijalnu štetu koja je nastala i koja se sastoji u razlici između isplaćene plaće i plaće koja bi bila isplaćena da je tužena prilikom obračuna i isplate plaća tužiteljima vršila usklađivanje i korigiranje te plaće sa rastom plaće u BiH, slijedom čega se nalaže tuženoj da na ime pretrpljene štete isplati tužiteljima odgovarajuće iznose uvećane za zakonske zatezne kamate.

Zabranjuje se tuženoj da na naprijed utvrđeni ili drugi sličan način vrši diskriminaciju tužitelja.

Obavezuje se tužena da tužiteljima nadoknadi troškove parničnog postupka, i sve naprijed navedeno izvrši u roku od 15 dana računajući od dana pravomoćnosti presude.

5. Iz činjenica predmeta proizlazi da su svi tužioci pomoćnici pravobranioca koji su imenovani na radno mjesto rukovodećeg državnog službenika – pomoćnik pravobranioca, uz određivanje plaće i B6 platnog razreda. Tužioci su naveli da im nije osigurano uvećanje plaće na način kako je to regulirano odredbom člana 6. Zakona o plaćama i drugim naknadama u sudskim i tužilačkim institucijama na nivou Bosne i Hercegovine, odnosno člana 6. Zakona o plaćama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine, te člana 6. Zakona o plaćama i naknadama sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj, a to uvećanje se primjenjuje kako na tužioce i sudije tako i na druge zaposlenike, zbog čega smatraju da su diskriminirani.

6. U tužbi su naveli da je Parlamentarna skupština BiH članom 6. navedenih zakona propisala pravo na uvećanje plaće zaposlenicima koji obavljaju iste, slične ili čak jednostavnije

poslove nego tužioci. Smatraju da to proizlazi iz člana 18. Zakona o plaćama i drugim naknadama u sudskim i tužilačkim institucijama na nivou Bosne i Hercegovine, kojim je propisano da se "čl. 5–7, član 8. st. 2, 4. i 5, član 9. i čl. 11–15. primjenjuju na sve kategorije osoblja iz člana 17. Zakona o plaćama, pri čemu se član 17. tačka f. Zakona odnosi na pravne savjetnike Ustavnog suda, pomoćnika generalnog sekretara Suda Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Sud BiH), pravne savjetnike Suda BiH i pravne savjetnike i zamjenike šefova odjeljenja Visokog sudskeg i tužilačkog vijeća BiH (u daljnjem tekstu: VSTV)".

7. Dalje su naveli da je Ustavni sud donio Odluku broj U-12/23 od 28. septembra 2023. godine kojom je utvrdio da član 20. Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti Federacije Bosne i Hercegovine, u dijelu IV, u alineji kojom je propisano: "stručni sudski savjetnici u Vrhovnom sudu Federacije BiH", nije u skladu sa članom II/4. Ustava BiH, članom 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju i članom 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima. Istakli su da je u toj odluci Ustavni sud utvrdio da su pravni savjetnici Pravnog odjela u Sudu BiH adekvatna uporedna grupa u odnosu na stručne savjetnike u Vrhovnom sudu Federacije BiH i da je osporena odredba diskriminirajuća jer onemogućava da se plaća stručnih savjetnika u Vrhovnom sudu korigira za procent povećanja prosječne mjesečne neto plaće u BiH. Dakle, navode da je Ustavni sud, vezano za stručne savjetnike u Vrhovnom sudu koji obavljaju jednostavnije i manje odgovorne poslove nego tužioci, utvrdio da su ta lica diskriminirana jer zakonodavac nije propisao uvećanje njihove plaće za procent uvećanja neto plaće na nivou BiH. Dalje, tužioci su u prilog svojoj tvrdnji da su diskriminirani ukazali na Odluku Ustavnog suda broj U-7/24 od 19. septembra 2024. godine donesenu u odnosu na sudske stručne saradnike u Kantonalnom sudu koji obavljaju najsloženije pravne poslove iz osnovne djelatnosti suda. Ukazali su i da je Ustavni sud u svojoj praksi kontinuirano utvrđivao diskriminaciju u situacijama kada su stručni saradnici u sudu ili tužilaštvu samo zbog statusa različito tretirani u odnosu na sudije, tužioce, predsjednika suda ili glavnog tužioca (odluke Ustavnog suda u predmetima br. U-7/12, U-29/13, U-22/22, AP-2985/19 i dr.).

8. Tužioci su ukazali da su prava i obaveze Pravobranilaštva i njegovih zaposlenika propisani Zakonom o Pravobranilaštvu BiH. Članom 2. stav 1. navedenog zakona propisano je da funkciju Pravobranilaštva u skladu s Ustavom BiH i na osnovu zakona BiH vrše pravobranilac, dva zamjenika i više pomoćnika pravobranioca. U stavu 7. člana 2. propisano je da pomoćnici pravobranioca pred sudom i drugim organima imaju ovlaštenja koja im odredi pravobranilac. S obzirom na to, samo pomoćnici pravobranioca i njegovi zamjenici zastupaju i preduzimaju sve pravne radnje i drže da je to općepoznato. Dalje, ukazali su da je Klasifikacijom djelatnosti BiH propisano da sudske i pravosudne djelatnosti čine djelatnost broj 84.23. Taj razred uključuje i savjetovanje i zastupanje u ime državnih organa, tumačenje zakona i druge radnje koje preduzima pravobranilaštvo. Ukazali su i da, pored toga što je razredom 84.23 obuhvaćena djelatnost ne samo suda već i tužilaštva i pravobranilaštva, sličnost između tih organa postoji i u odnosu na uvjete koji su propisani za rad u tim organima. U vezi s tim, naveli su da je članom 3. stav 2. Zakona o Pravobranilaštvu propisano da "za pomoćnika pravobranioca može biti imenovan državljanin BiH koji je diplomirani pravnik i ima položen pravosudni ispit i iskustvo u radu u pravosudnim organima, advokaturi i drugim državnim organima, preduzećima (društvima) i drugim pravnim licima u trajanju od najmanje pet godina nakon položenog pravosudnog ispita, koji je radeći u tim organima i pravnim licima stekao visok ugled pravnog stručnjaka".

9. Dalje, tužioci su ukazali na odredbe Zakona o VSTV-u kojima su propisani uvjeti za imenovanje na poziciju sudija okružnih sudova u Republici Srpskoj i kantonalnih sudova u

Federaciji BiH (najmanje pet godina iskustva u radu kao sudije, tužioci, advokati ili drugo relevantno pravno iskustvo, nakon položenog pravosudnog ispita). Osim toga, pozvali su se i na odredbe koje se odnose na uvjete propisane za sudije osnovnih sudova u Republici Srpskoj, Osnovnog suda Brčko distrikta BiH te općinskih sudova u Federaciji BiH, kao i na odredbe koje se odnose na okružne i kantonalne glavne tužioce i zamjenike glavnog tužioca, kao i glavnog tužioca i zamjenika glavnog tužioca Tužilaštva Brčko distrikta BiH. U vezi s tim su istakli da, za razliku od sudija kantonalnih i okružnih sudova te okružnih i kantonalnih tužilaštava koji moraju imati isti broj godina iskustva kao i pomoćnici pravobranioca, sudije općinskog suda i osnovnog suda mogu imati dvije godine manje iskustva za imenovanje, što se odnosi i na stručne saradnike. Stoga tužioci smatraju da pored toga što uporedna grupa u odnosu na pitanje koje je predmet ovog spora mogu biti (pored ostalog) sudije kantonalnih, okružnih, općinskih i osnovnih sudova, to mogu biti i stručni savjetnici i saradnici u sudu i u tužilaštvu, ali i pravnici, odnosno stručno osoblje Sekretarijata VSTV-a koji ne obavljaju pravosudnu funkciju.

10. Dalje, tužioci su ukazali da je odredbom člana 13. Zakona o Pravobranilaštvu BiH propisana nadležnost Pravobranilaštva, i to da "Pravobranilaštvo vrši poslove pravnog savjetovanja i zakonskog zastupanja BiH pred sudovima i drugim organima u BiH i inozemstvu, vrši poslove pravne zaštite imovine i imovinskih interesa BiH, njenih institucija i drugih organizacija BiH koje se finansiraju iz budžeta institucija BiH, zastupa Vijeće ministara BiH pred Ustavnim sudom BiH i dr.".

11. U tom smislu, u odnosu na uporedne kategorije tužioci su ukazali na opis poslova pravnih savjetnika u Ustavnom sudu. Također, ukazali su da je Pravilnikom o radu Suda BiH u članu 37. stav 2. tačka 2. propisano da će se "osnovna mjesečna plaća utvrđena ovim stavom korigirati na godišnjem osnovu za procent povećanja prosječne neto plaće u BiH, u skladu sa Zakonom, uz napomenu da se ta odredba odnosi na registrara, generalnog sekretara, pomoćnika generalnog sekretara, pravne savjetnike, rukovodioce odjela i dr.". Ukazali su i na odredbe tog pravilnika kojima je propisan opis poslova zaposlenika u Pravnom odjelu, i to pravnih savjetnika i stručnih saradnika, generalnog sekretara Suda BiH, te sekretara odjeljenja u Sudu BiH. Nadalje, tužioci su ukazali na odredbe Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Tužilaštva Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Tužilaštvo BiH) kojima je propisan opis poslova zaposlenika u Tužilaštvu BiH, i to za pozicije stručnog savjetnika, saradnika, pravnika u Uredu šefa Kabineta glavnog tužioca. Ukazano je i na odredbe Zakona o sudovima u Federaciji BiH i Zakona o sudovima RS kojima je propisan opis poslova stručnih saradnika u sudovima u Federaciji BiH i RS.

12. Na kraju, tužioci su u tužbi naveli da je evidentno da pomoćnici pravobranioca trebaju ispunjavati iste ili strože uvjete za rad u odnosu na sudije općinskog, osnovnog, kantonalnog, te okružnog suda, odnosno stručne saradnike i savjetnike u sudovima i tužilaštvima, te tužioce kantonalnih i okružnih tužilaštava. Ističu da je Parlamentarna skupština BiH donijela Zakon o plaćama kojim je propustila urediti pitanje visine plaće pomoćnika pravobranioca, odnosno platni rang, tako da pomoćnici od dana stupanja na snagu tog zakona pa do dana podnošenja tužbe primaju jednaku plaću kao i pomoćnik ministra. Međutim, za poziciju pomoćnika pravobranioca nije propisano ni pravo na povećanje plaće, na koje pobrojana lica iz uporednih grupa imaju pravo.

b) Navodi iz zahtjeva

13. Podnosilac zahtjeva smatra da bi postojala opasnost da se prekrše ustavna prava tužilaca u postupku ako bi prilikom odlučivanja o tužbenom zahtjevu u ovom predmetu primjenjivao Zakon o plaćama. Stoga je predloženo da Ustavni sud, ako utvrdi neusklađenost Zakona o plaćama s Ustavom Bosne i Hercegovine

i Evropskom konvencijom, naloži Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine da, u skladu sa članom 61. stav (4) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, najkasnije u roku od šest mjeseci od dana objavljivanja ove odluke u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" uskladi spomenuti zakon s odredbama člana II/4. Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju tako što će dopuniti Zakon u članu 11. odredbom koja tužiocima osigurava traženo pravo.

c) Odgovori na zahtjev

14. Dom naroda je naveo da je Ustavnopravna komisija razmotrila zahtjev i jednoglasno odlučila da odluku o zahtjevu prepusti Ustavnom sudu.

15. Predstavnički dom je naveo da je Ustavnopravna komisija razmotrila zahtjev i konstatala da je donijela Zakon o plaćama i da će odluku u konkretnom predmetu donijeti Ustavni sud.

IV. Relevantni propisi

16. **Zakon o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine** ("Službeni glasnik BiH" br. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17, 25/18, 32/20, 65/20, 59/22, 20/25, 30/25 i 41/26)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu, koji glasi:

Član 1.

(Predmet)

Ovim zakonom uređuju se plaće i naknade zaposlenih, imenovanih i izabranih lica u institucijama Bosne i Hercegovine, koje se finansiraju iz budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine, izuzev plaća i naknada sudija, tužilaca i određenih kategorija stručnog osoblja u pravosudnim institucijama koje se uređuju posebnim zakonom.

Član 5.

(Plaća)

(1) Plaća zaposlenih utvrđuje se u bruto i neto iznosu.

(2) Plaća u bruto iznosu obuhvata neto plaću, poreze i doprinose.

(3) Plaća u neto iznosu sastoji se od osnovne plaće, dodatka na plaću i nagrade.

Član 6.

(Utvrđivanje osnovne plaće)

Osnovna plaća utvrđuje se množenjem osnovice za obračun plaće i pripadajućeg koeficijenta.

Član 7. stav 1.

(Osnovica za obračun plaća)

(1) Osnovicu za obračun plaće utvrđuje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine podzakonskim aktom, s tim da ona ne može biti manja od 50% prosječne mjesečne neto plaće u Bosni i Hercegovini iskazane na godišnjem nivou za kalendarsku godinu koja dvije fiskalne godine prethodi godini u kojoj će se osnovica primjenjivati. Osnovicu za obračun plaće Vijeće ministara Bosne i Hercegovine utvrđuje do 30. juna tekuće godine za narednu godinu.

Član 11.

(Platni razredi i koeficijenti za državne službenike)

Platni razred	Radno mjesto	Koeficijenti					
		Nulti	1	2	3	4	5
B1	Stručni saradnik	2,30	2,37	2,40	2,45	2,48	2,53
B2	Viši stručni saradnik	2,55	2,60	2,65	2,70	2,73	2,80
B3	Stručni savjetnik	2,93	3,00	3,10	3,20	3,30	3,40
B4	Šef odjela, šef grupe u Upravi za indirektno oporezivanje BiH	3,25	3,35	3,50	3,70	3,90	4,10
B5	Pomoćnik rukovodioca upravne organizacije, sekretar upravne organizacije, šef osnovne organizacione jedinice Predsjedništva BiH, šef odjela u	3,55	3,67	3,79	3,91	4,04	4,18

	Upravi za indirektno oporezivanje BiH, šef jedinice unutrašnje revizije						
B6	Pomoćnik ministra	4,20	4,35	4,50	4,65	4,80	4,95
B7	Sekretar ministarstva, zamjenik rukovodioca upravne organizacije, sekretar s posebnim zadatkom, sekretar u Predsjedništvu BiH	4,50	4,65	4,80	4,96	5,11	5,30
B8	Direktor upravne organizacije, direktor stalnog tijela Vijeća ministara BiH, pomoćnik direktora Uprave za indirektno oporezivanje BiH	5,51	5,69	5,88	6,07	6,28	6,48
B9	Generalni sekretar Predsjedništva BiH	6,50					

17. **Odluka o visini osnovice za obračun plaće zaposlenim u institucijama Bosne i Hercegovine za 2026. godinu** ("Službene novine BiH" broj 48/25) u relevantnom dijelu glasi:

Član 1.

(Predmet Odluke)

Ovom odlukom utvrđuje se visina osnovice za obračun plaće zaposlenim u institucijama Bosne i Hercegovine za 2026. godinu.

Član 2.

(Visina osnovice)

Osnovica za obračun plaće zaposlenim u institucijama Bosne i Hercegovine za 2026. godinu utvrđuje se u iznosu od 690,86 KM.

18. **Odluka o visini osnovice za obračun plaće zaposlenim u institucijama Bosne i Hercegovine za 2025. godinu** ("Službene novine BiH" broj 89/24) u relevantnom dijelu glasi:

Član 1.

(Predmet Odluke)

Ovom odlukom utvrđuje se visina osnovice za obračun plaće zaposlenim u institucijama Bosne i Hercegovine za 2025. godinu u skladu s članom 7. stav (1) Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine.

Član 2.

(Visina osnovice)

Osnovica za obračun plaće zaposlenim u institucijama Bosne i Hercegovine za 2025. godinu utvrđuje se u iznosu od 631,50 KM.

19. **Odluka o visini osnovice za obračun plaće zaposlenim u institucijama Bosne i Hercegovine za 2024. godinu** ("Službene novine Bosne i Hercegovine" broj 52/24) u relevantnom dijelu glasi:

Član 1.

(Predmet Odluke)

Ovom Odlukom utvrđuje se visina osnovice za obračun plaće zaposlenim u institucijama Bosne i Hercegovine za 2024. godinu u skladu sa članom 7. stav (1) Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine.

Član 2.

(Visina osnovice)

Osnovica za obračun plaće zaposlenim u institucijama Bosne i Hercegovine za 2024. godinu utvrđuje se u iznosu od 600,00 KM.

20. **Zakon o plaćama i drugim naknadama u sudskim i tužilačkim institucijama na nivou Bosne i Hercegovine** ("Službeni glasnik BiH" br. 90/05, 32/07, 17/13 – odluka USBiH, 5/14 – rješenje USBiH, 40/14 – odluka USBiH, 48/15 – rješenje USBiH, 77/20, 9/23 – odluka USBiH, 29/23 – odluka USBiH, 68/24 – odluka USBiH, 79/24 i 6/25 – odluka USBiH) u relevantnom dijelu glasi:

Član 1.

Okvir Zakona

Ovim Zakonom utvrđuju se plaće, naknade i određena materijalna prava sudija i tužilaca i određenih kategorija stručnog

osoblja u pravosudnim institucijama na nivou Bosne i Hercegovine.

Član 6.

Regulisanje osnovne mjesečne plaće

1. Plaće propisane članom 2., 3. i 4. ovog Zakona neće se povećavati sve dok prosječna mjesečna neto plaća u Bosni i Hercegovini izračunata za kalendarsku godinu ne dostigne ili ne pređe iznos od 800 KM.

2. Počevši od godine koja uslijedi nakon godine u kojoj prosječna mjesečna neto plaća u Bosni i Hercegovini izračunata za kalendarsku godinu po prvi put dostigne ili pređe iznos od 800 KM, osnovna mjesečna plaća sudija i tužilaca propisana članom 2. odnosno 3. i 4. će se godišnje korigovati za procenat povećanja prosječne mjesečne neto plaće u Bosni i Hercegovini.

3. Procenat povećanja iz stava 2. ovog člana izračunat će se tako što će se uporediti prosječna mjesečna neto plaća u Bosni i Hercegovini za kalendarsku godinu sa prosječnom mjesečnom neto plaćom u Bosni i Hercegovini iz prethodne kalendarske godine.

4. U slučaju da se u nekoj godini prosječna mjesečna neto plaća u Bosni i Hercegovini izračunata za kalendarsku godinu smanji, osnovna mjesečna plaća sudija i tužilaca ostaje ista i neće se ponovo povećavati sve dok prosječna mjesečna neto plaća u Bosni i Hercegovini izračunata za kalendarsku godinu ne dostigne najviši nivo od prvog povećanja plaća u skladu sa stavom 2. ovog člana. Nakon toga, plaće sudija i tužilaca se povećavaju u skladu sa stavom 2. ovog člana.

5. Prosječna mjesečna neto plaća je ona plaća koju objavi Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine.

21. Zakon o plaćama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH" br. 72/05, 22/09, 55/13, 27/12 – odluka USFBiH i 55/13, 55/17 – odluka USFBiH, 90/21 – odluka USBiH, 64/22 – rješenje USBiH i 61/22) u relevantnom dijelu glasi:

Član 1.

Okvir Zakona

Ovim Zakonom utvrđuju se plaće, naknade i druga materijalna prava sudija, tužilaca i stručnih saradnika u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Član 6.

Regulisanje osnovne mjesečne plaće

1. Plaće propisane članom 2., 3. i 4. ovog Zakona neće se povećavati sve dok prosječna mjesečna neto plaća u Bosni i Hercegovini izračunata za kalendarsku godinu ne dostigne ili ne pređe iznos od 800 KM.

2. Počevši od godine koja uslijedi nakon godine u kojoj prosječna mjesečna neto plaća u Bosni i Hercegovini izračunata za kalendarsku godinu po prvi put dostigne ili pređe iznos od 800 KM, osnovna mjesečna plaća sudija i tužilaca i stručnih saradnika propisana članom 2., 3. odnosno 4. će se godišnje korigovati za procenat povećanja prosječne mjesečne neto plaće u Bosni i Hercegovini.

3. Procenat povećanja iz stava 2. ovog člana izračunat će se tako što će se uporediti prosječna mjesečna neto plaća u Bosni i Hercegovini za kalendarsku godinu sa prosječnom mjesečnom neto plaćom u Bosni i Hercegovini iz prethodne kalendarske godine.

4. U slučaju da se u nekoj godini prosječna mjesečna neto plaća u Bosni i Hercegovini izračunata za kalendarsku godinu smanji, osnovna mjesečna plaća sudija, tužilaca i stručnih saradnika iz člana 4. ovog Zakona ostaje ista i neće se ponovo povećavati sve dok prosječna mjesečna neto plaća u Bosni i Hercegovini izračunata za kalendarsku godinu ne dostigne najviši nivo od prvog povećanja plaća u skladu sa stavom 2. ovog člana.

Nakon toga, plaće sudija, tužilaca i stručnih saradnika iz člana 4. ovog Zakona se povećavaju u skladu sa stavom 2. ovog člana.

5. Prosječna mjesečna neto plaća za kalendarsku godinu bit će ona plaća koja bude objavljena od strane Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine.

22. Zakon o plaćama i naknadama sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj ("Službeni glasnik RS" br. 56/22, 43/23 – odluka USRS i "Službeni glasnik BiH" broj 36/25 – odluka USBiH) u relevantnom dijelu glasi:

Član 1.

Ovim zakonom utvrđuju se plaće, naknade i materijalna prava sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj.

Član 6.

(1) Plaće iz čl. 2. i 3. ovog zakona neće se povećavati sve dok prosječna mjesečna bruto plaća u Republici Srpskoj izračunata za kalendarsku godinu ne dostigne ili ne bude veća od 1.625 KM.

(2) Počev od godine koja uslijedi nakon godine u kojoj prosječna mjesečna bruto plaća u Republici Srpskoj izračunata za kalendarsku godinu prvi put dostigne ili bude veća od 1.625 KM, osnovna mjesečna plaća sudija i tužilaca propisana čl. 2. i 3. ovog zakona će se godišnje povećati za procenat povećanja prosječne mjesečne bruto plaće u Republici Srpskoj.

(3) Procenat povećanja iz stava 2. ovog člana izračunava se tako što se uporedi prosječna mjesečna bruto plaća u Republici Srpskoj za kalendarsku godinu sa prosječnom mjesečnom bruto plaćom u Republici Srpskoj iz prethodne kalendarske godine.

(4) U slučaju da se u nekoj godini prosječna mjesečna bruto plaća u Republici Srpskoj izračunata za kalendarsku godinu smanji, osnovna mjesečna plaća sudija i tužilaca ostaje ista i neće se ponovo povećati sve dok prosječna mjesečna bruto plaća u Republici Srpskoj izračunata za kalendarsku godinu ne dostigne najviši nivo od prvog povećanja plaća u skladu sa stavom 2. ovog člana, a nakon toga, plaće sudija i tužilaca se povećavaju u skladu sa stavom 2. ovog člana.

(5) Prosječna mjesečna bruto plaća za kalendarsku godinu je ona plaća koju objavi Republički zavod za statistiku.

23. Zakon o Pravobranilaštvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 8/02, 10/02 – ispravka, 44/04, 102/09 i 47/14)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu, koji glasi:

Član 1. stav (1)

Osnivanje

1. Da bi se osigurala mogućnost da država Bosna i Hercegovina raspolaže efikasnom zakonskom zaštitom i zastupanjem u pogledu zaštite njenih Ustavom utvrđenih nadležnosti, interesa i prava osniva se Pravobranilaštvo Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Pravobranilaštvo).

Član 3. stav (2)

Uslovi za vršenje funkcije pravobranioca, njegovih zamjenika i pomoćnika

2. Za pomoćnika pravobranioca može biti imenovan državljanin Bosne i Hercegovine koji je diplomirani pravnik i ima položen pravosudni ispit i iskustvo u radu u pravosudnim organima, advokaturi i drugim državnim organima, preduzećima (društvima) i drugim pravnim licima u trajanju od najmanje pet godina nakon položenog pravosudnog ispita, koji je radeći u tim organima i pravnim licima stekao visok ugled pravnog stručnjaka.

Član 8.

Prestanak funkcije pomoćnika pravobranioca

Imenovanje pomoćnika pravobranioca, prava, obaveze, odgovornosti, prestanak rada, plaće i druga materijalna primanja, kao i druga statusna pitanja, te sprečavanje sukoba interesa u obavljanju dužnosti ovih državnih službenika, uređuju se Zakonom

o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 12/02, 19/02, 8/03 i 35/03).

Član 13.

Nadležnosti Pravobranilaštva

1. Pravobranilaštvo vrši poslove pravnog savjetovanja i zakonskog zastupanja Bosne i Hercegovine pred sudovima i drugim organima u Bosni i Hercegovini i inostranstvu.

2. Pravobranilaštvo vrši poslove pravne zaštite imovine i imovinskih interesa Bosne i Hercegovine, njenih institucija i drugih organizacija Bosne i Hercegovine koje se finansiraju iz budžeta institucija Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: i drugih organizacija Bosne i Hercegovine).

3. Pravobranilaštvo zastupa Vijeće ministara Bosne i Hercegovine pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine.

4. Poslove zastupanja Bosne i Hercegovine i institucija iz stava 2. ovog člana Pravobranilaštvo naročito, i bez oduzimanja od prethodne opće odredbe, vrši pred Sudom Bosne i Hercegovine, i institucijama Bosne i Hercegovine u upravnom postupku, pred sudovima i drugim organima u entitetima, kao i pred Sudom Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine i organima uprave u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine u upravnim stvarima, u skladu sa zakonom Bosne i Hercegovine.

5. Pravobranilaštvo može zastupati pravna lica iz stava 2. ovog člana koja su tužena u upravnom sporu, ako ga ona na to ovlaste.

6. Pravobranilaštvo zastupa Bosnu i Hercegovinu, njene institucije i druge organizacije iz stava 2. ovog člana i pred međunarodnim sudovima, sudovima drugih država, međunarodnim arbitražama i organima drugih država, i pred arbitražom koja je predviđena članom VIII. Sporazuma između država članica Sjevernoatlantskog ugovora o pravnom položaju njihovih snaga, odnosno Sporazuma između država članica Sjevernoatlantskog ugovora i ostalih država koje učestvuju u Partnerstvu za mir o pravnom položaju njihovih snaga (PfP/NATO SOFA).

7. Ako po propisima strane države Pravobranilaštvo ne može neposredno zastupati Bosnu i Hercegovinu, njene institucije i organizacije iz stava 2. ovog člana pred arbitražama, tribunalima i drugim državnim organima i organizacijama, Vijeće ministara ovlastiti će osobu koja će vršiti zastupanje, u skladu s propisima te države.

8. Pravobranilaštvo, po njihovom zahtjevu, može zastupati i entitete Bosne i Hercegovine - Federaciju Bosne i Hercegovine i Republiku Srpsku (u daljem tekstu: entiteti) i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine pred inozemnim sudovima, arbitražama, tribunalima i drugim inozemnim državnim organima i organizacijama.

9. Ako Pravobranilaštvo treba po zakonu da zastupa stranke čiji su interesi u suprotnosti, a jedna od njih je Bosna i Hercegovina, Pravobranilaštvo zastupa Bosnu i Hercegovinu.

10. U slučaju da Pravobranilaštvo treba po zakonu da zastupa stranke čiji su interesi u suprotnosti, a nijedna od tih stranaka nije Bosna i Hercegovina, Pravobranilaštvo neće zastupati nijednu stranku.

11. U vršenju poslova zastupanja Pravobranilaštvo je ovlašteno da preduzima sve radnje koje preduzima stranka u postupku, u skladu sa zakonima Bosne i Hercegovine, zakonima entiteta i zakonima Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

12. Institucije Bosne i Hercegovine i druge organizacije iz stava 2. ovog člana dužne su blagovremeno obavijestiti Pravobranilaštvo o slučajevima u kojima je ono ovlašteno da ih zastupa i ulaže pravna sredstva i preduzima druge zakonom određene pravne radnje i da mu dostave svu potrebnu dokumentaciju.

13. Pravobranilaštvo preduzima pravne radnje i sredstva za ostvarivanje funkcije iz stava 2. ovog člana i na vlastitu inicijativu.

14. Pravobranilaštvo pruža stručnu pomoć institucijama Bosne i Hercegovine, javnim agencijama, javnim korporacijama i drugim organizacijama Bosne i Hercegovine utvrđenim zakonom Bosne i Hercegovine u rješavanju imovinsko-pravnih pitanja i daje mišljenja u vezi sa zaključivanjem ugovora imovinsko-pravne prirode (u daljem tekstu: mišljenja).

15. Institucije i organizacije iz stava 2. ovog člana dužna su pribaviti mišljenje Pravobranilaštva prije zaključenja ugovora o kupoprodaji, zamjeni, zakupu, prijenosu na privremeno ili trajno korištenje stvari, uz naknadu ili bez naknade, ugovora o koncesiji, ugovora o građenju i udruživanju sredstava za građenje, kao i drugih ugovora kojima se raspolaze stvarima, odnosno materijalnim pravima ili pribavljaju stvari u svojini Bosne i Hercegovine osim ako je vrijednost predmeta takvog ugovora ispod vrijednosti od 10.000,00 KM.

16. Zaključeni ugovor imovinsko-pravne prirode pravna lica iz stava 15. ovog člana dužna su dostaviti Pravobranilaštvu u roku od 15 dana od dana zaključivanja ugovora.

17. Ako Pravobranilaštvo smatra da je zaključeni ugovor ništavan, podnijet će nadležnom sudu tužbu za utvrđivanje ništavnosti, a u slučaju da ugovorena cijena ne odgovara prometnoj vrijednosti - tužbu za raskid ili izmjenu ugovora.

18. Na traženje pravobranilaštava u entitetima i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine, Pravobranilaštvo daje mišljenje o imovinsko-pravnim ugovorima koje entiteti i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine i njihovi organi namjeravaju zaključiti sa stranim pravnim licima.

19. U postupku donošenja zakona i drugih propisa kojima se uređuju imovinsko-pravni odnosi, a stiču prava i stvaraju obaveze prema stvarima u vlasništvu Bosne i Hercegovine, obavezno se pribavlja mišljenje Pravobranilaštva.

20. Ako Pravobranilaštvo smatra da ne treba pokrenuti postupak pred sudom ili drugim organom ili treba povući tužbu ili se odreći tužbenog zahtjeva, priznati zahtjev protivne stranke ili zaključiti poravnanje, zatražit će od subjekta kojeg zastupa stav o daljem postupanju. Ako se ne postigne saglasnost u mišljenju ili ako subjekat koji je zastupan ne odgovori u određenom roku, konačnu odluku donosi Kolegij Pravobranilaštva i o tome obavještava subjekat kojeg zastupa.

Član 14. stav (1)

Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji

1. Radni odnos državnog službenika i zaposlenika u Pravobranilaštvu uređuje se Zakonom o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine ili Zakonom o radu u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 26/04, 7/05 i 48/05).

Član 16.

Propisi o radnim odnosima zaposlenika

Propisi Bosne i Hercegovine o radnim odnosima zaposlenika u institucijama Bosne i Hercegovine shodno se primjenjuju i na zaposlenike Pravobranilaštva, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

24. **Zakon o Sudu Bosne i Hercegovine** ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 29/00, 16/02, 24/02, 3/03, 37/03, 42/03, 4/04, 9/04, 35/04, 61/04 i 32/07, 49/09 – prečišćeni tekst, 74/09 – ispravka i 97/09) u relevantnom dijelu glasi:

NADLEŽNOST

Član 7

(Krivična nadležnost)

(1) Sud je nadležan za krivična djela utvrđena Krivičnim zakonom BiH i drugim zakonima Bosne i Hercegovine.

(2) Sud je dalje nadležan za krivična djela utvrđena zakonima Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine kada ta krivična djela:

a) ugrožavaju suverenitet, teritorijalni integritet, političku nezavisnost, nacionalnu sigurnost i međunarodni subjektivitet Bosne i Hercegovine;

b) mogu imati ozbiljne reperkusije ili štetne posljedice na privredu Bosne i Hercegovine, ili mogu izazvati druge štetne posljedice za Bosnu i Hercegovinu ili mogu izazvati ozbiljnu ekonomsku štetu ili druge štetne posljedice izvan teritorije datog entiteta ili Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

(3) U nadležnosti Suda je također da:

a) zauzima konačan i pravno obvezujući stav u vezi s provođenjem zakona Bosne i Hercegovine i međunarodnih ugovora na zahtjev bilo kojeg suda entiteta ili bilo kojeg suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine kojem je povjereno provođenje zakona Bosne i Hercegovine;

b) Sud je također nadležan za donošenje praktičnih uputstava za primjenu krivičnog materijalnog prava Bosne i Hercegovine iz nadležnosti Suda u vezi s krivičnim djelima genocida, zločina protiv čovječnosti, ratnih zločina i kršenje zakona i običaja rata, te pojedinačnom krivičnom odgovornošću vezano za ova djela, po službenoj dužnosti ili na zahtjev bilo kojeg entitetskog suda ili suda Distrikta Brčko Bosne i Hercegovine;

c) odlučuje o pitanjima koja se tiču provođenja međunarodnih i međuentitetskih krivičnih propisa, uključujući i odnose s Interpolom i drugim međunarodnim policijskim tijelima, kao što su transfer osuđenog lica, izručenje i predaja lica, koje druga država, odnosno međunarodni sud ili tribunal zahtijevaju od bilo kojeg organa na teritoriji Bosne i Hercegovine;

d) rješava sukob nadležnosti između sudova entiteta, između sudova entiteta i Suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, te između Suda i bilo kojeg drugog suda;

e) odlučuje o ponavljanju krivičnog postupka za krivična djela predviđena zakonima države Bosne i Hercegovine.

Član 8

(Upravna nadležnost)

(1) Sud je nadležan da odlučuje po tužbama protiv konačnih upravnih akata, odnosno kada se radi o šutnji administracije, institucija Bosne i Hercegovine i njenih organa, javnih agencija, javnih korporacija, institucija Distrikta Brčko i drugih organizacija utvrđenih zakonom države Bosne i Hercegovine, donesenih u vršenju javnih ovlaštenja.

(2) Sud je naročito nadležan da:

a) ocjenjuje zakonitost pojedinačnih i općih izvršnih upravnih akata donesenih na osnovu državnog zakona, pri obavljanju javnih dužnosti organa vlasti Bosne i Hercegovine iz stava (1) ovog člana, za koje zakonom nije predviđeno sudsko ispitivanje;

b) rješava imovinske sporove između države i entiteta, između države i Distrikta Brčko, između entiteta, između entiteta i Distrikta Brčko i između institucija Bosne i Hercegovine koje su povezane sa vršenjem javnih ovlaštenja;

c) rješava sukob nadležnosti između sudova iz entiteta, i sudova entiteta i sudova Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, te između Suda Bosne i Hercegovine i bilo kojeg drugog suda;

d) odlučuje o ponavljanju postupka u sporovima iz stava (1) i stava (2) tač. a) i b).

Član 9

(Apelaciona nadležnost)

(1) Sud je nadležan da odlučuje po:

a) žalbama protiv presuda ili odluka koje donese Krivično odjeljenje ovog suda;

b) žalbama protiv presuda ili odluka koje donese Upravno odjeljenje ovog suda;

c) vanrednim pravnim lijekovima protiv pravosnažnih odluka koje su donijela odjeljenja Suda, osim zahtjeva za ponavljanje postupka.

(2) Sud je također nadležan i za:

a) rješavanje po prigovorima koji se odnose na kršenje izbornog zakona i dodatnih propisa i uputstava koja donosi Centralna izborna komisija BiH;

b) rješavanje u svim drugim predmetima kada je to predviđeno zakonom Bosne i Hercegovine.

25. Zakon o Tužilaštvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 24/02, 3/03, 37/03, 42/03, 9/04, 35/04, 61/04, 49/09 – prečišćeni tekst i 97/09) u relevantnom dijelu glasi:

NADLEŽNOST

Član 12.

(Krivična nadležnost)

(1) Tužilaštvo je organ nadležan za provođenje istrage za krivična djela za koja je nadležan Sud Bosne i Hercegovine, te za gonjenje počinilaca pred Sudom Bosne i Hercegovine, u skladu sa Zakonom o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine i drugim primjenjivim zakonima.

(2) Tužilaštvo je organ nadležan za primanje zahtjeva za međunarodnu pravnu pomoć u krivičnim stvarima, u skladu sa zakonima, multilateralnim i bilateralnim sporazumima i konvencijama, uključujući i zahtjeve za izručenje ili predaju traženih lica od strane sudova ili organa na teritoriji Bosne i Hercegovine i drugih država, odnosno međunarodnih sudova ili tribunala. U slučaju da je za provođenje zahtjeva potrebna sudska odluka, Tužilaštvo je ovlašteno da podnese zahtjev za donošenje takve odluke.

(3) Posebni odjeli, između ostalog, preduzimaju zakonom određene mjere za ispitivanje i gonjenje počinilaca krivičnih djela ratnih zločina, organiziranog kriminala, privrednog kriminala i korupcije predviđenih zakonom, kada je u navedenim zakonima za ta djela predviđena nadležnost Suda Bosne i Hercegovine.

26. Zakon o sudovima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH" br. 38/05, 22/06, 63/10, 72/10 – ispravka, 7/13, 52/14 i 85/21) u relevantnom dijelu glasi:

Član 2.

Sudska vlast

Sudovi vrše sudsku vlast u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).

27. Zakon o sudovima Republike Srpske ("Službeni glasnik RS" br. 37/12, 14/14 – odluka USRS, 44/15, 39/16 – odluka USRS i 100/17) u relevantnom dijelu glasi:

Član 2

Sudsku vlast u Republici Srpskoj vrše sudovi, koji su samostalni i nezavisni u okviru djelokruga i nadležnosti određene zakonom.

28. Zakon o sudovima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Brčko distrikta BiH" br. 19/07 i 20/07 – ispravka, 39/09 i 31/11 i 18/20 – prečišćeni tekst) u relevantnom dijelu glasi:

Član 2

(Sudska vlast)

Sudsku vlast u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine vrše Osnovni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Osnovni sud) i Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Apelacioni sud).

29. Zakon o Federalnom tužilaštvu Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH" br. 42/02 i 19/03) u relevantnom dijelu glasi:

Član 1.

Federalno tužilaštvo je samostalno državno tijelo koje, u okviru prava i dužnosti Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija) preduzima zakonom određene mjere u pogledu istražnih radnji i gonjenja potencijalnih učinilaca krivičnih djela i

privrednih prijestupa, i vrši druge poslove određene federalnim zakonom.

30. Zakon o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) u relevantnom dijelu glasi:

Član 17. st. 1. i 2.

Nadležnost

Vijeće ima sljedeće nadležnosti:

(1) imenuje sudije, uključujući predsjednike sudova, sudije porotnike i dodatne sudije u sve sudove na državnom, entitetskom, kantonalnom, okružnom, osnovnom i općinskom nivou u Bosni i Hercegovini, uključujući Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine, sa izuzetkom ustavnih sudova entiteta Bosne i Hercegovine;

(2) imenuje glavne tužioce, zamjenike glavnog tužioca i tužioce u sva tužilaštva na državnom, entitetskom, kantonalnom i okružnom nivou u Bosni i Hercegovini, uključujući i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine;

V. Dopustivost

31. Pri ispitivanju dopustivosti zahtjeva Ustavni sud je pošao od odredbe člana VI/3.c) Ustava Bosne i Hercegovine.

32. Član VI/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

c) Ustavni sud je nadležan u pitanjima koja mu je prosljedio bilo koji sud u Bosni i Hercegovini u pogledu toga da li je zakon, o čijem važenju njegova odluka ovisi, kompatibilan sa ovim Ustavom, sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i njenim protokolima, ili sa zakonima Bosne i Hercegovine; ili u pogledu postojanja ili domašaja nekog opšteg pravila međunarodnog javnog prava koje je bitno za odluku suda.

33. Zahtjev za ocjenu ustavnosti podnio je Sud Bosne i Hercegovine (sutkinja Nada Papo), što znači da je zahtjev podnijelo ovlašteno lice iz člana VI/3.c) Ustava Bosne i Hercegovine (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-5/10 od 26. novembra 2010. godine, tač. 7–14, objavljena u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" broj 37/11). Zahtjevom se traži ocjena kompatibilnosti Zakona o plaćama s odredbama Ustava Bosne i Hercegovine i Evropske konvencije, a od važenja tog zakona zavisi odluka redovnog suda u postupku. Iz toga slijedi da nesporno postoji nadležnost Ustavnog suda za odlučivanje iz člana VI/3.c) Ustava Bosne i Hercegovine. Osim toga, Ustavni sud smatra da ne postoje drugi razlozi nedopustivosti iz člana 19. stav (1) Pravila Ustavnog suda. Stoga, Ustavni sud smatra da su ispunjeni uvjeti za razmatranje merituma predmeta.

VI. Meritum

34. Podnosilac zahtjeva smatra da Zakon o plaćama nije u skladu sa članom I/2. Ustava Bosne i Hercegovine, članom II/4. Ustava Bosne i Hercegovine u vezi sa članom 14. Evropske konvencije, članom 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju i članom 26. Međunarodnog pakta.

35. Tužioci su pomoćnici pravobranioca imenovani na radno mjesto rukovodećeg državnog službenika – pomoćnik pravobranioca, uz određivanje plaće i B6 platnog razreda. Smatraju da su diskriminirani jer im nije osigurano uvećanje plaće na način kako je to regulirano u zakonima o plaćama zaposlenika u pravosudnim institucijama. Podnosilac zahtjeva smatra da bi postojala opasnost da se prekrše ustavna prava tužilaca u postupku ako bi prilikom odlučivanja o tužbenom zahtjevu iz tužbe primjenjivao Zakon o plaćama. S obzirom na to da se zahtjevom pokreće pitanje ustavnosti Zakona o plaćama zbog toga što tužiocima ne osigurava usklađivanje i korigiranje plaće na godišnjem nivou s rastom plaće u BiH, Ustavni sud će Zakon o plaćama ispitati s aspekta diskriminacije.

a) Zabrana diskriminacije

36. S obzirom na to da se tvrdi da do povrede prava na zabranu diskriminacije dolazi na osnovu zakona, Ustavni sud će osporenu odredbu ispitati s aspekta člana 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju.

37. Član 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju glasi:

Opća zabrana diskriminacije

1. Uživanje svakog prava koje zakon predviđa mora se osigurati bez diskriminacije po bilo kom osnovu, kao što su spol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, povezanost s nacionalnom manjinom, imovina, rođenje ili drugi status.

2. Javne vlasti ne smiju ni prema kome vršiti diskriminaciju po bilo kom osnovu kao što su oni spomenuti u stavu 1.

38. Ustavni sud naglašava da član 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju sadrži opći princip zabrane diskriminacije i garantira uživanje svih prava određenih zakonom, bez diskriminacije po bilo kojem osnovu kao što su spol, rasa, boja kože, jezik, vjera, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje ili drugi status. Dalje, član 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju podrazumijeva i da javni organi nikoga ne mogu diskriminirati prema bilo kojem osnovu, dakle osnovni princip nediskriminacije je proširen i na domaće zakone, a ne samo na prava garantirana Evropskom konvencijom, kako to predviđa član 14. Evropske konvencije (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-11/22 od 14. jula 2022. godine, tačka 38, dostupna na www.ustavnisud.ba).

39. Evropski sud za ljudska prava (u daljnjem tekstu: Evropski sud) u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine* naglasio je: "Pojam diskriminacije je dosljedno tumačen u jurisprudenciji Suda u odnosu na član 14. Konvencije. Jurisprudencija naročito jasno precizira da 'diskriminacija' označava različito postupanje bez objektivnog i razumnog opravdanja prema licima koja su se našla u sličnom položaju (vidi Evropski sud, *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine*, presuda od 22. decembra 2009. godine, predstavke br. 27996/06 i 34836/06, tač. 42–44. s daljnjim referencama). Autori su koristili isti termin, diskriminacija, u članu 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju bez obzira na razlike u širini obima između tih odredbi. Značenje tog pojma u članu 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju trebalo je biti identično tumačenju iz člana 14 (vidi Obrazloženje – *Explanatory Report*) uz Protokol broj 12 Evropske konvencije, tačka 18). Sud, prema tome, ne vidi razlog da odstupa od utvrđenog tumačenja 'diskriminacije', navedenog u tekstu, u primjeni istog pojma prema članu 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju (u vezi sa sudskom praksom UN-ovog Komiteta za ljudska prava u pogledu člana 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, odredbe koja je slična, ali ne i identična članu 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju; vidi *Nowak*, Komentari CCPR, Izdavači N. P. Engel, 2005, str. 597–634; vidi, *op. cit.*, *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine*, tačka 55)."

40. U skladu s tim, slijedeći principe iz člana 14. Evropske konvencije, da bi se prema praksi Evropskog suda pokrenulo pitanje diskriminacije, mora postojati razlika u postupanju prema licima u analognim ili relevantno sličnim situacijama (vidi Evropski sud, *DH i drugi protiv Češke Republike* [VV], presuda od 13. novembra 2007. godine, predstavka broj 57325/00, tačka 175. s daljnjim referencama). Međutim, samo razlike u postupanju na osnovu ličnog obilježja (ili "statusa") po kojem se lica ili grupe lica razlikuju jedni od drugih mogu pokrenuti pitanje diskriminacije (vidi Evropski sud, *Carvalho Pinto de Sousa Morais protiv Portugala*, presuda od 25. jula 2017. godine, predstavka broj 17484/15, tačka 45. s daljnjim referencama). Evropski sud u svojim odlukama dosljedno ukazuje da će se

različito postupanje prema licima u analognim ili relevantno sličnim situacijama smatrati diskriminirajućim samo ako nema objektivno i razumno opravdanje, drugim riječima, ako ne slijedi legitiman cilj ili ako ne postoji razuman odnos proporcionalnosti između upotrijebljenih sredstava i cilja koji se želi ostvariti (vidi Evropski sud, *Vallianatos i drugi protiv Grčke* [VV], presuda od 7. novembra 2013. godine, predstavke br. 29381/09 i 32684/09, tačka 76. s daljnjim referencama).

b) Primjenjivost navedenih principa na konkretan slučaj

41. S obzirom na navedeno, Ustavni sud će ispitati da li u konkretnom slušaju postoji uporedna grupa, odnosno da li se tužioci nalaze u analognu istoj ili sličnoj situaciji sa zaposlenicima u Ustavnom sudu i pravosudnim institucijama u BiH na način kako je to postavljeno u zahtjevu. U vezi s tim, Ustavni sud ukazuje da pretpostavka dokazivanja analognog položaja ne zahtijeva da referentne grupe budu istovjetne. Podnosilac zahtjeva mora dokazati da je, s obzirom na konkretnu prirodu svog prigovora, bio u relevantno sličnoj situaciji s drugima prema kojima se postupalo drugačije. Evropski sud je pojasnio da se elementi koji karakteriziraju različite situacije i utvrđuju koliko su one uporedive moraju ocijeniti s obzirom na predmet spora, cilj sporne odredbe i kontekst u kojem se navodna diskriminacija javlja. Ocjena pitanja da li se dva lica ili grupe nalaze u uporedivoj situaciji za potrebe analize različitog postupanja i diskriminacije istovremeno je specifična i kontekstualna, može se zasnivati samo na objektivnim i provjerljivim elementima, a uporedive situacije moraju se razmotriti kao cjelina, pri čemu se moraju izbjeći izolirani ili rubni aspekti koji bi cijelu analizu učinili umjetnom (vidi Evropski sud, *Fábián protiv Mađarske* [VV], predstavka broj 78117/13, presuda od 5. septembra 2017. godine, tačka 113. s daljnjim referencama).

42. Dalje, Ustavni sud podsjeća da ustavni poredak u Bosni i Hercegovini počiva na tome da se javna vlast ne vrši jedinstveno i neograničeno, nego kroz odvojene funkcionalne oblasti. Prema principu podjele vlasti, državna vlast se dijeli na zakonodavnu i izvršnu, odnosno upravnu i sudsku vlast. Pri tome, država ima legitimno pravo da organizaciju svog sistema ustroji na način kako to ona smatra da je najfunkcionalnije i u njenom interesu, poštujući, u isto vrijeme, demokratske standarde, uz puno poštovanje svojih međunarodnih obaveza, prije svega iz oblasti ljudskih prava i sloboda (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti broj AP-863/04 od 13. septembra 2005. godine, tačka 11, dostupna na www.ustavnisud.ba).

43. Zatim, Ustavni sud ukazuje da je u više svojih odluka ponovio stav da sudije i tužioci i određene kategorije stručnog osoblja u pravosudnim institucijama na nivou Bosne i Hercegovine iz osporenog zakona nemaju istovrsne naknade kao izabrani dužnosnici, državni službenici, namještenici i ostali zaposleni u zakonodavnoj i izvršnoj vlasti na nivou Bosne i Hercegovine. Pitanje tih naknada u ostalim institucijama Bosne i Hercegovine regulirano je Zakonom o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12 i 50/12). Ustavni sud je naglasio specifičnost i društveni značaj navedenih kategorija iz osporenog zakona za svaku državu koja počiva na demokratskim principima. Zakonodavac mora imati na umu da se njihov nezavisni položaj ne može porediti s bilo kojim drugim kategorijama. Ustavni sud ponovo podsjeća i na *Magna charta* sudija, kojom se država obavezuje da će osigurati ljudske, materijalne i finansijske resurse kako bi se osigurala nezavisnost pravosuđa (vidi Ustavni sud, odluke o dopustivosti i meritumu broj U-7/12 od 30. januara 2013. godine, tačka 52, U-29/13 od 28. marta 2014. godine, tačka 27, i U-7/21 od 23. septembra 2021. godine, tačka 29, dostupne na www.ustavnisud.ba).

44. Također, Ustavni sud podsjeća da se u više svojih odluka, donesenih na osnovu člana VI/3.c) Ustava Bosne i Hercegovine, bavio pitanjem pravnog položaja zaposlenika Pravobranilaštva u odnosu na zaposlenike drugih institucija u pogledu postojanja uporedne grupe. Ustavni sud je u Odluci broj U-20/25 od 22. januara 2026. godine (tačka 32, dostupna na www.ustavnisud.ba) utvrdio da su "Pravobranilaštvo BiH i Agencija za zaštitu ličnih podataka u BiH uspostavljeni različitim zakonima, da su njihova ovlaštenja, nadležnosti i zadaci također propisani različitim zakonima iz kojih proizlazi da se njihova ovlaštenja, nadležnosti i poslovi koje obavljaju razlikuju [...]. Naime, radi se o različitim poslovima koji se obavljaju u različitim uvjetima rada shodno propisima po kojima obavljaju zakonom utvrđene poslove, pri čemu država uživa široko polje procjene u reguliranju uvjeta za priznavanje prava na dodatak na plaću s obzirom na specifične uvjete radnog mjesta. Ustavni sud na osnovu navedenih razmatranja utvrđuje da zaposlenici Pravobranilaštva BiH i zaposleni u Agenciji, kao ni zaposleni u ostalim kategorijama iz člana 26. stav (1) tač. b), d) i e) Zakona o plaćama ne čine relevantno uporedive grupe za potrebe razmatranja navoda o diskriminaciji". U Odluci broj U-3/25 od 22. januara 2026. godine (tačka 57, dostupna na www.ustavnisud.ba) Ustavni sud je, između ostalog, istakao "da se, za razliku od Pravobranilaštva BiH, kada su u pitanju predsjednik Suda BiH i glavni tužilac Tužilaštva BiH, radi o institucijama javne vlasti isključivo pravosudnog karaktera s nadležnostima propisanim posebnim zakonima (Zakon o Sudu BiH, Zakon o Tužilaštvu BiH i Zakon o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću BiH). Dakle, radi se o posebnim pravosudnim funkcijama čija su imenovanja/razrješenja, odgovornost i ostali segmenti u vezi s njihovim statusom van djelokruga kontrole izvršnih organa vlasti, a što nije slučaj s Pravobranilaštvom BiH. Stoga, proizlazi da predsjednik Suda BiH i glavni tužilac Tužilaštva BiH ne mogu biti uporedne grupe u konkretnom slučaju, kako to smatra podnosilac zahtjeva".

45. Vraćajući se na konkretan predmet, Ustavni sud podsjeća da je Pravobranilaštvo organ javne vlasti osnovan s ciljem da se državi osigura mogućnost efikasne zakonske zaštite i zastupanje u pogledu zaštite njenih nadležnosti, interesa i prava utvrđenih Ustavom Bosne i Hercegovine. To podrazumijeva vršenje poslova pravne zaštite imovine i imovinskih interesa Bosne i Hercegovine, njenih institucija i drugih organizacija koje se finansiraju iz budžeta Bosne i Hercegovine. Dalje, Ustavni sud podsjeća da su tužioci pomoćnici pravobranioca, odnosno državni službenici u statusu rukovodećeg državnog službenika (s pravima i dužnostima pomoćnika ministra). Njihov se radnopravni status uređuje Zakonom o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine, kako je to propisano odredbom člana 8. Zakona o Pravobranilaštvu. S obzirom na to, njihove su plaće i naknade regulirane Zakonom o plaćama.

46. S druge strane, dio zaposlenika koji su u postupku označeni kao uporedna grupa su zaposlenici u pravosudnim institucijama u BiH osnovanim da vrše sudsku i tužilačku vlast na različitim nivoima u BiH. Dakle, radi se o institucijama javne vlasti isključivo pravosudnog karaktera, koje imaju nadležnosti, prava i dužnosti zaposlenika propisane posebnim zakonima (Zakon o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću BiH, Zakon o Sudu BiH, Zakon o Tužilaštvu BiH, Zakon o sudovima u Federaciji BiH, Zakon o sudovima RS, Zakon o sudovima Brčko distrikta, zakoni o plaćama i drugim naknadama u sudskim i tužilačkim institucijama na nivou Bosne i Hercegovine, FBIH, RS i Brčko distrikta, Zakon o Federalnom tužilaštvu FBIH).

47. Također, u odnosu na zaposlenike u Ustavnom sudu, Ustavni sud podsjeća da, prema Ustavu Bosne i Hercegovine, Ustavni sud ima posebno i ustavnopravno samostalno mjesto u sistemu državne vlasti, pri čemu su njegove nadležnosti izričito određene čl. IV/3, VI/3. i VI/4. Ustava Bosne i Hercegovine. Iz

strukture tih ustavnih odredaba proizlazi da Ustavni sud nije dio redovnog pravosuđa, nego posebni ustavnosudski organ čija je osnovna zadaća održavanje Ustava Bosne i Hercegovine kroz vršenje Ustavom određenih nadležnosti. Ustavni sud ima sedam vidova nadležnosti (sporovi sukoba nadležnosti, ocjena ustavnosti zakona, ocjena ustavnosti specijalnih paralelnih odnosa entiteta sa susjednim državama, apelaciona jurisdikcija, prosljeđivanje pitanja od drugih sudova, deblokada Parlamentarne skupštine, zaštita statusa i ovlaštenja Brčko distrikta), što znači i diferencirane postupke, te specificirane odluke zavisno od vrste nadležnosti i prirode sporova.

48. Ustavni sud prihvata da su poslovi koje obavljaju pomoćnici pravobranioca po svojoj naravi složeni, stručni i odgovorni, kao i to da je zakonodavac propisao stroge uvjete za njihovo obavljanje, uključujući i uvjete u pogledu stručne spremne, iskustva i profesionalnih kompetencija. Međutim, ta okolnost sama po sebi nije dovoljna da se pomoćnici pravobranioca dovedu u relevantno istovjetan ili analogno uporediv položaj sa zaposlenicima u Ustavnom sudu ili zaposlenicima u pravosudnim institucijama u BiH. Ovo iz razloga što se pri ocjeni diskriminacije ne polazi samo od formalne sličnosti složenosti poslova, nego od stvarne uporedivosti pravnog statusa, prirode poslova, uvjeta rada i institucionalne funkcije.

49. U tom smislu, iz ustavno-zakonskog uređenja Pravobranilaštva i pravosudnih institucija u BiH proizlazi da se radi o različitim organima vlasti, uspostavljenim radi ostvarivanja različitih javnih ciljeva: Pravobranilaštvo štiti imovinske i pravne interese BiH i zastupa državu pred sudovima i drugim tijelima, dok pravosudne institucije vrše sudsku vlast i odlučuju o pravima, obavezama i odgovornostima u sudskom postupku. Osim toga, poslovi koje obavljaju pomoćnici pravobranioca ne mogu se izjednačiti ni s poslovima koji se obavljaju u Ustavnom sudu. Ovo iz razloga što Ustavni sud u okviru svoje nadležnosti odlučuje o navedenih sedam vidova nadležnosti. Zaposlenici u Ustavnom sudu obavljaju poslove koji su neposredno vezani za ustavnosudsko odlučivanje, kao i pravnu analizu ustavnih pitanja, izradu nacrtu, pripremu sjednica i stručnu podršku sudijama u vršenju njihove ustavne funkcije. Dakle, radi se o bitno različitim institucionalnim ulogama, različitom predmetu rada, različitom procesu odlučivanja i različitom stepenu odgovornosti.

50. Ustavni sud naglašava da te razlike nisu samo formalne, nego se odnose na samu suštinu funkcionalnog položaja tih institucija u ustavnom poretku. Stoga, iako pomoćnici pravobranioca, zaposlenici u Ustavnom sudu i zaposlenici u pravosudnim institucijama u BiH obavljaju visokostručne pravne poslove, ta okolnost sama po sebi nije dovoljna da se zaključi da su njihove pozicije relevantno uporedive. Naime, Ustavni sud je u svojoj praksi više puta naglasio da se za potrebe člana 14. Evropske konvencije i odgovarajućih ustavnih garancija prvo mora utvrditi da li su relevantne situacije zaista uporedive, pri čemu razlike koje proizlaze iz različitih djelatnosti i različitih funkcija mogu isključiti postojanje uporedive grupe. Ustavni sud dodatno naglašava da država uživa široko polje procjene pri uređivanju sistema plaća, naknada i drugih materijalnih prava zaposlenih u različitim institucijama, naročito kada je riječ o različitim funkcijama koje te institucije vrše u okviru ustavnog poretka. Stoga, činjenica da i pomoćnici pravobranioca, zaposlenici u pravosudnim institucijama u BiH i zaposlenici u Ustavnom sudu obavljaju pravno zahtjevne poslove ne znači da čine relevantno uporedive grupe za svrhe ispitivanja navoda o diskriminaciji budući da su njihove funkcije, institucionalni ciljevi i uvjeti rada različiti.

51. Osim toga, Ustavni sud podsjeća da se odredbom člana 1. Zakona o plaćama uređuju plaće i naknade zaposlenika, imenovanih i izabranih lica u institucijama Bosne i Hercegovine, izuzev plaća i naknada sudija, tužilaca i određenih kategorija

stručnog osoblja u pravosudnim institucijama koje se uređuju posebnim zakonom. Već iz te odredbe proizlazi da zakonodavac nije uspostavio jedinstven sistem za sva lica koja se finansiraju iz budžeta institucija Bosne i Hercegovine, nego je iz općeg sistema izuzeo kategorije čiji se status, plaće i naknade uređuju posebnim propisom. Za zaposlenike na koje se primjenjuje Zakon o plaćama osnovna plaća se, prema članu 6, utvrđuje množenjem osnovice za obračun plaće i pripadajućeg koeficijenta. Članom 7. tog zakona propisano je da osnovicu podzakonskim aktom utvrđuje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, uz zakonsko ograničenje da ona ne može biti manja od 50% prosječne mjesečne neto plaće u Bosni i Hercegovini iskazane na godišnjem nivou za relevantnu kalendarsku godinu. Nasuprot tome, zakonima o plaćama i drugim naknadama u sudskim i tužilačkim institucijama propisane su osnovne mjesečne plaće u neto iznosu za sudije i tužioce, kao i za određene kategorije stručnog osoblja u pravosudnim institucijama. S druge strane, plaće sudija i drugih zaposlenika u Ustavnom sudu uređene su aktima Ustavnog suda budući da Ustavni sud u nedostatku ustavnih zakona potpuno nezavisno odlučuje o vlastitoj organizaciji i funkcioniranju (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-6/06 od 29. marta 2008. godine, tačka 30, dostupna na www.ustavnisud.ba).

52. Iz navedenog pravnog okvira proizlazi da se plaće zaposlenika u pravosudnim institucijama i u Ustavnom sudu ne određuju prema istom normativnom modelu kao plaće zaposlenika na koje se primjenjuje Zakon o plaćama. Za zaposlenike u pravosudnim institucijama i u Ustavnom sudu zakon propisuje osnovnu mjesečnu plaću za pojedine funkcije ili kategorije stručnog osoblja, odnosno određuje raspon u kojem se ta plaća može kretati. Visina plaće je regulirana tako da se osnovna plaća godišnje korigira za postotak povećanja prosječne mjesečne neto plaće u Bosni i Hercegovini. Za zaposlenike čije su plaće regulirane Zakonom o plaćama osnovna plaća nije određena u fiksnom iznosu za konkretnu funkciju, nego se obračunava primjenom sljedeće formule: osnovica za obračun plaće pomnožena s pripadajućim koeficijentom. Visina osnovne plaće zavisi od promjene osnovice koju utvrđuje Vijeće ministara, pri čemu zakon osnovicu također veže za prosječnu plaću u Bosni i Hercegovini. Dakle, Ustavni sud smatra relevantnim ukazati i na činjenicu da ni kod pravobranilaca visina plaće nije u potpunosti određena kao nepromjenjiv, odnosno fiksni iznos koji je nezavisan od općih kretanja plaća u Bosni i Hercegovini. Naprotiv, i za tu kategoriju lica uspostavljena je veza između visine osnovne plaće i kretanja prosječne mjesečne neto plaće u Bosni i Hercegovini, tako da se povećanjem prosječne plaće povećava i osnovna plaća pravobranilaca. Stoga, iako se plaće pravobranilaca formalno ne utvrđuju primjenom iste formule kao plaće zaposlenika u pravosuđu u BiH i Ustavnom sudu, u oba sistema postoji određeni mehanizam usklađivanja visine plaće s općim kretanjem plaća u Bosni i Hercegovini. Međutim, različit model određivanja plaće, sam po sebi, ne znači da je svaka razlika u plaćama ustavnopravno nedopuštena. Različit način određivanja plaća je pokazatelj normativne razlike između zaposlenika u pravosudnim institucijama i u Ustavnom sudu u odnosu na zaposlenike na koje se primjenjuje Zakon o plaćama. Takva normativna razlika ne može se smatrati slučajnom ili isključivo tehničkom. Ona odražava različitost pravnog položaja, funkcije i odgovornosti kategorija na koje se ti propisi odnose.

53. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud nema osnov za zaključak da pomoćnici pravobranioca i zaposlenici u pravosudnim institucijama u BiH te u Ustavnom sudu predstavljaju relevantno uporedive kategorije. Stoga se navodi o diskriminaciji iz člana 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju ukazuju neosnovanim.

54. Podnosilac zahtjeva se pozvao na neusklađenost osporene odredbe sa članom II/4. Ustava Bosne i Hercegovine i

članom 14. Evropske konvencije. Međutim, sve ono što je navedeno u odnosu na član 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju odnosi se i na navedene članove. Stoga su osporene odredbe u skladu i sa članom II/4. Ustava Bosne i Hercegovine, kao i članom 14. Evropske konvencije.

Ostali navodi

55. Ustavni sud zapaža da se podnosilac zahtjeva pozvao na neusaglašenost Zakona o plaćama sa članom I/2. Ustava Bosne i Hercegovine i članom 26. Međunarodnog pakta, a da nije naveo niti jedan razlog kojim bi potkrijepio te navode kako bi Ustavni sud bio u prilici da ih ispita.

VII. Zaključak

56. Ustavni sud zaključuje da je Zakon o plaćama u skladu s odredbama člana II/4. Ustava Bosne i Hercegovine u vezi sa članom 14. Evropske konvencije i članom 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju.

57. Na osnovu člana 59. st. (1) i (3) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

58. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednik

Ustavnog suda Bosne i Hercegovine

Mirsad Ćeman, s. r.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u plenarnom sazivu, u predmetu broj **U-36/25**, rješavajući zahtjev **Suda Bosne i Hercegovine (sutkinja Nada Papo)**, na temelju članka VI/3.(c) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 57. stavak (2) točka b) i članka 59. st. (1) i (3) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 94/14, 47/23 i 41/24), u sastavu:

Mirsad Ćeman, predsjednik
Valerija Galić, dopredsjednica
Angelika Nušberger, dopredsjednica
Helen Keller, sutkinja
Ledi Bianku, sudac
Marin Vukoja, sudac
Larisa Velić, sutkinja

na sjednici održanoj 24. rujna 2026. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Odlučujući o zahtjevu **Suda Bosne i Hercegovine (sutkinja Nada Papo)** za ocjenu kompatibilnosti **Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine** ("Službeni glasnik BiH" br. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17, 25/18, 32/20, 65/20, 59/22, 20/25 i 30/25),

utvrđuje se da je **Zakon o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine** ("Službeni glasnik BiH" br. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17, 25/18, 32/20, 65/20, 59/22, 20/25 i 30/25) u skladu sa člankom II/4. Ustava Bosne i Hercegovine u svezi sa člankom 14. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i člankom 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i "Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Sud Bosne i Hercegovine (sutkinja Nada Papo; u daljnjem tekstu: podnositelj zahtjeva) podnio je 31. listopada 2025. godine

Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) zahtjev za ocjenu kompatibilnosti Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17, 25/18, 32/20, 65/20, 59/22, 20/25 i 30/25; u daljnjem tekstu: Zakon o plaćama) s odredbama čl. I/2. i II/4. Ustava Bosne i Hercegovine, u svezi s odredbama članka 14. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Europska konvencija), članka 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju, kao i člankom 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima (u daljnjem tekstu: Međunarodni pakt).

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na temelju članka 23. stavak (2) Pravila Ustavnog suda, od Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Dom naroda) i Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Zastupnički dom) zatraženo je 5. i 6. svibnja 2025. godine da dostave odgovore na zahtjev u roku od 30 dana od prijema dopisa.

3. Zastupnički dom je odgovor na zahtjev dostavio 30. lipnja 2026. godine, a Dom naroda 4. lipnja 2026. godine.

III. Zahtjev

a) Predmet povodom kojeg je zahtjev pokrenut

4. Podnositelj zahtjeva je naveo da se pred tim sudom vodi parnični postupak u pravnoj stvari tužitelja S. K. i drugih (u daljnjem tekstu: tužiteljji) protiv Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: BiH), koju zastupa zakonski zastupnik Pravobraniteljstvo BiH (u daljnjem tekstu: Pravobraniteljstvo), radi utvrđenja diskriminacije. Tužbeni zahtjev glasi:

Utvrđuje se da je tužena, kontinuiranim neusklađivanjem i nekorigiranjem plaće tužiteljima na godišnjem nivou s rastom plaće u BiH, povrijedila pravo na jednako postupanje prema tužiteljima u odnosu na: uposlenike suce Ustavnog suda, predsjednika Ustavnog suda, suce Suda BiH, šefove odjela Suda BiH, predsjednika Suda BiH, tužitelje Tužiteljstva BiH, šefove odsjeka Tužiteljstva BiH, glavnog tužitelja Tužiteljstva BiH, generalnog sekretara Ustavnog suda BiH, direktora Sekretarijata VSTV-a BiH, registrara Ustavnog suda BiH, registrara Suda BiH i zamjenika direktora Sekretarijata VSTV-a BiH, generalnog sekretara Suda BiH, sekretara Tužiteljstva BiH, disciplinskog tužitelja Sekretarijata VSTV-a BiH, šefove odjela Ustavnog suda BiH, više pravne savjetnike Ustavnog suda BiH, šefove odjela i više pravne savjetnike Sekretarijata VSTV-a BiH, pravne savjetnike Ustavnog suda BiH, pomoćnika generalnog sekretara Suda BiH, pravne savjetnike Suda BiH i pravne savjetnike i zamjenike šefova odjeljenja VSTV-a BiH, stručne saradnike Ustavnog suda BiH, stručne saradnike i sekretare odjeljenja Suda BiH, stručne saradnike/pomoćnike tužitelja u Tužiteljstvu BiH, pravnike/stručno osoblje Sekretarijata VSTV BiH, suce općinskih sudova, šefove odjeljenja općinskih sudova, predsjednike osnovnih sudova, predsjednike općinskih sudova, suce kantonalnih sudova, šefove odjeljenja kantonalnih sudova, predsjednike kantonalnih sudova, suce Vrhovnog suda Federacije BiH, šefove odjeljenja Vrhovnog suda Federacije BiH, predsjednika Vrhovnog suda Federacije BiH, tužitelje kantonalnih tužiteljstava, šefove odsjeka kantonalnih tužiteljstava, zamjenike glavnog tužitelja kantonalnih tužiteljstava, glavne tužitelje kantonalnih tužiteljstava, tužitelje Tužiteljstva Federacije BiH, zamjenike glavnog tužitelja Tužiteljstva Federacije BiH, glavnog tužitelja Tužiteljstva Federacije BiH, stručne saradnike koji obavljaju sudačku funkciju, sudske stručne savjetnike u Vrhovnom sudu Federacije BiH kojima je pravo na uvećanje potvrđeno Odlukom Ustavnog suda BiH broj U-12/23 od 28. 09. 2023. godine; te sudske stručne saradnike u Kantonalnom sudu u Sarajevu koji su raspoređeni u sudska odjeljenja i obavljaju najsloženije poslove a kojima je

pravo na uvećanje potvrđeno Odlukom Ustavnog suda BiH broj 0-7/24 od 19. 09. 2024. godine, pa se nalaže tuženjoj da u roku od 15 dana računajući od dana pravomoćnosti ove presude izvrši radnje kojima se uklanja diskriminacija, tako što će tuženi uskladiti i korigirati plaće tužiteljima na godišnjem nivou sa rastom plaće u BiH, te tako što će tuženi nadoknaditi tužiteljima materijalnu štetu koja je nastala i koja se sastoji u razlici između isplaćene plaće i plaće koja bi bila isplaćena da je tužena prilikom obračuna i isplate plaća tužiteljima vršila usklađivanje i korigiranje te plaće sa rastom plaće u BiH, slijedom čega se nalaže tuženjoj da na ime pretrpljene štete isplati tužiteljima odgovarajuće iznose uvećane za zakonske zatezne kamate.

Zabranjuje se tuženjoj da na naprijed utvrđeni ili drugi sličan način vrši diskriminaciju tužitelja.

Obavezuje se tužena da tužiteljima nadoknadi troškove parničnog postupka, i sve naprijed navedeno izvrši u roku od 15 dana računajući od dana pravomoćnosti presude.

5. Iz činjenica predmeta proizlazi da su svi tužitelji pomoćnici pravobranitelja koji su imenovani na radno mjesto rukovodećeg državnog službenika – pomoćnik pravobranitelja, uz određivanje plaće i B6 platnog razreda. Tužitelji su naveli da im nije osigurano uvećanje plaće na način kako je to regulirano odredbom članka 6. Zakona o plaćama i drugim naknadama u sudbenim i tužiteljskim ustanovama na razini Bosne i Hercegovine, odnosno članka 6. Zakona o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine, te članka 6. Zakona o plaćama i naknadama sudaca i javnih tužitelja u Republici Srpskoj, a to uvećanje se primjenjuje kako na tužitelje i suce tako i na druge uposlenike, zbog čega smatraju da su diskriminirani.

6. U tužbi su naveli da je Parlamentarna skupština BiH člankom 6. navedenih zakona propisala pravo na uvećanje plaće uposlenicima koji obavljaju iste, slične ili čak jednostavnije poslove nego tužitelji. Smatraju da to proizlazi iz članka 18. Zakona o plaćama i drugim naknadama u sudbenim i tužiteljskim ustanovama na razini Bosne i Hercegovine, kojim je propisano da se "čl. 5–7., članak 8. st. 2., 4. i 5., članak 9. i čl. 11–15. primjenjuju na sve kategorije osoblja iz članka 17. Zakona o plaćama, pri čemu se članak 17. točka f. Zakona odnosi na pravne savjetnike Ustavnog suda, pomoćnika generalnog tajnika Suda Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Sud BiH), pravne savjetnike Suda BiH i pravne savjetnike i zamjenike šefova odjeljenja Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća BiH (u daljnjem tekstu: VSTV)".

7. Dalje su naveli da je Ustavni sud donio Odluku broj U-12/23 od 28. rujna 2023. godine kojom je utvrdio da članak 20. Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti Federacije Bosne i Hercegovine, u dijelu IV., u alineji kojom je propisano: "stručni sudski savjetnici u Vrhovnom sudu Federacije BiH", nije u skladu sa člankom II/4. Ustava BiH, člankom 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju i člankom 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima. Istaknuli su da je u toj odluci Ustavni sud utvrdio da su pravni savjetnici Pravnog odjela u Sudu BiH adekvatna usporedna grupa u odnosu na stručne savjetnike u Vrhovnom sudu Federacije BiH i da je osporena odredba diskriminirajuća jer onemogućava da se plaća stručnih savjetnika u Vrhovnom sudu korigira za procent povećanja prosječne mjesečne neto plaće u BiH. Dakle, navode da je Ustavni sud, vezano za stručne savjetnike u Vrhovnom sudu koji obavljaju jednostavnije i manje odgovorne poslove nego tužitelji, utvrdio da su te osobe diskriminirane jer zakonodavac nije propisao uvećanje njihove plaće za procent uvećanja neto plaće na razini BiH. Dalje, tužitelji su u prilog svojoj tvrdnji da su diskriminirani ukazali na Odluku Ustavnog suda broj U-7/24 od 19. rujna 2024. godine donesenu u odnosu na sudske stručne suradnike u Kantonalnom sudu koji obavljaju najsloženije pravne poslove iz osnovne djelatnosti suda. Ukazali su i da je Ustavni sud u svojoj praksi

kontinuirano utvrđivao diskriminaciju u situacijama kada su stručni suradnici u sudu ili tužiteljstvu samo zbog statusa različito tretirani u odnosu na suce, tužitelje, predsjednika suda ili glavnog tužitelja (odluke Ustavnog suda u predmetima br. U-7/12, U-29/13, U-22/22, AP-2985/19 i dr.).

8. Tužioci su ukazali da su prava i obaveze Pravobranilaštva i njegovih zaposlenika propisani Zakonom o Pravobranilaštvu BiH. Članom 2. stav 1. navedenog zakona propisano je da funkciju Pravobranilaštva u skladu s Ustavom BiH i na osnovu zakona BiH vrše pravobranilac, dva zamjenika i više pomoćnika pravobranioca. U stavu 7. člana 2. propisano je da pomoćnici pravobranioca pred sudom i drugim organima imaju ovlaštenja koja im odredi pravobranilac. S obzirom na to, samo pomoćnici pravobranioca i njegovi zamjenici zastupaju i preduzimaju sve pravne radnje i drže da je to općepoznato. Dalje, ukazali su da je Klasifikacijom djelatnosti BiH propisano da sudske i pravosudne djelatnosti čine djelatnost broj 84.23. Taj razred uključuje i savjetovanje i zastupanje u ime državnih organa, tumačenje zakona i druge radnje koje preduzima pravobranilaštvo. Ukazali su i da, pored toga što je razredom 84.23 obuhvaćena djelatnost ne samo suda već i tužilaštva i pravobranilaštva, sličnost između tih organa postoji i u odnosu na uvjete koji su propisani za rad u tim organima. U vezi s tim, naveli su da je članom 3. stav 2. Zakona o Pravobranilaštvu propisano da "za pomoćnika pravobranioca može biti imenovan državljanin BiH koji je diplomirani pravnik i ima položen pravosudni ispit i iskustvo u radu u pravosudnim organima, advokaturi i drugim državnim organima, preduzećima (društvima) i drugim pravnim licima u trajanju od najmanje pet godina nakon položenog pravosudnog ispita, koji je radeći u tim organima i pravnim licima stekao visok ugled pravnog stručnjaka".

9. Dalje, tužitelji su ukazali na odredbe Zakona o VSTV-u kojima su propisani uvjeti za imenovanje na poziciju sudaca okružnih sudova u Republici Srpskoj i kantonalnih sudova u Federaciji BiH (najmanje pet godina iskustva u radu kao suci, tužitelji, odvjetnici ili drugo relevantno pravno iskustvo, nakon položenog pravosudnog ispita). Osim toga, pozvali su se i na odredbe koje se odnose na uvjete propisane za suce osnovnih sudova u Republici Srpskoj, Osnovnog suda Brčko distrikta BiH te općinskih sudova u Federaciji BiH, kao i na odredbe koje se odnose na okružne i kantonalne glavne tužitelje i zamjenike glavnog tužitelja, kao i glavnog tužitelja i zamjenika glavnog tužitelja Tužiteljstva Brčko distrikta BiH. U svezi s tim su istaknuli da, za razliku od sudaca kantonalnih i okružnih sudova te okružnih i kantonalnih tužiteljstava koji moraju imati isti broj godina iskustva kao i pomoćnici pravobranitelja, suci općinskog suda i osnovnog suda mogu imati dvije godine manje iskustva za imenovanje, što se odnosi i na stručne suradnike. Stoga tužitelji smatraju da pored toga što usporedna grupa u odnosu na pitanje koje je predmet ovog spora mogu biti (pored ostalog) suci kantonalnih, okružnih, općinskih i osnovnih sudova, to mogu biti i stručni savjetnici i suradnici u sudu i u tužiteljstvu, ali i pravnici, odnosno stručno osoblje Tajništva VSTV-a koji ne obavljaju pravosudnu funkciju.

10. Dalje, tužitelji su ukazali da je odredbom članka 13. Zakona o Pravobraniteljstvu BiH propisana nadležnost Pravobraniteljstva, i to da "Pravobraniteljstvo vrši poslove pravnog savjetovanja i zakonskog zastupanja BiH pred sudovima i drugim organima u BiH i inozemstvu, vrši poslove pravne zaštite imovine i imovinskih interesa BiH, njezinih institucija i drugih organizacija BiH koje se financiraju iz proračuna institucija BiH, zastupa Vijeće ministara BiH pred Ustavnim sudom BiH i dr."

11. U tom smislu, u odnosu na usporedne kategorije tužitelji su ukazali na opis poslova pravnih savjetnika u Ustavnom sudu. Također, ukazali su da je Pravilnikom o radu Suda BiH u članku 37. stavak 2. točka 2. propisano da će se "osnovna mjesečna plaća utvrđena ovim stavkom korigirati na godišnjoj osnovi za procent

povećanja prosječne neto plaće u BiH, u skladu sa Zakonom, uz napomenu da se ta odredba odnosi na registrara, generalnog tajnika, pomoćnika generalnog tajnika, pravne savjetnike, rukovoditelje odjela i dr.". Ukazali su i na odredbe tog Pravilnika kojima je propisan opis poslova uposlenika u Pravnom odjelu, i to pravnih savjetnika i stručnih suradnika, generalnog tajnika Suda BiH, te tajnika odjeljenja u Sudu BiH. Nadalje, tužitelji su ukazali na odredbe Pravilnika o unutarnjoj organizaciji Tužiteljstva Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Tužiteljstvo BiH) kojima je propisan opis poslova uposlenika u Tužiteljstvu BiH, i to za pozicije stručnog savjetnika, suradnika, pravika u Uredu šefa Kabineta glavnog tužitelja. Ukazano je i na odredbe Zakona o sudovima u Federaciji BiH i Zakona o sudovima RS kojima je propisan opis poslova stručnih suradnika u sudovima u Federaciji BiH i RS.

12. Na kraju, tužitelji su u tužbi naveli da je evidentno da pomoćnici pravobranitelja trebaju ispunjavati iste ili strože uvjete za rad u odnosu na suce općinskog, osnovnog, kantonalnog, te okružnog suda, odnosno stručne suradnike i savjetnike u sudovima i tužiteljstvima, te tužitelje kantonalnih i okružnih tužiteljstava. Ističu da je Parlamentarna skupština BiH donijela Zakon o plaćama kojim je propustila urediti pitanje visine plaće pomoćnika pravobranitelja, odnosno platni rang, tako da pomoćnici od dana stupanja na snagu tog Zakona pa do dana podnošenja tužbe primaju jednaku plaću kao i pomoćnik ministra. Međutim, za poziciju pomoćnika pravobranitelja nije propisano ni pravo na povećanje plaće, na koje pobrojane osobe iz usporednih grupa imaju pravo.

b) Navodi iz zahtjeva

13. Podnositelj zahtjeva smatra da bi postojala opasnost da se prekrše ustavna prava tužitelja u postupku ako bi prilikom odlučivanja o tužbenom zahtjevu u ovom predmetu primjenjivao Zakon o plaćama. Stoga je predloženo da Ustavni sud, ako utvrdi neusklađenost Zakona o plaćama s Ustavom Bosne i Hercegovine i Europskom konvencijom, naloži Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine da, u skladu sa člankom 61. stavak (4) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, najkasnije u roku od šest mjeseci od dana objave ove odluke u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" uskladi spomenuti Zakon s odredbama članka II/4. Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 12 uz Europsku konvenciju tako što će dopuniti Zakon u članku 11. odredbom koja tužiteljima osigurava traženo pravo.

c) Odgovori na zahtjev

14. Dom naroda je naveo da je Ustavna komisija razmotrila zahtjev i jednoglasno odlučila da odluku o zahtjevu prepusti Ustavnom sudu.

15. Zastupnički dom je naveo da je Ustavna komisija razmotrila zahtjev i konstatala da je donijela Zakon o plaćama i da će odluku u konkretnom predmetu donijeti Ustavni sud.

IV. Relevantni propisi

16. **Zakon o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine** ("Službeni glasnik BiH" br. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17, 25/18, 32/20, 65/20, 59/22, 20/25, 30/25 i 41/26)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu, koji glasi:

*Članak 1.
(Predmet)*

Ovim se Zakonom uređuju plaće i naknade zaposlenika, imenovanih i izabranih osoba u institucijama Bosne i Hercegovine, koje se financiraju iz proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine, izuzev plaća i naknada sudaca, tužitelja i određenih kategorija stručnog

osoblja u pravosudnim institucijama koje se uređuju posebnim zakonom.

*Članak 5.
(Plaća)*

- (1) *Plaće zaposlenika utvrđuju se u bruto i neto iznosu.*
- (2) *Plaća u bruto iznosu obuhvaća netoplaću, poreze i doprinose.*
- (3) *Plaća u neto iznosu sastoji se od osnovne plaće, dodatka na plaću i nagrade.*

Članak 6.

(Utvrdjivanje osnovne plaće)

Osnovna plaća utvrđuje se množenjem osnovice za obračun plaće i pripadajućeg koeficijenta.

Članak 7. stavak (1)

(Osnovica za obračun plaća)

(1) Osnovicu za obračun plaće podzakonskim aktom utvrđuje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, s tim što ona ne može biti manja od 50% prosječne mjesečne neto plaće u Bosni i Hercegovini iskazane na godišnjoj razini za kalendarsku godinu koja dvije fiskalne godine prethodi godini u kojoj će se osnovica primjenjivati. Osnovicu za obračun plaće Vijeće ministara Bosne i Hercegovine utvrđuje do 30. lipnja tekuće godine za iduću godinu.

Članak 11.

(Platni razredi i koeficijenti za državne službenike)

Platni razred	Radno mjesto	Koeficijenti					
		Nulli	1	2	3	4	5
B1	Stručni suradnik	2,30	2,37	2,40	2,45	2,48	2,57
B2	Viši stručni suradnik	2,55	2,60	2,65	2,70	2,73	2,80
B3	Stručni savjetnik	2,93	3,00	3,10	3,20	3,30	3,40
B4	Voditelj odsjeka, voditelj skupine u Upravi za neizravno oporezivanje BiH	3,25	3,35	3,50	3,70	3,90	4,10
B5	Pomoćnik voditelja upravne organizacije, tajnik upravne organizacije, voditelj osnovne organizacijske jedinice Predsjedništva BiH, voditelj odsjeka u Upravi za neizravno oporezivanje BiH, voditelj jedinice unutarnje revizije	3,55	3,67	3,79	3,91	4,04	4,18
B6	Pomoćnik ministra	4,20	4,35	4,50	4,65	4,80	4,95
B7	Tajnik ministarstva, zamjenik voditelja upravne organizacije, tajnik s posebnim zadatkom, tajnik u Predsjedništvu BiH	4,50	4,65	4,80	4,96	5,11	5,30
B8	Ravnatelj upravne organizacije, ravnatelj stalnog tijela Vijeća ministara BiH, pomoćnik ravnatelja Uprave za neizravno oporezivanje BiH	5,51	5,69	5,88	6,07	6,28	6,48
B9	Glavni tajnik Predsjedništva BiH	6,50					

17. **Odluka o visini osnovice za obračun plaće zaposlenim u institucijama Bosne i Hercegovine za 2026. godinu** ("Službene novine BiH" broj 48/25) u relevantnom dijelu glasi:

*Članak 1.
(Predmet Odluke)*

Ovom Odlukom utvrđuje se visina osnovice za obračun plaće zaposlenim u institucijama Bosne i Hercegovine za 2026. godinu.

*Članak 2.
(Visina osnovice)*

Osnovica za obračun plaće zaposlenim u institucijama Bosne i Hercegovine za 2026. godinu utvrđuje se u iznosu od 690,86 KM.

18. **Odluka o visini osnovice za obračun plaće zaposlenim u institucijama Bosne i Hercegovine za 2025. godinu** ("Službene novine BiH" broj 89/24) u relevantnom dijelu glasi:

*Članak 1.
(Predmet Odluke)*

Ovom Odlukom utvrđuje se visina osnovice za obračun plaće uposlenim u institucijama Bosne i Hercegovine za 2025. godinu

sukladno članku 7. stavak (1) Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine.

Članak 2.
(Visina osnovice)

Osnovica za obračun plaće uposlenim u institucijama Bosne i Hercegovine za 2025. godinu utvrđuje se u iznosu od 631,50 KM.

19. Odluka o visini osnovice za obračun plaće zaposlenim u institucijama Bosne i Hercegovine za 2024. godinu ("Službene novine Bosne i Hercegovine" broj 52/24) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 1.
(Predmet Odluke)

Ovom Odlukom utvrđuje se visina osnovice za obračun plaće uposlenim u institucijama Bosne i Hercegovine za 2024. godinu sukladno članku 7. stavak (1) Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine.

Članak 2.
(Visina osnovice)

Osnovica za obračun plaće uposlenim u institucijama Bosne i Hercegovine za 2024. godinu utvrđuje se u iznosu od 600,00 KM.

20. Zakon o plaćama i drugim naknadama u sudbenim i tužiteljskim ustanovama na razini Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 90/05, 32/07, 17/13 – odluka USBiH, 5/14 – rješenje USBiH, 40/14 – odluka USBiH, 48/15 – rješenje USBiH, 77/20, 9/23 – odluka USBiH, 29/23 – odluka USBiH, 68/24 – odluka USBiH, 79/24 i 6/25 – odluka USBiH) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 1.
(Okvir Zakona)

Ovim Zakonom utvrđuju se plaće, naknade i određena materijalna prava sudaca i tužitelja i određenih kategorija stručnog osoblja u pravosudnim ustanovama na razini Bosne i Hercegovine.

Članak 6.
(Reguliranje osnovne mjesečne plaće)

1. Plaće propisane člankom 2., 3. i 4. ovog Zakona neće se povećavati sve dok prosječna mjesečna neto plaća u Bosni i Hercegovini izračunata za kalendarsku godinu ne dostigne ili ne pređe iznos od 800 KM.

2. Počevši od godine koja uslijedi nakon godine u kojoj prosječna mjesečna neto plaća u Bosni i Hercegovini izračunata za kalendarsku godinu po prvi put dostigne ili pređe iznos od 800 KM, osnovna mjesečna plaća sudaca i tužitelja propisana člankom 2. odnosno 3. i 4. će se godišnje korigirati za procenat povećanja prosječne mjesečne neto plaće u Bosni i Hercegovini.

3. Procenat povećanja iz stavka 2. ovog članka izračunat će se tako što će se uporediti prosječna mjesečna neto plaća u Bosni i Hercegovini za kalendarsku godinu sa prosječnom mjesečnom neto plaćom u Bosni i Hercegovini iz prethodne kalendarske godine.

4. U slučaju da se u nekoj godini prosječna mjesečna neto plaća u Bosni i Hercegovini izračunata za kalendarsku godinu smanji, osnovna mjesečna plaća sudaca i tužitelja ostaje ista i neće se ponovo povećavati sve dok prosječna mjesečna neto plaća u Bosni i Hercegovini izračunata za kalendarsku godinu ne dostigne najvišu razinu od prvog povećanja plaća sukladno stavku 2. ovog članka. Nakon toga, plaće sudaca i tužitelja se povećavaju sukladno stavku 2. ovog članka.

5. Prosječna mjesečna neto plaća je ona plaća koju objavi Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine.

21. Zakon o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH" br. 72/05, 22/09, 55/13, 27/12 – odluka USFBiH i 55/13,

55/17 – odluka USFBiH, 90/21 – odluka USBiH, 64/22 – rješenje USBiH i 61/22) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 1.
(Okvir Zakona)

Ovim Zakonom utvrđuju se plaće, naknade i druga materijalna prava sudaca, tužitelja i stručnih suradnika u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Članak 6.

Reguliranje osnovne mjesečne plaće

1. Plaće propisane člankom 2., 3. i 4. ovog Zakona neće se povećavati sve dok prosječna mjesečna neto plaća u Bosni i Hercegovini izračunata za kalendarsku godinu ne dostigne ili ne pređe iznos od 800 KM.

2. Počevši od godine koja uslijedi nakon godine u kojoj prosječna mjesečna neto plaća u Bosni i Hercegovini izračunata za kalendarsku godinu po prvi put dostigne ili pređe iznos od 800 KM, osnovna mjesečna plaća sudaca i tužitelja i stručnih suradnika propisana člankom 2., 3. odnosno 4. će se godišnje korigovati za procenat povećanja prosječne mjesečne neto plaće u Bosni i Hercegovini.

3. Procenat povećanja iz stavka 2. ovog članka izračunat će se tako što će se uporediti prosječna mjesečna neto plaća u Bosni i Hercegovini za kalendarsku godinu sa prosječnom mjesečnom neto plaćom u Bosni i Hercegovini iz prethodne kalendarske godine.

4. U slučaju da se u nekoj godini prosječna mjesečna neto plaća u Bosni i Hercegovini izračunata za kalendarsku godinu smanji, osnovna mjesečna plaća sudaca, tužitelja i stručnih suradnika iz članka 4. ovog Zakona ostaje ista i neće se ponovo povećavati sve dok prosječna mjesečna neto plaća u Bosni i Hercegovini izračunata za kalendarsku godinu ne dostigne najvišu razinu od prvog povećanja plaća sukladno stavku 2. ovog članka. Nakon toga, plaće sudaca, tužitelja i stručnih suradnika iz članka 4. ovoga Zakona se povećavaju sukladno stavku 2. ovog članka.

5. Prosječna mjesečna neto plaća za kalendarsku godinu bit će ona plaća koja bude objavljena od strane Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine.

22. Zakon o plaćama i naknadama sudaca i javnih tužitelja u Republici Srpskoj ("Službeni glasnik RS" br. 56/22, 43/23 – odluka USRS i "Službeni glasnik BiH" broj 36/25 – odluka USBiH) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 1.

Ovim zakonom utvrđuju se plaće, naknade i materijalna prava sudaca i javnih tužitelja u Republici Srpskoj.

Članak 6.

(1) Plaće iz čl. 2. i 3. ovog zakona neće se povećavati sve dok prosječna mjesečna bruto plaća u Republici Srpskoj izračunata za kalendarsku godinu ne dostigne ili ne bude veća od 1.625 KM.

(2) Počev od godine koja uslijedi nakon godine u kojoj prosječna mjesečna bruto plaća u Republici Srpskoj izračunata za kalendarsku godinu po prvi put dostigne ili bude veća od 1.625 KM, osnovna mjesečna plaća sudaca i tužitelja propisana čl. 2. i 3. ovog zakona će se godišnje povećati za procenat povećanja prosječne mjesečne bruto plaće u Republici Srpskoj.

(3) Procenat povećanja iz stavka 2. ovog članka izračunava se tako što se uporedi prosječna mjesečna bruto plaća u Republici Srpskoj za kalendarsku godinu sa prosječnom mjesečnom bruto plaćom u Republici Srpskoj iz prethodne kalendarske godine.

(4) U slučaju da se u nekoj godini prosječna mjesečna bruto plaća u Republici Srpskoj izračunata za kalendarsku godinu smanji, osnovna mjesečna plaća sudaca i tužitelja ostaje ista i neće se ponovo povećati sve dok prosječna mjesečna bruto plaća u Republici Srpskoj izračunata za kalendarsku godinu ne dostigne najviši nivo od prvog povećanja plaća u skladu sa stavkom 2.

ovoga članka, a nakon toga, plaće sudaca i tužitelja se povećavaju u skladu sa stavkom 2. ovoga članka.

(5) Prosječna mjesečna bruto plaća za kalendarsku godinu je ona plaća koju objavi Republički zavod za statistiku.

23. Zakon o Pravobraniteljstvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 8/02, 10/02 – ispravak, 44/04, 102/09 i 47/14)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu, koji glasi:

Članak 1. stavak (1)

Osnivanje

1. Da bi se osigurala mogućnost da država Bosna i Hercegovina raspolaze efikasnom zakonskom zaštitom i zastupanjem glede zaštite njezinih Ustavom utvrđenih nadležnosti, interesa i prava osniva se Pravobraniteljstvo Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Pravobraniteljstvo).

Članak 3. stavak (2)

Uvjeti za obnašanje dužnosti pravobranitelja, njegovih zamjenika i pomoćnika

2. Za pomoćnika pravobranitelja može biti imenovan državljanin Bosne i Hercegovine koji je diplomirani pravnik i ima položen pravosudni ispit i iskustvo u radu u pravosudnim organima, advokaturi i drugim državnim organima, poduzećima (društvima) i drugim pravnim osobama u trajanju od najmanje pet godina nakon položenog pravosudnog ispita, koji je, radeći u tim organima i pravnim osobama stekao visok ugled pravnog stručnjaka.

Članak 8.

Prestanak dužnosti pomoćnika pravobranitelja

Imenovanje pomoćnika pravobranitelja, prava, obveze, odgovornosti, prestanak rada, plaće i druga materijalna primanja, kao i druga statusna pitanja, te sprečavanje sukoba interesa u obavljanju dužnosti ovih državnih službenika, uređuju se Zakonom o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 12/02, 19/02, 8/03 i 35/03).

Članak 13.

Nadležnosti Pravobraniteljstva

1. Pravobraniteljstvo vrši poslove pravnog savjetovanja i zakonskog zastupanja Bosne i Hercegovine, pred sudovima i drugim tijelima u Bosni i Hercegovini i inozemstvu.

2. Pravobraniteljstvo vrši poslove pravne zaštite imovine i imovinskih interesa Bosne i Hercegovine, njezinih institucija, i drugih organizacija Bosne i Hercegovine koje se financiraju iz proračuna institucija Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: i drugih organizacija Bosne i Hercegovine).

3. Pravobraniteljstvo zastupa Vijeće ministara Bosne i Hercegovine pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine.

4. Poslove zastupanja Bosne i Hercegovine i institucija iz stavka 2. ovog članka Pravobraniteljstvo naročito, i bez oduzimanja od prethodne opće odredbe, vrši pred Sudom Bosne i Hercegovine, i institucijama Bosne i Hercegovine u pravnom postupku, pred sudovima i drugim organima u entitetima, kao i pred Sudom Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine i organima uprave u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine u upravnim stvarima, sukladno zakonu Bosne i Hercegovine.

5. Pravobraniteljstvo može zastupati pravne osobe iz stavka 2. ovog članka koja su tužene u upravnom sporu, ako ga one na to ovlaste.

6. Pravobraniteljstvo zastupa Bosnu i Hercegovinu, njezine institucije i druge organizacije iz stavka 2. ovoga članka i pred međunarodnim sudovima, sudovima drugih država, međunarodnim arbitražama i organima drugih država, i pred arbitražom koja je predviđena člankom VIII. Sporazuma između država članica Sjevernoatlantskog ugovora o pravnom položaju njihovih snaga, odnosno Sporazuma između država članica Sjevernoat-

lantskog ugovora i ostalih država koje sudjeluju u Partnerstvu za mir o pravnom položaju njihovih snaga (PfP/NATO SOFA).

7. Ako po propisima strane države Pravobraniteljstvo ne može neposredno zastupati Bosnu i Hercegovinu, njene institucije i organizacije iz stavka 2. ovoga članka pred arbitražama, tribunalima i drugim državnim organima i organizacijama, Vijeće ministara će ovlastiti osobu koja će vršiti zastupanje, sukladno propisima te države.

8. Pravobraniteljstvo, po njihovom zahtjevu, može zastupati i entitete Bosne i Hercegovine - Federaciju Bosne i Hercegovine i Republiku Srpsku (u daljnjem tekstu: entiteti) i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine pred inozemnim sudovima, arbitražama, tribunalima i drugim inozemnim državnim organima i organizacijama.

9. Ako Pravobraniteljstvo treba po zakonu zastupati stranke čiji su interesi u suprotnosti, a jedna od njih je Bosna i Hercegovina, Pravobraniteljstvo zastupa Bosnu i Hercegovinu.

10. U slučaju da Pravobraniteljstvo treba po zakonu zastupati stranke čiji su interesi u suprotnosti, a nijedna od tih stranaka nije Bosna i Hercegovina, Pravobraniteljstvo neće zastupati nijednu stranku.

11. U vršenju poslova zastupanja Pravobraniteljstvo je ovlašteno preduzimati sve radnje koje preduzima stranka u postupku, sukladno zakonima Bosne i Hercegovine, zakonima entiteta i zakonima Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

12. Institucije Bosne i Hercegovine i druge organizacije iz stavka 2. ovoga članka dužne su blagovremeno obavijestiti Pravobraniteljstvo o slučajevima u kojima je ono ovlašteno da ih zastupa i ulaže pravna sredstva i preduzima druge zakonom određene pravne radnje i da mu dostave svu potrebnu dokumentaciju.

13. Pravobraniteljstvo preduzima pravne radnje i sredstva za ostvarivanje dužnosti iz stava 2. ovog članka i na vlastitu inicijativu.

14. Pravobraniteljstvo pruža stručnu pomoć institucijama Bosne i Hercegovine, javnim agencijama, javnim korporacijama i drugim organizacijama Bosne i Hercegovine, utvrđenim zakonom Bosne i Hercegovine u rješavanju imovinsko-pravnih pitanja i daje mišljenja u svezi s zaključivanjem ugovora imovinsko-pravne prirode (u daljnjem tekstu: mišljenja).

15. Institucije i organizacije iz stavka 2. ovog članka dužne su pribaviti mišljenje Pravobraniteljstva prije zaključenja ugovora o kupoprodaji, zamjeni, zakupu, prijenosu na privremeno ili trajno korištenje stvari, uz naknadu ili bez naknade, ugovora o koncesiji, ugovora o građenju i udruživanju sredstava za građenje, kao i drugih ugovora kojima se raspolaze stvarima, odnosno materijalnim pravima ili pribavljaju stvari u svojini Bosne i Hercegovine osim ako je vrijednost predmeta takvog ugovora ispod vrijednosti od 10.000,00 KM.

16. Zaključeni ugovor imovinsko-pravne prirode pravne osobe iz stavka 15. ovog članka dužne su dostaviti Pravobraniteljstvu u roku od 15 dana od dana zaključivanja ugovora.

17. Ako Pravobraniteljstvo smatra da je zaključeni ugovor ništavan, podnijet će nadležnome sudu tužbu za utvrđivanje ništavnosti, a u slučaju da ugovorena cijena ne odgovara prometnoj vrijednosti - tužbu za raskid ili izmjenu ugovora.

18. Na traženje pravobraniteljstava u entitetima i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine, Pravobraniteljstvo daje mišljenje o imovinsko-pravnim ugovorima koje entiteti i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine i njihovi organi namjeravaju zaključiti s inozemnim pravnim osobama.

19. U postupku donošenja zakona i drugih propisa kojima se uređuju imovinsko-pravni odnosi, a stiču prava i stvaraju obveze prema stvarima u vlasništvu Bosne i Hercegovine, obvezno se pribavlja mišljenje Pravobraniteljstva.

20. Pravobraniteljstvo smatra da ne treba pokrenuti postupak pred sudom ili drugim tijelom ili treba povući tužbu ili se odreći tužbenog zahtjeva, priznati zahtjev protivne stranke ili zaključiti poravnanje, zatražit će se od subjekta kojeg zastupa stav o daljnjem postupku. Ako se ne postigne suglasnost u mišljenju ili ako subjekt koji je zastupan ne odgovori u određenom roku, konačnu odluku donosi Kolegij Pravobraniteljstva i o tome obavještava subjekt koji zastupa.

Članak 14. stavak (1)

Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu

1. Radni odnos državnog službenika i uposlenika u Pravobraniteljstvu uređuje se Zakonom o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine ili Zakonom o radu u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 26/04, 7/05 i 48/05).

Članak 16.

Propisi o djelatnim odnosima uposlenika

Propisi Bosne i Hercegovine o djelatnim odnosima uposlenika u institucijama Bosne i Hercegovine shodno se primjenjuju i na uposlenike Pravobraniteljstva, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

24. **Zakon o Sudu Bosne i Hercegovine** ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 29/00, 16/02, 24/02, 3/03, 37/03, 42/03, 4/04, 9/04, 35/04, 61/04 i 32/07, 49/09 – prečišćeni tekst, 74/09 – ispravak i 97/09) u relevantnom dijelu glasi:

NADLEŽNOST

Članak 7.

(Kaznena nadležnost)

(1) Sud je nadležan za kaznena djela utvrđena Kaznenim zakonom Bosne i Hercegovine i drugim zakonima Bosne i Hercegovine.

(2) Sud je dalje nadležan za kaznena djela utvrđena zakonima Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine kada ta kaznena djela:

a) ugrožavaju suverenitet, teritorijalni integritet, političku neovisnost, nacionalnu sigurnost i međunarodni subjektivitet Bosne i Hercegovine;

b) mogu imati ozbiljne reperkusije ili štetne posljedice na gospodarstvo Bosne i Hercegovine, ili mogu izazvati druge štetne posljedice za Bosnu i Hercegovinu ili mogu izazvati ozbiljnu ekonomsku štetu ili druge štetne posljedice izvan teritorija toga entiteta ili Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

(3) U nadležnosti Suda također je:

a) zauzimanje konačnog i pravnoobvezujućeg stava u vezi s provedbom zakona Bosne i Hercegovine i međunarodnih ugovora na zahtjev bilo kojeg suda entiteta ili bilo kojeg suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine kojem je povjerena provedba zakona Bosne i Hercegovine;

b) donošenje praktičnih uputa za primjenu kaznenog materijalnog prava Bosne i Hercegovine iz nadležnosti Suda u vezi s kaznenim djelima genocida, zločina protiv čovječnosti, ratnih zločina i kršenje zakona i običaja rata, te pojedinačnom kaznenom odgovornošću vezano za ova djela, po službenoj dužnosti ili na zahtjev bilo kojeg entitetskoga suda ili suda Distrikta Brčko Bosne i Hercegovine;

c) odlučivanje o pitanjima koja se tiču provedbe međunarodnih i međuentitetskih kaznenih propisa, uključujući i odnose s Interpolom i drugim međunarodnim policijskim organima, kakvi su transfer osuđene osobe, izručenje i predaja osobe, što od bilo kojeg tijela na području Bosne i Hercegovine zahtijeva druga država, odnosno međunarodni sud ili tribunal;

d) rješavanje sukoba nadležnosti između sudova entiteta, između sudova entiteta i Suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, te između Suda Bosne i Hercegovine i bilo kojeg drugog suda;

e) odlučivanje o ponavljanju kaznenog postupka za kaznena djela predviđena zakonima države Bosne i Hercegovine.

Članak 8.

(Upravna nadležnost)

(1) Sud je nadležan odlučivati po tužbama protiv konačnih upravnih akata, odnosno kada se radi o upravnoj šutnji institucija Bosne i Hercegovine i njezinih tijela, javnih agencija, javnih korporacija, institucija Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine i drugih organizacija utvrđenih zakonom države Bosne i Hercegovine, donesenih u provođenju javnih ovlasti.

(2) Sud je naročito nadležan:

a) ocjenjivati zakonitost pojedinačnih i općih provedbenih upravnih akata donesenih na temelju državnog zakona u obavljanju javnih dužnosti tijela vlasti Bosne i Hercegovine iz stavka (1) ovoga članka, za koje zakonom nije predviđeno sudska ispitivanje;

b) rješavati imovinske sporove između države i entiteta, između države i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, između entiteta, između entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine i između institucija Bosne i Hercegovine koje su povezane s provođenjem javnih ovlasti;

c) rješavati sukob nadležnosti između sudova iz entiteta, sudova entiteta i sudova Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, te između Suda i bilo kojeg drugog suda;

d) odlučivati o ponavljanju postupka u sporovima iz stavka (1) i stavka (2) toč. a) i b).

Članak 9.

(Apelacijska nadležnost)

(1) Sud je nadležan odlučivati po:

a) žalbama protiv presuda ili odluka koje donese Kazneno odjeljenje ovoga Suda;

b) žalbama protiv presuda ili odluka koje donese Upravno odjeljenje ovoga Suda;

c) izvanrednim pravnim lijekovima protiv pravomoćnih odluka koje su donijela odjeljenja Suda, osim zahtjeva za ponavljanje postupka.

(2) Sud je također nadležan i za:

a) rješavanje po prigovorima koji se odnose na kršenje izbornog zakona i dodatnih propisa i uputa koje donosi Središnje izborno povjerenstvo;

b) rješavanje u svim drugim predmetima kada je to predviđeno zakonom Bosne i Hercegovine.

25. **Zakon o Tužiteljstvu Bosne i Hercegovine** ("Službeni glasnik BiH" br. 24/02, 3/03, 37/03, 42/03, 9/04, 35/04, 61/04, 49/09 – prečišćeni tekst i 97/09) u relevantnom dijelu glasi:

NADLEŽNOST

Članak 12.

(Kaznena nadležnost)

(1) Tužiteljstvo je tijelo nadležno za provođenje istrage za kaznena djela za koja je nadležan Sud Bosne i Hercegovine, te za gonjenje počinitelja pred Sudom Bosne i Hercegovine, sukladno Zakonu o kaznenom postupku Bosne i Hercegovine i drugim primjenjivim zakonima.

(2) Tužiteljstvo je tijelo nadležno za zaprimanje zahtjeva za međunarodnu pravnu pomoć u kaznenim stvarima, sukladno zakonima, multilateralnim i bilateralnim sporazumima i konvencijama, uključujući i zahtjeve za izručenje ili predaju traženih osoba od strane sudova ili organa na području Bosne i Hercegovine i drugih država, odnosno međunarodnih sudova ili tribunala. U slučaju kada je za provođenje zahtjeva potrebna sudska odluka, Tužiteljstvo je ovlašteno podnijeti zahtjev za donošenje takve odluke.

(3) Posebni odjeli, između ostalog, poduzimaju zakonom određene mjere za ispitivanje i gonjenje počinitelja kaznenih djela ratnih zločina, organiziranog kriminala, gospodarskog kriminala

i korupcije predviđenih zakonom, kada je navedenim zakonima za ta djela predviđena nadležnost Suda Bosne i Hercegovine.

26. Zakon o sudovima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH" br. 38/05, 22/06, 63/10, 72/10 – ispravak, 7/13, 52/14 i 85/21) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 2.

Sudbena vlast

Sudovi provode sudbenu vlast u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).

27. Zakon o sudovima Republike Srpske ("Službeni glasnik RS" br. 37/12, 14/14 – odluka USRS, 44/15, 39/16 – odluka USRS i 100/17) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 2.

Sudbenu vlast u Republici Srpskoj vrše sudovi, koji su samostalni i nezavisni u okviru djelokruga i mjerodavnosti određene zakonom.

28. Zakon o sudovima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Brčko distrikta BiH" br. 19/07 i 20/07 – ispravak, 39/09 i 31/11 i 18/20 – prečišćeni tekst) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 2.

(Sudska vlast)

Sudsku vlast u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine vrše Osnovni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Osnovni sud) i Apelacijski sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Apelacijski sud).

29. Zakon o Federalnom tužiteljstvu Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH" br. 42/02 i 19/03) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 1.

Federalno tužiteljstvo je samostalno državno tijelo koje, u okviru prava i dužnosti Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija) poduzima zakonom određene mjere glede istražnih radnji i gonjenja potencijalnih učinitelja kaznenih djela i prijestupa u gospodarstvu, i vrši druge poslove određene federalnim zakonom.

30. Zakon o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 17. st. 1. i 2.

Ovlasti

Vijeće ima sljedeće ovlasti:

(1) imenuje suce, uključujući predsjednike sudova, suce porotnike i dodatne suce u sve sudove na državnoj, entitetskoj, županijskoj, okružnoj, osnovnoj i općinskoj razini u Bosni i Hercegovini, uključujući Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine, s izuzetkom ustavnih sudova entiteta Bosne i Hercegovine;

(2) imenuje glavne tužitelje, zamjenike glavnog tužitelja i tužitelje u sva tužiteljstva na državnoj, entitetskoj, županijskoj i okružnoj razini u Bosni i Hercegovini, uključujući i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine;

V. Dopustivost

31. Pri ispitivanju dopustivosti zahtjeva Ustavni sud je pošao od odredbe članka VI/3.(c) Ustava Bosne i Hercegovine.

32. Članak VI/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

c) Ustavni sud će imati nadležnost za pitanja koja mu podnese bilo koji sud u Bosni i Hercegovini, a koja se tiču toga je li neki zakon o čijoj valjanosti ovisi njegova odluka sukladno ovom Ustavu, s Europskom konvencijom za ljudska prava i temeljne slobode i njezinim protokolima, ili sa zakonima Bosne i Hercegovine; ili koja se tiču postojanja ili djelokruga nekog općeg pravila međunarodnog javnog prava koje je bitno za odluku suda.

33. Zahtjev za ocjenu ustavnosti podnio je Sud Bosne i Hercegovine (sutkinja Nada Papo), što znači da je zahtjev podnijela ovlaštena osoba iz članka VI/3.(c) Ustava Bosne i Hercegovine (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-5/10 od 26. studenog 2010. godine, toč. 7–14., objavljena u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" broj 37/11). Zahtjevom se traži ocjena kompatibilnosti Zakona o plaćama s odredbama Ustava Bosne i Hercegovine i Europske konvencije, a o važenju tog Zakona ovisi odluka redovnog suda u postupku. Iz toga slijedi da nesporno postoji nadležnost Ustavnog suda za odlučivanje iz članka VI/3.(c) Ustava Bosne i Hercegovine. Osim toga, Ustavni sud smatra da ne postoje drugi razlozi nedopustivosti iz članka 19. stavak (1) Pravila Ustavnog suda. Stoga, Ustavni sud smatra da su ispunjeni uvjeti za razmatranje merituma predmeta.

VI. Meritum

34. Podnositelj zahtjeva smatra da Zakon o plaćama nije u skladu sa člankom I/2. Ustava Bosne i Hercegovine, člankom II/4. Ustava Bosne i Hercegovine u svezi sa člankom 14. Europske konvencije, člankom 1. Protokola broj 12 uz Europsku konvenciju i člankom 26. Međunarodnog pakta.

35. Tužitelji su pomoćnici pravobranitelja imenovani na radno mjesto rukovodećeg državnog službenika – pomoćnik pravobranitelja, uz određivanje plaće i B6 platnog razreda. Smatraju da su diskriminirani jer im nije osigurano uvećanje plaće na način kako je to regulirano u zakonima o plaćama uposlenika u pravosudnim institucijama. Podnositelj zahtjeva smatra da bi postojala opasnost da se prekrše ustavna prava tužitelja u postupku ako bi prilikom odlučivanja o tužbenom zahtjevu iz tužbe primjenjivao Zakon o plaćama. S obzirom na to da se zahtjevom pokreće pitanje ustavnosti Zakona o plaćama zbog toga što tužiteljima ne osigurava usklađivanje i korigiranje plaće na godišnjoj razini s rastom plaće u BiH, Ustavni sud će Zakon o plaćama ispitati s aspekta diskriminacije.

a) Zabrana diskriminacije

36. S obzirom na to da se tvrdi da do povrede prava na zabranu diskriminacije dolazi na temelju zakona, Ustavni sud će osporenu odredbu ispitati s aspekta članka 1. Protokola broj 12 uz Europsku konvenciju.

37. Članak 1. Protokola broj 12 uz Europsku konvenciju glasi:

Opća zabrana diskriminacije

1. Uživanje svakog prava koje zakon predviđa mora se osigurati bez diskriminacije po bilo kojoj osnovi, kao što su spol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijed, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno podrijetlo, povezanost s nacionalnom manjinom, imovina, rođenje ili drugi status.

2. Javne vlasti ne smiju ni prema kome vršiti diskriminaciju po bilo kojoj osnovi kao što su one spomenute u stavku 1.

38. Ustavni sud naglašava da članak 1. Protokola broj 12 uz Europsku konvenciju sadrži opće načelo zabrane diskriminacije i garantira uživanje svih prava određenih zakonom, bez diskriminacije po bilo kojoj osnovi kao što su spol, rasa, boja kože, jezik, vjera, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno podrijetlo, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje ili drugi status. Dalje, članak 1. Protokola broj 12 uz Europsku konvenciju podrazumijeva i da javni organi nikoga ne mogu diskriminirati prema bilo kojoj osnovi, dakle temeljno načelo nediskriminacije je prošireno i na domaće zakone, a ne samo na prava garantirana Europskom konvencijom, kako to predviđa članak 14. Europske konvencije (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-11/22 od 14. srpnja 2022. godine, točka 38., dostupna na www.ustavnisud.ba).

39. Europski sud za ljudska prava (u daljnjem tekstu: Europski sud) u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine* naglasio je: "Pojam diskriminacije je dosljedno

tumačen u jurisprudenciji Suda u odnosu na članak 14. Konvencije. Jurisprudencija naročito jasno precizira da 'diskriminacija' označava različito postupanje bez objektivnog i razumnog opravdanja prema osobama koje su se našle u sličnom položaju (vidi Europski sud, *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine*, presuda od 22. prosinca 2009. godine, predstavke br. 27996/06 i 34836/06, toč. 42–44. s daljnjim referencama). Autori su koristili isti termin, diskriminacija, u članku 1. Protokola broj 12 uz Europsku konvenciju bez obzira na razlike u širini opsega između tih odredbi. Značenje tog pojma u članku 1. Protokola broj 12 uz Europsku konvenciju trebalo je biti identično tumačenju iz članka 14. (vidi Obrazloženje – *Explanatory Report*) uz Protokol broj 12 Europske konvencije, točka 18.). Sud, prema tome, ne vidi razlog da odstupa od utvrđenog tumačenja 'diskriminacije', navedenog u tekstu, u primjeni istog pojma prema članku 1. Protokola broj 12 uz Europsku konvenciju (u svezi sa sudskom praksom UN-ovog Komiteta za ljudska prava u pogledu članka 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, odredbe koja je slična, ali ne i identična članku 1. Protokola broj 12 uz Europsku konvenciju; vidi *Nowak*, *Komentari CCPR*, Izdavači N. P. Engel, 2005., str. 597–634.; vidi, *op. cit.*, *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine*, točka 55.)."

40. U skladu s tim, slijedeći načela iz članka 14. Europske konvencije, da bi se prema praksi Europskog suda pokrenulo pitanje diskriminacije, mora postojati razlika u postupanju prema osobama u analognim ili relevantno sličnim situacijama (vidi Europski sud, *DH i drugi protiv Češke Republike* [VV], presuda od 13. studenog 2007. godine, predstavka broj 57325/00, točka 175. s daljnjim referencama). Međutim, samo razlike u postupanju na temelju osobnog obilježja (ili "statusa") po kojem se osobe ili grupe osoba razlikuju jedni od drugih mogu pokrenuti pitanje diskriminacije (vidi Europski sud, *Carvalho Pinto de Sousa Morais protiv Portugala*, presuda od 25. srpnja 2017. godine, predstavka broj 17484/15, točka 45. s daljnjim referencama). Europski sud u svojim odlukama dosljedno ukazuje da će se različito postupanje prema osobama u analognim ili relevantno sličnim situacijama smatrati diskriminirajućim samo ako nema objektivno i razumno opravdanje, drugim riječima, ako ne slijedi legitiman cilj ili ako ne postoji razuman odnos proporcionalnosti između upotrijebljenih sredstava i cilja koji se želi ostvariti (vidi Europski sud, *Vallianatos i drugi protiv Grčke* [VV], presuda od 7. studenog 2013. godine, predstavke br. 29381/09 i 32684/09, točka 76. s daljnjim referencama).

b) Primjenjivost navedenih načela na konkretan slučaj

41. S obzirom na navedeno, Ustavni sud će ispitati postoji li u konkretnom slušaju usporedna grupa, odnosno nalaze li se tužitelji u analogno istoj ili sličnoj situaciji s uposlenicima u Ustavnom sudu i pravosudnim institucijama u BiH na način kako je to postavljeno u zahtjevu. U svezi s tim, Ustavni sud ukazuje da pretpostavka dokazivanja analognog položaja ne zahtijeva da referentne grupe budu istovjetne. Podnositelj zahtjeva mora dokazati da je, s obzirom na konkretnu prirodu svog prigovora, bio u relevantno sličnoj situaciji s drugima prema kojima se postupalo drugačije. Europski sud je pojasnio da se elementi koji karakteriziraju različite situacije i utvrđuju koliko su one usporedive moraju ocijeniti s obzirom na predmet spora, cilj sporne odredbe i kontekst u kojem se navodna diskriminacija javlja. Ocjena pitanja nalaze li se dvije osobe ili grupe u usporedivoj situaciji za potrebe analize različitog postupanja i diskriminacije istodobno je specifična i kontekstualna, može se temeljiti samo na objektivnim i provjerljivim elementima, a usporedive situacije moraju se razmotriti kao cjelina, pri čemu se moraju izbjeći izolirani ili rubni aspekti koji bi cijelu analizu učinili umjetnom (vidi Europski sud, *Fábián protiv Mađarske*

[VV], predstavka broj 78117/13, presuda od 5. rujna 2017. godine, točka 113. s daljnjim referencama).

42. Dalje, Ustavni sud podsjeća da ustavni poredak u Bosni i Hercegovini počiva na tome da se javna vlast ne vrši jedinstveno i neograničeno, nego kroz odvojene funkcionalne oblasti. Prema načelu podjele vlasti, državna vlast se dijeli na zakonodavnu i izvršnu, odnosno upravnu i sudsku vlast. Pri tome, država ima legitimno pravo da organizaciju svog sustava ustroji na način kako to ona smatra da je najfunkcionalnije i u njezinom interesu, poštujući, u isto vrijeme, demokratske standarde, uz puno poštovanje svojih međunarodnih obveza, prije svega iz oblasti ljudskih prava i sloboda (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti broj AP-863/04 od 13. rujna 2005. godine, točka 11., dostupna na www.ustavnisud.ba).

43. Zatim, Ustavni sud ukazuje da je u više svojih odluka ponovio stav da suci i tužitelji i određene kategorije stručnog osoblja u pravosudnim institucijama na razini Bosne i Hercegovine iz osporenog zakona nemaju istovrsne naknade kao izabrani dužnosnici, državni službenici, namještenici i ostali uposleni u zakonodavnoj i izvršnoj vlasti na razini Bosne i Hercegovine. Pitanje tih naknada u ostalim institucijama Bosne i Hercegovine regulirano je Zakonom o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12 i 50/12). Ustavni sud je naglasio specifičnost i društveni značaj navedenih kategorija iz osporenog Zakona za svaku državu koja počiva na demokratskim načelima. Zakonodavac mora imati na umu da se njihov neovisni položaj ne može usporediti s bilo kojim drugim kategorijama. Ustavni sud ponovno podsjeća i na *Magna charta* sudaca, kojom se država obvezuje da će osigurati ljudske, materijalne i financijske resurse kako bi se osigurala neovisnost pravosuđa (vidi Ustavni sud, odluke o dopustivosti i meritumu broj U-7/12 od 30. siječnja 2013. godine, točka 52., U-29/13 od 28. ožujka 2014. godine, točka 27., i U-7/21 od 23. rujna 2021. godine, točka 29., dostupne na www.ustavnisud.ba).

44. Također, Ustavni sud podsjeća da se u više svojih odluka, donesenih na temelju članka VI/3.(c) Ustava Bosne i Hercegovine, bavio pitanjem pravnog položaja uposlenika Pravobraniteljstva u odnosu na uposlenike drugih institucija u pogledu postojanja usporedne grupe. Ustavni sud je u Odluci broj U-20/25 od 22. siječnja 2026. godine (točka 32., dostupna na www.ustavnisud.ba) utvrdio da su "Pravobraniteljstvo BiH i Agencija za zaštitu osobnih podataka u BiH uspostavljeni različitim zakonima, da su njihove ovlasti, nadležnosti i zadaci također propisani različitim zakonima iz kojih proizlazi da se njihove ovlasti, nadležnosti i poslovi koje obavljaju razlikuju [...]. Naime, radi se o različitim poslovima koji se obavljaju u različitim uvjetima rada shodno propisima po kojima obavljaju zakonom utvrđene poslove, pri čemu država uživa široko polje procjene u reguliranju uvjeta za priznavanje prava na dodatak na plaću s obzirom na specifične uvjete radnog mjesta. Ustavni sud na temelju navedenih razmatranja utvrđuje da uposlenici Pravobraniteljstva BiH i uposleni u Agenciji, kao ni uposleni u ostalim kategorijama iz članka 26. stavak (1) toč. b), d) i e) Zakona o plaćama ne čine relevantno usporedive grupe za potrebe razmatranja navoda o diskriminaciji". U Odluci broj U-3/25 od 22. siječnja 2026. godine (točka 57., dostupna na www.ustavnisud.ba) Ustavni sud je, između ostalog, istaknuo "da se, za razliku od Pravobraniteljstva BiH, kada su u pitanju predsjednik Suda BiH i glavni tužitelj Tužiteljstva BiH, radi o institucijama javne vlasti isključivo pravosudnog karaktera s nadležnostima propisanim posebnim zakonima (Zakon o Sudu BiH, Zakon o Tužiteljstvu BiH i Zakon o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću BiH). Dakle, radi se o posebnim pravosudnim funkcijama čija su imenovanja/razrješenja, odgovornost i ostali segmenti u svezi s njihovim statusom izvan djelokruga kontrole izvršnih organa vlasti, a što nije slučaj s Pravobraniteljstvom BiH.

Stoga, proizlazi da predsjednik Suda BiH i glavni tužitelj Tužiteljstva BiH ne mogu biti usporedne grupe u konkretnom slučaju, kako to smatra podnositelj zahtjeva".

45. Vraćajući se na konkretan predmet, Ustavni sud podsjeća da je Pravobraniteljstvo organ javne vlasti utemeljen s ciljem da se državi osigura mogućnost efikasne zakonske zaštite i zastupanje u pogledu zaštite njezinih nadležnosti, interesa i prava utvrđenih Ustavom Bosne i Hercegovine. To podrazumijeva vršenje poslova pravne zaštite imovine i imovinskih interesa Bosne i Hercegovine, njezinih institucija i drugih organizacija koje se financiraju iz proračuna Bosne i Hercegovine. Dalje, Ustavni sud podsjeća da su tužitelji pomoćnici pravobranitelja, odnosno državni službenici u statusu rukovodećeg državnog službenika (s pravima i dužnostima pomoćnika ministra). Njihov se radnopravni status uređuje Zakonom o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine, kako je to propisano odredbom članka 8. Zakona o Pravobraniteljstvu. S obzirom na to, njihove su plaće i naknade regulirane Zakonom o plaćama.

46. S druge strane, dio uposlenika koji su u postupku označeni kao usporedna grupa su uposlenici u pravosudnim institucijama u BiH utemeljenim da vrše sudbenu i tužiteljsku vlast na različitim razinama u BiH. Dakle, radi se o institucijama javne vlasti isključivo pravosudnog karaktera, koje imaju nadležnosti, prava i dužnosti uposlenika propisane posebnim zakonima (Zakon o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću BiH, Zakon o Sudu BiH, Zakon o Tužiteljstvu BiH, Zakon o sudovima u Federaciji BiH, Zakon o sudovima RS, Zakon o sudovima Brčko distrikta, zakoni o plaćama i drugim naknadama u sudbenim i tužiteljskim institucijama na razini Bosne i Hercegovine, FBiH, RS i Brčko distrikta, Zakon o Federalnom tužiteljstvu FBiH).

47. Također, u odnosu na uposlenike u Ustavnom sudu, Ustavni sud podsjeća da, prema Ustavu Bosne i Hercegovine, Ustavni sud ima posebno i ustavnopravno samostalno mjesto u sustavu državne vlasti, pri čemu su njegove nadležnosti izričito određene čl. IV/3., VI/3. i VI/4. Ustava Bosne i Hercegovine. Iz strukture tih ustavnih odredaba proizlazi da Ustavni sud nije dio redovnog pravosuđa, nego posebni ustavnosudski organ čija je osnovna zadaća podržavanje Ustava Bosne i Hercegovine kroz vršenje Ustavom određenih nadležnosti. Ustavni sud ima sedam vidova nadležnosti (sporovi sukoba nadležnosti, ocjena ustavnosti zakona, ocjena ustavnosti specijalnih paralelnih odnosa entiteta sa susjednim državama, apelacijska jurisdikcija, prosljeđivanje pitanja od drugih sudova, deblokada Parlamentarne skupštine, zaštita statusa i ovlasti Brčko distrikta), što znači i diferencirane postupke, te specificirane odluke ovisno o vrsti nadležnosti i prirodi sporova.

48. Ustavni sud prihvata da su poslovi koje obavljaju pomoćnici pravobranitelja po svojoj naravi složeni, stručni i odgovorni, kao i to da je zakonodavac propisao stroge uvjete za njihovo obavljanje, uključujući i uvjete u pogledu stručne spremlje, iskustva i profesionalnih kompetencija. Međutim, ta okolnost sama po sebi nije dovoljna da se pomoćnici pravobranitelja dovedu u relevantno istovjetan ili analogni usporediv položaj s uposlenicima u Ustavnom sudu ili uposlenicima u pravosudnim institucijama u BiH. Ovo iz razloga što se pri ocjeni diskriminacije ne polazi samo od formalne sličnosti složenosti poslova, nego od stvarne usporedivosti pravnog statusa, prirode poslova, uvjeta rada i institucionalne funkcije.

49. U tom smislu, iz ustavno-zakonskog uređenja Pravobraniteljstva i pravosudnih institucija u BiH proizlazi da se radi o različitim organima vlasti, uspostavljenim radi ostvarivanja različitih javnih ciljeva: Pravobraniteljstvo štiti imovinske i pravne interese BiH i zastupa državu pred sudovima i drugim tijelima, dok pravosudne institucije vrše sudsku vlast i odlučuju o pravima, obvezama i odgovornostima u sudskom postupku. Osim toga, poslovi koje obavljaju pomoćnici pravobranitelja ne mogu se izjednačiti ni s poslovima koji se obavljaju u Ustavnom sudu. Ovo

iz razloga što Ustavni sud u okviru svoje nadležnosti odlučuje o navedenih sedam vidova nadležnosti. Uposlenici u Ustavnom sudu obavljaju poslove koji su neposredno vezani za ustavnosudsko odlučivanje, kao i pravnu analizu ustavnih pitanja, izradu nacrti, pripremu sjednica i stručnu podršku sucima u vršenju njihove ustavne funkcije. Dakle, radi se o bitno različitim institucionalnim ulogama, različitom predmetu rada, različitim procesima odlučivanja i različitim stupnju odgovornosti.

50. Ustavni sud naglašava da te razlike nisu samo formalne, nego se odnose na samu suštinu funkcionalnog položaja tih institucija u ustavnom poretku. Stoga, iako pomoćnici pravobranitelja, uposlenici u Ustavnom sudu i uposlenici u pravosudnim institucijama u BiH obavljaju visokostručne pravne poslove, ta okolnost sama po sebi nije dovoljna da se zaključi da su njihove pozicije relevantno usporedive. Naime, Ustavni sud je u svojoj praksi više puta naglasio da se za potrebe članka 14. Europske konvencije i odgovarajućih ustavnih garancija prvo mora utvrditi jesu li relevantne situacije zaista usporedive, pri čemu razlike koje proizlaze iz različitih djelatnosti i različitih funkcija mogu isključiti postojanje usporedive grupe. Ustavni sud dodatno naglašava da država uživa široko polje procjene pri uređivanju sustava plaća, naknada i drugih materijalnih prava uposlenih u različitim institucijama, naročito kada je riječ o različitim funkcijama koje te institucije vrše u okviru ustavnog poretka. Stoga, činjenica da i pomoćnici pravobranitelja, uposlenici u pravosudnim institucijama u BiH i uposlenici u Ustavnom sudu obavljaju pravno zahtjevne poslove ne znači da čine relevantno usporedive grupe za svrhe ispitivanja navoda o diskriminaciji budući da su njihove funkcije, institucionalni ciljevi i uvjeti rada različiti.

51. Osim toga, Ustavni sud podsjeća da se odredbom članka 1. Zakona o plaćama uređuju plaće i naknade uposlenika, imenovanih i izabranih osoba u institucijama Bosne i Hercegovine, izuzev plaća i naknada sudaca, tužitelja i određenih kategorija stručnog osoblja u pravosudnim institucijama koje se uređuju posebnim zakonom. Već iz te odredbe proizlazi da zakonodavac nije uspostavio jedinstven sustav za sve osobe koje se financiraju iz proračuna institucija Bosne i Hercegovine, nego je iz općeg sustava izuzeo kategorije čiji se status, plaće i naknade uređuju posebnim propisom. Za uposlenike na koje se primjenjuje Zakon o plaćama osnovna plaća se, prema članku 6., utvrđuje množenjem osnovice za obračun plaće i pripadajućeg koeficijenta. Člankom 7. tog Zakona propisano je da osnovicu podzakonskim aktom utvrđuje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, uz zakonsko ograničenje da ona ne može biti manja od 50 % prosječne mjesečne neto plaće u Bosni i Hercegovini iskazane na godišnjoj razini za relevantnu kalendarsku godinu. Nasuprot tome, zakonima o plaćama i drugim naknadama u sudbenim i tužiteljskim institucijama propisane su osnovne mjesečne plaće u neto iznosu za suce i tužitelje, kao i za određene kategorije stručnog osoblja u pravosudnim institucijama. S druge strane, plaće sudaca i drugih uposlenika u Ustavnom sudu uređene su aktima Ustavnog suda budući da Ustavni sud u nedostatku ustavnih zakona potpuno neovisno odlučuje o vlastitoj organizaciji i funkcioniranju (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-6/06 od 29. ožujka 2008. godine, točka 30., dostupna na www.ustavnisud.ba).

52. Iz navedenog pravnog okvira proizlazi da se plaće uposlenika u pravosudnim institucijama i u Ustavnom sudu ne određuju prema istom normativnom modelu kao plaće uposlenika na koje se primjenjuje Zakon o plaćama. Za uposlenike u pravosudnim institucijama i u Ustavnom sudu zakon propisuje osnovnu mjesečnu plaću za pojedine funkcije ili kategorije stručnog osoblja, odnosno određuje raspon u kojem se ta plaća može kretati. Visina plaće je regulirana tako da se osnovna plaća godišnje korigira za postotak povećanja prosječne mjesečne neto plaće u Bosni i Hercegovini. Za uposlenike čije su plaće regulirane Zakonom o plaćama osnovna plaća nije određena u fiksnom

износу за конкретну функцију, него се обрачунава примјеном слjedeће формуле: основца за обрачун плаће помножена с припадајућим коефицијентом. Висина основне плаће оvisи о промјени основце коју утврђује Вјеће министара, при чему закон основцу такође веже за просјечну плаћу у Босни и Херцеговини. Дакле, Уставни суд сматра релевантним указати и на чињеницу да ни код правобранитеља висина плаће није у потпуности одређена као непромјенљив, односно фиксни износ који је неовисан о опћим кретањима плаћа у Босни и Херцеговини. Напротив, и за ту категорију особа успостављена је веза између висине основне плаће и кретања просјечне мјесечне нето плаће у Босни и Херцеговини, тако да се повећањем просјечне плаће повећава и основна плаћа правобранитеља. Стога, иако се плаће правобранитеља формално не утврђују примјеном исте формуле као плаће уписаника у правосудју у БиХ и Уставном суду, у оба система постоји одређени механизам усклађивања висине плаће с опћим кретањем плаћа у Босни и Херцеговини. Међутим, различит модел одређивања плаће, сам по себи, не значи да је свака разлика у плаћама уставноправно недопуштена. Различит начин одређивања плаћа је показатељ нормативне разлике између уписаника у правосудним институцијама и у Уставном суду у односу на уписанике на које се примјењује Закон о плаћама. Таква нормативна разлика не може се сматрати случајном или искључиво техничком. Она одражава различитост правног положаја, функције и одговорности категорија на које се ти прописи односе.

53. Имајући у виду наведено, Уставни суд нема основу за закључак да помоћници правобранитеља и уписаници у правосудним институцијама у БиХ те у Уставном суду представљају релевантно успоредиве категорије. Стога се наводи о дискриминацији из чланка 1. Протокола број 12 уз Европску конвенцију указују неутемељеним.

54. Подносилац захтјева се позвао на неусклађеност оспорене одредбе са чланком II/4. Устава Босне и Херцеговине и чланком 14. Европске конвенције. Међутим, све оно што је наведено у односу на чланак 1. Протокола број 12 уз Европску конвенцију односи се и на наведене чланке. Стога су оспорене одредбе у складу и са чланком II/4. Устава Босне и Херцеговине, као и чланком 14. Европске конвенције.

Остали наводи

55. Уставни суд запажа да се подносилац захтјева позвао на неуслађеност Закона о плаћама са чланком I/2. Устава Босне и Херцеговине и чланком 26. Међународног пакта, а да није навео нити један разлог којим би поткријепио те наводе како би Уставни суд био у прилици испитати их.

VII. Закључак

56. Уставни суд закључује да је Закон о плаћама у складу с одредбама чланка II/4. Устава Босне и Херцеговине у свежи са чланком 14. Европске конвенције и чланком 1. Протокола број 12 уз Европску конвенцију.

57. На основу чланка 59. ст. (1) и (3) Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

58. Према чланку VI/5. Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обвезујуће.

Предсједник
Уставног суда Босне и Херцеговине
Mirsad Ćeman, v. г.

Уставни суд Босне и Херцеговине у пленарном сазиву, у предмету број У-36/25, рјешавајући захтјев Суда Босне и Херцеговине (судија Нада Папо), на основу члана VI/3.л) Устава Босне и Херцеговине, члана 57. став (2) тачка б) и члана 59. ст. (1) и (3) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине – пречишћени текст ("Службени гласник Босне и Херцеговине" бр. 94/14, 47/23 и 41/24), у саставу:

Мирсад Ћеман, предсједник
Валерија Галић, потпредсједница
Angelika Nußberger, потпредсједница
Helen Keller, судија
Ledi Bianku, судија
Марин Вукоја, судија
Лариса Велић, судија

на сједници одржаној 24. септембра 2026. године донио

је

ОДЛУКУ О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Одлучујући о захтјеву Суда Босне и Херцеговине (судија Нада Папо) за оцјену компатибилности Закона о платама и накнадама у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" бр. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17, 25/18, 32/20, 65/20, 59/22, 20/25 и 30/25),

утврђује се да је Закон о платама и накнадама у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" бр. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17, 25/18, 32/20, 65/20, 59/22, 20/25 и 30/25) у складу са чланом II/4. Устава Босне и Херцеговине у вези са чланом 14. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода и чланом 1. Протокола број 12 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и "Службеном гласнику Брчко дистрикта Босне и Херцеговине".

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Увод

1. Суд Босне и Херцеговине (судија Нада Папо; у даљњем тексту: подносилац захтјева) поднио је 31. октобра 2025. године Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уставни суд) захтјев за оцјену компатибилности Закона о платама и накнадама у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник Босне и Херцеговине" бр. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17, 25/18, 32/20, 65/20, 59/22, 20/25 и 30/25; у даљњем тексту: Закон о платама) с одредбама чл. I/2. и II/4. Устава Босне и Херцеговине, у вези с одредбама члана 14. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљњем тексту: Европска конвенција), члана 1. Протокола број 12 уз Европску конвенцију, као и чланом 26. Међународног пакта о грађанским и политичким правима (у даљњем тексту: Међународни пакт).

II. Поступак пред Уставним судом

2. На основу члана 23. став (2) Правила Уставног суда, од Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Дом народа) и Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Представнички дом) затражено је 5. и 6. маја 2025. године да доставе одговоре на захтјев у року од 30 дана од пријема дописа.

3. Представнички дом је одговор на захтјев доставио 30. јуна 2026. године, а Дом народа 4. јуна 2026. године.

III. Захтјев

а) Предмет поводом којег је захтјев покренут

4. Подносилац захтјева је навео да се пред тим судом води парнични поступак у правној ствари тужиоца С. К. и других (у даљњем тексту: тужиоци) против Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: БиХ), коју заступа законски заступник Правобранилаштво БиХ (у даљњем тексту:

Правобранилаштво), ради утврђења дискриминације. Тужбени захтјев гласи:

Утврђује се да је тужена, континуираним неусклађивањем и некоригирањем плаће тужитељима на годишњем нивоу с растом плаће у БиХ, повриједила право на једнако поступање према тужитељима у односу на: уопштенике суђе Уставног суда, председника Уставног суда, суђе Суда БиХ, шефове одјела Суда БиХ, председника Суда БиХ, тужитеље Тужитељства БиХ, шефове одјека Тужитељства БиХ, главног тужитеља Тужитељства БиХ, генералног секретара Уставног суда БиХ, директора Секретаријата ВСТВ-а БиХ, регистрара Уставног суда БиХ, регистрара Суда БиХ и замјеника директора Секретаријата ВСТВ-а БиХ, генералног секретара Суда БиХ, секретара Тужитељства БиХ, дисциплинског тужитеља Секретаријата ВСТВ-а БиХ, шефове одјела Уставног суда БиХ, више правне савјетнике Уставног суда БиХ, шефове одјела и више правне савјетнике Секретаријата ВСТВ-а БиХ, правне савјетнике Уставног суда БиХ, помоћника генералног секретара Суда БиХ, правне савјетнике Суда БиХ и правне савјетнике и замјенике шефова одјељења ВСТВ-а БиХ, стручне сараднике Уставног суда БиХ, стручне сараднике и секретаре одјељења Суда БиХ, стручне сараднике/помоћнике тужитеља у Тужитељству БиХ, правнике/стручне особље Секретаријата ВСТВ БиХ, суђе опћинских судова, шефове одјељења опћинских судова, председнике основних судова, председнике опћинских судова, суђе кантоналних судова, шефове одјељења кантоналних судова, председнике кантоналних судова, суђе Врховног суда Федерације БиХ, шефове одјељења Врховног суда Федерације БиХ, председника Врховног суда Федерације БиХ, тужитеље кантоналних тужитељстава, шефове одјека кантоналних тужитељстава, замјенике главног тужитеља кантоналних тужитељстава, главне тужитеље кантоналних тужитељстава, тужитеље Тужитељства Федерације БиХ, замјенике главног тужитеља Тужитељства Федерације БиХ, главног тужитеља Тужитељства Федерације БиХ, стручне сараднике који обављају судачку функцију, судске стручне савјетнике у Врховном суду Федерације БиХ којима је право на увећање потврђено Одлуком Уставног суда БиХ број У-12/23 од 28. 09. 2023. године; те судске стручне сараднике у Кантоналном суду у Сарајеву који су распоређени у судска одјељења и обављају најсложеније послове а којима је право на увећање потврђено Одлуком Уставног суда БиХ број 0-7/24 од 19. 09. 2024. године, па се налаже туженој да у року од 15 дана рачунајући од дана правомоћности ове пресуде изврши радње којима се уклања дискриминација, тако што ће тужени ускладити и коригирати плаће тужитељима на годишњем нивоу са растом плаће у БиХ, те тако што ће тужени надокнадити тужитељима материјалну штету која је настала и која се састоји у разлици између исплаћене плаће и плаће која би била исплаћена да је тужена приликом обрачуна и исплате плаћа тужитељима вршила усклађивање и коригирање те плаће са растом плаће у БиХ, слиједом чега се налаже туженој да на име претрпљене штете исплати тужитељима одговарајуће износе увећане за законске тазетне камате.

Забрањује се туженој да на напријед утврђени или други сличан начин врши дискриминацију тужитеља.

Обавезује се тужена да тужитељима надокнади трошкове парничног поступка, и све напријед наведено изврши у року од 15 дана рачунајући од дана правомоћности пресуде.

5. Из чињеница предмета произлази да су сви тужиоци помоћници правобраниоца који су именовани на радно мјесто руководећег државног службеника – помоћник правобраниоца, уз одређивање плате и Б6 платног разреда. Тужиоци су

навели да им није обезбијеђено увећање плате на начин како је то регулисано одредбом члана 6. Закона о платама и другим накнадама у судским и тужилачким институцијама на нивоу Босне и Херцеговине, односно члана 6. Закона о платама и другим накнадама судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине, те члана 6. Закона о платама и накнадама судија и јавних тужилаца у Републици Српској, а то увећање се примјењује како на тужиоце и судије тако и на друге запосленике, због чега сматрају да су дискриминисани.

6. У тужби су навели да је Парламентарна скупштина БиХ чланом 6. наведених закона прописала право на увећање плате запосленицима који обављају исте, сличне или чак једноставније послове него тужиоци. Сматрају да то произлази из члана 18. Закона о платама и другим накнадама у судским и тужилачким институцијама на нивоу Босне и Херцеговине, којим је прописано да се "чл. 5–7, члан 8. ст. 2, 4. и 5, члан 9. и чл. 11–15. примјењују на све категорије особља из члана 17. Закона о платама, при чему се члан 17. тачка ф. Закона односи на правне савјетнике Уставног суда, помоћника генералног секретара Суда Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Суд БиХ), правне савјетнике Суда БиХ и правне савјетнике и замјенике шефова одјељења Високог судског и тужилачког савјета БиХ (у даљњем тексту: ВСТС)".

7. Даље су навели да је Уставни суд донио Одлуку број У-12/23 од 28. септембра 2023. године којом је утврдио да члан 20. Закона о платама и накнадама у органима власти Федерације Босне и Херцеговине, у дијелу IV, у аLINEИ којом је прописано: "стручни судски савјетници у Врховном суду Федерације БиХ", није у складу са чланом II/4. Устава БиХ, чланом 1. Протокола број 12 уз Европску конвенцију и чланом 26. Међународног пакта о грађанским и политичким правима. Истакли су да је у тој одлуци Уставни суд утврдио да су правни савјетници Правног одјела у Суду БиХ адекватна упоредна група у односу на стручне савјетнике у Врховном суду Федерације БиХ и да је оспорена одредба дискриминацију јер онемогућава да се плата стручних савјетника у Врховном суду коригује за проценат повећања просјечне мјесечне нето плате у БиХ. Дакле, наводе да је Уставни суд, везано за стручне савјетнике у Врховном суду који обављају једноставније и мање одговорне послове него тужиоци, утврдио да су та лица дискриминисана јер законодавац није прописао увећање њихове плате за проценат увећања нето плате на нивоу БиХ. Даље, тужиоци су у прилог својој тврдњи да су дискриминисани указали на Одлуку Уставног суда број У-7/24 од 19. септембра 2024. године донесену у односу на судске стручне сараднике у Кантоналном суду који обављају најсложеније правне послове из основне дјелатности суда. Указали су и да је Уставни суд у својој пракси континуирано утврђивао дискриминацију у ситуацијама када су стручни сарадници у суду или тужилаштву само због статуса различито третирани у односу на судије, тужиоце, председника суда или главног тужиоца (одлуке Уставног суда у предметима бр. У-7/12, У-29/13, У-22/22, АП-2985/19 и др.).

8. Тужиоци су указали да су права и обавезе Правобранилаштва и његових запосленика прописани Законом о Правобранилаштву БиХ. Чланом 2. став 1. наведеног закона прописано је да функцију Правобранилаштва у складу с Уставом БиХ и на основу закона БиХ врше правобранилац, два замјеника и више помоћника правобраниоца. У ставу 7. члана 2. прописано је да помоћници правобраниоца пред судом и другим органима имају овлашћења која им одреди правобранилац. С обзиром на то, само помоћници правобраниоца и његови замјеници заступају и предузимају све правне радње и држе да је то општепознато. Даље, указали су да је Класификацијом дјелатности БиХ прописано да судске и правосудне дјелатности чине дјелатност број 84.23. Тај разред

укључује и савјетовање и заступање у име државних органа, тумачење закона и друге радње које предузима правобранилаштво. Указали су и да, поред тога што је разредом 84.23 обухваћена дјелатност не само суда већ и тужилаштва и правобранилаштва, сличност између тих органа постоји и у односу на услове који су прописани за рад у тим органима. У вези с тим, навели су да је чланом 3. став 2. Закона о Правобранилаштву прописано да "за помоћника правобраниоца може бити именован држављанин БиХ који је дипломирани правник и има положен правосудни испит и искуство у раду у правосудним органима, адвокатури и другим државним органима, предузећима (друштвима) и другим правним лицима у трајању од најмање пет година након положеног правосудног испита, који је радећи у тим органима и правним лицима стекао висок углед правног стручњака".

9. Даље, тужиоци су указали на одредбе Закона о ВСТС-у којима су прописани услови за именовање на позицију судија окружних судова у Републици Српској и кантоналних судова у Федерацији БиХ (најмање пет година искуства у раду као судије, тужиоци, адвокати или друго релевантно правно искуство, након положеног правосудног испита). Осим тога, позвали су се и на одредбе које се односе на услове прописане за судије основних судова у Републици Српској, Основног суда Брчко дистрикта БиХ те општинских судова у Федерацији БиХ, као и на одредбе које се односе на окружне и кантоналне главне тужиоце и замјенике главног тужиоца, као и главног тужиоца и замјеника главног тужиоца Тужилаштва Брчко дистрикта БиХ. У вези с тим су истакли да, за разлику од судија кантоналних и окружних судова те окружних и кантоналних тужилаштава који морају имати исти број година искуства као и помоћници правобраниоца, судије општинског суда и основног суда могу имати двије године мање искуства за именовање, што се односи и на стручне сараднике. Стога тужиоци сматрају да поред тога што упоредна група у односу на питање које је предмет овог спора могу бити (поред осталог) судије кантоналних, окружних, општинских и основних судова, то могу бити и стручни савјетници и сарадници у суду и у тужилаштву, али и правници, односно стручно особље Секретаријата ВСТС-а који не обављају правосудну функцију.

10. Даље, тужиоци су указали да је одредбом члана 13. Закона о Правобранилаштву БиХ прописана надлежност Правобранилаштва, и то да "Правобранилаштво врши послове правног савјетовања и законског заступања БиХ пред судовима и другим органима у БиХ и иностранству, врши послове правне заштите имовине и имовинских интереса БиХ, њених институција и других организација БиХ које се финансирају из буџета институција БиХ, заступа Савјет министара БиХ пред Уставним судом БиХ и др."

11. У том смислу, у односу на упоредне категорије тужиоци су указали на опис послова правних савјетника у Уставном суду. Такође, указали су да је Правилником о раду Суда БиХ у члану 37. став 2. тачка 2. прописано да ће се "основна мјесечна плата утврђена овим ставом кориговати на годишњем основу за проценат повећања просјечне нето плате у БиХ, у складу са Законом, уз напомену да се та одредба односи на регистрара, генералног секретара, помоћника генералног секретара, правне савјетнике, руководиоце одјела и др.". Указали су и на одредбе тог правилника којима је прописан опис послова запосленика у Правном одјелу, и то правних савјетника и стручних сарадника, генералног секретара Суда БиХ, те секретара одјељења у Суду БиХ. Надаље, тужиоци су указали на одредбе Правилника о унутрашњој организацији Тужилаштва Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Тужилаштво БиХ) којима је прописан опис

послова запосленика у Тужилаштву БиХ, и то за позиције стручног савјетника, сарадника, правника у Канцеларији шефа Кабинета главног тужиоца. Указано је и на одредбе Закона о судовима у Федерацији БиХ и Закона о судовима РС којима је прописан опис послова стручних сарадника у судовима у Федерацији БиХ и РС.

12. На крају, тужиоци су у тужби навели да је евидентно да помоћници правобраниоца треба да испуњавају исте или строже услове за рад у односу на судије општинског, основног, кантоналног, те окружног суда, односно стручне сараднике и савјетнике у судовима и тужилаштвима, те тужиоце кантоналних и окружних тужилаштава. Истичу да је Парламентарна скупштина БиХ донијела Закон о платама којим је пропустила да уреди питање висине плате помоћника правобраниоца, односно платни ранг, тако да помоћници од дана ступања на снагу тог закона па до дана подношења тужбе примају једнаку плату као и помоћник министра. Међутим, за позицију помоћника правобраниоца није прописано ни право на повећање плате, на које побројана лица из упоредних група имају право.

б) Наводи из захтјева

13. Подносилац захтјева сматра да би постојала опасност да се прекрше уставна права тужилаца у поступку ако би приликом одлучивања о тужбеном захтјеву у овом предмету примјењивао Закон о платама. Стога је предложено да Уставни суд, ако утврди неусклађеност Закона о платама с Уставом Босне и Херцеговине и Европском конвенцијом, наложи Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине да, у складу са чланом 61. став (4) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, најкасније у року од шест мјесеци од дана објављивања ове одлуке у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине" усклади поменути закон с одредбама члана II/4. Устава Босне и Херцеговине и члана 1. Протокола број 12 уз Европску конвенцију тако што ће допунити Закон у члану 11. одредбом која тужиоцима обезбјеђује тражено право.

ц) Одговори на захтјев

14. Дом народа је навео да је Уставноправна комисија размотрила захтјев и једногласно одлучила да одлуку о захтјеву препусти Уставном суду.

15. Представнички дом је навео да је Уставноправна комисија размотрила захтјев и констатовала да је донијела Закон о платама и да ће одлуку у конкретном предмету донијети Уставни суд.

IV. Релевантни прописи

16. **Закон о платама и накнадама у институцијама Босне и Херцеговине** ("Службени гласник БиХ" бр. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17, 25/18, 32/20, 65/20, 59/22, 20/25, 30/25 и 41/26)

За потребе ове одлуке користи се неслужбени пречишћени текст сачињен у Уставном суду, који гласи:

Члан 1.

(Предмет)

Овим законом уређују се плате и накнаде запослених, именованих и изабраних лица у институцијама Босне и Херцеговине, које се финансирају из буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине, изузев плата и накнада судија, тужилаца и одређених категорија стручног особља у правосудним институцијама, које се уређују посебним законом.

Члан 5.

(Плата)

(1) Плата запослених утврђује се у бруто и нето износу.

(2) Плата у бруто износу обухвата нето плату, порезе и доприносе.

(3) Плата у нето износу састоји се од основне плате, додатка на плату и награде.

Члан 6.

(Утврђивање основне плате)

Основна плата утврђује се множењем основнице за обрачун плате и припадајућег коефицијента.

Члан 7. став 1.

(Основница за обрачун плата)

(1) Основницу за обрачун плате утврђује Савјет министара Босне и Херцеговине подзаконским актом, с тим да она не може бити мања од 50% просјечне мјесечне нето плате у Босни и Херцеговини исказане на годишњем нивоу за календарску годину која двије фискалне године претходи години у којој ће се основница примјењивати. Основницу за обрачун плате Савјет министара Босне и Херцеговине утврђује до 30. јуна текуће године за наредну годину.

Члан 11.

(Платни разреди и коефицијенти за државне службенике)

Платни разред	Радио мјесто	Коефицијенти					
		Нулта	1	2	3	4	5
B1	Стручни сарадник	2,30	2,37	2,40	2,45	2,48	2,53
B2	Виши стручни сарадник	2,55	2,60	2,65	2,70	2,73	2,80
B3	Стручни савјетник	2,93	3,00	3,10	3,20	3,30	3,40
B4	Шеф одјека, шеф групе у Управи за индиректно опорезивање БиХ	3,25	3,35	3,50	3,70	3,90	4,10
B5	Помоћник руководиоца управне организације, секретар управне организације, шеф основне организационе јединице Предсједништва БиХ, шеф одјека у Управи за индиректно опорезивање БиХ, шеф јединице унутрашње ревизије	3,55	3,67	3,79	3,91	4,04	4,18
B6	Помоћник министра	4,20	4,35	4,50	4,65	4,80	4,95
B7	Секретар министарства, замјеник руководиоца управне организације, секретар са посебним задатком, секретар у Предсједништву БиХ	4,50	4,65	4,80	4,96	5,11	5,30
B8	Директор управне организације, директор сталног тијела Савјета министара БиХ, помоћник директора Управе за индиректно опорезивање БиХ	5,51	5,69	5,88	6,07	6,28	6,48
B9	Генерални секретар Предсједништва БиХ	6,50					

17. Одлука о висини основнице за обрачун плате запосленим у институцијама Босне и Херцеговине за 2026. годину ("Службене новине БиХ" број 48/25) у релевантном дијелу гласи:

Члан 1.

(Предмет Одлуке)

Овом одлуком утврђује се висина основнице за обрачун плате запосленим у институцијама Босне и Херцеговине за 2026. годину.

Члан 2.

(Висина основнице)

Основница за обрачун плате запосленим у институцијама Босне и Херцеговине за 2026. годину утврђује се у износу од 690,86 КМ.

18. Одлука о висини основнице за обрачун плате запосленим у институцијама Босне и Херцеговине за 2025. годину ("Службене новине БиХ" број 89/24) у релевантном дијелу гласи:

Члан 1.

(Предмет Одлуке)

Овом одлуком утврђује се висина основнице за обрачун плате запосленим у институцијама Босне и Херцеговине за 2025. годину у складу са чланом 7. став (1) Закона о платама и накнадама у институцијама Босне и Херцеговине.

Члан 2.

(Висина основнице)

Основница за обрачун плате запосленим у институцијама Босне и Херцеговине за 2025. годину утврђује се у износу од 631,50 КМ.

19. Одлука о висини основнице за обрачун плате запосленим у институцијама Босне и Херцеговине за 2024. годину ("Службене новине Босне и Херцеговине" број 52/24) у релевантном дијелу гласи:

Члан 1.

(Предмет Одлуке)

Овом Одлуком утврђује се висина основнице за обрачун плате запосленим у институцијама Босне и Херцеговине за 2024. годину у складу са чланом 7. став (1) Закона о платама и накнадама у институцијама Босне и Херцеговине.

Члан 2.

(Висина основнице)

Основница за обрачун плате запосленим у институцијама Босне и Херцеговине за 2024. годину утврђује се у износу од 600,00 КМ.

20. Закон о платама и другим накнадама у судским и тужилачким институцијама на нивоу Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" бр. 90/05, 32/07, 17/13 – одлука УСБиХ, 5/14 – рјешење УСБиХ, 40/14 – одлука УСБиХ, 48/15 – рјешење УСБиХ, 77/20, 9/23 – одлука УСБиХ, 29/23 – одлука УСБиХ, 68/24 – одлука УСБиХ, 79/24 и 6/25 – одлука УСБиХ) у релевантном дијелу гласи:

Члан 1.

Оквир Закона

Овим Законом утврђују се плате, накнаде и одређена материјална права судија и тужилаца и одређених категорија стручног особља у правосудним институцијама на нивоу Босне и Херцеговине.

Члан 6.

Регулисање основне мјесечне плате

1. Плате прописане чланом 2., 3. и 4. овог Закона неће се повећавати све док просјечна мјесечна нето плата у Босни и Херцеговини израчуната за календарску годину не достигне или не пређе износ од 800 КМ.

2. Почевши од године која уследи након године у којој просјечна мјесечна нето плата у Босни и Херцеговини израчуната за календарску годину по први пут достигне или пређе износ од 800 КМ, основна мјесечна плата судија и тужилаца прописана чланом 2. односно 3. и 4. ће се годишње кориговати за проценат повећања просјечне мјесечне нето плате у Босни и Херцеговини.

3. Проценат повећања из става 2. овог члана израчунаће се тако што ће се упоредити просјечна мјесечна нето плата у Босни и Херцеговини за календарску годину са просјечном мјесечном нето платом у Босни и Херцеговини из претходне календарске године.

4. У случају да се у некој години просјечна мјесечна нето плата у Босни и Херцеговини израчуната за календарску годину смањи, основна мјесечна плата судија и тужилаца остаје иста и неће се поново повећавати све док просјечна мјесечна нето плата у Босни и Херцеговини израчуната за календарску годину не достигне највиши ниво од првог повећања плата у складу са ставом 2. овог члана. Након

тога, плате судија и тужилаца се повећавају у складу са ставом 2. овог члана.

5. Просјечна мјесечна нето плата је она плата коју објави Агенција за статистику Босне и Херцеговине.

21. Закон о платама и другим накнадама судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине ФБиХ" бр. 72/05, 22/09, 55/13, 27/12 – одлука УСФБиХ и 55/13, 55/17 – одлука УСФБиХ, 90/21 – одлука УСБиХ, 64/22 – рјешење УСБиХ и 61/22) у релевантном дијелу гласи:

Члан 1.

Оквир Закона

Овим Законом утврђују се плате, накнаде и друга материјална права судија, тужилаца и стручних сарадника у Федерацији Босне и Херцеговине.

Члан 6.

Регулисање основне мјесечне плате

1. Плате прописане чланом 2., 3. и 4. овог Закона неће се повећавати све док просјечна мјесечна нето плата у Босни и Херцеговини израчуната за календарску годину не достигне или не пређе износ од 800 КМ.

2. Почевши од године која услједи након године у којој просјечна мјесечна нето плата у Босни и Херцеговини израчуната за календарску годину по први пут достигне или пређе износ од 800 КМ, основна мјесечна плата судија и тужилаца и стручних сарадника прописана чланом 2., 3. односно 4. ће се годишње кориговати за проценат повећања просјечне мјесечне нето плате у Босни и Херцеговини.

3. Проценат повећања из става 2. овог члана израчунаће се тако што ће се упоредити просјечна мјесечна нето плата у Босни и Херцеговини за календарску годину са просјечном мјесечном нето платом у Босни и Херцеговини из претходне календарске године.

4. У случају да се у некој години просјечна мјесечна нето плата у Босни и Херцеговини израчуната за календарску годину смањи, основна мјесечна плата судија, тужилаца и стручних сарадника из члана 4. овог Закона остаје иста и неће се поново повећавати све док просјечна мјесечна нето плата у Босни и Херцеговини израчуната за календарску годину не достигне највиши ниво од првог повећања плата у складу са ставом 2. овог члана. Након тога, плате судија, тужилаца и стручних сарадника из члана 4. овог Закона се повећавају у складу са ставом 2. овог члана.

5. Просјечна мјесечна нето плата за календарску годину биће она плата која буде објављена од стране Агенције за статистику Босне и Херцеговине.

22. Закон о платама и накнадама судија и јавних тужилаца у Републици Српској ("Службени гласник РС" бр. 56/22, 43/23 – одлука УСРС и "Службени гласник БиХ" број 36/25 – одлука УСБиХ) у релевантном дијелу гласи:

Члан 1.

Овим законом утврђују се плате, накнаде и одређена материјална права судија и јавних тужилаца у Републици Српској.

Члан 6.

(1) Плате из чл. 2. и 3. овог закона неће се повећавати све док просјечна мјесечна бруто плата у Републици Српској израчуната за календарску годину не достигне или не буде већа од 1.625 КМ.

(2) Почев од године која услједи након године у којој просјечна мјесечна бруто плата у Републици Српској израчуната за календарску годину први пут достигне или буде већа од 1.625 КМ, основна мјесечна плата судија и тужилаца прописана чл. 2. и 3. овог закона ће се годишње повећати за проценат повећања просјечне мјесечне бруто плате у Републици Српској.

(3) Проценат повећања из става 2. овог члана израчунава се тако што се упореди просјечна мјесечна бруто плата у Републици Српској за календарску годину са просјечном мјесечном бруто платом у Републици Српској из претходне календарске године.

(4) У случају да се у некој години просјечна мјесечна бруто плата у Републици Српској израчуната за календарску годину смањи, основна мјесечна плата судија и тужилаца остаје иста и неће се поново повећати све док просјечна мјесечна бруто плата у Републици Српској израчуната за календарску годину не достигне највиши ниво од првог повећања плата у складу са ставом 2. овог члана, а након тога, плате судија и тужилаца се повећавају у складу са ставом 2. овог члана.

(5) Просјечна мјесечна бруто плата за календарску годину је она плата коју објави Републички завод за статистику.

23. Закон о Правобранилаштву Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" бр. 8/02, 10/02 – исправка, 44/04, 102/09 и 47/14)

За потребе ове одлуке користи се неслужбени пречишћени текст сачињен у Уставном суду, који гласи:

Члан 1. став (1)

Оснивање

1. Да би се осигурала могућност да држава Босна и Херцеговина располаже ефикасном законском заштитом и заступањем у погледу заштите њених Уставом утврђених надлежности, интереса и права оснива се Правобранилаштво Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Правобранилаштво).

Члан 3. став (2)

Услови за вршење функције правобраниоца, његових замјеника и помоћника

2. За помоћника правобраниоца може бити именован држављанин Босне и Херцеговине који је дипломирани правник и има положен правосудни испит и искуство у раду у правосудним органима, адвокатури и другим државним органима, предузећима (друштвима) и другим правним лицима у трајању од најмање пет година након положеног правосудног испита, који је радећи у тим органима и правним лицима стекао висок углед правног стручњака.

Члан 8.

Престанак функције помоћника правобраниоца

Именовање помоћника правобраниоца, права, обавезе, одговорности, престанак рада, плате и друга материјална примања, као и друга статусна питања, те спречавање сукоба интереса у обављању дужности ових државних службеника, уређују се Законом о државној служби у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 12/02, 19/02, 8/03 и 35/03).

Члан 13.

Надлежности Правобранилаштва

1. Правобранилаштво врши послове правног савјетовања и законског заступања Босне и Херцеговине пред судовима и другим органима у Босни и Херцеговини и иностранству.

2. Правобранилаштво врши послове правне заштите имовине и имовинских интереса Босне и Херцеговине, њених институција и других организација Босне и Херцеговине које се финансирају из буџета институција Босне и Херцеговине (у даљем тексту: и других организација Босне и Херцеговине).

3. Правобранилаштво заступа Савјет министара Босне и Херцеговине пред Уставним судом Босне и Херцеговине.

4. Послове заступања Босне и Херцеговине и институција из става 2. овог члана Правобранилаштво нарочито, и без одузимања од претходне опште одредбе, врши пред Судом Босне и Херцеговине, и институцијама Босне и Херцеговине у управном поступку, пред судовима и другим органима у ентитетима, као и пред Судом Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине и органима управе у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине у управним стварима, у складу са законом Босне и Херцеговине.

5. Правобранилаштво може заступати правна лица из става 2. овог члана која су тужена у управном спору, ако га она на то овласте.

6. Правобранилаштво заступа Босну и Херцеговину, њене институције и друге организације из става 2. овог члана и пред међународним судовима, судовима других држава, међународним арбитражама и органима других држава, и пред арбитражом која је предвиђена чланом VIII Споразума између држава чланица Сјеверноатлантског уговора о правном положају њихових снага, односно Споразума између држава чланица Сјеверноатлантског уговора и осталих држава које учествују у Партнерству за мир о правном положају њихових снага (ПфП/НАТО СОФА).

7. Ако по прописима стране државе Правобранилаштво не може непосредно заступати Босну и Херцеговину, њене институције и организације из става 2. овог члана пред арбитражама, трибуналима и другим државним органима и организацијама, Савјет министара овластиће лице које ће вршити заступање, у складу са прописима те државе.

8. Правобранилаштво, по њиховом захтјеву, може заступати и ентитете Босне и Херцеговине - Федерацију Босне и Херцеговине и Републику Српску (у даљем тексту: ентитети) и Брчко Дистрикт Босне и Херцеговине пред иностраним судовима, арбитражама, трибуналима и другим иностраним државним органима и организацијама.

9. Ако Правобранилаштво треба по закону да заступа странке чији су интереси у супротности, а једна од њих је Босна и Херцеговина, Правобранилаштво заступа Босну и Херцеговину.

10. У случају да Правобранилаштво треба по закону да заступа странке чији су интереси у супротности, а ниједна од тих странака није Босна и Херцеговина, Правобранилаштво неће заступати ниједну странку.

11. У вршењу послова заступања Правобранилаштво је овлаштено да предузима све радње које предузима странка у поступку, у складу са законима Босне и Херцеговине, законима ентитета и законима Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

12. Институције Босне и Херцеговине и друге организације из става 2. овог члана дужне су благовремено обавијестити Правобранилаштво о случајевима у којима је оно овлаштено да их заступа и улаже правна средства и предузима друге законом одређене правне радње и да му доставе сву потребну документацију.

13. Правобранилаштво предузима правне радње и средства за остваривање функције из става 2. овог члана и на властиту иницијативу.

14. Правобранилаштво пружа стручну помоћ институцијама Босне и Херцеговине, јавним агенцијама, јавним корпорацијама и другим организацијама Босне и Херцеговине утврђеним законом Босне и Херцеговине у рјешавању имовинско-правних питања и даје мишљења у вези са закључивањем уговора имовинско-правне природе (у даљем тексту: мишљења).

15. Институције и организације из става 2. овог члана дужне су прибавити мишљење Правобранилаштва прије закључења уговора о купопродаји, замјени, закупу, пријеносу

на привремено или трајно кориштење ствари, уз накнаду или без накнаде, уговора о концесији, уговора о грађењу и удруживању средстава за грађење, као и других уговора којима се располаже стварима, односно материјалним правима или прибављају ствари у својини Босне и Херцеговине осим ако је вриједност предмета таквог уговора испод вриједности од 10.000,00 КМ.

16. Закључени уговор имовинско-правне природе правна лица из става 15. овог члана дужна су доставити Правобранилашству у року од 15 дана од дана закључивања уговора.

17. Ако Правобранилаштво сматра да је закључени уговор ништаван, поднијеће надлежном суду тужбу за утврђивање ништавности, а у случају да уговорена цијена не одговара прометној вриједности - тужбу за раскид или измјену уговора.

18. На тражење правобранилаштва у ентитетима и Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине, Правобранилаштво даје мишљење о имовинско-правним уговорима које ентитети и Брчко Дистрикт Босне и Херцеговине и њихови орани намјеравају закључити са страним правним лицима.

19. У поступку доношења закона и других прописа којима се уређују имовинско-правни односи, а стичу права и стварају обавезе према стварима у власништву Босне и Херцеговине, обавезно се прибавља мишљење Правобранилаштва.

20. Ако Правобранилаштво сматра да не треба покренути поступак пред судом или другим органом или треба повући тужбу или се одрећи тужбеног захтјева, признати захтјев противне странке или закључити поравнање, затражиће од субјекта којег заступа став о даљем поступању. Ако се не постигне сагласност у мишљењу или ако субјекат који је заступан не одговори у одређеном року, коначну одлуку доноси Колегијум Правобранилаштва и о томе обавјештава субјекат којег заступа.

Члан 14. став (1)

Правилник о унутрашњој организацији

1. Радни однос државног службеника и запосленика у Правобранилашству уређује се Законом о државној служби у институцијама Босне и Херцеговине или Законом о раду у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 26/04, 7/05 и 48/05).

Члан 16.

Прописи о радним односима запосленика

Прописи Босне и Херцеговине о радним односима запосленика у институцијама Босне и Херцеговине сходно се примјењују и на запосленике Правобранилаштва, ако овим законом није другачије одређено.

24. **Закон о Суду Босне и Херцеговине** ("Службени гласник Босне и Херцеговине" бр. 29/00, 16/02, 24/02, 3/03, 37/03, 42/03, 4/04, 9/04, 35/04, 61/04 и 32/07, 49/09 – пречишћени текст, 74/09 – исправка и 97/09) у релевантном дијелу гласи:

НАДЛЕЖНОСТ

Члан 7.

(Кривична надлежност)

(1) Суд је надлежан за кривична дјела утврђена Кривичним законом Босне и Херцеговине и другим законима Босне и Херцеговине.

(2) Суд је даље надлежан за кривична дјела утврђена законима Федерације Босне и Херцеговине, Републике Српске и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине када та кривична дјела:

а) угрожавају суверенитет, територијални интегритет, политичку независност, државну безбједност и међународни субјективитет Босне и Херцеговине;

б) могу имати озбиљне реперкусије или штетне посљедице на привреду Босне и Херцеговине, или могу изазвати друге штетне посљедице за Босну и Херцеговину или могу изазвати озбиљну економску штету или друге штетне посљедице ван територије датог ентитета или Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

(3) У надлежности Суда је такође да:

а) заузима коначан и правно обавезујући став везан за спровођење закона Босне и Херцеговине и међународних уговора на захтјев било којег суда ентитета или било којег суда Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине којем је повјерено спровођење закона Босне и Херцеговине;

б) Суд је такође надлежан за доношење практичних упутстава за примјену кривичног материјалног права Босне и Херцеговине из надлежности Суда у вези с кривичним дјелима геноцида, злочина против човјечности, ратних злочина и кршење закона и обичаја рата, те појединачном кривичном одговорношћу везано за ова дјела, по службеној дужности или на захтјев било којег ентитетског суда или суда Дистрикта Брчко Босне и Херцеговине;

ц) одлучује о питањима која се тичу провођења међународних и међуентитетских кривичних прописа, укључујући и односе са Интерполом и другим међународним полицијским органима, као што су трансфер осуђеног лица, изручење и предаја лица, које друга држава односно међународни суд или трибунал захтијевају од било којег органа на територији Босне и Херцеговине;

д) рјешава сукоб надлежности између судова ентитета, између судова ентитета и Суда Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, те између Суда и било којег другог суда;

е) одлучује о понављању кривичног поступка за кривична дјела предвиђена законима државе Босне и Херцеговине.

Члан 8.

(Управна надлежност)

(1) Суд је надлежан да одлучује по тужбама против коначних управних аката, односно када се ради о ђутању управе, институција Босне и Херцеговине и њених органа, јавних агенција, јавних корпорација, институција Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине и других организација утврђених законом државе Босне и Херцеговине, донесених у вршењу јавних овлашћења.

(2) Суд је нарочито надлежан да:

а) оцјењује законитост појединачних и општих извршних управних аката донесених на основу државног закона, при вршењу јавних функција органа власти Босне и Херцеговине из става (1) овог члана, за које законом није предвиђено судско испитивање;

б) рјешава имовинске спорове између државе и ентитета, између државе и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, између ентитета, између ентитета и Брчко Дистрикта и између институција Босне и Херцеговине које су повезане са вршењем јавних овлашћења;

ц) рјешава сукоб надлежности између судова ентитета и судова ентитета и судова Брчко Дистрикта, те између Суда Босне и Херцеговине и било којег другог суда;

д) одлучује о понављању поступка у споровима из става (1) и става (2) тачака а) и б).

Члан 9.

(Апелациона надлежност)

(1) Суд је надлежан да одлучује по:

а) жалбама против пресуда или одлука које донесе Кривично одјељење овог суда;

б) жалбама против пресуда или одлука које донесе Управно одјељење овог суда;

ц) ванредним правним лијековима против правоснажних одлука које су донијела одјељења Суда, осим захтјева за понављање поступка.

(2) Суд је такође надлежан и за:

а) рјешавање по приговорима који се односе на кршење изборног закона и додатних прописа и упутстава које доноси Централна изборна комисија БиХ;

б) рјешавање у свим другим предметима када је то предвиђено законом Босне и Херцеговине.

25. Закон о Тужилаштву Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" бр. 24/02, 3/03, 37/03, 42/03, 9/04, 35/04, 61/04, 49/09 – пречишћени текст и 97/09) у релевантном дијелу гласи:

НАДЛЕЖНОСТ

Члан 12.

(Кривична надлежност)

(1) Тужилаштво је орган надлежан за спровођење истраге за кривична дјела за која је надлежан Суд Босне и Херцеговине, те за гоњење починилаца пред Судом Босне и Херцеговине, у складу са Законом о кривичном поступку Босне и Херцеговине и другим примјењивим законима.

(2) Тужилаштво је орган надлежан за примање захтјева за међународну правну помоћ у кривичним стварима, у складу са законима, мултилатералним и билатералним споразумима и конвенцијама, укључујући и захтјеве за изручење или предају тражених лица од стране судова или органа на територији Босне и Херцеговине и других држава, односно међународних судова или трибунала. У случају да је за спровођење захтјева потребна судска одлука, Тужилаштво је овлашћено да поднесе захтјев за доношење такве одлуке.

(3) Посебни одјели, између осталог, предузимају законом одређене мјере за испитивање и гоњење починилаца кривичних дјела ратних злочина, организованог криминала, привредног криминала и корупције предвиђених законом, када је у наведеним законима за та дјела предвиђена надлежност Суда Босне и Херцеговине.

26. Закон о судовима у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине ФБиХ" бр. 38/05, 22/06, 63/10, 72/10 – исправка, 7/13, 52/14 и 85/21) у релевантном дијелу гласи:

Члан 2.

Судска власт

Судови врше судску власт у Федерацији Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Федерација).

27. Закон о судовима Републике Српске ("Службени гласник РС" бр. 37/12, 14/14 – одлука УСРС, 44/15, 39/16 – одлука УСРС и 100/17) у релевантном дијелу гласи:

Члан 2.

Судску власт у Републици Српској врше судови, који су самостални и независни у оквиру дјелокруга и надлежности одређене законом.

28. Закон о судовима Брчко дистрикта Босне и Херцеговине ("Службени гласник Брчко дистрикта БиХ" бр. 19/07 и 20/07 – исправка, 39/09 и 31/11 и 18/20 – пречишћени текст) у релевантном дијелу гласи:

Члан 2

(Судска власт)

Судску власт у Брчко дистрикту Босне и Херцеговине врше Основни суд Брчко дистрикта Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Основни суд) и Апелациони суд Брчко дистрикта Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Апелациони суд).

29. Закон о Федералном тужилаштву Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине ФБиХ" бр. 42/02 и 19/03) у релевантном дијелу гласи:

Члан 1.

Федерално тужилаштво је самостално државно тијело које, у оквиру права и дужности Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Федерација) предузима законом одређене мјере у погледу истражних радњи и гоњења потенцијалних учинилаца кривичних дјела и привредних пријеступа, и врши друге послове одређене федералним законом.

30. Закон о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 и 50/24) у релевантном дијелу гласи:

Члан 17. ст. 1. и 2.**Надлежност**

Савјет има следеће надлежности:

(1) именује судије, укључујући председнике судова, судије поротнике и додатне судије у све судове на државном, ентитетском, кантоналном, окружном, основном и општинском нивоу у Босни и Херцеговини, укључујући Брчко Дистрикт Босне и Херцеговине, са изузетком уставних судова ентитета Босне и Херцеговине;

(2) именује главне тужиоце, замјенике главног тужиоца и тужиоце у сва тужилаштва на државном, ентитетском, кантоналном и окружном нивоу у Босни и Херцеговини, укључујући и Брчко Дистрикт Босне и Херцеговине;

V. Допустивост

31. При испитивању допустивости захтјева Уставни суд је пошао од одредбе члана VI/3.ц) Устава Босне и Херцеговине.

32. Члан VI/3. Устава Босне и Херцеговине у релевантном дијелу гласи:

ц) Уставни суд има надлежност у питањима која му упути било који суд у Босни и Херцеговини, а односи се на то да ли је закон на чијој ваљаности почива његова одлука, сагласан са овим Уставом, Европском конвенцијом о људским правима и основним слободама и њеним протоколима, или са законима Босне и Херцеговине; или у погледу постојања или дјелокруга неког општег правила међународног јавног права које је од значаја за одлуку тог суда.

33. Захтјев за оцјену уставности поднио је Суд Босне и Херцеговине (судија Нада Папо), што значи да је захтјев поднијело овлашћено лице из члана VI/3.ц) Устава Босне и Херцеговине (види Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму број V-5/10 од 26. новембра 2010. године, тач. 7–14, објављена у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине" број 37/11). Захтјевом се тражи оцјена компатибилности Закона о платама с одредбама Устава Босне и Херцеговине и Европске конвенције, а од важења тог закона зависи одлука редовног суда у поступку. Из тога слиједи да неспорно постоји надлежност Уставног суда за одлучивање из члана VI/3.ц) Устава Босне и Херцеговине. Осим тога, Уставни суд сматра да не постоје други разлози недопустивости из члана 19. став (1) Правила Уставног суда. Стога, Уставни суд сматра да су испуњени услови за разматрање меритума предмета.

VI. Меритум

34. Подносилац захтјева сматра да Закон о платама није у складу са чланом I/2. Устава Босне и Херцеговине, чланом II/4. Устава Босне и Херцеговине у вези са чланом 14. Европске конвенције, чланом 1. Протокола број 12 уз Европску конвенцију и чланом 26. Међународног пакта.

35. Тужиоци су помоћници правобраниоца именовани на радно мјесто руководећег државног службеника – помоћник правобраниоца, уз одређивање плате и Бб платног разреда. Сматрају да су дискриминисани јер им није обез-

бијеђено увећање плате на начин како је то регулисано у законима о платама запосленика у правосудним институцијама. Подносилац захтјева сматра да би постојала опасност да се прекрше уставна права тужилаца у поступку ако би приликом одлучивања о тужбеном захтјеву из тужбе примјењивао Закон о платама. С обзиром на то да се захтјевом покреће питање уставности Закона о платама због тога што тужиоцима не обезбеђује усклађивање и кориговање плате на годишњем нивоу с растом плате у БиХ, Уставни суд ће Закон о платама испитати с аспекта дискриминације.

а) Забрана дискриминације

36. С обзиром на то да се тврди да до повреде права на забрану дискриминације долази на основу закона, Уставни суд ће оспорену одредбу испитати с аспекта члана 1. Протокола број 12 уз Европску конвенцију.

37. Члан 1. Протокола број 12 уз Европску конвенцију гласи:

Општа забрана дискриминације

1. Уживање сваког права које закон предвиђа мора да се обезбјеђи без дискриминације по било ком основу, као што су пол, раса, боја коже, језик, вјероисповијест, политичко или друго мишљење, национално или социјално поријекло, повезаност с националном мањином, имовина, рођење или други статус.

2. Јавне власти не смију ни према коме вршити дискриминацију по било ком основу као што су они поменути у ставу 1.

38. Уставни суд наглашава да члан 1. Протокола број 12 уз Европску конвенцију садржи општи принцип забране дискриминације и гарантује уживање свих права одређених законом, без дискриминације по било којем основу као што су пол, раса, боја коже, језик, вјера, политичко или друго мишљење, национално или социјално поријекло, припадност националној мањини, имовина, рођење или други статус. Даље, члан 1. Протокола број 12 уз Европску конвенцију подразумева и да јавни органи никога не могу дискриминисати према било којем основу, дакле основни принцип недискриминације је проширен и на домаће законе, а не само на права гарантована Европском конвенцијом, како то предвиђа члан 14. Европске конвенције (види Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму број V-11/22 од 14. јула 2022. године, тачка 38, доступна на www.ustavnisud.ba).

39. Европски суд за људска права (у даљем тексту: Европски суд) у предмету *Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине* нагласио је: "Појам дискриминације је досљедно тумачен у јуриспруденцији Суда у односу на члан 14. Конвенције. Јуриспруденција нарочито јасно прецизира да 'дискриминација' означава различито поступање без објективног и разумног оправдања према лицима која су се нашла у сличном положају (види Европски суд, *Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине*, пресуда од 22. децембра 2009. године, представке бр. 27996/06 и 34836/06, тач. 42–44, с даљњим референцама). Аутори су користили исти термин, дискриминација, у члану 1. Протокола број 12 уз Европску конвенцију без обзира на разлике у ширини обима између тих одредби. Значење тог појма у члану 1. Протокола број 12 уз Европску конвенцију требало је бити идентично тумачењу из члана 14 (види Образложење – *Explanatory Report*) уз Протокол број 12 Европске конвенције, тачка 18). Суд, према томе, не види разлог да одступа од утврђеног тумачења 'дискриминације', наведеног у тексту, у примјени истог појма према члану 1. Протокола број 12 уз Европску конвенцију (у вези са судском праксом УН-овог Комитета за људска права у погледу члана 26. Међународног пакта о грађанским и политичким правима, одредбе која је слична, али не и идентична члану 1. Протокола број 12 уз Европску

конвенцију; види *Nowak*, Коментари ЦЦПР, Издавачи Н. Р. Engel, 2005, стр. 597–634; види, *op. cit.*, *Cejdović i Finić protiv Bosne i Hercegovine*, тачка 55).

40. У складу с тим, слиједећи принципе из члана 14. Европске конвенције, да би се према пракси Европског суда покренуло питање дискриминације, мора постојати разлика у поступању према лицима у аналогним или релевантно сличним ситуацијама (види Европски суд, *DX и други против Чешке Републике* [BB], пресуда од 13. новембра 2007. године, представка број 57325/00, тачка 175. с даљњим референцама). Међутим, само разлике у поступању на основу личног обиљежја (или "статуса") по којем се лица или групе лица разликују једни од других могу покренути питање дискриминације (види Европски суд, *Carvalho Pinto de Sousa Morais против Португала*, пресуда од 25. јула 2017. године, представка број 17484/15, тачка 45. с даљњим референцама). Европски суд у својим одлукама досљедно указује да ће се различито поступање према лицима у аналогним или релевантно сличним ситуацијама сматрати дискриминацијом само ако нема објективно и разумно оправдање, другим ријечима, ако не слиједи легитиман циљ или ако не постоји разуман однос пропорционалности између употребљених средстава и циља који се жели остварити (види Европски суд, *Vallianatos и други против Грчке* [BB], пресуда од 7. новембра 2013. године, представке бр. 29381/09 и 32684/09, тачка 76. с даљњим референцама).

б) Примјењивост наведених принципа на конкретан случај

41. С обзиром на наведено, Уставни суд ће испитати да ли у конкретном слушају постоји упоредна група, односно да ли се тужиоци налазе у аналогно истој или сличној ситуацији са запосленицима у Уставном суду и правосудним институцијама у БиХ на начин како је то постављено у захтјеву. У вези с тим, Уставни суд указује да претпоставка доказивања аналогног положаја не захтијева да референтне групе буду истовјетне. Подносилац захтјева мора доказати да је, с обзиром на конкретну природу свог приговора, био у релевантно сличној ситуацији с другима према којима се поступало другачије. Европски суд је појаснио да се елементи који карактеришу различите ситуације и утврђују колико су оне упоредиве морају оцијенити с обзиром на предмет спора, циљ спорне одредбе и контекст у којем се наводна дискриминација јавља. Оцјена питања да ли се два лица или групе налазе у упоредивој ситуацији за потребе анализе различитог поступања и дискриминације истовремено је специфична и контекстуална, може се заснивати само на објективним и провјерљивим елементима, а упоредиве ситуације морају се размотрити као цјелина, при чему се морају избјећи изоловани или рубни аспекти који би цијелу анализу учинили умјетном (види Европски суд, *Fabián против Мађарске* [BB], представка број 78117/13, пресуда од 5. септембра 2017. године, тачка 113. с даљњим референцама).

42. Даље, Уставни суд подсјећа да уставни поредак у Босни и Херцеговини почива на томе да се јавна власт не врши јединствено и неограничено, него кроз одвојене функционалне области. Према принципу подјеле власти, државна власт се дијели на законодавну и извршну, односно управну и судску власт. При томе, држава има легитимно право да организацију свог система устроји на начин како то она сматра да је најфункционалније и у њеном интересу, поштујући, у исто вријеме, демократске стандарде, уз пуно поштовање својих међународних обавеза, прије свега из области људских права и слобода (види Уставни суд, Одлука о допуствости број *АП-863/04* од 13. септембра 2005. године, тачка 11, доступна на www.ustavnisud.ba).

43. Затим, Уставни суд указује да је у више својих одлука поновио став да судије и тужиоци и одређене категорије стручног особља у правосудним институцијама на нивоу Босне и Херцеговине из оспореног закона немају истоврсне накнаде као изабрани дужносници, државни службеници, намјештеници и остали запослени у законодавној и извршној власти на нивоу Босне и Херцеговине. Питање тих накнада у осталим институцијама Босне и Херцеговине регулисано је Законом о платама и накнадама у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" бр. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12 и 50/12). Уставни суд је нагласио специфичност и друштвени значај наведених категорија из оспореног закона за сваку државу која почива на демократским принципима. Законодавац мора имати на уму да се њихов независни положај не може поредити с било којим другим категоријама. Уставни суд поново подсјећа и на *Magna charta* судија, којом се држава обавезује да ће обезбиједити људске, материјалне и финансијске ресурсе како би се обезбиједила независност правосудја (види Уставни суд, одлуке о допуствости и меритуму број *У-7/12* од 30. јануара 2013. године, тачка 52, *У-29/13* од 28. марта 2014. године, тачка 27, и *У-7/21* од 23. септембра 2021. године, тачка 29, доступне на www.ustavnisud.ba).

44. Такође, Уставни суд подсјећа да се у више својих одлука, донесених на основу члана VI/3.ц) Устава Босне и Херцеговине, бавио питањем правног положаја запосленика Правобранилаштва у односу на запосленике других институција у погледу постојања упоредне групе. Уставни суд је у Одлуци број *У-20/25* од 22. јануара 2026. године (тачка 32, доступна на www.ustavnisud.ba) утврдио да су "Правобранилаштво БиХ и Агенција за заштиту личних података у БиХ успостављени различитим законима, да су њихова овлашћења, надлежности и задаци такође прописани различитим законима из којих произлази да се њихова овлашћења, надлежности и послови које обављају разликују [...]. Наиме, ради се о различитим пословима који се обављају у различитим условима рада сходно прописима по којима обављају законом утврђене послове, при чему држава ужива широко поље процјене у регулисању услова за признавање права на додатак на плату с обзиром на специфичне услове радног мјеста. Уставни суд на основу наведених разматрања утврђује да запосленици Правобранилаштва БиХ и запослени у Агенцији, као ни запослени у осталим категоријама из члана 26. став (1) тач. б), д) и е) Закона о платама не чине релевантно упоредиве групе за потребе разматрања навода о дискриминацији". У Одлуци број *У-3/25* од 22. јануара 2026. године (тачка 57, доступна на www.ustavnisud.ba) Уставни суд је, између осталог, истакао "да се, за разлику од Правобранилаштва БиХ, када су у питању председник Суда БиХ и главни тужилац Тужилаштва БиХ, ради о институцијама јавне власти искључиво правосудног карактера с надлежностима прописаним посебним законима (Закон о Суду БиХ, Закон о Тужилаштву БиХ и Закон о Високом судском и тужилачком савјету БиХ). Дакле, ради се о посебним правосудним функцијама чија су именовања/разрјешења, одговорност и остали сегменти у вези с њиховим статусом ван дјелокруга контроле извршних органа власти, а што није случај с Правобранилаштвом БиХ. Стога, произлази да председник Суда БиХ и главни тужилац Тужилаштва БиХ не могу бити упоредне групе у конкретном случају, како то сматра подносилац захтјева".

45. Враћајући се на конкретан предмет, Уставни суд подсјећа да је Правобранилаштво орган јавне власти основан с циљем да се држави обезбиједи могућност ефикасне законске заштите и заступање у погледу заштите њених надлежности, интереса и права утврђених Уставом Босне и

Херцеговине. То подразумијева вршење послова правне заштите имовине и имовинских интереса Босне и Херцеговине, њених институција и других организација које се финансирају из буџета Босне и Херцеговине. Даље, Уставни суд подсјећа да су тужиоци помоћници правобраниоца, односно државни службеници у статусу руководећег државног службеника (с правима и дужностима помоћника министра). Њихов се радноправни статус уређује Законом о државној служби у институцијама Босне и Херцеговине, како је то прописано одредбом члана 8. Закона о Правобранилаштву. С обзиром на то, њихове су плате и накнаде регулисане Законом о платама.

46. С друге стране, дио запосленика који су у поступку означени као упоредна група су запосленици у правосудним институцијама у БиХ основаним да врше судску и тужилачку власт на различитим нивоима у БиХ. Дакле, ради се о институцијама јавне власти искључиво правосудног карактера, које имају надлежности, права и дужности запосленика прописане посебним законима (Закон о Високом судском и тужилачком савјету БиХ, Закон о Суду БиХ, Закон о Тужилаштву БиХ, Закон о судовима у Федерацији БиХ, Закон о судовима РС, Закон о судовима Брчко дистрикта, закони о платама и другим накнадама у судским и тужилачким институцијама на нивоу Босне и Херцеговине, ФБиХ, РС и Брчко дистрикта, Закон о Федералном тужилаштву ФБиХ).

47. Такође, у односу на запосленике у Уставном суду, Уставни суд подсјећа да, према Уставу Босне и Херцеговине, Уставни суд има посебно и уставноправно самостално мјесто у систему државне власти, при чему су његове надлежности изричито одређене чл. IV/3, VI/3. и VI/4. Устава Босне и Херцеговине. Из структуре тих уставних одредби произлази да Уставни суд није дио редовног правосуђа, него посебни уставносудски орган чији је основни задатак подржавање Устава Босне и Херцеговине кроз вршење Уставом одређених надлежности. Уставни суд има седам видова надлежности (спорови сукоба надлежности, оцјена уставности закона, оцјена уставности специјалних паралелних односа ентитета са сусједним државама, апелациона јурисдикција, просљеђивање питања од других судова, деблокада Парламентарне скупштине, заштита статуса и овлашћења Брчко дистрикта), што значи и диференциране поступке, те специфициране одлуке зависно од врсте надлежности и природе спорова.

48. Уставни суд прихвата да су послови које обављају помоћници правобраниоца по својој нарави сложени, стручни и одговорни, као и то да је законодавац прописао строге услове за њихово обављање, укључујући и услове у погледу стручне спреме, искуства и професионалних компетенција. Међутим, та околност сама по себи није довољна да се помоћници правобраниоца доведу у релевантно истовјетан или аналогно упоредив положај са запосленицима у Уставном суду или запосленицима у правосудним институцијама у БиХ. Ово из разлога што се при оцјени дискриминације не полази само од формалне сличности сложености послова, него од стварне упоредивости правног статуса, природе послова, услова рада и институционалне функције.

49. У том смислу, из уставно-законског уређења Правобранилаштва и правосудних институција у БиХ произлази да се ради о различитим органима власти, успостављеним ради остваривања различитих јавних циљева: Правобранилаштво штити имовинске и правне интересе БиХ и заступа државу пред судовима и другим тијелима, док правосудне институције врше судску власт и одлучују о правима, обавезама и одговорностима у судском поступку. Осим тога, послови које обављају помоћници правобраниоца не могу се изједначити ни с пословима који се обављају у Уставном суду. Ово из

разлога што Уставни суд у оквиру своје надлежности одлучује о наведених седам видова надлежности. Запосленици у Уставном суду обављају послове који су непосредно везани за уставносудско одлучивање, као и правну анализу уставних питања, израду нацрта, припрему сједница и стручну подршку судијама у вршењу њихове уставне функције. Дакле, ради се о битно различитим институционалним улогама, различитом предмету рада, различитом процесу одлучивања и различитом степену одговорности.

50. Уставни суд наглашава да те разлике нису само формалне, него се односе на саму суштину функционалног положаја тих институција у уставном поретку. Стога, иако помоћници правобраниоца, запосленици у Уставном суду и запосленици у правосудним институцијама у БиХ обављају високостручне правне послове, та околност сама по себи није довољна да се закључи да су њихове позиције релевантно упоредиве. Наиме, Уставни суд је у својој пракси више пута нагласио да се за потребе члана 14. Европске конвенције и одговарајућих уставних гаранција прво мора утврдити да ли су релевантне ситуације заиста упоредиве, при чему разлике које произлазе из различитих дјелатности и различитих функција могу искључити постојање упоредиве групе. Уставни суд додатно наглашава да држава ужива широко поље процјене при уређивању система плата, накнада и других материјалних права запослених у различитим институцијама, нарочито када је ријеч о различитим функцијама које те институције врше у оквиру уставног поретка. Стога, чињеница да и помоћници правобраниоца, запосленици у правосудним институцијама у БиХ и запосленици у Уставном суду обављају правно захтјевне послове не значи да чине релевантно упоредиве групе за сврхе испитивања навода о дискриминацији будући да су њихове функције, институционални циљеви и услови рада различити.

51. Осим тога, Уставни суд подсјећа да се одредбом члана 1. Закона о платама уређују плате и накнаде запосленика, именованих и изабраних лица у институцијама Босне и Херцеговине, изузев плата и накнада судија, тужилаца и одређених категорија стручног особља у правосудним институцијама које се уређују посебним законом. Већ из те одредбе произлази да законодавац није успоставио јединствен систем за сва лица која се финансирају из буџета институција Босне и Херцеговине, него је из општег система изузео категорије чији се статус, плате и накнаде уређују посебним прописом. За запосленике на које се примјењује Закон о платама основна плата се, према члану 6, утврђује множењем основице за обрачун плате и припадајућег коефицијента. Чланом 7. тог закона прописано је да основни подзаконским актом утврђује Савјет министара Босне и Херцеговине, уз законско ограничење да она не може бити мања од 50% просјечне мјесечне нето плате у Босни и Херцеговини исказане на годишњем нивоу за релевантну календарску годину. Насупрот томе, законима о платама и другим накнадама у судским и тужилачким институцијама прописане су основне мјесечне плате у нето износу за судије и тужиоце, као и за одређене категорије стручног особља у правосудним институцијама. С друге стране, плате судија и других запосленика у Уставном суду уређене су актима Уставног суда будући да Уставни суд у недостатку уставних закона потпуно независно одлучује о сопственој организацији и функционисању (види Уставни суд, Одлука о допуствости и меритуму број У-6/06 од 29. марта 2008. године, тачка 30, доступна на www.ustavnisud.ba).

52. Из наведеног правног оквира произлази да се плате запосленика у правосудним институцијама и у Уставном суду не одређују према истом нормативном моделу као плате запосленика на које се примјењује Закон о платама. За

запосленике у правосудним институцијама и у Уставном суду закон прописује основну мјесечну плату за поједине функције или категорије стручног особља, односно одређује распон у којем се та плата може кретати. Висина плате је регулисана тако да се основна плата годишње коригује за постотак повећања просјечне мјесечне нето плате у Босни и Херцеговини. За запосленике чије су плате регулисане Законом о платама основна плата није одређена у фиксном износу за конкретну функцију, него се обрачунава примјеном сљедеће формуле: основица за обрачун плате помножена с припадајућим коефицијентом. Висина основне плате зависи од промјене основице коју утврђује Савјет министара, при чему закон основицу такође веже за просјечну плату у Босни и Херцеговини. Дакле, Уставни суд сматра релевантним указати и на чињеницу да ни код правобранилаца висина плате није у потпуности одређена као непромјењив, односно фиксни износ који је независан од општих кретања плата у Босни и Херцеговини. Напротив, и за ту категорију лица успостављена је веза између висине основне плате и кретања просјечне мјесечне нето плате у Босни и Херцеговини, тако да се повећањем просјечне плате повећава и основна плата правобранилаца. Стога, иако се плате правобранилаца формално не утврђују примјеном исте формуле као плате запосленика у правосудју у БиХ и Уставном суду, у оба система постоји одређени механизам усклађивања висине плате с општим кретањем плата у Босни и Херцеговини. Међутим, различит модел одређивања плате, сам по себи, не значи да је свака разлика у платама уставноправно недопуштена. Различит начин одређивања плата је показатељ нормативне разлике између запосленика у правосудним институцијама и у Уставном суду у односу на запосленике на које се примјењује Закон о платама. Таква нормативна разлика не може се сматрати случајном или искључиво техничком. Она одражава различитост правног положаја, функције и одговорности категорија на које се ти прописи односе.

53. Имајући у виду наведено, Уставни суд нема основ за закључак да помоћници правобраниоца и запосленици у правосудним институцијама у БиХ те у Уставном суду представљају релевантно упоредиве категорије. Стога се наводи о дискриминацији из члана 1. Протокола број 12 уз Европску конвенцију указују неоснованим.

54. Подносилац захтјева се позвао на неусклађеност оспорене одредбе са чланом II/4. Устава Босне и Херцеговине и чланом 14. Европске конвенције. Међутим, све оно што је наведено у односу на члан 1. Протокола број 12 уз Европску конвенцију односи се и на наведене чланове. Стога су оспорене одредбе у складу и са чланом II/4. Устава Босне и Херцеговине, као и чланом 14. Европске конвенције.

Остали наводи

55. Уставни суд запажа да се подносилац захтјева позвао на неусаглашеност Закона о платама са чланом I/2. Устава Босне и Херцеговине и чланом 26. Међународног пакта, а да није навео нити један разлог којим би поткријепио те наводе како би Уставни суд био у прилици да их испита.

VII. Закључак

56. Уставни суд закључује да је Закон о платама у складу с одредбама члана II/4. Устава Босне и Херцеговине у вези са чланом 14. Европске конвенције и чланом 1. Протокола број 12 уз Европску конвенцију.

57. На основу члана 59. ст. (1) и (3) Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

58. Према члану VI/5. Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједник
Уставног суда Босне и Херцеговине
Мирсад Ћеман, с. р.

1536

Уставни суд Босне и Херцеговине у пленарном сазиву, у предмету број **U-38/25**, рјешавајући захтјев **Опћинског суда у Сарајеву (sutkinja Dijana Jusufović Kaknjašević)**, на основу члана VI/3.c) Устава Босне и Херцеговине, члана 57. став (2) тачка б) и члана 59. ст. (1) и (3) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине – преčišћени текст ("Службени гласник Босне и Херцеговине" br. 94/14, 47/23 i 41/24), у саставу:

Мирсад Ћеман, предсједник
Valerija Galić, потпредсједница
Angelika Nußberger, потпредсједница
Helen Keller, sutkinja
Ledi Bianku, судија
Marin Vukoja, судија
Larisa Velić, sutkinja

на сједници одржаној 24. септембра 2026. године donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Одлучујући о захтјеву **Опћинског суда у Сарајеву (sutkinja Dijana Jusufović Kaknjašević)** за ocjenu kompatibilnosti члана 8. став 3. Закона о плаћама и другим накнадима судија и туžilaca у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службени гласник FBiH" br. 72/05, 22/09, 27/12 – одлука USFBiH, 35/13 – рјешење USFBiH, 55/13, 55/17 – одлука USFBiH, 90/21 – одлука USBiH, 61/22 i 64/22 – рјешење USBiH),

утврђује се да је члан 8. став 3. Закона о плаћама и другим накнадима судија и туžilaca у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службени гласник FBiH" br. 72/05, 22/09, 27/12 – одлука USFBiH, 35/13 – рјешење USFBiH, 55/13, 55/17 – одлука USFBiH, 90/21 – одлука USBiH, 61/22 i 64/22 – рјешење USBiH) у складу са чланом 1. Протокола број 12 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и "Службеном гласнику Брчко дистрикта Босне и Херцеговине".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Опћински суд у Сарајеву (sutkinja Dijana Jusufović Kaknjašević; у даљњем тексту: подносилац захтјева) подnio je 19. новембра 2025. године Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уставни суд) захтјев за ocjenu kompatibilnosti члана 8. став 3. Закона о плаћама и другим накнадима судија и туžilaca у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службени гласник FBiH" br. 72/05, 22/09, 27/12 – одлука USFBiH, 35/13 – рјешење USFBiH, 55/13, 55/17 – одлука USFBiH, 90/21 – одлука USBiH, 61/22 i 64/22 – рјешење USBiH; у даљњем тексту: Закон о плаћама судија FBiH), у вези са чланом 8. Закона о плаћама и другим накнадима у судским и туžilачким институцијама на нивоу Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" br. 90/05, 32/07, 40/08 – одлука USBiH, 17/13 – одлука USBiH, 5/14 – рјешење USBiH, 40/14 – одлука USBiH, 48/15 – рјешење USBiH, 77/20, 9/23 – одлука USBiH, 29/23 – одлука USBiH, 68/24 – одлука USBiH i 79/24; у даљњем тексту: Закон о плаћама судија БиХ), са чланом II/4. Устава Босне и Херцеговине и чланом 14. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљњем тексту: Европска конвенција), чланом 1. Протокола број 12 уз Европску конвенцију, као и чланом 26. Међународног пакта о грађанским и политичким правима (у даљњем тексту:

Međunarodni pakt). Podnosilac zahtjeva je 11. marta 2026. godine urgirao donošenje odluke o zahtjevu.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na osnovu člana 23. stav (2) Pravila Ustavnog suda, od Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Dom naroda) i Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Predstavnički dom) zatraženo je 16. decembra 2025. godine da dostave odgovore na zahtjev.

3. Dom naroda i Predstavnički dom nisu dostavili odgovore na zahtjev u ostavljenom roku.

III. Zahtjev

a) Predmet povodom kojeg je zahtjev pokrenut

4. Podnosilac zahtjeva je naveo da se pred Općinskim sudom u Sarajevu (u daljnjem tekstu: Općinski sud) vodi parnični postupak protiv tužene Federacije Bosne i Hercegovine po tužbi tužilaca – sudija kantonalnih sudova i Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vrhovni sud) radi utvrđivanja diskriminacije iz oblasti rada te naknade štete. Dalje je naveo da su tužioci tužbenim zahtjevom tražili da se utvrdi da je tužena Federacija Bosne i Hercegovine povrijedila pravo tužilaca na jednako postupanje na radu i jednake naknade, na način da je prema njima postupala diskriminirajuće i različito u odnosu na druge nosioce pravosudnih funkcija koji se nalaze u istoj ili sličnoj situaciji na način što je propustila tužiocima isplatiti naknadu za godišnji odmor u visini 1/2 plaće tužilaca kao ostalim nosiocima pravosudnih funkcija. Istaknuto je i da su tužioci tražili naknadu materijalne štete u visini razlike naknade za godišnji odmor za 2020, 2021, 2022, 2023. i 2024. godinu u iznosima od po 600,00 KM za svakog tužioca pojedinačno za svaku godinu, sa zateznom kamatom.

b) Navodi iz zahtjeva

5. Podnosilac zahtjeva traži da se ispita da li je diskriminatoran član 8. stav 3. Zakona o plaćama sudija FBiH, kojim je propisan regres za sudije kantonalnih sudova i Vrhovnog suda u visini od polovine plaće sudije općinskog suda, u odnosu na visinu regresa za sudije Suda Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Sud BiH), kojima je članom 8. Zakona o plaćama sudija BiH određen regres u visini polovine "njihove" plaće, i kao takav nekompatibilan sa članom II/4. Ustava Bosne i Hercegovine i članom 14. Evropske konvencije, članom 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju, kao i članom 26. Međunarodnog pakta. U vezi s tim, navodi da član 8. stav 3. Zakona o plaćama sudija FBiH priznaje pravo na naknadu za godišnji odmor pod istim uvjetima za sve sudije koje obavljaju svoje dužnosti na prvostepenom, drugostepenom i trećestepenom nivou. Stoga sudije općinskih i kantonalnih sudova, te Vrhovnog suda imaju pravo na naknadu za godišnji odmor u visini od 50% mjesečne plaće sudije općinskog suda. Dalje navodi da istovremeno Zakon o plaćama sudija FBiH sudijama višeg stepena za njihov rad i odgovornost u radu propisuje plaću u višem mjesečnom iznosu. Slijedom toga, smatra da je upitno da li reguliranje naknade za korištenje godišnjeg odmora u identičnom iznosu za sve sudije predstavlja diskriminaciju. Podnosilac zahtjeva dalje ukazuje na član 8. stav 3. Zakona o plaćama sudija BiH i član 10. stav (4) Zakona o plaćama i naknadama sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj (u daljnjem tekstu: Zakon o plaćama sudija RS), kojima su drugačije propisane naknade za godišnji odmor sudijama i tužiocima Suda BiH, odnosno sudova u Republici Srpskoj. Iako je visina naknade za godišnji odmor za sudije Suda BiH propisana posebnim propisom za državni nivo i osigurava se iz budžeta drugog zakonodavnog tijela, podnosilac zahtjeva smatra da različito zakonsko reguliranje iznosa dovodi u sumnju propis i ukazuje na različito postupanje zabranjeno članom 2. Zakona o zabrani

diskriminacije. Cijeneći svrhu naknade za godišnji odmor i viši stepen odgovornosti i dužnosti sudija kantonalnih sudova i Vrhovnog suda, podnosilac zahtjeva smatra da je nužno ispitati postojanje diskriminacije sudija kantonalnih sudova i Vrhovnog suda u odnosu na nosioce pravosudne funkcije koji se nalaze u istoj ili sličnoj situaciji. Podnosilac zahtjeva ukazuje i na odluke Ustavnog suda br. AP-2985/19, U-7/12, U-29/13 i U-7/21, u kojima je odlučivao o pitanju različitog tretmana nosilaca pravosudne funkcije.

6. U urgenciji podnosilac zahtjeva navodi da je pred Općinskim sudom u šest parničnih postupaka došlo do zastoja u postupanju do donošenja odluke Ustavnog suda o konkretnom zahtjevu. Ističe da se radi o postupcima radi utvrđivanja diskriminacije u oblasti rada i naknade štete, koji su smatraju hitnim, pa ukazuje na nužnost prioritarnog postupanja.

IV. Relevantni propisi

7. **Zakon o plaćama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine** ("Službene novine Federacije BiH" br. 72/05, 22/09, 27/12 – odluka USFBiH, 35/13 – rješenje USFBiH, 55/13, 55/17 – odluka USFBiH, 90/21 – odluka USBiH, 61/22 i 64/22 – rješenje USBiH)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu, koji u relevantnom dijelu glasi:

Član 1.

Okvir Zakona

Ovim Zakonom utvrđuju se plaće, naknade i druga materijalna prava sudija, tužilaca i stručnih saradnika u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Član 2.

Osnovna mjesečna plaća sudija

1. Osnovna mjesečna plaća sudija iznosi:

- a) Za sudije općinskih sudova: 2.400 KM.
- b) Za šefove odjeljenja općinskih sudova: 2.600 KM.
- c) Za predsjednike osnovnih sudova: 2.800 KM.
- d) Za predsjednike općinskih sudova sa 30 ili više sudija: 3.200 KM.
- e) Za predsjednike općinskih sudova sa 60 ili više sudija: 3.600 KM.
- f) Za sudije kantonalnih sudova: 3.000 KM.
- g) Za šefove odjeljenja kantonalnih sudova: 3.200 KM.
- h) Za predsjednike kantonalnih sudova: 3.400 KM.
- i) Za sudije Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine: 3.800 KM.
- j) Za šefove odjeljenja Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine: 4.000 KM.
- k) Za predsjednika Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine: 4.400 KM.

Član 5.

Dodatak na radni staž

Osnovna mjesečna plaća svakog sudije i tužioca iz člana 2. odnosno 3. ovog Zakona i stručnog saradnika iz člana 4. povećava se za 0,5% za svaku punu godinu radnog staža, najviše do 40 godina.

Član 6. stav 2.

Regulisanje osnovne mjesečne plaće

2. Počevši od godine koja uslijedi nakon godine u kojoj prosječna mjesečna neto plaća u Bosni i Hercegovini izračunata za kalendarsku godinu po prvi put dostigne ili pređe iznos od 800 KM, osnovna mjesečna plaća sudija i tužilaca i stručnih saradnika propisana članom 2., 3. odnosno 4. će se godišnje korigovati za procenat povećanja prosječne mjesečne neto plaće u Bosni i Hercegovini.

Član 8.

Plaćeni godišnji odmor i odsustvo za zadovoljenje vjerskih potreba

1. Sudije, tužioci i stručni saradnici iz člana 4. ovog zakona imaju pravo na plaćeni godišnji odmor u trajanju od 30 dana.

2. Pored prava na godišnji odmor definisanog u stavu 1. ovog člana, sudije, tužioci i stručni saradnici iz člana 4. ovog Zakona imaju pravo na dva plaćena i dva neplaćena dana odmora godišnje za zadovoljenje vjerskih potreba.

3. Sve sudije i tužioci imaju pravo na neto naknadu za godišnji odmor u iznosu od 50% osnovne mjesečne plaće iz tačke a) člana 2. odnosno tačke a) člana 3. ovog Zakona. Stručni saradnici iz člana 4. ovog Zakona imaju prvo na neto naknadu za godišnji odmor u iznosu od 50% njihove plaće utvrđene u stavu 1. člana 4.

4. Neto naknada za godišnji odmor iz stava 3. ovog člana plaća se kao dodatak na redovnu plaću u julu svake godine, bez obzira na to kada se uzima godišnji odmor.

5. Plaćeni godišnji odmor za svakog sudiju, tužioca i stručnog saradnika iz člana 4. ovog Zakona bit će regulisan planom godišnjih odmora koji će odrediti predsjednik suda ili glavni tužilac na godišnjoj bazi u skladu sa propisima o unutrašnjem poslovanju predmetnog suda odnosno tužilaštva.

8. **Zakon o plaćama i drugim naknadama u sudskim i tužilačkim institucijama na nivou Bosne i Hercegovine** ("Službeni glasnik BiH" br. 90/05, 32/07, 40/08 – odluka USBiH, 17/13 – odluka USBiH, 5/14 – rješenje USBiH, 40/14 – odluka USBiH, 48/15 – rješenje USBiH, 77/20, 9/23 – odluka USBiH, 29/23 – odluka USBiH, 68/24 – odluka USBiH, 79/24 i 6/25 – odluka USBiH)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu, koji u relevantnom dijelu glasi:

Član 1.**Okvir Zakona**

Ovim Zakonom utvrđuju se plaće, naknade i određena materijalna prava sudija i tužilaca i određenih kategorija stručnog osoblja u pravosuđnim institucijama na nivou Bosne i Hercegovine.

Član 8. st. od (1) do (3)

Plaćeni godišnji odmor i odsustvo za zadovoljavanje vjerskih potreba

1. Sudije i tužitelji imaju pravo na plaćeni godišnji odmor u trajanju od 30 radnih dana.

2. Pored prava na godišnji odmor definisanog u stavu 1. ovog člana, sudije i tužitelji imaju pravo na dva plaćena i dva neplaćena dana odmora godišnje za zadovoljenje vjerskih potreba.

3. Svi sudije i tužitelji imaju pravo na neto naknadu za godišnji odmor u iznosu od 50% osnovne mjesečne plaće sudije Ustavnog suda Bosne i Hercegovine.

9. **Zakon o plaćama i naknadama sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj** ("Službeni glasnik RS" br. 56/22, 43/23 – odluka USRS i "Službeni glasnik BiH" broj 36/25 – odluka USBiH) u relevantnom dijelu glasi:

Član 1.

Ovim zakonom utvrđuju se plaće, naknade i materijalna prava sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj.

Član 2.

(1) Osnovna mjesečna plaća sudija je plaća u kojoj su sadržani porez na dohodak i doprinosi i iznosi:

1) za sudije osnovnih sudova i okružnih privrednih sudova - 4.426 KM,

2) za šefove odjeljenja osnovnih sudova i okružnih privrednih sudova - 4.799 KM,

3) za predsjednike osnovnih sudova i okružnih privrednih sudova - 5.171 KM,

4) za predsjednike osnovnih sudova sa 30 ili više sudija - 5.914 KM,

5) za predsjednike osnovnih sudova sa 60 ili više sudija - 6.659 KM,

6) za sudije okružnih sudova i Višeg privrednog suda – 5.544 KM

7) za šefove odjeljenja okružnih sudova - 5.914 KM,

8) za predsjednike okružnih sudova i Višeg privrednog suda - 6.287 KM,

9) za sudije Vrhovnog suda Republike Srpske - 7.032 KM,

10) za šefove odjeljenja Vrhovnog suda Republike Srpske - 7.402 KM,

11) za predsjednika Vrhovnog suda Republike Srpske - 8.147 KM.

Član 10. stav (4)

(4) Sudije i tužioci imaju pravo na naknadu za godišnji odmor u iznosu od 50% osnovne bruto plaće iz čl. 2. i 3. ovog zakona, umanjene za porez na dohodak i doprinosne.

V. Dopustivost

10. Pri ispitivanju dopustivosti zahtjeva Ustavni sud je pošao od odredbe člana VI/3.c) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 19. stav (1) Pravila Ustavnog suda.

11. Član VI/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

c) Ustavni sud je nadležan u pitanjima koja mu je prosljedio bilo koji sud u Bosni i Hercegovini u pogledu toga da li je zakon, o čijem važenju njegova odluka ovisi, kompatibilan sa ovim Ustavom, sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i njenim protokolima, ili sa zakonima Bosne i Hercegovine; ili u pogledu postojanja ili domašaja nekog opšteg pravila međunarodnog javnog prava koje je bitno za odluku suda.

12. Zahtjev za ocjenu kompatibilnosti podnio je Općinski sud u Sarajevu (sutkinja Dijana Jusufović Kaknjašević), što znači da je zahtjev podnijelo ovlašteno lice iz člana VI/3.c) Ustava Bosne i Hercegovine (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-5/10 od 26. novembra 2010. godine, tač. 7–14, objavljena u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" broj 37/11). Također, Ustavni sud zapaža da se zahtjevom traži ocjena kompatibilnosti člana 8. stav 3. Zakona o plaćama sudija FBiH s odredbama Ustava Bosne i Hercegovine, Evropske konvencije, Međunarodnog pakta i Zakona o plaćama sudija BiH, te da od važenja te odredbe zavisi odluka redovnog suda u postupku. Iz toga slijedi da nesporno postoji nadležnost Ustavnog suda za odlučivanje iz člana VI/3.c) Ustava Bosne i Hercegovine (vidi, *mutatis mutandis*, Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-23/25 od 2. jula 2026. godine, tač. 15–17, dostupna na www.ustavnisud.ba). Osim toga, Ustavni sud smatra da ne postoje drugi razlozi nedopustivosti iz člana 19. stav (1) Pravila Ustavnog suda. Stoga, Ustavni sud smatra da su ispunjeni uvjeti za razmatranje merituma predmeta.

VI. Meritum

13. Podnosilac zahtjeva traži ocjenu kompatibilnosti člana 8. stav 3. Zakona o plaćama sudija FBiH, u vezi sa članom 8. Zakona o plaćama sudija BiH, sa članom II/4. Ustava Bosne i Hercegovine i članom 14. Evropske konvencije, članom 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju, kao i članom 26. Međunarodnog pakta zbog visine naknade za godišnji odmor koju propisuje sudijama kantonalnih sudova i Vrhovnog suda u odnosu na ostale nosioce pravosuđnih funkcija. S obzirom na to da se tvrdi da do kršenja zabrane diskriminacije dolazi na osnovu zakona, Ustavni sud će osporenu odredbu prvo ispitati s aspekta člana 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju.

a) Opća zabrana diskriminacije

14. Član 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju glasi:

Opća zabrana diskriminacije

1. *Uživanje svakog prava koje zakon predviđa mora se osigurati bez diskriminacije po bilo kom osnovu, kao što su spol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, povezanost s nacionalnom manjinom, imovina, rođenje ili drugi status.*

2. *Javne vlasti ne smiju ni prema kome vršiti diskriminaciju po bilo kom osnovu kao što su oni spomenuti u stavu 1.*

15. Ustavni sud naglašava da član 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju sadrži opće načelo zabrane diskriminacije i garantira uživanje svih prava određenih zakonom, bez diskriminacije po bilo kojem osnovu kao što su spol, rasa, boja kože, jezik, vjera, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje ili drugi status. Nadalje, član 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju podrazumijeva i da javni organi nikoga ne mogu diskriminirati prema bilo kojem osnovu. Dakle, osnovno načelo nediskriminacije je prošireno i na domaće zakone, a ne samo na prava garantirana Evropskom konvencijom, kako to predviđa član 14. Evropske konvencije (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-11/22 od 14. jula 2022. godine, tačka 38, dostupna na www.ustavnisud.ba).

16. U vezi s tim, Ustavni sud podsjeća da je Evropski sud za ljudska prava (u daljnjem tekstu: Evropski sud) potvrdio da se pojmovi diskriminacije koja je zabranjena na osnovu člana 14. Evropske konvencije i člana 1. Protokola broj 12 trebaju tumačiti na isti način (vidi Evropski sud, *Pilav protiv Bosne i Hercegovine*, presuda od 9. juna 2016. godine, predstavka broj 41939/07, tačka 40. s daljnjim referencama). U skladu s tim, pravo na nediskriminaciju prema članu 1. Protokola broj 12 pruža zaštitu od različitog postupanja prema pojedincima u analognim ili relevantno sličnim situacijama. Tretman je diskriminirajući ako "nema objektivno i razumno opravdanje", odnosno ako ne teži "legitimnom cilju" ili ako ne postoji "razuman odnos proporcionalnosti" između upotrijebljenog sredstva i cilja koji se želi postići. Evropski sud je također u svojoj sudskoj praksi utvrdio da samo razlike u tretmanu zasnovane na prepoznatljivoj osobini ili "statusu" mogu predstavljati diskriminaciju u smislu člana 14. Evropske konvencije. Međutim, lista navedena u članu 14. je ilustrativna i nije iscrpna. Riječi "drugi status" dobile su široko značenje i njihovo tumačenje nije ograničeno na karakteristike koje su lične u smislu da su urođene ili inherentne. Evropski sud je stoga zaključio da posjedovanje, ili na drugi način, visoke funkcije, policijski čin, ili, u nekim okolnostima, vojni čin može se smatrati "drugim statusom" u smislu člana 14. Evropske konvencije (vidi, *mutatis mutandis*, Evropski sud, *Pinkas protiv Bosne i Hercegovine*, presuda od 4. oktobra 2022. godine, predstavka broj 8701/21, tač. 58. i 59. s referencama na drugu praksu Evropskog suda).

17. U konkretnom slučaju podnosilac zahtjeva smatra da su sudije kantonalnih sudova i Vrhovnog suda nepovoljnije tretirane u odnosu na ostale nosioce pravosudne funkcije. Ta razlika u tretmanu se ogleda u nižoj naknadi za godišnji odmor u odnosu na naknadu za godišnji odmor sudija Suda BiH, odnosno sudija u Republici Srpskoj. U vezi s tim, Ustavni sud primjećuje da visina naknade za godišnji odmor sudija zavisi od toga da li sudija obavlja svoju funkciju u sudu na nivou Bosne i Hercegovine ili na nivou entiteta, jer su te naknade uređene različitim zakonima i finansiraju se iz različitih budžeta. Stoga, Ustavni sud zaključuje da je razlika u tretmanu zasnovana na njihovom "statusu" unutar kategorije nosilaca pravosudnih funkcija u smislu člana 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju.

18. Da bi se ispitalo postojanje diskriminacije mora se prvo utvrditi postojanje adekvatne "uporedne grupe" i "analogne ili

relevantno slične situacije". U vezi s tim, Ustavni sud ukazuje da je u svojoj ranijoj praksi zaključio da su sudije u Federaciji Bosne i Hercegovine adekvatna uporedna grupa u odnosu na sudije na nivou Bosne i Hercegovine (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-9/24 od 19. septembra 2024. godine, tačka 39, dostupna na www.ustavnisud.ba). Slijedom navedenog, Ustavni sud smatra da navedeno vrijedi i za sudije u Republici Srpskoj.

19. Sljedeća pitanja koje se postavljaju za Ustavni sud su da li postoji različit tretman tih uporednih grupa, pa ukoliko takav različit tretman postoji, da li on teži "legitimnom cilju" i da li je uspostavljen "razuman odnos proporcionalnosti" između upotrijebljenog sredstva i cilja koji se želi postići.

20. U vezi s pitanjem različitog tretmana, Ustavni sud primjećuje da je članom 8. stav 3. Zakona o plaćama sudija FBiH propisano da sve sudije imaju pravo na neto naknadu za godišnji odmor u iznosu od 50% osnovne mjesečne plaće iz tačke a) člana 2. tog zakona. Navedenim članom 2. stav 1. tačka a) Zakona o plaćama sudija FBiH propisan je iznos osnovne mjesečne plaće sudija općinskih sudova u iznosu od 2.400 KM, koja se povećava i usklađuje shodno odredbama čl. 5. i 6. Zakona o plaćama sudija FBiH. S druge strane, Zakonom o plaćama sudija BiH u relevantnom dijelu je propisano da sve sudije u pravosudnim institucijama na nivou Bosne i Hercegovine imaju pravo na neto naknadu za godišnji odmor u iznosu od 50% osnovne mjesečne plaće sudije Ustavnog suda (vidi tačku 8. odluke) a ne u visini polovine "njihove" plaće. Nadalje, Zakonom o plaćama sudija RS u relevantnom dijelu je propisano da sudije u Republici Srpskoj imaju pravo na naknadu za godišnji odmor u iznosu od 50% osnovne bruto plaće iz člana 2. tog zakona, umanjene za porez na dohodak i doprinose (vidi tačku 9. odluke). Imajući u vidu da relevantni zakoni propisuju različite osnovice i način određivanja naknade za godišnji odmor, što može rezultirati različitim visinom ove naknade, Ustavni sud smatra da iz navedenog slijedi da postoji različit tretman između ovih uporednih grupa nosilaca pravosudne funkcije na državnom i entitetskom nivou.

21. U vezi s pitanjem postojanja legitimnog cilja, Ustavni sud primjećuje da su prava, obaveze i naknade iz radnog odnosa sudija na državnom i entitetskom nivou regulirani različitim zakonima, koje su donijela zakonodavna tijela tih nivoa u skladu sa svojim nadležnostima. Zakonodavac prilikom usvajanja bilo kojeg zakona mora uzeti u obzir finansijsku konstrukciju za provođenje tog zakona (vidi, *mutatis mutandis*, Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP-2587/05 od 23. maja 2007. godine, tačka 41, dostupna na www.ustavnisud.ba). Stoga, pitanje utvrđivanja visine plaće i drugih naknada iz radnog odnosa nosilaca pravosudne funkcije nesumnjivo može biti povezano s ekonomskim i finansijskim faktorima kojima se nadležne institucije rukovode prilikom planiranja budžeta. Stoga Ustavni sud zaključuje da određivanje visine naknade za godišnji odmor prema objektivnim kriterijima koji se odnose na ekonomsko planiranje i finansijske mogućnosti predstavlja legitiman cilj za potrebe člana 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju.

22. Razmatrajući pitanje da li je za različit tretman uspostavljen "razuman odnos proporcionalnosti" između upotrijebljenog sredstva i cilja koji se želi postići, Ustavni sud ukazuje da mora postojati "pravičan odnos" između zahtjeva javnog interesa koji se želi postići i zaštite osnovnih prava pojedinaca, odnosno mora postojati razuman odnos srazmjernosti između korištenih sredstava i cilja koji se želi ostvariti bilo kojim mjerama koje država primjenjuje (vidi, *mutatis mutandis*, Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP-1673/21 od 25. septembra 2025. godine, tačka 33, dostupna na www.ustavnisud.ba, s referencama na drugu praksu). U tom kontekstu Ustavni sud podsjeća da, prema praksi Evropskog suda, države ugovornice uživaju određeno polje slobodne procjene pri odlučivanju o tome opravdavaju li razlike

između situacija, koje su u drugim aspektima analogne, različito postupanje i u kojoj mjeri. Obim te slobode procjene varira u zavisnosti od okolnosti, područja i konteksta. Državi se obično ostavlja široka sloboda za donošenje općih mjera u ekonomskim ili socijalnim pitanjima. Sud, u načelu, poštuje način na koji zakonodavstvo definiše imperativ javnog interesa, osim ako se pokaže da je ta procjena očito bez razumnog osnova (vidi za odnos između međunarodnog i domaćeg suda Evropski sud, *Anne Beekman i drugi protiv Belgije*, odluka od 18. septembra 2018. godine, predstava broj 34952/07, tačka 21; vidi također Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-26/00 od 21. decembra 2001. godine, tačka 24, dostupna na www.ustavisud.ba).

23. U konkretnom slučaju Ustavni sud prvenstveno naglašava da u ovom predmetu nije sporno da sve sudije u Federaciji Bosne i Hercegovine imaju zakonom propisano pravo na naknadu za godišnji odmor. Sporna je visina te naknade jer podnosilac zahtjeva tvrdi da njena visina nije adekvatno određena, uzimajući u obzir položaj i težinu dužnosti sudija kantonalnih sudova i Vrhovnog suda, te visinu ove naknade za sudije Suda BiH, odnosno Republike Srpske. Podnosilac zahtjeva smatra da sudije kantonalnih sudova i Vrhovnog suda trebaju imati naknadu u visini 50% njihove mjesečne plaće. U vezi s tim, Ustavni sud zapaža da je naknada za godišnji odmor vrsta naknade iz radnog odnosa, koja je uobičajena u radnom zakonodavstvu u Bosni i Hercegovini. Naknada za godišnji odmor uvjetovana je korištenjem godišnjeg odmora i poslodavac tu naknadu, u suštini, isplaćuje zaposleniku za troškove koje ima prilikom korištenja godišnjeg odmora, s ciljem kvalitetnijeg korištenja slobodnog vremena i psihofizičkog oporavka i pripreme za povratak na posao. Ustavni sud dalje primjećuje da visina naknada iz radnog odnosa, uključujući i naknadu za korištenje godišnjeg odmora, u administrativno-teritorijalnim jedinicama u Bosni i Hercegovini nije na jedinstven način uređena za sva zanimanja, pa tako ni za sve kategorije zaposlenih u oblasti pravosuđa. U tom pogledu, Ustavni sud naglašava da osnovi za utvrđivanje naknade za korištenje godišnjeg odmora mogu biti različiti pravni akti, od zakona, kolektivnih ugovora i pravilnika o radu. Pri tome, visina naknade za korištenje godišnjeg odmora se može utvrđivati uzimajući različite polazne osnove u zavisnosti od opredjeljenja zakonodavca odnosno poslodavca i prirode konkretnog radnog odnosa, pri čemu se uobičajeno uzima u obzir visina prosječne plaće svih zaposlenika, visina prosječne plaće zaposlenika u određenom preduzeću ili određenoj oblasti, visina plaće konkretnog zaposlenika, broj dana godišnjeg odmora i sl. Iz navedenog proizlazi da se ne može govoriti o općeprihvaćenom načinu utvrđivanja visine ove naknade. U tački 20. ove odluke je već ukazano da zakonodavci na različitim nivoima vlasti nisu usvojili jedinstven način određivanja visine naknade za godišnji odmor nosilaca pravosudnih funkcija. Osim toga, Ustavni sud smatra da se ne može zaključiti da naknada za korištenje godišnjeg odmora, po svojoj prirodi i svrsi, predstavlja naknadu za složenost poslova, stepen odgovornosti ili položaj zaposlenika. Prema tome, kada je riječ o naknadama čija svrha nije vrednovanje složenosti i odgovornosti konkretnog radnog mjesta (poput naknade za godišnji odmor, naknade za topli obrok ili naknade za prevoz na posao i s posla), već ostvarivanje određenog prava zaposlenika koje proizlazi iz samog radnog odnosa, zakonodavac nije dužan njihovu visinu određivati prema kriterijima koji se odnose na složenost poslova ili nivo odgovornosti zaposlenika. Takvim pristupom se, u suštini, ostvaruje svrha tih naknada, odnosno zadovoljava načelo da svi zaposlenici, bez obzira na radno mjesto, zadovolje svoje potrebe za godišnjim odmorom, toplim obrokom, prevozom na način koji će biti ravnopravan i jednak za sve. Iako zakonodavac nije dao odgovor na zahtjev, Ustavni sud smatra da se u tom kontekstu može tumačiti i razlog zbog kojeg je nadležni zakonodavac propisao visinu naknade za korištenje godišnjeg

odmora na način kako je to urađeno članom 8. stav 3. Zakona o plaćama sudija FBiH, odnosno u istoj visini za sve sudije sudova u Federaciji Bosne i Hercegovine. S druge strane, različiti položaj, složenost poslova, stepen odgovornosti i značaj funkcije sudija sudova višeg stepena adekvatno su uzeti u obzir kroz različito određene plaće i druga primanja koja su neposredno povezana s prirodom i odgovornošću njihove funkcije.

24. Prema tome, Ustavni sud podsjeća da eventualne razlike u entitetskim zakonima, same po sebi, ne mogu pokrenuti pitanje diskriminacije u situaciji kada u zahtjevu nema nikakvih drugih argumenata, niti se može zaključiti da su odredbe osporenog zakona očigledno diskriminirajuće (vidi Odluku o dopustivosti i meritumu broj U-12/22 od 22. septembra 2022. godine, tačka 49. s daljnjim referencama, dostupnu na www.ustavisud.ba). Stoga sama činjenica da su zakonodavci na različitim nivoima vlasti odabrali različite modele ili različite iznose naknade za korištenje godišnjeg odmora ne znači da je jedno od tih rješenja, samo po sebi, diskriminatorno. U tom pravcu, Ustavni sud podsjeća da je u Odluci broj U-9/24 zaključio da je član 11. Zakona o plaćama sudija BiH diskriminirajući jer propisuje značajno manji iznos otpremnine sudijama i tužiocima na nivou Bosne i Hercegovine u odnosu na sudije i tužioce u Federaciji Bosne i Hercegovine, a donosilac osporenog zakona nije dao razumno i objektivno opravdanje za postojanje takve razlike u odnosu na dvije uporedne grupe. Naime, Ustavni sud je, između ostalog, cijenio izuzetno veliku razliku između otpremnina koja se ne može opravdati isključivo načelom "širokog polja slobodne procjene", da se taj zakon nije mijenjao 19 godina, niti je eventualno usklađivan s političko-pravnim i socijalno-ekonomskim kretanjima u zemlji, kao i da zakonodavac nije ponudio bilo kakvo razumno opravdanje za takvo razlikovanje (*op. cit.*, U-9/24, tač. 41–43, dostupna na www.ustavisud.ba). Za razliku od navedenog predmeta, u konkretnom slučaju, iako podnosilac zahtjeva nije precizirao iznose naknade za godišnje odmore za sudije Suda BiH, odnosno Republike Srpske, Ustavni sud primjećuje da iz relevantnih zakonskih odredbi ne proizlazi da postoji značajna razlika u visini te naknade. Podnosilac zahtjeva nije naveo visine tih regresa i koliko iznosi razlika, ali Ustavni sud smatra da se ne radi o tako velikoj razlici kao u predmetu broj U-9/24 jer je za sve tri grupe sudija određena u iznosu od 50% plaće (vidi tačku 20. odluke). Osim toga, podnosilac zahtjeva nije ponudio bilo kakve argumente niti dokaze koji bi ukazivali da je naknada za korištenje godišnjeg odmora propisana osporenim odredbom, sama po sebi, očigledno nedovoljna za ostvarivanje svrhe zbog koje je propisana ili da dovodi sudije u bitno nepovoljniji položaj u odnosu na uporedne grupe, već isključivo smatra da bi ona trebala biti određena prema drugačijoj osnovici zbog položaja i odgovornosti sudija viših sudova.

25. U tom pravcu, Ustavni sud podsjeća da se naknade za godišnji odmor sudijama finansiraju iz odgovarajućeg budžeta Bosne i Hercegovine ili entiteta, koji su različiti u svojoj visini, prihodima i rashodima, kao i da je različit broj sudija na nivou Bosne i Hercegovine ili entiteta. Slijedom toga, Ustavni sud smatra da je zakonodavac u najboljoj poziciji da odredi visinu iznosa naknade za godišnji odmor koji se isplaćuje iz budžeta. Ustavni sud podsjeća da je u Odluci broj U-26/22, razmatrajući pitanje kompatibilnosti odredbi Zakona o plaćama sudija RS kojim je propisana plaća sudijama i tužiocima u fiksnom iznosu i visina naknade za godišnji odmor i otpremnine, ukazao da "slobodno polje procjene nadležnog zakonodavca je da odluči kako će se propisati način obračuna i isplate toplog obroka, kao i naknade za godišnji odmor. U takvim pitanjima je nadležni zakonodavac, kako je već rečeno, u mnogo boljoj poziciji od Ustavnog suda da procijeni kako će ta pitanja regulirati. Podnosioci zahtjeva ne osporavaju da sudije i tužioci u Republici Srpskoj, isto kao i njihove kolege u Federaciji BiH, imaju pravo na novčanu naknadu

za topli obrok, kao i naknadu za godišnji odmor, već osporavaju način obračuna i isplate tih naknada koji je zakonodavac propisao. Međutim, kod ispitivanja usaglašenosti osporenih odredbi s Ustavom Bosne i Hercegovine, Ustavni sud nema nadležnost ispitivati da li je zakonodavac naknadu za topli obrok trebao uračunati u 'bruto' iznos plaće ili kako je zakonodavac propisao isplatu regresa za godišnji odmor jer to nisu ustavna pitanja" (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-26/22 od 13. jula 2023. godine, tačka 49, dostupna na www.ustavnisud.ba).

26. Dovodeći navedeno u vezu s konkretnim predmetom, Ustavni sud zaključuje da je u konkretnom slučaju zakonodavac procijenio da će istom visinom naknade za godišnji odmor na adekvatan i ravnopravan način nadoknaditi troškove godišnjeg odmora svim sudijama bez obzira na stepen suda i obim dužnosti, te na taj način uspostaviti razumnu ravnotežu između legitimnog cilja i interesa sudija. U tom pravcu, Ustavni sud podsjeća da je u više svojih odluka ukazao da poštuje diskreciono pravo zakonodavca da uredi pojedine oblasti na način kako smatra da je to najprikladnije (vidi npr. Ustavni sud, odluke o dopustivosti i meritumu br. U-7/12 od 30. januara 2013. godine, tačka 53, i *ibid.*, U-26/22, tačka 41, dostupne na www.ustavnisud.ba). Imajući u vidu sve navedeno, te s obzirom na polje slobodne procjene koju uživa zakonodavac u ovoj oblasti, Ustavni sud zaključuje da je članom 8. stav 3. Zakona o plaćama sudija FBiH uspostavljen "razuman odnos proporcionalnosti" između upotrijebljenog sredstva i legitimnog cilja koji se želi postići.

27. Imajući u vidu sve navedeno, Ustavni sud smatra da je član 8. stav 3. Zakona o plaćama sudija FBiH u skladu sa članom 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju.

Ostali navodi

28. S obzirom na zaključak u vezi sa članom 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju koji sadrži opće načelo zabrane diskriminacije, Ustavni sud smatra da nema potrebe da posebno ispituje navode podnosioca zahtjeva o ocjeni kompatibilnosti člana 8. stav 3. Zakona o plaćama sudija FBiH sa članom II/4. Ustava Bosne i Hercegovine i članom 14. Evropske konvencije i članom 26. Međunarodnog pakta (vidi Ustavni sud, odluke o dopustivosti i meritumu br. U-20/14 od 26. marta 2015. godine, tačka 41, i U-25/14 od 9. jula 2015. godine, tačka 37, dostupne na www.ustavnisud.ba).

29. Ustavni sud također neće zasebno ispitivati kompatibilnost člana 8. stav 3. Zakona o plaćama sudija FBiH sa članom 8. Zakona o plaćama sudija BiH budući da je Ustavni sud njihovo upoređivanje elaborirao u prethodnim tačkama ove odluke.

VII. Zaključak

30. Ustavni sud zaključuje da je član 8. stav 3. Zakona o plaćama sudija FBiH u skladu sa članom 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju.

31. Na osnovu člana 59. st. (1) i (3) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

32. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirsad Ćeman, s. r.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u plenarnom sazivu, u predmetu broj U-38/25, rješavajući zahtjev **Općinskog suda u Sarajevu (sutkinja Dijana Jusufović Kaknjašević)**, na temelju članka VI/3.(c) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 57. stavak (2) točka b) i članka 59. st. (1) i (3) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 94/14, 47/23 i 41/24), u sastavu:

Mirsad Ćeman, predsjednik

Valerija Galić, dopredsjednica
Angelika Nußberger, dopredsjednica
Helen Keller, sutkinja
Ledi Bianku, sudac
Marin Vukoja, sudac
Larisa Velić, sutkinja
na sjednici održanoj 24. rujna 2026. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Odlučujući o zahtjevu **Općinskog suda u Sarajevu (sutkinja Dijana Jusufović Kaknjašević)** za ocjenu kompatibilnosti članka 8. stavak 3. Zakona o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik FBiH" br. 72/05, 22/09, 27/12 – odluka USFBiH, 35/13 – rješenje USFBiH, 55/13, 55/17 – odluka USFBiH, 90/21 – odluka USBiH, 61/22 i 64/22 – rješenje USBiH), utvrđuje se da je članak 8. stavak 3. Zakona o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik FBiH" br. 72/05, 22/09, 27/12 – odluka USFBiH, 35/13 – rješenje USFBiH, 55/13, 55/17 – odluka USFBiH, 90/21 – odluka USBiH, 61/22 i 64/22 – rješenje USBiH) u skladu sa člankom 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i "Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Općinski sud u Sarajevu (sutkinja Dijana Jusufović Kaknjašević; u daljnjem tekstu: podnositelj zahtjeva) podnio je 19. studenog 2025. godine Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) zahtjev za ocjenu kompatibilnosti članka 8. stavak 3. Zakona o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik FBiH" br. 72/05, 22/09, 27/12 – odluka USFBiH, 35/13 – rješenje USFBiH, 55/13, 55/17 – odluka USFBiH, 90/21 – odluka USBiH, 61/22 i 64/22 – rješenje USBiH; u daljnjem tekstu: Zakon o plaćama sudaca FBiH), u svezi sa člankom 8. Zakona o plaćama i drugim naknadama u sudbenim i tužiteljskim ustanovama na razini Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 90/05, 32/07, 40/08 – odluka USBiH, 17/13 – odluka USBiH, 5/14 – rješenje USBiH, 40/14 – odluka USBiH, 48/15 – rješenje USBiH, 77/20, 9/23 – odluka USBiH, 29/23 – odluka USBiH, 68/24 – odluka USBiH i 79/24; u daljnjem tekstu: Zakon o plaćama sudaca BiH), sa člankom II/4. Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 14. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Europska konvencija), člankom 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju, kao i člankom 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima (u daljnjem tekstu: Međunarodni pakt). Podnositelj zahtjeva je 11. ožujka 2026. godine urgirao donošenje odluke o zahtjevu.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na temelju članka 23. stavak (2) Pravila Ustavnog suda, od Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Dom naroda) i Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Zastupnički dom) zatraženo je 16. prosinca 2025. godine da dostave odgovore na zahtjev.

3. Dom naroda i Zastupnički dom nisu dostavili odgovore na zahtjev u ostavljenom roku.

III. Zahtjev

a) Predmet povodom kojeg je zahtjev pokrenut

4. Podnositelj zahtjeva je naveo da se pred Općinskim sudom u Sarajevu (u daljnjem tekstu: Općinski sud) vodi parnični

postupak protiv tužene Federacije Bosne i Hercegovine po tužbi tužitelja – sudaca kantonalnih sudova i Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vrhovni sud) radi utvrđivanja diskriminacije iz oblasti rada te naknade štete. Dalje je naveo da su tužitelji tužbenim zahtjevom tražili da se utvrdi da je tužena Federacija Bosne i Hercegovine povrijedila pravo tužitelja na jednako postupanje na radu i jednake naknade, na način da je prema njima postupala diskriminirajuće i različito u odnosu na druge nositelje pravosudnih funkcija koji se nalaze u istoj ili sličnoj situaciji na način što je propustila tužiteljima isplatiti naknadu za godišnji odmor u visini 1/2 plaće tužitelja kao ostalim nositeljima pravosudnih funkcija. Istaknuto je i da su tužitelji tražili naknadu materijalne štete u visini razlike naknade za godišnji odmor za 2020., 2021., 2022., 2023. i 2024. godinu u iznosima od po 600,00 KM za svakog tužitelja pojedinačno za svaku godinu, sa zateznom kamatom.

b) Navodi iz zahtjeva

5. Podnositelj zahtjeva traži da se ispita je li diskriminatoran članak 8. stavak 3. Zakona o plaćama sudaca FBiH, kojim je propisan regres za suce kantonalnih sudova i Vrhovnog suda u visini od polovice plaće suca općinskog suda, u odnosu na visinu regresa za suce Suda Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Sud BiH), kojima je člankom 8. Zakona o plaćama sudaca BiH određen regres u visini polovice "njihove" plaće, i kao takav nekompatibilan sa člankom II/4. Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 14. Europske konvencije, člankom 1. Protokola broj 12 uz Europsku konvenciju, kao i člankom 26. Međunarodnog pakta. U svezi s tim, navodi da članak 8. stavak 3. Zakona o plaćama sudaca FBiH priznaje pravo na naknadu za godišnji odmor pod istim uvjetima za sve suce koji obavljaju svoje dužnosti na prvostupanjskoj, drugostupanjskoj i trećestupanjskoj razini. Stoga suci općinskih i kantonalnih sudova, te Vrhovnog suda imaju pravo na naknadu za godišnji odmor u visini od 50 % mjesečne plaće suca općinskog suda. Dalje navodi da istodobno Zakon o plaćama sudaca FBiH sucima višeg stupnja za njihov rad i odgovornost u radu propisuje plaću u višem mjesečnom iznosu. Slijedom toga, smatra da je upitno da li reguliranje naknade za korištenje godišnjeg odmora u identičnom iznosu za sve suce predstavlja diskriminaciju. Podnositelj zahtjeva dalje ukazuje na članak 8. stavak 3. Zakona o plaćama sudaca BiH i članak 10. stavak (4) Zakona o plaćama i naknadama sudaca i javnih tužitelja u Republici Srpskoj (u daljnjem tekstu: Zakon o plaćama sudaca RS), kojima su drugačije propisane naknade za godišnji odmor sucima i tužiteljima Suda BiH, odnosno sudova u Republici Srpskoj. Iako je visina naknade za godišnji odmor za suce Suda BiH propisana posebnim propisom za državnu razinu i osigurava se iz proračuna drugog zakonodavnog tijela, podnositelj zahtjeva smatra da različito zakonsko reguliranje iznosa dovodi u sumnju propis i ukazuje na različito postupanje zabranjeno člankom 2. Zakona o zabrani diskriminacije. Cijeneći svrhu naknade za godišnji odmor i viši stupanj odgovornosti i dužnosti sudaca kantonalnih sudova i Vrhovnog suda, podnositelj zahtjeva smatra da je nužno ispitati postojanje diskriminacije sudaca kantonalnih sudova i Vrhovnog suda u odnosu na nositelje pravosudne funkcije koji se nalaze u istoj ili sličnoj situaciji. Podnositelj zahtjeva ukazuje i na odluke Ustavnog suda br. AP-2985/19, U-7/12, U-29/13 i U-7/21, u kojima je odlučivao o pitanju različitog tretmana nositelja pravosudne funkcije.

6. U urgenciji podnositelj zahtjeva navodi da je pred Općinskim sudom u šest parničnih postupaka došlo do zastoja u postupanju do donošenja odluke Ustavnog suda o konkretnom zahtjevu. Ističe da se radi o postupcima radi utvrđivanja diskriminacije u oblasti rada i naknade štete, koji su smatraju hitnim, pa ukazuje na nužnost prioritarnog postupanja.

IV. Relevantni propisi

7. **Zakon o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine** ("Službene novine Federacije BiH" br. 72/05, 22/09, 27/12 – odluka USFBiH, 35/13 – rješenje USFBiH, 55/13, 55/17 – odluka USFBiH, 90/21 – odluka USBiH, 61/22 i 64/22 – rješenje USBiH)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu, koji u relevantnom dijelu glasi:

Članak 1.

Okvir Zakona

Ovim Zakonom utvrđuju se plaće, naknade i druga materijalna prava sudaca, tužitelja i stručnih suradnika u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Članak 2.

Osnovna mjesečna plaća sudaca

1. Osnovna mjesečna plaća sudaca iznosi:

- a) Za suce općinskih sudova: 2.400 KM.
- b) Za šefove odjeljenja općinskih sudova: 2.600 KM.
- c) Za predsjednike osnovnih sudova: 2.800 KM.
- d) Za predsjednike općinskih sudova sa 30 ili više sudaca: 3.200 KM.
- e) Za predsjednike općinskih sudova sa 60 ili više sudaca: 3.600 KM.
- f) Za suce kantonalnih sudova: 3.000 KM.
- g) Za šefove odjeljenja kantonalnih sudova: 3.200 KM.
- h) Za predsjednike kantonalnih sudova: 3.400 KM.
- i) Za suce Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine: 3.800 KM.
- j) Za šefove odjeljenja Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine: 4.000 KM.
- k) Za predsjednike Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine: 4.400 KM.

Članak 5.

Dodatak na radni staž

Osnovna mjesečna plaća svakog suca i tužitelja iz članka 2. odnosno 3. ovog Zakona i stručnog suradnika iz članka 4. povećava se za 0,5% za svaku punu godinu radnog staža, najviše do 40 godina.

Članak 6. stavak 2.

Reguliranje osnovne mjesečne plaće

2. Počevši od godine koja uslijedi nakon godine u kojoj prosječna mjesečna neto plaća u Bosni i Hercegovini izračunata za kalendarsku godinu po prvi put dostigne ili pređe iznos od 800 KM, osnovna mjesečna plaća sudaca i tužitelja i stručnih suradnika propisana člankom 2., 3. odnosno 4. će se godišnje korigovati za procenat povećanja prosječne mjesečne neto plaće u Bosni i Hercegovini.

Članak 8.

Plaćeni godišnji odmor i odsustvo za zadovoljenje vjerskih potreba

1. Suci, tužitelji i stručni suradnici iz članka 4. ovoga zakona imaju pravo na plaćeni godišnji odmor u trajanju od 30 dana.

2. Pored prava na godišnji odmor definiranog u stavku 1. ovog članka, suci, tužitelji i stručni suradnici iz člana 4. ovog Zakona imaju pravo na dva plaćena i dva neplaćena dana odmora godišnje za zadovoljenje vjerskih potreba.

3. Svi suci i tužitelji imaju pravo na neto naknadu za godišnji odmor u iznosu od 50% osnovne mjesečne plaće iz točke a) članka 2. odnosno točke a) članka 3. ovog Zakona. Stručni suradnici iz članka 4. ovog Zakona imaju prvo na neto naknadu za godišnji odmor u iznosu od 50% njihove plaće utvrđene u stavku 1. članka 4.

4. Neto naknada za godišnji odmor iz stavka 3. ovog članka plaća se kao dodatak na redovnu plaću u srpnju svake godine, bez obzira na to kada se uzima godišnji odmor.

5. Plaćeni godišnji odmor za svakog suca, tužitelja i stručnog suradnika iz članka 4. ovog Zakona bit će reguliran planom godišnjih odmora koji će odrediti predsjednik suda ili glavni tužitelj na godišnjoj bazi sukladno propisima o unutarnjem poslovanju predmetnog suda odnosno tužiteljstva.

8. Zakon o plaćama i drugim naknadama u sudbenim i tužiteljskim ustanovama na razini Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 90/05, 32/07, 40/08 – odluka USBiH, 17/13 – odluka USBiH, 5/14 – rješenje USBiH, 40/14 – odluka USBiH, 48/15 – rješenje USBiH, 77/20, 9/23 – odluka USBiH, 29/23 – odluka USBiH, 68/24 – odluka USBiH, 79/24 i 6/25 – odluka USBiH)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu, koji u relevantnom dijelu glasi:

Članak 1.

Okvir Zakona

Ovim Zakonom utvrđuju se plaće, naknade i određena materijalna prava sudaca i tužitelja i određenih kategorija stručnog osoblja u pravosudnim ustanovama na razini Bosne i Hercegovine.

Članak 8. st. od (1) do (3)

Plaćeni godišnji odmor i odsustvo za zadovoljavanje vjerskih potreba

1. Suci i tužitelji imaju pravo na plaćeni godišnji odmor u trajanju od 30 radnih dana.

2. Pored prava na godišnji odmor definiranog u stavku 1. ovog članka, suci i tužitelji imaju pravo na dva plaćena i dva neplaćena dana odmora godišnje za zadovoljenje vjerskih potreba.

3. Svi suci i tužitelji imaju pravo na neto naknadu za godišnji odmor u iznosu od 50% osnovne mjesečne plaće suca Ustavnog suda Bosne i Hercegovine.

9. Zakon o plaćama i naknadama sudaca i javnih tužitelja u Republici Srpskoj ("Službeni glasnik RS" br. 56/22, 43/23 – odluka USRS i "Službeni glasnik BiH" broj 36/25 – odluka USBiH) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 1.

Ovim zakonom utvrđuju se plaće, naknade i materijalna prava sudaca i javnih tužitelja u Republici Srpskoj.

Članak 2.

(1) Osnovna mjesečna plaća sudaca je plaća u kojoj su sadržani porez na dohodak i doprinosi i iznosi:

1) za suce osnovnih sudova i okružnih privrednih sudova - 4.426 KM,

2) za šefove odjeljenja osnovnih sudova i okružnih privrednih sudova - 4.799 KM,

3) za predsjednike osnovnih sudova i okružnih privrednih sudova - 5.171 KM,

4) za predsjednike osnovnih sudova sa 30 ili više sudaca - 5.914 KM,

5) za predsjednike osnovnih sudova sa 60 ili više sudaca - 6.659 KM,

6) za suce okružnih sudova i Višeg privrednog suda - 5.544 KM,

7) za šefove odjeljenja okružnih sudova - 5.914 KM,

8) za predsjednike okružnih sudova i Višeg privrednog suda - 6.287 KM,

9) za suce Vrhovnog suda Republike Srpske - 7.032 KM,

10) za šefove odjeljenja Vrhovnog suda Republike Srpske - 7.402 KM,

11) za predsjednika Vrhovnog suda Republike Srpske - 8.147 KM.

Članak 10. stavak (4)

(4) Suci i tužitelji imaju pravo na naknadu za godišnji odmor u iznosu od 50% osnovne bruto plaće iz čl. 2. i 3. ovog zakona, umanjene za porez na dohodak i doprinose.

V. Dopustivost

10. Pri ispitivanju dopustivosti zahtjeva Ustavni sud je pošao od odredbe članka VI/3.(c) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 19. stavak (1) Pravila Ustavnog suda.

11. Članak VI/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

c) Ustavni sud će imati nadležnost za pitanja koja mu podnese bilo koji sud u Bosni i Hercegovini, a koja se tiču toga je li neki zakon o čijoj valjanosti ovisi njegova odluka sukladno ovom Ustavu, s Europskom konvencijom za ljudska prava i temeljne slobode i njezinim protokolima, ili sa zakonima Bosne i Hercegovine; ili koja se tiču postojanja ili djelokruga nekog općeg pravila međunarodnog javnog prava koje je bitno za odluku suda.

12. Zahtjev za ocjenu kompatibilnosti podnio je Općinski sud u Sarajevu (sutkinja Dijana Jusufović Kaknjašević), što znači da je zahtjev podnijela ovlaštena osoba iz članka VI/3.(c) Ustava Bosne i Hercegovine (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-5/10 od 26. studenog 2010. godine, toč. 7–14., objavljena u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" broj 37/11). Također, Ustavni sud zapaža da se zahtjevom traži ocjena kompatibilnosti članka 8. stavak 3. Zakona o plaćama sudaca FBiH s odredbama Ustava Bosne i Hercegovine, Europske konvencije, Međunarodnog pakta i Zakona o plaćama sudaca BiH, te da o važenju te odredbe ovisi odluka redovnog suda u postupku. Iz toga slijedi da nesporno postoji nadležnost Ustavnog suda za odlučivanje iz članka VI/3.(c) Ustava Bosne i Hercegovine (vidi, *mutatis mutandis*, Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-23/25 od 2. srpnja 2026. godine, toč. 15–17., dostupna na www.ustavnisud.ba). Osim toga, Ustavni sud smatra da ne postoje drugi razlozi nedopustivosti iz članka 19. stavak (1) Pravila Ustavnog suda. Stoga, Ustavni sud smatra da su ispunjeni uvjeti za razmatranje merituma predmeta.

VI. Meritum

13. Podnositelj zahtjeva traži ocjenu kompatibilnosti članka 8. stavak 3. Zakona o plaćama sudaca FBiH, u svezi sa člankom 8. Zakona o plaćama sudaca BiH, sa člankom II/4. Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 14. Europske konvencije, člankom 1. Protokola broj 12 uz Europsku konvenciju, kao i člankom 26. Međunarodnog pakta zbog visine naknade za godišnji odmor koju propisuje sucima kantonalnih sudova i Vrhovnog suda u odnosu na ostale nositelje pravosudnih funkcija. S obzirom na to da se tvrdi da do kršenja zabrane diskriminacije dolazi na temelju zakona, Ustavni sud će osporenu odredbu prvo ispitati s aspekta članka 1. Protokola broj 12 uz Europsku konvenciju.

a) Opća zabrana diskriminacije

14. Članak 1. Protokola broj 12 uz Europsku konvenciju glasi:

Opća zabrana diskriminacije

1. Uživanje svakog prava koje zakon predviđa mora se osigurati bez diskriminacije po bilo kojoj osnovi, kao što su spol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijed, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno podrijetlo, povezanost s nacionalnom manjinom, imovina, rođenje ili drugi status.

2. Javne vlasti ne smiju ni prema kome vršiti diskriminaciju po bilo kojoj osnovi kao što su one spomenute u stavku 1.

15. Ustavni sud naglašava da članak 1. Protokola broj 12 uz Europsku konvenciju sadrži opće načelo zabrane diskriminacije i garantira uživanje svih prava određenih zakonom, bez diskriminacije po bilo kojoj osnovi kao što su spol, rasa, boja kože, jezik, vjera, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno

podrijetlo, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje ili drugi status. Nadalje, članak 1. Protokola broj 12 uz Europsku konvenciju podrazumijeva i da javni organi nikoga ne mogu diskriminirati prema bilo kojoj osnovi. Dakle, temeljno načelo nediskriminacije je prošireno i na domaće zakone, a ne samo na prava garantirana Europskom konvencijom, kako to predviđa članak 14. Europske konvencije (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-11/22 od 14. srpnja 2022. godine, točka 38., dostupna na www.ustavnisud.ba).

16. U svezi s tim, Ustavni sud podsjeća da je Europski sud za ljudska prava (u daljnjem tekstu: Europski sud) potvrdio da se pojmovi diskriminacije koja je zabranjena na temelju članka 14. Europske konvencije i članka 1. Protokola broj 12 trebaju tumačiti na isti način (vidi Europski sud, *Pilav protiv Bosne i Hercegovine*, presuda od 9. lipnja 2016. godine, predstavka broj 41939/07, točka 40. s daljnjim referencama). U skladu s tim, pravo na nediskriminaciju prema članku 1. Protokola broj 12 pruža zaštitu od različitog postupanja prema pojedincima u analognim ili relevantno sličnim situacijama. Tretman je diskriminirajući ako "nema objektivno i razumno opravdanje", odnosno ako ne teži "legitimnom cilju" ili ako ne postoji "razuman odnos proporcionalnosti" između upotrijebljenog sredstva i cilja koji se želi postići. Europski sud je također u svojoj sudskoj praksi utvrdio da samo razlike u tretmanu utemeljene na prepoznatljivoj osobini ili "statusu" mogu predstavljati diskriminaciju u smislu članka 14. Europske konvencije. Međutim, lista navedena u članku 14. je ilustrativna i nije iscrpna. Riječi "drugi status" dobile su široko značenje i njihovo tumačenje nije ograničeno na karakteristike koje su osobne u smislu da su urođene ili inherentne. Europski sud je stoga zaključio da posjedovanje, ili na drugi način, visoke funkcije, policijski čin, ili, u nekim okolnostima, vojni čin može se smatrati "drugim statusom" u smislu članka 14. Europske konvencije (vidi, *mutatis mutandis*, Europski sud, *Pinkas protiv Bosne i Hercegovine*, presuda od 4. listopada 2022. godine, predstavka broj 8701/21, toč. 58. i 59. s referencama na drugu praksu Europskog suda).

17. U konkretnom slučaju podnositelj zahtjeva smatra da su suci kantonalnih sudova i Vrhovnog suda nepovoljnije tretirani u odnosu na ostale nositelje pravosudne funkcije. Ta razlika u tretmanu se ogleda u nižoj naknadi za godišnji odmor u odnosu na naknadu za godišnji odmor sudaca Suda BiH, odnosno sudaca u Republici Srpskoj. U svezi s tim, Ustavni sud primjećuje da visina naknade za godišnji odmor sudaca ovisi o tome obavlja li sudac svoju funkciju u sudu na razini Bosne i Hercegovine ili na razini entiteta, jer su te naknade uređene različitim zakonima i financiraju se iz različitih proračuna. Stoga, Ustavni sud zaključuje da je razlika u tretmanu utemeljena na njihovom "statusu" unutar kategorije nositelja pravosudnih funkcija u smislu članka 1. Protokola broj 12 uz Europsku konvenciju.

18. Da bi se ispitalo postojanje diskriminacije mora se prvo utvrditi postojanje adekvatne "usporedne grupe" i "analogne ili relevantno slične situacije". U svezi s tim, Ustavni sud ukazuje da je u svojoj ranijoj praksi zaključio da su suci u Federaciji Bosne i Hercegovine adekvatna usporedna grupa u odnosu na suce na razini Bosne i Hercegovine (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-9/24 od 19. rujna 2024. godine, točka 39., dostupna na www.ustavnisud.ba). Slijedom navedenog, Ustavni sud smatra da navedeno vrijedi i za suce u Republici Srpskoj.

19. Sljedeća pitanja koje se postavljaju za Ustavni sud su postoji li različit tretman tih usporednih grupa, pa ako takav različit tretman postoji, teži li on "legitimnom cilju" i je li uspostavljen "razuman odnos proporcionalnosti" između upotrijebljenog sredstva i cilja koji se želi postići.

20. U svezi s pitanjem različitog tretmana, Ustavni sud primjećuje da je člankom 8. stavak 3. Zakona o plaćama sudaca

FBiH propisano da svi suci imaju pravo na neto naknadu za godišnji odmor u iznosu od 50 % osnovne mjesečne plaće iz točke a) članka 2. tog Zakona. Navedenim člankom 2. stavak 1. točka a) Zakona o plaćama sudaca FBiH propisan je iznos osnovne mjesečne plaće sudaca općinskih sudova u iznosu od 2.400 KM, koja se povećava i usklađuje shodno odredbama čl. 5. i 6. Zakona o plaćama sudaca FBiH. S druge strane, Zakonom o plaćama sudaca BiH u relevantnom dijelu je propisano da svi suci u pravosudnim institucijama na razini Bosne i Hercegovine imaju pravo na neto naknadu za godišnji odmor u iznosu od 50 % osnovne mjesečne plaće suca Ustavnog suda (vidi točku 8. odluke) a ne u visini polovice "njihove" plaće. Nadalje, Zakonom o plaćama sudaca RS u relevantnom dijelu je propisano da suci u Republici Srpskoj imaju pravo na naknadu za godišnji odmor u iznosu od 50 % osnovne bruto plaće iz članka 2. tog Zakona, umanjene za porez na dohodak i doprinose (vidi točku 9. odluke). Imajući u vidu da relevantni zakoni propisuju različite osnovice i način određivanja naknade za godišnji odmor, što može rezultirati različitim visinom ove naknade, Ustavni sud smatra da iz navedenog slijedi da postoji različit tretman između ovih usporednih grupa nositelja pravosudne funkcije na državnoj i entitetskoj razini.

21. U svezi s pitanjem postojanja legitimnog cilja, Ustavni sud primjećuje da su prava, obveze i naknade iz radnog odnosa sudaca na državnoj i entitetskoj razini regulirani različitim zakonima, koje su donijela zakonodavna tijela tih razina u skladu sa svojim nadležnostima. Zakonodavac prilikom usvajanja bilo kojeg zakona mora uzeti u obzir financijsku konstrukciju za provođenje tog zakona (vidi, *mutatis mutandis*, Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP-2587/05 od 23. svibnja 2007. godine, točka 41., dostupna na www.ustavnisud.ba). Stoga, pitanje utvrđivanja visine plaće i drugih naknada iz radnog odnosa nositelja pravosudne funkcije nesumnjivo može biti povezano s ekonomskim i financijskim faktorima kojima se nadležne institucije rukovode prilikom planiranja proračuna. Stoga Ustavni sud zaključuje da određivanje visine naknade za godišnji odmor prema objektivnim kriterijima koji se odnose na ekonomsko planiranje i financijske mogućnosti predstavlja legitiman cilj za potrebe članka 1. Protokola broj 12 uz Europsku konvenciju.

22. Razmatrajući pitanje je li za različit tretman uspostavljen "razuman odnos proporcionalnosti" između upotrijebljenog sredstva i cilja koji se želi postići, Ustavni sud ukazuje da mora postojati "pravičan odnos" između zahtjeva javnog interesa koji se želi postići i zaštite temeljnih prava pojedinaca, odnosno mora postojati razuman odnos razmjernosti između korištenih sredstava i cilja koji se želi ostvariti bilo kojim mjerama koje država primjenjuje (vidi, *mutatis mutandis*, Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP-1673/21 od 25. rujna 2025. godine, točka 33., dostupna na www.ustavnisud.ba, s referencama na drugu praksu). U tom kontekstu Ustavni sud podsjeća da, prema praksi Europskog suda, države ugovornice uživaju određeno polje slobodne procjene pri odlučivanju o tome opravdavaju li razlike između situacija, koje su u drugim aspektima analogne, različito postupanje i u kojoj mjeri. Opseg te slobode procjene varira ovisno o okolnostima, području i kontekstu. Državi se obično ostavlja široka sloboda za donošenje općih mjera u ekonomskim ili socijalnim pitanjima. Sud, u načelu, poštuje način na koji zakonodavstvo definira imperativ javnog interesa, osim ako se pokaže da je ta procjena očito bez razumne osnove (vidi za odnos između međunarodnog i domaćeg suda Europski sud, *Anne Beekman i drugi protiv Belgije*, odluka od 18. rujna 2018. godine, predstavka broj 34952/07, točka 21.; vidi također Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-26/00 od 21. prosinca 2001. godine, točka 24., dostupna na www.ustavnisud.ba).

23. U konkretnom slučaju Ustavni sud prvenstveno naglašava da u ovom predmetu nije sporno da svi suci u Federaciji

Bosne i Hercegovine imaju zakonom propisano pravo na naknadu za godišnji odmor. Sporna je visina te naknade jer podnositelj zahtjeva tvrdi da njezina visina nije adekvatno određena, uzimajući u obzir položaj i težinu dužnosti sudaca kantonalnih sudova i Vrhovnog suda, te visinu ove naknade za suce Suda BiH, odnosno Republike Srpske. Podnositelj zahtjeva smatra da suci kantonalnih sudova i Vrhovnog suda trebaju imati naknadu u visini 50 % njihove mjesečne plaće. U svezi s tim, Ustavni sud zapaža da je naknada za godišnji odmor vrsta naknade iz radnog odnosa, koja je uobičajena u radnom zakonodavstvu u Bosni i Hercegovini. Naknada za godišnji odmor uvjetovana je korištenjem godišnjeg odmora i poslodavac tu naknadu, u biti, isplaćuje uposleniku za troškove koje ima prilikom korištenja godišnjeg odmora, s ciljem kvalitetnijeg korištenja slobodnog vremena i psihofizičkog oporavka i pripreme za povratak na posao. Ustavni sud dalje primjećuje da visina naknada iz radnog odnosa, uključujući i naknadu za korištenje godišnjeg odmora, u administrativno-teritorijalnim jedinicama u Bosni i Hercegovini nije na jedinstven način uređena za sva zanimanja, pa tako ni za sve kategorije uposlenih u oblasti pravosuđa. U tom pogledu, Ustavni sud naglašava da osnove za utvrđivanje naknade za korištenje godišnjeg odmora mogu biti različiti pravni akti, od zakona, kolektivnih ugovora i pravilnika o radu. Pri tome, visina naknade za korištenje godišnjeg odmora se može utvrđivati uzimajući različite polazne osnove ovisno o opredjeljenju zakonodavca odnosno poslodavca i prirodi konkretnog radnog odnosa, pri čemu se uobičajeno uzima u obzir visina prosječne plaće svih uposlenika, visina prosječne plaće uposlenika u određenom poduzeću ili određenoj oblasti, visina plaće konkretnog uposlenika, broj dana godišnjeg odmora i sl. Iz navedenog proizlazi da se ne može govoriti o općeprihvaćenom načinu utvrđivanja visine ove naknade. U točki 20. ove odluke je već ukazano da zakonodavci na različitim razinama vlasti nisu usvojili jedinstven način određivanja visine naknade za godišnji odmor nositelja pravosudnih funkcija. Osim toga, Ustavni sud smatra da se ne može zaključiti da naknada za korištenje godišnjeg odmora, po svojoj prirodi i svrsi, predstavlja naknadu za složenost poslova, stupanj odgovornosti ili položaj uposlenika. Prema tome, kada je riječ o naknadama čija svrha nije vrednovanje složenosti i odgovornosti konkretnog radnog mjesta (poput naknade za godišnji odmor, naknade za topli obrok ili naknade za prijevoz na posao i s posla), već ostvarivanje određenog prava uposlenika koje proizlazi iz samog radnog odnosa, zakonodavac nije dužan njihovu visinu određivati prema kriterijima koji se odnose na složenost poslova ili razinu odgovornosti uposlenika. Takvim pristupom se, u biti, ostvaruje svrha tih naknada, odnosno zadovoljava načelo da svi uposlenici, bez obzira na radno mjesto, zadovolje svoje potrebe za godišnjim odmorom, toplim obrokom, prijevozom na način koji će biti ravnopravan i jednak za sve. Iako zakonodavac nije dao odgovor na zahtjev, Ustavni sud smatra da se u tom kontekstu može tumačiti i razlog zbog kojeg je nadležni zakonodavac propisao visinu naknade za korištenje godišnjeg odmora na način kako je to urađeno člankom 8. stavak 3. Zakona o plaćama sudaca FBiH, odnosno u istoj visini za sve suce sudova u Federaciji Bosne i Hercegovine. S druge strane, različiti položaj, složenost poslova, stupanj odgovornosti i značaj funkcije sudaca sudova višeg stupnja adekvatno su uzeti u obzir kroz različito određene plaće i druga primanja koja su neposredno povezana s prirodom i odgovornošću njihove funkcije.

24. Prema tome, Ustavni sud podsjeća da eventualne razlike u entitetskim zakonima, same po sebi, ne mogu pokrenuti pitanje diskriminacije u situaciji kada u zahtjevu nema nikakvih drugih argumenata, niti se može zaključiti da su odredbe osporenog zakona očigledno diskriminirajuće (vidi Odluku o dopustivosti i meritumu broj U-12/22 od 22. rujna 2022. godine, točka 49. s daljnjim referencama, dostupnu na www.ustavnisud.ba). Stoga

sama činjenica da su zakonodavci na različitim razinama vlasti odabrali različite modele ili različite iznose naknade za korištenje godišnjeg odmora ne znači da je jedno od tih rješenja, samo po sebi, diskriminatorno. U tom pravcu, Ustavni sud podsjeća da je u Odluci broj U-9/24 zaključio da je članak 11. Zakona o plaćama sudaca BiH diskriminirajući jer propisuje značajno manji iznos otpremnine sucima i tužiteljima na razini Bosne i Hercegovine u odnosu na suce i tužitelje u Federaciji Bosne i Hercegovine, a donositelj osporenog zakona nije dao razumno i objektivno opravdanje za postojanje takve razlike u odnosu na dvije usporedne grupe. Naime, Ustavni sud je, između ostalog, cijenio iznimno veliku razliku između otpremnina koja se ne može opravdati isključivo načelom "širokog polja slobodne procjene", da se taj Zakon nije mijenjao 19 godina, niti je eventualno usklađivan s političko-pravnim i socijalno-ekonomskim kretanjima u zemlji, kao i da zakonodavac nije ponudio bilo kakvo razumno opravdanje za takvo razlikovanje (*op. cit.*, U-9/24, toč. 41–43., dostupna na www.ustavnisud.ba). Za razliku od navedenog predmeta, u konkretnom slučaju, iako podnositelj zahtjeva nije precizirao iznose naknade za godišnje odmore za suce Suda BiH, odnosno Republike Srpske, Ustavni sud primjećuje da iz relevantnih zakonskih odredbi ne proizlazi da postoji značajna razlika u visini te naknade. Podnositelj zahtjeva nije naveo visine tih regresa i koliko iznosi razlika, ali Ustavni sud smatra da se ne radi o tako velikoj razlici kao u predmetu broj U-9/24 jer je za sve tri grupe sudaca određena u iznosu od 50 % plaće (vidi točku 20. odluke). Osim toga, podnositelj zahtjeva nije ponudio bilo kakve argumente niti dokaze koji bi ukazivali da je naknada za korištenje godišnjeg odmora propisana osporenim odredbom, sama po sebi, očigledno nedovoljna za ostvarivanje svrhe zbog koje je propisana ili da dovodi suce u bitno nepovoljniji položaj u odnosu na usporedne grupe, već isključivo smatra da bi ona trebala biti određena prema drugačijoj osnovici zbog položaja i odgovornosti sudaca viših sudova.

25. U tom pravcu, Ustavni sud podsjeća da se naknade za godišnji odmor sucima financiraju iz odgovarajućeg proračuna Bosne i Hercegovine ili entiteta, koji su različiti u svojoj visini, prihodima i rashodima, kao i da je različit broj sudaca na razini Bosne i Hercegovine ili entiteta. Slijedom toga, Ustavni sud smatra da je zakonodavac u najboljoj poziciji da odredi visinu iznosa naknade za godišnji odmor koji se isplaćuje iz proračuna. Ustavni sud podsjeća da je u Odluci broj U-26/22, razmatrajući pitanje kompatibilnosti odredbi Zakona o plaćama sudaca RS kojim je propisana plaća sucima i tužiteljima u fiksnom iznosu i visina naknade za godišnji odmor i otpremnine, ukazao da "slobodno polje procjene nadležnog zakonodavca da je odlučio kako će se propisati način obračuna i isplate toplog obroka, kao i naknade za godišnji odmor. U takvim pitanjima je nadležni zakonodavac, kako je već rečeno, u mnogo boljoj poziciji od Ustavnog suda da procijeni kako će ta pitanja regulirati. Podnositelji zahtjeva ne osporavaju da suci i tužitelji u Republici Srpskoj, isto kao i njihove kolege u Federaciji BiH, imaju pravo na novčanu naknadu za topli obrok, kao i naknadu za godišnji odmor, već osporavaju način obračuna i isplate tih naknada koji je zakonodavac propisao. Međutim, kod ispitivanja usuglašenosti osporenih odredbi s Ustavom Bosne i Hercegovine, Ustavni sud nema nadležnost ispitivati je li zakonodavac naknadu za topli obrok trebao uračunati u 'bruto' iznos plaće ili kako je zakonodavac propisao isplatu regresa za godišnji odmor jer to nisu ustavna pitanja" (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-26/22 od 13. srpnja 2023. godine, točka 49., dostupna na www.ustavnisud.ba).

26. Dovodeći navedeno u vezu s konkretnim predmetom, Ustavni sud zaključuje da je u konkretnom slučaju zakonodavac procijenio da će istom visinom naknade za godišnji odmor na adekvatan i ravnopravan način nadoknaditi troškove godišnjeg odmora svim sucima bez obzira na stupanj suda i opseg dužnosti,

те на тај начин успоставити разумну равнотежу између легитимног циља и интереса судца. У том правцу, Уставни суд подсјећа да је у више својих одлука указао да поштује дискрецијско право законодавца да уреди поједине области на начин како сматра да је то најприкладније (види нпр. Уставни суд, одлуке о допустивости и меритуму бр. *У-7/12* од 30. сijeчња 2013. године, тачка 53., и *ibid.*, *У-26/22*, тачка 41., доступне на www.ustavnisud.ba). Имајући у виду све наведено, те с обзиrom на полје слободне процјене коју užива законодавац у овој области, Уставни суд закључује да је чланком 8. ставак 3. Закона о плаћама судца БиХ успостављен "разуман однос пропорционалности" између употребљеног средства и легитимног циља који се жељи постићи.

27. Имајући у виду све наведено, Уставни суд сматра да је чланак 8. ставак 3. Закона о плаћама судца БиХ у складу са чланком 1. Протокола број 12 уз Европску конвенцију.

Остали наводи

28. С обзиrom на закључак у вези са чланком 1. Протокола број 12 уз Европску конвенцију који садржи опће начело забране дискриминације, Уставни суд сматра да нема потребе да посебно испитује наводе подносиоца захтјева о оцјени компатибилности чланка 8. ставак 3. Закона о плаћама судца БиХ са чланком II/4. Устава Босне и Херцеговине и чланком 14. Европске конвенције и чланком 26. Међународног пакта (види Уставни суд, одлуке о допустивости и меритуму бр. *У-20/14* од 26. оžујка 2015. године, тачка 41., и *У-25/14* од 9. сrпња 2015. године, тачка 37., доступне на www.ustavnisud.ba).

29. Уставни суд такођер неће засебно испитивати компатибилност чланка 8. ставак 3. Закона о плаћама судца БиХ са чланком 8. Закона о плаћама судца БиХ будући да је Уставни суд њихово успоређивање елаборирао у претходним тачкама ове одлуке.

VII. Закључак

30. Уставни суд закључује да је чланак 8. ставак 3. Закона о плаћама судца БиХ у складу са чланком 1. Протокола број 12 уз Европску конвенцију.

31. На темељу чланка 59. ст. (1) и (3) Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

32. Према чланку VI/5. Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обвезујуће.

Предсједник
Уставног суда Босне и Херцеговине
Mirsad Ćeman, v. r.

Уставни суд Босне и Херцеговине у пленарном сазиву, у предмету број **У-38/25**, рјешавајући захтјев **Општинског суда у Сарајеву (судија Дијана Јусуфовић Какњашевић)**, на основу члана VI/3.ц) Устава Босне и Херцеговине, члана 57. став (2) тачка б) и члана 59. ст. (1) и (3) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине – пречишћени текст ("Службени гласник Босне и Херцеговине" бр. 94/14, 47/23 и 41/24), у саставу:

Мирсад Ћеман, предсједник
Валерија Галић, потпредсједница
Angelika Nußberger, потпредсједница
Helen Keller, судија
Ledi Bianku, судија
Марин Вукоја, судија
Лариса Велић, судија

на сједници одржаној 24. септембра 2026. године донио је

ОДЛУКУ О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Одлучујући о захтјеву **Општинског суда у Сарајеву (судија Дијана Јусуфовић Какњашевић)** за оцјену

компатибилности члана 8. став 3. Закона о платама и другим накнадама судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службени гласник ФБиХ" бр. 72/05, 22/09, 27/12 – одлука УСФБиХ, 35/13 – рјешење УСФБиХ, 55/13, 55/17 – одлука УСФБиХ, 90/21 – одлука УСБиХ, 61/22 и 64/22 – рјешење УСБиХ),

утврђује се да је члан 8. став 3. Закона о платама и другим накнадама судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службени гласник ФБиХ" бр. 72/05, 22/09, 27/12 – одлука УСФБиХ, 35/13 – рјешење УСФБиХ, 55/13, 55/17 – одлука УСФБиХ, 90/21 – одлука УСБиХ, 61/22 и 64/22 – рјешење УСБиХ) у складу са чланом 1. Протокола број 12 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и "Службеном гласнику Брчко дистрикта Босне и Херцеговине".

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Увод

1. Општински суд у Сарајеву (судија Дијана Јусуфовић Какњашевић; у даљњем тексту: подносилац захтјева) поднио је 19. новембра 2025. године Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уставни суд) захтјев за оцјену компатибилности члана 8. став 3. Закона о платама и другим накнадама судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службени гласник ФБиХ" бр. 72/05, 22/09, 27/12 – одлука УСФБиХ, 35/13 – рјешење УСФБиХ, 55/13, 55/17 – одлука УСФБиХ, 90/21 – одлука УСБиХ, 61/22 и 64/22 – рјешење УСБиХ; у даљњем тексту: Закон о платама судија ФБиХ), у вези са чланом 8. Закона о платама и другим накнадама у судским и тужилачким институцијама на нивоу Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" бр. 90/05, 32/07, 40/08 – одлука УСБиХ, 17/13 – одлука УСБиХ, 5/14 – рјешење УСБиХ, 40/14 – одлука УСБиХ, 48/15 – рјешење УСБиХ, 77/20, 9/23 – одлука УСБиХ, 29/23 – одлука УСБиХ, 68/24 – одлука УСБиХ и 79/24; у даљњем тексту: Закон о платама судија БиХ), са чланом II/4. Устава Босне и Херцеговине и чланом 14. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљњем тексту: Европска конвенција), чланом 1. Протокола број 12 уз Европску конвенцију, као и чланом 26. Међународног пакта о грађанским и политичким правима (у даљњем тексту: Међународни пакт). Подносилац захтјева је 11. марта 2026. године ургирао доношење одлуке о захтјеву.

II. Поступак пред Уставним судом

2. На основу члана 23. став (2) Правила Уставног суда, од Дома народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Дом народа) и Представничког дома Парламента Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Представнички дом) затражено је 16. децембра 2025. године да доставе одговоре на захтјев.

3. Дом народа и Представнички дом нису доставили одговоре на захтјев у остављеном року.

III. Захтјев

а) Предмет поводом којег је захтјев покренут

4. Подносилац захтјева је навео да се пред Општинским судом у Сарајеву (у даљњем тексту: Општински суд) води парнични поступак против тужене Федерације Босне и Херцеговине по тужби тужилаца – судија кантоналних судова и Врховног суда Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Врховни суд) ради утврђивања дискриминације из области рада те накнаде штете. Даље је навео да су тужиоци

тужбеним захтјевом тражили да се утврди да је тужена Федерација Босне и Херцеговине повриједила право тужилаца на једнако поступање на раду и једнаке накнаде, на начин да је према њима поступала дискриминишуће и различито у односу на друге носиоце правосудних функција који се налазе у истој или сличној ситуацији на начин што је пропустила тужиоцима исплатити накнаду за годишњи одмор у висини 1/2 плате тужилаца као осталим носиоцима правосудних функција. Истакнуто је и да су тужиоци тражили накнаду материјалне штете у висини разлике накнаде за годишњи одмор за 2020, 2021, 2022, 2023. и 2024. годину у износима од по 600,00 КМ за сваког тужиоца појединачно за сваку годину, са затезном каматом.

б) Наводи из захтјева

5. Подносилац захтјева тражи да се испита да ли је дискриминаторан члан 8. став 3. Закона о платама судија ФБиХ, којим је прописан регрес за судије кантоналних судова и Врховног суда у висини од половине плате судије општинског суда, у односу на висину регреса за судије Суда Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Суд БиХ), којима је чланом 8. Закона о платама судија БиХ одређен регрес у висини половине "њихове" плате, и као такав некомпатибилан са чланом II/4. Устава Босне и Херцеговине и чланом 14. Европске конвенције, чланом 1. Протокола број 12 уз Европску конвенцију, као и чланом 26. Међународног пакта. У вези с тим, наводи да члан 8. став 3. Закона о платама судија ФБиХ признаје право на накнаду за годишњи одмор под истим условима за све судије које обављају своје дужности на првостепеном, другостепеном и трећестепеном нивоу. Стога судије општинских и кантоналних судова, те Врховног суда имају право на накнаду за годишњи одмор у висини од 50% мјесечне плате судије општинског суда. Даље наводи да истовремено Закон о платама судија ФБиХ судијама вишег степена за њихов рад и одговорност у раду прописује плату у вишем мјесечном износу. Слједом тога, сматра да је упитно да ли регулисање накнаде за коришћење годишњег одмора у идентичном износу за све судије представља дискриминацију. Подносилац захтјева даље указује на члан 8. став 3. Закона о платама судија БиХ и члан 10. став (4) Закона о платама и накнадама судија и јавних тужилаца у Републици Српској (у даљем тексту: Закон о платама судија РС), којима су другачије прописане накнаде за годишњи одмор судијама и тужиоцима Суда БиХ, односно судова у Републици Српској. Иако је висина накнаде за годишњи одмор за судије Суда БиХ прописана посебним прописом за државни ниво и обезбјеђује се из буџета другог законодавног тијела, подносилац захтјева сматра да различито законско регулисање износа доводи у сумњу пропис и указује на различито поступање забрањено чланом 2. Закона о забрани дискриминације. Цијенећи сврху накнаде за годишњи одмор и виши степен одговорности и дужности судија кантоналних судова и Врховног суда, подносилац захтјева сматра да је нужно испитати постојање дискриминације судија кантоналних судова и Врховног суда у односу на носиоце правосудне функције који се налазе у истој или сличној ситуацији. Подносилац захтјева указује и на одлуке Уставног суда бр. АП-2985/19, У-7/12, У-29/13 и У-7/21, у којима је одлучивао о питању различитог третмана носилаца правосудне функције.

6. У ургенцији подносилац захтјева наводи да је пред Општинским судом у шест парничних поступака дошло до застоја у поступању до доношења одлуке Уставног суда о конкретном захтјеву. Истиче да се ради о поступцима ради утврђивања дискриминације у области рада и накнаде штете,

који су сматрају хитним, па указује на нужност приоритетног поступања.

IV. Релевантни прописи

7. **Закон о платама и другим накнадама судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине** ("Службене новине Федерације БиХ" бр. 72/05, 22/09, 27/12 – одлука УСФБиХ, 35/13 – рјешење УСФБиХ, 55/13, 55/17 – одлука УСФБиХ, 90/21 – одлука УСБиХ, 61/22 и 64/22 – рјешење УСБиХ)

За потребе ове одлуке користи се неслужбени пречишћени текст сачињен у Уставном суду, који у релевантном дијелу гласи:

Члан 1.

Оквир Закона

Овим Законом утврђују се плате, накнаде и друга материјална права судија, тужилаца и стручних сарадника у Федерацији Босне и Херцеговине.

Члан 2.

Основна мјесечна плата судија

1. Основна мјесечна плата судија износи:
- а) За судије општинских судова: 2.400 КМ.
 - б) За шефове одјељења општинских судова: 2.600 КМ.
 - ц) За предсједнике основних судова: 2.800 КМ.
 - д) За предсједнике општинских судова са 30 или више судија: 3.200 КМ.
 - е) За предсједнике општинских судова са 60 или више судија: 3.600 КМ.
 - ф) За судије кантоналних судова: 3.000 КМ.
 - г) За шефове одјељења кантоналних судова: 3.200 КМ.
 - х) За предсједнике кантоналних судова: 3.400 КМ.
 - и) За судије Врховног суда Федерације Босне и Херцеговине: 3.800 КМ.
 - ј) За шефове одјељења Врховног суда Федерације Босне и Херцеговине: 4.000 КМ.
 - к) За предсједника Врховног суда Федерације Босне и Херцеговине: 4.400 КМ.

Члан 5.

Додатак на радни стаж

Основна мјесечна плата сваког судије и тужиоца из члана 2. односно 3. овог Закона и стручног сарадника из члана 4. повећава се за 0,5% за сваку пуну годину радног стажа, највише до 40 година.

Члан 6. став 2.

Регулисање основне мјесечне плате

2. Почевши од године која услједи након године у којој просјечна мјесечна нето плата у Босни и Херцеговини израчуната за календарску годину по први пут достигне или пређе износ од 800 КМ, основна мјесечна плата судија и тужилаца и стручних сарадника прописана чланом 2., 3. односно 4. ће се годишње кориговати за проценат повећања просјечне мјесечне нето плате у Босни и Херцеговини.

Члан 8.

Плаћени годишњи одмор и одсуство за задовољење вјерских потреба

1. Судије, тужиоци и стручни сарадници из члана 4. овог закона имају право на плаћени годишњи одмор у трајању од 30 дана.

2. Поред права на годишњи одмор дефинисаног у ставу 1. овог члана, судије, тужиоци и стручни сарадници из члана 4. овог Закона имају право на два плаћена и два неплаћена дана одмора годишње за задовољење вјерских потреба.

3. Све судије и тужиоци имају право на нето накнаду за годишњи одмор у износу од 50% основне мјесечне плате из тачке а) члана 2. односно тачке а) члана 3. овог Закона.

Стручни сарадници из члана 4. овог Закона имају прво на нето накнаду за годишњи одмор у износу од 50% њихове плате утврђене у ставу 1. члана 4.

4. Нето накнада за годишњи одмор из става 3. овог члана плаћа се као додатак на редовну плату у јулу сваке године, без обзира на то када се узима годишњи одмор.

5. Плаћени годишњи одмор за сваког судију, тужиоца и стручног сарадника из члана 4. овог Закона биће регулисан планом годишњих одмора који ће одредити предсједник суда или главни тужилац на годишњој бази у складу са прописима о унутрашњем пословању предметног суда односно тужилаштва.

8. Закон о платама и другим накнадама у судским и тужилачким институцијама на нивоу Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" бр. 90/05, 32/07, 40/08 – одлука УСБиХ, 17/13 – одлука УСБиХ, 5/14 – рјешење УСБиХ, 40/14 – одлука УСБиХ, 48/15 – рјешење УСБиХ, 77/20, 9/23 – одлука УСБиХ, 29/23 – одлука УСБиХ, 68/24 – одлука УСБиХ, 79/24 и 6/25 – одлука УСБиХ)

За потребе ове одлуке користи се неслужбени пречишћени текст сачињен у Уставном суду, који у релевантном дијелу гласи:

Члан 1.

Оквир Закона

Овим Законом утврђују се плате, накнаде и одређена материјална права судија и тужилаца и одређених категорија стручног особља у правосудним институцијама на нивоу Босне и Херцеговине.

Члан 8. ст. од (1) до (3)

Плаћени годишњи одмор и одсуство за задовољавање вјерских потреба

1. Судије и тужиоци имају право на плаћени годишњи одмор у трајању од 30 радних дана.

2. Поред права на годишњи одмор дефинисаног у ставу 1. овог члана, судије и тужиоци имају право на два плаћена и два неплаћена дана одмора годишње за задовољење вјерских потреба.

3. Сви судије и тужиоци имају право на нето накнаду за годишњи одмор у износу од 50% основне мјесечне плате судије Уставног суда Босне и Херцеговине.

9. Закон о платама и накнадама судија и јавних тужилаца у Републици Српској ("Службени гласник РС" бр. 56/22, 43/23 – одлука УСРС и "Службени гласник БиХ" број 36/25 – одлука УСБиХ) у релевантном дијелу гласи:

Члан 1.

Овим законом утврђују се плате, накнаде и материјална права судија и јавних тужилаца у Републици Српској.

Члан 2.

(1) Основна мјесечна плата судија је плата у којој су садржани порез на доходак и доприноси и износи:

1) за судије основних судова и окружних привредних судова - 4.426 КМ,

2) за шефове одјељења основних судова и окружних привредних судова - 4.799 КМ,

3) за предсједнике основних судова и окружних привредних судова - 5.171 КМ,

4) за предсједнике основних судова са 30 или више судија - 5.914 КМ,

5) за предсједнике основних судова са 60 или више судија - 6.659 КМ,

6) за судије окружних судова и Вишег привредног суда - 5.544 КМ,

7) за шефове одјељења окружних судова - 5.914 КМ,

8) за предсједнике окружних судова и Вишег привредног суда - 6.287 КМ,

9) за судије Врховног суда Републике Српске - 7.032 КМ,

10) за шефове одјељења Врховног суда Републике Српске - 7.402 КМ,

11) за предсједника Врховног суда Републике Српске - 8.147 КМ.

Члан 10. став (4)

(4) Судије и тужиоци имају право на накнаду за годишњи одмор у износу од 50% основне бруто плате из чл. 2. и 3. овог закона, умањене за порез на доходак и доприносе.

V. Допустивост

10. При испитивању допустивости захтјева Уставни суд је пошао од одредбе члана VI/3.ц) Устава Босне и Херцеговине и члана 19. став (1) Правила Уставног суда.

11. Члан VI/3. Устава Босне и Херцеговине у релевантном дијелу гласи:

ц) Уставни суд има надлежност у питањима која му упуте било који суд у Босни и Херцеговини, а односи се на то да ли је закон на чијој ваљаности почива његова одлука, сагласан са овим Уставом, Европском конвенцијом о људским правима и основним слободама и њеним протоколима, или са законима Босне и Херцеговине; или у погледу постојања или дјелокруга неког општег правила међународног јавног права које је од значаја за одлуку тог суда.

12. Захтјев за оцјену компатибилности поднио је Општински суд у Сарајеву (судија Дијана Јусуфовић Какњашевић), што значи да је захтјев поднијело овлашћено лице из члана VI/3.ц) Устава Босне и Херцеговине (види Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму број У-5/10 од 26. новембра 2010. године, тач. 7–14, објављена у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине" број 37/11). Такође, Уставни суд запажа да се захтјевом тражи оцјена компатибилности члана 8. став 3. Закона о платама судија ФБиХ с одредбама Устава Босне и Херцеговине, Европске конвенције, Међународног пакта и Закона о платама судија БиХ, те да од важења те одредбе зависи одлука редовног суда у поступку. Из тога слиједи да неспорно постоји надлежност Уставног суда за одлучивање из члана VI/3.ц) Устава Босне и Херцеговине (види, *mutatis mutandis*, Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму број У-23/25 од 2. јула 2026. године, тач. 15–17, доступна на www.ustavnisud.ba). Осим тога, Уставни суд сматра да не постоје други разлози недопустивости из члана 19. став (1) Правила Уставног суда. Стога, Уставни суд сматра да су испуњени услови за разматрање меритума предмета.

VI. Меритум

13. Подносилац захтјева тражи оцјену компатибилности члана 8. став 3. Закона о платама судија ФБиХ, у вези са чланом 8. Закона о платама судија БиХ, са чланом II/4. Устава Босне и Херцеговине и чланом 14. Европске конвенције, чланом 1. Протокола број 12 уз Европску конвенцију, као и чланом 26. Међународног пакта због висине накнаде за годишњи одмор коју прописује судијама кантоналних судова и Врховног суда у односу на остале носиоце правосудних функција. С обзиром на то да се тврди да до кршења забране дискриминације долази на основу закона, Уставни суд ће оспорену одредбу прво испитати с аспекта члана 1. Протокола број 12 уз Европску конвенцију.

а) Општа забрана дискриминације

14. Члан 1. Протокола број 12 уз Европску конвенцију гласи:

Општа забрана дискриминације

1. Уживање сваког права које закон предвиђа мора да се обезбједи без дискриминације по било ком основу, као што су пол, раса, боја коже, језик, вјероисповијест, политичко или

друго мишљење, национално или социјално поријекло, повезаност с националном мањином, имовина, рођење или други статус.

2. Јавне власти не смију ни према коме вршити дискриминацију по било ком основу као што су они поменути у ставу 1.

15. Уставни суд наглашава да члан 1. Протокола број 12 уз Европску конвенцију садржи општи принцип забране дискриминације и гарантује уживање свих права одређених законом, без дискриминације по било којем основу као што су пол, раса, боја коже, језик, вјера, политичко или друго мишљење, национално или социјално поријекло, припадност националној мањини, имовина, рођење или други статус. Надаље, члан 1. Протокола број 12 уз Европску конвенцију подразумијева и да јавни органи никога не могу дискриминисати према било којем основу. Дакле, основни принцип недискриминације је проширен и на домаће законе, а не само на права гарантована Европском конвенцијом, како то предвиђа члан 14. Европске конвенције (види Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму број У-11/22 од 14. јула 2022. године, тачка 38, доступна на www.ustavnisud.ba).

16. У вези с тим, Уставни суд подсјећа да је Европски суд за људска права (у даљњем тексту: Европски суд) потврдио да се појмови дискриминације која је забрањена на основу члана 14. Европске конвенције и члана 1. Протокола број 12 требају тумачити на исти начин (види Европски суд, *Пилав против Босне и Херцеговине*, пресуда од 9. јуна 2016. године, представка број 41939/07, тачка 40. с даљњим референцама). У складу с тим, право на недискриминацију према члану 1. Протокола број 12 пружа заштиту од различитог поступања према појединцима у аналогним или релевантно сличним ситуацијама. Третман је дискриминишући ако "нема објективно и разумно оправдање", односно ако не тежи "легитимном циљу" или ако не постоји "разуман однос пропорционалности" између употребљеног средства и циља који се жели постићи. Европски суд је такође у својој судској пракси утврдио да само разлике у третману засноване на препознатљивој особини или "статусу" могу представљати дискриминацију у смислу члана 14. Европске конвенције. Међутим, листа наведена у члану 14. је илустративна и није исцрпна. Ријечи "други статус" добиле су широко значење и њихово тумачење није ограничено на карактеристике које су личне у смислу да су урођене или инхерентне. Европски суд је стога закључио да посједовање, или на други начин, високе функције, полицијски чин, или, у неким околностима, војни чин може се сматрати "другим статусом" у смислу члана 14. Европске конвенције (види, *mutatis mutandis*, Европски суд, *Пинкас против Босне и Херцеговине*, пресуда од 4. октобра 2022. године, представка број 8701/21, тач. 58. и 59. с референцама на другу праксу Европског суда).

17. У конкретном случају подносилац захтјева сматра да су судије кантоналних судова и Врховног суда неповољније третиране у односу на остале носиоце правосудне функције. Та разлика у третману се огледа у нижој накнади за годишњи одмор у односу на накнаду за годишњи одмор судија Суда БиХ, односно судија у Републици Српској. У вези с тим, Уставни суд примјећује да висина накнаде за годишњи одмор судија зависи од тога да ли судија обавља своју функцију у суду на нивоу Босне и Херцеговине или на нивоу ентитета, јер су те накнаде уређене различитим законима и финансирају се из различитих буџета. Стога, Уставни суд закључује да је разлика у третману заснована на њиховом "статусу" унутар категорије носилаца правосудних функција у смислу члана 1. Протокола број 12 уз Европску конвенцију.

18. Да би се испитало постојање дискриминације мора се прво утврдити постојање адекватне "упоредне групе" и

"аналогне или релевантно сличне ситуације". У вези с тим, Уставни суд указује да је у својој ранијој пракси закључио да су судије у Федерацији Босне и Херцеговине адекватна упоредна група у односу на судије на нивоу Босне и Херцеговине (види Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму број У-9/24 од 19. септембра 2024. године, тачка 39, доступна на www.ustavnisud.ba). Слиједом наведеног, Уставни суд сматра да наведено вриједи и за судије у Републици Српској.

19. Сљедећа питања које се постављају за Уставни суд су да ли постоји различит третман тих упоредних група, па уколико такав различит третман постоји, да ли он тежи "легитимном циљу" и да ли је успостављен "разуман однос пропорционалности" између употребљеног средства и циља који се жели постићи.

20. У вези с питањем различитог третмана, Уставни суд примјећује да је чланом 8. став 3. Закона о платама судија ФБиХ прописано да све судије имају право на нето накнаду за годишњи одмор у износу од 50% основне мјесечне плате из тачке а) члана 2. тог закона. Наведеним чланом 2. став 1. тачка а) Закона о платама судија ФБиХ прописан је износ основне мјесечне плате судија општинских судова у износу од 2.400 КМ, која се повећава и усклађује сходно одредбама чл. 5. и 6. Закона о платама судија ФБиХ. С друге стране, Законом о платама судија БиХ у релевантном дијелу је прописано да све судије у правосудним институцијама на нивоу Босне и Херцеговине имају право на нето накнаду за годишњи одмор у износу од 50% основне мјесечне плате судије Уставног суда (види тачку 8. одлуке) а не у висини половине "њихове" плате. Надаље, Законом о платама судија РС у релевантном дијелу је прописано да судије у Републици Српској имају право на накнаду за годишњи одмор у износу од 50% основне бруто плате из члана 2. тог закона, умањене за порез на доходак и доприноси (види тачку 9. одлуке). Имајући у виду да релевантни закони прописују различите основице и начин одређивања накнаде за годишњи одмор, што може резултирати различитом висином ове накнаде, Уставни суд сматра да из наведеног слиједи да постоји различит третман између ових упоредних група носилаца правосудне функције на државном и ентитетском нивоу.

21. У вези с питањем постојања легитимног циља, Уставни суд примјећује да су права, обавезе и накнаде из радног односа судија на државном и ентитетском нивоу регулисани различитим законима, које су донијела законодавна тијела тих нивоа у складу са својим надлежностима. Законодавац приликом усвајања било којег закона мора узети у обзир финансијску конструкцију за спровођење тог закона (види, *mutatis mutandis*, Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму број АП-2587/05 од 23. маја 2007. године, тачка 41, доступна на www.ustavnisud.ba). Стога, питање утврђивања висине плате и других накнада из радног односа носилаца правосудне функције несумњиво може бити повезано с економским и финансијским факторима којима се надлежне институције руководе приликом планирања буџета. Стога Уставни суд закључује да одређивање висине накнаде за годишњи одмор према објективним критеријумима који се односе на економско планирање и финансијске могућности представља легитиман циљ за потребе члана 1. Протокола број 12 уз Европску конвенцију.

22. Разматрајући питање да ли је за различит третман успостављен "разуман однос пропорционалности" између употребљеног средства и циља који се жели постићи, Уставни суд указује да мора постојати "правичан однос" између захтјева јавног интереса који се жели постићи и заштите основних права појединаца, односно мора постојати разуман однос сразмјерности између коришћених средстава и

циља који се жели остварити било којим мјерама које држава примјењује (види, *mutatis mutandis*, Уставни суд, Одлука о допуствости и меритуму број АП-1673/21 од 25. септембра 2025. године, тачка 33, доступна на www.ustavnisud.ba, с референцама на другу праксу). У том контексту Уставни суд подсјећа да, према пракси Европског суда, државе уговорнице уживају одређено поље слободне процјене при одлучивању о томе да ли разлике између ситуација, које су у другим аспектима аналогне, оправдавају различито поступање и у којој мјери. Обим те слободе процјене варира у зависности од околности, подручја и контекста. Држави се обично оставља широка слобода за доношење општих мјера у економским или социјалним питањима. Суд, у принципу, поштује начин на који законодавство дефинише императив јавног интереса, осим ако се покаже да је та процјена очито без разумног основа (види за однос између међународног и домаћег суда Европски суд, *Anne Beeckman и други против Белгије*, одлука од 18. септембра 2018. године, представка број 34952/07, тачка 21; види такође Уставни суд, Одлука о допуствости и меритуму број У-26/00 од 21. децембра 2001. године, тачка 24, доступна на www.ustavnisud.ba).

23. У конкретном случају Уставни суд првенствено наглашава да у овом предмету није спорно да све судије у Федерацији Босне и Херцеговине имају законом прописано право на накнаду за годишњи одмор. Спорна је висина те накнаде јер подносилац захтјева тврди да њена висина није адекватно одређена, узимајући у обзир положај и тежину дужности судија кантоналних судова и Врховног суда, те висину ове накнаде за судије Суда БиХ, односно Републике Српске. Подносилац захтјева сматра да судије кантоналних судова и Врховног суда требају имати накнаду у висини 50% њихове мјесечне плате. У вези с тим, Уставни суд запажа да је накнада за годишњи одмор врста накнаде из радног односа, која је уобичајена у радном законодавству у Босни и Херцеговини. Накнада за годишњи одмор условљена је коришћењем годишњег одмора и послодавац ту накнаду, у суштини, исплаћује запосленику за трошкове које има приликом коришћења годишњег одмора, с циљем квалитетнијег коришћења слободног времена и психофизичког опоравка и припреме за повратак на посао. Уставни суд даље примјећује да висина накнада из радног односа, укључујући и накнаду за коришћење годишњег одмора, у административно-територијалним јединицама у Босни и Херцеговини није на јединствен начин уређена за сва занимања, па тако ни за све категорије запослених у области правосуђа. У том погледу, Уставни суд наглашава да основи за утврђивање накнаде за коришћење годишњег одмора могу бити различити правни акти, од закона, колективних уговора и правилника о раду. При томе, висина накнаде за коришћење годишњег одмора се може утврђивати узимајући различите полазне основе у зависности од одређивања законодавца односно послодавца и природе конкретног радног односа, при чему се уобичајено узима у обзир висина просјечне плате свих запосленика, висина просјечне плате запосленика у одређеном предузећу или одређеној области, висина плате конкретног запосленика, број дана годишњег одмора и сл. Из наведеног произлази да се не може говорити о општеприхваћеном начину утврђивања висине ове накнаде. У тачки 20. ове одлуке је већ указано да законодавци на различитим нивоима власти нису усвојили јединствен начин одређивања висине накнаде за годишњи одмор носилаца правосудних функција. Осим тога, Уставни суд сматра да се не може закључити да накнада за коришћење годишњег одмора, по својој природи и сврси, представља накнаду за сложеност послова, степен одговорности или положај запосленика. Према томе, када је ријеч о накнадама чија сврха

није вредновање сложености и одговорности конкретног радног мјеста (попут накнаде за годишњи одмор, накнаде за топли оброк или накнаде за превоз на посао и с посла), већ остваривање одређеног права запосленика које произлази из самог радног односа, законодавац није дужан њихову висину одређивати према критеријумима који се односе на сложеност послова или ниво одговорности запосленика. Таквим приступом се, у суштини, остварује сврха тих накнада, односно задовољава принцип да сви запосленици, без обзира на радно мјесто, задовоље своје потребе за годишњим одмором, топлим obroком, превозом на начин који ће бити равноправан и једнак за све. Иако законодавац није дао одговор на захтјев, Уставни суд сматра да се у том контексту може тумачити и разлог због којег је надлежни законодавац прописао висину накнаде за коришћење годишњег одмора на начин како је то урађено чланом 8. став 3. Закона о платама судија ФБиХ, односно у истој висини за све судије судова у Федерацији Босне и Херцеговине. С друге стране, различит положај, сложеност послова, степен одговорности и значај функције судија судова вишег степена адекватно су узети у обзир кроз различито одређене плате и друга примања која су непосредно повезана с природом и одговорношћу њихове функције.

24. Према томе, Уставни суд подсјећа да евентуалне разлике у ентитетским законима, саме по себи, не могу покренути питање дискриминације у ситуацији када у захтјеву нема никаквих других аргумената, нити се може закључити да су одредбе оспореног закона очигледно дискриминишуће (види Одлуку о допуствости и меритуму број У-12/22 од 22. септембра 2022. године, тачка 49. с даљњим референцама, доступну на www.ustavnisud.ba). Стога сама чињеница да су законодавци на различитим нивоима власти одабрали различите моделе или различите износе накнаде за коришћење годишњег одмора не значи да је једно од тих рјешења, само по себи, дискриминаторно. У том правцу, Уставни суд подсјећа да је у Одлуци број У-9/24 закључио да је члан 11. Закона о платама судија БиХ дискриминишући јер прописује значајно мањи износ отпремнине судијама и тужиоцима на нивоу Босне и Херцеговине у односу на судије и тужиоце у Федерацији Босне и Херцеговине, а доносилац оспореног закона није дао разумно и објективно оправдање за постојање такве разлике у односу на двије упоредне групе. Наиме, Уставни суд је, између осталог, цијенио изузетно велику разлику између отпремнина која се не може оправдати искључиво принципом "широког поља слободне процјене", да се тај закон није мијенио 19 година, нити је евентуално усклађиван с политичко-правним и социјално-економским кретањима у земљи, као и да законодавац није понудио било какво разумно оправдање за такво разликовање (*op. cit.*, У-9/24, тач. 41–43, доступна на www.ustavnisud.ba). За разлику од наведеног предмета, у конкретном случају, иако подносилац захтјева није прецизирао износе накнаде за годишње одморе за судије Суда БиХ, односно Републике Српске, Уставни суд примјећује да из релевантних законских одредби не произлази да постоји значајна разлика у висини те накнаде. Подносилац захтјева није навео висине тих регреса и колико износи разлика, али Уставни суд сматра да се не ради о тако великој разлици као у предмету број У-9/24 јер је за све три групе судија одређена у износу од 50% плате (види тачку 20. одлуке). Осим тога, подносилац захтјева није понудио било какве аргументе нити доказе који би указивали да је накнада за коришћење годишњег одмора прописана оспореном одредбом, сама по себи, очигледно недовољна за остваривање сврхе због које је прописана или да доводи судије у битно неповољнији положај у односу на упоредне групе, већ

искључиво сматра да би она требала бити одређена према другачијој основици због положаја и одговорности судија виших судова.

25. У том правцу, Уставни суд подсјећа да се накнаде за годишњи одмор судијама финансирају из одговарајућег буџета Босне и Херцеговине или ентитета, који су различити у својој висини, приходима и расходима, као и да је различит број судија на нивоу Босне и Херцеговине или ентитета. Слиједом тога, Уставни суд сматра да је законодавац у најбољој позицији да одреди висину износа накнаде за годишњи одмор који се исплаћује из буџета. Уставни суд подсјећа да је у Одлуци број У-26/22, разматрајући питање компатибилности одредби Закона о платама судија РС којим је прописана плата судијама и тужиоцима у фиксном износу и висина накнаде за годишњи одмор и отпремнине, указао да "слободно поље процјене надлежног законодавца је да одлучи како ће се прописати начин обрачуна и исплате тоглог obroka, као и накнаде за годишњи одмор. У таквим питањима је надлежни законодавац, како је већ речено, у много бољој позицији од Уставног суда да процијени како ће та питања регулисати. Подносиоци захтјева не оспоравају да судије и тужиоци у Републици Српској, исто као и њихове колеге у Федерацији БиХ, имају право на новчану накнаду за топли оброк, као и накнаду за годишњи одмор, већ оспоравају начин обрачуна и исплате тих накнада који је законодавац прописао. Међутим, код испитивања усаглашености оспорених одредби с Уставом Босне и Херцеговине, Уставни суд нема надлежност испитивати да ли је законодавац накнаду за топли оброк требао урачунати у 'бруто' износ плате или како је законодавац прописао исплату регреса за годишњи одмор јер то нису уставна питања" (види Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму број У-26/22 од 13. јула 2023. године, тачка 49, доступна на www.ustavnisud.ba).

26. Доводећи наведено у везу с конкретним предметом, Уставни суд закључује да је у конкретном случају законодавац процијенио да ће истом висином накнаде за годишњи одмор на адекватан и равноправан начин надокнадити трошкове годишњег одмора свим судијама без обзира на степен суда и обим дужности, те на тај начин успоставити разумну равнотежу између легитимног циља и интереса судија. У том правцу, Уставни суд подсјећа да је у више својих одлука указао да поштује дискреционо право законодавца да уреди поједине области на начин како сматра да је то најприкладније (види нпр. Уставни суд, одлуке о допустивости и меритуму бр. У-7/12 од 30. јануара 2013. године, тачка 53, и *ibid.*, У-26/22, тачка 41, доступне на www.ustavnisud.ba). Имајући у виду све наведено, те с обзиром на поље слободне процјене коју ужива законодавац у овој области, Уставни суд закључује да је чланом 8. став 3. Закона о платама судија ФБиХ успостављен "разуман однос пропорционалности" између употребљеног средства и легитимног циља који се жели постићи.

27. Имајући у виду све наведено, Уставни суд сматра да је члан 8. став 3. Закона о платама судија ФБиХ у складу са чланом 1. Протокола број 12 уз Европску конвенцију.

Остали наводи

28. С обзиром на закључак у вези са чланом 1. Протокола број 12 уз Европску конвенцију који садржи општи принцип забране дискриминације, Уставни суд сматра да нема потребе да посебно испитује наводе подносиоца захтјева о оцјени компатибилности члана 8. став 3. Закона о платама судија ФБиХ са чланом II/4. Устава Босне и Херцеговине и чланом 14. Европске конвенције и чланом 26. Међународног пакта (види Уставни суд, одлуке о допустивости и меритуму бр. У-

20/14 од 26. марта 2015. године, тачка 41, и У-25/14 од 9. јула 2015. године, тачка 37, доступне на www.ustavnisud.ba).

29. Уставни суд такођер неће засебно испитивати компатибилност члана 8. став 3. Закона о платама судија ФБиХ са чланом 8. Закона о платама судија БиХ будући да је Уставни суд њихово упоређивање елаборирао у претходним тачкама ове одлуке.

VII. Закључак

30. Уставни суд закључује да је члан 8. став 3. Закона о платама судија ФБиХ у складу са чланом 1. Протокола број 12 уз Европску конвенцију.

31. На основу члана 59. ст. (1) и (3) Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

32. Према члану VI/5. Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједник
Уставног суда Босне и Херцеговине
Мирсад Ћеман, с. р.

1537

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u plenarnom sazivu, u predmetu broj **U-2/26**, rješavajući zahtjev **dvadeset sedam zastupnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine**, na osnovu člana VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 57. stav (2) tačka b), člana 59. st. (1) i (2) i člana 61. stav (4) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 94/14, 47/23 i 41/24), u sastavu:

Mirsad Ćeman, predsjednik
Valerija Galić, potpredsjednica
Angelika Nußberger, potpredsjednica
Helen Keller, sutkinja
Ledi Bianku, sudija
Marin Vukoja, sudija
Larisa Velić, sutkinja
na sjednici održanoj 24. septembra 2026. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Odlučujući o zahtjevu **dvadeset sedam zastupnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine** za rješavanje spora između Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine,

Ustavni sud Bosne i Hercegovine utvrđuje da postoji spor u vezi s donošenjem sljedećih akata:

Akt Službe prostornog uređenja Općine Vareš broj 02/3-1633/21 od 17. juna 2021. godine, Rješenje Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva broj UP – 408-22/1-155/21 KK od 31. maja 2021. godine, Akt Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva broj UP-I-08-22-3064/22 KK od 3. novembra 2022. godine;

Rješenje Ministarstva za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Zeničko-dobojskog kantona broj 05-22-12651-7/22 od 3. marta 2023. godine, Ugovor o služnosti broj 05-22-12651-8/22 od 10. aprila 2023. godine;

Ugovor o koncesiji broj 04-18-21389-1/13 od 12. marta 2013. godine s pripadajućim aneksima, i to Aneks I broj 04-18-21389-2/13 od 8. oktobra 2013. godine, Aneks II broj 04-18-21389-3/2018 od 19. februara 2018. godine, Aneks III broj 04-18-21389/32018 od 14. novembra 2018. godine, Aneks IV broj 04-18-21389-4/2018 od 28. januara 2020. godine, Aneks V broj 04-18-14461-1/20 od 3. decembra 2020. godine i Aneks VI broj 04-14-5757-2/22 od 19. jula 2022. godine, te

odluke Vlade Zeničko-dobojskog kantona br. 02-18-21389/12 od 28. septembra 2012. godine ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj 15/12), 02-18-16470/18 od 2.

novembra 2018. godine ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj 15/18), 02-14-14461/20 od 26. augusta 2020. godine ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj 16/20), 02-14-14461/20 od 12. oktobra 2020. godine ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj 18/20), 02-14-5359/22 od 31. marta 2022. godine ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj 9/22) i 02-14-5914/23 od 11. aprila 2023. godine ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj 6/23).

Utvrđuje se da:

Akt Službe prostornog uređenja Općine Vareš broj 02/3-1633/21 od 17. juna 2021. godine, Rješenje Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva broj UP – 408-22/1-155/21 KK od 31. maja 2021. godine, Akt Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva broj UP-I-08-22-3064/22 KK od 3. novembra 2022. godine;

Rješenje Ministarstva za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Zeničko-dobojskog kantona broj 05-22-12651-7/22 od 3. marta 2023. godine, Ugovor o služnosti broj 05-22-12651-8/22 od 10. aprila 2023. godine;

Ugovor o koncesiji broj 04-18-21389-1/13 od 12. marta 2013. godine s pripadajućim aneksima, i to Aneks I broj 04-18-21389-2/13 od 8. oktobra 2013. godine, Aneks II broj 04-18-21389-3/2018 od 19. februara 2018. godine, Aneks III broj 04-18-21389/32018 od 14. novembra 2018. godine, Aneks IV broj 04-18-21389-4/2018 od 28. januara 2020. godine, Aneks V broj 04-18-14461-1/20 od 3. decembra 2020. godine i Aneks VI broj 04-14-5757-2/22 od 19. jula 2022. godine, te

odluke Vlade Zeničko-dobojskog kantona br. 02-18-21389/12 od 28. septembra 2012. godine ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj 15/12), 02-18-16470/18 od 2. novembra 2018. godine ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj 15/18), 02-14-14461/20 od 26. augusta 2020. godine ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj 16/20), 02-14-14461/20 od 12. oktobra 2020. godine ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj 18/20), 02-14-5359/22 od 31. marta 2022. godine ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj 9/22) i 02-14-5914/23 od 11. aprila 2023. godine ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj 6/23)

nisu u skladu sa čl. I/2. i III/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine.

U skladu sa članom 61. stav (4) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, nalaže se **Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Službi prostornog uređenja Općine Vareš, Vladi Zeničko-dobojskog kantona, Ministarstvu za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Zeničko-dobojskog kantona i Ministarstvu za privredu Zeničko-dobojskog kantona** da preispitaju usklađenost osporenih akata iz svoje nadležnosti sa Zakonom o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 18/05, 29/06, 85/06, 32/07, 41/07, 74/07, 99/07, 58/08 i 22/22) uz obavezno uključivanje Pravobranilaštva Bosne i Hercegovine, te da preduzmu aktivnosti kako bi se akti za koje se utvrdi da nisu usklađeni sa Zakonom o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 18/05, 29/06, 85/06, 32/07, 41/07, 74/07, 99/07, 58/08 i 22/22) stavili van snage.

Nalaže se Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Službi prostornog uređenja Općine Vareš, Vladi Zeničko-dobojskog kantona, Ministarstvu za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Zeničko-dobojskog kantona i Ministarstvu za privredu Zeničko-dobojskog kantona da, u skladu sa članom 72. stav (5) Pravila Ustavnog suda, u roku od šest mjeseci od dana dostavljanja ove odluke obavijeste Ustavni sud Bosne i Hercegovine o preduzetim mjerama s ciljem izvršenja ove odluke.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine",

"Službenom glasniku Republike Srpske" i "Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Dvadeset sedam zastupnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: podnosioci zahtjeva), i to Damir Nikšić, Ivica Šarić, Begajeta Čaušević, Sandi Salkić, Senad Subašić, Bajro Makić, Indira Omeragić, Mijo Matunović, Dževahid Sokić, Luka Faletar, Amir Ibrović, Hamdija Abdjić, Almedin Aliefendić, Dennis Gratz, Hajrudin Zilić, Admir Čavalić, Mirjana Marinković-Lepić, Amir Purić, Mirsad Čamdžić, Marko Cvitanović, Kadrija Hodžić, Belmin Zukan, Azra Okić, Ivan Boban, Siniša Dukić, Suada Halilović i Amel Mekić, podnijeli su 19. januara 2026. godine Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) zahtjev za ocjenu kompatibilnosti više akata koje su donijeli organi javne vlasti na nivou Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: FBiH), Zeničko-dobojskog kantona (u daljnjem tekstu: ZDK) i Općine Vareš sa čl. I/2, II/3.a) i III/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, te članom 2. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropska konvencija), protokolima br. 1 i 4 uz Evropsku konvenciju, Konvencijom o pristupu informacijama, učešću javnosti u donošenju odluka i pravu na pravnu zaštitu u pitanjima koja se tiču životne sredine (u daljnjem tekstu: Aarhuska konvencija) i Konvencijom o zaštiti evropskih divljih vrsta i prirodnih staništa (u daljnjem tekstu: Bernska konvencija), Odlukom Ustavnog suda broj U-3/24 od 11. jula 2024. godine, Zakonom o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Zakon o privremenoj zabrani) te Zakonom o koncesijama Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Zakon o koncesijama).

2. Podnosioci zahtjeva su osporili akte u vezi s prenamjenom državnog šumskog zemljišta u građevinsko za lokalitet Rupice – Borovice i područje Dubošnice – Tribije, i to Akt Službe prostornog uređenja Općine Vareš broj 02/3-1633/21 od 17. juna 2021. godine, Rješenje Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva broj UP – 408-22/1-155/21 KK od 31. maja 2021. godine, Rješenje Ministarstva za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu ZDK broj 05-22-12651-7/22 od 3. marta 2023. godine i u vezi s tim Ugovor o služnosti broj 05-22-12651-8/22 od 10. aprila 2023. godine i Akt Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva broj UP-I-08-22-3064/22 KK od 3. novembra 2022. godine. Podnosioci zahtjeva su naveli da osporeni akti nisu dostupni javnosti predloživši da ih Ustavni sud pribavi službenim putem.

3. Dalje, podnosioci zahtjeva su osporili i više odluka Vlade ZDK o dodjeli koncesija na području općine Vareš određenim pravnim licima, i to odluke br. 02-18-21389/12 od 28. septembra 2012. godine, 02-18-16470/18 od 2. novembra 2018. godine, 02-14-14461/20 od 26. augusta 2020. godine, 02-14-14461/20 od 12. oktobra 2020. godine, 02-14-5359/22 od 31. marta 2022. godine i 02-14-5914/23 od 11. aprila 2023. godine.

4. Zahtjevom su osporeni ugovor i njegovi aneksi koji su doneseni na osnovu odluka iz prethodne tačke, i to Ugovor o koncesiji broj 04-18-21389-1/13 od 12. marta 2013. godine s pripadajućim aneksima, i to Aneks I broj 04-18-21389-2/13 od 8. oktobra 2013. godine, Aneks II broj 04-18-21389-3/2018 od 19. februara 2018. godine, Aneks III broj 04-18-21389/32018 od 14. novembra 2018. godine, Aneks IV broj 04-18-21389-4/2018 od 28. januara 2020. godine, Aneks V broj 04-18-14461-1/20 od 3. decembra 2020. godine i Aneks VI broj 04-14-5757-2/22 od 19. jula 2022. godine. Za navedene dokumente podnosioci zahtjeva su naveli da su dostupni javnosti u cenzuriranom obliku, te su predložili da se i oni pribave službenim putem.

5. Podnosioci zahtjeva su istovremeno zatražili donošenje privremene mjere kojom bi se privremeno obustavilo pravno djelovanje i izvršenje svih osporenih akata, rješenja i ugovora, uključujući i njihove praktične i pravne posljedice, kao i zabranu svih aktivnosti istraživanja i eksploatacije, svaku gradnju, sječu šume i prenamjenu zemljišta koja proizlazi i osporenih akata, te zabranu raspolaganja i korištenja izvora vode i vodotoka rijeke Bukovice za potrebe rudarskih aktivnosti, sve do konačne odluke Ustavnog suda o podnesenom zahtjevu.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

6. Na osnovu člana 23. Pravila Ustavnog suda, od Vlade FBiH, Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo), Vlade ZDK, Ministarstva za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu ZDK (u daljnjem tekstu: Ministarstvo za poljoprivredu ZDK), Ministarstva za privredu ZDK i Općine Vareš zatraženo je 22. januara 2026. godine da dostave odgovore na zahtjev te da dostave osporene akte. Svi pozvani, osim Vlade ZDK, u periodu od 9. do 16. februara 2026. godine dostavili su odgovore, kao i osporene akte na uvid u prilogu odgovora. Pravni zastupnik zainteresiranog trećeg lica (koncesionar) je 24. marta 2026. godine, bez posebnog traženja Ustavnog suda, dostavio izjašnjenje u vezi sa zahtjevom podnosioca za određivanje privremene mjere u ovom predmetu.

7. Ustavni sud je 7. jula 2026. godine od Pravobranilaštva Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Pravobranilaštvo), u smislu člana 34. Pravila Ustavnog suda, zatražio odgovor na zahtjev i izjašnjenje o njegovoj eventualnoj uključenosti u postupke u kojima su doneseni osporeni akti. Pravobranilaštvo je 20. jula 2026. godine dostavilo izjašnjenje.

III. Zahtjev

a) Navodi iz zahtjeva

8. Podnosioci zahtjeva su naveli da se zahtjev zasniva na odredbama čl. I/2, II/3.a) i k) i člana III/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, Evropskoj konvenciji, i to na članu 2, u smislu pozitivnih obaveza države, i protokolima broj 1 i 4 uz Evropsku konvenciju, Odluci Ustavnog suda broj U-3/24, Zakonu o privremenoj zabrani, Aarhuskoj konvenciji, Bernskoj konvenciji te Zakonu o koncesijama. Naveli su da se suština spora ogleda u tome što su entitetski i kantonalni organi vlasti neovlašteno, bez saglasnosti nadležnih državnih tijela, suprotno Odluci broj U-3/24 Ustavnog suda, nezakonito i protivno Zakonu o privremenoj zabrani, Ustavu Bosne i Hercegovine i odlukama Ustavnog suda raspolagali državnom imovinom, tj. šumom i šumskim zemljištem, tako što su izvršili prenamjenu šumskog zemljišta u građevinsko te dodijelili koncesije privatnim subjektima.

9. U vezi s nesaglasnošću osporenih akata sa članom I/2. Ustava Bosne i Hercegovine podnosioci zahtjeva su naveli da je Ustavni sud u Odluci broj U-3/24 utvrdio da državno šumsko zemljište predstavlja državnu imovinu nad kojom isključivo pravo raspolaganja ima država Bosna i Hercegovina. Prenamjena državnog šumskog zemljišta u građevinsko, kao i dodjela koncesija, predstavlja faktičko raspolaganje državnom imovinom, kako je to konstatirano u tački 42. Odluke broj U-3/24. U navedenoj odluci Ustavni sud je naveo da se prenamjenom šumskog zemljišta u građevinsko trajno mijenja njegova pravna i faktička svrha, omogućava se eksploatacija i izgradnja, što predstavlja gubitak državne imovine. Upravo je takav mehanizam u Odluci broj U-3/24 označen kao zaobilazanje zabrane raspolaganja državnom imovinom.

10. U vezi s nesaglasnošću osporenih akata s pravom na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju navedeno je da koncesija za eksploataciju predstavlja oblik korištenja i raspolaganja državnom imovinom kojim se državi Bosni i Hercegovini nanosi direktna finansijska šteta. Navedeno je da je osporenim

koncesionim aktima privatnim koncesionarima omogućeno korištenje znatnih količina pitke izvorske vode iz vodotoka rijeke Bukovice, koja predstavlja javno dobro i resurs od strateškog značaja. Procijenjena količina vode koja se koristi za potrebe rudnika iznosi približno 28 litara u sekundi, što na nivou trajanja koncesije od 30 godina predstavlja više desetaka miliona kubnih metara pitke vode. Navode da se ta voda koristi bez tržišne valorizacije i bez adekvatne naknade državi, iako bi ona, da je stavljena u funkciju javnog vodosnabdijevanja ili ekonomske valorizacije, imala višestruko veću vrijednost od ukupne koncesione naknade koju privatni koncesionar plaća. Na taj način su državi Bosni i Hercegovini kao isključivom titularu državne imovine uskraćeni uživanje i ekonomska korist od vlastite imovine, što predstavlja dodatni vid povrede prava na imovinu u smislu člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

11. Podnosioci zahtjeva navode da su osporeni akti nesaglasni s pravom na život, vodu i zdravu životnu sredinu iz člana II/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 2. Evropske konvencije. U vezi s tim je navedeno da se eksploatacijom mineralnih ruda s teškim metalima koja se vrši u području vodozaštitnih zona, izvorišta pitke vode, direktno ugrožava pravo na vodu, pravo na zdravu životnu sredinu, a time i pravo na život, a sve navedeno je suprotno pozitivnim obavezama države prema Evropskoj konvenciji. Navedeno je da se otpadne vode iz rudnika putem vodotoka poznatog kao Vrući potok ispuštaju direktno u rijeku Trstionicu. Prije početka rudarskih aktivnosti i potok i rijeka su predstavljali izvore pitke vode i prirodna staništa zaštićenih i osjetljivih vrsta riba i rakova. Nakon eksploatacije potok je pretvoren u kanal otpadnih voda bez prisustva živog svijeta, dok se negativni efekti zagađenja šire nizvodno i dovode do degradacije ekološkog statusa rijeke Trstionice. Na taj način trajno se uništavaju javna dobra i ugrožava pravo stanovništva na pristup čistoj vodi i pravo na zdravu životnu sredinu i, posljedično, pravo na život, a sve kao posljedica provođenja osporanih akata donesenih suprotno Ustavu Bosne i Hercegovine.

12. U vezi s nesaglasnošću osporenih akata sa članom III/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine navedeno je da su entitetski i kantonalni organi ignorirali pravno obavezujuće stavove iz Odluke broj U-3/24, čime su prekršili obavezu poštovanja odluka Ustavnog suda.

13. Podnosioci zahtjeva smatraju da su osporeni akti nesaglasni i s pravom na slobodu kretanja iz člana 2. Protokola broj 4 uz Evropsku konvenciju jer koncesionar zatvara puteve, ograničava pristup šumama, izvorima i planinskim područjima, bez zakonskog osnova i proporcionalnosti.

14. Osporeni akti, prema stavu podnosioca zahtjeva, krše i odredbe Bernske i Aarhuske konvencije. U vezi s tim, navedeno je da na području općina Vareš i Kakanj nisu održane valjane javne rasprave o pitanjima eksploatacijskih projekata. Navedeno je da je javna rasprava u vezi s dodjelom okolinskih dozvola za aktivnosti eksploatacije cinka, olova i barita održana u augustu 2021. godine u vrijeme epidemije virusa COVID-19 i važećih zabrana okupljanja građana. Na taj način građanima je oduzeto pravo ravnopravnog učešća i odlučivanja u stvarima koje ih se tiču, a što je u suprotnosti s Aarhuskom konvencijom. Navedeno je da se pred Sekretarijatom Bernske konvencije vodi postupak u vezi sa žalbom o ugrožavanju prirodnih staništa i opstanka ugroženih biljnih i životinjskih vrsta.

15. Podnosioci zahtjeva su naveli da pitanje restitucije još nije riješeno pa tako postoji realna mogućnost da zemljište koje je dodijeljeno koncesijom bude predmet budućih restitucijskih zahtjeva. Shodno tome, svako raspolaganje takvom imovinom je do rješavanja pitanja restitucije ustavno nedopušteno.

16. Podnosioci zahtjeva su iscrpno obrazložili zahtjev za donošenje privremene mjere.

b) Odgovori na zahtjev

17. Vlada FBiH i Federalno ministarstvo su u odgovoru naveli da su većinu osporenih akata, odluka, rješenja i ugovora donijele kantonalna vlast ZDK i Općina Vareš. U vezi s aktima koje je donijelo Federalno ministarstvo, i to br. UP-I-08-22/1-155/21 od 31. maja 2021. godine i UP-I-08-22-3064/22 od 3. novembra 2022. godine, navedeno je da se radi o aktima niže pravne snage i da se na tim aktima ne može zasnovati nadležnost Ustavnog suda. U vezi s tim, Vlada FBiH pozvala se na praksu Ustavnog suda br. U-1/19, U-12/18 i U-9/17. Dalje, Vlada FBiH je opreza radi navela da se radi o upravnim aktima kojima je investitoru "Eastern Mining" d.o.o. Vareš dozvoljena prenamjena šumskog zemljišta u građevinsko na lokalitetu eksploatacionog polja u općini Vareš za potrebe istraživanja i eksploatacije olova, cinka i barita i pratećih plemenitih metala. Taj akt su u upravnom sporu mogla osporiti sva zainteresirana lica. U drugom osporenim aktu iznesen je stav Federalnog ministarstva na osnovu zahtjeva za odobrenje geoloških istraživanja mineralnih sirovina rude hroma na državnom šumskom zemljištu. Shodno tome, radi se o aktima koji nisu podobni za ustavnopravnu kontrolu Ustavnog suda. Navedeno je da je pozivanje na Odluku broj U-3/24 neosnovano jer je Ustavni sud u toj odluci odlučio o aktu koji je bio na pravnoj snazi u vrijeme odlučivanja, a da se u konkretnom slučaju osporavaju akti koji su doneseni dvije godine prije donošenja navedene odluke. Stoga je zaključeno da osporenim aktima nije došlo do bilo kakvog kršenja ustavnih i drugih normi na koje su se podnosioci zahtjeva pozvali.

18. Općina Vareš je bez posebnog odgovora na navode iz zahtjeva dostavila osporeni akt broj 02/3-1633/21 od 17. juna 2021. godine. Osporeni akt je zapravo odgovor nadležne službe Općine Vareš na zahtjev investitora "Eastern Mining" d.o.o. za prenamjenu kulture šumskog u građevinsko zemljište na preciziranim parcelama. U osporenim aktu nadležna služba je navela da je izvršila prenamjenu kulture za određene parcele, a da za neke parcele u državnom vlasništvu 1/1 nije moguće provesti rješenje Federalnog ministarstva od 31. maja 2021. godine jer se na tim parcelama ne može vršiti cijepanje bez saglasnosti Federalnog ministarstva, koje treba da sadrži jasno definirane granice.

19. Ministarstvo za poljoprivredu ZDK je navelo da je, u skladu s Ustavom FBiH i Ustavom ZDK, nadležno za pitanja upravljanja i korištenja prirodnih bogatstava, uključujući i šume i šumsko zemljište, u okviru zakonom propisanih ovlaštenja. Navedeno je da je 20. decembra 2024. godine Pravobranilaštvo Bosne i Hercegovine ministarstvu dostavilo akt u kojem je, između ostalog, navedeno da je na snazi Zakon o privremenoj zabrani kojim je isključena mogućnost bilo kakvog raspolaganja šumskim zemljištem u državnom vlasništvu, kako na direktan tako i na indirektan način. Navedeno je da se Pravobranilaštvo u oktobru 2025. godine ponovo obratilo Ministarstvu podsjetivši ga na službeni stav OHR-a o tom pitanju da promjena namjene šumskog zemljišta dovodi do značajnih pravnih posljedica i predstavlja radnju raspolaganja koja je suprotna Zakonu o privremenoj zabrani. S druge strane, prema mišljenju OHR-a, dodjela prava privremenog korištenja kojim se ne mijenja namjena šumskog zemljišta ne predstavlja radnju direktnog ili indirektnog prijenosa vlasništva. U vezi s tim, Ministarstvo za poljoprivredu ZDK je navelo da su osporeni akti tog ministarstva doneseni prije Odluke Ustavnog suda broj U-3/24. Imajući u vidu da su odluke Ustavnog suda konačne i obavezujuće i da je Ustavni sud zauzeo jasan stav da zakup i uspostava služnosti na državnom šumskom zemljištu predstavlja raspolaganje državnom imovinom koje je suprotno Zakonu o privremenoj zabrani raspolaganja, navedeno je da Ministarstvo ne provodi postupke davanja državnog šumskog zemljišta u zakup ili uspostavu prava služnosti.

20. Ministarstvo za privredu ZDK je, između ostalog, navelo da su osporene odluke koje je donijelo to ministarstvo, suprotno tvrdnjama podnosilaca zahtjeva, dostupne javnosti jer su sve objavljene u kantonalnim službenim novinama i dostupne su na internetskoj stranici Ministarstva. Osim toga, navedeno je da podnosioci zahtjeva nisu naveli sve izmjene i/ili dopune odluka na pravilan način, pa je, shodno tome, to učinilo Ministarstvo navodeći nazive odluka s brojevima službenih glasila u kojima su objavljene. U vezi s tvrdnjama iz zahtjeva da su entitetski i kantonalni organi neovlašteno raspolagali državnom imovinom, Ministarstvo za privredu ZDK se pozvalo na odredbe Ustava FBiH i Ustava ZDK kojima je propisano da su federalna i kantonalna vlast nadležne za korištenje prirodnih bogatstava. Odredbama Zakona o koncesiji FBiH propisano je da Vlada FBiH odlučuje o dodjeli koncesije. Prema odredbama Zakona o koncesijama ZDK, predmet koncesije može biti istraživanje/eksploatacija energetske mineralnih sirovina (ugalj, sirova nafta, gas i sl.), korištenje poljoprivrednog i građevinskog zemljišta, korištenje vodotokova i voda od interesa kantona itd. Prema zakonskom okviru, predmeti koncesija u nadležnosti Ministarstva za privredu ZDK su energetske mineralne sirovine (ugalj), metalne i nemetalne mineralne sirovine iz primarnih i sekundarnih ležišta, hoteli i ostali turistički objekti. U odgovoru je opisan postupak dodjele koncesija prema zakonskom okviru te je navedeno da su sve osporene odluke donesene u skladu s važećim zakonskim propisima. U vezi s pozivanjem na Odluku broj U-3/24 od 11. aprila 2024. godine navedeno je da je ona donesena nakon donošenja osporenih odluka koje su donesene u periodu od 2013. do 2023. godine. Ministarstvo za privredu ZDK je uz odgovor dostavilo sve osporene akte koji se odnose na navedeno ministarstvo, te dodatno dva ugovora o koncesiji koji su zaključeni 2021. odnosno 2022. godine koje podnosioci zahtjeva nisu osporili.

21. Zainteresirano treće lice, društvo "DPMetals BH" d.o.o. Vareš, navelo je da je 2025. godine izvršilo akviziciju društva "Adriatic Metals Plc" u okviru kojeg je poslovalo društvo "Adriatic Metals BH" d.o.o. (koje je prethodno poslovalo pod nazivom "MM Project" d.o.o. i "Eastern Mining" d.o.o., a trenutno posluje pod nazivom "DPMetals BH" d.o.o.). Zainteresirano lice je nosilac koncesije za istraživanje i eksploataciju metalnih mineralnih resursa na više ležišta, uključujući i Veovaču i Rupice. Navedeno je da se radi o dugogodišnjem projektu koji je zasnovan na važećim odlukama organa javne vlasti još od 2013. godine koje se zahtjevom osporavaju. Zainteresirano lice se opširno osvrnulo na razloge zbog kojih smatra da zahtjev za određivanje privremene mjere treba odbiti.

c) Izjašnjenje Pravobranilaštva

22. Pravobranilaštvo je navelo da je aktivno u nekoliko predmeta koji se odnose na naznačene lokalitete u općini Vareš. Navedeno je da je tokom jula 2023. godine Federalno ministarstvo dostavilo četiri upita Pravobranilaštvu za akte koji datiraju iz juna 2023. godine radi izjašnjenja u vezi sa zahtjevima privrednih društava "Eastern Mining" i "Adriatic Metals BH" (koncesionari) za dobijanje dozvola za prenamjenu šumskog u građevinsko zemljište na lokalitetu općine Vareš. Pravobranilaštvo je navelo da se izričito protivilo izdavanju dozvola za prenamjenu. Dalje, navedeno je da je Pravobranilaštvo 7. februara 2024. godine podnijelo Kantonalnom sudu u Sarajevu (u daljnjem tekstu: Kantonalni sud) četiri tužbe za poništenje četiri rješenja Federalnog ministarstva iz januara 2024. godine kojima je Federalno ministarstvo vršilo prenamjenu šumskog u građevinsko zemljište. Dalje je navedeno da je Kantonalni sud 12. januara 2026. godine odbacio tužbu protiv jednog rješenja Federalnog ministarstva zbog toga što je u "Službenim novinama FBiH" broj 61/24 od 7. augusta 2024. godine objavljeno Rješenje Vlade FBiH V. broj 1254/2024 od 1. augusta 2024. godine kojim je odlučeno

da se poništava osporeno rješenje Federalnog ministarstva koje je doneseno 8. januara 2024. godine, te da u takvim okolnostima Pravobranilaštvo kao tužilac nema pravni interes za pobijanje tog akta. Navedeno je da je Kantonalni sud 18. februara 2026. godine odbacio tužbu protiv još jednog rješenja Federalnog ministarstva zbog istog razloga budući da je Vlada FBiH rješenjem poništila osporeni akt.

23. Dalje je navedeno da je u predmetu broj U-327/25 Federalna uprava za inspeksijske poslove – Federalni šumarski inspektorat, aktom od 20. augusta 2025. godine informirala Pravobranilaštvo da je tokom inspeksijskog nadzora utvrđeno da pravno lice "Seven Plus" posjeduje sve potrebne upravne akte i dozvole izdate od ovlaštenih organa: ugovor o koncesiji, urbanističke saglasnosti i dozvole za detaljno istraživanje rude hroma i pratećih minerala, dozvolu za pravo služnosti državnog šumskog zemljišta, ugovor o trajnom pravu služnosti. Navedeno je da je na osnovu tih akata JP "ŠPD ZDK" d.o.o. Zavidovići izradilo projekt sječe šume trenutno za jedan pristupni put, te da se dozvole odnose na površinu šumskog zemljišta u državnom vlasništvu na više lokaliteta, gdje će navedeni koncesionar vršiti radove izgradnje pristupnih puteva, bušenja zemljišta, a samim tim i sječu šume na ukupnoj površini od 1.063 ha. Dalje je navedeno da su rezultati šumarske inspekcije osnovano ukazali na sumnju da su navedene dozvole izdate suprotno važećem Zakonu o privremenoj zabrani i da je uočeno da nijedan ovlašten organ prilikom izdavanja dozvola nije vodio računa o navedenom zakonu niti ga je provodio. Još je navedeno da inspeksijski organ nije ovlašten da cijeni ustavnost i zakonitost odluka drugih organa, ali da ima obavezu da spriječi nastupanje nezakonitih radnji i eventualne štete po šumski fond i državno zemljište, te se u vezi s tim obratio Pravobranilaštvu s molbom za mišljenje da li izdate dozvole mogu proizvesti pravno djelovanje ako su u suprotnosti s Odlukom visokog predstavnika o zabrani raspolaganja državnim zemljištem, te da li inspektor ima ovlaštenje da zaustavi radnje na terenu. Kako Federalna uprava za inspeksijske poslove uz dostavljeni akt nije dostavila dokumentaciju, osim zapisnika o inspeksijskom nadzoru od 19. augusta 2025. godine, Pravobranilaštvo se obratilo ovlaštenim organima radi dostavljanja dokumentacije. Navedeno je da će Pravobranilaštvo po prijemu dokumentacije nastaviti da preduzima radnje iz svoje nadležnosti.

24. Pravobranilaštvo je navelo da je formiralo predmet broj U 138/22 u kojem je 13. aprila 2026. godine Kantonalnom sudu u Zenici podnijelo žalbu protiv rješenja Općinskog suda u Visokom – Odjeljenje za ZK poslove od 25. marta 2026. godine u dijelu upisa u C listu u kojem je izvršen upis zabilježbe koncesije na osnovu koncesionog ugovora između Ministarstva za privredu ZDK i koncesionara "Eastern Mining" na ležištu "Ortiselište – Mekuše – Barice – Smajlova šuma – Mačak Droškovac – Brezik i Borovica – Semizova ponikva u općini Vareš na zemljištu – šumi II klase u državnom vlasništvu. Pravobranilaštvo je u žalbi istaklo da država kao vlasnik nije dala saglasnost za upis zabilježbi. U istom predmetu Pravobranilaštvo je zatražilo dostavljanje zemljišnoknjižne dokumentacije i na drugim parcelama na navedenoj lokaciji koji su u državnom vlasništvu radi utvrđenja da li je državnom imovinom nezakonito raspolagano.

25. Pravobranilaštvo je navelo da je 1. septembra 2023. godine započelo s primjenom informacionog sistema za upravljanje predmetima i dokumentima OWIS, te da za akte koji su primljeni prije navedenog datuma ima tehnički ograničenu evidenciju. Još je navedeno da Pravobranilaštvo, u smislu člana 13. Zakona o Pravobranilaštvu, vrši poslove pravne zaštite imovine i imovinskih interesa Bosne i Hercegovine, njenih institucija i drugih organizacija i da nije nadležno da vodi registar nekretnina koje se nalaze u vlasništvu Bosne i Hercegovine, kao ni izdatih koncesija. U vezi s izdavanjem koncesija na državnom zemljištu, Pravobranilaštvo je navelo da je zakonom utvrđena nadležnost

Komisije za koncesije Bosne i Hercegovine. Navedeno je da Pravobranilaštvo preduzima pravne radnje po zaprimanju akata, prijavama nadležnih organa i po službenoj dužnosti u zaštiti imovine pokretanjem parničnih i upravnih postupaka te upravnih sporova, kao i podnošenjem apelacija Ustavnom sudu.

IV. Relevantni propisi

a) Relevantni opći akti

26. U **Ustavu Bosne i Hercegovine** relevantne odredbe glase:

Član I

Bosna i Hercegovina

2. Demokratska načela

Bosna i Hercegovina je demokratska država koja funkcioniše u skladu sa zakonom i na osnovu slobodnih i demokratskih izbora.

Član II

Ljudska prava i osnovne slobode

3. Katalog prava

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje:

a) Pravo na život.

[...]

k) Pravo na imovinu.

Član III

Nadležnosti i odnosi između institucija Bosne i Hercegovine i entiteta

[...]

3. Pravni poredak i nadležnosti institucija

a) Sve vladine funkcije i ovlaštenja koja nisu ovim Ustavom izričito povjerena institucijama Bosne i Hercegovine pripadaju entitetima.

b) Entiteti i sve njihove administrativne jedinice će se u potpunosti pridržavati ovog Ustava, kojim se stavljaju van snage zakonske odredbe Bosne i Hercegovine i ustavne i zakonske odredbe entiteta koje mu nisu saglasne, kao i odluka institucija Bosne i Hercegovine. Opšta načela međunarodnog prava su sastavni dio pravnog poretka Bosne i Hercegovine i entiteta.

[...]

Član VI/5.

5. Odluke

Odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

27. Zakon o privremenoj zabrani raspolaganja državnim imovinom Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 18/05, 29/06, 85/06, 32/07, 41/07, 74/07, 99/07, 58/08 i 22/22)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu koji glasi:

Član I.

Ovim zakonom se zabranjuje raspolaganje državnim imovinom.

U smislu ovog Zakona, pod državnim imovinom podrazumijeva se:

1. nepokretna imovina koja pripada državi Bosni i Hercegovini na osnovu međunarodnog Sporazuma o pitanjima sukcesije, koji su 29. juna 2001. god. potpisale države Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija, Slovenija i Savezna Republika Jugoslavija;

2. nepokretna imovina na kojoj je pravo raspolaganja i upravljanja imala bivša Socijalistička Republika Bosna i Hercegovina do 31. decembra 1991. godine;

3. poljoprivredno zemljište, za koje je Ustavni sud Bosne i Hercegovine utvrdio da predstavlja državnu imovinu u svojoj odluci u predmetu br. U-8/19;

4. rijeke, šume i šumsko zemljište, za koje je Ustavni sud Bosne i Hercegovine utvrdio da predstavljaju državnu imovinu u svojim odlukama u predmetima br. U-9/19 i br. U-4/21.

U smislu ovog zakona, pod raspolaganjem navedene imovine smatra se direktni ili indirektni prenos vlasništva.

Član 2.

Bez obzira na odredbe bilo kojeg drugog zakona ili propisa, državnom imovinom može raspolagati isključivo Bosna i Hercegovina, kao njen titular, u skladu s odredbama ovog zakona.

Svaka odluka, akt, ugovor ili bilo koji drugi pravni instrument kojim se raspolaze imovinom iz člana 1. ovog zakona suprotno odredbama ovog zakona, ništav je.

Član 4.

Privremena zabrana raspolaganja državnom imovinom u skladu s ovim zakonom ostaje na snazi do stupanja na snagu zakona na državnom nivou kojim se uređuju prava vlasništva i upravljanja državnom imovinom, a koji bi usvojila Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, odnosno sve dok visoki predstavnik drukčije ne odluči.

28. Zakon o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH" br. 20/05, 17/06, 62/06, 40/07, 70/07, 94/07 i 41/08)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu, koji glasi:

Član 1.

Ovim zakonom se zabranjuje raspolaganje državnom imovinom.

U smislu ove odluke, pod državnom imovinom podrazumijeva se:

1. nepokretna imovina koja pripada državi Bosni i Hercegovini (kao međunarodno priznatoj državi) na osnovu međunarodnog Sporazuma o pitanjima sukcesije, koji su 29. juna 2001. god. potpisale države Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija, Slovenija i Savezna Republika Jugoslavija, koja se, na dan donošenja ovog zakona, smatra vlasništvom ili posjedom bilo kojeg nivoa vlasti ili javne organizacije u Federaciji Bosne i Hercegovine; i

2. nepokretna imovina na kojoj je pravo raspolaganja i upravljanja imala bivša Socijalistička Republika Bosna i Hercegovina (SRBiH) do 31. decembra 1991. god, koja se na dan donošenja ovog zakona smatra vlasništvom ili posjedom bilo kojeg nivoa vlasti ili javne organizacije Federacije Bosne i Hercegovine.

U smislu ovog zakona, pod raspolaganjem navedene imovine smatra se direktni ili indirektni prenos vlasništva.

Član 2.

Bez obzira na odredbe drugog zakona ili propisa, državnom imovinom se može raspolagati samo u skladu s odredbama ovog zakona.

Svaka odluka, akt, ugovor ili bilo koji drugi pravni instrument kojim se raspolaze imovinom iz člana 1. ovog zakona suprotno odredbama ovog zakona, ništav je.

Član 3.

Slijedeća imovina će biti izuzeta od zabrane utvrđene u članu 1. ovog zakona i uključuje:

1. Imovinu i prava preduzeća, registrirana kao takva, koja su predmet privatizacije kako je definirano odredbom člana 1. Zakona o privatizaciji preduzeća ("Službene novine Federacije BiH", br. 27/97, 8/99, 45/00, 61/01, 27/02, 33/02, 28/04 i 44/04); i koja su trenutno određena ili će biti određena kao sastavni dio odobrenog aktivnog bilansa preduzeća kako je regulisano Zakonom o početnom bilansu stanja preduzeća i banaka ("Službene novine Federacije BiH", br. 12/98 i 40/99) i Uredbom o metodologiji za pripremu programa privatizacije i početnog bilansa stanja ("Službene novine Federacije BiH", br. 10/98, 26/98, 49/99 i 40/00); kao i imovina i prava koja su predmet male privatizacije. Nadležni organ, u skladu sa spomenutim zakonima, ima pravo da utvrdi izmijenjeni i dopunjeni aktivni bilans, ali će

po službenoj dužnosti obavijestiti Komisiju o svakom dodavanju bilansu imovine utvrđene u članu 1. ovog zakona; i

2. Imovinu koja je predmet prodaje prema Zakonu o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo ("Službene novine Federacije BiH", br. 27/97, 11/98, 22/99, 27/99, 7/00, 32/01, 56/01, 61/01, 15/02 i 54/04).

Osim toga, Komisija za državnu imovinu osnovana Odlukom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 10/05, u daljem tekstu: Komisija) može, na prijedlog zainteresovane strane, odlučiti da određenu državnu imovinu izuzme od privremene zabrane prema ovom zakonu.

Dio državne imovine koja će i dalje služiti za potrebe odbrane se, na osnovu i u skladu s čl. 71-74. Zakona o odbrani Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 88/05), također izuzima od privremene zabrane proglašene ovim Zakonom.

Član 4.

Privremena zabrana raspolaganja državnom imovinom u skladu sa ovim zakonom ostaje na snazi do stupanja na snagu zakona kojim se uređuje provođenje kriterija koji će se primjenjivati za utvrđivanje imovine koja je u vlasništvu Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, i utvrđuju prava vlasništva i upravljanja državnom imovinom, koji će se donijeti na preporuke Komisije, odnosno do potvrđivanja prihvatljivog i održivog rješenja pitanja raspodjele državne imovine između države i drugih nivoa vlasti od strane Upravnog odbora Vijeća za implementaciju mira, ili dok visoki predstavnik drugačije ne odluči.

29. Zakon o koncesijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 32/02 i 56/04) u relevantnom dijelu glasi:

Član 1.

Sadržaj i predmet Zakona

1. Ovim zakonom propisuju se način i uvjeti pod kojima se mogu dodjeljivati koncesije u Bosni i Hercegovini, nadležnost za dodjelu koncesija, institucionalna struktura, nadležnost i druga pitanja vezana za rad Komisije za koncesije Bosne i Hercegovine, tenderski postupak, sadržaj i djelovanje ugovora o koncesiji, prava i obaveze koncesionara i druga pitanja vezana za koncesije, koja su od značaja za Bosnu i Hercegovinu.

2. Ovim zakonom utvrđuju se uvjeti pod kojima se domaćim i stranim pravnim licima mogu dodjeljivati koncesije u sektorima koji su, po Ustavu Bosne i Hercegovine i zakonima Bosne i Hercegovine, u nadležnosti Bosne i Hercegovine, i u slučaju predstavljanja međunarodnog subjektiviteta Bosne i Hercegovine, kao i kada se koncesiono dobro prostire na Federaciju Bosne i Hercegovine i Republiku Srpsku i to: za osiguranje infrastrukture i usluga, eksploatacije prirodnih resursa i objekata koji služe njihovom iskorištavanju, finansiranju, projektovanju, izgradnji, obnovi, održavanju i/ili rukovođenju radom infrastrukture i za nju vezanih objekata i uređaja.

Član 2.

Cilj Zakona

Cilj ovog zakona je da stvori transparentan, nediskriminatorsan i jasan pravni okvir za utvrđivanje uvjeta pod kojima se domaćim i stranim pravnim licima mogu dodjeljivati koncesije u Bosni i Hercegovini i stimuliranje ulaganja stranog kapitala u oblastima iz člana 1. stav 2.

Član 3.

Definicije

U smislu ovog zakona:

"Koncedent" znači ministarstvo ili drugi organ Bosne i Hercegovine koji odredi Vijeće ministara Bosne i Hercegovine da dodjeljuje koncesiju u skladu sa članom 4. stav 1.

"Koncesija" znači pravo koje koncedent dodjeljuje u cilju osiguranja izgradnje infrastrukture i/ili pružanja usluga,

eksploatacije prirodnih resursa, u rokovima i pod uvjetima o kojima se koncedent i koncesionar dogovore.

"Koncesionar" znači poslovni subjekt osnovan u skladu sa zakonima Bosne i Hercegovine u vlasništvu domaćeg i/ili stranog pravnog lica, kome se dodjeljuje koncesija i koje izvršava ugovor o koncesiji u skladu s ovim zakonom.

Član 4. stav (1)

Nadležnost za dodjelu koncesija

1. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vijeće ministara) donosi odluke o vrsti i predmetu koncesije, kao i obimu koncesije koja se dodjeljuje, a potvrđuje je Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine.

Član 5. stav (1)

Komisija za koncesije Bosne i Hercegovine

1. Ovim zakonom osniva se Komisija za koncesije Bosne i Hercegovine, kao nezavisno regulatorno tijelo, koja svoje nadležnosti obavlja u svojstvu Komisije za dodjelu koncesija Bosne i Hercegovine ili u svojstvu Zajedničke komisije za koncesije (u daljem tekstu: Komisija).

30. **Zakon o Pravobranilaštvu Bosne i Hercegovine** ("Službeni glasnik BiH" br. 8/02, 10/02 – ispravka, 44/04, 102/09 i 47/14)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu, koji glasi:

Član 1. stav (1)

Osnivanje

1. Da bi se osigurala mogućnost da država Bosna i Hercegovina raspolaze efikasnom zakonskom zaštitom i zastupanjem u pogledu zaštite njenih Ustavom utvrđenih nadležnosti, interesa i prava osniva se Pravobranilaštvo Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Pravobranilaštvo).

Član 2. stav (1)

Organizacija Pravobranilaštva

1. Funkciju Pravobranilaštva, u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine, a na osnovu zakona Bosne i Hercegovine, vrše pravobranilac, dva zamjenika pravobranioca i više pomoćnika pravobranioca.

NADLEŽNOST

Član 13.

Nadležnosti Pravobranilaštva

1. Pravobranilaštvo vrši poslove pravnog savjetovanja i zakonskog zastupanja Bosne i Hercegovine pred sudovima i drugim organima u Bosni i Hercegovini i inostranstvu.

2. Pravobranilaštvo vrši poslove pravne zaštite imovine i imovinskih interesa Bosne i Hercegovine, njenih institucija i drugih organizacija Bosne i Hercegovine koje se finansiraju iz budžeta institucija Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: i drugih organizacija Bosne i Hercegovine).

[...]

4. Poslove zastupanja Bosne i Hercegovine i institucija iz stava 2. ovog člana Pravobranilaštvo naročito, i bez oduzimanja od prethodne opće odredbe, vrši pred Sudom Bosne i Hercegovine, i institucijama Bosne i Hercegovine u upravnom postupku, pred sudovima i drugim organima u entitetima, kao i pred Sudom Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine i organima uprave u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine u upravnim stvarima, u skladu sa zakonom Bosne i Hercegovine.

[...]

11. U vršenju poslova zastupanja Pravobranilaštvo je ovlašteno da preduzima sve radnje koje preduzima stranka u postupku, u skladu sa zakonima Bosne i Hercegovine, zakonima entiteta i zakonima Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

12. Institucije Bosne i Hercegovine i druge organizacije iz stava 2. ovog člana dužne su blagovremeno obavijestiti

Pravobranilaštvo o slučajevima u kojima je ono ovlašteno da ih zastupa i ulaže pravna sredstva i preduzima druge zakonom određene pravne radnje i da mu dostave svu potrebnu dokumentaciju.

13. Pravobranilaštvo preduzima pravne radnje i sredstva za ostvarivanje funkcije iz stava 2. ovog člana i na vlastitu inicijativu.

[...]

15. Institucije i organizacije iz stava 2. ovog člana dužna su pribaviti mišljenje Pravobranilaštva prije zaključenja ugovora o kupoprodaji, zamjeni, zakupu, prijenosu na privremeno ili trajno korištenje stvari, uz naknadu ili bez naknade, ugovora o koncesiji, ugovora o građenju i udruživanju sredstava za građenje, kao i drugih ugovora kojima se raspolaze stvarima, odnosno materijalnim pravima ili pribavljaju stvari u svojini Bosne i Hercegovine osim ako je vrijednost predmeta takvog ugovora ispod vrijednosti od 10.000,00 KM.

16. Zaključeni ugovor imovinsko-pravne prirode pravna lica iz stava 15. ovog člana dužna su dostaviti Pravobranilaštvu u roku od 15 dana od dana zaključenja ugovora.

17. Ako Pravobranilaštvo smatra da je zaključen ugovor ništavan, podnijet će nadležnom sudu tužbu za utvrđivanje ništavnosti, a u slučaju da ugovorena cijena ne odgovara prometnoj vrijednosti - tužbu za raskid ili izmjenu ugovora.

31. **Ustav Federacije Bosne i Hercegovine** ("Službene novine FBiH" br. 1/94, 13/97, 16/02, 22/02, 52/02, 60/02 – ispravka, 18/03, 63/03, 9/04, 20/04, 33/04, 71/05, 72/05, 32/07 i 88/08, 79/22, 80/22 i 31/23) u relevantnom dijelu glasi:

III. PODJELA NADLEŽNOSTI IZMEĐU FEDERALNE I KANTONALNE VLASTI

[...]

Član 2.

Federalna vlast i kantoni nadležni su za:

[...]

i) korišćenje prirodnih bogatstava.

32. **Zakon o koncesijama** ("Službene novine ZDK" br. br. 5/03 – prečišćeni tekst, 3/13, 12/13 – odluka USFBiH i 5/14 – Zakon o stavljanju van snage Zakona o dopuni Zakona o koncesijama) u relevantnom dijelu glasi:

II. PREDMET I POSTUPAK DODJELE KONCESIJE

Član 2.

Predmet koncesije prema odredbama ovog Zakona može biti:

(1) istraživanje i/ili eksploatacija:

- Energetskih mineralnih sirovina (ugalj, sirova nafta, zemni gas i dr.);

- metalčnih i nemetalčnih mineralnih sirovina iz primarnih i sekundarnih ležišta;

- svih vrsta soli i solnih voda;

- šljunka i pijeska iz vodotokova i aluviona;

- ljeovitih, termalnih, mineralnih voda i izvorišta prirodnih voda za piće;

(2) korištenje vodotokova i voda od interesa za kanton;

(3) izgradnja i/ili korištenje hidroakumulacija od interesa za kanton;

(4) izgradnja i/ili korištenje hidroenergetskih objekata snage ispod 5 MW;

(5) korištenje građevinskog zemljišta;

(6) korištenje poljoprivrednog zemljišta;

(7) javni i linijski prijevoz osoba;

(8) lovstvo i ribolov;

(9) hoteli i ostali turistički objekti;

(10) vodosnabdjevanje gradova i naselja;

(11) snabdjevanje toplotnom energijom i zemnim gasom gradova i naselja;

(12) čišćenje gradova i odlaganje čvrstog otpada;

(13) kanalizacioni sistemi.

Član 4.

Odluku o pristupanju provođenja procedure dodjele koncesije za određeno dobro donosi Vlada Kantona na prijedlog resornog ministarstva.

Prije utvrđivanja prijedloga odluke o pristupanju dodjele koncesije nadležno ministarstvo organizira izradu studije o ekonomskoj opravdanosti dodjele koncesije, koju odobrava Vlada Kantona.

Finansijska sredstva za izradu studije osiguravaju se iz prihoda od koncesije čiji iznos određuje Vlada odlukom, na prijedlog resornog ministarstva.

Odlukom iz stava 1. ovog člana utvrđuju se kriteriji za dodjelu koncesije.

Odlukom Vlade o pristupanju dodjele koncesije određuje se ministarstvo nadležno za sprovođenje postupka dodjele koncesije.

Član 5.

Koncesija se dodjeljuje putem javnog prikupljanja ponuda na osnovu odluke iz člana 4. ovog zakona upućivanjem poziva što većem broju pravnih lica.

Član 6.

Nadležno ministarstvo sprovodi postupak dodjele koncesije putem komisije koju formira ministar.

U komisiju se delegiraju najmanje tri člana koji su stručnjaci iz oblasti inženjerstva, prava i drugih specijalnosti.

Komisija je u svom radu neovisna. Komisija donosi odluke u skladu sa odredbama Zakona o upravnom postupku.

Član 11.

Poslije sprovedenog postupka javnog prikupljanja ponuda komisija odabire najpovoljniju ponudu i putem nadležnog ministarstva predlaže Vladi da donese odluku o dodjeli koncesije.

Vlada odlukom dodjeljuje koncesiju najpovoljnijem ponuđaču i zadužuje resorno ministarstvo da zaključi koncesioni ugovor.

Član 12.

Odluka o dodjeli koncesije sadrži:

- predmet koncesije;
- naziv koncesionara kome je dodijeljena koncesija;
- nadležno ministarstvo koje će zaključiti koncesioni ugovor;
- rok za zaključenje ugovora o koncesiji.

III. UGOVOR O KONCESIJI

Član 13.

Nadležno ministarstvo zaključuje ugovor o koncesiji sa podnosiocem odabrane ponude.

Ugovor o koncesiji zaključuje se u pismenoj formi.

b) Osporeni akti dostavljeni u prilogu zahtjeva

33. Rješenje Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva broj UP-I-08-22/1-155/21 KK od 31. maja 2021. godine koje je doneseno na osnovu člana 200. Zakona o upravnom postupku i Odluke o načinu pretvaranja šumskog zemljišta u građevinsko, a po zahtjevu privrednog društva "Eastern mining" d.o.o. Vareš za promjenu namjene šumskog zemljišta u građevinsko na lokalitetu eksploatacionog polja "Rupice – Juraševac – Brestić", općina Vareš, u relevantnom dijelu glasi:

1. Dozvoljava se investitoru – privrednom društvu Eastern mining d.o.o., ul. Tisovci bb, Vareš, promjena namjene šumskog zemljišta u građevinsko na lokalitetu eksploatacionog polja "Rupice-Juraševac-Brestić", općina Vareš za potrebe istraživanja i eksploatacije mineralne sirovine olova, cinka, barita i pratećih plemenitih metala. Površina šume i šumskog zemljišta kojim se mijenja namjena iznosi ukupno 206.938 m² (20,7 ha), od toga šume i šumskog zemljišta u državnom vlasništvu u površini od 170.768, 80 m² (17,08 ha) [...].

2. Obavezuje se investitor -privredno društvo Eastern mining d.o.o., ul. Tisovci bb, Vareš da uplati naknadu za promjenu namjene šumskog zemljišta u građevinsko u ukupnom iznosu do 654.471,29 KM na dva odvojena platna naloga i to u korist javnih prihoda budžeta FBiH i ZDK.

[...]

7. Ovo Rješenje važi dvije godine od dana izdavanja istog.

[...]

Pouka o pravnom lijeku

Ovo rješenje je konačno u upravnom postupku i protiv istog nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom kod nadležnog kantonalnog suda u sjedištu prvostepenog organa, u roku od 30 dana od dana prijema ovog rješenja. Tužba se predaje u dva primjerka direktno sudu ili šalje putem pošte preporučeno i taksirana sa 100,00 KM. Uz tužbu se prilaže osporeno rješenje u originalu ili prijepisu.

34. Akt Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva broj UP-I-08-22-3064/22 KK od 3. novembra 2022. godine u relevantnom dijelu glasi:

Povodom Vašeg akta, broj i datum navedeni u vezi, kojim ste zatražili odobrenje za geološko istraživanje mineralnih sirovina, rude hroma na državnom šumskom zemljištu na lokalitetu "Dubočica-Tribija", općina Vareš, obavještavamo Vas sljedeće:

Trenutno na nivou Federacije BiH ne postoji propis za oblast šumarstva, a Odlukom o načinu pretvaranja šumskog zemljišta u građevinsko ("Službene novine Federacije BiH" broj 108/12) nije definisano izdavanje dozvole za promjenu namjene šumskog zemljišta u svrhu istraživanja mineralnih sirovina jer su ti radovi privremenog karaktera u određenom kraćem vremenskom periodu i izvode se na malim površinama šumskog zemljišta.

[...]

35. Akt Općine Vareš, Službe za prostorno uređenje broj 02/3-1633/21 od 17. juna 2021. godine u relevantnom dijelu glasi:

Vezano za Vaš zahtjev za promjenu kulture iz šumskog u građevinsko zemljište, kojim ste se obratili Službi za prostorno uređenje Općine Vareš nadležnoj za poslove katastra, koji je ovaj Organ zaprimio dana 16. juna 2021. godine pod brojem 02/3-26-1-132, ovim putem Vas obavještavamo da je izvršena promjena kulture za parcele koje su označene kao k.č. 1813, 1814, 1815/1, 1815/2, 1816 i 1817 k.o. Borovica.

[...]

36. Rješenje Ministarstva za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu ZDK broj 05-22-12651-7/22 od 3. marta 2023. godine koje je doneseno na osnovu člana 70. Zakona o organizaciji organa uprave u FBiH, člana 200. Zakona o upravnom postupku, člana 46. Zakona o šumama ZDK i čl. 9. i 10. Pravilnika o uvjetima i načinu davanja šumskog zemljišta u državnom vlasništvu u zakup i uspostavi prava služnosti i Prijedloga stručne komisije u relevantnom dijelu glasi:

1. Odobrava se Društvu sa ograničenom odgovornošću "SEVEN PLUS" d.o.o. Sarajevo, uspostava služnosti za izgradnju i korištenje pristupnih puteva u površini od 36.350,50 m² (3,65505 ha), preko dijela šume i šumskog zemljišta u državnom vlasništvu [...].

[...]

4. Društvo sa ograničenom odgovornošću "SEVEN PLUS" d.o.o. Sarajevo se obavezuje da prije zaključivanja ugovora i uspostavi prava služnosti na šumi i šumskom zemljištu u državnom vlasništvu uplati naknadu za nastalu štetu u iznosu od 57.730,39 KM u korist računa javnih prihoda Budžeta Zeničko-dobojskog kantona.

[...]

7. Ovo rješenje prestaje da važi ako se u roku od 60 dana od dana njegovog donošenja ne zaključi ugovor o uspostavi prava služnosti na šimi i šumskom zemljištu u državnom vlasništvu.

[...].

37. Ugovor o uspostavi prava služnosti na državnom šumskom zemljištu od 10. aprila 2023. godine koji su zaključili Ministarstvo za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu ZDK i Društvo s ograničenom odgovornošću "Seven Plus" d.o.o. Sarajevo na osnovu člana 46. Zakona o šumama, člana 10. stav 2. Pravilnika o uvjetima i načinu davanja šumskog zemljišta u državnom vlasništvu u zakup i uspostavi prava služnosti i rješenja Ministarstva za poljoprivredu od 3. marta 2023. godine u relevantnom dijelu glasi:

Član 1.

Ugovorne strane utvrđuju da je predmet ovog ugovora uspostava prava služnosti u površini od 36.550,50 (3.65505 ha) za izgradnju i korištenje pristupnih puteva u cilju pristupa istražnim bušotinama preko nekretnina [...].

Pravo služnosti se utvrđuje na određeno vrijeme, na period od 10 (deset) godina.

Član 2.

Zaključivanjem ovog ugovora ugovorne strane kao jedinog zakonitog vlasnika nekretnina iz člana 1. ovog ugovora prihvataju Bosnu i Hercegovinu.

[...].

Član 4.

[...]

Ukupna naknada iznosi 83.110,02 KIM odnosno 8.311,00 KM godišnje.

Korisnik poslužnog zemljišta je dužan Davaocu poslužnog zemljišta plaćati naknadu iz stava 1. ovog člana u roku utvrđenom u članu 5. ovog ugovora.

[...].

38. Odluka o dodjeli koncesije za istraživanje i eksploataciju metalnih mineralnih resursa – olova, cinka i barita na ležištima Veovača i Rupice – Juraševac, Brestić u općini Vareš broj 02-18-21389/12 od 28. septembra 2012. godine ("Službene novine ZDK broj 15/12) koja je donesena na osnovu člana 16. stav 2. Zakona o Vladi ZDK i člana 11. stav 2. Zakona o koncesijama ZDK u relevantnom dijelu glasi:

Član 1.

(Predmet koncesije)

Privrednom društvu "MM PROJECT" d.o.o. Kreševo (u daljem tekstu Koncesionar) dodjeljuje se koncesija za istraživanje i eksploataciju metalnih mineralnih resursa olova, cinka i barita na ležištima Veovača i Rupice-Juraševac, Brestić u općini Vareš.

Član 2.

(Lokacija)

(1) Istražno-eksploatacioni prostor ležišta je ograničen graničnim linijama sa prijelomnim tačkama kako slijedi:

POLJE I-Veovača

[...]

b) Ukupna površina eksploatacionog polja I iznosi cca 489.186 m², od čega je u državnom vlasništvu 104.233m².

POLJE II-Veovača

[...]

d) Ukupna površina eksploatacionog polja II iznosi cca 1.265.891m², od čega je u državnom vlasništvu 436.243 m².

POLJE III-Rupice-Juraševac, Brestić

[...]

f) Ukupna površina eksploatacionog polja Rupice-Juraševac, Brestić iznosi cca 605.570 m², od čega je u državnom vlasništvu 213.624 m².

[...]

39. Odluka o dodjeli koncesije za istraživanje i eksploataciju mineralne sirovine – olova, cinka i barita na proširenom ležištu "Rupice – Borovica" i "Veovača – Orti – Selište – Mekuše" u općini Vareš broj 02-18-16470/18 od 2.

novembra 2018. godine ("Službene novine ZDK" broj 15/18) koja je donesena na osnovu člana 16. stav 2. Zakona o Vladi ZDK i člana 11. stav 2. Zakona o koncesijama ZDK u relevantnom dijelu glasi:

Član 1.

(Predmet koncesije)

Privrednom društvu "EASTERN MINING" d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: Koncesionar) dodjeljuje se koncesija za istraživanje i eksploataciju mineralne sirovine – olova, cinka i barita, na proširenom polju ležišta "Rupice – Borovica" i "Veovača-Orti-Selište-Mekuše", u općini Vareš.

Član 2. st. (1) i (4)

(Lokacija)

(1) Istražno-eksploatacijski prostor definisan je koordinatama prelomnih tačaka: [...]

(4) Ova istražno – eksploatacijska polja imaju neposredni kontakt sa istražno – eksploatacijskim poljima za koje je već dodijeljena koncesija koncesionaru "EASTERN MINING" d.o.o. Sarajevo (Ugovor o koncesiji, broj 04-18-21389/13 od 12.03.2013. godine).

Član 3.

(Ugovor)

Zadužuje se Ministarstvo za privredu da, u skladu sa ovom Odlukom i odredbama Zakona o koncesijama, potpiše Aneks Ugovora o koncesiji za istraživanje i eksploataciju mineralne sirovine – olova, cinka i barita, na proširenom ležištu "Rupice – Borovica" i "Veovača Orti-Selište-Mekuše" u općini Vareš iz člana 2. ove odluke (Na Ugovor o koncesiji, broj 04-18-21389/13 od 12.03.2013. godine), u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ove odluke.

Član 4. stav (1) tač. a) i b)

(Elementi Ugovora)

(1) Osnovni elementi Aneksa Ugovora o koncesiji su:

a) Vrijeme koncesije za eksploataciju na proširenom polju je 20 godina, od čega 2 godine za istraživanje, računajući od dana potpisivanja Ugovora o koncesiji, a zavisit će od utvrđenih rezervi mineralne sirovine;

b) Za eksploatazione količine mineralne sirovine olova, cinka i barita, koncesionar je dužan plaćati koncesionu naknadu u iznosu od minimalno 1,50 KM/t rovne rude (slovima: jedanzarezpet konvertibilnih marka po toni rovne rude);

40. Odluka o dodjeli koncesije za istraživanje i eksploataciju mineralne sirovine olova, cinka, barita i pratećih plemenitih metala na proširenom ležištu "Orti – Selište – Mekuše - Barice – Smajlova šuma – Mačak", "Droškovac Brezik" i "Borovica – Semizova Ponikva", općina Vareš, broj 02-14-14461/20 od 26. augusta 2020. godine ("Službene novine ZDK" broj 16/20) koja je donesena na osnovu člana 16. stav 2. Zakona o Vladi ZDK i člana 11. stav 2. Zakona o koncesijama ZDK u relevantnom dijelu glasi:

Član 1.

(Predmet koncesije)

Privrednom društvu "Eastern mining" d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: Koncesionar) dodjeljuje se koncesija za istraživanje i eksploataciju mineralne sirovine olova, cinka, barita i pratećih plemenitih metala na proširenom ležištu "Orti-Selište-Mekuše-Barice-Smajlova šuma-Mačak", "Droškovac-Brezik" i "Borovica-Semizova Ponikva", Općina Vareš.

Član 2. st. (1), (2) i (3)

(Lokacija)

(1) Istražno-eksploataciono polje "Orti-Selište-Mekuše Barice-Smajlova šuma-Mačak" i "Droškovac-Brezik" i "Borovica-Semizova Ponikva", Općina Vareš čine tri područja, i to: "Veovača-Orti-Selište-Mekuše-Barice Smajlova šuma-Mačak",

"Droškovac-Brezik" i "Borovica-Semizova Ponikva", koja čine zasebne cjeline.

(2) Istražno-eksploatacioni prošireni prostor ležišta "Orti Selište-Mekuše-Barice-Smajlova šuma-Maćak", definisan je koordinatama prelomnih tačaka i lociran je na parcelama kako je navedeno u Geodetskom Elaboratu Proširenje koncesije "Vareš istok", površine 1933 ha (19332156,76 m²) i u Zaključku Općinskog vijeća Vareš, (K.O. Brgule, K.O. Daštansko, K.O. Ravne), površine 1945 ha.

(3) Istražno-eksploatacioni prostor "Orti-Selište-Mekuše Barice-Smajlova šuma-Maćak" definisan je koordinatama prelomnih tačaka: [...]

Član 3.

(Anex Ugovora)

Zadužuje se Ministarstvo za privredu da u skladu sa ovom odlukom i odredbama Zakona o koncesijama, potpiše Aneks Ugovora o koncesiji za istraživanje i eksploataciju mineralne sirovine olova, cinka, barita i pratećih plemenitih metala na proširenom ležištu "Orti-Selište Mekuše-Barice-Smajlova šuma Maćak", "Droškovac Brezik" i "Borovica-Semizova Ponikva", Općina Vareš, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ove odluke.

Član 4. stav (1) tač. a) i b)

(Elementi Anexa Ugovora)

(1) Osnovni elementi Aneksa Ugovora o koncesiji su:

a) Vrijeme koncesije na proširenom polju je 30 godina od dana potpisivanja Ugovora o koncesiji,

b) Vrijeme koncesije za istraživanje je ukupno 7 godina. Ovo vrijeme počinje od dana dobijanja Odobrenja za geološka istraživanja mineralne sirovine od nadležnog organa, i uključuje, i eventualno, i vrijeme produžavanja roka za istraživanje shodno Zakonu o geološkim istraživanjima Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 9/10),

41. Odluka o dodjeli koncesije za istraživanje i eksploataciju rude hroma na području Dubočica – Tribija, općina Vareš, broj 02-14-16626/20 od 12. oktobra 2020. godine ("Službene novine ZDK" broj 18/20) koja je donesena na osnovu člana 16. stav 2. Zakona o Vladi ZDK i člana 11. stav 2. Zakona o koncesijama ZDK u relevantnom dijelu glasi:

Član 1.

(Predmet koncesije)

Privrednom društvu "SEVEN PLUS" d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: Koncesionar) dodjeljuje se koncesija za istraživanje i eksploataciju rude hroma na području Dubočica-Tribija, Općina Vareš.

Član 2. st. (1) i (2)

(Lokacija)

(1) Istražno - eksploatacioni prostor ležišta "Dubočica Tribija", površine cca 1063 ha (10633708 m²), definisan je koordinatama prelomnih tačaka i lociran je na parcelama kako je prikazano u Geodetskom Elaboratu koncesije "Dubočica-Tribija" i Zaključku Općinskog vijeća Vareš, (K.O. Dubočica, KO Vijaka).

(2) Predmetni lokalitet je definisan koordinatama prelomnih tačaka: [...]

Član 3.

(Potpisivanje Ugovora)

Zadužuje se Ministarstvo za privredu da u skladu sa ovom odlukom i odredbama Zakona o koncesijama, potpiše Ugovor o koncesiji za istraživanje i eksploataciju rude hroma na području Dubočica-Tribija, Općina Vareš u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ove odluke.

Član 4. stav (1) tač. a) i b)

(Elementi Ugovora)

(1) Osnovni elementi Aneksa Ugovora o koncesiji su:

a) Vrijeme koncesije je 30 godina od dana potpisivanja Ugovora o koncesiji,

b) Vrijeme koncesije za istraživanje je ukupno 5 godina. Ovo vrijeme počinje teći od dana dobijanja Odobrenja za geološka istraživanja mineralne sirovine od nadležnog organa i uključuje eventualno i vrijeme produžavanja roka za istraživanje shodno Zakonu o geološkim istraživanjima Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 9/10),

42. Odluka o dodjeli koncesije za istraživanje ruda obojenih metala na lokalitetu "Saski do", općina Vareš, broj 02-14/5359/22 od 31. marta 2022. godine ("Službene novine ZDK" broj 9/22) koja je donesena na osnovu člana 16. stav 2. Zakona o Vladi ZDK i člana 11. stav 2. Zakona o koncesijama ZDK u relevantnom dijelu glasi:

Član 1.

(Predmet koncesije)

Privrednom društvu "Eastern mining" d.o.o. Vareš (u daljem tekstu: Koncesionar) dodjeljuje se koncesija za istraživanje ruda obojenih metala na lokalitetu "Saski do", Općina Vareš.

Član 2. stav (1)

(Lokacija)

(1) Istražni prostor definisan je koordinatama prelomnih tačaka: [...]

Član 3.

(Ugovor)

Zadužuje se Ministarstvo za privredu (u daljem tekstu: Koncesor) da sa privrednim društvom "Eastern mining" d.o.o. Vareš, u skladu sa ovom odlukom i odredbama Zakona o koncesijama, potpiše Ugovor o koncesiji za istraživanje ruda obojenih metala na lokalitetu "Saski do", Općina Vareš definisan u članu 2. ove odluke u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ove odluke.

Član 4. stav (1) tač. a) i b)

(Elementi Ugovora)

(1) Osnovni elementi Ugovora o koncesiji su:

a) Vrijeme koncesije za istraživanje ruda obojenih metala na lokalitetu "Saski do", općina Vareš je ukupno 3 godine. Ovo vrijeme počinje od dana dobijanja Odobrenja za geološka istraživanja mineralne sirovine od nadležnog organa, i uključuje, i eventualno, i vrijeme produžavanja roka za istraživanje shodno Zakonu o geološkim istraživanjima Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 9/10),

b) Vrijeme koncesije za istraživanje se može produžiti shodno važećim materijalnim propisima,

43. Odluka o dodjeli koncesije za istraživanje i eksploataciju mineralne sirovine – olova, cinka i barita s pratećim plemenitim metalima na ležištima Borovica Zapad – Rupice Istok – Tisovača – Droškovac – Veovača Istok – Bukovača, općina Vareš, broj 02-13-5914/23 od 11. aprila 2023. godine ("Službene novine ZDK" broj 6/23) koja je donesena na osnovu člana 16. stav 2. Zakona o Vladi ZDK i člana 11. stav 2. Zakona o koncesijama ZDK u relevantnom dijelu glasi:

Član 1.

(Predmet koncesije)

(1) Dodjeljuje se koncesija za istraživanje i eksploataciju mineralne sirovine-olova, cinka i barita, sa pratećim plemenitim metalima na ležištima Borovica Zapad-Rupice Istok-Tisovača-Droškovac-Veovača Istok-Bukovača, Općina Vareš koji je ograničen graničnim linijama sa prijelomnim tačkama, kako slijedi:

a) lokalitet "Borovica Zapad" čija ukupna površina iznosi cca 34 ha (339.722 m²) definisan je sa 18 prelomnih tačaka, kako slijedi: [...]

(2) Ukupna površina koncesionog područja za sve lokalitete iznosi cca 756 ha (7.556.329 m²) odnosno 7,56 km².

(3) Koncesija iz stava (1) ovog člana dodjeljuje se na 30 (trideset) godina računajući od dana potpisivanja Ugovora o koncesiji, od čega je vrijeme koncesije za istraživanje ukupno 7 (sedam) godina računajući od dana dobijanja Odobrenja za geološka istraživanja mineralne sirovine od nadležnog organa.

Član 2.

(Naziv koncesionara)

Koncesija iz člana 1. ove odluke dodjeljuje se privrednom društvu EASTERN MINING d.o.o. (u daljem tekstu: Koncesionar).

Član 3.

(Zaključivanje ugovora o koncesiji)

Zadužuje se ministar Ministarstva za privredu Zeničko-dobojskog kantona da u svojstvu Koncesora, u skladu sa ovom odlukom i odredbama Zakona o koncesijama, zaključi Ugovor o koncesiji sa Koncesionarom, uz prethodno pribavljeno mišljenje Kantonalnog pravobranilaštva u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ove odluke.

[...]

44. Ugovor o koncesiji broj 04-18-21389-1/13 od 12. marta 2013. godine koji je zaključen između Ministarstva za privredu ZDK (koncesor) i "MM Project" d.o.o. Kreševo (koncesionar) na osnovu čl. 4–12. Zakona o koncesijama ZDK, Odluke Vlade ZDK o dodjeli koncesije broj 02-18-21389/12 od 28. septembra 2012. godine i Zaključka Općinskog vijeća Vareš broj 04-18-02819-1/12 od 5. juna 2012. godine u relevantnom dijelu glasi:

1. AKT O KONCESIJI

Ovaj Ugovor se zaključuje na osnovu čl. 4 – 12 Zakona o koncesijama, Prečišćen tekst, ("Službene novine ZDK" broj 5/03), Odluke Vlade ZDK broj 02-18-21389/12 od 28. septembra 2012. godine i Zaključka Općinskog vijeća Vareš broj 04-18-02819-1/12 od 5. juna 2012. godine, Odluke stečajnog upravnika o prodaji nepokretnosti, broj 04-31-12734/12 od 6. avgusta 2012. godine, te Geodetskog elaborata izrađenog od strane "Metrix-Inženjering" d.o.o. Tuzla, iz decembra 2012. godine.

2. PREDMET KONCESIJE

(1) Predmet koncesije je istraživanje i eksploatacija metalinih mineralnih resursa-olova, cinka i barita na ležištima Veovača 1., Veovača 2. i Rupice-Juraševac, Brestić u općini Vareš.

[...]

b) Ukupna površina eksploatacionog polja iznosi cca 1.076.887,2 od čega u državnom vlasništvu površina od 666.412 m².

[...]

3.2. NAČIN

(1) Koncesija se realizira prema D:B:O:T: sistemu (projektuj, izgradi, koristi, vrati) za dijelove koji su državno vlasništvo.

[...]

3.3. VRIJEME

(1) Koncesija se dodjeljuje na period od 25 godina računajući od dana potpisivanja Koncesionog ugovora, od čega vrijeme za istraživanje i pripremne radove za eksploataciju do 5 godina računajući od dana potpisivanja ovog Ugovora.

[...]

(3) Ugovor o koncesiji se može produžiti, bez provođenja javnog poziva, za period najviše do jedne polovine ovim Koncesionim ugovorom odobrenog vremena.

4. PRESTANAK UGOVORA O KONCESIJI

(1) Ovaj ugovor prestaje:

a) Istekom ugovorenog roka [...];

b) otvaranjem stečajnog postupka nad koncesionarom;

c) prestankom postojanja predmeta koncesije;

d) ako Koncesionar ne ispunjava obaveze iz ovog Ugovora;

e) raskidom Ugovora o koncesiji

f) u slučaju da koncesionar ne otpočne sa eksploatacijom u zadanom roku.

[...]

6. NAKNADA I PLAĆANJE NAKNADE

(1) Koncesionar je dužan prije potpisivanja ovog Koncesionog ugovora izvršiti uplatu sredstava po kupoprodajnom ugovoru iz stečajnog postupka o prodaji nepokretnosti, broj [...].

(2) Koncesionar je dužan, prije potpisivanja Koncesionog ugovora u skladu sa geodetskim elaboratom, uplatiti jednokratnu koncesionu naknadu od 0,15 KM po m² istražno-eksploatacionog prostora na koji se daje koncesija, što ukupno iznosi 175.205,85 KM.

(3) Minimalna koncesiona naknada je 1,50 KM po toni rovne rude.

[...]

14. PRENOS PRAVA I OBAVEZA

(1) Prava i obaveze iz ovog Ugovora ugovorne strane mogu prenositi na treća lica samo uz prethodnu pribavljenu saglasnost Vlade Zeničko-dobojskog kantona.

[...]

15. STUPANJE UGOVORA NA SNAGU

Ugovor stupa na snagu danom potpisivanja.

45. Aneks I Koncesionog ugovora broj 04-18-21389-1/13 od 12. marta 2013. godine koji su 8. oktobra 2013. godine zaključili Ministarstvo za privredu ZDK (koncesor) i "Eastern Mining" d.o.o. Visoko (koncesionar) na osnovu člana 13. Zakona o koncesijama ZDK i Odluke Vlade ZDK o dodjeli koncesije broj 02-18-20406/13 od 26. septembra 2013. godine u relevantnom dijelu glasi:

Član 1.

Ovim Anexom Koncesionog ugovora, broj 04-18-21389-1/13 od 12. marta 2013. godine vrši se izmjena naziva i sjedišta dosadašnjeg koncesionara "MM PROJECT" d.o.o. Kreševo, koji se briše, a novi naziv Koncesionara je "EASTERN MINING" d.o.o. Visoko.

Član 2.

Ostale odredbe Koncesionog ugovora, broj 04-18-21389-1/13 od 12. marta 2013. godine ostaju neizmjenjene.

46. Aneks II Koncesionog ugovora broj 04-18-21389-1/13 od 12. marta 2013. godine koji su 19. februara 2018. godine zaključili Ministarstvo za privredu ZDK (koncesor) i "Eastern Mining" d.o.o. Sarajevo (koncesionar) o izmjeni sjedišta koncesionara i produženju vremena dodjele koncesije na osnovu člana 13. Zakona o koncesijama ZDK i Odluke Vlade ZDK o dodjeli koncesije broj 02-18-1717/18 od 1. novembra 2018. godine u relevantnom dijelu glasi:

Član 2.

U stavu 1. tačka 3.3. Vrijeme Koncesionog ugovora, broj 04-18-21389-1/13 od 12. marta 2013. godine, vrijeme koncesije za istraživanje i pripremne radove za eksploataciju produžava se do 25. 05. 2020. godine.

47. Aneks III Koncesionog ugovora broj 04-18-21389-1/13 od 12. marta 2013. godine koji su 14. novembra 2019. godine zaključili Ministarstvo za privredu ZDK (koncesor) i "Eastern Mining" d.o.o. Sarajevo (koncesionar) o izmjeni sjedišta koncesionara i produženju vremena dodjele koncesije na osnovu člana 13. Zakona o koncesijama ZDK i Odluke Vlade ZDK o dodjeli koncesije broj 02-18-16470/18 od 2. novembra 2018. godine u relevantnom dijelu glasi:

[...]

Član 2.

(1) Predmet koncesije je istraživanje i eksploatacija mineralnih sirovina – olova, cinka i barita, na proširenom ležištu

""Rupice – Bivruca" u "Veovača-Orti-Selište-Mekuše", u opštini Vareš, definisan koordinatama prelomnih tačaka:

[...]

(4) Ova istražno -eksploatacijska polja imaju neposredni kontakt sa istražno eksploatacijskim poljima za koje je već dodijeljena koncesija koncesionaru "EASTERN MINING" d.o.o. Sarajevo (Ugovor o koncesiji, broj 04-18-21389/13 od 12. marta 2013. godine).

3. USLOVI, NAČIN KORIŠTENJA I VRIJEME

3.1. USLOVI

Član 3.

Koncesionar je dužan prije potpisivanja Aneksa Ugovora o koncesiji dostaviti:

(1) Uplatnicu na iznos 876.489,15 KM, kao iznos jednokratne koncesione naknade.

(2) Ovjerenu mjenicu sa mjeničnom izjavom na iznos od 300.000,00 KM.

[...]

3.3. VRIJEME

Član 5.

Vrijeme trajanja koncesije za istraživanje i eksploataciju na proširenom istražno-eksploatacionom prostoru ležišta "Eupice-Borovica" i "Veovača-Orti-Selište-Mekuša", u opštini Vareš, je 20 godina, od čega 2 godine za istraživanje, računajući od dana potpisivanja Ugovora o koncesiji, a zavisit će od utvrđenih rezervi i mineralne sirovine.

[...]

48. **Aneks IV Koncesionog ugovora** broj 04-18-21389-1/13 od 12. marta 2013. godine koji su 28. januara 2020. godine zaključili Ministarstvo za privredu ZDK (koncesor) i "Eastern Mining" d.o.o. Sarajevo (koncesionar) na osnovu Odluke o izmjenama i dopunama Odluke Vlade ZDK o dodjeli koncesije broj 02-14-1265/20 od 23. januara 2020. godine u relevantnom dijelu glasi:

[...]

Član 5.

Mijenja se čl. 6.1. stav (3) i glasi:

"Kontinuirana koncesiona naknada je 3,90 KM po toni rovne rude i odnosi se na: metalne mineralne resurse-olovo, cink i barit kao i na preminite metale i bakar kao prateći minerale ruda olova, cinka i barita."

[...]

49. **Aneks V Koncesionog ugovora** broj 04-18-21389-1/13 od 12. marta 2013. godine koji su 3. decembra 2020. godine zaključili Ministarstvo za privredu ZDK (koncesor) i "Eastern Mining" d.o.o. Vareš (koncesionar) na osnovu člana 13. Zakona o ZDK i Odluke Vlade ZDK o dodjeli koncesije broj 02-14-14461/20 od 26. augusta 2020. godine u relevantnom dijelu glasi:

Član 2.

(1) Predmet koncesije je istraživanje i eksploatacija mineralne sirovine olova, cinka, barita i pratećih plemenitih metala na proširenom ležištu "Orti-Selište-Mekuše-Barice-Smajlova šuma-Mačak", "Draškovic-Brezik" i "Barovica-Semizova Ponikva", Opština Vareš.

(2) Istražno-eksploatacioni prošireni prostor "Orti-Selište-Mekuše-Barice-Smajlova šuma – Mačak", definisan je koordinatama prelomnih tačaka:

[...]

(8) Područje "Orti-Selište-Mekuše-Barice-Smajlova šuma – Mačak", oslanja se na prošireno koncesiono polje regulisano Aneksom III Ugovora o koncesiji, broj 04-18-21389-3/18 od 14. 11. 2018. godine.

3. USLOVI; NAČIN I VRIJEME

3.1. USLOVI

Član 3.

Koncesionar je dužan prije potpisivanja Aneksa Ugovora o koncesiji dostaviti:

a) Uplatnicu na iznos 481.800,00 KM, kao iznos jednokratne koncesione naknade;

b) Ovjerene 4 mjenice sa mjeničnim izjavama na ukupan iznos minimalne godišnje kontinuirane koncesione naknade, koji iznosi 3.120.000,00 KM.

[...]

Predmet koncesije je istraživanje i eksploatacija mineralne sirovine olova, cinka, barita i pratećih plemenitih metala na proširenom ležištu "Orti-Selište-Mekuše-Barice-Smajlova šuma-Mačak", "Draškovic-Brezik" i "Barovica-Semizova Ponikva", Opština Vareš.

50. **Aneks VI Koncesionog ugovora** broj 04-18-21389-1/13 od 12. marta 2013. godine koji su 19. jula 2022. godine zaključili Ministarstvo za privredu ZDK (koncesor) i "Eastern Mining" d.o.o. Vareš (koncesionar) na osnovu člana 13. Zakona o koncesijama ZDK i Odluke Vlade ZDK o dodjeli koncesije broj 02-14-5757/22 od 7. aprila 2022. godine u relevantnom dijelu glasi:

[...]

Član 2.

Mijenja se član 5. ANEX-a III i glasi:

"Vrijeme koncesije za istraživanje i eksploataciju na proširenom istražno-eksploatacionom prostoru ležišta "Rupice-Borovica" i "Veovača-Orti-Selište-Mekuša", u opštini Vareš je do 31. 03.2023. godine, a vrijeme koncesije za eksploataciju na proširenom istražno-eksploatacionom prostoru ležišta "Rupice-Borovica" i "Veovača-Orti-Selište-Mekuša", u opštini Vareš je 20 godina, računajući od dana potpisivanja Ugovora o koncesiji."

[...]

c) Ostali akti dostavljeni u prilogu zahtjeva

51. **Ugovor o koncesiji** broj 04-14-16626-5/22 od 23. aprila 2021. godine zaključen između Ministarstva za privredu ZDK (koncesor) i "Seven Plus" d.o.o. Sarajevo (koncesionar) na osnovu čl. 4–12. Zakona o koncesijama ZDK i Odluke Vlade ZDK o dodjeli koncesije broj 02-14-16626/20 od 12. oktobra 2020. godine u relevantnom dijelu glasi:

Član 2.

2. PREDMET KONCESIJE

(1) Predmet koncesije je istraživanje i eksploatacija rude hroma na području Dubočica-Triblja, Opština Vareš.

[...]

3.2. NAČIN

(1) Koncesija se realizira prema D.B.O.T. sistemu (projektuj, izgradi, koristi, vrati) za dijelove koji su državno vlasništvo.

52. **Ugovor o koncesiji** broj 04-14-5359-3/22 od 19. jula 2022. godine zaključen između Ministarstva za privredu ZDK (koncesor) i "Eastern Mining" d.o.o. Vareš (koncesionar) na osnovu čl. 4–12. Zakona o koncesijama ZDK i Odluke Vlade ZDK o dodjeli koncesije broj 5359/22 od 31. marta 2022. godine u relevantnom dijelu glasi:

PREDMET KONCESIJE

Član 2.

Predmet koncesije je istraživanje ruda obojenih metala na lokalitetu "Saski do", Opština Vareš.

[...]

USLOVI KORIŠTENJA PREDMETA KONCESIJE

Član 4.

Koncesija se realizira prema D.B.O.T. sistemu (projektuj, izgradi, koristi, vrati) za dijelove koji su državno vlasništvo.

V. Dopustivost

53. Pri ispitivanju dopustivosti zahtjeva Ustavni sud je pošao od odredbe člana VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 19. stav (1) tačka a) Pravila Ustavnog suda.

54. Član VI/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Ustavni sud će podržavati ovaj Ustav.

a) Ustavni sud je jedini nadležan da odlučuje o bilo kojem sporu koji se javlja po ovom Ustavu između dva entiteta, ili između Bosne i Hercegovine i jednog ili oba entiteta, te između institucija Bosne i Hercegovine, uključujući ali ne ograničavajući se na to:

[...]

- Da li je bilo koja odredba ustava ili zakona jednog entiteta u skladu sa ovim Ustavom.

Sporove može pokrenuti član Predsjedništva, predsjedavajući Vijeća ministara, predsjedavajući, ili njegov zamjenik, bilo kojeg doma Parlamentarne skupštine; jedna četvrtina članova/delegata bilo kojeg doma Parlamentarne skupštine, ili jedna četvrtina članova bilo kojeg doma zakonodavnog organa jednog entiteta.

[...]

55. Zahtjev za ocjenu ustavnosti podnijelo je dvadeset sedam zastupnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, što ukazuje da je zahtjev podnio ovlašteni subjekt u smislu člana VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine.

56. Nakon što je utvrđeno da je predmetni zahtjev podnio ovlašteni subjekt, Ustavni sud će utvrditi da li pitanja koja se pokreću zahtjevom ulaze u nadležnost Ustavnog suda, kako je to propisano članom VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine. Ustavni sud ukazuje da je u svojoj praksi u vezi s pitanjem postojanja ustavnog spora zauzeo stav da "akti i aktivnosti jednog od entiteta mogu pokrenuti pitanje postojanja spora između tog entiteta i BiH o nekom pitanju iz Ustava Bosne i Hercegovine za čije rješavanje je jedino nadležan Ustavni sud". Pri tome je Ustavni sud protumačio da spor ne može proizlaziti iz redovnih pozitivnopravnih propisa, već se mora ticati određenog pitanja koje je regulirano samim Ustavom Bosne i Hercegovine. U vezi s tim, Ustavni sud podsjeća da je, prema odredbi člana VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine, jedini nadležan da odlučuje o bilo kojem sporu koji se, između ostalog, prema ovom ustavu javlja između BiH i jednog entiteta (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-2/22 od 26. maja 2022. godine, tač. 75–78. s referencama na drugu praksu Ustavnog suda, dostupna na www.ustavnisud.ba).

57. Ustavni sud primjećuje da podnosioci zahtjeva, između ostalog, navode da su entitetski te niži organi javne vlasti neovlašteni i bez saglasnosti državnih tijela, protivno Zakonu o privremenoj zabrani, raspolagali državnom imovinom, što predstavlja direktno kršenje Ustava Bosne i Hercegovine i odluka Ustavnog suda o pitanju raspolaganja državnom imovinom. S druge strane, iz odgovora na zahtjev proizlazi da se u konkretnom slučaju radi o pojedinačnim pravnim aktima i ugovorima koji su bili podobni za osporavanje u redovnim postupcima, te da Ustavni sud stoga nema nadležnost da o njima odlučuje. Imajući u vidu da je članom VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine propisano da je Ustavni sud nadležan da odlučuje o bilo kojem sporu koji se javlja po ovom ustavu, Ustavni sud treba da ispita da li je donošenje osporenih pojedinačnih akata kojima su entitetski te niži organi javne vlasti, bez učešća titulara državne imovine, odlučivali o državnoj imovini dovelo do "spora" između BiH i FBiH o pitanju iz Ustava Bosne i Hercegovine za čije rješavanje je jedino nadležan Ustavni sud.

58. U vezi s tim, Ustavni sud podsjeća da se prilikom razmatranja nadležnosti ne ograničava samo na vrstu akata, već je neophodno temeljito analizirati sadržaj spornog akta i posljedice koje taj akt proizvodi. U tom pogledu Ustavni sud ukazuje da je

prihvatio nadležnost da ocjenjuje ustavnost zaključaka koje je donijela Narodna skupština u slučaju kada je njima uspostavljena obaveza za organe javne vlasti Republike Srpske koja se ticala pitanja razgraničenja nadležnosti između entiteta i države, te mogućnosti preuzimanja nadležnosti između entiteta i države kao pitanja iz člana III/5. Ustava Bosne i Hercegovine (*op. cit.*, U-2/22, tač. 75–79). Ustavni sud je u toj odluci naveo da se "stvaranje obaveze da se pripremi tekst Ustava Republike Srpske i zakona u oblastima iz nadležnosti države BiH može smatrati 'sporom' u smislu člana VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine, te da se u konkretnom slučaju postavlja pitanje mogućnosti entiteta da pripremaju, donose i stavljaju van snage propise u oblastima za koje je ustanovljena nadležnost države" (*ibid.*, U-2/22, tačka 78). Konačno, Ustavni sud podsjeća da je u predmetu broj U-15/08 utvrdio da postoji spor između BiH i entiteta Republika Srpska u vezi s odlukom Vlade Republike Srpske o davanju saglasnosti na sklapanje različitih ugovora, memoranduma i sl. koje su vlasti u RS zaključile sa stranim pravnim licima u vezi s predstavljanjem Republike Srpske u inozemstvu, a koje su se finansirale iz entitetskih budžetskih sredstava. Ustavni sud je zaključio da je nadležan da odlučuje jer se u konkretnom slučaju radi o predmetu koji pokreće pitanje spora između Bosne i Hercegovine i entiteta Republika Srpska u vezi s ustavnim pitanjem poštovanja podjele nadležnosti iz člana III/1.a) i b) Ustava Bosne i Hercegovine, te pitanja iz čl. III/3.b), V/3.a) i c) i V/4.a) Ustava Bosne i Hercegovine (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-15/08 od 3. jula 2009. godine, tač. 28. i 29, dostupna na www.ustavnisud.ba).

59. Vraćajući se na konkretan predmet, Ustavni sud zapaža da su podnosioci zahtjeva osporili više akata koje su donijeli i zaključili organi vlasti na nivou FBiH, ZDK i Općine Vareš. Osporeni akti odnose se na dodjelu koncesija pravnim licima i, u vezi s tim, sklapanje ugovora o koncesiji s koncesionarom, uključujući i anekse tog ugovora, zatim na davanje dozvole za prenamjenu šumskog zemljišta u građevinsko, davanje odobrenja za uspostavu služnosti za izgradnju i korištenje pristupnih puteva, sklapanje ugovora o uspostavi prava služnosti, obavještenje u vezi sa zahtjevom za promjenu kulture iz šumskog u građevinsko zemljište te obavještenje u vezi sa zahtjevom za odobrenje za geološko istraživanje na šumskom zemljištu.

60. Iz sadržaja osporenih akata proizlazi da se osporeni akti dijelom odnose na državnu imovinu koja se nalazi pod režimom privremene zabrane raspolaganja državnom imovinom u smislu Zakona o privremenoj zabrani. Javna vlast u odgovorima nije negirala činjenicu da se osporeni akti odnose i na državnu imovinu. U Odluci broj U-3/24, na koju su se podnosioci zahtjeva pozvali, Ustavni sud je zaključio da je nadležan da odlučuje o osporenim aktu jer je donesen suprotno zabrani raspolaganja državnim zemljištem koje obuhvata i šume i šumska zemljišta prema članu 1. stav 2. tačka 4. Zakona o privremenoj zabrani, pozivajući se na praksu (vidi Ustavni sud, odluka o dopustivosti i meritumu broj U-3/24 od 11. jula 2024. godine, tač. 29. i 39, dostupna na www.ustavnisud.ba). Ustavni sud podsjeća da je u Odluci broj U-6/24 zaključio da je nadležan da odlučuje o ustavnosti Odluke o načinu i uvjetima prodaje nekretnina u vlasništvu Republike Srpske, koje se nalaze u okviru posebnog područja Jahorina, javnim nadmetanjem – licitacijom. U navedenoj odluci Ustavni sud je nakon sadržajne analize osporenog akta došao do zaključka da je osporeni akt donesen uprkos tome što na državnom nivou nije donesen zakon kojim bi se riješilo pitanje državne imovine. Shodno tome, Ustavni sud je zaključio da je nadležan da ispituje ustavnost takvog akta (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-6/24 od 11. jula 2024. godine, tač. 20. i 21, dostupna na www.ustavnisud.ba).

61. U konkretnom slučaju Ustavni sud nema dilemu da se osporeni pojedinačni akti u dijelu koji se odnose na državnu

imovinu tiču vlasničkih prava i interesa države, te se na taj način pokreće pitanje nadležnosti za njihovo donošenje odnosno da li su entitetski, kantonalni i/ili općinski organi vlasti bili nadležni za donošenje osporenih akata. Shodno tome, proizlazi da se radi o sporu u vezi s nadležnošću između Bosne i Hercegovine i entiteta Federacija Bosne i Hercegovine za donošenje osporenih akata, pa Ustavni sud smatra da je nadležan da odlučuje o sporu.

62. Imajući u vidu odredbe člana VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 19. stav (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud zaključuje da je zahtjev dopustiv zato što ga je podnio ovlašten subjekt, te zato što ne postoji nijedan formalni razlog iz člana 19. stav (1) Pravila Ustavnog suda zbog kojeg zahtjev ne bi bio dopustiv.

VI. Meritum

63. Podnosioci zahtjeva smatraju da su osporeni akti suprotni odredbama čl. I/2, II/3.a) i k) i III/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine i članu 2. Evropske konvencije i protokolima br. 1 i 4 uz Evropsku konvenciju, Zakonu o privremenoj zabrani, Zakonu o koncesijama, Aarhuskoj i Bernskoj konvenciji te Odluci Ustavnog suda broj U-3/24. S druge strane, učesnici u postupku navode da su osporeni akti doneseni u periodu od 2013. do 2023. godine, dakle prije Odluke broj U-3/24, te da su stoga neosnovani navodi podnosilaca zahtjeva da osporeni akti nisu usklađeni s tom odlukom. Još su naveli da su osporeni akti doneseni u skladu s važećim entitetskim i kantonalnim propisima.

64. Ustavni sud podsjeća da se pitanjem promjene namjene šume i šumskog zemljišta u entitetu FBiH bavio u prethodno navedenoj Odluci broj U-3/24. U navedenoj odluci Ustavni sud je pošao od prakse zauzete u predmetima u kojima se Ustavni sud bavio pitanjem državne imovine te, u vezi s tim, pojmom državnog vlasništva kao posebnom pravnom konceptu u kontekstu osporene odluke kojom je bila regulirana mogućnost promjene namjene šumskog zemljišta i davanja na privremeno korištenje šumskog zemljišta u druge namjene. Ustavni sud je u toj odluci zaključio da se osporenim odlukom reguliraju pitanja koja su neposredno povezana s pravom vlasništva koje vlasniku daje ovlaštenje da slobodno i po svojoj volji stvar posjeduje, koristi i da njome raspolaže, te da svakoga od toga prava isključuje u granicama određenim zakonom. Shodno tome, zaključeno je da je sporno da li je i u kojoj mjeri Vlada FBiH mogla regulirati takva pitanja bez zadiranja u vlasnička prava države Bosne i Hercegovine, i to tako da odlučuje o pitanjima raspolaganja i raspodjele šuma i šumskog zemljišta kao državne imovine. U navedenoj odluci je dalje naglašeno da šume i šumsko zemljište kao javna dobra, između ostalog, karakterizira njihova namjena koja zavisi od njihovih prirodnih svojstava. U takvim okolnostima, kako je navedeno u toj odluci, nesporno je da promjena namjene šuma i šumskog zemljišta može dovesti u pitanje njihov karakter "javnog dobra" pa time i karakter prava vlasništva na takvom zemljištu. Zbog toga je Ustavni sud zaključio da ne može predstavljati dovoljnu garanciju za zaštitu državne imovine sadržaj iz osporene odluke da se državnim imovinom smatra imovina koja je kao takva propisana u Zakonu o zabrani raspolaganja, bez obzira na trenutni upis vlasnika. Još je naglašeno da se navedeni zaključci mogu primijeniti i na odredbe osporene odluke kojima je ustanovljeno ovlaštenje tijela FBiH i kantona da odlučuju o davanju šumskog zemljišta na privremeno korištenje u druge namjene. Naime, Ustavni sud je ukazao da se odredbama osporene odluke omogućava faktička promjena namjene šumskog zemljišta bez zahtjeva vlasnika zemljišta. Na taj način se, na osnovu odluka donesenih u upravnom postupku pred entitetskim odnosno kantonalnim nivoima vlasti, omogućava da se šume i šumsko zemljište koriste u svrhe koje nisu neposredno vezane za sam karakter šuma i šumskog zemljišta kao "javnog dobra" u državnim vlasništvu i da se za to uplaćuje naknada u korist FBiH. Prema

tome, kako je naglašeno u odluci, sve navedeno upućuje na zaključak da takva prenamjena, uključujući i obavezu uplate naknade za uništavanje šumskog fonda bez obzira na njihovo formalnopravno određenje u osporenoj odluci, predstavlja oblike raspolaganja državnim imovinom jer propisuje mogućnost zadiranja u vlasnička ovlaštenja vlasnika imovine – države da odlučuje o načinu korištenja i davanju na korištenje šuma i šumskog zemljišta (*op. cit.*, U-3/24. tač. 33–36). Ustavni sud je u Odluci broj U-6/24, ispitujući ustavnost odluke o načinu i uvjetima prodaje nekretnina u vlasništvu Republike Srpske koje se nalaze u okviru posebnog područja Jahorina, javnim nadmetanjem – licitacijom, zaključio da je osporenim aktom Vlada RS neovlašteno raspolagala državnim imovinom koja se nalazi pod režimom privremene zabrane raspolaganja. U toj odluci je naglašeno da činjenica da Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine još uvijek nije donijela zakon kojim će regulirati pravo vlasništva i upravljanja državnim imovinom ne može biti opravdanje za donošenje osporene odluke kojom je entitetska vlada raspolagala državnim imovinom, za šta nije bila nadležna. Ustavni sud zaključuje da osporena odluka nije u skladu sa čl. I/1, I/2. i VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine (*op. cit.*, U-6/24, tačka 26).

65. Ustavni sud podsjeća da je u praksi jasno ukazano da davanje na korištenje šume i šumskog zemljišta u svrhe koje nisu neposredno vezane za sam karakter šume i šumskog zemljišta kao "javnog dobra" u državnim vlasništvu predstavlja oblik raspolaganja državnim imovinom kojom se zadire u vlasnička ovlaštenja vlasnika imovine – države da odlučuje o načinu korištenja i davanja na korištenje šume i šumskog zemljišta. U konkretnom slučaju osporeno je rješenje Federalnog ministarstva kojim je koncesionaru dozvoljena prenamjena šumskog u građevinsko zemljište, što predstavlja oblik raspolaganja državnim imovinom, kako to proizlazi iz prakse Ustavnog suda. Dalje, osporenim odlukama kantonalna javna vlast je pravnim licima dodijelila koncesiju na šumi i šumskom zemljištu. Na osnovu osporenih odluka, s koncesionarima su zaključeni koncesioni ugovori i aneksi ugovora. Koncesija je pravo koje koncesor dodjeljuje s ciljem osiguranja izgradnje infrastrukture i/ili pružanja usluga, eksploatacije prirodnih resursa, u rokovima i pod uvjetima o kojima se koncesor i koncesionar dogovore, uz odgovarajuću naknadu. Osporeni koncesioni ugovor je zaključen na period od 25 godina s mogućnošću produženja na period najviše do jedne polovine ugovorom odobrenog vremena. Ustavni sud zapaža da iz koncesionog ugovora proizlazi da se koncesija na dijelovima u državnim vlasništvu realizira prema D.B.O.T. sistemu (projektiraj, izgradi, koristi, vrati). Ustavni sud smatra da način na koji se koncesija realizira, koji uključuje izgradnju, a samim tim i prenamjenu šumskog zemljišta u građevinsko, upućuje na zaključak da dodjela koncesionog prava može dovesti do prenamjene zemljišta. Naime, prenamjena zemljišta predstavlja oblik raspolaganja državnim imovinom koji zadire u vlasnička ovlaštenja vlasnika imovine – države da odlučuje o načinu korištenja i davanju na korištenje šuma i šumskog zemljišta u državnim vlasništvu. Takav zaključak dodatno potvrđuje i osporeni akt kojim je Federalno ministarstvo na zahtjev koncesionara dozvolilo prenamjenu šumskog u građevinsko zemljište za potrebe koncesije u svrhu istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina. Iz odgovora Pravobranilaštva proizlazi da je Federalno ministarstvo tokom juna 2023. godine i januara 2024. godine donosilo akte o prenamjeni šumskog zemljišta u građevinsko po zahtjevima koncesionara za potrebe koncesije, što ukazuje da koncesija ne podrazumijeva samo puko privremeno korištenje uz naknadu. Ustavni sud također zapaža da je Ministarstvo za privredu ZDK tokom 2021. odnosno 2022. godine zaključilo dva nova ugovora o koncesiji, koji zahtjevom nisu osporeni (vidi tač. 51. i 52. ove odluke), što ukazuje na kontinuitet i razmjere raspolaganja državnim imovinom. Pri tome, Ustavni

sud podsjeća da o izdavanju koncesija na državnoj imovini prema Zakonu o koncesijama Bosne i Hercegovine odlučuje Komisija za koncesije Bosne i Hercegovine. Osporenim aktom organ javne vlasti na nivou kantona ZDK dao je odobrenje društvu "Seven Plus" d.o.o. Sarajevo za uspostavu prava služnosti za izgradnju i korištenje pristupnih puteva u površini od 36.550,50 m² preko šume i šumskog zemljišta u državnom vlasništvu. Navedeno društvo je za potrebe služnosti i izgradnju pristupnih puteva tražilo dozvolu za prenamjenu šumskog u građevinsko zemljište. Izgradnja pristupnih puteva podrazumijeva izvođenje radova na bušenju zemljišta te na krčenju i sječi šume, a što proizlazi iz odgovora Pravobranilaštva. Sve navedeno ukazuje da je osporenim pojedinačnim aktima došlo do zadiranja u vlasnička prava države na šumi i šumskom zemljištu koje se nalazi pod režimom privremene zabrane raspolaganja. Ustavni sud je o statusu državne imovine, u koju spadaju šume i šumsko zemljište, u praksi već zauzeo stav, te ne vidi razlog da u konkretnom slučaju od njega odstupi.

66. Ustavni sud iz odgovora Pravobranilaštva zapaža da se ono na upit ili po prijavi uključilo u neke predmete na istom lokalitetu općine Vareš (vidi tač. 22–25. ove odluke). Međutim, iz odgovora ne proizlazi da li su osporeni akti trenutno predmet nekog upravnog ili sudskog postupku, odnosno postupka pred Ustavnim sudom, iako je Ustavni sud tražio da se Pravobranilaštvo o tome eksplicitno izjasni. Dakle, ostalo je nepoznato da li je Pravobranilaštvo uopće bilo uključeno u predmete u kojima su doneseni osporeni akti koji datiraju iz perioda od 2013. godine do aprila 2023. godine. Pravobranilaštvo je navelo da za akte koji su zavedeni prije 1. septembra 2023. godine posjeduje tehnički ograničenu evidenciju. Međutim, Ustavni sud smatra da javna vlast na nivou entiteta, kantona ili općine do donošenja zakona o imovini na državnom nivou nije mogla raspolagati državnom imovinom bez uključivanja države Bosne i Hercegovine, odnosno Pravobranilaštva kao zakonskog zastupnika, te bez primjene Zakona o privremenoj zabrani.

67. U vezi s navodima iz odgovora da su osporeni akti doneseni prije Odluke Ustavnog suda broj U-3/24 i da su stoga neosnovani navodi podnosioca zahtjeva da akti nisu usklađeni sa stavovima Ustavnog suda iz te odluke, Ustavni sud smatra da takvi navodi ne mogu biti relevantan argument da su osporene odluke u skladu s Ustavom Bosne i Hercegovine samo zašto što su donesene prije Odluke broj U-3/24. U konkretnom slučaju radi se o aktima koji su doneseni prije Odluke Ustavnog suda broj U-3/24 kojima je vršeno raspolaganje državnom imovinom suprotno Zakonu o privremenoj zabrani. Stoga su učesnici ovog postupka kao nosioci organa javne vlasti bili u obavezi da svako raspolaganje državnom imovinom ispituju u svjetlu prakse Ustavnog suda i Zakona o privremenoj zabrani, uz obavezno uključivanje Pravobranilaštva u svaki predmet koji se odnosi na državnu imovinu koja se nalazi pod režimom privremene zabrane raspolaganja.

68. U vezi s navodima iz odgovora da su organi javne vlasti postupali u skladu s važećim propisima i Zakonom o šumama ZDK i Zakonom o koncesijama ZDK i FBiH i da su svi osporeni akti stoga zakoniti, Ustavni sud podsjeća da član 2. stav 1. Zakona o privremenoj zabrani propisuje da, bez obzira na odredbe bilo kojeg drugog zakona ili propisa, državnom imovinom može raspolagati isključivo Bosna i Hercegovina kao njen titular, u skladu s odredbama tog zakona. Dalje, stav 2. člana 2. Zakona o privremenoj zabrani propisuje da su ništavni svaka odluka, akt, ugovor ili bilo koji drugi pravni instrument kojim se raspolaze imovinom iz člana 1. tog zakona suprotno odredbama tog zakona. Ustavni sud ukazuje da je u članu 4. Zakona o privremenoj zabrani propisano da privremena zabrana raspolaganja državnom imovinom u skladu s tim zakonom ostaje na snazi do stupanja na snagu zakona na državnom nivou kojim se uređuju prava vlasništva i upravljanja državnom imovinom, a koji bi usvojila

Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, odnosno sve dok visoki predstavnik drukčije ne odluči.

69. Ustavni sud podsjeća da na nivou Bosne i Hercegovine ne postoji propis kojim bi bila regulirana nadležnost entiteta da donose odluke o promjeni namjene šumskog zemljišta i privremenom korištenju šumskog zemljišta u državnom vlasništvu u druge namjene. Činjenica da Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine još uvijek nije donijela zakon kojim će regulirati pravo vlasništva i upravljanja državnom imovinom ne može biti opravdanje za donošenje osporenih pojedinačnih akata kojima se raspolaze državnom imovinom. U skladu s navedenim, Ustavni sud zaključuje da javna vlast na entitetskom, kantonalnom i općinskom nivou nije imala nadležnost da donese osporene akte u dijelu koji se odnose na šumu i šumsko zemljište u državnom vlasništvu.

70. U takvim okolnostima, te imajući u vidu svoju raniju praksu, Ustavni sud zaključuje da osporeni akti nisu usklađeni s odredbama čl. I/2. i III/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine.

71. Odlučujući o djelovanju odluke Ustavnog suda, Ustavni sud je imao u vidu odredbu člana 61. stav (4) Pravila Ustavnog suda koja, izuzetno, pruža osnov da odlukom kojom se utvrđuje nesaglasnost iz člana VI/3.a) i c) odredi rok za usaglašavanje koji ne može biti duži od šest mjeseci. Ustavni sud je u konkretnom slučaju uzeo u obzir da su osporeni pojedinačni akti doneseni u periodu od 2013. do 2023. godine, te da su nesporno u tako dugom periodu već proizveli pravne posljedice. Isto tako Ustavni sud je svjestan da se štetne posljedice neustavnog raspolaganja državnom imovinom teško mogu otkloniti bez ogromnih finansijskih gubitaka. Međutim, uključeni organi javne vlasti su o tome trebali da vode računa prije donošenja osporenih akata. Ustavni sud stoga nalaže Federalnom ministarstvu, Općini Vareš, Vladi ZDK, Ministarstvu za poljoprivredu ZDK i Ministarstvu za privredu ZDK da, u skladu s ovom odlukom, u roku od šest mjeseci od njenog dostavljanja preispitaju osporene akte iz svoje nadležnosti u svjetlu Zakona o privremenoj zabrani kako bi se neusaglašeni akti stavili van snage, uz obavezno uključivanje Pravobranilaštva u konkretni i svaki drugi predmet koji se odnosi na državnu imovinu, u smislu Zakona o privremenoj zabrani. U skladu s tim, Ustavni sud ukazuje na stav iz prakse da se nijedan privremeni korisnik ne može smatrati savjesnim i ne uživa zaštitu na osnovu propisa kojima su regulirana stvarna prava na nekretninama (op. cit., U-3/24, tačka 44).

Ostali navodi

72. S obzirom na prethodni zaključak, Ustavni sud ne vidi potrebu da posebno ispituje navode o povredi ostalih prava iz Ustava Bosne i Hercegovine, odnosno Evropske konvencije i njenih protokola, te Aarhuske i Bernske konvencije.

VII. Zaključak

73. Ustavni sud zaključuje da osporeni akti nisu u skladu sa čl. I/2. i III/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine jer su nenadležni organi javne vlasti raspolagali državnom imovinom suprotno Zakonu o privremenoj zabrani iako na državnom nivou nije riješeno pitanje državne imovine, te bez uključivanja Pravobranilaštva kao zakonskog zastupnika titulara državne imovine.

74. Na osnovu člana 61. stav (4) Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

75. S obzirom na odluku Ustavnog suda u ovom predmetu, nije neophodno posebno razmatrati zahtjev podnosioca za donošenje privremene mjere.

76. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirsad Čeman, s. r.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u plenarnom sazivu, u predmetu broj **U-2/26**, rješavajući zahtjev **dvadeset sedam zastupnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine**, na temelju članka VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 57. stavak (2) točka b), članka 59. st. (1) i (2) i članka 61. stavak (4) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 94/14, 47/23 i 41/24), u sastavu:

Mirsad Ćeman, predsjednik
Valerija Galić, dopredsjednica
Angelika Nußberger, dopredsjednica
Helen Keller, sutkinja
Ledi Bianku, sudac
Marin Vukoja, sudac
Larisa Velić, sutkinja
na sjednici održanoj 24. rujna 2026. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Odlučujući o zahtjevu **dvadeset sedam zastupnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine** za rješavanje spora između Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine,

Ustavni sud Bosne i Hercegovine utvrđuje da postoji spor u svezi s donošenjem sljedećih akata:

Akt Službe prostornog uređenja Općine Vareš broj 02/3-1633/21 od 17. lipnja 2021. godine, Rješenje Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva broj UP – 408-22/1-155/21 KK od 31. svibnja 2021. godine, Akt Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva broj UP-I-08-22-3064/22 KK od 3. studenog 2022. godine;

Rješenje Ministarstva za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Zeničko-dobojskog kantona broj 05-22-12651-7/22 od 3. ožujka 2023. godine, Ugovor o služnosti broj 05-22-12651-8/22 od 10. travnja 2023. godine;

Ugovor o koncesiji broj 04-18-21389-1/13 od 12. ožujka 2013. godine s pripadajućim aneksima, i to Aneks I. broj 04-18-21389-2/13 od 8. listopada 2013. godine, Aneks II. broj 04-18-21389-3/2018 od 19. veljače 2018. godine, Aneks III. broj 04-18-21389/32018 od 14. studenog 2018. godine, Aneks IV. broj 04-18-21389-4/2018 od 28. siječnja 2020. godine, Aneks V. broj 04-18-14461-1/20 od 3. prosinca 2020. godine i Aneks VI. broj 04-14-5757-2/22 od 19. srpnja 2022. godine, te

odluke Vlade Zeničko-dobojskog kantona br. 02-18-21389/12 od 28. rujna 2012. godine ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj 15/12), 02-18-16470/18 od 2. studenog 2018. godine ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj 15/18), 02-14-14461/20 od 26. kolovoza 2020. godine ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj 16/20), 02-14-14461/20 od 12. listopada 2020. godine ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj 18/20), 02-14-5359/22 od 31. ožujka 2022. godine ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj 9/22) i 02-14-5914/23 od 11. travnja 2023. godine ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj 6/23).

Utvrđuje se da:

Akt Službe prostornog uređenja Općine Vareš broj 02/3-1633/21 od 17. lipnja 2021. godine, Rješenje Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva broj UP – 408-22/1-155/21 KK od 31. svibnja 2021. godine, Akt Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva broj UP-I-08-22-3064/22 KK od 3. studenog 2022. godine;

Rješenje Ministarstva za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Zeničko-dobojskog kantona broj 05-22-12651-7/22 od 3. ožujka 2023. godine, Ugovor o služnosti broj 05-22-12651-8/22 od 10. travnja 2023. godine;

Ugovor o koncesiji broj 04-18-21389-1/13 od 12. ožujka 2013. godine s pripadajućim aneksima, i to Aneks I. broj 04-18-21389-2/13 od 8. listopada 2013. godine, Aneks II. broj 04-18-21389-3/2018 od 19. veljače 2018. godine, Aneks III. broj 04-18-21389/32018 od 14. studenog 2018. godine, Aneks IV. broj 04-18-21389-4/2018 od 28. siječnja 2020. godine, Aneks V. broj 04-18-14461-1/20 od 3. prosinca 2020. godine i Aneks VI. broj 04-14-5757-2/22 od 19. srpnja 2022. godine, te

odluke Vlade Zeničko-dobojskog kantona br. 02-18-21389/12 od 28. rujna 2012. godine ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj 15/12), 02-18-16470/18 od 2. studenog 2018. godine ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj 15/18), 02-14-14461/20 od 26. kolovoza 2020. godine ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj 16/20), 02-14-14461/20 od 12. listopada 2020. godine ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj 18/20), 02-14-5359/22 od 31. ožujka 2022. godine ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj 9/22) i 02-14-5914/23 od 11. travnja 2023. godine ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj 6/23)

nisu u skladu sa čl. I/2. i III/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine.

U skladu sa člankom 61. stavak (4) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, nalaže se **Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Službi prostornog uređenja Općine Vareš, Vladi Zeničko-dobojskog kantona, Ministarstvu za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Zeničko-dobojskog kantona i Ministarstvu za privredu Zeničko-dobojskog kantona** da preispitaju usklađenost osporenih akata iz svoje nadležnosti sa Zakonom o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 18/05, 29/06, 85/06, 32/07, 41/07, 74/07, 99/07, 58/08 i 22/22) uz obvezno uključivanje Pravobraniteljstva Bosne i Hercegovine, te da poduzmu aktivnosti kako bi se akti za koje se utvrdi da nisu usklađeni sa Zakonom o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 18/05, 29/06, 85/06, 32/07, 41/07, 74/07, 99/07, 58/08 i 22/22) stavili izvan snage.

Nalaže se Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Službi prostornog uređenja Općine Vareš, Vladi Zeničko-dobojskog kantona, Ministarstvu za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Zeničko-dobojskog kantona i Ministarstvu za privredu Zeničko-dobojskog kantona da, u skladu sa člankom 72. stavak (5) Pravila Ustavnog suda, u roku od šest mjeseci od dana dostave ove odluke obavijeste Ustavni sud Bosne i Hercegovine o poduzetim mjerama s ciljem izvršenja ove odluke.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i "Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Dvadeset sedam zastupnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: podnositelji zahtjeva), i to Damir Nikšić, Ivica Šarić, Begajeta Čaušević, Sandi Salkić, Senad Subašić, Bajro Makić, Indira Omeragić, Mijo Matunović, Dževahid Sokić, Luka Faletar, Amir Ibrović, Hamdija Abdić, Almedin Aliefendić, Dennis Gratz, Hajrudin Zilić, Admir Čavalić, Mirjana Marinković-Lepić, Amir Purić, Mirsad Čamdžić, Marko Cvitanović, Kadrija Hodžić, Belmin Zukan, Azra Okić, Ivan Boban, Siniša Dukić, Suada Halilović i Amel Mekić, podnijeli su 19. siječnja 2026. godine Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) zahtjev za ocjenu kompatibilnosti više akata koje su donijeli organi javne vlasti na razini Federacije Bosne i Hercegovine (u

daljnjem tekstu: FBiH), Zeničko-dobojskog kantona (u daljnjem tekstu: ZDK) i Općine Vareš sa čl. I/2., II/3.(a) i III/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, te člankom 2. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Europska konvencija), protokolima br. 1 i 4 uz Europsku konvenciju, Konvencijom o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u donošenju odluka i pravu na pravnu zaštitu u pitanjima koja se tiču životne sredine (u daljnjem tekstu: Aarhuska konvencija) i Konvencijom o zaštiti europskih divljih vrsta i prirodnih staništa (u daljnjem tekstu: Bernska konvencija), Odlukom Ustavnog suda broj U-3/24 od 11. srpnja 2024. godine, Zakonom o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Zakon o privremenoj zabrani) te Zakonom o koncesijama Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Zakon o koncesijama).

2. Podnositelji zahtjeva su osporili akte u svezi s prenamjenom državnog šumskog zemljišta u građevinsko za lokalitet Rupice – Borovice i područje Dubošnice – Tribije, i to Akt Službe prostornog uređenja Općine Vareš broj 02/3-1633/21 od 17. lipnja 2021. godine, Rješenje Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva broj UP – 408-22/1-155/21 KK od 31. svibnja 2021. godine, Rješenje Ministarstva za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu ZDK broj 05-22-12651-7/22 od 3. ožujka 2023. godine i u svezi s tim Ugovor o služnosti broj 05-22-12651-8/22 od 10. travnja 2023. godine i Akt Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva broj UP-I-08-22-3064/22 KK od 3. studenog 2022. godine. Podnositelji zahtjeva su naveli da osporeni akti nisu dostupni javnosti predloživši da ih Ustavni sud pribavi službenim putem.

3. Dalje, podnositelji zahtjeva su osporili i više odluka Vlade ZDK o dodjeli koncesija na području općine Vareš određenim pravnim osobama, i to odluke br. 02-18-21389/12 od 28. rujna 2012. godine, 02-18-16470/18 od 2. studenog 2018. godine, 02-14-14461/20 od 26. kolovoza 2020. godine, 02-14-14461/20 od 12. listopada 2020. godine, 02-14-5359/22 od 31. ožujka 2022. godine i 02-14-5914/23 od 11. travnja 2023. godine.

4. Zahtjevom su osporeni ugovor i njegovi aneksi koji su doneseni na temelju odluka iz prethodne točke, i to Ugovor o koncesiji broj 04-18-21389-1/13 od 12. ožujka 2013. godine s pripadajućim aneksima, i to Aneks I. broj 04-18-21389-2/13 od 8. listopada 2013. godine, Aneks II. broj 04-18-21389-3/2018 od 19. veljače 2018. godine, Aneks III. broj 04-18-21389-3/2018 od 14. studenog 2018. godine, Aneks IV. broj 04-18-21389-4/2018 od 28. siječnja 2020. godine, Aneks V. broj 04-18-14461-1/20 od 3. prosinca 2020. godine i Aneks VI. broj 04-14-5757-2/22 od 19. srpnja 2022. godine. Za navedene dokumente podnositelji zahtjeva su naveli da su dostupni javnosti u cenzuriranom obliku, te su predložili da se i oni pribave službenim putem.

5. Podnositelji zahtjeva istodobno su zatražili donošenje privremene mjere kojom bi se privremeno obustavilo pravno djelovanje i izvršenje svih osporenih akata, rješenja i ugovora, uključujući i njihove praktične i pravne posljedice, kao i zabranu svih aktivnosti istraživanja i eksploatacije, svaku gradnju, sječu šume i prenamjenu zemljišta koja proizlazi iz osporenih akata, te zabranu raspolaganja i korištenja izvora vode i vodotoka rijeke Bukovice za potrebe rudarskih aktivnosti, sve do konačne odluke Ustavnog suda o podnesenom zahtjevu.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

6. Na temelju članka 23. Pravila Ustavnog suda, od Vlade FBiH, Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo), Vlade ZDK, Ministarstva za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu ZDK (u daljnjem tekstu: Ministarstvo za poljoprivredu ZDK), Ministarstva za privredu ZDK i Općine Vareš zatraženo je 22. siječnja 2026. godine da dostave odgovore na zahtjev te da dostave

osporene akte. Svi pozvani, osim Vlade ZDK, u razdoblju od 9. do 16. veljače 2026. godine dostavili su odgovore, kao i osporene akte na uvid u prilogu odgovora. Pravni zastupnik zainteresirane treće osobe (koncesionar) je 24. ožujka 2026. godine, bez posebnog traženja Ustavnog suda, dostavio izjašnjenje u svezi sa zahtjevom podnositelja za određivanje privremene mjere u ovom predmetu.

7. Ustavni sud je 7. srpnja 2026. godine od Pravobraniteljstva Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Pravobraniteljstvo), u smislu članka 34. Pravila Ustavnog suda, zatražio odgovor na zahtjev i izjašnjenje o njegovoj eventualnoj uključenosti u postupke u kojima su doneseni osporeni akti. Pravobraniteljstvo je 20. srpnja 2026. godine dostavilo izjašnjenje.

III. Zahtjev

a) Navodi iz zahtjeva

8. Podnositelji zahtjeva su naveli da se zahtjev temelji na odredbama čl. I/2., II/3.(a) i k) i članka III/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, Europskoj konvenciji, i to na članku 2., u smislu pozitivnih obveza države, i protokolima broj 1 i 4 uz Europsku konvenciju, Odluci Ustavnog suda broj U-3/24, Zakonu o privremenoj zabrani, Aarhuskoj konvenciji, Bernskoj konvenciji te Zakonu o koncesijama. Naveli su da se bit spora ogleda u tome što su entitetski i kantonalni organi vlasti neovlašteno, bez suglasnosti nadležnih državnih tijela, suprotno Odluci broj U-3/24 Ustavnog suda, nezakonito i protivno Zakonu o privremenoj zabrani, Ustavu Bosne i Hercegovine i odlukama Ustavnog suda raspolagali državnom imovinom, tj. šumom i šumskim zemljištem, tako što su izvršili prenamjenu šumskog zemljišta u građevinsko te dodijelili koncesije privatnim subjektima.

9. U svezi s nesuglasnošću osporenih akata sa člankom I/2. Ustava Bosne i Hercegovine podnositelji zahtjeva su naveli da je Ustavni sud u Odluci broj U-3/24 utvrdio da državno šumsko zemljište predstavlja državnu imovinu nad kojom isključivo pravo raspolaganja ima država Bosna i Hercegovina. Prenamjena državnog šumskog zemljišta u građevinsko, kao i dodjela koncesija, predstavlja faktičko raspolaganje državnom imovinom, kako je to konstatirano u točki 42. Odluke broj U-3/24. U navedenoj odluci Ustavni sud je naveo da se prenamjenom šumskog zemljišta u građevinsko trajno mijenja njegova pravna i faktička svrha, omogućava se eksploatacija i izgradnja, što predstavlja gubitak državne imovine. Upravo je takav mehanizam u Odluci broj U-3/24 označen kao zaobilazanje zabrane raspolaganja državnom imovinom.

10. U svezi s nesuglasnošću osporenih akata s pravom na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju navedeno je da koncesija za eksploataciju predstavlja oblik korištenja i raspolaganja državnom imovinom kojim se državi Bosni i Hercegovini nanosi izravna financijska šteta. Navedeno je da je osporenim koncesijskim aktima privatnim koncesionarima omogućeno korištenje znatnih količina pitke izvorske vode iz vodotoka rijeke Bukovice, koja predstavlja javno dobro i resurs od strateškog značaja. Procijenjena količina vode koja se koristi za potrebe rudnika iznosi približno 28 litara u sekundi, što na razini trajanja koncesije od 30 godina predstavlja više desetaka miliona kubnih metara pitke vode. Navode da se ta voda koristi bez tržišne valorizacije i bez adekvatne naknade državi, iako bi ona, da je stavljena u funkciju javnog vodosnabdijevanja ili ekonomske valorizacije, imala višestruko veću vrijednost od ukupne koncesijske naknade koju privatni koncesionar plaća. Na taj način su državi Bosni i Hercegovini kao isključivom titularu državne imovine uskraćeni uživanje i ekonomska korist od vlastite imovine, što predstavlja dodatni vid povrede prava na imovinu u smislu članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju.

11. Podnositelji zahtjeva navode da su osporeni akti nesuglasni s pravom na život, vodu i zdravu životnu sredinu iz članka II/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 2. Europske konvencije. U svezi s tim je navedeno da se eksploatacijom mineralnih ruda s teškim metalima koja se vrši u području vodozaštitnih zona, izvorišta pitke vode, direktno ugrožava pravo na vodu, pravo na zdravu životnu sredinu, a time i pravo na život, a sve navedeno je suprotno pozitivnim obvezama države prema Europskoj konvenciji. Navedeno je da se otpadne vode iz rudnika putem vodotoka poznatog kao Vrući potok ispuštaju direktno u rijeku Trstionicu. Prije početka rudarskih aktivnosti i potok i rijeka su predstavljali izvore pitke vode i prirodna staništa zaštićenih i osjetljivih vrsta riba i rakova. Nakon eksploatacije potok je pretvoren u kanal otpadnih voda bez prisustva živog svijeta, dok se negativni efekti zagađenja šire nizvodno i dovode do degradacije ekološkog statusa rijeke Trstionice. Na taj način trajno se uništavaju javna dobra i ugrožava pravo stanovništva na pristup čistoj vodi i pravo na zdravu životnu sredinu i, posljedično, pravo na život, a sve kao posljedica provedbe osporavanih akata donesenih suprotno Ustavu Bosne i Hercegovine.

12. U svezi s nesuglasnošću osporenih akata sa člankom III/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, navedeno je da su entitetski i kantonalni organi ignorirali pravno obvezujuće stavove iz Odluke broj U-3/24, čime su prekršili obvezu poštovanja odluka Ustavnog suda.

13. Podnositelji zahtjeva smatraju da su osporeni akti nesuglasni i s pravom na slobodu kretanja iz članka 2. Protokola broj 4 uz Europsku konvenciju jer koncesionar zatvara puteve, ograničava pristup šumama, izvorima i planinskim područjima, bez zakonske osnove i proporcionalnosti.

14. Osporeni akti, prema stavu podnositelja zahtjeva, krše i odredbe Bernske i Aarhuske konvencije. U svezi s tim, navedeno je da na području općina Vareš i Kakanj nisu održane valjane javne rasprave o pitanjima eksploatacijskih projekata. Navedeno je da je javna rasprava u svezi s dodjelom okolišnih dozvola za aktivnosti eksploatacije cinka, olova i barita održana u kolovozu 2021. godine u vrijeme epidemije virusa COVID-19 i važećih zabrana okupljanja građana. Na taj način građanima je oduzeto pravo ravnopravnog učešća i odlučivanja u stvarima koje ih se tiču, a što je u suprotnosti s Aarhuskom konvencijom. Navedeno je da se pred Tajništvom Bernske konvencije vodi postupak u svezi sa žalbom o ugrožavanju prirodnih staništa i opstanka ugroženih biljnih i životinjskih vrsta.

15. Podnositelji zahtjeva su naveli da pitanje restitucije još nije riješeno pa tako postoji realna mogućnost da zemljište koje je dodijeljeno koncesijom bude predmet budućih restitucijskih zahtjeva. Sukladno tome, svako raspolaganje takvom imovinom je do rješavanja pitanja restitucije ustavno nedopušteno.

16. Podnositelji zahtjeva su iscrpno obrazložili zahtjev za donošenje privremene mjere.

b) Odgovori na zahtjev

17. Vlada FBiH i Federalno ministarstvo su u odgovoru naveli da su većinu osporenih akata, odluka, rješenja i ugovora donijele kantonalna vlast ZDK i Općina Vareš. U svezi s aktima koje je donijelo Federalno ministarstvo, i to br. UP-I-08-22/1-155/21 od 31. svibnja 2021. godine i UP-I-08-22-3064/22 od 3. studenog 2022. godine, navedeno je da se radi o aktima niže pravne snage i da se na tim aktima ne može temeljiti nadležnost Ustavnog suda. U svezi s tim, Vlada FBiH pozvala se na praksu Ustavnog suda br. U-1/19, U-12/18 i U-9/17. Dalje, Vlada FBiH je opreza radi navela da se radi o upravnim aktima kojima je investitoru "Eastern mining" d.o.o. Vareš dozvoljena prenamjena šumskog zemljišta u građevinsko na lokalitetu eksploatacijskog polja u općini Vareš za potrebe istraživanja i eksploatacije olova, cinka i barita i pratećih plemenitih metala. Taj akt su u upravnom

sporu mogle osporiti sve zainteresirane osobe. U drugom osporenom aktu iznesen je stav Federalnog ministarstva na temelju zahtjeva za odobrenje geoloških istraživanja mineralnih sirovina rude hroma na državnom šumskom zemljištu. Sukladno tome, radi se o aktima koji nisu podobni za ustavnopravnu kontrolu Ustavnog suda. Navedeno je da je pozivanje na Odluku broj U-3/24 neutemeljeno jer je Ustavni sud u toj odluci odlučio o aktu koji je bio na pravnoj snazi u vrijeme odlučivanja, a da se u konkretnom slučaju osporavaju akti koji su doneseni dvije godine prije donošenja navedene odluke. Stoga je zaključeno da osporenim aktima nije došlo do bilo kakvog kršenja ustavnih i drugih normi na koje su se podnositelji zahtjeva pozvali.

18. Općina Vareš je bez posebnog odgovora na navode iz zahtjeva dostavila osporeni akt broj 02/3-1633/21 od 17. lipnja 2021. godine. Osporeni akt je zapravo odgovor nadležne službe Općine Vareš na zahtjev investitora "Eastern mining" d.o.o. za prenamjenu kulture šumskog u građevinsko zemljište na preciziranim parcelama. U osporenom aktu nadležna služba je navela da je izvršila prenamjenu kulture za određene parcele, a da za neke parcele u državnom vlasništvu 1/1 nije moguće provesti rješenje Federalnog ministarstva od 31. svibnja 2021. godine jer se na tim parcelama ne može vršiti cijepanje bez suglasnosti Federalnog ministarstva, koje treba sadržavati jasno definirane granice.

19. Ministarstvo za poljoprivredu ZDK je navelo da je, u skladu s Ustavom FBiH i Ustavom ZDK, nadležno za pitanja upravljanja i korištenja prirodnih bogatstava, uključujući i šume i šumsko zemljište, u okviru zakonom propisanih ovlaštenja. Navedeno je da je 20. prosinca 2024. godine Pravobraniteljstvo Bosne i Hercegovine ministarstvu dostavilo akt u kojem je, između ostalog, navedeno da je na snazi Zakon o privremenoj zabrani kojim je isključena mogućnost bilo kakvog raspolaganja šumskim zemljištem u državnom vlasništvu, kako na izravan tako i na neizravan način. Navedeno je da se Pravobraniteljstvo u listopadu 2025. godine ponovno obratilo Ministarstvu u kojem ga je podsjetilo na službeni stav OHR-a o tom pitanju da promjena namjene šumskog zemljišta dovodi do značajnih pravnih posljedica koje predstavlja radnju raspolaganja koja je suprotna Zakonu o privremenoj zabrani. S druge strane, prema mišljenju OHR-a, dodjela prava privremenog korištenja kojim se ne mijenja namjena šumskog zemljišta ne predstavlja radnju izravnog ili neizravnog prijenosa vlasništva. U svezi s tim, Ministarstvo za poljoprivredu ZDK je navelo da su osporeni akti tog Ministarstva doneseni prije Odluke Ustavnog suda broj U-3/24. Imajući u vidu da su odluke Ustavnog suda konačne i obvezujuće i da je Ustavni sud zauzeo jasan stav da zakup i uspostava služnosti na državnom šumskom zemljištu predstavlja raspolaganje državnom imovinom koje je suprotno Zakonu o privremenoj zabrani raspolaganja, navedeno je da Ministarstvo ne provodi postupke davanja državnog šumskog zemljišta u zakup ili uspostavu prava služnosti.

20. Ministarstvo za privredu ZDK je, između ostalog, navelo da su osporene odluke koje je donijelo to Ministarstvo, suprotno tvrdnjama podnositelja zahtjeva, dostupne javnosti jer su sve objavljene u kantonalnim službenim novinama i dostupne su na internetskoj stranici Ministarstva. Osim toga, navedeno je da podnositelji zahtjeva nisu naveli sve izmjene i/ili dopune odluka na pravilan način, pa je, sukladno tome, to učinilo Ministarstvo navodeći nazive odluka s brojevima službenih glasila u kojima su objavljene. U svezi s tvrdnjama iz zahtjeva da su entitetski i kantonalni organi neovlašteno raspolagali državnom imovinom, Ministarstvo za privredu ZDK se pozvalo na odredbe Ustava FBiH i Ustava ZDK kojima je propisano da su federalna i kantonalna vlast nadležne za korištenje prirodnih bogatstava. Odredbama Zakona o koncesiji FBiH propisano je da Vlada FBiH odlučuje o dodjeli koncesije. Prema odredbama Zakona o koncesijama ZDK, predmet koncesije može biti istraživanje/eksploatacija energetskih

mineralnih sirovina (ugalj, sirova nafta, gas i sl.), korištenje poljoprivrednog i građevinskog zemljišta, korištenje vodotokova i voda od interesa kantona itd. Prema zakonskom okviru, predmeti koncesija u nadležnosti Ministarstva za privredu ZDK su energetske mineralne sirovine (ugalj), metalne i nemetalne mineralne sirovine iz primarnih i sekundarnih ležišta, hoteli i ostali turistički objekti. U odgovoru je opisan postupak dodjele koncesija prema zakonskom okviru te je navedeno da su sve osporene odluke donesene u skladu s važećim zakonskim propisima. U svezi s pozivanjem na Odluku broj U-3/24 od 11. travnja 2024. godine navedeno je da je ona donesena nakon donošenja osporenih odluka koje su donesene u razdoblju od 2013. do 2023. godine. Ministarstvo za privredu ZDK je uz odgovor dostavilo sve osporene akte koji se odnose na navedeno ministarstvo, te dodatno dva ugovora o koncesiji koji su zaključeni 2021. odnosno 2022. godine koje podnositelj zahtjeva nisu osporili.

21. Zainteresirana treća osoba, društvo "DPMetals BH" d.o.o. Vareš, navelo je da je 2025. godine izvršilo akviziciju društva "Adriatic Metals Plc" u okviru kojeg je poslovalo društvo "Adriatic Metals BH" d.o.o. (koje je prethodno poslovalo pod nazivom "MM Project" d.o.o. i "Eastern Mining" d.o.o., a trenutno posluje pod nazivom "DPMetals BH" d.o.o.). Zainteresirana osoba je nositelj koncesije za istraživanje i eksploataciju metalnih mineralnih resursa na više ležišta, uključujući i Veovaču i Rupice. Navedeno je da se radi o dugogodišnjem projektu koji je utemeljen na važećim odlukama organa javne vlasti još od 2013. godine koje se zahtjevom osporavaju. Zainteresirana osoba se opširno osvrnula na razloge zbog kojih smatra da zahtjev za određivanje privremene mjere treba odbiti.

c) Izjašnjenje Pravobraniteljstva

22. Pravobraniteljstvo je navelo da je aktivno u nekoliko predmeta koji se odnose na naznačene lokalitete u općini Vareš. Navedeno je da je tijekom srpnja 2023. godine Federalno ministarstvo dostavilo četiri upita Pravobraniteljstvu za akte koji datiraju iz lipnja 2023. godine radi izjašnjenja u svezi sa zahtjevima privrednih društava "Eastern Mining" i "Adriatic Metals BH" (koncesionari) za dobivanje dozvola za prenamjenu šumskog u građevinsko zemljište na lokalitetu općine Vareš. Pravobraniteljstvo je navelo da se izričito protivilo izdavanju dozvola za prenamjenu. Dalje, navedeno je da je Pravobraniteljstvo 7. veljače 2024. godine podnijelo Kantonalnom sudu u Sarajevu (u daljnjem tekstu: Kantonalni sud) četiri tužbe za poništenje četiri rješenja Federalnog ministarstva iz siječnja 2024. godine kojima je Federalno ministarstvo vršilo prenamjenu šumskog u građevinsko zemljište. Dalje je navedeno da je Kantonalni sud 12. siječnja 2026. godine odbacio tužbu protiv jednog rješenja Federalnog ministarstva zbog toga što je u "Službenim novinama FBiH" broj 61/24 od 7. kolovoza 2024. godine objavljeno Rješenje Vlade FBiH V. broj 1254/2024 od 1. kolovoza 2024. godine kojim je odlučeno da se poništava osporeno rješenje Federalnog ministarstva koje je doneseno 8. siječnja 2024. godine, te da u takvim okolnostima Pravobraniteljstvo kao tužitelj nema pravni interes za pobijanje tog akta. Navedeno je da je Kantonalni sud 18. veljače 2026. godine odbacio tužbu protiv još jednog rješenja Federalnog ministarstva zbog istog razloga s obzirom na to da je Vlada FBiH rješenjem poništila osporeni akt.

23. Dalje je navedeno da je u predmetu broj U-327/25 Federalna uprava za inspekcijske poslove – Federalni šumarski inspektorat, aktom od 20. kolovoza 2025. godine informirala Pravobraniteljstvo da je tijekom inspekcijskog nadzora utvrđeno da pravna osoba "Seven Plus" posjeduje sve potrebne upravne akte i dozvole izdane od ovlaštenih organa: ugovor o koncesiji, urbanističke suglasnosti i dozvole za detaljno istraživanje rude hroma i pratećih minerala, dozvolu za pravo služnosti državnog šumskog zemljišta, ugovor o trajnom pravu služnosti. Navedeno je

da je na temelju tih akata JP "ŠPD ZDK" d.o.o. Zavidovići izradilo projekt sječe šume trenutno za jedan pristupni put, te da se dozvole odnose na površinu šumskog zemljišta u državnom vlasništvu na više lokaliteta, gdje će navedeni koncesionar vršiti radove izgradnje pristupnih puteva, bušenja zemljišta, a samim tim i sječu šume na ukupnoj površini od 1.063 ha. Dalje je navedeno da su rezultati šumarske inspekcije utemeljeno ukazali na sumnju da su navedene dozvole izdane suprotno važećem Zakonu o privremenoj zabrani i da je uočeno da nijedan ovlašten organ prilikom izdavanja dozvola nije vodio računa o navedenom Zakonu niti ga je provodio. Još je navedeno da inspekcijski organ nije ovlašten cijeniti ustavnost i zakonitost odluka drugih organa, ali da ima obvezu spriječiti nastupanje nezakonitih radnji i eventualne štete po šumski fond i državno zemljište, te se u svezi s tim obratio Pravobraniteljstvu molbom za mišljenje o tome mogu li izdane dozvole proizvoditi pravni učinak ako su u suprotnosti s Odlukom visokog predstavnika o zabrani raspolaganja državnim zemljištem, te ima li inspektor ovlast da zaustavi radnje na terenu. Kako Federalna uprava za inspekcijske poslove uz dostavljeni akt nije dostavila dokumentaciju, osim zapisnika o inspekcijskom nadzoru od 19. kolovoza 2025. godine, Pravobraniteljstvo se obratilo ovlaštenim organima radi dostave dokumentacije. Navedeno je da će Pravobraniteljstvo po prijemu dokumentacije nastaviti da poduzima radnje iz svoje nadležnosti.

24. Pravobraniteljstvo je navelo da je formiralo predmet broj U 138/22 u kojem je 13. travnja 2026. godine Kantonalnom sudu u Zenici podnijelo žalbu protiv rješenja Općinskog suda u Visokom – Odjeljenje za ZK poslove od 25. ožujka 2026. godine u dijelu upisa u C listu u kojem je izvršen upis zabilježbe koncesije na temelju koncesijskog ugovora između Ministarstva za privredu ZDK i koncesionara "Eastern Mining" na ležištu "Ortisište – Mekuše – Barice – Smajlova šuma – Mačak Droškovac – Brezik i Borovica – Semizova ponikva u općini Vareš na zemljištu – šumi II. klase u državnom vlasništvu. Pravobraniteljstvo je u žalbi istaklo da država kao vlasnik nije dala suglasnost za upis zabilježbi. U istom predmetu Pravobraniteljstvo je zatražilo dostavu zemljišnoknjižne dokumentacije i na drugim parcelama na navedenoj lokaciji koje su u državnom vlasništvu radi utvrđenja je li državnom imovinom nezakonito raspolagano.

25. Pravobraniteljstvo je navelo da je 1. rujna 2023. godine započelo s primjenom informacijskog sustava za upravljanje predmetima i dokumentima OWIS, te da za akte koji su primljeni prije navedenog datuma ima tehnički ograničenu evidenciju. Još je navedeno da Pravobraniteljstvo, u smislu članka 13. Zakona o Pravobraniteljstvu, vrši poslove pravne zaštite imovine i imovinskih interesa Bosne i Hercegovine, njezinih institucija i drugih organizacija i da nije nadležno voditi registar nekretnina koje se nalaze u vlasništvu Bosne i Hercegovine, kao ni izdanih koncesija. U svezi s izdavanjem koncesija na državnom zemljištu, Pravobraniteljstvo je navelo da je zakonom utvrđena nadležnost Povjerenstva za koncesije Bosne i Hercegovine. Navedeno je da Pravobraniteljstvo poduzima pravne radnje po zaprimanju akata, prijavama nadležnih organa i po službenoj dužnosti u zaštiti imovine pokretanjem parničnih i upravnih postupaka te upravnih sporova, kao i podnošenjem apelacija Ustavnom sudu.

IV. Relevantni propisi

a) Relevantni opći akti

26. U Ustavu Bosne i Hercegovine relevantne odredbe glase:

Članak I

Bosna i Hercegovina

2. Demokratska načela

Bosna i Hercegovina je demokratska država, koja funkcionira sukladno zakonu i temeljem slobodnih i demokratskih izbora.

Članak II**Ljudska prava i temeljne slobode****3. Popis prava**

Sve osobe na teritoriju Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i temeljne slobode iz ovog članka, stavak 2 što uključuje:

a) Pravo na život.

[...]

k) Pravo na imovinu.

Članak III**Nadležnosti i odnosi između institucija Bosne i Hercegovine i entiteta**

[...]

3. Pravni sustav i nadležnosti entiteta i institucija

a) Sve vladine funkcije i ovlasti, koje po ovom Ustavu nisu izričito dodijeljene institucijama Bosne i Hercegovine, pripadaju entitetima.

b) Entiteti i sve njihove niže jedinice u potpunosti će se pokoravati ovome Ustavu, koji dokida one odredbe zakona Bosne i Hercegovine i ustava i zakona entiteta koje su protivne Ustavu, kao i odlukama institucija Bosne i Hercegovine. Opća načela međunarodnog prava su sastavni dio pravnog sustava Bosne i Hercegovine i entiteta.

[...]

Članak VI/5.**5. Odluke**

Odluke Ustavnog suda su konačne i obvezujuće.

27. Zakon o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 18/05, 29/06, 85/06, 32/07, 41/07, 74/07, 99/07, 58/08 i 22/22)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu, koji glasi:

Članak 1.

Ovim zakonom se zabranjuje raspolaganje državnom imovinom.

U smislu ovog Zakona, pod državnom imovinom podrazumijeva se:

1. nepokretna imovina koja pripada državi Bosni i Hercegovini na osnovi međunarodnog Sporazuma o pitanjima sukcesije, koji su 29. lipnja 2001. god. potpisale države Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Bivša Jugoslavenska Republika Makedonija, Slovenija i Savezna Republika Jugoslavija;

2. nepokretna imovina na kojoj je pravo raspolaganja i upravljanja imala bivša Socijalistička Republika Bosna i Hercegovina do 31. prosinca 1991. godine;

3. poljoprivredno zemljište, za koje je Ustavni sud Bosne i Hercegovine utvrdio da predstavlja državnu imovinu u svojoj odluci u predmetu br. U-8/19;

4. rijeke, šume i šumsko zemljište, za koje je Ustavni sud Bosne i Hercegovine utvrdio da predstavljaju državnu imovinu u svojim odlukama u predmetima br. U-9/19 i br. U-4/21.

U smislu ovog zakona, pod raspolaganjem navedene imovine smatra se izravni ili neizravni prijenos vlasništva.

Članak 2.

Bez obzira na odredbe bilo kojeg drugog zakona ili propisa, državnom imovinom može raspolagati isključivo država Bosna i Hercegovina, kao njen titular, u skladu s odredbama ovog zakona.

Svaka odluka, akt, ugovor ili bilo koji drugi pravni instrument kojim se raspolože imovinom iz članka 1. ovog zakona suprotno odredbama ovog zakona, ništav je.

Članak 4.

Privremena zabrana raspolaganja državnom imovinom u skladu s ovim zakonom ostaje na snazi do stupanja na snagu zakona na državnoj razini kojim se uređuju prava vlasništva i upravljanja državnom imovinom, a koji bi usvojila Parlamentarna

skupština Bosne i Hercegovine, odnosno sve dok visoki predstavnik ne odluči drukčije.

28. Zakon o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH" br. 20/05, 17/06, 62/06, 40/07, 70/07, 94/07 i 41/08)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu, koji glasi:

Članak 1.

Ovim Zakonom se zabranjuje raspolaganje državnom imovinom.

U smislu ove Odluke, pod državnom imovinom podrazumijeva se:

1. nepokretna imovina koja pripada državi Bosni i Hercegovini (kao međunarodno priznatoj državi temeljem međunarodnog Sporazuma o pitanjima sukcesije, koji su 29. lipnja 2001. god. potpisale države Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Bivša Jugoslavenska Republika Makedonija, Slovenija i Savezna Republika Jugoslavija, koja se, na dan donošenja ovog zakona, smatra vlasništvom ili posjedom bilo koje razine vlasti ili javne organizacije u Federaciji Bosne i Hercegovine; i

2. nepokretna imovina na kojoj je pravo raspolaganja i upravljanja imala bivša Socijalistička Republika Bosna i Hercegovina (SRBiH) do 31. prosinca 1991. god, koja se na dan donošenja ovog zakona smatra vlasništvom ili posjedom bilo koje razine vlasti ili javne organizacije Federacije Bosne i Hercegovine.

U smislu ovog zakona, pod raspolaganjem navedene imovine smatra se izravni ili neizravni prijenos vlasništva.

Članak 2.

Bez obzira na odredbe drugog zakona ili propisa, državnom imovinom se može raspolagati samo sukladno odredbama ovog Zakona.

Svaka odluka, akt, ugovor ili bilo koji drugi pravni instrument kojim se raspolože imovinom iz članka 1. ovog Zakona suprotno odredbama ovog Zakona, ništav je.

Članak 3.

Sljedeća imovina će biti izuzeta od zabrane utvrđene u članku 1. ovog Zakona i uključuje:

1. Imovinu i prava poduzeća, registrirana kao takva, koja su predmet privatizacije kako je definirano odredbom članka 1. Zakona o privatizaciji poduzeća ("Službene novine Federacije BiH", br. 27/97, 8/99, 45/00, 61/01, 27/02, 33/02, 28/04 i 44/04); i koja su trenutno određena ili će biti određena kao sastavni dio odobrene aktivne bilance poduzeća kako je regulirano Zakonom o početnoj bilanci stanja poduzeća i banaka ("Službene novine Federacije BiH", br. 12/98 i 40/99) i Uredbom o metodologiji za pripremu programa privatizacije i početne bilance stanja ("Službene novine Federacije BiH", br. 10/98, 26/98, 49/99 i 40/00); kao i imovina i prava koja su predmet male privatizacije. Nadležno tijelo, sukladno pomenutim zakonima, ima pravo utvrditi izmijenjenu i dopunjenu aktivnu bilancu, ali će po službenoj dužnosti izvijestiti Povjerenstvo o svakom dodavanju bilanci imovine utvrđene u članku 1. ovog Zakona; i

2. Imovinu koja je predmet prodaje prema Zakonu o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo ("Službene novine Federacije BiH", br. 27/97, 11/98, 22/99, 27/99, 7/00, 32/01, 56/01, 61/01, 15/02 i 54/04).

Osim toga, Povjerenstvo za državnu imovinu utemeljeno Odlukom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 10/05, u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) može, na prijedlog zainteresirane strane, odlučiti određenu državnu imovinu izuzeti od privremene zabrane prema ovom zakonu.

Dio državne imovine koja će i dalje služiti za potrebe obrane se, na temelju i sukladno čl. 71-74. Zakona o obrani Bosne i

Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 88/05), također izuzima od privremene zabrane proglašene ovim Zakonom.

Članak 4.

Privremena zabrana raspolaganja državnom imovinom sukladno ovom Zakonu ostaje na snazi do stupanja na snagu zakona kojim se uređuje provedba kriterija koji će se primjenjivati za utvrđivanje imovine koja je u vlasništvu Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, i utvrđuju prava vlasništva i upravljanja državnom imovinom, koji će se donijeti na preporuke Povjerenstva, odnosno do potvrđivanja prihvatljivog i održivog rješenja pitanja raspodjele državne imovine između države i drugih nivoa vlasti od strane Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira, ili dok visoki predstavnik drugačije ne odluči.

29. **Zakon o koncesijama Bosne i Hercegovine** ("Službeni glasnik BiH" br. 32/02 i 56/04) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 1.

Sadržina i predmet Zakona

1. Ovim Zakonom propisuju se način i uvjeti pod kojima se mogu dodjeljivati koncesije u Bosni i Hercegovini, mjerodavnost za dodjelu koncesija, institucionalna struktura, mjerodavnost i druga pitanja vezana za rad Komisije za koncesije Bosne i Hercegovine, tenderski postupak, sadržina i djelovanje ugovora o koncesiji, prava i obveze koncesionara i druga pitanja vezana za koncesije, koja su od značaja za Bosnu i Hercegovinu.

2. Ovim Zakonom utvrđuju se uvjeti pod kojima se domaćim i stranim pravnim osobama mogu dodjeljivati koncesije u sektorima koji su, po Ustavu Bosne i Hercegovine i zakonima Bosne i Hercegovine, u mjerodavnosti Bosne i Hercegovine, i u slučaju predstavljanja međunarodnog subjektiviteta Bosne i Hercegovine, kao i kada se koncesiono dobro prostire na Federaciju Bosne i Hercegovine i Republiku Srpsku i to: za osiguravanje infrastrukture i usluga, eksploatacije prirodnih resursa i objekata koji služe njihovom iskorištavanju, financiranju, projektovanju, izgradnji, obnovi, održavanju i/ili rukovođenju radom infrastrukture i za nju vezanih objekata i uređaja.

Članak 2.

Svrha Zakona

Svrha je ovoga Zakona da stvori transparentan, nediskriminatoran i jasan pravni okvir za utvrđivanje uvjeta pod kojima se domaćim i stranim pravnim osobama mogu dodjeljivati koncesije u Bosni i Hercegovini i stimuliranje ulaganja stranog kapitala u oblastima iz članka 1. stavak 2.

Članak 3.

Definicije

1. U smislu ovoga Zakona:

"Koncedent" znači ministarstvo ili drugo tijelo Bosne i Hercegovine koje odredi Vijeće ministara Bosne i Hercegovine da dodjeljuje koncesiju sukladno članku 4. stavak 1.

"Koncesija" znači pravo koje koncedent dodjeljuje u cilju osiguravanja izgradnje infrastrukture i/ili pružanja usluga, iskorištavanja prirodnih resursa, u rokovima i pod uvjetima o kojima se koncedent i koncesionar dogovore.

"Koncesionar" znači poslovni subjekt utemeljen sukladno zakonima Bosne i Hercegovine u vlasništvu domaće i/ili strane pravne osobe, kojoj se dodjeljuje koncesija i koja izvršava ugovor o koncesiji sukladno ovome Zakonu.

Članak 4. stavak (1)

Mjerodavnost za dodjelu koncesija

1. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vijeće ministara) donosi odluke o vrsti i predmetu koncesije, kao i obujmu koncesije koja se dodjeljuje, a potvrđuje je Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine.

Članak 5. stavak (1)

Komisija za koncesije Bosne i Hercegovine

1. Ovim Zakonom utemeljuje se Komisija za koncesije Bosne i Hercegovine, kao neovisno regulatorno tijelo, koja svoje mjerodavnosti obavlja u svojstvu Komisije za dodjelu koncesija Bosne i Hercegovine ili u svojstvu Zajedničke komisije za koncesije (u daljnjem tekstu: Komisija).

30. **Zakon o Pravobraniteljstvu Bosne i Hercegovine** ("Službeni glasnik BiH" br. 8/02, 10/02 – ispravak, 44/04, 102/09 i 47/14)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni pročišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu, koji glasi:

Članak 1. stavak (1)

Osnivanje

1. Da bi se osigurala mogućnost da država Bosna i Hercegovina raspolaže efikasnom zakonskom zaštitom i zastupanjem glede zaštite njezinih Ustavom utvrđenih nadležnosti, interesa i prava osniva se Pravobraniteljstvo Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Pravobraniteljstvo).

Članak 2. stavak (1)

Organizacija Pravobraniteljstva

1. Dužnost Pravobraniteljstva, sukladno Ustavu Bosne i Hercegovine, a na temelju Zakona Bosne i Hercegovine, vrše pravobranitelj, dva zamjenika pravobranitelja i više pomoćnika pravobranitelja.

NADLEŽNOST

Članak 13.

Nadležnosti Pravobraniteljstva

1. Pravobraniteljstvo vrši poslove pravnog savjetovanja i zakonskog zastupanja Bosne i Hercegovine, pred sudovima i drugim tijelima u Bosni i Hercegovini i inozemstvu.

2. Pravobraniteljstvo vrši poslove pravne zaštite imovine i imovinskih interesa Bosne i Hercegovine, njezinih institucija, i drugih organizacija Bosne i Hercegovine koje se financiraju iz proračuna institucija Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: i drugih organizacija Bosne i Hercegovine).

[...]

4. Poslove zastupanja Bosne i Hercegovine i institucija iz stavka 2. ovog članka Pravobraniteljstvo naročito, i bez oduzimanja od prethodne opće odredbe, vrši pred Sudom Bosne i Hercegovine, i institucijama Bosne i Hercegovine u upravnom postupku, pred sudovima i drugim organima u entitetima, kao i pred Sudom Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine i organima uprave u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine u upravnim stvarima, sukladno zakonu Bosne i Hercegovine.

[...]

11. U vršenju poslova zastupanja Pravobraniteljstvo je ovlašteno preduzimati sve radnje koje preduzima stranka u postupku, sukladno zakonima Bosne i Hercegovine, zakonima entiteta i zakonima Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

12. Institucije Bosne i Hercegovine i druge organizacije iz stavka 2. ovoga članka dužne su blagovremeno obavijestiti Pravobraniteljstvo o slučajevima u kojima je ono ovlašteno da ih zastupa i ulaže pravna sredstva i preduzima druge zakonom određene pravne radnje i da mu dostave svu potrebnu dokumentaciju.

13. Pravobraniteljstvo preduzima pravne radnje i sredstva za ostvarivanje dužnosti iz stava 2. ovog članka i na vlastitu inicijativu.

[...]

15. Institucije i organizacije iz stavka 2. ovog članka dužne su pribaviti mišljenje Pravobraniteljstva prije zaključenja ugovora o kupoprodaji, zamjeni, zakupu, prijenosu na privremeno ili trajno korištenje stvari, uz naknadu ili bez naknade, ugovora o koncesiji, ugovora o građenju i udruživanju sredstava za građenje, kao i

drugih ugovora kojima se raspolaže stvarima, odnosno materijalnim pravima ili pribavljaju stvari u svojini Bosne i Hercegovine osim ako je vrijednost predmeta takvog ugovora ispod vrijednosti od 10.000,00 KM.

16. Zaključeni ugovor imovinsko-pravne prirode pravne osobe iz stavka 15. ovog članka dužne su dostaviti Pravobraniteljstvu u roku od 15 dana od dana zaključenja ugovora.

17. Ako Pravobraniteljstvo smatra da je zaključeni ugovor ništavan, podnijet će nadležnome sudu tužbu za utvrđivanje ništavnosti, a u slučaju da ugovorena cijena ne odgovara prometnoj vrijednosti - tužbu za raskid ili izmjenu ugovora.

31. **Ustav Federacije Bosne i Hercegovine** ("Službene novine FBiH" br. 1/94, 13/97, 16/02, 22/02, 52/02, 60/02 – ispravak, 18/03, 63/03, 9/04, 20/04, 33/04, 71/05, 72/05, 32/07 i 88/08, 79/22, 80/22 i 31/23) u relevantnom dijelu glasi:

III. PODJELA OVLAŠTI IZMEĐU FEDERALNE I KANTONALNE VLAŠTI

[...]

Članak 2.

Ovlašti su federalne vlasti i kantona slijedeće:

[...]

i) iskorištavanje prirodnih bogatstava.

32. **Zakon o koncesijama** ("Službene novine ZDK" br. 5/03 – prečišćeni tekst, 3/13, 12/13 – odluka USFBiH i 5/14 – Zakon o stavljanju izvan snage Zakona o dopuni Zakona o koncesijama) u relevantnom dijelu glasi:

II. PREDMET I POSTUPAK DODJELE KONCESIJE

Članak 2.

Predmet koncesije prema odredbama ovog Zakona može biti:

(1) istraživanje i/ili eksploatacija:

- Energetskih mineralnih sirovina (ugalj, sirova nafta, zemni plin i dr.);

- metalčnih i nemetalčnih mineralnih sirovina iz primarnih i sekundarnih ležišta;

- svih vrsta soli i solnih voda;

- šljunka i pijeska iz vodotokova i aluviona;

- ljeovitih, termalnih, mineralnih voda i izvorišta prirodnih voda za piće;

(2) korištenje vodotokova i voda od interesa za kanton;

(3) izgradnja i/ili korištenje hidroakumulacija od interesa za kanton;

(4) izgradnja i/ili korištenje hidroenergetskih objekata snage ispod 5 MW;

(5) korištenje građevinskog zemljišta;

(6) korištenje poljoprivrednog zemljišta;

(7) javni i linijski prijevoz osoba;

(8) lovstvo i ribolov;

(9) hoteli i ostali turistički objekti;

(10) vodosnabdjevanje gradova i naselja;

(11) snabdjevanje toplotnom energijom i zemnim plinom gradova i naselja;

(12) čišćenje gradova i odlaganje čvrstog otpada;

(13) kanalizacioni sustavi.

Članak 4.

Odluku o pristupanju provođenja procedure dodjele koncesije za određeno dobro donosi Vlada Kantona na prijedlog resornog ministarstva.

Prije utvrđivanja prijedloga odluke o pristupanju dodjele koncesije nadležno ministarstvo organizira izradu studije o ekonomskoj opravdanosti dodjele koncesije, koju odobrava Vlada Kantona.

Financijska sredstva za izradu studije osiguravaju se iz prihoda od koncesije čiji iznos određuje Vlada odlukom, na prijedlog resornog ministarstva.

Odlukom iz stavka 1. ovog članka utvrđuju se kriteriji za dodjelu koncesije.

Odlukom Vlade o pristupanju dodjele koncesije određuje se ministarstvo nadležno za sprovođenje postupka dodjele koncesije.

Članak 5.

Koncesija se dodjeljuje putem javnog prikupljanja ponuda na temelju odluke iz članka 4. ovog zakona upućivanjem poziva što većem broju pravnih osoba.

Članak 6.

Nadležno ministarstvo sprovodi postupak dodjele koncesije putem povjerenstva koju formira ministar.

U povjerenstvo se delegiraju najmanje tri člana koji su stručnjaci iz oblasti inženjerstva, prava i drugih specijalnosti.

Povjerenstvo je u svom radu neovisno. Povjerenstvo donosi odluke sukladno odredbama Zakona o upravnom postupku.

Članak 11.

Poslije sprovedenog postupka javnog prikupljanja ponuda povjerenstvo odabire najpovoljniju ponudu i putem nadležnog ministarstva predlaže Vladi da donese odluku o dodjeli koncesije.

Vlada odlukom dodjeljuje koncesiju najpovoljnijem ponuditelju i zadužuje resorno ministarstvo da zaključi koncesioni ugovor.

Članak 12.

Odluka o dodjeli koncesije sadrži:

- predmet koncesije;
- naziv koncesionara kome je dodijeljena koncesija;
- nadležno ministarstvo koje će zaključiti koncesioni ugovor;
- rok za zaključenje ugovora o koncesiji.

III. UGOVOR O KONCESIJI

Članak 13.

Nadležno ministarstvo zaključuje ugovor o koncesiji sa podnositeljem odabrane ponude.

Ugovor o koncesiji zaključuje se u pismenoj formi.

b) Osporeni akti

33. **Rješenje Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva** broj UP-I-08-22/1-155/21 KK od 31. svibnja 2021. godine koje je doneseno na temelju članka 200. Zakona o upravnom postupku i Odluke o načinu pretvaranja šumskog zemljišta u građevinsko, a po zahtjevu privrednog društva "Eastern mining" d.o.o. Vareš za promjenu namjene šumskog zemljišta u građevinsko na lokalitetu eksploatacijskog polja "Rupice – Juraševac – Brestić", općina Vareš, u relevantnom dijelu glasi:

1. Dozvoljava se investitoru – privrednom društvu Eastern mining d.o.o., ul. Tisovci bb, Vareš, promjena namjene šumskog zemljišta u građevinsko na lokalitetu eksploatacionog polja "Rupice-Juraševac-Brestić", općina Vareš za potrebe istraživanja i eksploatacije mineralne sirovine olova, cinka, barita i pratećih plemenitih metala. Površina šume i šumskog zemljišta kojim se mijenja namjena iznosi ukupno 206.938 m² (20,7 ha), od toga šume i šumskog zemljišta u državnom vlasništvu u površini od 170.768, 80 m² (17,08 ha) [...].

2. Obavezuje se investitor -privredno društvo Eastern mining d.o.o., ul. Tisovci bb, Vareš da uplati naknadu za promjenu namjene šumskog zemljišta u građevinsko u ukupnom iznosu do 654.471,29 KM na dva odvojena platna naloga i to u korist javnih prihoda budžeta FBiH i ZDK.

[...]

7. Ovo Rješenje važi dvije godine od dana izdavanja istog.

[...]

Pouka o pravnom lijeku

Ovo rješenje je konačno u upravnom postupku i protiv istog nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom kod nadležnog kantonalnog suda u sjedištu prvostepenog organa, u roku od 30 dana od dana prijema ovog rješenja. Tužba se predaje u dva primjerka direktno sudu ili šalje putem pošte preporučeno i taksirana sa 100,00 KM. Uz tužbu se prilaže osporeno rješenje u originalu ili prijepisu.

34. Akt Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva broj UP-I-08-22-3064/22 KK od 3. studenog 2022. godine u relevantnom dijelu glasi:

Povodom Vašeg akta, broj i datum navedeni u vezi, kojim ste zatražili odobrenje za geološko istraživanje mineralnih sirovina, rude hroma na državnom šumskom zemljištu na lokalitetu "Duboštica-Tribija", općina Vareš, obavještavamo Vas sljedeće:

Trenutno na nivou Federacije BiH ne postoji propis za oblast šumarstva, a Odlukom o načinu pretvaranja šumskog zemljišta u građevinsko ("Službene novine Federacije BiH" broj 108/12) nije definisano izdavanje dozvole za promjenu namjene šumskog zemljišta u svrhu istraživanja mineralnih sirovina jer su ti radovi privremenog karaktera u određenom kraćem vremenskom periodu i izvode se na malim površinama šumskog zemljišta.

[...]

35. Akt Općine Vareš, Službe za prostorno uređenje broj 02/3-1633/21 od 17. lipnja 2021. godine u relevantnom dijelu glasi:

Vezano za Vaš zahtjev za promjenu kulture iz šumskog u građevinsko zemljište, kojim ste se obratili Službi za prostorno uređenje Općine Vareš nadležnoj za poslove katastra, koji je ovaj Organ zaprimio dana 16. juna 2021. godine pod brojem 02/3-26-1-132, ovim putem Vas obavještavamo da je izvršena promjena kulture za parcele koje su označene kao k.č. 1813, 1814, 1815/1, 1815/2, 1816 i 1817 k.o. Borovica.

[...]

36. Rješenje Ministarstva za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu ZDK broj 05-22-12651-7/22 od 3. ožujka 2023. godine koje je doneseno na temelju članka 70. Zakona o organizaciji organa uprave u FBiH, članka 200. Zakona o upravnom postupku, članka 46. Zakona o šumama ZDK i čl. 9. i 10. Pravilnika o uvjetima i načinu davanja šumskog zemljišta u državnom vlasništvu u zakup i uspostavi prava služnosti i Prijedloga stručnog povjerenstva u relevantnom dijelu glasi:

1. Odobrava se Društvu sa ograničenom odgovornošću "SEVEN PLUS" d.o.o. Sarajevo, uspostava služnosti za izgradnju i korištenje pristupnih puteva u površini od 36.350,50 m² (3.65505 ha), preko dijela šume i šumskog zemljišta u državnom vlasništvu [...].

[...]

4. Društvo sa ograničenom odgovornošću "SEVEN PLUS" d.o.o. Sarajevo se obavezuje da prije zaključivanja ugovora i uspostavi prava služnosti na šumi i šumskom zemljištu u državnom vlasništvu uplati naknadu za nastalu štetu u iznosu od 57.730,39 KM u korist računa javnih prihoda Budžeta Zeničko-dobojskog kantona.

[...]

7. Ovo rješenje prestaje da važi ako se u roku od 60 dana od dana njegovog donošenja ne zaključi ugovor o uspostavi prava služnosti na šimi i šumskom zemljištu u državnom vlasništvu.

[...]

37. Ugovor o uspostavi prava služnosti na državnom šumskom zemljištu od 10. travnja 2023. godine koji su zaključili Ministarstvo za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu ZDK i Društvo sa ograničenom odgovornošću "Seven Plus" d.o.o. Sarajevo na temelju članka 46. Zakona o šumama, članka 10. stavak 2. Pravilnika o uvjetima i načinu davanja šumskog zemljišta u državnom vlasništvu u zakup i uspostavi prava služnosti i

rješenja Ministarstva za poljoprivredu od 3. ožujka 2023. godine, u relevantnom dijelu glasi:

Član 1.

Ugovorne strane utvrđuju da je predmet ovog ugovora uspostava prava služnosti u površini od 36.550,50 (3.65505 ha) za izgradnju i korištenje pristupnih puteva u cilju pristupa istražnim bušotinama preko nekretnina [...].

Pravo služnosti se utvrđuje na određeno vrijeme, na period od 10 (deset) godina.

Član 2.

Zaključivanjem ovog ugovora ugovorne strane kao jedinog zakonitog vlasnika nekretnina iz člana 1. ovog ugovora prihvataju Bosnu i Hercegovinu.

[...].

Član 4.

[...]

Ukupna naknada iznosi 83.110,02 KIM odnosno 8.311,00 KM godišnje.

Korisnik poslužnog zemljišta je dužan Davaocu poslužnog zemljišta plaćati naknadu iz stava 1. ovog člana u roku utvrđenom u članu 5. ovog ugovora.

[...].

38. Odluka o dodjeli koncesije za istraživanje i eksploataciju metaličnih mineralnih resursa – olova, cinka i barita na ležištima Veovača i Rupice – Juraševac, Brestić u općini Vareš broj 02-18-21389/12 od 28. rujna 2012. godine ("Službene novine ZDK broj 15/12) koja je donesena na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi ZDK i članka 11. stavak 2. Zakona o koncesijama ZDK u relevantnom dijelu glasi:

Članak 1.

(Predmet koncesije)

Gospodarskom društvu "MM PROJECT" d.o.o. Kreševo (u daljnjem tekstu Koncesionar) dodjeljuje se koncesija za istraživanje i eksploataciju metaličnih mineralnih resursa olova, cinka i barita na ležištima Veovača i Rupice-Juraševac, Brestić u općini Vareš.

Članak 2.

(Lokacija)

(1) Istražno-eksploatacioni prostor ležišta je ograničen graničnim linijama sa prijelomnim točkama kako slijedi:

POLJE I-Veovača

[...]

b) Ukupna površina eksploatacionog polja I iznosi cca 489.186 m², od čega je u državnom vlasništvu 104.233 m².

POLJE II-Veovača

[...]

d) Ukupna površina eksploatacionog polja II iznosi cca 1.265.891 m², od čega je u državnom vlasništvu 436.243 m².

POLJE III-Rupice-Juraševac, Brestić

[...]

f) Ukupna površina eksploatacionog polja Rupice-Juraševac, Brestić iznosi cca 605.570 m², od čega je u državnom vlasništvu 213.624 m².

[...]

39. Odluka o dodjeli koncesije za istraživanje i eksploataciju mineralne sirovine – olova, cinka i barita na proširenom ležištu "Rupice – Borovica" i "Veovača – Orti – Selište – Mekuše" u općini Vareš broj 02-18-16470/18 od 2. studenog 2018. godine ("Službene novine ZDK" broj 15/18) koja je donesena na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi ZDK i članka 11. stavak 2. Zakona o koncesijama ZDK u relevantnom dijelu glasi:

Članak 1.**(Predmet koncesije)**

Gospodarskom društvu "EASTERN MINING" d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: *Koncesionar*) dodjeljuje se koncesija za istraživanje i eksploataciju mineralne sirovine – olova, cinka i barita, na proširenom polju ležišta "Rupice – Borovica" i "Veovača-Orti-Selište-Mekuše", u općini Vareš.

Članak 2. st. (1) i (4)**(Lokacija)**

(1) Istražno-eksploatacijski prostor definiran je koordinatama prelomnih točaka: [...]

(4) Ova istražno – eksploatacijska polja imaju neposredni kontakt sa istražno – eksploatacijskim poljima za koje je već dodijeljena koncesija koncesionaru "EASTERN MINING" d.o.o. Sarajevo (Ugovor o koncesiji, broj 04-18-21389/13 od 12.03.2013. godine).

Članak 3.**(Ugovor)**

Zadužuje se Ministarstvo za gospodarstvo da, sukladno ovoj Odluci i odredbama Zakona o koncesijama, potpiše Aneks Ugovora o koncesiji za istraživanje i eksploataciju mineralne sirovine – olova, cinka i barita, na proširenom ležištu "Rupice – Borovica" i "Veovača Orti-Selište-Mekuše" u općini Vareš iz članka 2. ove odluke (Na Ugovor o koncesiji, broj 04-18-21389/13 od 12.03.2013. godine), u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ove odluke.

Članak 4. stavak (1) tač. a) i b)**(Elementi Ugovora)**

(1) Osnovni elementi Aneksa Ugovora o koncesiji su:

a) Vrijeme koncesije za eksploataciju na proširenom polju je 20 godina, od čega 2 godine za istraživanje, računajući od dana potpisivanja Ugovora o koncesiji, a zavisit će od utvrđenih rezervi mineralne sirovine;

b) Za eksploatirane količine mineralne sirovine olova, cinka i barita, koncesionar je dužan plaćati koncesionu naknadu u iznosu od minimalno 1,50 KM/t rovne rude (slovima: jedan-zarezpet konvertibilnih marka po toni rovne rude);

[...]

40. Odluka o dodjeli koncesije za istraživanje i eksploataciju mineralne sirovine olova, cinka, barita i pratećih plemenitih metala na proširenom ležištu "Orti – Selište – Mekuše – Barice – Smajlova šuma – Mačak", "Droškovac Brezik" i "Borovica – Semizova Ponikva", općina Vareš, broj 02-14-14461/20 od 26. kolovoza 2020. godine ("Službene novine ZDK" broj 16/20) koja je donesena na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi ZDK i članka 11. stavak 2. Zakona o koncesijama ZDK u relevantnom dijelu glasi:

Članak 1.**(Predmet koncesije)**

Gospodarskom društvu "Eastern mining" d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: *Koncesionar*) dodjeljuje se koncesija za istraživanje i eksploataciju mineralne sirovine olova, cinka, barita i pratećih plemenitih metala na proširenom ležištu "Orti-Selište-Mekuše-Barice-Smajlova šuma-Mačak", "Droškovac-Brezik" i "Borovica-Semizova Ponikva", Općina Vareš.

Članak 2. st. (1), (2) i (3)**(Lokacija)**

(1) Istražno-eksploatacijsko polje "Orti-Selište-Mekuše Barice-Smajlova šuma-Mačak" i "Droškovac-Brezik" i "Borovica-Semizova Ponikva", Općina Vareš čine tri područja, i to: "Veovača-Orti-Selište-Mekuše-Barice Smajlova šuma-Mačak", "Droškovac-Brezik" i "Borovica-Semizova Ponikva", koja čine zasebne cjeline.

(2) Istražno-eksploatacioni prošireni prostor ležišta "Orti Selište-Mekuše-Barice-Smajlova šuma-Mačak", definiran je koordinatama prijelomnih točaka i lociran je na parcelama kako je navedeno u Geodetskom Elaboratu Proširenje koncesije "Vareš istok", površine 1933 ha (19332156,76 m²) i u Zaključku Općinskog vijeća Vareš, (K.O. Brgule, K.O. Daštansko, K.O. Ravne), površine 1945 ha.

(3) Istražno-eksploatacioni prostor "Orti-Selište-Mekuše Barice-Smajlova šuma-Mačak" definiran je koordinatama prelomnih točaka: [...]

Članak 3.**(Anex Ugovora)**

Zadužuje se Ministarstvo za gospodarstvo da sukladno ovoj odluci i odredbama Zakona o koncesijama, potpiše Aneks Ugovora o koncesiji za istraživanje i eksploataciju mineralne sirovine olova, cinka, barita i pratećih plemenitih metala na proširenom ležištu "Orti-Selište Mekuše-Barice-Smajlova šuma Mačak", "Droškovac Brezik" i "Borovica-Semizova Ponikva", Općina Vareš, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ove odluke.

Članak 4. stavak (1) toč. a) i b)**(Elementi Anexa Ugovora)**

(1) Temeljni elementi Aneksa Ugovora o koncesiji su:

a) Vrijeme koncesije na proširenom polju je 30 godina od dana potpisivanja Ugovora o koncesiji,

b) Vrijeme koncesije za istraživanje je ukupno 7 godina. Ovo vrijeme počinje od dana dobijanja Odobrenja za geološka istraživanja mineralne sirovine od nadležnog organa, i uključuje, i eventualno, i vrijeme produžavanja roka za istraživanje shodno Zakonu o geološkim istraživanjima Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 9/10),

[...]

41. Odluka o dodjeli koncesije za istraživanje i eksploataciju rude kroma na području Duboštica – Tribija, općina Vareš, broj 02-14-16626/20 od 12. listopada 2020. godine ("Službene novine ZDK" broj 18/20) koja je donesena na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi ZDK i članka 11. stavak 2. Zakona o koncesijama ZDK u relevantnom dijelu glasi:

Članak 1.**(Predmet koncesije)**

Gospodarskom društvu "SEVEN PLUS" d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: *Koncesionar*) dodjeljuje se koncesija za istraživanje i eksploataciju rude kroma na području Duboštica-Tribija, Općina Vareš.

Članak 2. st. (1) i (2)**(Lokacija)**

(1) Istražno - eksploatacioni prostor ležišta "Duboštica-Tribija", površine cca 1063 ha (10633708 m²), definiran je koordinatama prijelomnih točaka i lociran je na parcelama kako je prikazano u Geodetskom Elaboratu koncesije "Duboštica-Tribija" i Zaključku Općinskog vijeća Vareš, (K.O. Duboštica, KO Vijaka).

(2) Predmetni lokalitet je definiran koordinatama prijelomnih tačaka: [...]

Članak 3.**(Potpisivanje Ugovora)**

Zadužuje se Ministarstvo za gospodarstvo da sukladno ovoj odluci i odredbama Zakona o koncesijama, potpiše Ugovor o koncesiji za istraživanje i eksploataciju rude kroma na području Duboštica-Tribija, Općina Vareš u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ove odluke.

Članak 4. stavak (1) toč. a) i b)**(Elementi Ugovora)**

(1) Temeljni elementi Aneksa Ugovora o koncesiji su:

a) Vrijeme koncesije je 30 godina od dana potpisivanja Ugovora o koncesiji,

b) Vrijeme koncesije za istraživanje je ukupno 5 godina. Ovo vrijeme počinje teći od dana dobijanja Odobrenja za geološka istraživanja mineralne sirovine od mjerodavnog organa i uključuje eventualno i vrijeme produžavanja roka za istraživanje shodno Zakonu o geološkim istraživanjima Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 9/10),

[...]

42. Odluka o dodjeli koncesije za istraživanje ruda obojenih metala na lokalitetu "Saski do", općina Vareš, broj 02-14/5359/22 od 31. ožujka 2022. godine ("Službene novine ZDK" broj 9/22) koja je donesena na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi ZDK i članka 11. stavak 2. Zakona o koncesijama ZDK u relevantnom dijelu glasi:

Članak 1.

(Predmet koncesije)

Gospodarskom društvu "Eastern mining" d.o.o. Vareš (u daljem tekstu: Koncesionar) dodjeljuje se koncesija za istraživanje ruda obojenih metala na lokalitetu "Saski do", Općina Vareš.

Članak 2. stavak (1)

(Lokacija)

(1) Istražni prostor definiran je koordinatama prelomnih točaka: [...]

Članak 3.

(Ugovor)

Zadužuje se Ministarstvo za gospodarstvo (u daljem tekstu: Koncesor) da sa gospodarskim društvom "Eastern mining" d.o.o. Vareš, sukladno ovoj odluci i odredbama Zakona o koncesijama, potpiše Ugovor o koncesiji za istraživanje ruda obojenih metala na lokalitetu "Saski do", Općina Vareš definiran u članku 2. ove odluke u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ove odluke.

Članak 4. stavak (1) toč. a) i b)

(Elementi Ugovora)

(1) Temeljni elementi Ugovora o koncesiji su:

a) Vrijeme koncesije za istraživanje ruda obojenih metala na lokalitetu "Saski do", općina Vareš je ukupno 3 godine. Ovo vrijeme počinje od dana dobijanja Odobrenja za geološka istraživanja mineralne sirovine od mjerodavnog organa, i uključuje, i eventualno, i vrijeme produžavanja roka za istraživanje shodno Zakonu o geološkim istraživanjima Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 9/10),

b) Vrijeme koncesije za istraživanje se može produžiti shodno važećim materijalnim propisima,

[...]

43. Odluka o dodjeli koncesije za istraživanje i eksploataciju mineralne sirovine – olova, cinka i barita s pratećim plemenitim metalima na ležištima Borovica Zapad – Rupice Istok – Tisoavača – Droškovac – Veovača Istok – Bukovača, općina Vareš, broj 02-13-5914/23 od 11. travnja 2023. godine ("Službene novine ZDK" broj 6/23) koja je donesena na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi ZDK i članka 11. stavak 2. Zakona o koncesijama ZDK u relevantnom dijelu glasi:

Članak 1.

(Predmet koncesije)

(1) Dodjeljuje se koncesija za istraživanje i eksploataciju mineralne sirovine-olova, cinka i barita, sa pratećim plemenitim metalima na ležištima Borovica Zapad-Rupice Istok-Tisoavača-Droškovac-Veovača Istok-Bukovača, Općina Vareš koji je ograničen graničnim linijama sa prijelomnim točkama, kako slijedi:

a) lokalitet "Borovica Zapad" čija ukupna površina iznosi cca 34 ha (339.722 m²) definiran je sa 18 prelomnih točaka, kako slijedi: [...]

(2) Ukupna površina koncesionog područja za sve lokalitete iznosi cca 756 ha (7.556.329 m²) odnosno 7,56 km².

(3) Koncesija iz stavka (1) ovog članka dodjeljuje se na 30 (trideset) godina računajući od dana potpisivanja Ugovora o koncesiji, od čega je vrijeme koncesije za istraživanje ukupno 7 (sedam) godina računajući od dana dobijanja Odobrenja za geološka istraživanja mineralne sirovine od mjerodavnog organa.

Članak 2.

(Naziv koncesionara)

Koncesija iz članka 1. ove odluke dodjeljuje se privrednom društvu EASTERN MINING d.o.o. (u daljem tekstu: Koncesionar).

Članak 3.

(Zaključivanje ugovora o koncesiji)

Zadužuje se ministar Ministarstva za gospodarstvo Zeničko-dobojskog kantona da u svojstvu Koncesora, sukladno ovom odlukom i odredbama Zakona o koncesijama, zaključi Ugovor o koncesiji sa Koncesionarom, uz prethodno pribavljeno mišljenje Kantonalnog pravobraniteljstva u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ove odluke.

[...]

44. Ugovor o koncesiji broj 04-18-21389-1/13 od 12. ožujka 2013. godine koji je zaključen između Ministarstva za privredu ZDK (koncesor) i "MM Project" d.o.o. Kreševo (koncesionar) na temelju čl. 4–12. Zakona o koncesijama ZDK, Odluke Vlade ZDK o dodjeli koncesije broj 02-18-21389/12 od 28. rujna 2012. godine i Zaključka Općinskog vijeća Vareš broj 04-18-02819-1/12 od 5. lipnja 2012. godine u relevantnom dijelu glasi:

1. AKT O KONCESIJI

Ovaj Ugovor se zaključuje na osnovu čl. 4 – 12 Zakona o koncesijama, Prečišćen tekst, ("Službene novine ZDK" broj 5/03), Odluke Vlade ZDK broj 02-18-21389/12 od 28. septembra 2012. godine i Zaključka Općinskog vijeća Vareš broj 04-18-02819-1/12 od 5. juna 2012. godine, Odluke stečajnog upravnika o prodaji nepokretnosti, broj 04-31-12734/12 od 6. avgusta 2012. godine, te Geodetskog elaborata izrađenog od strane "Metrix-Inženjering" d.o.o. Tuzla, iz decembra 2012. godine.

2. PREDMET KONCESIJE

(1) Predmet koncesije je istraživanje i eksploatacija metalnih mineralnih resursa-olova, cinka i barita na ležištima Veovača 1., Veovača 2. i Rupice-Juraševac, Brestić u općini Vareš.

[...]

b) Ukupna površina eksploatacionog polja iznosi cca 1.076.887,2 od čega u državnom vlasništvu površina od 666.412 m².

[...]

3.2. NAČIN

(1) Koncesija se realizira prema D:B:O:T: sistemu (projektuj, izgradi, koristi, vrati) za dijelove koji su državno vlasništvo.

[...]

3.3. VRIJEME

(1) Koncesija se dodjeljuje na period od 25 godina računajući od dana potpisivanja Koncesionog ugovora, od čega vrijeme za istraživanje i pripremne radove za eksploataciju do 5 godina računajući od dana potpisivanja ovog Ugovora.

[...]

(3) Ugovor o koncesiji se može produžiti, bez provođenja javnog poziva, za period najviše do jedne polovine ovim Koncesionim ugovorom odobrenog vremena.

4. PRESTANAK UGOVORA O KONCESIJI

(1) Ovaj ugovor prestaje:

a) Istekom ugovorenog roka [...];

b) otvaranjem stečajnog postupka nad koncesionarom;

c) prestankom postojanja predmeta koncesije;

d) ako Koncesionar ne ispunjava obaveze iz ovog Ugovora:
e) raskidom Ugovora o koncesiji
f) u slučaju da koncesionar ne otpočne sa eksploatacijom u
zadanom roku.

[...]

6. NAKNADA I PLAĆANJE NAKNADE

(1) Koncesionar je dužan prije potpisivanja ovog
Koncesionog ugovora izvršiti uplatu sredstava po kupoprodajnom
ugovoru iz stečajnog postupka o prodaji nepokretnosti, broj [...].

(2) Koncesionar je dužan, prije potpisivanja Koncesionog
ugovora u skladu sa geodetskim elaboratom, uplatiti jednokratnu
koncesionu naknadu od 0,15 KM po m² istražno-eksploatacionog
prostora na koji se daje koncesija, što ukupno iznosi 175.205,85
KM.

(3) Minimalna koncesiona naknada je 1,50 KM po toni rovne
rude.

[...]

14. PRENOS PRAVA I OBAVEZA

(1) Prava i obaveze iz ovog Ugovora ugovorne strane mogu
prenositi na treća lica samo uz prethodnu pribavljenu saglasnost
Vlade Zeničko-dobojskog kantona.

[...]

15. STUPANJE UGOVORA NA SNAGU

Ugovor stupa na snagu danom potpisivanja.

45. **Aneks I. Koncesijskog ugovora** broj 04-18-21389-1/13
od 12. ožujka 2013. godine koji su 8. listopada 2013. godine
zaključili Ministarstvo za privredu ZDK (koncesor) i "Eastern
Mining" d.o.o. Visoko (koncesionar) na temelju članka 13. Zakona
o koncesijama ZDK i Odluke Vlade ZDK o dodjeli koncesije broj
02-18-20406/13 od 26. rujna 2013. godine u relevantnom dijelu
glasi:

Član 1.

Ovim Anexom Koncesionog ugovora, broj 04-18-21389-
1/13 od 12. marta 2013. godine vrši se izmjena naziva i sjedišta
dosadašnjeg koncesionara "MM PROJECT" d.o.o. Kreševo, koji
se briše, a novi naziv Koncesionara je "EASTERN MINING" d.o.o.
Visoko.

Član 2.

Ostale odredbe Koncesionog ugovora, broj 04-18-21389-
1/13 od 12. marta 2013. godine ostaju neizmjenjene.

46. **Aneks II. Koncesijskog ugovora** broj 04-18-21389-
1/13 od 12. ožujka 2013. godine koji su 19. veljače 2018. godine
zaključili Ministarstvo za privredu ZDK (koncesor) i "Eastern
Mining" d.o.o. Sarajevo (koncesionar) o izmjeni sjedišta
koncesionara i produljenju vremena dodjele koncesije na temelju
članka 13. Zakona o koncesijama ZDK i Odluke Vlade ZDK o
dodjeli koncesije broj 02-18-1717/18 od 1. studenog 2018. godine
u relevantnom dijelu glasi:

Član 2.

Ustavu 1. tačka 3.3. Vrijeme Koncesionog ugovora, broj 04-
18-21389-1/13 od 12. marta 2013. godine, vrijeme koncesije za
istraživanje i pripreme radove za eksploataciju produžava se do
25. 05. 2020. godine.

47. **Aneks III. Koncesijskog ugovora** broj 04-18-21389-
1/13 od 12. ožujka 2013. godine koji su 14. studenog 2019. godine
zaključili Ministarstvo za privredu ZDK (koncesor) i "Eastern
Mining" d.o.o. Sarajevo (koncesionar) o izmjeni sjedišta
koncesionara i produljenju vremena dodjele koncesije na temelju
članka 13. Zakona o koncesijama ZDK i Odluke Vlade ZDK o
dodjeli koncesije broj 02-18-16470/18 od 2. studenog 2018.
godine u relevantnom dijelu glasi:

[...]

Član 2.

(1) Predmet koncesije je istraživanje i eksploatacija
mineralnih sirovina – olova, cinka i barita, na proširenom ležištu

""Rupice – Birivuca" u "Veovača-Orti-Selište-Mekuše", u opštini
Vareš, definisan koordinatama prelomnih tačaka:

[...]

(4) Ova istražno -eksploatacijska polja imaju neposredni
kontakt sa istražno eksploatacijskim poljima za koje je već
dodijeljena koncesija koncesionaru "EASTERN MINING" d.o.o.
Sarajevo (Ugovor o koncesiji, broj 04-18-21389/13 od 12. marta
2013. godine).

3. USLOVI, NAČIN KORIŠTENJA I VRIJEME

3.1. USLOVI

Član 3.

Koncesionar je dužan prije potpisivanja Aneksa Ugovora o
koncesiji dostaviti:

(1) Uplatnicu na iznos 876.489,15 KM, kao iznos
jednokratne koncesione naknade.

(2) Ovrjenu mjenicu sa mjeničnom izjavom na iznos od
300.000,00 KM.

[...]

3.3. VRIJEME

Član 5.

Vrijeme trajanja koncesije za istraživanje i eksploataciju na
proširenom istražno-eksploatacionom prostoru ležišta "Eupice-
Borovica" i "Veovača-Orti-Selište-Mekuša", u opštini Vareš, je 20
godina, od čega 2 godine za istraživanje, računajući od dana
potpisivanja Ugovora o koncesiji, a zavisit će od utvrđenih rezervi
i mineralne sirovine.

[...]

48. **Aneks IV. Koncesijskog ugovora** broj 04-18-21389-
1/13 od 12. ožujka 2013. godine koji su 28. siječnja 2020. godine
zaključili Ministarstvo za privredu ZDK (koncesor) i "Eastern
Mining" d.o.o. Sarajevo (koncesionar) na temelju Odluke o
izmjenama i dopunama Odluke Vlade ZDK o dosjeli koncesije
broj 02-14-1265/20 od 23. siječnja 2020. godine u relevantnom
dijelu glasi:

[...]

Član 5.

Mijenja se čl. 6.1. stav (3) i glasi:

"Kontinuirana koncesiona naknada je 3,90 KM po toni rovne
rude i odnosi se na: metalne mineralne resurse-olovo, cink i barit
kao i na preminite metale i bakar kao prateći minerale ruda olova,
cinka i barita."

[...]

49. **Aneks V. Koncesijskog ugovora** broj 04-18-21389-
1/13 od 12. ožujka 2013. godine koji su 3. prosinca 2020. godine
zaključili Ministarstvo za privredu ZDK (koncesor) i "Eastern
Mining" d.o.o. Vareš (koncesionar) na temelju članka 13. Zakona
o ZDK i Odluke Vlade ZDK o dodjeli koncesije broj 02-14-
14461/20 od 26. kolovoza 2020. godine u relevantnom dijelu glasi:

Član 2.

(1) Predmet koncesije je istraživanje i eksploatacija mine-
ralne sirovine olova, cinka, barita i pratećih plemenitih metala na
proširenom ležištu "Orti-Selište-Mekuše-Barice-Smajlova šuma-
Mačak", "Dražkovac-Brezik" i ""Barovica-Semizova Ponikva",
Opština Vareš.

(2) Istražno-eksploatacioni prošireni prostor "Orti-Selište-
Mekuše-Barice-Smajlova šuma – Mačak", definisan je
koordinatama prolomnih tačaka:

[...]

(8) Područje "Orti-Selište-Mekuše-Barice-Smajlova šuma –
Mačak", oslanja se na prošireno koncesiono polje regulisano

Aneksom III Ugovora o koncesiji, broj 04-18-21389-3/18 od 14. 11. 2018. godine.

3. USLOVI; NAČIN I VRIJEME

3.1. USLOVI

Član 3.

Koncesionar je dužan prije potpisivanja Aneksa Ugovora o koncesiji dostaviti:

a) Uplatnicu na iznos 481.800,00 KM, kao iznos jednokratne koncesione naknade;

b) Ovjere 4 mjenice sa mjeničnim izjavama na ukupan iznos minimalne godišnje kontinuirane koncesione naknade, koji iznosi 3.120.000,00 KM.

[...].

Predmet koncesije je istraživanje i eksploatacija mineralne sirovine olova, cinka, barita i pratećih plemenitih metala na proširenom ležištu "Orti-Selište-Mekuše-Barice-Smajlova šuma-Mačak", "Draškovac-Brezik" i "Barovica-Semizova Ponikva", Općina Vareš.

50. **Aneks VI. Koncesijskog ugovora** broj 04-18-21389-1/13 od 12. ožujka 2013. godine koji su 19. srpnja 2022. godine zaključili Ministarstvo za privredu ZDK (koncesor) i "Eastern Mining" d.o.o. Vareš (koncesionar) na temelju članka 13. Zakona o koncesijama ZDK i Odluke Vlade ZDK o dodjeli koncesije broj 02-14-5757/22 od 7. travnja 2022. godine u relevantnom dijelu glasi:

[...]

Član 2.

Mijenja se član 5. ANEX-a III i glasi:

"Vrijeme koncesije za istraživanje i eksploataciju na proširenom istražno-eksploatacionom prostoru ležišta "Rupice-Borovica" i "Veovača-Orti-Selište-Mekuša", u općini Vareš je do 31. 03.2023. godine, a vrijeme koncesije za eksploataciju na proširenom istražno-eksploatacionom prostoru ležišta "Rupice-Borovica" i "Veovača-Orti-Selište-Mekuša", u općini Vareš je 20 godina, računajući od dana potpisivanja Ugovora o koncesiji."

[...].

c) Ostali akti

51. **Ugovor o koncesiji** broj 04-14-16626-5/22 od 23. travnja 2021. godine zaključen između Ministarstva za privredu ZDK (koncesor) i "Seven Plus" d.o.o. Sarajevo (koncesionar) na temelju čl. 4–12. Zakona o koncesijama ZDK i Odluke Vlade ZDK o dodjeli koncesije broj 02-14-16626/20 od 12. listopada 2020. godine u relevantnom dijelu glasi:

Član 2.

2. PREDMET KONCESIJE

(1) Predmet koncesije je istraživanje i eksploatacija rude hroma na području Duboštica-Triblja, Općina Vareš.

[...]

3.2. NAČIN

(1) Koncesija se realizira prema D.B.O.T. sistemu (projektuj, izgradi, koristi, vrati) za dijelove koji su državno vlasništvo.

52. **Ugovor o koncesiji** broj 04-14-5359-3/22 od 19. srpnja 2022. godine zaključen između Ministarstva za privredu ZDK (koncesor) i "Eastern Mining" d.o.o. Vareš (koncesionar) na temelju čl. 4–12. Zakona o koncesijama ZDK i Odluke Vlade ZDK o dodjeli koncesije broj 5359/22 od 31. ožujka 2022. godine u relevantnom dijelu glasi:

PREDMET KONCESIJE

Član 2.

Predmet koncesije je istraživanje ruda obojenih metala na lokalitetu "Saski do", Općina Vareš.

[...]

USLOVI KORIŠTENJA PREDMETA KONCESIJE

Član 4.

Koncesija se realizira prema D.B.O.T. sistemu (projektuj, izgradi, koristi, vrati) za dijelove koji su državno vlasništvo.

V. Dopustivost

53. Pri ispitivanju dopustivosti zahtjeva Ustavni sud je pošao od odredbe članka VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 19. stavak (1) točka a) Pravila Ustavnog suda.

54. Članak VI/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Ustavni sud će podržavati ovaj Ustav.

a) Ustavni sud ima isključivu nadležnost odlučivanja o svim sporovima koji proisteknu iz ovog Ustava između entiteta, ili između Bosne i Hercegovine i jednog ili oba entiteta, ili između institucija Bosne i Hercegovine, uključujući, ali ne ograničavajući se na to:

[...]

- Je li neka odredba ustava ili zakona jednog entiteta sukladna ovom Ustavu.

Spor može pokrenuti član Predsjedništva, predsjedavajući Vijeća ministara, predsjedavajući ili dopredsjedavajući jednog od domova Parlamentarne skupštine; jedna četvrtina članova/delegata jednog od domova Parlamentarne skupštine, ili jedna četvrtina jednog od domova zakonodavnog tijela jednog entiteta.

[...]

55. Zahtjev za ocjenu ustavnosti podnijelo je dvadeset sedam zastupnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, što ukazuje da je zahtjev podnio ovlašten subjekt u smislu članka VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine.

56. Nakon što je utvrđeno da je predmetni zahtjev podnio ovlašten subjekt, Ustavni sud će utvrditi da li pitanja koja se pokreću zahtjevom ulaze u nadležnost Ustavnog suda, kako je to propisano člankom VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine. Ustavni sud ukazuje da je u svojoj praksi u svezi s pitanjem postojanja ustavnog spora zauzeo stav da "akti i aktivnosti jednog od entiteta mogu pokrenuti pitanje postojanja spora između tog entiteta i BiH o nekom pitanju iz Ustava Bosne i Hercegovine za čije rješavanje je jedino nadležan Ustavni sud". Pri tome je Ustavni sud protumačio da spor ne može proizaći iz redovnih pozitivno-pravnih propisa, već se mora ticati određenog pitanja koje je regulirano samim Ustavom Bosne i Hercegovine. U svezi s tim, Ustavni sud podsjeća da je, prema odredbi članka VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine, jedini nadležan da odlučuje o bilo kojem sporu koji se, između ostalog, prema ovom Ustavu javlja između BiH i jednog entiteta (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-2/22 od 26. svibnja 2022. godine, toč. 75–78. s referencama na drugu praksu Ustavnog suda, dostupna na www.ustavnisud.ba).

57. Ustavni sud primjećuje da podnositelji zahtjeva, između ostalog, navode da su entitetski te niži organi javne vlasti neovlašteno i bez suglasnosti državnih tijela, protivno Zakonu o privremenoj zabrani, raspolagali državnom imovinom, što predstavlja izravno kršenje Ustava Bosne i Hercegovine i odluka Ustavnog suda o pitanju raspolaganja državnom imovinom. S druge strane, iz odgovora na zahtjev proizlazi da se u konkretnom slučaju radi o pojedinačnim pravnim aktima i ugovorima koji su bili podobni za osporavanje u redovnim postupcima, te da Ustavni sud stoga nema nadležnost odlučivati o njima. Imajući u vidu da je člankom VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine propisano da je Ustavni sud nadležan odlučivati o bilo kojem sporu koji se javlja po ovom Ustavu, Ustavni sud treba ispitati je li donošenje osporenih pojedinačnih akata kojima su entitetski te niži organi javne vlasti, bez sudjelovanja titulara državne imovine, odlučivali o državnoj imovini dovelo do "spora" između BiH i FBiH o pitanju

iz Ustava Bosne i Hercegovine za čije rješavanje je jedino nadležan Ustavni sud.

58. U svezi s tim, Ustavni sud podsjeća da se prilikom razmatranja nadležnosti ne ograničava samo na vrstu akata, već je neophodno temeljito analizirati sadržaj spornog akta i posljedice koje taj akt proizvodi. U tom pogledu Ustavni sud ukazuje da je prihvatio nadležnost da ocjenjuje ustavnost zaključaka koje je donijela Narodna skupština u slučaju kada je njima uspostavljena obveza za organe javne vlasti Republike Srpske koja se ticala pitanja razgraničenja nadležnosti između entiteta i države, te mogućnosti preuzimanja nadležnosti između entiteta i države kao pitanja iz članka III/5. Ustava Bosne i Hercegovine (*op. cit.*, U-2/22, toč. 75–79.). Ustavni sud je u toj odluci naveo da se "stvaranje obveze da se pripremi tekst Ustava Republike Srpske i zakona u oblastima iz nadležnosti države BiH može smatrati 'sporom' u smislu članka VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine, te da se u konkretnom slučaju postavlja pitanje mogućnosti entiteta da pripremaju, donose i stavljaju izvan snage propise u oblastima za koje je ustanovljena nadležnost države" (*ibid.*, U-2/22, točka 78.). Konačno, Ustavni sud podsjeća da je u predmetu broj U-15/08 utvrdio da postoji spor između BiH i entiteta Republika Srpska u svezi s odlukom Vlade Republike Srpske o davanju suglasnosti na sklapanje različitih ugovora, memorandumu i sl. koje su vlasti u RS zaključile sa stranim pravnim osobama u svezi s predstavljanjem Republike Srpske u inozemstvu, a koje su se financirale iz entitetskih proračunskih sredstava. Ustavni sud je zaključio da je nadležan da odlučuje jer se u konkretnom slučaju radi o predmetu koji pokreće pitanje spora između Bosne i Hercegovine i entiteta Republika Srpska u svezi s ustavnim pitanjem poštovanja podjele nadležnosti iz članka III/1.(a) i b) Ustava Bosne i Hercegovine, te pitanja iz čl. III/3.(b), V/3.(a) i c) i V/4.(a) Ustava Bosne i Hercegovine (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-15/08 od 3. srpnja 2009. godine, toč. 28. i 29., dostupna na www.ustavnisud.ba).

59. Vraćajući se na konkretan predmet, Ustavni sud zapaža da su podnositelji zahtjeva osporili više akata koje su donijeli i zaključili organi vlasti na razini FBiH, ZDK i Općine Vareš. Osporeni akti odnose se na dodjelu koncesija pravnim osobama i, u svezi s tim, sklapanje ugovora o koncesiji s koncesionarom, uključujući i anekse tog ugovora, zatim na davanje dozvole za prenamjenu šumskog zemljišta u građevinsko, davanje odobrenja za uspostavu služnosti za izgradnju i korištenje pristupnih puteva, sklapanje ugovora o uspostavi prava služnosti, obavještenje u svezi sa zahtjevom za promjenu kulture iz šumskog u građevinsko zemljište te obavještenje u svezi sa zahtjevom za odobrenje za geološko istraživanje na šumskom zemljištu.

60. Iz sadržaja osporenih akata proizlazi da se osporeni akti dijelom odnose na državnu imovinu koja se nalazi pod režimom privremene zabrane raspolaganja državnom imovinom u smislu Zakona o privremenoj zabrani. Javna vlast u odgovorima nije negirala činjenicu da se osporeni akti odnose i na državnu imovinu. U Odluci broj U-3/24, na koju su se podnositelji zahtjeva pozvali, Ustavni sud je zaključio da je nadležan odlučivati o osporenim aktu jer je donesen suprotno zabrani raspolaganja državnim zemljištem koje obuhvaća i šume i šumska zemljišta prema članku 1. stavak 2. točka 4. Zakona o privremenoj zabrani, pozvavši se na praksu (vidi Ustavni sud, odluka o dopustivosti i meritumu broj U-3/24 od 11. srpnja 2024. godine, toč. 29. i 39., dostupna na www.ustavnisud.ba). Ustavni sud podsjeća da je u Odluci broj U-6/24 zaključio da je nadležan odlučivati o ustavnosti Odluke o načinu i uvjetima prodaje nekretnina u vlasništvu Republike Srpske koje se nalaze u okviru posebnog područja Jahorina, javnim nadmetanjem – licitacijom. U navedenoj odluci Ustavni sud je nakon sadržajne analize osporenog akta došao do zaključka da je osporeni akt donesen unatoč tome što na državnoj razini nije donesen zakon kojim bi se riješilo pitanje državne imovine.

Sukladno tome, Ustavni sud je zaključio da je nadležan ispitivati ustavnost takvog akta (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-6/24 od 11. srpnja 2024. godine, toč. 20. i 21., dostupna na www.ustavnisud.ba).

61. U konkretnom slučaju Ustavni sud nema dvojbu da se osporeni pojedinačni akti u dijelu koji se odnose na državnu imovinu tiču vlasničkih prava i interesa države, te se na taj način pokreće pitanje nadležnosti za njihovo donošenje odnosno jesu li entitetski, kantonalni i/ili općinski organi vlasti bili nadležni za donošenje osporenih akata. Sukladno tome, proizlazi da se radi o sporu u svezi s nadležnošću između Bosne i Hercegovine i entiteta Federacija Bosne i Hercegovine za donošenje osporenih akata, pa Ustavni sud smatra da je nadležan odlučivati o sporu.

62. Imajući u vidu odredbe članka VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 19. stavak (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud zaključuje da je zahtjev dopustiv zato što ga je podnio ovlašten subjekt, te zato što ne postoji nijedan formalni razlog iz članka 19. stavak (1) Pravila Ustavnog suda zbog kojeg zahtjev ne bi bio dopustiv.

VI. Meritum

63. Podnositelji zahtjeva smatraju da su osporeni akti suprotni odredbama čl. I/2., II/3.(a) i k) i III/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine i članku 2. Europske konvencije i protokolima br. 1 i 4 uz Europsku konvenciju, Zakonu o privremenoj zabrani, Zakonu o koncesijama, Aarhuskoj i Bernskoj konvenciji te Odluci Ustavnog suda broj U-3/24. S druge strane, sudionici u postupku navode da su osporeni akti doneseni u razdoblju od 2013. do 2023. godine, dakle prije Odluke broj U-3/24, te da su stoga neutemeljeni navodi podnositelja zahtjeva da osporeni akti nisu usklađeni s tom odlukom. Još su naveli da su osporeni akti doneseni u skladu s važećim entitetskim i kantonalnim propisima.

64. Ustavni sud podsjeća da se pitanjem promjene namjene šume i šumskog zemljišta u entitetu FBiH bavio u prethodno navedenoj Odluci broj U-3/24. U navedenoj odluci Ustavni sud je pošao od prakse zauzete u predmetima u kojima se Ustavni sud bavio pitanjem državne imovine te, u svezi s tim, pojmom državnog vlasništva kao posebnom pravnom konceptu u kontekstu osporene odluke kojom je bila regulirana mogućnost promjene namjene šumskog zemljišta i davanja na privremeno korištenje šumskog zemljišta u druge namjene. Ustavni sud je u toj odluci zaključio da se osporenim odlukom reguliraju pitanja koja su neposredno povezana s pravom vlasništva koje vlasniku daje ovlaštenje da slobodno i po svojoj volji stvar posjeduje, koristi i da njome raspolaze, te da svakoga od tog prava isključuje u granicama određenim zakonom. Sukladno tome, zaključeno je da je sporno da li je i u kojoj mjeri Vlada FBiH mogla regulirati takva pitanja bez zadiranja u vlasnička prava države Bosne i Hercegovine, i to tako da odlučuje o pitanjima raspolaganja i raspodjele šuma i šumskog zemljišta kao državne imovine. U navedenoj odluci je dalje naglašeno da šume i šumsko zemljište kao javna dobra, između ostalog, karakterizira njihova namjena koja ovisi o njihovim prirodnim svojstvima. U takvim okolnostima, kako je navedeno u toj odluci, nesporno je da promjena namjene šuma i šumskog zemljišta može dovesti u pitanje njihov karakter "javnog dobra" pa time i karakter prava vlasništva na takvom zemljištu. Zbog toga je Ustavni sud zaključio da ne može predstavljati dovoljnu garanciju za zaštitu državne imovine sadržaj iz osporene odluke da se državnom imovinom smatra imovina koja je kao takva propisana u Zakonu o zabrani raspolaganja, bez obzira na trenutni upis vlasnika. Još je naglašeno da se navedeni zaključci mogu primijeniti i na odredbe osporene odluke kojima je ustanovljeno ovlaštenje tijela FBiH i kantona da odlučuju o davanju šumskog zemljišta na privremeno korištenje u druge namjene. Naime, Ustavni sud je ukazao da se odredbama osporene odluke omogućava faktička promjena namjene šumskog zemljišta

bez zahtjeva vlasnika zemljišta. Na taj način se, na temelju odluka donesenih u upravnom postupku pred entitetskim odnosno kantonalnim razinama vlasti, omogućava da se šume i šumsko zemljište koriste u svrhe koje nisu neposredno vezane za sam karakter šuma i šumskog zemljišta kao "javnog dobra" u državnom vlasništvu i da se za to uplaćuje naknada u korist FBiH. Prema tome, kako je naglašeno u odluci, sve navedeno upućuje na zaključak da takva prenamjena, uključujući i obvezu uplate naknade za uništavanje šumskog fonda bez obzira na njihovo formalnopravno određenje u osporenoj odluci, predstavlja oblike raspolaganja državnom imovinom jer propisuje mogućnost zadiranja u vlasnička ovlaštenja vlasnika imovine – države da odlučuje o načinu korištenja i davanju na korištenje šuma i šumskog zemljišta (*op. cit.*, U-3/24. toč. 33–36.). Ustavni sud je u Odluci broj U-6/24, ispitujući ustavnost odluke o načinu i uvjetima prodaje nekretnina u vlasništvu Republike Srpske koje se nalaze u okviru posebnog područja Jahorina, javnim nadmetanjem – licitacijom, zaključio da je osporenim aktom Vlada RS neovlašteno raspolagala državnom imovinom koja se nalazi pod režimom privremene zabrane raspolaganja. U toj odluci je naglašeno da činjenica da Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine još uvijek nije donijela zakon kojim će regulirati pravo vlasništva i upravljanja državnom imovinom ne može biti opravdanje za donošenje osporene odluke kojom je entitetska vlada raspolagala državnom imovinom, za što nije bila nadležna. Ustavni sud zaključuje da osporena odluka nije u skladu sa čl. I/1., I/2. i VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine (*op. cit.*, U-6/24, točka 26.).

65. Ustavni sud podsjeća da je u praksi jasno ukazano da davanje na korištenje šume i šumskog zemljišta u svrhe koje nisu neposredno vezane za sam karakter šume i šumskog zemljišta kao "javnog dobra" u državnom vlasništvu predstavlja oblik raspolaganja državnom imovinom kojom se zadire u vlasnička ovlaštenja vlasnika imovine – države da odlučuje o načinu korištenja i davanja na korištenje šume i šumskog zemljišta. U konkretnom slučaju osporeno je rješenje Federalnog ministarstva kojim je koncesionaru dozvoljena prenamjena šumskog u građevinsko zemljište, što predstavlja oblik raspolaganja državnom imovinom, kako to proizlazi iz prakse Ustavnog suda. Dalje, osporenim odlukama kantonalna javna vlast je pravnim osobama dodijelila koncesiju na šumi i šumskom zemljištu. Na temelju osporenih odluka, s koncesionarima su zaključeni koncesijski ugovori i aneksi ugovora. Koncesija je pravo koje koncesor dodjeljuje s ciljem osiguranja izgradnje infrastrukture i/ili pružanja usluga, eksploatacije prirodnih resursa, u rokovima i pod uvjetima o kojima se koncesor i koncesionar dogovore, uz odgovarajuću naknadu. Osporeni koncesijski ugovor je zaključen na razdoblje od 25 godina s mogućnošću produljenja na razdoblje najviše do jedne polovine ugovorom odobrenog vremena. Ustavni sud zapaža da iz koncesijskog ugovora proizlazi da se koncesija na dijelovima u državnom vlasništvu realizira prema D.B.O.T. sustavu (projektiraj, izgradi, koristi, vrati). Ustavni sud smatra da način na koji se koncesija realizira, koji uključuje izgradnju, a samim tim i prenamjenu šumskog zemljišta u građevinsko, upućuje na zaključak da dodjela koncesijskog prava može dovesti do prenamjene zemljišta. Naime, prenamjena zemljišta predstavlja oblik raspolaganja državnom imovinom koji zadire u vlasnička ovlaštenja vlasnika imovine – države da odlučuje o načinu korištenja i davanju na korištenje šuma i šumskog zemljišta u državnom vlasništvu. Takav zaključak dodatno potvrđuje i osporeni akt kojim je Federalno ministarstvo na zahtjev koncesionara dozvolilo prenamjenu šumskog u građevinsko zemljište za potrebe koncesije u svrhu istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina. Iz odgovora Pravobraniteljstva proizlazi da je Federalno ministarstvo tijekom lipnja 2023. godine i siječnja 2024. godine donosilo akte o prenamjeni šumskog zemljišta u

građevinsko po zahtjevima koncesionara za potrebe koncesije, što ukazuje da koncesija ne podrazumijeva samo puko privremeno korištenje uz naknadu. Ustavni sud također zapaža da je Ministarstvo za privredu ZDK tokom 2021. odnosno 2022. godine zaključilo dva nova ugovora o koncesiji, koji zahtjevom nisu osporeni (vidi toč. 51. i 52. ove odluke), što ukazuje na kontinuitet i razmjere raspolaganja državnom imovinom. Pri tome, Ustavni sud podsjeća da o izdavanju koncesija na državnoj imovini prema Zakonu o koncesijama Bosne i Hercegovine odlučuje Povjerenstvo za koncesije Bosne i Hercegovine. Osporenim aktom organ javne vlasti na razini kantona ZDK dao je odobrenje društvu "Seven Plus" d.o.o. Sarajevo za uspostavu prava služnosti za izgradnju i korištenje pristupnih puteva u površini od 36.550,50 m² preko šume i šumskog zemljišta u državnom vlasništvu. Navedeno društvo je za potrebe služnosti i izgradnju pristupnih puteva tražilo dozvolu za prenamjenu šumskog u građevinsko zemljište. Izgradnja pristupnih puteva podrazumijeva izvođenje radova na bušenju zemljišta te na krčenju i sječi šume, a što proizlazi iz odgovora Pravobraniteljstva. Sve navedeno ukazuje da je osporenim pojedinačnim aktima došlo do zadiranja u vlasnička prava države na šumi i šumskom zemljištu koje se nalazi pod režimom privremene zabrane raspolaganja. Ustavni sud je o statusu državne imovine, u koju spadaju šume i šumsko zemljište, u praksi već zauzeo stav, te ne vidi razlog da u konkretnom slučaju od njega odstupi.

66. Ustavni sud iz odgovora Pravobraniteljstva zapaža da se ono na upit ili po prijavi uključilo u neke predmete na istom lokalitetu općine Vareš (vidi toč. 22–25. ove odluke). Međutim, iz odgovora ne proizlazi jesu li osporeni akti trenutno predmet nekog upravnog ili sudskog postupka, odnosno postupka pred Ustavnim sudom, iako je Ustavni sud tražio da se Pravobraniteljstvo o tome eksplicitno izjasni. Dakle, ostalo je nepoznato je li Pravobraniteljstvo uopće bilo uključeno u predmete u kojima su doneseni osporeni akti koji datiraju iz razdoblja od 2013. godine do travnja 2023. godine. Pravobraniteljstvo je navelo da za akte koji su zavedeni prije 1. rujna 2023. godine posjeduju tehnički ograničenu evidenciju. Međutim, Ustavni sud smatra da javna vlast na razini entiteta, kantona ili općine do donošenja zakona o imovini na državnoj razini nije mogla raspolagati državnom imovinom bez uključivanja države Bosne i Hercegovine, odnosno Pravobraniteljstva kao zakonskog zastupnika, te bez primjene Zakona o privremenoj zabrani.

67. U svezi s navodima iz odgovora da su osporeni akti doneseni prije Odluke Ustavnog suda broj U-3/24 i da su stoga neutemeljeni navodi podnositelja zahtjeva da akti nisu usklađeni sa stavovima Ustavnog suda iz te odluke, Ustavni sud smatra da takvi navodi ne mogu biti relevantan argument da su osporene odluke u skladu s Ustavom Bosne i Hercegovine samo zašto što su donesene prije Odluke broj U-3/24. U konkretnom slučaju radi se o aktima koji su doneseni prije Odluke Ustavnog suda broj U-3/24 kojima je vršeno raspolaganje državnom imovinom suprotno Zakonu o privremenoj zabrani. Stoga su sudionici ovog postupka kao nositelji organa javne vlasti bili u obvezi svako raspolaganje državnom imovinom ispitati u svjetlu prakse Ustavnog suda i Zakona o privremenoj zabrani, uz obvezno uključivanje Pravobraniteljstva u svaki predmet koji se odnosi na državnu imovinu koja se nalazi pod režimom privremene zabrane raspolaganja.

68. U svezi s navodima iz odgovora da su organi javne vlasti postupali u skladu s važećim propisima i Zakonom o šumama ZDK i Zakonom o koncesijama ZDK i FBiH i da su svi osporeni akti stoga zakoniti, Ustavni sud podsjeća da članak 2. stavak 1. Zakona o privremenoj zabrani propisuje da, bez obzira na odredbe bilo kojeg drugog zakona ili propisa, državnom imovinom može raspolagati isključivo Bosna i Hercegovina kao njezin titular, u skladu s odredbama tog Zakona. Dalje, stavak 2. članka 2. Zakona o privremenoj zabrani propisuje da su ništavni svaka odluka, akt,

ugovor ili bilo koji drugi pravni instrument kojim se raspolaze imovinom iz članka 1. tog Zakona suprotno odredbama tog Zakona. Ustavni sud ukazuje da je u članku 4. Zakona o privremenoj zabrani propisano da privremena zabrana raspolaganja državnom imovinom u skladu s tim Zakonom ostaje na snazi do stupanja na snagu zakona na državnoj razini kojim se uređuju prava vlasništva i upravljanja državnom imovinom, a koji bi usvojila Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, odnosno sve dok visoki predstavnik drukčije ne odluči.

69. Ustavni sud podsjeća da na razini Bosne i Hercegovine ne postoji propis kojim bi bila regulirana nadležnost entiteta da donose odluke o promjeni namjene šumskog zemljišta i privremenom korištenju šumskog zemljišta u državnom vlasništvu u druge namjene. Činjenica da Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine još uvijek nije donijela zakon kojim će regulirati pravo vlasništva i upravljanja državnom imovinom ne može biti opravdanje za donošenje osporenih pojedinačnih akata kojima se raspolaze državnom imovinom. U skladu s navedenim, Ustavni sud zaključuje da javna vlast na entitetskoj, kantonalnoj i općinskoj razini nije imala nadležnost donositi osporene akte u dijelu koji se odnose na šumu i šumsko zemljište u državnom vlasništvu.

70. U takvim okolnostima, te imajući u vidu svoju raniju praksu, Ustavni sud zaključuje da osporeni akti nisu usklađeni s odredbama čl. I/2. i III/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine.

71. Odlučujući o djelovanju odluke Ustavnog suda, Ustavni sud je imao u vidu odredbu članka 61. stavak (4) Pravila Ustavnog suda koja, izuzetno, pruža osnovu da odlukom kojom se utvrđuje nesuglasnost iz članka VI/3.(a) i c) odredi rok za usuglašavanje koji ne može biti duži od šest mjeseci. Ustavni sud je u konkretnom slučaju uzeo u obzir da su osporeni pojedinačni akti doneseni u razdoblju od 2013. do 2023. godine, te da su nesporno u tako dugom razdoblju već proizveli pravne posljedice. Isto tako Ustavni sud je svjestan da se štetne posljedice neustavnog raspolaganja državnom imovinom teško mogu otkloniti bez ogromnih finansijskih gubitaka. Međutim, uključeni organi javne vlasti su o tome trebali voditi računa prije donošenja osporenih akata. Ustavni sud stoga nalaže Federalnom ministarstvu, Općini Vareš, Vladi ZDK, Ministarstvu za poljoprivredu ZDK i Ministarstvu za privredu ZDK da, u skladu s ovom odlukom, u roku od šest mjeseci od njezine dostave preispitaju osporene akte iz svoje nadležnosti u svjetlu Zakona o privremenoj zabrani kako bi se neusuglašeni akti stavili izvan snage, uz obvezno uključivanje Pravobraniteljstva u konkretni i svaki drugi predmet koji se odnosi na državnu imovinu, u smislu Zakona o privremenoj zabrani. U skladu s tim, Ustavni sud ukazuje na stav iz prakse da se nijedan privremeni korisnik ne može smatrati savjesnim i ne uživa zaštitu na temelju propisa kojima su regulirana stvarna prava na nekretninama (*op. cit.*, U-3/24, točka 44.).

Ostali navodi

72. S obzirom na prethodni zaključak, Ustavni sud ne vidi potrebu posebno ispitivati navode o povredi ostalih prava iz Ustava Bosne i Hercegovine, odnosno Europske konvencije i njezinih protokola, te Aarhuske i Bernske konvencije.

VII. Zaključak

73. Ustavni sud zaključuje da osporeni akti nisu u skladu sa čl. I/2. i III/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine jer su nenadležni organi javne vlasti raspolagali državnom imovinom suprotno Zakonu o privremenoj zabrani iako na državnoj razini nije riješeno pitanje državne imovine, te bez uključivanja Pravobraniteljstva kao zakonskog zastupnika titulara državne imovine.

74. Na temelju članka 61. stavak (4) Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

75. S obzirom na odluku Ustavnog suda u ovom predmetu, nije neophodno posebno razmatrati zahtjev podnosioca za donošenje privremene mjere.

76. Prema članku VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obvezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirsad Čeman, v. r.

Уставни суд Босне и Херцеговине у пленарном сазиву, у предмету број У-2/26, рјешавајући захтјев **двадесет седам заступника Представничког дома Парламента Федерације Босне и Херцеговине**, на основу члана VI/3.а) Устава Босне и Херцеговине, члана 57. став (2) тачка б), члана 59. ст. (1) и (2) и члана 61. став (4) Правила Устavnог суда Босне и Херцеговине – пречишћени текст ("Службени глас-ник Босне и Херцеговине" бр. 94/14, 47/23 и 41/24), у саставу:

Мирсад Ћеман, председник
Валерија Галић, потпредседница
Angelika Nußberger, потпредседница
Helen Keller, судија
Ledi Bianku, судија
Марин Вукоја, судија
Лариса Велић, судија
на сједници одржаној 24. септембра 2026. године донио

је

ОДЛУКУ О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Одлучујући о захтјеву **двадесет седам заступника Представничког дома Парламента Федерације Босне и Херцеговине** за рјешавање спора између Босне и Херцеговине и Федерације Босне и Херцеговине,

Уставни суд Босне и Херцеговине утврђује да постоји спор у вези с доношењем следећих аката:

Акт Службе просторног уређења Општине Вареш број 02/3-1633/21 од 17. јуна 2021. године, Рјешење Федералног министарства пољопривреде, водопривреде и шумарства број УП – 408-22/1-155/21 КК од 31. маја 2021. године, Акт Федералног министарства пољопривреде, водопривреде и шумарства број УП-I-08-22-3064/22 КК од 3. новембра 2022. године;

Рјешење Министарства за пољопривреду, шумарство и водопривреду Зеничко-добојског кантона број 05-22-12651-7/22 од 3. марта 2023. године, Уговор о служности број 05-22-12651-8/22 од 10. априла 2023. године;

Уговор о концесији број 04-18-21389-1/13 од 12. марта 2013. године с припадајућим анексима, и то Анекс I број 04-18-21389-2/13 од 8. октобра 2013. године, Анекс II број 04-18-21389-3/2018 од 19. фебруара 2018. године, Анекс III број 04-18-21389/32018 од 14. новембра 2018. године, Анекс IV број 04-18-21389-4/2018 од 28. јануара 2020. године, Анекс V број 04-18-14461-1/20 од 3. децембра 2020. године и Анекс VI број 04-14-5757-2/22 од 19. јула 2022. године, те

одлуке Владе Зеничко-добојског кантона бр. 02-18-21389/12 од 28. септембра 2012. године ("Службене новине Зеничко-добојског кантона" број 15/12), 02-18-16470/18 од 2. новембра 2018. године ("Службене новине Зеничко-добојског кантона" број 15/18), 02-14-14461/20 од 26. августа 2020. године ("Службене новине Зеничко-добојског кантона" број 16/20), 02-14-14461/20 од 12. октобра 2020. године ("Службене новине Зеничко-добојског кантона" број 18/20), 02-14-5359/22 од 31. марта 2022. године ("Службене новине Зеничко-добојског кантона" број 9/22) и 02-14-5914/23 од 11. априла 2023. године ("Службене новине Зеничко-добојског кантона" број 6/23).

Утврђује се да:

Акт Службе просторног уређења Општине Вареш број 02/3-1633/21 од 17. јуна 2021. године, Рјешење Федералног министарства пољопривреде, водопривреде и шумарства број УП – 408-22/1-155/21 КК од 31. маја 2021. године, Акт Федералног министарства пољопривреде, водопривреде и шумарства број УП-I-08-22-3064/22 КК од 3. новембра 2022. године;

Рјешење Министарства за пољопривреду, шумарство и водопривреду Зеничко-добојског кантона број 05-22-12651-7/22 од 3. марта 2023. године, Уговор о служности број 05-22-12651-8/22 од 10. априла 2023. године;

Уговор о концесији број 04-18-21389-1/13 од 12. марта 2013. године с припадајућим анексима, и то Анекс I број 04-18-21389-2/13 од 8. октобра 2013. године, Анекс II број 04-18-21389-3/2018 од 19. фебруара 2018. године, Анекс III број 04-18-21389/32018 од 14. новембра 2018. године, Анекс IV број 04-18-21389-4/2018 од 28. јануара 2020. године, Анекс V број 04-18-14461-1/20 од 3. децембра 2020. године и Анекс VI број 04-14-5757-2/22 од 19. јула 2022. године, те

одлуке Владе Зеничко-добојског кантона бр. 02-18-21389/12 од 28. септембра 2012. године ("Службене новине Зеничко-добојског кантона" број 15/12), 02-18-16470/18 од 2. новембра 2018. године ("Службене новине Зеничко-добојског кантона" број 15/18), 02-14-14461/20 од 26. августа 2020. године ("Службене новине Зеничко-добојског кантона" број 16/20), 02-14-14461/20 од 12. октобра 2020. године ("Службене новине Зеничко-добојског кантона" број 18/20), 02-14-5359/22 од 31. марта 2022. године ("Службене новине Зеничко-добојског кантона" број 9/22) и 02-14-5914/23 од 11. априла 2023. године ("Службене новине Зеничко-добојског кантона" број 6/23)

нису у складу са чл. I/2. и III/3.б) Устава Босне и Херцеговине.

У складу са чланом 61. став (4) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, налаже се **Федералном министарству пољопривреде, водопривреде и шумарства, Служби просторног уређења Општине Вареш, Влади Зеничко-добојског кантона, Министарству за пољопривреду, шумарство и водопривреду Зеничко-добојског кантона и Министарству за привреду Зеничко-добојског кантона** да преиспитају усклађеност оспорених аката из своје надлежности са Законом о привременој забрани располагања државном имовином Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" бр. 18/05, 29/06, 85/06, 32/07, 41/07, 74/07, 99/07, 58/08 и 22/22) уз обавезно укључивање Правобранилаштва Босне и Херцеговине, те да предузму активности како би се акти за које се утврди да нису усклађени са Законом о привременој забрани располагања државном имовином Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" бр. 18/05, 29/06, 85/06, 32/07, 41/07, 74/07, 99/07, 58/08 и 22/22) ставили ван снаге.

Налаже се Федералном министарству пољопривреде, водопривреде и шумарства, Служби просторног уређења Општине Вареш, Влади Зеничко-добојског кантона, Министарству за пољопривреду, шумарство и водопривреду Зеничко-добојског кантона и Министарству за привреду Зеничко-добојског кантона да, у складу са чланом 72. став (5) Правила Уставног суда, у року од шест мјесеци од дана достављања ове одлуке обавијесте Уставни суд Босне и Херцеговине о предузетим мјерама с циљем извршења ове одлуке.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и

"Службеном гласнику Брчко дистрикта Босне и Херцеговине".

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Увод

1. Двадесет седам заступника Представничког дома Парламента Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: подносиоци захтјева), и то Дамир Никшић, Ивица Шарић, Бегајета Чаушевић, Санди Салкић, Сенад Субашић, Бајро Макић, Индира Омерагић, Мијо Матуновић, Џевахид Сокић, Лука Фалетар, Амир Ибровић, Хамдија Абдић, Алмедин Алиефендић, Деннис Гратз, Хајрудин Зилић, Адмир Чавалић, Мирјана Маринковић-Лепић, Амир Пурић, Мирсад Чамчић, Марко Цвитановић, Кадрија Хоџић, Белмин Зукан, Азра Окић, Иван Бобан, Синиша Дукић, Суада Халиловић и Амел Мекић, поднијели су 19. јануара 2026. године Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уставни суд) захтјев за оцјену компатибилности више аката које су донијели органи јавне власти на нивоу Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: ФБиХ), Зеничко-добојског кантона (у даљњем тексту: ЗДК) и Општине Вареш са чл. I/2, II/3.а) и III/3.б) Устава Босне и Херцеговине, те чланом 2. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљњем тексту: Европска конвенција), протоколима бр. 1 и 4 уз Европску конвенцију, Конвенцијом о приступу информацијама, учешћу јавности у доношењу одлука и праву на правну заштиту у питањима која се тичу животне средине (у даљњем тексту: Аархуска конвенција) и Конвенцијом о заштити европских дивљих врста и природних станишта (у даљњем тексту: Бернска конвенција), Одлуком Уставног суда број У-3/24 од 11. јула 2024. године, Законом о привременој забрани располагања државном имовином Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Закон о привременој забрани) те Законом о концесијама Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Закон о концесијама).

2. Подносиоци захтјева су оспорили акте у вези с пренамјеном државног шумског земљишта у грађевинској локалитет Рупице – Боровице и подручје Дубошнице – Трибије, и то Акт Службе просторног уређења Општине Вареш број 02/3-1633/21 од 17. јуна 2021. године, Рјешење Федералног министарства пољопривреде, водопривреде и шумарства број УП – 408-22/1-155/21 КК од 31. маја 2021. године, Рјешење Министарства за пољопривреду, шумарство и водопривреду ЗДК број 05-22-12651-7/22 од 3. марта 2023. године и у вези с тим Уговор о служности број 05-22-12651-8/22 од 10. априла 2023. године и Акт Федералног министарства пољопривреде, водопривреде и шумарства број УП-I-08-22-3064/22 КК од 3. новембра 2022. године. Подносиоци захтјева су навели да оспорени акти нису доступни јавности предложивши да их Уставни суд прибави службеним путем.

3. Даље, подносиоци захтјева су оспорили и више одлука Владе ЗДК о додјели концесија на подручју општине Вареш одређеним правним лицима, и то одлуке бр. 02-18-21389/12 од 28. септембра 2012. године, 02-18-16470/18 од 2. новембра 2018. године, 02-14-14461/20 од 26. августа 2020. године, 02-14-14461/20 од 12. октобра 2020. године, 02-14-5359/22 од 31. марта 2022. године и 02-14-5914/23 од 11. априла 2023. године.

4. Захтјевом су оспорени уговор и његови анекси који су донесени на основу одлука из претходне тачке, и то Уговор о концесији број 04-18-21389-1/13 од 12. марта 2013. године с припадајућим анексима, и то Анекс I број 04-18-21389-2/13 од 8. октобра 2013. године, Анекс II број 04-18-21389-3/2018 од 19. фебруара 2018. године, Анекс III број 04-18-21389/32018 од 14. новембра 2018. године, Анекс IV број 04-18-21389-

4/2018 од 28. јануара 2020. године, Анекс V број 04-18-14461-1/20 од 3. децембра 2020. године и Анекс VI број 04-14-5757-2/22 од 19. јула 2022. године. За наведене документе подносиоци захтјева су навели да су доступни јавности у цензурисаном облику, те су предложили да се и они прибаве службеним путем.

5. Подносиоци захтјева су истовремено затражили доношење привремене мјере којом би се привремено обуставило правно дјеловање и извршење свих оспорених аката, рјешења и уговора, укључујући и њихове практичне и правне посљедице, као и забрану свих активности истраживања и експлоатације, сваку градњу, сјечу шуме и пренамјену земљишта која произлази из оспорених аката, те забрану располагања и коришћења извора воде и водотока ријеке Буковице за потребе рударских активности, све до коначне одлуке Уставног суда о поднесеном захтјеву.

II. Поступак пред Уставним судом

6. На основу члана 23. Правила Уставног суда, од Владе ФБиХ, Федералног министарства пољопривреде, водопривреде и шумарства (у даљњем тексту: Федерално министарство), Владе ЗДК, Министарства за пољопривреду, шумарство и водопривреду ЗДК (у даљњем тексту: Министарство за пољопривреду ЗДК), Министарства за привреду ЗДК и Општине Вареш затражено је 22. јануара 2026. године да доставе одговоре на захтјев те да доставе оспорене акте. Сви позвани, осим Владе ЗДК, у периоду од 9. до 16. фебруара 2026. године доставили су одговоре, као и оспорене акте на увид у прилогу одговора. Правни заступник заинтересованог трећег лица (концесионар) је 24. марта 2026. године, без посебног тражења Уставног суда, доставио изјашњење у вези са захтјевом подносилаца за одређивање привремене мјере у овом предмету.

7. Уставни суд је 7. јула 2026. године од Правобранилаштва Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Правобранилаштво), у смислу члана 34. Правила Уставног суда, затражио одговор на захтјев и изјашњење о његовој евентуалној укључености у поступке у којима су донесени оспорени акти. Правобранилаштво је 20. јула 2026. године доставило изјашњење.

III. Захтјев

а) Наводи из захтјева

8. Подносиоци захтјева су навели да се захтјев заснива на одредбама чл. I/2, II/3.а) и к) и члана III/3.б) Устава Босне и Херцеговине, Европској конвенцији, и то на члану 2, у смислу позитивних обавеза државе, и протоколима број 1 и 4 уз Европску конвенцију, Одлуци Уставног суда број У-3/24, Закону о привременој забрани, Аархуској конвенцији, Бернској конвенцији те Закону о концесијама. Навели су да се суштина спора огледа у томе што су ентитетски и кантонални органи власти неовлашћено, без сагласности надлежних државних тијела, супротно Одлуци број У-3/24 Уставног суда, незаконито и противно Закону о привременој забрани, Уставу Босне и Херцеговине и одлукама Уставног суда располагали државном имовином, тј. шумом и шумским земљиштем, тако што су извршили пренамјену шумског земљишта у грађевинско те додијелили концесије приватним субјектима.

9. У вези с несагласношћу оспорених аката са чланом I/2. Устава Босне и Херцеговине подносиоци захтјева су навели да је Уставни суд у Одлуци број У-3/24 утврдио да државно шумско земљиште представља државну имовину над којом искључиво право располагања има држава Босна и Херцеговина. Пренамјена државног шумског земљишта у грађевинско, као и додјела концесија, представља фактичко располагање државном имовином, како је то констатовано у

тачки 42. Одлуке број У-3/24. У наведеној одлуци Уставни суд је навео да се пренамјеном шумског земљишта у грађевинско трајно мијења његова правна и фактичка сврха, омогућава се експлоатација и изградња, што представља губитак државне имовине. Управо је такав механизам у Одлуци број У-3/24 означен као заобилажење забране располагања државном имовином.

10. У вези с несагласношћу оспорених аката с правом на имовину из члана II/3.к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1. Протокола број 1 уз Европску конвенцију наведено је да концесија за експлоатацију представља облик коришћења и располагања државном имовином којим се држави Босни и Херцеговини наноси директна финансијска штета. Наведено је да је оспореним концесионим актима приватним концесионарима омогућено коришћење знатних количина питке изворске воде из водотока ријеке Буковице, која представља јавно добро и ресурс од стратешког значаја. Процијењена количина воде која се користи за потребе рудника износи приближно 28 литара у секунди, што на нивоу трајања концесије од 30 година представља више десетак милиона кубних метара питке воде. Наводе да се та вода користи без тржишне валоризације и без адекватне накнаде држави, иако би она, да је стављена у функцију јавног водоснабдијевања или економске валоризације, имала вишеструко већу вриједност од укупне концесионе накнаде коју приватни концесионар плаћа. На тај начин су држави Босни и Херцеговини као искључивом титулару државне имовине ускраћени уживање и економска корист од сопствене имовине, што представља додатни вид повреде права на имовину у смислу члана II/3.к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1. Протокола број 1 уз Европску конвенцију.

11. Подносиоци захтјева наводе да су оспорени акти несагласни с правом на живот, воду и здраву животну средину из члана II/3.а) Устава Босне и Херцеговине и члана 2. Европске конвенције. У вези с тим је наведено да се експлоатацијом минералних руда с тешким металима која се врши у подручју водозаштитних зона, изворишта питке воде, директно угрожава право на воду, право на здраву животну средину, а тиме и право на живот, а све наведено је супротно позитивним обавезама државе према Европској конвенцији. Наведено је да се отпадне воде из рудника путем водотока познатог као Врући поток испуштају директно у ријеку Трстионицу. Прије почетка рударских активности и поток и ријека су представљали изворе питке воде и природна станишта заштићених и осјетљивих врста риба и ракова. Након експлоатације поток је претворен у канал отпадних вода без присуства живог свијета, док се негативни ефекти загађења шире низводно и доводе до деградације еколошког статуса ријеке Трстионице. На тај начин трајно се уништавају јавна добра и угрожава право становништва на приступ чистој води и право на здраву животну средину и, посљедично, право на живот, а све као посљедица спровођења оспораваних аката донесених супротно Уставу Босне и Херцеговине.

12. У вези с несагласношћу оспорених аката са чланом III/3.б) Устава Босне и Херцеговине наведено је да су ентитетски и кантонални органи игнорисали правно обавезујуће ставове из Одлуке број У-3/24, чиме су прекршили обавезу поштовања одлука Уставног суда.

13. Подносиоци захтјева сматрају да су оспорени акти несагласни и с правом на слободу кретања из члана 2. Протокола број 4 уз Европску конвенцију јер концесионар затвара путеве, ограничава приступ шумама, изворима и планинским подручјима, без законског основа и пропорционалности.

14. Оспорени акти, према ставу подносилаца захтјева, крше и одредбе Бернске и Аархуске конвенције. У вези с тим, наведено је да на подручју општина Вареш и Какањ нису одржане ваљане јавне расправе о питањима експлоатацијских пројеката. Наведено је да је јавна расправа у вези с додјелом околишних дозвола за активности експлоатације цинка, олова и барита одржана у августу 2021. године у вријеме епидемије вируса COVID-19 и важећих забрана окупљања грађана. На тај начин грађанима је одузето право равноправног учешћа и одлучивања у стварима које их се тичу, а што је у супротности с Аархуском конвенцијом. Наведено је да се пред Секретаријатом Бернске конвенције води поступак у вези са жалбом о угрожавању природних станишта и опстанка угрожених биљних и животињских врста.

15. Подносиоци захтјева су навели да питање реституције још није ријешено па тако постоји реална могућност да земљиште које је додијељено концесијом буде предмет будућих реституцијских захтјева. Сходно томе, свако располагање таквом имовином је до рјешавања питања реституције уставно недопуштено.

16. Подносиоци захтјева су исцрпно образложили захтјев за доношење привремене мјере.

б) Одговори на захтјев

17. Влада ФБиХ и Федерално министарство су у одговору навели да су већину оспорених аката, одлука, рјешења и уговора донијеле кантонална власт ЗДК и Општина Вареш. У вези с актима које је донијело Федерално министарство, и то бр. УП-I-08-22/1-155/21 од 31. маја 2021. године и УП-I-08-22-3064/22 од 3. новембра 2022. године, наведено је да се ради о актима ниже правне снаге и да се на тим актима не може засновати надлежност Уставног суда. У вези с тим, Влада ФБиХ позвала се на праксу Уставног суда бр. У-1/19, У-12/18 и У-9/17. Даље, Влада ФБиХ је опреза ради навела да се ради о управним актима којима је инвеститору "Eastern Mining" д.о.о. Вареш дозвољена пренамјена шумског земљишта у грађевинско на локалитету експлоатационог поља у општини Вареш за потребе истраживања и експлоатације олова, цинка и барита и пратећих племенитих метала. Тај акт су у управном спору могла оспорити сва заинтересована лица. У другом оспореном акту изнесен је став Федералног министарства на основу захтјева за одобрење геолошких истраживања минералних сировина руде хрома на државном шумском земљишту. Сходно томе, ради се о актима који нису подобни за уставноправну контролу Уставног суда. Наведено је да је позивање на Одлуку број У-3/24 неосновано јер је Уставни суд у тој одлуци одлучио о акту који је био на правној снази у вријеме одлучења, а да се у конкретном случају оспоравају акти који су донесени двије године прије доношења наведене одлуке. Стога је закључено да оспореним актима није дошло до било каквог кршења уставних и других норми на које су се подносиоци захтјева позвали.

18. Општина Вареш је без посебног одговора на наводе из захтјева доставила оспорени акт број 02/3-1633/21 од 17. јуна 2021. године. Оспорени акт је заправо одговор надлежне службе Општине Вареш на захтјев инвеститора "Eastern Mining" д.о.о. за пренамјену културе шумског у грађевинско земљиште на прецизираним парцелама. У оспореном акту надлежна служба је навела да је извршила пренамјену културе за одређене парцеле, а да за неке парцеле у државној својини 1/1 није могуће спровести рјешење Федералног министарства од 31. маја 2021. године јер се на тим парцелама не може вршити цијепање без сагласности Федералног министарства, које треба да садржи јасно дефинисане границе.

19. Министарство за пољопривреду ЗДК је навело да је, у складу с Уставом ФБиХ и Уставом ЗДК, надлежно за питања управљања и коришћења природних богатстава, укључујући и шуме и шумско земљиште, у оквиру законом прописаних овлашћења. Наведено је да је 20. децембра 2024. године Правобранилаштво Босне и Херцеговине министарству доставило акт у којем је, између осталог, наведено да је на снази Закон о привременој забрани којим је искључена могућност било каквог располагања шумским земљиштем у државној својини, како на директан тако и на индиректан начин. Наведено је да се Правобранилаштво у октобру 2025. године поново обратило Министарству подјетивши га на службени став ОНР-а о том питању да промјена намјене шумског земљишта доводи до значајних правних последица и представља радњу располагања која је супротна Закону о привременој забрани. С друге стране, према мишљењу ОНР-а, додјела права привременог коришћења којим се не мијења намјена шумског земљишта не представља радњу директног или индиректног преноса својине. У вези с тим, Министарство за пољопривреду ЗДК је навело да су оспорени акти тог министарства донесени прије Одлуке Уставног суда број У-3/24. Имајући у виду да су одлуке Уставног суда коначне и обавезујуће и да је Уставни суд заузео јасан став да закуп и успостава служности на државном шумском земљишту представља располагање државном имовином које је супротно Закону о привременој забрани располагања, наведено је да Министарство не спроводи поступке давања државног шумског земљишта у закуп или успоставу права служности.

20. Министарство за привреду ЗДК је, између осталог, навело да су оспорене одлуке које је донијело то министарство, супротно тврдњама подносилаца захтјева, доступне јавности јер су све објављене у кантоналним службеним новинама и доступне су на интернет страници Министарства. Осим тога, наведено је да подносиоци захтјева нису навели све измјене и/или допуне одлука на правилан начин, па је, сходно томе, то учинило Министарство наводећи називе одлука с бројевима службених гласила у којима су објављене. У вези с тврдњама из захтјева да су ентитетски и кантонални органи неовлашћено располагали државном имовином, Министарство за привреду ЗДК се позвало на одредбе Устава ФБиХ и Устава ЗДК којима је прописано да су федерална и кантонална власт надлежне за коришћење природних богатстава. Одредбама Закона о концесији ФБиХ прописано је да Влада ФБиХ одлучује о додјели концесије. Према одредбама Закона о концесијама ЗДК, предмет концесије може бити истраживање/експлоатација енергетских минералних сировина (угаљ, сирови нафта, гас и сл.), коришћење пољопривредног и грађевинског земљишта, коришћење водотокова и вода од интереса кантона итд. Према законском оквиру, предмети концесија у надлежности Министарства за привреду ЗДК су енергетске минералне сировине (угаљ), металичне и неметаличне минералне сировине из примарних и секундарних лежишта, хотели и остали туристички објекти. У одговору је описан поступак додјеле концесија према законском оквиру те је наведено да су све оспорене одлуке донесене у складу с важећим законским прописима. У вези с позивањем на Одлуку број У-3/24 од 11. априла 2024. године наведено је да је она донесена након доношења оспорених одлука које су донесене у периоду од 2013. до 2023. године. Министарство за привреду ЗДК је уз одговор доставило све оспорене акте који се односе на наведено министарство, те додатно два уговора о концесији који су закључени 2021. односно 2022. године које подносиоци захтјева нису оспорили.

21. Заинтересовано треће лице, друштво "DPMetals BH" д.о.о. Вареш, навело је да је 2025. године извршило аквизицију друштва "Adriatic Metals Plc" у оквиру којег је пословало друштво "Adriatic Metals BH" д.о.о. (које је претходно пословало под називом "MM Project" д.о.о. и "Eastern Mining" д.о.о., а тренутно послује под називом "DPMetals BH" д.о.о.). Заинтересовано лице је носиоц концесије за истраживање и експлоатацију металних минералних ресурса на више лежишта, укључујући и Веовачу и Рупице. Наведено је да се ради о дугогодишњем пројекту који је заснован на важећим одлукама органа јавне власти још од 2013. године које се захтјевом оспоравају. Заинтересовано лице се опширно осврнуло на разлоге због којих сматра да захтјев за одређивање привремене мјере треба одбити.

ц) Изјашњење Правобранилаштва

22. Правобранилаштво је навело да је активно у неколико предмета који се односе на назначене локалитете у општини Вареш. Наведено је да је током јула 2023. године Федерално министарство доставило четири упита Правобранилаштву за акте који датирају из јуна 2023. године ради изјашњења у вези са захтјевима привредних друштава "Eastern Mining" и "Adriatic Metals BH" (концесионари) за добијање дозвола за пренамјену шумског у грађевинско земљиште на локалитету општине Вареш. Правобранилаштво је навело да се изричито противило издавању дозвола за пренамјену. Даље, наведено је да је Правобранилаштво 7. фебруара 2024. године поднијело Кантоналном суду у Сарајеву (у даљњем тексту: Кантонални суд) четири тужбе за поништење четири рјешења Федералног министарства из јануара 2024. године којима је Федерално министарство вршило пренамјену шумског у грађевинско земљиште. Даље је наведено да је Кантонални суд 12. јануара 2026. године одбацио тужбу против једног рјешења Федералног министарства због тога што је у "Службеним новинама ФБиХ" број 61/24 од 7. августа 2024. године објављено Рјешење Владе ФБиХ В. број 1254/2024 од 1. августа 2024. године којим је одлучено да се поништава оспорено рјешење Федералног министарства које је донесено 8. јануара 2024. године, те да у таквим околностима Правобранилаштво као тужилац нема правни интерес за побијање тог акта. Наведено је да је Кантонални суд 18. фебруара 2026. године одбацио тужбу против још једног рјешења Федералног министарства због истог разлога будући да је Влада ФБиХ рјешењем поништила оспорени акт.

23. Даље је наведено да је у предмету број У-327/25 Федерална управа за инспекцијске послове – Федерални шумарски инспекторат, актом од 20. августа 2025. године информисала Правобранилаштво да је током инспекцијског надзора утврђено да правно лице "Seven Plus" посједује све потребне управне акте и дозволе издате од овлашћених органа: уговор о концесији, урбанистичке сагласности и дозволе за детаљно истраживање руде хрома и пратећих минерала, дозволу за право служности државног шумског земљишта, уговор о трајном праву служности. Наведено је да је на основу тих аката ЈП "ШПД ЗДК" д.о.о. Завидовићи израдило пројекат сјече шуме тренутно за један приступни пут, те да се дозволе односе на површину шумског земљишта у државној својини на више локалитета, гдје ће наведени концесионар вршити радове изградње приступних путева, бушења земљишта, а самим тим и сјечу шуме на укупној површини од 1.063 ха. Даље је наведено да су резултати шумарске инспекције основано указали на сумњу да су наведене дозволе издате супротно важећем Закону о привременој забрани и да је уочено да ниједан овлашћени орган приликом издавања дозвола није водио рачуна о

наведеном закону нити га је спроводио. Још је наведено да инспекцијски орган није овлашћен да цијени уставност и законитост одлука других органа, али да има обавезу да спречи наступање незаконитих радњи и евентуалне штете по шумски фонд и државно земљиште, те се у вези с тим обратио Правобранилаштву молбом за мишљење да ли издате дозволе могу да производе правно дејство ако су у супротности с Одлуком високог представника о забрани располагања државним земљиштем, те да ли инспектор има овлашћење да заустави радње на терену. Како Федерална управа за инспекцијске послове уз достављени акт није доставила документацију, осим записника о инспекцијском надзору од 19. августа 2025. године, Правобранилаштво се обратило овлашћеним органима ради достављања документације. Наведено је да ће Правобранилаштво по пријему документације наставити да предузима радње из своје надлежности.

24. Правобранилаштво је навело да је формирало предмет број У 138/22 у којем је 13. априла 2026. године Кантоналном суду у Зеници поднијело жалбу против рјешења Општинског суда у Високом – Одјељење за ЗК послове од 25. марта 2026. године у дијелу уписа у Ц листу у којем је извршен упис забиљежбе концесије на основу концесионог уговора између Министарства за привреду ЗДК и концесионара "Eastern Mining" на лежишту "Ортиселиште – Мекуше – Барице – Смајлова шума – Мачак Дрошковац – Брезик и Боровица – Семизова пониква у општини Вареш на земљишту – шуми II класе у државној својини. Правобранилаштво је у жалби истакло да држава као власник није дала сагласност за упис забиљежби. У истом предмету Правобранилаштво је затражило достављање земљишно-књижне документације и на другим парцелама на наведеној локацији које су у државној својини ради утврђења да ли је државном имовином незаконито располагање.

25. Правобранилаштво је навело да је 1. септембра 2023. године започело с примјеном информационог система за управљање предметима и документима OWIS, те да за акте који су примљени прије наведеног датума има технички ограничену евиденцију. Још је наведено да Правобранилаштво, у смислу члана 13. Закона о Правобранилаштву, врши послове правне заштите имовине и имовинских интереса Босне и Херцеговине, њених институција и других организација и да није надлежно да води регистар непокретности које се налазе у својини Босне и Херцеговине, као ни издатих концесија. У вези с издавањем концесија на државном земљишту, Правобранилаштво је навело да је законом утврђена надлежност Комисије за концесије Босне и Херцеговине. Наведено је да Правобранилаштво предузима правне радње по зајимању аката, пријавама надлежних органа и по службеној дужности у заштити имовине покретањем парничних и управних поступака те управних спорова, као и подношењем апелација Уставном суду.

IV. Релевантни прописи

а) Релевантни општи акти

26. У Уставу Босне и Херцеговине релевантне одредбе гласе:

Члан I

Босна и Херцеговина

2. Демократска начела

Босна и Херцеговина је демократска држава, која функционише на принципу владавине права и на основу слободних и демократских избора.

Члан II

Људска права и основне слободе

3. Набрајање права

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и основне слободе из става 2 овог члана, а она обухватају:

а) Право на живот.

[...]

к) Право на имовину.

Члан III

I. Надлежности и односи између институција Босне и Херцеговине и Ентитета

[...]

3. Правни поредак и надлежности институција

а) Све владине функције и овлашћења, која нису овим Уставом изричито дата институцијама Босне и Херцеговине, припадају ентитетима.

б) Ентитети и њихове ниже јединице у потпуности ће поштовати овај Устав, којим се стављају ван снаге одредбе закона Босне и Херцеговине и одредбе устава и закона ентитета које су у супротности с њим, као и одлуке институција Босне и Херцеговине. Општи принципи међународног права представљају интегрални дио правног поретка Босне и Херцеговине и ентитета.

[...]

Члан VI/5.

5. Одлуке

Одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

27. Закон о привременој забрани располагања државном имовином Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" бр. 18/05, 29/06, 85/06, 32/07, 41/07, 74/07, 99/07, 58/08 и 22/22)

За потребе ове одлуке користи се неслужбени пречишћени текст сачињен у Уставном суду, који гласи:

Члан I.

Овим законом се забрањује располагање државном имовином.

У смислу овог Закона, под државном имовином подразумева се:

1. непокретна имовина која припада држави Босни и Херцеговини на основу међународног Споразума о питањима сукцесије, који су 29. јуна 2001. год. потписале државе Босна и Херцеговина, Хрватска, Бивша Југословенска Република Македонија, Словенија и Савезна Република Југославија;

2. непокретна имовина на којој је право располагања и управљања имала бивша Социјалистичка Република Босна и Херцеговина до 31. децембра 1991. године;

3. пољопривредно земљиште, за које је Уставни суд Босне и Херцеговине утврдио да представља државну имовину у својој одлуци у предмету бр. У-8/19;

4. ријеке, шуме и шумско земљиште, за које је Уставни суд Босне и Херцеговине утврдио да представљају државну имовину у својим одлукама у предметима бр. У-9/19 и бр. У-4/21.

У смислу овог закона, под располагањем наведене имовине сматра се директни или индиректни пренос власништва.

Члан 2.

Без обзира на одредбе било којег другог закона или прописа, државном имовином може располагати искључиво држава Босна и Херцеговина, као њен титулар, у складу с одредбама овог закона.

Свака одлука, акт, уговор или било који други правни инструмент којим се располаже имовином из члана I. овог закона супротно одредбама овог закона, ништав је.

Члан 4.

Привремена забрана располагања државном имовином у складу с овим законом остаје на снази до ступања на снагу закона на државном нивоу којим се уређују права власништва и управљања државном имовином, а који би усвојила Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине, односно све док високи представник друкчије не одлучи.

28. Закон о привременој забрани располагања државном имовином Федерације БиХ ("Службене новине Федерације БиХ" бр. 20/05, 17/06, 62/06, 40/07, 70/07, 94/07 и 41/08)

За потребе ове одлуке користи се неслужбени пречишћени текст сачињен у Уставном суду, који гласи:

Члан I.

Овим законом се забрањује располагање државном имовином.

У смислу ове одлуке, под државном имовином подразумева се:

1. непокретна имовина која припада држави Босни и Херцеговини (као међународно признатој држави) на основу међународног Споразума о питањима сукцесије, који су 29. јуна 2001. год. потписале државе Босна и Херцеговина, Хрватска, Бивша Југословенска Република Македонија, Словенија и Савезна Република Југославија, која се, на дан доношења овог закона, сматра власништвом или посједом било којег нивоа власти или јавне организације у Федерацији Босне и Херцеговине; и

2. непокретна имовина на којој је право располагања и управљања имала бивша Социјалистичка Република Босна и Херцеговина (СРБиХ) до 31. децембра 1991. год. која се на дан доношења овог закона сматра власништвом или посједом било којег нивоа власти или јавне организације Федерације Босне и Херцеговине.

У смислу овог закона, под располагањем наведене имовине сматра се директни или индиректни пренос власништва.

Члан 2.

Без обзира на одредбе другог закона или прописа, државном имовином се може располагати само у складу с одредбама овог закона.

Свака одлука, акт, уговор или било који други правни инструмент којим се располаже имовином из члана I. овог закона супротно одредбама овог закона, ништав је.

Члан 3.

Сљедећа имовина ће бити изузета од забране утврђене у члану I. овог закона и укључује:

1. Имовину и права предузећа, регистрована као таква, која су предмет приватизације како је дефинисано одредбом члана I. Закона о приватизацији предузећа ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 27/97, 8/99, 45/00, 61/01, 27/02, 33/02, 28/04 и 44/04); и која су тренутно одређена или ће бити одређена као саставни дио одобреног активног биланса предузећа како је регулисано Законом о почетном билансу стања предузећа и банака ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 12/98 и 40/99) и Уредбом о методологији за припрему програма приватизације и почетног биланса стања ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 10/98, 26/98, 49/99 и 40/00); као и имовина и права која су предмет мале приватизације. Надлежни орган, у складу са споменутим законима, има право да утврди измијењени и допуњени активни биланс, али ће по службеној дужности да обавијести Комисију о сваком додавању билансу имовине утврђене у члану I. овог закона; и

2. Имовину која је предмет продаје према Закону о продаји станова на којима постоји станарско право

("Службене новине Федерације БиХ", бр. 27/97, 11/98, 22/99, 27/99, 7/00, 32/01, 56/01, 61/01, 15/02 и 54/04).

Осим тога, Комисија за државну имовину основана Одлуком Савјета министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 10/05, у даљем тексту: Комисија) може, на приједлог заинтересоване стране, да одлучи да одређену државну имовину изузме од привремене забране према овом закону.

Дио државне имовине која ће и даље служити за потребе одбране се, на основу и у складу с чл. 71-74. Закона о одбрани Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 88/05), такође изузима од привремене забране проглашене овим Законом.

Члан 4.

Привремена забрана располагања државном имовином у складу са овим законом остаје на снази до ступања на снагу закона којим се уређује провођење критерија који ће да се примјењују за утврђивање имовине која је у власништву Босне и Херцеговине, Федерације Босне и Херцеговине, Републике Српске и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, и утврђују права власништва и управљања државном имовином, који ће се донијети на препоруке Комисије, односно до потврђивања прихватљивог и одрживог рјешења питања расподеле државне имовине између државе и других нивоа власти од стране Управног одбора Савјета за имплементацију мира, или док високи представник другачије не одлучи.

29. Закон о концесијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" бр. 32/02 и 56/04) у релевантном дијелу гласи:

Члан 1.

Садржај и предмет Закона

1. Овим законом прописују се начин и услови под којима се могу додјељивати концесије у Босни и Херцеговини, надлежност за додјелу концесија, институционална структура, надлежност и друга питања везана за рад Комисије за концесије Босне и Херцеговине, тендерски поступак, садржај и дјеловање уговора о концесији, права и обавезе концесионара и друга питања везана за концесије, која су од значаја за Босну и Херцеговину.

2. Овим законом утврђују се услови под којима се домаћим и страним правним лицима могу додјељивати концесије у секторима који су по Уставу Босне и Херцеговине и законима Босне и Херцеговине у надлежности Босне и Херцеговине, и у случају представљања међународног субјективитета Босне и Херцеговине, као и када се концесионо добро простира на Федерацију Босне и Херцеговине и Републику Српску и то: за обезбјеђење инфраструктуре и услуга, експлоатацију природних ресурса и објеката који служе њиховом искориштавању, финансирању, пројектовању, изградњи, обнови, одржавању и/или руковођењу радом инфраструктуре и за њу везаних објеката и уређаја.

Члан 2.

Циљ Закона

Циљ овог закона је да створи транспарентан, недискриминаторан и јасан правни оквир за утврђивање услова под којима се домаћим и страним правним лицима могу додјељивати концесије у Босни и Херцеговини и стимулисање улагања страног капитала у областима из члана 1. став 2.

Члан 3.

Дефиниције

У смислу овог закона:

"Концедент" значи министарство или други орган Босне и Херцеговине који одреди Савјет министара Босне и

Херцеговине да додјељује концесију у складу са чланом 4. став 1.

"Концесија" значи право које концедент додјељује у циљу обезбјеђивања изградње инфраструктуре и/или пружања услуга, експлоатације природних ресурса, у роковима и под условима о којима се концедент и концесионар договоре.

"Концесионар" значи пословни субјекат основан у складу са законима Босне и Херцеговине у власништву домаћег и/или страног правног лица, коме се додјељује концесија и које извршава уговор о концесији у складу са овим законом.

Члан 4. став (1)

Надлежност за додјелу концесија

1. Савјет министара Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Савјет министара) доноси одлуке о врсти и предмету концесије, као и обиму концесије која се додјељује, а потврђује је Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине.

Члан 5. став 1.

Комисија за концесије Босне и Херцеговине

1. Овим законом оснива се Комисија за концесије Босне и Херцеговине, као независно регулаторно тијело, која своје надлежности обавља у својству Комисије за додјелу концесија Босне и Херцеговине или у својству Заједничке комисије за концесије (у даљем тексту: Комисија).

30. Закон о Правобранилаштву Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" бр. 8/02, 10/02 – 8/02, 10/02 – исправка, 44/04, 102/09 и 47/14)

За потребе ове одлуке користи се неслужбени пречишћени текст сачињен у Уставном суду, који гласи:

Члан 1. став (1)

Оснивање

1. Да би се осигурала могућност да држава Босна и Херцеговина располаже ефикасном законском заштитом и заступањем у погледу заштите њених Уставом утврђених надлежности, интереса и права оснива се Правобранилаштво Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Правобранилаштво).

Члан 2. став (1)

Организација Правобранилаштва

1. Функцију Правобранилаштва, у складу са Уставом Босне и Херцеговине, а на основу закона Босне и Херцеговине, врше правобранилац, два замјеника правобраниоца и више помоћника правобраниоца.

НАДЛЕЖНОСТ

Члан 13.

Надлежности Правобранилаштва

1. Правобранилаштво врши послове правног савјетовања и законског заступања Босне и Херцеговине пред судовима и другим органима у Босни и Херцеговини и иностранству.

2. Правобранилаштво врши послове правне заштите имовине и имовинских интереса Босне и Херцеговине, њених институција и других организација Босне и Херцеговине које се финансирају из буџета институција Босне и Херцеговине (у даљем тексту: и других организација Босне и Херцеговине).

[...]

4. Послове заступања Босне и Херцеговине и институција из става 2. овог члана Правобранилаштво нарочито, и без одузимања од претходне опште одредбе, врши пред Судом Босне и Херцеговине, и институцијама Босне и Херцеговине у управном поступку, пред судовима и другим органима у ентитетима, као и пред Судом Брчко

Дистрикта Босне и Херцеговине и органима управе у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине у управним стварима, у складу са законом Босне и Херцеговине.

[...]

11. У вршењу послова заступања Правобранилаштво је овлашћено да предузима све радње које предузима странка у поступку, у складу са законима Босне и Херцеговине, законима ентитета и законима Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

12. Институције Босне и Херцеговине и друге организације из става 2. овог члана дужне су благовремено обавијестити Правобранилаштво о случајевима у којима је оно овлашћено да их заступа и улаже правна средства и предузима друге законом одређене правне радње и да му доставе сву потребну документацију.

13. Правобранилаштво предузима правне радње и средства за остваривање функције из става 2. овог члана и на властиту иницијативу.

[...]

15. Институције и организације из става 2. овог члана дужна су прибавити мишљење Правобранилаштва прије закључења уговора о купопродаји, замјени, закупу, пријеносу на привремено или трајно кориштење ствари, уз накнаду или без накнаде, уговора о концесији, уговора о грађењу и удруживању средстава за грађење, као и других уговора којима се располаже стварима, односно материјалним правима или прибављају ствари у својини Босне и Херцеговине осим ако је вриједност предмета таквог уговора испод вриједности од 10.000,00 КМ.

16. Закључени уговор имовинско-правне природе правна лица из става 15. овог члана дужна су доставити Правобранилашству у року од 15 дана од дана закључивања уговора.

17. Ако Правобранилаштво сматра да је закључени уговор ништаван, поднијеће надлежном суду тужбу за утврђивање ништавности, а у случају да уговорена цијена не одговара прометној вриједности - тужбу за раскид или измјену уговора.

31. Устав Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине ФБиХ" бр. 1/94, 13/97, 16/02, 22/02, 52/02, 60/02 – исправка, 18/03, 63/03, 9/04, 20/04, 33/04, 71/05, 72/05, 32/07 и 88/08, 79/22, 80/22 и 31/23) у релевантном дијелу гласи:

III. ПОДЈЕЛА НАДЛЕЖНОСТИ ИЗМЕЂУ ФЕДЕРАЛНЕ И КАНТОНАЛНЕ ВЛАСТИ

[...]

Члан 2.

Федерална власт и кантони надлежни су за:

[...]

и) кориштење природних богатстава.

32. Закон о концесијама ("Службене новине ЗДК" бр. 5/03, 3/13, 12/13 – одлука УСФБиХ и 5/14 – Закон о стављању ван снаге Закона о допуни Закона о концесијама), како је објављен у службеним новинама, у релевантном дијелу гласи:

II. ПРЕДМЕТ И ПОСТУПАК ДОДЈЕЛЕ КОНЦЕСИЈЕ

Члан 2.

Предмет концесије према одредбама овог Закона може бити:

(1) истраживање и/или експлоатација:

- Енергетских минералних сировина (угаљ, сировна нафта, земни гас и др.);
- металних и неметалних минералних сировина из примарних и секундарних лежишта;
- свих врста соли и солних вода;
- шљунка и пијеска из водотокова и алувиона;

- лековитих, термалних, минералних вода и изворишта природних вода за пиће;

(2) кориштење водотокова и вода од интереса за кантон;

(3) изградња и/или кориштење хидроакмулација од интереса за кантон;

(4) изградња и/или кориштење хидроенергетских објеката снаге испод 5 MW;

(5) кориштење грађевинског земљишта;

(6) кориштење пољопривредног земљишта;

(7) јавни и линијски пријевоз особа;

(8) ловство и риболов;

(9) хотели и остали туристички објекти;

(10) водоснабјевање градова и насеља;

(11) снабђевање топлотном енергијом и земним гасом градова и насеља;

(12) чишћење градова и одлагање чврстог отпада;

(13) канализациони системи.

Члан 4.

Одлуку о приступању провођења процедуре додјеле концесије за одређено добро доноси Влада Кантона на приједлог ресорног министарства.

Прије утврђивања приједлога одлуке о приступању додјеле концесије надлежно министарство организира израду студије о економској оправданости додјеле концесије, коју одобрава Влада Кантона.

Финансијска средства за израду студије осигуравају се из прихода од концесије чији износ одређује Влада одлуком, на приједлог ресорног министарства.

Одлуком из става 1. овог члана утврђују се критерији за додјелу концесије.

Одлуком Владе о приступању додјеле концесије одређује се министарство надлежно за спровођење поступка додјеле концесије.

Члан 5.

Концесија се додјељује путем јавног прикупљања понуда на основу одлуке из члана 4. овог закона упућивањем позива што већем броју правних лица.

Члан 6.

Надлежно министарство спроводи поступак додјеле концесије путем комисије коју формира министар.

У комисију се делегирају најмање три члана који су стручњаци из области инжењерства, права и других специјалности.

Комисија је у свом раду неовисна. Комисија доноси одлуке у складу са одредбама Закона о управном поступку.

Члан 11.

Послије спроведеног поступка јавног прикупљања понуда комисија одабира најповољнију понуду и путем надлежног министарства предлаже Влади да донесе одлуку о додјели концесије.

Влада одлуком додјељује концесију најповољнијем понуђачу и задужује ресорно министарство да закључи концесиони уговор.

Члан 12.

Одлука о додјели концесије садржи:

- предмет концесије;
- назив концесионара коме је додијељена концесија;
- надлежно министарство које ће закључити концесиони уговор;
- рок за закључење уговора о концесији.

III. УГОВОР О КОНЦЕСИЈИ

Члан 13.

Надлежно министарство закључује уговор о концесији са подносиоцем одабране понуде.

Уговор о концесији закључује се у писменој форми.

б) Оспорени акти достављени у прилогу захтјева

33. Рјешење Федералног министарства пољопривреде, водопривреде и шумарства број УП-I-08-22/1-155/21 КК од 31. маја 2021. године које је донесено на основу члана 200. Закона о управном поступку и Одлуке о начину претварања шумског земљишта у грађевинско, а по захтјеву привредног друштва "Eastern Mining" д.о.о. Вареш за промјену намјене шумског земљишта у грађевинско на локалитету експлоатационог поља "Рупице – Јурашевац – Брестић", општина Вареш, у релевантном дијелу гласи:

1. Дозвољава се инвеститору – привредном друштву Eastern mining д.о.о., ул. Тисовци бб, Вареш, промјена намјене шумског земљишта у грађевинско на локалитету експлоатационог поља "Рупице-Јурашевац-Брестић", општина Вареш за потребе истраживања и експлоатације минералне сировине олова, цинка, барита и пратећих племенитих метала. Површина шуме и шумског земљишта којим се мијења намјена износи укупно 206.938 м² (20,7 ха), од тога шуме и шумског земљишта у државном власништву у површини од 170.768, 80 м² (17,08 ха) [...].

2. Обавезује се инвеститор -привредно друштво Eastern mining д.о.о., ул. Тисовци бб, Вареш да уплати накнаду за промјену намјене шумског земљишта у грађевинско у укупном износу до 654.471,29 КМ на два одвојена платна налога и то у корист јавних прихода буџета ФБиХ и ЗДК.

[...]

7. Ово Рјешење важи двије године од дана издавања истог.

[...]

Поука о правном лијеку

Ово рјешење је коначно у управном поступку и против истог није допуштена жалба, али се може покренути управни спор тужбом код надлежног кантоналног суда у сједишту првостепеног органа, у року од 30 дана од дана пријема овог рјешења. Тужба се предаје у два примјерка директно суду или шаље путем поште препоручено и таксирана са 100,00 КМ. Уз тужбу се прилаже оспорено рјешење у оригиналу или пријепису.

34. Акт Федералног министарства пољопривреде, водопривреде и шумарства број УП-I-08-22-3064/22 КК од 3. новембра 2022. године у релевантном дијелу гласи:

Поводом Вашег акта, број и датум наведени у вези, којим сте затражили одобрење за геолошко истраживање минералних сировина, руде хрома на државном шумском земљишту на локалитету "Дубошница-Трибија", општина Вареш, обавјештавамо Вас следеће:

Тренутно на нивоу Федерације БиХ не постоји пропис за област шумарства, а Одлуком о начину претварања шумског земљишта у грађевинско ("Службене новине Федерације БиХ" број 108/12) није дефинисано издавање дозволе за промјену намјене шумског земљишта у сврху истраживања минералних сировина јер су ти радови привременог карактера у одређеном краћем временском периоду и изводе се на малим површинама шумског земљишта.

[...]

35. Акт Општине Вареш, Службе за просторно уређење број 02/3-1633/21 од 17. јуна 2021. године у релевантном дијелу гласи:

Везано за Ваш захтјев за промјену културе из шумског у грађевинско земљиште, којим сте се обратили Служби за

просторно уређење Општине Вареш надлежној за послове катастра, који је овај Орган запримио дана 16. јуна 2021. године под бројем 02/3-26-1-132, овим путем Вас обавјештавамо да је извршена промјена културе за парцеле које су означене као к.ч. 1813, 1814, 1815/1, 1815/2, 1816 и 1817 к.о. Боровица.

[...]

36. Рјешење Министарства за пољопривреду, шумарство и водопривреду ЗДК број 05-22-12651-7/22 од 3. марта 2023. године које је донесено на основу члана 70. Закона о организацији органа управе у ФБиХ, члана 200. Закона о управном поступку, члана 46. Закона о шумама ЗДК и чл. 9. и 10. Правилника о условима и начину давања шумског земљишта у државној својини у закуп и успостави права служности и Приједлога стручне комисије у релевантном дијелу гласи:

1. Одобрава се Друштву са ограниченом одговорношћу "SEVEN PLUS" д.о.о. Сарајево, успостава служности за изградњу и кориштење приступних путева у површини од 36.350,50 м² (3,65505 ха), преко дијела шуме и шумског земљишта у државном власништву [...].

[...]

4. Друштво са ограниченом одговорношћу "SEVEN PLUS" д.о.о. Сарајево се обавезује да прије закључивања уговора и успостави права служности на шуми и шумском земљишту у државном власништву уплати накнаду за насталу штету у износу од 57.730,39 КМ у корист рачуна јавних прихода Буџета Зеничко-добојског кантона.

[...]

7. Ово рјешење престаје да важи ако се у року од 60 дана од дана његовог доношења не закључи уговор о успостави права служности на шуми и шумском земљишту у државном власништву.

[...]

37. Уговор о успостави права служности на државном шумском земљишту од 10. априла 2023. године који су закључили Министарство за пољопривреду, шумарство и водопривреду ЗДК и Друштво с ограниченом одговорношћу "Seven Plus" д.о.о. Сарајево на основу члана 46. Закона о шумама, члана 10. став 2. Правилника о условима и начину давања шумског земљишта у државној својини у закуп и успостави права служности и рјешења Министарства за пољопривреду од 3. марта 2023. године у релевантном дијелу гласи:

Члан 1.

Уговорне стране утврђују да је предмет овог уговора успостава права служности у површини од 36.550,50 (3,65505 ха) за изградњу и кориштење приступних путева у циљу приступа истражним бушотинама преко некретнина [...].

Право служности се утврђује на одређено вријеме, на период од 10 (десет) година.

Члан 2.

Закључивањем овог уговора уговорне стране као јединог законитог власника некретнина из члана 1. овог уговора прихватају Босну и Херцеговину.

[...]

Члан 4.

[...]

Укупна накнада износи 83.110,02 КИМ односно 8.311,00 КМ годишње.

Корисник послужног земљишта је дужан Даваоцу послужног земљишта плаћати накнаду из става 1. овог члана у року утврђеном у члану 5. овог уговора.

[...]

38. Одлука о додјели концесије за истраживање и експлоатацију металних минералних ресурса – олова, цинка и барита на лежиштима Веовача и Рунице – Јурашевац, Брестић у општини Вареш број 02-18-21389/12 од 28. септембра 2012. године ("Службене новине ЗДК број 15/12) која је донесена на основу члана 16. став 2. Закона о Влади ЗДК и члана 11. став 2. Закона о концесијама ЗДК у релевантном дијелу гласи:

Члан 1.

(Предмет концесије)

Привредном друштву "ММ PROJECT" д.о.о. Крешево (у даљем тексту Концесионар) додјељује се концесија за истраживање и експлоатацију металних минералних ресурса олова, цинка и барита на лежиштима Веовача и Рунице-Јурашевац, Брестић у општини Вареш.

Члан 2.

(Локација)

(1) Истражно-експлоатациони простор лежишта је ограничен граничним линијама са пријеломним тачкама како слиједи:

ПОЉЕ I-Веовача

[...]

б) Укупна површина експлоатационог поља I износи цца 489.186 м², од чега је у државном власништву 104.233 м².

ПОЉЕ II-Веовача

[...]

д) Укупна површина експлоатационог поља II износи цца 1.265.891 м², од чега је у државном власништву 436.243 м².

ПОЉЕ III-Рунице-Јурашевац, Брестић

[...]

ф) Укупна површина експлоатационог поља Рунице-Јурашевац, Брестић износи цца 605.570 м², од чега је у државном власништву 213.624 м².

[...]

39. Одлука о додјели концесије за истраживање и експлоатацију минералне сировине – олова, цинка и барита на проширеном лежишту "Рунице – Боровица" и "Веовача – Орти – Селиште – Мекуше" у општини Вареш број 02-18-16470/18 од 2. новембра 2018. године ("Службене новине ЗДК" број 15/18) која је донесена на основу члана 16. став 2. Закона о Влади ЗДК и члана 11. став 2. Закона о концесијама ЗДК у релевантном дијелу гласи:

Члан 1.

(Предмет концесије)

Привредном друштву "EASTERN MINING" д.о.о. Сарајево (у даљем тексту: Концесионар) додјељује се концесија за истраживање и експлоатацију минералне сировине – олова, цинка и барита, на проширеном пољу лежишта "Рунице – Боровица" и "Веовача-Орти-Селиште-Мекуше", у општини Вареш.

Члан 2. ст. (1) и (4)

(Локација)

(1) Истражно-експлоатацијски простор дефинисан је координатама преломних тачака: [...]

(4) Ова истражно – експлоатацијска поља имају непосредни контакт са истражно – експлоатацијским пољима за које је већ додијељена концесија концесионару "EASTERN MINING" д.о.о. Сарајево (Уговор о концесији, број: 04-18-21389/13 од 12.03.2013. године).

Члан 3.

(Уговор)

Задужује се Министарство за привреду да, у складу са овом Одлуком и одредбама Закона о концесијама, потпише Анекс Уговора о концесији за истраживање и експлоатацију

минералне сировине – олова, цинка и барита, на проширеном лежишту "Рунице – Боровица" и "Веовача Орти-Селиште-Мекуше" у општини Вареш из члана 2. ове одлуке (На Уговор о концесији, број: 04-18-21389/13 од 12.03.2013. године), у року од 60 дана од дана ступања на снагу ове одлуке.

Члан 4. став (1) тач. а) и б)

(Елементи Уговора)

(1) Основни елементи Анекса Уговора о концесији су:

а) Вријеме концесије за експлоатацију на проширеном пољу је 20 година, од чега 2 године за истраживање, рачунајући од дана потписивања Уговора о концесији, а зависит ће од утврђених резерви минералне сировине;

б) За експлоатисане количине минералне сировине олова, цинка и барита, концесионар је дужан плаћати концесиону накнаду у износу од минимално 1,50 КМ/т равне руде (словима: једанзарезпет конвертибилних марка по тони равне руде);

[...]

40. Одлука о додјели концесије за истраживање и експлоатацију минералне сировине олова, цинка, барита и пратећих племенитих метала на проширеном лежишту "Орти – Селиште Мекуше – Барице – Смајлова шума – Мачак", "Дрошковац Брезик" и "Боровица – Семизова Пониква", општина Вареш број 02-14-14461/20 од 26. августа 2020. године ("Службене новине ЗДК" број 16/20) која је донесена на основу члана 16. став 2. Закона о Влади ЗДК и члана 11. став 2. Закона о концесијама ЗДК у релевантном дијелу гласи:

Члан 1.

(Предмет концесије)

Привредном друштву "Eastern mining" д.о.о. Сарајево (у даљем тексту: Концесионар) додјељује се концесија за истраживање и експлоатацију минералне сировине олова, цинка, барита и пратећих племенитих метала на проширеном лежишту "Орти-Селиште-Мекуше-Барице-Смајлова шума-Мачак", "Дрошковац-Брезик" и "Боровица-Семизова Пониква", Општина Вареш.

Члан 2. ст. (1), (2) и (3)

(Локација)

(1) Истражно-експлоатационо поље "Орти-Селиште-Мекуше Барице-Смајлова шума-Мачак" и "Дрошковац-Брезик" и "Боровица-Семизова Пониква", Општина Вареш чине три подручја, и то: "Веовача-Орти-Селиште-Мекуше-Барице Смајлова шума-Мачак", "Дрошковац-Брезик" и "Боровица-Семизова Пониква", која чине засебне цјелине.

(2) Истражно-експлоатациони проширени простор лежишта "Орти Селиште-Мекуше-Барице-Смајлова шума-Мачак", дефинисан је координатама преломних тачака и лоциран је на парцелама како је наведено у Геодетском Елаборату Проширење концесије "Вареш исток", површине 1933 ха (19332156,76 м²) и у Закључку Општинског вијећа Вареш, (К.О. Бргуле, К.О. Даштанско, К.О. Равне), површине 1945 ха.

(3) Истражно-експлоатациони простор "Орти-Селиште-Мекуше Барице-Смајлова шума-Мачак" дефинисан је координатама преломних тачака: [...]

Члан 3.

(Анекс Уговора)

Задужује се Министарство за привреду да у складу са овом одлуком и одредбама Закона о концесијама, потпише Анекс Уговора о концесији за истраживање и експлоатацију минералне сировине олова, цинка, барита и пратећих племенитих метала на проширеном лежишту "Орти-Селиште Мекуше-Барице-Смајлова шума Мачак", "Дрошко-

вац Брезик" и "Боровица-Семизова Пониква", Општина Вареш, у року од 60 дана од дана ступања на снагу ове одлуке.

Члан 4. став (1) тач. а) и б)
(Елементи Анекса Уговора)

(1) Основни елементи Анекса Уговора о концесији су:

а) Вријеме концесије на проширеном пољу је 30 година од дана потписивања Уговора о концесији,

б) Вријеме концесије за истраживање је укупно 7 година. Ово вријеме почиње од дана добијања Одобрења за геолошка истраживања минералне сировине од надлежног органа, и укључује, и евентуално, и вријеме продужавања рока за истраживање сходно Закону о геолошким истраживањима Федерације БиХ ("Службене новине Федерације БиХ", број: 9/10),

[...]

41. Одлука о додјели концесије за истраживање и експлоатацију руде хрома на подручју Дубошница – Трибија, општина Вареш, број 02-14-16626/20 од 12. октобра 2020. године ("Службене новине ЗДК" број 18/20) која је донесена на основу члана 16. став 2. Закона о Влади ЗДК и члана 11. став 2. Закона о концесијама ЗДК у релевантном дијелу гласи:

Члан 1.

(Предмет концесије)

Привредном друштву "SEVEN PLUS" д.о.о. Сарајево (у даљем тексту: Концесионар) додјељује се концесија за истраживање и експлоатацију руде хрома на подручју Дубошница-Трибија, Општина Вареш.

Члан 2. ст. (1) и (2)

(Локација)

(1) Истражно - експлоатациони простор лежишта "Дубошница Трибија", површине цца 1063 ха (10633708 м²), дефинисан је координатама преломних тачака и лоциран је на парцелама како је приказано у Геодетском Елаборату концесије "Дубошница-Трибија" и Закључку Општинског вијећа Вареш, (К.О. Дубошница, КО Вијака).

(2) Предметни локалитет је дефинисан координатама преломних тачака: [...]

Члан 3.

(Потписивање Уговора)

Задужује се Министарство за привреду да у складу са овом одлуком и одредбама Закона о концесијама, потпише Уговор о концесији за истраживање и експлоатацију руде хрома на подручју Дубошница-Трибија, Општина Вареш у року од 60 дана од дана ступања на снагу ове одлуке.

Члан 4. став (1) тач. а) и б)

(Елементи Уговора)

(1) Основни елементи Анекса Уговора о концесији су:

а) Вријеме концесије је 30 година од дана потписивања Уговора о концесији,

б) Вријеме концесије за истраживање је укупно 5 година. Ово вријеме почиње тећи од дана добијања Одобрења за геолошка истраживања минералне сировине од надлежног органа и укључује евентуално и вријеме продужавања рока за истраживање сходно Закону о геолошким истраживањима Федерације БиХ ("Службене новине Федерације БиХ", број: 9/10),

[...]

42. Одлука о додјели концесије за истраживање руда обојених метала на локалитету "Саски до", општина Вареш, број 02-14/5359/22 од 31. марта 2022. године ("Службене новине ЗДК" број 9/22) која је донесена на основу члана 16. став 2. Закона о Влади ЗДК и члана 11. став 2. Закона о концесијама ЗДК у релевантном дијелу гласи:

Члан 1.

(Предмет концесије)

Привредном друштву "Eastern mining" д.о.о. Вареш (у даљем тексту: Концесионар) додјељује се концесија за истраживање руда обојених метала на локалитету "Саски до", Општина Вареш.

Члан 2. став (1)

(Локација)

(1) Истражни простор дефинисан је координатама преломних тачака: [...]

Члан 3.

(Уговор)

Задужује се Министарство за привреду (у даљем тексту: Концесор) да са привредним друштвом "Eastern mining" д.о.о. Вареш, у складу са овом одлуком и одредбама Закона о концесијама, потпише Уговор о концесији за истраживање руда обојених метала на локалитету "Саски до", Општина Вареш дефинисан у члану 2. ове одлуке у року од 90 дана од дана ступања на снагу ове одлуке.

Члан 4. став (1) тач. а) и б)

(Елементи Уговора)

(1) Основни елементи Уговора о концесији су:

а) Вријеме концесије за истраживање руда обојених метала на локалитету "Саски до", општина Вареш је укупно 3 године. Ово вријеме почиње од дана добијања Одобрења за геолошка истраживања минералне сировине од надлежног органа, и укључује, и евентуално, и вријеме продужавања рока за истраживање сходно Закону о геолошким истраживањима Федерације БиХ ("Службене новине Федерације БиХ", број: 9/10),

б) Вријеме концесије за истраживање се може продужити сходно важећим материјалним прописима,

[...]

43. Одлука о додјели концесије за истраживање и експлоатацију минералне сировине – олова, цинка и барита, с пратећим племенитим металима на лежиштима Боровица Запад – Рунице Исток – Тисовача – Дрошковац – Веовача Исток – Буковача, општина Вареш, број 02-13-5914/23 од 11. априла 2023. године ("Службене новине ЗДК" број 6/23) која је донесена на основу члана 16. став 2. Закона о Влади ЗДК и члана 11. став 2. Закона о концесијама ЗДК у релевантном дијелу гласи:

Члан 1.

(Предмет концесије)

(1) Додељује се концесија за истраживање и експлоатацију минералне сировине-олова, цинка и барита, са пратећим племенитим металима на лежиштима Боровица Запад-Рунице Исток-Тисовача-Дрошковац-Веовача Исток-Буковача, Општина Вареш који је ограничен граничним линијама са пријеломним тачкама, како слиједи:

а) локалитет "Боровица Запад" чија укупна површина износи цца 34 ха (339.722 м²) дефинисан је са 18 преломних тачака, како слиједи: [...]

(2) Укупна површина концесионог подручја за све локалитете износи цца 756 ха (7.556.329 м²) односно 7,56 км².

(3) Концесија из става (1) овог члана додјељује се на 30 (тридесет) година рачунајући од дана потписивања Уговора о концесији, од чега је вријеме концесије за истраживање укупно 7 (седам) година рачунајући од дана добијања Одобрења за геолошка истраживања минералне сировине од надлежног органа.

Члан 2.

(Назив концесионара)

Концесија из члана 1. ове одлуке додјељује се привредном друштву EASTERN MINING д.о.о. (у даљем тексту: Концесионар).

Члан 3.

(Закључивање уговора о концесији)

Задужује се министар Министарства за привреду Зеничко-добојског кантона да у својству Концесора, у складу са овом одлуком и одредбама Закона о концесијама, закључи Уговор о концесији са Концесионаром, уз претходно прибављено мишљење Кантоналног правобранилаштва у року од 60 дана од дана ступања на снагу ове одлуке.

[...]

44. Уговор о концесији број 04-18-21389-1/13 од 12. марта 2013. године који је закључен између Министарства за привреду ЗДК (концесор) и "ММ Project" д.о.о. Крешево (концесионар) на основу чл. 4–12. Закона о концесијама ЗДК, Одлуке Владе ЗДК о додјели концесије број 02-18-21389/12 од 28. септембра 2012. године и Закључка Општинског вијећа Вареш број 04-18-02819-1/12 од 5. јуна 2012. године у релевантном дијелу гласи:

1. АКТ О КОНЦЕСИЈИ

Овај Уговор се закључује на основу чл. 4 – 12 Закона о концесијама, Пречишћен текст, ("Службене новине ЗДК" број 5/03), Одлуке Владе ЗДК број 02-18-21389/12 од 28. септембра 2012. године и Закључка Општинског вијећа Вареш број 04-18-02819-1/12 од 5. јуна 2012. године, Одлуке стечајног управника о продаји непокретности, број 04-31-12734/12 од 6. августа 2012. године, те Геодетског елабората израђеног од стране "Metrix-Инжењеринг" д.о.о. Тузла, из децембра 2012. године.

2. ПРЕДМЕТ КОНЦЕСИЈЕ

(1) Предмет концесије је истраживање и експлоатација металних минералних ресурса-олова, цинка и барита на лежиштима Веовача 1., Веовача 2. и Рунице-Јурашевац, Брестих у општини Вареш.

[...]

б) Укупна површина експлоатационог поља износи цца 1.076.887,2 од чега у државном власништву површина од 666.412 м².

[...]

3.2. НАЧИН

(1) Концесија се реализира према D:V:O:T: систему (пројектуј, изгради, користи, врати) за дијелове који су државно власништво.

[...]

3.3. ВРИЈЕМЕ

(1) Концесија се додјељује на период од 25 година рачунајући од дана потписивања Концесионог уговора, од чега вријеме за истраживање и припремне радове за експлоатацију до 5 година рачунајући од дана потписивања овог Уговора.

[...]

(3) Уговор о концесији се може продужити, без провођења јавног позива, за период највише до једне половине овим Концесионим уговором одобреног времена.

4. ПРЕСТАНАК УГОВОРА О КОНЦЕСИЈИ

(1) Овај уговор престаје:

а) Истеком уговореног рока [...];

б) отварањем стечајног поступка над концесионаром;

ц) престанком постојања предмета концесије;

д) ако Концесионар не испуњава обавезе из овог Уговора;

е) раскидом Уговора о концесији

ф) у случају да концесионар не отпочне са експлоатацијом у заданом року.

[...]

6. НАКНАДА И ПЛАЋАЊЕ НАКНАДЕ

(1) Концесионар је дужан прије потписивања овог Концесионог уговора извршити уплату средстава по купопродајном уговору из стечајног поступка о продаји непокретности, број [...].

(2) Концесионар је дужан, прије потписивања Концесионог уговора у складу са геодетским елаборатом, уплатити једнократну концесиону накнаду од 0,15 КМ по м² истражно-експлоатационог простора на који се даје концесија, што укупно износи 175.205,85 КМ.

(3) Минимална концесиона накнада је 1,50 КМ по тони равне руде.

[...]

14. ПРЕНОС ПРАВА И ОБАВЕЗА

(1) Права и обавезе из овог Уговора уговорне стране могу преносити на трећа лица само уз претходну прибављену сагласност Владе Зеничко-добојског кантона.

[...]

15. СТУПАЊЕ УГОВОРА НА СНАГУ

Уговор ступа на снагу даном потписивања.

45. Анекс I Концесионог уговора број 04-18-21389-1/13 од 12. марта 2013. године који су 8. октобра 2013. године закључили Министарство за привреду ЗДК (концесор) и "Eastern Mining" д.о.о. Високо (концесионар) на основу члана 13. Закона о концесијама ЗДК и Одлуке Владе ЗДК о додјели концесије број 02-18-20406/13 од 26. септембра 2013. године у релевантном дијелу гласи:

Члан 1.

Овим Анехом Концесионог уговора, број 04-18-21389-1/13 од 12. марта 2013. године врши се измјена назива и сједишта досадашњег концесионара "ММ PROJECT" д.о.о. Крешево, који се брише, а нови назив Концесионара је "EASTERN MINING" д.о.о. Високо.

Члан 2.

Остале одредбе Концесионог уговора, број 04-18-21389-1/13 од 12. марта 2013. године остају неизмјенене.

46. Анекс II Концесионог уговора број 04-18-21389-1/13 од 12. марта 2013. године који су 19. фебруара 2018. године закључили Министарство за привреду ЗДК (концесор) и "Eastern Mining" д.о.о. Сарајево (концесионар) о измјени сједишта концесионара и продужењу времена додјеле концесије на основу члана 13. Закона о концесијама ЗДК и Одлуке Владе ЗДК о додјели концесије број 02-18-1717/18 од 1. новембра 2018. године у релевантном дијелу гласи:

Члан 2.

У ставу 1. тачка 3.3. Вријеме Концесионог уговора, број 04-18-21389-1/13 од 12. марта 2013. године, вријеме концесије за истраживање и припремне радове за експлоатацију продужава се до 25. 05. 2020. године.

47. Анекс III Концесионог уговора број 04-18-21389-1/13 од 12. марта 2013. године који су 14. новембра 2019. године закључили Министарство за привреду ЗДК (концесор) и "Eastern Mining" д.о.о. Сарајево (концесионар) о измјени сједишта концесионара и продужењу времена додјеле концесије на основу члана 13. Закона о концесијама ЗДК и Одлуке Владе ЗДК о додјели концесије број 02-18-16470/18 од 2. новембра 2018. године у релевантном дијелу гласи:

[...]

Члан 2.

(1) Предмет концесије је истраживање и експлоатација минералних сировина – олова, цинка и барита, на проширеном лежишту "Рунице – Биривуца" у "Веовача-

Орти-Селиште-Мекуше", у општини Вареш, дефинисан координатама преломних тачака:

[...]

(4) Ова истражно -експлоатацијска поља имају непосредни контакт са истражно експлоатацијским пољима за које је већ додијељена концесија концесионару "EASTERN MINING" д.о.о. Сарајево (Уговор о концесији, број 04-18-21389/13 од 12. марта 2013. године).

3. УСЛОВИ, НАЧИН КОРИШТЕЊА И ВРИЈЕМЕ

3.1. УСЛОВИ

Члан 3.

Концесионар је дужан прије потписивања Анекса Уговора о концесији доставити:

(1) Уплатницу на износ 876.489,15 КМ, као износ једнократне концесионе накнаде.

(2) Овјерену мјеницу са мјеничном изјавом на износ од 300.000,00 КМ.

[...]

3.3. ВРИЈЕМЕ

Члан 5.

Вријеме трајања концесије за истраживање и експлоатацију на проширеном истражно-експлоатационом простору лежишта "Еунице-Боровица" и "Веовача-Орти-Селиште-Мекуша", у општини Вареш, је 20 година, од чега 2 године за истраживање, рачунајући од дана потписивања Уговора о концесији, а зависит ће од утврђених резерви и минералне сировине.

[...]

48. Анекс IV Концесионог уговора број 04-18-21389-1/13 од 12. марта 2013. године који су 28. јануара 2020. године закључили Министарство за привреду ЗДК (концесор) и "Eastern Mining" д.о.о. Сарајево (концесионар) на основу Одлуке о измјенама и допунама Одлуке Владе ЗДК о додјели концесије број 02-14-1265/20 од 23. јануара 2020. године у релевантном дијелу гласи:

[...]

Члан 5.

Мијења се чл. 6.1. став (3) и гласи:

"Континуирана концесиона накнада је 3,90 КМ по тони равне руде и односи се на: металне минералне ресурсе -олово, цинк и барит као и на премините метале и бакар као пратећи минерале руда олова, цинка и барита."

[...]

49. Анекс V Концесионог уговора број 04-18-21389-1/13 од 12. марта 2013. године који су 3. децембра 2020. године закључили Министарство за привреду ЗДК (концесор) и "Eastern Mining" д.о.о. Вареш (концесионар) на основу члана 13. Закона о ЗДК и Одлуке Владе ЗДК о додјели концесије број 02-14-14461/20 од 26. августа 2020. године у релевантном дијелу гласи:

Члан 2.

(1) Предмет концесије је истраживање и експлоатација минералне сировине олова, цинка, барита и пратећих племенитих метала на проширеном лежишту "Орти-Селиште-Мекуше-Барице-Смајлова шума-Мачак", "Драшковац-Брезик" и "Баровица-Семизова Пониква", Општина Вареш.

(2) Истражно-експлоатациони проширени простор "Орти-Селиште-Мекуше-Барице-Смајлова шума – Мачак", дефинисан је координатама преломних тачака:

[...]

(8) Подручје "Орти-Селиште-Мекуше-Барице-Смајлова шума – Мачак", ослања се на проширено концесионо поље регулисано Анексом III Уговора о концесији, број 04-18-21389-3/18 од 14. 11. 2018. године.

3. УСЛОВИ; НАЧИН И ВРИЈЕМЕ

3.1. УСЛОВИ

Члан 3.

Концесионар је дужан прије потписивања Анекса Уговора о концесији доставити:

а) Уплатницу на износ 481.800,00 КМ, као износ једнократне концесионе накнаде;

б) Овјерене 4 мјенице са мјеничним изјавама на укупан износ минималне годишње континуиране концесионе накнаде, који износи 3.120.000,00 КМ.

[...]

Предмет концесије је истраживање и експлоатација минералне сировине олова, цинка, барита и пратећих племенитих метала на проширеном лежишту "Орти-Селиште-Мекуше-Барице-Смајлова шума-Мачак", "Драшковац-Брезик" и "Баровица-Семизова Пониква", Општина Вареш.

50. Анекс VI Концесионог уговора број 04-18-21389-1/13 од 12. марта 2013. године који су 19. јула 2022. године закључили Министарство за привреду ЗДК (концесор) и "Eastern Mining" д.о.о. Вареш (концесионар) на основу члана 13. Закона о концесијама ЗДК и Одлуке Владе ЗДК о додјели концесије број 02-14-5757/22 од 7. априла 2022. године у релевантном дијелу гласи:

[...]

Члан 2.

Мијења се члан 5. АНЕХ-а III и гласи:

"Вријеме концесије за истраживање и експлоатацију на проширеном истражно-експлоатационом простору лежишта "Рунице-Боровица" и "Веовача-Орти-Селиште-Мекуша", у општини Вареш је до 31. 03.2023. године, а вријеме концесије за експлоатацију на проширеном истражно-експлоатационом простору лежишта "Рунице-Боровица" и "Веовача-Орти-Селиште-Мекуша", у општини Вареш је 20 година, рачунајући од дана потписивања Уговора о концесији."

[...]

ц) Остали акти достављени у прилогу захтјева

51. Уговор о концесији број 04-14-16626-5/22 од 23. априла 2021. године закључен између Министарства за привреду ЗДК (концесор) и "Seven Plus" д.о.о. Сарајево (концесионар) на основу чл. 4–12. Закона о концесијама ЗДК и Одлуке Владе ЗДК о додјели концесије број 02-14-16626/20 од 12. октобра 2020. године у релевантном дијелу гласи:

Члан 2.

2. ПРЕДМЕТ КОНЦЕСИЈЕ

(1) Предмет концесије је истраживање и експлоатација руде хрома на подручју Дубошница-Трибља, Општина Вареш.

[...]

3.2. НАЧИН

(1) Концесија се реализира према D.B.O.T. систему (пројектуј, изгради, користи, врати) за дијелове који су државно власништво.

52. Уговор о концесији број 04-14-5359-3/22 од 19. јула 2022. године закључен између Министарства за привреду ЗДК (концесор) и "Eastern Mining" д.о.о. Вареш (концесионар) на основу чл. 4–12. Закона о концесијама ЗДК и Одлуке Владе ЗДК о додјели концесије број 5359/22 од 31. марта 2022. године у релевантном дијелу гласи:

ПРЕДМЕТ КОНЦЕСИЈЕ

Члан 2.

Предмет концесије је истраживање руда обојених метала на локалитету "Саски до", Општина Вареш.

[...]

УСЛОВИ КОРИШТЕЊА ПРЕДМЕТА КОНЦЕСИЈЕ

Члан 4.

Концесија се реализира према D.B.O.T. систему (пројектуј, изгради, користи, врати) за дијелове који су државно власништво.

II. Допустивост

53. При испитивању допустивости захтјева Уставни суд је пошао од одредбе члана VI/3.а) Устава Босне и Херцеговине и члана 19. став (1) тачка а) Правила Уставног суда.

54. Члан VI/3. Устава Босне и Херцеговине у релевантном дијелу гласи:

Уставни суд ће штитити овај Устав.

а) Уставни суд има искључиву надлежност да одлучује у споровима који по овом Уставу настају између ентитета, или између Босне и Херцеговине и једног или оба ентитета, или између институција Босне и Херцеговине, укључујући, али се не ограничавајући само на то:

[...]

- Да ли је неки члан устава или закона ентитета у сагласности са овим Уставом.

Спорове могу покретати само чланови Предсједништва, предсједавајући Министарског савјета, предсједавајући или замјеник предсједавајућег било којег вијећа Парламентарне скупштине, једна четвртина чланова било којег вијећа Парламентарне скупштине или једна четвртина било ког законодавног вијећа неког ентитета.

[...]

55. Захтјев за оцјену уставности поднијело је двадесет седам заступника Представничког дома Парламента Федерације Босне и Херцеговине, што указује да је захтјев поднио овлашћени субјекат у смислу члана VI/3.а) Устава Босне и Херцеговине.

56. Након што је утврђено да је предметни захтјев поднио овлашћени субјекат, Уставни суд ће утврдити да ли питања која се покрећу захтјевом улазе у надлежност Уставног суда, како је то прописано чланом VI/3.а) Устава Босне и Херцеговине. Уставни суд указује да је у својој пракси у вези с питањем постојања уставног спора заузео став да "акти и активности једног од ентитета могу покренути питање постојања спора између тог ентитета и БиХ о неком питању из Устава Босне и Херцеговине за чије рјешавање је једино надлежан Уставни суд". При томе је Уставни суд протумачио да спор не може произлазити из редовних позитивноправних прописа, већ се мора тичати одређеног питања које је регулисано самим Уставом Босне и Херцеговине. У вези с тим, Уставни суд подсјећа да је, према одредби члана VI/3.а) Устава Босне и Херцеговине, једини надлежан да одлучује о било којем спору који се, између осталог, према овом уставу јавља између БиХ и једног ентитета (види Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму број У-2/22 од 26. маја 2022. године, тач. 75–78. с референцама на другу праксу Уставног суда, доступна на www.ustavnisud.ba).

57. Уставни суд примјеђује да подносиоци захтјева, између осталог, наводе да су ентитетски те нижи органи јавне власти неовлашћени и без сагласности државних тијела, противно Закону о привременој забрани, располагали државном имовином, што представља директно кршење Устава Босне и Херцеговине и одлука Уставног суда о питању располагања државном имовином. С друге стране, из одговора на захтјев произлази да се у конкретном случају ради о појединачним правним актима и уговорима који су били подобни за оспоравање у редовним поступцима, те да Уставни суд стога нема надлежност да о њима одлучује. Имајући у виду да је чланом VI/3.а) Устава Босне и

Херцеговине прописано да је Уставни суд надлежан да одлучује о било којем спору који се јавља по овом уставу, Уставни суд треба да испита да ли је доношење оспорених појединачних аката којима су ентитетски те нижи органи јавне власти, без учешћа титулара државне имовине, одлучивали о државној имовини довело до "спора" између БиХ и ФБиХ о питању из Устава Босне и Херцеговине за чије рјешавање је једино надлежан Уставни суд.

58. У вези с тим, Уставни суд подсјећа да се приликом разматрања надлежности не ограничава само на врсту аката, већ је неопходно темељито анализирати садржај спорног акта и последице које тај акт производи. У том погледу Уставни суд указује да је прихватио надлежност да оцјењује уставност закључака које је донијела Народна скупштина у случају када је њима успостављена обавеза за органе јавне власти Републике Српске која се тичала питања разграничења надлежности између ентитета и државе, те могућности преузимања надлежности између ентитета и државе као питања из члана III/5. Устава Босне и Херцеговине (*op. cit.*, У-2/22, тач. 75–79). Уставни суд је у тој одлуци навео да се "стварање обавезе да се припреми текст Устава Републике Српске и закона у областима из надлежности државе БиХ може сматрати 'спором' у смислу члана VI/3.а) Устава Босне и Херцеговине, те да се у конкретном случају поставља питање могућности ентитета да припремају, доносе и стављају ван снаге прописе у областима за које је установљена надлежност државе" (*ibid.*, У-2/22, тачка 78). Коначно, Уставни суд подсјећа да је у предмету број У-15/08 утврдио да постоји спор између БиХ и ентитета Република Српска у вези с одлуком Владе Републике Српске о давању сагласности на склапање различитих уговора, меморандума и сл. које су власти у РС закључиле са страним правним лицима у вези с представљањем Републике Српске у иностранству, а које су се финансирале из ентитетских буџетских средстава. Уставни суд је закључио да је надлежан да одлучује јер се у конкретном случају ради о предмету који покреће питање спора између Босне и Херцеговине и ентитета Република Српска у вези с уставним питањем поштовања подјеле надлежности из члана III/1.а) и б) Устава Босне и Херцеговине, те питања из чл. III/3.б), V/3.а) и ц) и V/4.а) Устава Босне и Херцеговине (види Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму број У-15/08 од 3. јула 2009. године, тач. 28. и 29, доступна на www.ustavnisud.ba).

59. Враћајући се на конкретан предмет, Уставни суд запажа да су подносиоци захтјева оспорили више аката које су донијели и закључили органи власти на нивоу ФБиХ, ЗДК и Општина Вареш. Оспорени акти односе се на дојелу концесија правним лицима и, у вези с тим, склапање уговора о концесији с концесионаром, укључујући и анексе тог уговора, затим на давање дозволе за пренамјену шумског земљишта у грађевинско, давање одобрења за успоставу служности за изградњу и коришћење приступних путева, склапање уговора о успостави права служности, обавјештење у вези са захтјевом за промјену културе из шумског у грађевинско земљиште те обавјештење у вези са захтјевом за одобрење за геолошко истраживање на шумском земљишту.

60. Из садржаја оспорених аката произлази да се оспорени акти дијелом односе на државну имовину која се налази под режимом привремене забране располагања државном имовином у смислу Закона о привременој забрани. Јавна власт у одговорима није негирала чињеницу да се оспорени акти односе и на државну имовину. У Одлуци број У-3/24, на коју су се подносиоци захтјева позвали, Уставни суд је закључио да је надлежан да одлучује о оспореном акту јер је донесен супротно забрани располагања државним земљиштем које обухвата и шуме и шумска земљишта према

члану 1. став 2. тачка 4. Закона о привременој забрани, позвавши се на праксу (види Уставни суд, одлука о допуствости и меритуму број У-3/24 од 11. јула 2024. године, тач. 29. и 39, доступна на www.ustavnisud.ba). Уставни суд подсјећа да је у Одлуци број У-6/24 закључио да је надлежан да одлучује о уставности Одлуке о начину и условима продаје непокретности у својини Републике Српске, које се налазе у оквиру посебног подручја Јахорина, јавним надметањем – лицитацијом. У наведеној одлуци Уставни суд је након садржајне анализе оспореног акта дошао до закључка да је оспорени акт донесен упркос томе што на државном нивоу није донесен закон којим би се ријешило питање државне имовине. Сходно томе, Уставни суд је закључио да је надлежан да испитује уставност таквог акта (види Уставни суд, Одлука о допуствости и меритуму број У-6/24 од 11. јула 2024. године, тач. 20. и 21, доступна на www.ustavnisud.ba).

61. У конкретном случају Уставни суд нема дилему да се оспорени појединачни акти у дијелу који се односе на државну имовину тичу својинских права и интереса државе, те се на тај начин покреће питање надлежности за њихово доношење односно да ли су ентитетски, кантонални и/или општински органи власти били надлежни за доношење оспорених аката. Сходно томе, произлази да се ради о спору у вези с надлежношћу између Босне и Херцеговине и ентитета Федерација Босне и Херцеговине за доношење оспорених аката, па Уставни суд сматра да је надлежан да одлучује о спору.

62. Имајући у виду одредбе члана VI/3.а) Устава Босне и Херцеговине и члана 19. став (1) Правила Уставног суда, Уставни суд закључује да је захтјев допустив зато што га је поднио овлашћени субјекат, те зато што не постоји ниједан формални разлог из члана 19. став (1) Правила Уставног суда због којег захтјев не би био допустив.

III. Меритум

63. Подносиоци захтјева сматрају да су оспорени акти супротни одредбама чл. I/2, II/3.а) и к) и III/3.б) Устава Босне и Херцеговине и члану 2. Европске конвенције и протоколима бр. 1 и 4 уз Европску конвенцију, Закону о привременој забрани, Закону о концесијама, Аархуској и Бернској конвенцији те Одлуци Уставног суда број У-3/24. С друге стране, учесници у поступку наводе да су оспорени акти донесени у периоду од 2013. до 2023. године, дакле прије Одлуке број У-3/24, те да су стога неосновани наводи подносилаца захтјева да оспорени акти нису усклађени с том одлуком. Још су навели да су оспорени акти донесени у складу с важећим ентитетским и кантоналним прописима.

64. Уставни суд подсјећа да се питањем промјене намјене шуме и шумског земљишта у ентитету ФБиХ бавио у претходно наведеној Одлуци број У-3/24. У наведеној одлуци Уставни суд је пошао од праксе заузете у предметима у којима се Уставни суд бавио питањем државне имовине те, у вези с тим, појмом државне својине као посебном правном концепту у контексту оспорене одлуке којом је била регулисана могућност промјене намјене шумског земљишта и давања на привремено коришћење шумског земљишта у друге намјене. Уставни суд је у тој одлуци закључио да се оспореном одлуком регулишу питања која су непосредно повезана с правом својине које власнику даје овлашћење да слободно и по својој вољи ствар посједује, користи и да њоме располаже, те да свакога од тога права искључи у границама одређеним законом. Сходно томе, закључено је да је спорно да ли је и у којој мјери Влада ФБиХ могла да регулише таква питања без задирања у својинска права државе Босне и Херцеговине, и то тако да одлучује о питањима располагања и расподјеле шума

и шумског земљишта као државне имовине. У наведеној одлуци је даље наглашено да шуме и шумско земљиште као јавна добра, између осталог, карактерише њихова намјена која зависи од њихових природних својстава. У таквим околностима, како је наведено у тој одлуци, неспорно је да промјена намјене шума и шумског земљишта може да доведе у питање њихов карактер "јавног добра" па тиме и карактер права својине на таквом земљишту. Због тога је Уставни суд закључио да не може представљати довољну гаранцију за заштиту државне имовине садржај из оспорене одлуке да се државном имовином сматра имовина која је као таква прописана у Закону о забрани располагања, без обзира на тренутни упис власника. Још је наглашено да се наведени закључци могу примјенити и на одредбе оспорене одлуке којима је установљено овлашћење тијела ФБиХ и кантона да одлучују о давању шумског земљишта на привремено коришћење у друге намјене. Наиме, Уставни суд је указао да се одредбама оспорене одлуке омогућава фактичка промјена намјене шумског земљишта без захтјева власника земљишта. На тај начин се, на основу одлука донесених у управном поступку пред ентитетским односно кантоналним нивоима власти, омогућава да се шуме и шумско земљиште користе у сврхе које нису непосредно везане за сам карактер шума и шумског земљишта као "јавног добра" у државној својини и да се за то уплаћује накнада у корист ФБиХ. Према томе, како је наглашено у одлуци, све наведено упућује на закључак да таква пренамјена, укључујући и обавезу уплате накнаде за уништавање шумског фонда без обзира на њихово формалноправно одређење у оспореној одлуци, представља облик располагања државном имовином јер прописује могућност задирања у својинска овлашћења власника имовине – државе да одлучује о начину коришћења и давању на коришћење шума и шумског земљишта (*op. cit.*, У-3/24, тач. 33–36). Уставни суд је у Одлуци број У-6/24, испитујући уставност одлуке о начину и условима продаје непокретности у својини Републике Српске које се налазе у оквиру посебног подручја Јахорина, јавним надметањем – лицитацијом, закључио да је оспореним актом Влада РС неовлашћено располагала државном имовином која се налази под режимом привремене забране располагања. У тој одлуци је наглашено да чињеница да Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине још увијек није донијела закон којим ће регулисати право својине и управљања државном имовином не може да буде оправдање за доношење оспорене одлуке којом је ентитетска влада располагала државном имовином, за шта није била надлежна. Уставни суд закључује да оспорена одлука није у складу са чл. I/1, I/2, и VI/5. Устава Босне и Херцеговине (*op. cit.*, У-6/24, тачка 26).

65. Уставни суд подсјећа да је у пракси јасно указано да давање на коришћење шуме и шумског земљишта у сврхе које нису непосредно везане за сам карактер шуме и шумског земљишта као "јавног добра" у државној својини представља облик располагања државном имовином којом се задира у својинска овлашћења власника имовине – државе да одлучује о начину коришћења и давања на коришћење шуме и шумског земљишта. У конкретном случају оспорено је рјешење Федералног министарства којим је концесионару дозвољена пренамјена шумског у грађевинског земљиште, што представља облик располагања државном имовином, како то произлази из праксе Уставног суда. Даље, оспореним одлукама кантонална јавна власт је правним лицима додијелила концесију на шуми и шумском земљишту. На основу оспорених одлука, с концесионарима су закључени концесиони уговор и анекси уговора. Концесија је право које концесор додјељује с циљем обезбјеђења изградње инфраструктуре и/или пружања услуга, експлоатације

природних ресурса, у роковима и под условима о којима се концесор и концесионар договоре, уз одговарајућу накнаду. Оспорени концесиони уговор је закључен на период од 25 година с могућношћу продужења на период највише до једне половине уговором одобреног времена. Уставни суд запажа да из концесионог уговора произлази да се концесија на дијеловима у државној својини реализује према D.B.O.T. систему (пројектуј, изгради, користи, врати). Уставни суд сматра да начин на који се концесија реализује, који укључује изградњу, а самим тим и пренамјену шумског земљишта у грађевинско, упућује на закључак да додјела концесионог права може да доведе до пренамјене земљишта. Наиме, пренамјена земљишта представља облик располагања државном имовином који задира у својинска овлашћења власника имовине – државе да одлучује о начину коришћења и давању на коришћење шума и шумског земљишта у државној својини. Такав закључак додатно потврђује и оспорени акт којим је Федерално министарство на захтјев концесионара дозволило пренамјену шумског у грађевинско земљиште за потребе концесије у сврху истраживања и експлоатације минералних сировина. Из одговора Правобранилаштва произлази да је Федерално министарство током јуна 2023. године и јануара 2024. године доносило акте о пренамјени шумског земљишта у грађевинско по захтјевима концесионара за потребе концесије, што указује да концесија не подразумева само пуко привремено коришћење уз накнаду. Уставни суд такође запажа да је Министарство за привреду ЗДК током 2021. односно 2022. године закључило два нова уговора о концесији, који захтјевом нису оспорени (види тач. 51. и 52. ове одлуке), што указује на континуитет и размјере располагања државном имовином. При томе, Уставни суд подсјећа да о издавању концесија на државној имовини према Закону о концесијама Босне и Херцеговине одлучује Комисија за концесије Босне и Херцеговине. Оспореним актом орган јавне власти на нивоу кантона ЗДК дао је одобрење друштву "Seven Plus" д.о.о. Сарајево за успоставу права служности за изградњу и коришћење приступних путева у површини од 36.550,50 м² преко шума и шумског земљишта у државној својини. Наведено друштво је за потребе служности и изградњу приступних путева тражило дозволу за пренамјену шумског у грађевинско земљиште. Изградња приступних путева подразумева извођење радова на бушењу земљишта те на крчењу и сјечи шума, а што произлази из одговора Правобранилаштва. Све наведено указује да је оспореним појединачним актима дошло до задирања у својинска права државе на шуми и шумском земљишту које се налази под режимом привремене забране располагања. Уставни суд је о статусу државне имовине, у коју спадају шума и шумско земљиште, у пракси већ заузео став, те не види разлог да у конкретном случају од њега одступи.

66. Уставни суд из одговора Правобранилаштва запажа да се оно на упит или по пријави укључило у неке предмете на истом локалитету општине Вареш (види тач. 22–25. ове одлуке). Међутим, из одговора не произлази да ли су оспорени акти тренутно предмет неког управног или судског поступка, односно поступка пред Уставним судом, иако је Уставни суд тражио да се Правобранилаштво о томе експлицитно изјасни. Дакле, остало је непознато да ли је Правобранилаштво уопште било укључено у предмете у којима су донесени оспорени акти који датирају из периода од 2013. године до априла 2023. године. Правобранилаштво је навело да за акте који су заведени прије 1. септембра 2023. године посједује технички ограничену евиденцију. Међутим, Уставни суд сматра да јавна власт на нивоу ентитета, кантона или општине до доношења закона о имовини на државном

нивоу није могла да располаже државном имовином без укључивања државе Босне и Херцеговине, односно Правобранилаштва као законског заступника, те без примјене Закона о привременој забрани.

67. У вези с наводима из одговора да су оспорени акти донесени прије Одлуке Уставног суда број У-3/24 и да су стога неосновани наводи подносилаца захтјева да акти нису усклађени са ставовима Уставног суда из те одлуке, Уставни суд сматра да такви наводи не могу бити релевантан аргумент да су оспорене одлуке у складу с Уставом Босне и Херцеговине само зашто што су донесене прије Одлуке број У-3/24. У конкретном случају ради се о актима који су донесени прије Одлуке Уставног суда број У-3/24 којима је вршено располагање државном имовином супротно Закону о привременој забрани. Стога су учесници овог поступка као носиоци органа јавне власти били у обавези да свако располагање државном имовином испитају у свјетлу праксе Уставног суда и Закона о привременој забрани, уз обавезно укључивање Правобранилаштва у сваки предмет који се односи на државну имовину која се налази под режимом привремене забране располагања.

68. У вези с наводима из одговора да су органи јавне власти поступали у складу с важећим прописима и Законом о шумама ЗДК и Законом о концесијама ЗДК и ФБиХ и да су сви оспорени акти стога законити, Уставни суд подсјећа да члан 2. став 1. Закона о привременој забрани прописује да, без обзира на одредбе било којег другог закона или прописа, државном имовином може располагати искључиво Босна и Херцеговина као њен титулар, у складу с одредбама тог закона. Даље, став 2. члана 2. Закона о привременој забрани прописује да су ништавни свака одлука, акт, уговор или било који други правни инструмент којим се располаже имовином из члана 1. тог закона супротно одредбама тог закона. Уставни суд указује да је у члану 4. Закона о привременој забрани прописано да привремена забрана располагања државном имовином у складу с тим законом остаје на снази до ступања на снагу закона на државном нивоу којим се уређују права својине и управљања државном имовином, а који би усвојила Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине, односно све док високи представник друкчије не одлучи.

69. Уставни суд подсјећа да на нивоу Босне и Херцеговине не постоји пропис којим би била регулисана надлежност ентитета да доносе одлуке о промјени намјене шумског земљишта и привременом коришћењу шумског земљишта у државној својини у друге намјене. Чињеница да Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине још увијек није донијела закон којим ће регулисати право својине и управљања државном имовином не може бити оправдање за доношење оспорених појединачних аката којима се располаже државном имовином. У складу с наведеним, Уставни суд закључује да јавна власт на ентитетском, кантоналном и општинском нивоу није имала надлежност да донесе оспорене акте у дијелу који се односе на шуму и шумско земљиште у државној својини.

70. У таквим околностима, те имајући у виду своју ранију праксу, Уставни суд закључује да оспорени акти нису усклађени с одредбама чл. I/2. и III/3.6) Устава Босне и Херцеговине.

71. Одлучујући о дјеловању одлуке Уставног суда, Уставни суд је имао у виду одредбу члана 61. став (4) Правила Уставног суда која, изузетно, пружа основ да одлуком којом се утврђује неслагласност из члана VI/3.а) и ц) одреди рок за усаглашавање који не може да буде дужи од шест мјесеци. Уставни суд је у конкретном случају узео у обзир да су оспорени појединачни акти донесени у периоду од 2013. до

2023. године, те да су неспорно у тако дугом периоду већ произвели правне посљедице. Исто тако Уставни суд је свјестан да се штетне посљедице неуставног располагања државном имовином тешко могу отклонити без огромних финансијских губитака. Међутим, укључени органи јавне власти су о томе требали да воде рачуна прије доношења оспорених аката. Уставни суд стога налаже Федералном министарству, Општини Вареш, Влади ЗДК, Министарству за пољопривреду ЗДК и Министарству за привреду ЗДК да, у складу с овом одлуком, у року од шест мјесеци од њеног достављања преиспитају оспорене акте из своје надлежности у свјетлу Закона о привременој забрани како би се неусаглашени акти ставили ван снаге, уз обавезно укључивање Правобранилаштва у конкретни и сваки други предмет који се односи на државну имовину, у смислу Закона о привременој забрани. У складу с тим, Уставни суд указује на став из праксе да се ниједан привремени корисник не може сматрати савјесним и не ужива заштиту на основу прописа којима су регулисана стварна права на непокретностима (*op. cit.*, V-3/24, тачка 44).

Остали наводи

72. С обзиром на претходни закључак, Уставни суд не види потребу да посебно испитује наводе о повреди осталих права из Устава Босне и Херцеговине, односно Европске конвенције и њених протокола, те Аархуске и Бернске конвенције.

IV. Закључак

73. Уставни суд закључује да оспорени акти нису у складу са чл. I/2. и III/3.б) Устава Босне и Херцеговине јер су ненадлежни органи јавне власти располагали државном имовином супротно Закону о привременој забрани иако на државном нивоу није ријешено питање државне имовине, те без укључивања Правобранилаштва као законског заступника титулара државне имовине.

74. На основу члана 61. став (4) Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

75. С обзиром на одлуку Уставног суда у овом предмету, није неопходно посебно разматрати захтјев подносилаца за доношење привремене мјере.

76. Према члану VI/5. Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједник

Уставног суда Босне и Херцеговине

Мирсад Ћеман, с. р.

1538

Уставни суд Босне и Херцеговине у пленарном сазиву, у предмету број **U-10/26**, рјешавајући захтјев **Denisa Zvizdića, првог замјеника предсједavajuћег Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине**, на основу члана VI/3.а) Устава Босне и Херцеговине, члана 57. став (2) тачка б), члана 59. ст. (1) и (2) и члана 61. став (4) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине – преčiшчени текст ("Службени гласник Босне и Херцеговине" бр. 94/14, 47/23 и 41/24), у саставу:

Мирсад Ћеман, предсједник
 Валерија Галић, потпредсједница
 Ангелика Нушбергер, потпредсједница
 Хелен Келлер, судкиња
 Леди Бианку, судија
 Марин Вукоја, судија
 Лариса Велић, судкиња
 на сједници одржаној 24. септембра 2026. године donio је

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Одлучујући о захтјеву **Denisa Zvizdića, првог замјеника предсједavajuћег Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине**, за рјешавање спора између Босне и Херцеговине и ентитета Република Српска,

Уставни суд Босне и Херцеговине утврђује да постоји спор између Босне и Херцеговине и Републике Српске због аката и активности Републике Српске предузетих ради извршења:

- буџетске ставке број 488100 буџета Републике Српске за 2026. годину "Transferi predstavništva Републике Српске у иностранству" у оквиру потрошачке јединице "Ministarstvo за европске интеграције и међународну сарадњу" у износу од 15.000.000,00 KM, која је саставни дио Одлуке Народне скупштине Републике Српске о усвајању буџета за 2026. годину ("Службени гласник RS" број 114/25) те

- буџетске ставке број 448100 другог ребаланса буџета за 2025. годину "Transferi predstavništva Републике Српске у иностранству" у оквиру потрошачке јединице "Ministarstvo за европске интеграције и међународну сарадњу" у износу од 49.000.000,00 KM, која је саставни дио Одлуке Народне скупштине Републике Српске о усвајању другог ребаланса буџета за 2025. годину ("Службени гласник Републике Српске" број 109/25),

у вези с Уговором о консултантским услугама закљученим 6. септембра 2025. године између Младена Филипoviћа, директора Представништва Републике Српске у Беоу, Република Аустрија, и Арија Бен-Менасхеа, предсједника правног лица "Dickens & Madson Canada Inc.", и другим сличним уговорима чија је сврха остваривање циљева за које је Уставни суд утврдио да су неспојиви с Уставом Босне и Херцеговине.

Утврђује се да акти и активности Републике Српске предузети ради извршења:

- буџетске ставке број 488100 буџета Републике Српске за 2026. годину "Transferi predstavništva Републике Српске у иностранству" у оквиру потрошачке јединице "Ministarstvo за европске интеграције и међународну сарадњу" у износу од 15.000.000,00 KM, која је саставни дио Одлуке Народне скупштине Републике Српске о усвајању буџета за 2026. годину ("Службени гласник RS" број 114/25) те

- буџетске ставке број 448100 другог ребаланса буџета за 2025. годину "Transferi predstavništva Републике Српске у иностранству" у оквиру потрошачке јединице "Ministarstvo за европске интеграције и међународну сарадњу" у износу од 49.000.000,00 KM, која је саставни дио Одлуке Народне скупштине Републике Српске о усвајању другог ребаланса буџета за 2025. годину ("Службени гласник Републике Српске" број 109/25),

у вези с Уговором о консултантским услугама закљученим 6. септембра 2025. године између Младена Филипoviћа, директора Представништва Републике Српске у Беоу, Република Аустрија, и Арија Бен-Менасхеа, предсједника правног лица "Dickens & Madson Canada Inc.", и другим сличним уговорима чија је сврха остваривање циљева за које је Уставни суд утврдио да су неспојиви с Уставом Босне и Херцеговине, нису у складу са чланом I/2. Устава Босне и Херцеговине, чланом III/3.б) Устава Босне и Херцеговине и чланом VI/5. Устава Босне и Херцеговине.

У складу са чланом 61. став (4) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине,

- забрањују се све исплате из буџета Републике Српске у вези с Уговором о консултантским услугама закљученим 6. септембра 2025. године између Младена Филипoviћа, директора Представништва Републике Српске у Беоу, Република Аустрија, и Арија Бен-Менасхеа, предсједника правног лица "Dickens & Madson Canada Inc.", и свим другим актима и активностима који се односе на лобирање у име и за рачун Републике Српске путем лобистичких агенција за циљеве који су у супротности с Уставом Босне и Херцеговине, одлукима Уставног суда Босне и Херцеговине и институција Босне и Херцеговине,

- nalaže se Narodnoj skupštini Republike Srpske, Vladi Republike Srpske, te drugim nadležnim organima u Republici Srpskoj, kao i svim službenim ili odgovornim licima u tim institucijama, uključujući i predstavništva Republike Srpske u inostranstvu, da obustave sve aktivnosti u vezi s isplatama na osnovu Ugovora o konsultantskim uslugama zaključenog 6. septembra 2025. godine između Mladena Filipovića, direktora Predstavništva Republike Srpske u Beču, Republika Austrija, i Arija Ben-Menashea, predsjednika pravnog lica "Dickens & Madson Canada Inc.", i budžetskim finansiranjem lobističkih usluga za ciljeve koji su u suprotnosti s Ustavom Bosne i Hercegovine, odlukama Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i institucija Bosne i Hercegovine.

Za provođenje ove odluke zadužuje se Narodna skupština Republike Srpske i Vlada Republike Srpske, kojima se nalaže da, u skladu sa članom 72. stav (5) Pravila Ustavnog suda, u roku od tri mjeseca od dana dostavljanja ove odluke obavijeste Ustavni sud Bosne i Hercegovine o preduzetim mjerama s ciljem izvršenja ove odluke.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i "Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Denis Zvizdić, prvi zamjenik predsjedavajućeg Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: podnosilac zahtjeva), podnio je 13. aprila 2026. godine Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) zahtjev za rješavanje spora između Bosne i Hercegovine i entiteta Republika Srpska u vezi s budžetskom stavkom broj 488100 budžeta Republike Srpske za 2026. godinu "Transferi predstavništvima Republike Srpske u inostranstvu" u okviru potrošačke jedinice "Ministarstvo za evropske integracije i međunarodnu saradnju" u iznosu od 15.000.000,00 KM, koja je sastavni dio Odluke Narodne skupštine Republike Srpske (u daljnjem tekstu: Narodna skupština) o usvajanju budžeta za 2026. godinu ("Službeni glasnik RS" broj 114/25), u vezi s Ugovorom o konsultantskim uslugama zaključenim 6. septembra 2025. godine između Mladena Filipovića, direktora Predstavništva Republike Srpske u Beču, Republika Austrija, i Arija Ben-Menashea, predsjednika pravnog lica "Dickens & Madson Canada Inc.", te u vezi s budžetskom stavkom broj 448100 drugog rebalansa budžeta za 2025. godinu "Transferi predstavništvima Republike Srpske u inostranstvu" u okviru potrošačke jedinice "Ministarstvo za evropske integracije i međunarodnu saradnju" u iznosu od 49.000.000,00 KM, koja je sastavni dio Odluke Narodne skupštine o usvajanju drugog rebalansa budžeta za 2025. godinu ("Službeni glasnik RS" broj 109/25), s prijedlogom za donošenje privremene mjere. Podneskom od 19. maja 2026. godine podnosilac zahtjeva je dopunio zahtjev.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na osnovu člana 23. Pravila Ustavnog suda, od Narodne skupštine i Vlade Republike Srpske (u daljnjem tekstu: Vlada) zatraženo je 14. aprila 2026. godine da dostave odgovore na zahtjev. Narodna skupština je 26. maja 2026. godine dostavila odgovor na zahtjev. Vlada u ostavljenom roku nije dostavila odgovor.

III. Zahtjev

a) Navodi iz zahtjeva

3. Podnosilac zahtjeva smatra da se u konkretnom slučaju pokreće pitanje spora između Bosne i Hercegovine i entiteta Republika Srpska u vezi s ustavnim pravima iz čl. I/2, III/3.b) i

VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine. Podnosilac zahtjeva smatra da je, s obzirom na pitanja koja se pokreću, zahtjev *ratione materiae* dopustiv u smislu člana VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine i prakse Ustavnog suda zauzete u predmetu broj U-15/08 (tač. 28. i 29). Podnosilac zahtjeva ukazuje da je Ustavni sud u Odluci broj U-15/08 u tački 35. naveo: "U konkretnom slučaju, usvajanje takvog budžeta kojim se vrši raspodjela sredstava, između ostalog, i za predstavljanje RS u inostranstvu, samo po sebi nije suprotno Ustavu Bosne i Hercegovine zato što ne predstavlja preuzimanje ili miješanje u vanjsku politiku i vanjskotrgovinsku politiku Bosne i Hercegovine. Međutim, Ustavni sud smatra da se pitanje poštovanja ustavne podjele nadležnosti između Bosne i Hercegovine i entiteta može pokrenuti u slučaju kada aktivnosti koje preduzimaju entitetski dužnosnici i koje se finansiraju iz entitetskog budžeta predstavljaju miješanje ili preuzimanje neke od nadležnosti Bosne i Hercegovine". U navedenom stajalištu, kako obrazlaže podnosilac zahtjeva, postoji *ratio* za osporavanje budžetskih stavki broj 488100 budžeta za 2026. godinu, odnosno 2025. godinu koje predstavljaju sastavni dio Odluke Narodne skupštine o usvajanju budžeta za 2026. godinu ("Službeni glasnik RS" broj 114/25) i Odluke Narodne skupštine o usvajanju drugog rebalansa budžeta za 2025. godinu ("Službeni glasnik RS" broj 109/25). Sporne budžetske stavke treba dovesti u vezu s Ugovorom o konsultantskim uslugama koji je zaključen 6. septembra 2025. godine između Mladena Filipovića u ime Republike Srpske, s jedne strane, i Arija Ben-Menashea u ime "Dickens & Madson Canada Inc.", s druge strane, ukupne vrijednosti od 4.000.000,00 USD (u daljnjem tekstu: Ugovor).

4. Podnosilac zahtjeva navodi da postoji više odredaba Ugovora koje se mogu smatrati aktivnostima koje su preduzeli entitetski dužnosnici raspolaganjem finansijskim sredstvima iz entitetskog budžeta, a koje predstavljaju miješanje ili preuzimanje neke od nadležnosti Bosne i Hercegovine, ali i nepoštovanje odluka institucija Bosne i Hercegovine, prije svega Ustavnog suda. U vezi s tim, podnosilac zahtjeva je naveo da iz Ugovora proizlazi sljedeće: "Ovim putem nas angažujete, a mi prihvatamo angažman, u skladu sa odredbama navedenim u nastavku, radi pružanja usluga lobiranja pred izvršnom i/ili zakonodavnom granom vlasti Sjedinjenih Američkih Država, Ministarstvom finansija SAD-e i uvažanim sekretarom za finansije Scottom Bessentom, Kraljevinom Saudijskom Arabijom, Ujedinjenim Arapskim Emiratima, Evropskom unijom, Ujedinjenim nacijama, Regionalnim vijećem za saradnju, te svim drugim državama ili organizacijama koje, u koordinaciji s Vama, budemo smatrali ključnim, a sve s ciljem osiguravanja njihove političke podrške radi konsolidacije i jačanja političke pozicije Republike Srpske, na čelu s predsjednikom Miloradom Dodikom". Imajući u vidu da je Ugovor zaključen 6. septembra 2025. godine, a da je Miloradu Dodiku mandat predsjednika Republike Srpske prestao 12. juna 2025. godine, jasno je da u tom momentu Milorad Dodik nije bio "predsjednik" i jasno je da navedeni ugovor krši Ustav Bosne i Hercegovine i ustavne principe vladavine prava i hijerarhije propisa unutar Bosne i Hercegovine. Također, podnosilac zahtjeva smatra i da je predstavnik Republike Srpske u Austriji, koji je potpisao Ugovor, postupio suprotno Ustavu Bosne i Hercegovine, pri čemu se budžetska sredstva, koja su predviđena za finansiranje tog predstavništva, nisu mogla koristiti u takvu svrhu. Pri tome je ukazao da je pitanje pravnog statusa Milorada Dodika razmatrao i Ustavni sud u tački 68. Odluke broj U-29/25. Dalje, iz sadržaja Ugovora proizlazi da je "krajnji cilj [...] nezavisnost Republike Srpske od Bosne i Hercegovine." Iz navedenog je, prema ocjeni podnosioca zahtjeva, jasno da takva lobistička aktivnost nije usmjerena ka zaštiti interesa entiteta, već joj je cilj direktno kršenje Ustava Bosne i Hercegovine s nesagledivim posljedicama. U konkretnom slučaju, kako podnosilac zahtjeva navodi, nije riječ samo o političkoj retorici, već se radi o "krajnjem cilju" i

konkretnoj namjeri ključnih političkih dužnosnika iz entiteta Republika Srpska, što potvrđuju brojne izjave Milorada Dodika i dokumenti Narodne skupštine koje je Ustavni sud ukinuo Odlukom broj U-13/25. Podnosilac zahtjeva smatra da lobiranje za "nezavisnost Republike Srpske od Bosne i Hercegovine" ne može biti legitiman cilj, a posebno je protivpravno izdvajati bilo kakav iznos iz entitetskog budžeta za takvu svrhu. Ustav Bosne i Hercegovine ne sadrži bilo kakvu odredbu o pravu naroda na samoopredjeljenje, Bosna i Hercegovina (a ne entiteti) ima pravo na suverenitet i teritorijalni integritet, Bosna i Hercegovina ima prerogative države (a ne entiteti) i Bosna i Hercegovina ima kontinuitet koji je potvrđen u članu I/1. Ustava Bosne i Hercegovine. Član I/3. Ustava Bosne i Hercegovine jasno propisuje da se Bosna i Hercegovina sastoji od dva entiteta, što ukazuje da je Bosna i Hercegovina država čiji su dijelovi entiteti kao njene administrativne jedinice. Stoga, podnosilac zahtjeva smatra da zaključivanje lobističkog ugovora na takav način i sa spornim sadržajem predstavlja nastavak realizacije plana o nezavisnosti Republike Srpske koji su nizom izjava i konkretnih pravnih akata najavili mnogi politički akteri u Republici Srpskoj, čiji je krajnji cilj destabilizacija ustavnog poretka, promjena ustavnog poretka i teritorijalne cjelovitosti Bosne i Hercegovine. Podnosilac zahtjeva smatra da nije riječ o apstraktnom političkom mišljenju, već o formaliziranom ugovoru, finansijskom angažmanu i institucionalnom djelovanju. Stoga, prema mišljenju podnosioca zahtjeva, zaključivanje takvog ugovora poprima karakter organiziranog napada na ustavni poredak Bosne i Hercegovine i ugrožavanje njenog teritorijalnog integriteta. Podnosilac zahtjeva je izdvojio još nekoliko stavki iz sadržaja Ugovora koje, prema njegovom mišljenju, direktno krše odredbe Ustava Bosne i Hercegovine, ali i odluke Ustavnog suda. U vezi s tim, podnosilac zahtjeva kao sporno izdvaja sljedeće: "Također ćemo nastojati osigurati podršku Vlade Sjedinjenih Američkih Država za smjenu Christiana Schmidta s funkcije visokog predstavnika u Bosni i Hercegovini, te osudu, kako se navodi, pristrasnih odluka ovog predstavnika." Podnosilac zahtjeva smatra da s aspekta političkog stava nije sporno lobirati za smjenu nekog lica s funkcije visokog predstavnika. Međutim, u ustavnopravnom smislu, sporno je lobirati za preispitivanje "odluka visokog predstavnika" jer je visoki predstavnik ustavna kategorija predviđena Aneksom 10 Općeg okvirnog sporazuma za mir za Bosnu i Hercegovinu (u daljnjem tekstu: Okvirni sporazum) koji ima ulogu tumača civilnog aspekta mirovnog sporazuma. Odluke visokog predstavnika smatraju se zakonima Bosne i Hercegovine shodno zauzetoj praksi Ustavnog suda (odluke br. U-9/00 od 3. novembra 2000. godine; U-16/00 od 2. februara 2001. godine, U-25/00 od 23. marta 2001. godine, U-27/22 od 23. marta 2023. godine). Podnosilac zahtjeva navodi da o statusu visokog predstavnika Ustavni sud ima jasnu praksu potvrđenu u više svojih odluka. Stoga je jasno da se ne može lobirati za "osudu pristrasnih odluka visokog predstavnika" jer su odluke visokog predstavnika, koje su u skladu s Ustavom Bosne i Hercegovine, konačne i obavezujuće. U Ugovoru se navodi da će se "lobirati i za poništenje nezakonitog raspisivanja izbora za 23. 11. 2025. godine", a riječ je o prijevremenim izborima za izbor predsjednika Republike Srpske, koje je Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: CIK) raspisala odlukom od 28. augusta 2025. godine. Podnosilac zahtjeva navodi da je riječ o izborima koji su raspisani i provedeni u skladu sa zakonom budući da je odluka CIK-a prošla kontrolu zakonitosti nadležnih institucija u Bosni i Hercegovini. Odluka CIK-a o raspisivanju i održavanju prijevremenih izbora predstavlja odluku institucija Bosne i Hercegovine, a član III/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine propisuje da će se entiteti i sve njihove administrativne jedinice u potpunosti pridržavati Ustava, kao i odluka institucija Bosne i Hercegovine.

Stoga se, prema mišljenju podnosioca zahtjeva, ne može lobirati protiv zakonitih odluka institucija Bosne i Hercegovine.

5. Podnosilac zahtjeva dalje navodi da je u Ugovoru navedeno da će se "lobirati i za ukidanje svih sankcija Ministarstva finansija SAD-a (OFAC), kao i svih drugih sankcija, uključujući lične i porodične sankcije, sankcije vezane za poslovne interese i saradnike, te za sve osobe ili subjekte označene kao značajni akteri koji doprinose finansijskoj mreži povezanoj s Dodikom, kao i one sankcionisane kao organizatori Dana Republike Srpske". Podnosilac zahtjeva smatra da je s aspekta kontrole ustavnosti i postojanja spora između države i entiteta nedozvoljeno lobirati za nešto što je definirano kao "ukidanje sankcija za osobe koje su sankcionisane kao organizatori Dana Republike Srpske". U vezi s tim, podnosilac zahtjeva se pozvao na Odluku Ustavnog suda broj U-2/18 u kojoj je utvrđeno da član 2. stav (1) Zakona o Danu Republike Srpske nije u skladu s Ustavom Bosne i Hercegovine, pa je neustavno lobirati za nekoga ko je učestvovao u organizaciji događaja kojim se obilježava neustavan praznik.

6. Podnosilac zahtjeva navodi da je Ugovorom regulirano da naknada za Ugovor iznosi 2.000.000,00 USD, dok je dodacima Ugovora predviđena uplata dodatnih iznosa od po 1.000.000,00 USD, tako da ukupna vrijednost lobističkog ugovora iznosi 4.000.000,00 USD. Navedeno je da je u obaveznom dodatku A uz Izjavu o registraciji u skladu sa Zakonom o registraciji stranih agenata iz 1938. godine, s izmjenama i dopunama, navedeno da je ime stranog nalogodavca "Republika Srpska" s adresom "1 Trg Republike Srpske, Banja Luka, Bosna i Hercegovina, 78000". U ime Republike Srpske potpisnik je šef Predstavništva Republike Srpske u Republici Austriji Mladen Filipović, a kao nalogodavac se navodi "Republika Srpska". Iz navedenog je jasno da se ne radi ni o kakvom privatnom aranžmanu, već o institucionalnom budžetskom finansiranju neustavnih aktivnosti iz budžetskih sredstava Republike Srpske. Direktna dokaz budžetskog finansiranja s budžetske stavke 488100 vidljiv je iz hronologije usvajanja budžeta. U vezi s tim, podnosilac zahtjeva navodi da je na stavci 488100 "Transferi predstavništvima Republike Srpske u inostranstvu" u budžetu za 2024. godinu bio predviđen iznos od 7.100.000,00 KM, a što je naknadnim rebalansom povećano na 7.620.000,00 KM za redovno funkcioniranje tih predstavništava. Podnosilac zahtjeva dalje navodi da je u budžetu za 2025. godinu navedeni iznos umanjeno i iznosio je 6.500.000,00 KM, da bi u rebalansu budžeta iz juna 2025. godine ta stavka povećana na iznos od 30.036.000,00 KM, a u drugom rebalansu budžeta iz novembra 2025. godine ista stavka je iznosila 49.000.000,00 KM. Podnosilac zahtjeva navodi da se prostom logičnom analizom može zaključiti da je tokom 2025. godine stavka za finansiranje rada predstavništava Republike Srpske u inostranstvu porasla za 42.500.000,00 KM. Ugovor je zaključen u septembru 2025. godine, pa je jasno, kako podnosilac zahtjeva navodi, iz kojih finansijskih izvora se vrši plaćanje usluga neustavnog lobiranja. Podnosilac zahtjeva navodi da u budžetu za 2026. godinu budžetska stavka 488100 iznosi 15.000.000,00 KM, ali podnosilac zahtjeva smatra važnim da Ustavni sud prilikom odlučivanja ima u vidu budžetsku potrošnju iz 2025. godine koja se dovodi u direktnu uzročno-posljedičnu vezu s predmetom zahtjeva za rješavanje spora. U tački 9. Ugovora predviđeno je da se Ugovor zaključuje na period od dvije godine, uz mogućnost produženja na osnovu međusobnog dogovora. Podnosilac zahtjeva smatra da navedeno ukazuje da ciljevi Ugovora u kontinuitetu imaju štetne posljedice po ustavnopravni poredak u Bosni i Hercegovini, pa je potrebno hitno obustaviti realizaciju tih ciljeva, zbog čega on traži donošenje privremene mjere. Podnosilac zahtjeva smatra da je važno da Ustavni sud zaustavi nezakonita i neustavna budžetska izdvajanja iz budžeta Republike Srpske za lobiranje i u 2026. godini jer se stalno zaključuju novi ugovori. U februaru 2026. godine objavljena je vijest da je Vlada potpisala novi ugovor o

lobiranju vrijedan 3.000.000,00 KM, a premijer Vlade je 7. februara 2026. godine saopštio da je "Republika Srpska platila 1.300.000,00 KM za lobiranje firmi koju su osnovali Amerikanci." Podnosilac zahtjeva smatra da je iznio relevantne pokazatelje iz kojih nesporno proizlazi da se finansiranje spornog lobiranja vrši iz budžeta Republike Srpske, odnosno da se plaćanje vrši javnim novcem poreznih obveznika iz entiteta Republika Srpska, ali i svih građana Bosne i Hercegovine kroz sistem naplate i raspodjele prihoda od indirektnih poreza.

7. Radi sprečavanja štetnih posljedica koje bi moglo izazvati daljnje lobiranje za ciljeve koji su neustavni, koje se finansira javnim novcem poreznih obveznika iz cijele Bosne i Hercegovine, podnosilac zahtjeva traži donošenje privremene mjere kojom bi se obustavile sporne isplate iz budžeta Republike Srpske, koje su u vezi s aktivnostima organa vlasti, institucija i službenih i odgovornih lica, koje se odnose na lobiranje za neustavne i nezakonite ciljeve koji su u suprotnosti s Ustavom Bosne i Hercegovine, zakonima Bosne i Hercegovine, odlukama Ustavnog suda i odlukama institucija Bosne i Hercegovine.

8. Podnosilac zahtjeva je u dopuni zahtjeva informirao Ustavni sud da je Tužilaštvo Bosne i Hercegovine donijelo obavijest o neprovođenju istrage broj T20 0 KTT 002814626 od 15. maja 2026. godine protiv Mladena Filipovića, direktora Predstavništva Republike Srpske u Beču, za krivična djela napada na ustavni poredak i ugrožavanje teritorijalne cjeline. Krivičnu prijavu je podnijelo više članova Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine u vezi sa sklapanjem Ugovora. Podnosilac zahtjeva je akt Tužilaštva Bosne i Hercegovine dostavio na uvid.

b) Odgovor na zahtjev

9. Narodna skupština je u odgovoru navela da zahtjev nije podnesen u skladu sa članom VI Ustava Bosne i Hercegovine, niti sa članom 19. Pravila Ustavnog suda, te da je dopustiv samo u odnosu na podnosioca zahtjeva. Dalje, u odgovoru se navodi da zahtjev nije dopustiv jer ne postoji spor između Bosne i Hercegovine i Republike Srpske zbog toga što ne postoji odluka Republike Srpske da uspostavlja specijalni paralelni odnos s nekom od susjednih država, a da je to suprotno Ustavu Bosne i Hercegovine, uključujući i odredbe koje se odnose na suverenitet i teritorijalni integritet Bosne i Hercegovine. Narodna skupština navodi da za osporavanje takve vrste pravnih akata nema ustavnog osnova, te da, prema Ustavu Bosne i Hercegovine, osporeni akti ne mogu biti predmet ocjene ustavnosti pred Ustavnim sudom. Prema mišljenju Narodne skupštine, navodi iz zahtjeva o sadržaju akata također izlaze van okvira nadležnosti Ustavnog suda.

10. Narodna skupština je navela da, ukoliko Ustavni sud odluči da razmatra zahtjev u meritumu, navodi podnosioca zahtjeva su neosnovani jer su, prema članu III/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine, entiteti nadležni za usvajanje i izvršavanje svojih budžeta jer ostvaruju izvorne prihode, tako da institucije Bosne i Hercegovine u tom smislu nemaju nikakve kompetencije u odnosu na njih, osim u pogledu sredstava koja su entiteti, prema čl. III/1. i VIII/3. Ustava Bosne i Hercegovine, dužni osigurati za funkcioniranje institucija Bosne i Hercegovine. Dalje, Narodna skupština je navela da je predmet osporavanja Ugovor koji ne predstavlja opći pravni akt kojim bi se regulirala određena pravna situacija za neodređeni broj lica i situacija, već se Ugovor odnosi isključivo na ugovorne strane, pa time on ne može biti predmet ocjene ustavnosti. U odgovoru se navodi da je nejasno šta je predmet zahtjeva za rješavanje spora, te iz čega on proizlazi i, konačno, koji opći pravni akt Republike Srpske nije u saglasnosti s Ustavom Bosne i Hercegovine. Odluka o usvajanju drugog rebalansa budžeta Republike Srpske za 2025. godinu predstavlja opći pravni akt temporalnog karaktera jer je vremenski ograničena za izvršenja budžeta za 2025. godinu, što implicira da se osporava

odluka koja nije u primjeni. Dalje se navodi da je Zakonom o budžetskom sistemu Republike Srpske propisan način pripreme i donošenja budžeta, dok se Zakonom o izvršenju budžeta Republike Srpske za pripadajuću fiskalnu godinu definira način izvršenja budžeta. Budžetski korisnici su dužni da planirana budžetska sredstva troše u skladu s principima racionalnosti i štednje i u skladu s namjenom. Narodna skupština smatra da su prethodni rebalans budžeta Republike Srpske za 2025. godinu, kao i budžet Republike Srpske za 2026. godinu usvojeni u propisanoj proceduri, te u skladu s Ustavom Bosne i Hercegovine i Ustavom Republike Srpske.

11. Narodna skupština se u odgovoru posebno osvrnula na sadržaj Ugovora u kojem se, suprotno navodima iz zahtjeva, ne uočava ništa sporno. U vezi sa spominjanjem predsjednika Milorada Dodika u tekstu Ugovora u vezi s obavljanjem funkcije predsjednika Republike Srpske, Narodna skupština je navela da je imenovanom funkcija predsjednika Republike Srpske prestala Odlukom Narodne skupštine koja je objavljena u službenom glasilu 22. oktobra 2025. godine. Na taj način je osporavanje Ugovora iz tog razloga potpuno bespredmetno. Dalje se navodi da se odredbe i sadržaj Ugovora ne mogu dovesti u vezu s povredom bilo koje odredbe Ustava Bosne i Hercegovine. U vezi s tim, navedeno je da odredbe Ustava Bosne i Hercegovine ne sadrže odredbe o pravu naroda na samoopredjeljenje, što samim tim ukazuje da Ustav Bosne i Hercegovine ne sadrži ni bilo kakvu zabranu za pokretanje pitanja koje bi dalo pravo određenom narodu na njegovo samoopredjeljenje. Stoga je, prema ocjeni Narodne skupštine, zaključak podnosioca zahtjeva da zaključivanje lobističkog ugovora vodi ka destabilizaciji ustavnog poretka proizvoljan i neosnovan. Dalje se navodi da se stav Republike Srpske o radu i djelovanju visokog predstavnika Christiana Schmidta opravdava zahtjev za osiguranje podrške Vlade SAD-a u rješavanju tog pitanja ne može smatrati kršenjem odredaba Ustava Bosne i Hercegovine. Narodna skupština smatra da Republika Srpska ima legitimno pravo da brani i dokazuje osnovanost tvrdnji da se Christian Schmidt ne može smatrati visokim predstavnikom i da njegove odluke ne predstavljaju odluke visokog predstavnika. Isto tako, Republika Srpska ima legitimno pravo da dokazuje opravdanost tvrdnje o nezakonitosti raspisivanja izbora za 23. novembar 2025. godine kao posljedice nelegitimnih odluka koje je donio Christian Schmidt, a koje su provele institucije Bosne i Hercegovine. Predloženo je da se zahtjev o postojanju spora s entitetom Republika Srpska, kao i zahtjev za donošenje privremene mjere odbiju kao očigledno neosnovani.

IV. Relevantni propisi

12. U **Ustavu Bosne i Hercegovine** relevantne odredbe glase:

Član I stav (2)

2. *Demokratska načela*
Bosna i Hercegovina je demokratska država koja funkcioniše u skladu sa zakonom i na osnovu slobodnih i demokratskih izbora.

Član III stav 3. tačka b)

Nadležnosti i odnosi između institucija Bosne i Hercegovine i entiteta

3. *Pravni poredak i nadležnosti institucija*
b) Entiteti i sve njihove administrativne jedinice će se u potpunosti pridržavati ovog Ustava, kojim se stavljaju van snage zakonske odredbe Bosne i Hercegovine i ustavne i zakonske odredbe entiteta koje mu nisu saglasne, kao i odluka institucija Bosne i Hercegovine. Opšta načela međunarodnog prava su sastavni dio pravnog poretka Bosne i Hercegovine i entiteta.

Član VI stav 5.

Ustavni sud

5. *Odluke*

Odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

13. Odluka o usvajanju Budžeta RS za 2026. godinu ("Službeni glasnik RS" broj 114/25) u relevantnom dijelu glasi:

Naziv potrošačke jedinice: Ministarstvo za evropske integracije i međunarodnu saradnju

Broj ministarstva: 21

Broj budžetske organizacije: 59

Broj potrošačke jedinice: 001

Ekonomski kod	Opis	Budžet Republike Srpske za 2026. godinu (Fond 01)	Budžet Republike Srpske za 2026. godinu (Fond 02)
488100	Transferi predstavništvima Republike Srpske u inozemstvu	15.000.000	0

14. Odluka o usvajanju Drugog rebalansa budžeta RS za 2025. godinu ("Službeni glasnik RS" broj 109/25) u relevantnom dijelu glasi:

Naziv potrošačke jedinice: Ministarstvo za evropske integracije i međunarodnu saradnju

Broj ministarstva: 21

Broj budžetske organizacije: 59

Broj potrošačke jedinice: 001

Ekonomski kod	Opis	Drugi rebalans budžeta Republike Srpske za 2026. godinu (Fond 01)	Drugi rebalans budžeta Republike Srpske za 2026. godinu (Fond 02)
488100	Transferi predstavništvima Republike Srpske u inozemstvu	49.000.000	0

15. Ugovor o konsultantskim uslugama od 6. septembra 2025. godine, koji su zaključili Mladen Filipović u ime i za račun Republike Srpske kao nalogodavca s jedne strane i Ari Ben-Menasse u ime "Dickens & Madson (Canada) Inc". kao nalogoprimac s druge strane, dostavljen na uvid u prilogu zahtjeva, u relevantnom dijelu glasi:

Ovim putem nas angažujete, a mi prihvatamo angažman, u skladu s odredbama navedenim u nastavku, radi pružanja usluga lobiranja pred izvršnom i/ili zakonodavnom granom vlasti Sjedinjenih Američkih Država, Ministarstvom finansija SAD-a i uvažanim sekretarom za finansije Scottom Bessentom, Kraljevinom Saudijskom Arabijom, Ujedinjenim Arapskim Emiratima, Evropskom unijom, Ujedinjenim nacijama, Regionalnim vijećem za saradnju, te svim drugim državama ili organizacijama koje, u koordinaciji s Vama, budemo smatrali ključnim, a sve s ciljem osiguravanja njihove političke podrške radi konsolidacije i jačanja političke pozicije Republike Srpske, na čelu s predsjednikom Miloradom Dodikom. Krajnji cilj je nezavisnost Republike Srpske od Bosne i Hercegovine. Također ćemo nastojati osigurati podršku Vlade Sjedinjenih Američkih Država za smjenu Christiana Schmidta s funkcije visokog predstavnika u Bosni i Hercegovini, te osudu, kako se navodi, pristrasnih odluka ovog predstavnika. Mi ćemo se zalagati za poništenje, kako se navodi, nezakonitog raspisivanja izbora za 23. 11. 2025. godine. Lobirat ćemo za ukidanje svih sankcija Ministarstva finansija SAD-a (OFAC), kao i svih drugih sankcija, uključujući lične i porodične sankcije, sankcije vezane za poslovne interese i saradnike, te za sve osobe ili subjekte označene kao "ZNAČAJNI AKTERI KOJI DOPRINOSE FINANSIJSKOJ MREŽI POVEZANOJ S DODIKOM", kao i one sankcionisane kao "ORGANIZATORI DANA REPUBLIKE SRPSKE". Lobirat ćemo kod Vlade SAD-a da osudi i ospori, kako se navodi, pristrasne odluke institucija Bosne i Hercegovine protiv interesa srpskog naroda i njegovog legitimno i demokratski izabranog rukovodstva, na čelu s predsjednikom Dodikom. U sklopu angažmana, predviđeno je organizovanje sastanaka predsjednika Dodika s

prestolonasljednikom Saudijske Arabije u najkraćem mogućem roku. Također ćemo organizovati sastanak s predsjednikom UAE krajem septembra 2025. godine. Predsjednik Dodik će imati sastanke s visokim zvaničnicima SAD-a u Saudijskoj Arabiji, a potom i s predsjednikom Sjedinjenih Američkih Država.

1. Naše lobističke usluge obuhvataju i održavanje kontakata s izvršnom i/ili zakonodavnom granom navedene vlade i/ili vlada i njihovih agencija, za koje Vi, u konsultaciji s nama, ocijenite da su svrsishodni, radi zagovaranja uspostavljanja i/ili održavanja zakonodavnih i/ili izvršnih politika povoljnih za Vaše interese, kao i radi uklanjanja ili sprečavanja politika koje su nepovoljne za Vaše interese.

(...)

3. Ostale usluge, u obimu u kojem budu međusobno dogovorene, mogu uključivati pomoć u obezbjeđivanju ključnog osoblja, organizovanju obuka, nabavci opreme, pružanju tehničke podrške i razvojne pomoći, prema potrebi. Također ćemo pružati podršku u oblasti medijskih usluga i međunarodnih odnosa s javnošću.

4. Naknada za ovaj Ugovor o konsultantskim uslugama iznosi 2.000.000,00 USD i plativa je po potpisivanju ovog ugovora, putem bankovnog transfera na sljedeći račun:

(...)

5. Sve uobičajene neposredne troškove snosit ćemo mi, dok će se izmirenje neuobičajenih ili vanrednih neposrednih troškova regulisati posebnim međusobnim dogovorom strana.

6. Redovno ćemo Vas u potpunosti informisati o svim našim imama poduzetim u Vaše ime.

7. Razvit ćemo set smjernica u okviru kojih ćemo imati diskreciono pravo da djelujemo u Vaše ime, uvijek u skladu s Vašim konkretnim uputama.

8. (...) Kako bismo bili u mogućnosti efikasno zastupati Vaše interese, saglasni ste da ćete s nama u potpunosti sarađivati i bez odlaganja nam dostavljati sve potrebne informacije.

9. Ovaj ugovor zaključuje se na period od dvije (2) godine, uz mogućnost produženja na osnovu međusobnog dogovora.

10. Ovaj dopis o sporazumu predstavlja cjelokupan sporazum između strana.

11. Ovaj Ugovor o konsultantskim uslugama, kao i svi dokumenti koji se na njega odnose, mogu biti potpisani i razmijenjeni između potpisnika putem faksa ili e-maila, pri čemu će takva verzija, dostavljena faksom ili e-mailom, imati pravno dejstvo originalnog dokumenta potpisanog svojeručnim potpisom.

Ukoliko navedeno tačno odražava Vaše razumijevanje našeg sporazuma, molimo da to potvrdite potpisivanjem u nastavku. Ovim činom dopis će predstavljati obavezujući sporazum između nas.

16. Dodatak Ugovoru o konsultantskim uslugama zaključenom 6. septembra 2025. godine u relevantnom dijelu glasi:

Iznos od 1.000.000,00 USD će biti uplaćen na sljedeći račun:

(...)

Navedeni iznos bit će isplaćen u skladu s postignutim dogovorom.

17. Dodatak broj 2 Ugovoru o konsultantskim uslugama zaključenom 6. septembra 2025. godine u relevantnom dijelu glasi:

Pored iznosa od 3.000.000,00 USD koji je već zaprimljen, dodatni iznos od 1.000.000,00 USD bit će uplaćen na sljedeći račun:

(...)

Navedeni iznos bit će isplaćen u skladu s postignutim dogovorom. Ovaj iznos je već odobren od strane predsjednika.

18. Dodatak A uz Izjavu o registraciji u skladu sa Zakonom o registraciji stranih agenata iz 1938. godine, s izmjenama i dopunama, u relevantnom dijelu glasi:

[...]

1. Ime registranta: Dickens & Madson Canada Inc.

2. Broj registracije: 6200

3. Primarna adresa registranta: [...]

4. Ime stranog nalogodavca: Republika Srpska

5. Adresa stranog nalogodavca: 1 Trg Republike Srpske Banjaluka, Bosna i Hercegovina

6. Država/regija koju predstavlja: Bosna i Hercegovina

7. Naznačite da li je strani nalogodavac jedno od slijedećih:

[...]

Strana politička stranka

[...]

9. Ako je strani nalogodavac strana politička stranka, navesti:

a) ime i funkciju službenog lica sa kojim registrant ostvaruje kontakt:

Mladen Filipović, direktor Predstavništva Republike Srpske u Beču, Austrija

b) Cilj, misija ili svrha strane političke stranke

Republika Srpska nastoji osigurati podršku Sjedinjenih Američkih Država i ostvariti nezavisnost od Bosne i Hercegovine.

[...]

19. Dodatak B uz Izjavu o registraciji u skladu sa Zakonom o registraciji stranih agenata iz 1938. godine, s izmjenama i dopunama, u relevantnom dijelu glasi:

Registrant je dužan, kao Prilog B, dostaviti kopije svakog pisanog ugovora, kao i uslove i odredbe svakog usmenog sporazuma sa svojim stranim nalogodavcem, uključujući sve izmjene i dopune takvih sporazuma, ili - ukoliko ugovor ne postoji – potpuni opis svih okolnosti na osnovu kojih registrant djeluje kao agent stranog nalogodavca. Obaveza se ispunjava podnošenjem elektronskog obrasca Dodatak B putem stranice: [...].

[...]

1. Ime registranta: Dickens & Madson Canada Inc.

2. Broj registracije: 6200

3. Ime stranog nalogodavca: Republika Srpska

[...]

8. U potpunosti opišite prirodu i način izvršenja gore navedenog sporazuma ili razumijevanja:

Pogledati priloženi Ugovor o konsultantskim uslugama i dva zasebna dodatka između strana. Ugovor o konsultantskim uslugama, datiran 06. 09. 2025. godine, predviđa plaćanje naknada i troškova od strane Stranog nalogodavca Registrantu, uz avans u iznosu od 2.000.000,00 USD, koji je zaprimljen na dan ili oko 12. 09. 2025. godine. Prvi dodatak, datiran 06. 09. 2025. godine, predviđa dodatnu uplatu od 1.000.000,00 USD, koja je zaprimljena na dan ili oko 19. 09. 2025. godine. Drugi dodatak, datiran 20. 09. 2025. godine, predviđa dodatnu uplatu od 1.000.000,00 USD, koja do dana podnošenja ove prijave NIJE zaprimljena. Nakon prijema početnog avansa i uplate po prvom dodatku, Registrant je započeo pružanje usluga u ime stranog nalogodavca u skladu s odredbama Ugovora o konsultantskim uslugama.

[...]

V. Dopustivost

20. Pri ispitivanju dopustivosti zahtjeva Ustavni sud je pošao od odredbi člana VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine.

21. Član VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

a) Ustavni sud je jedini nadležan da odlučuje o bilo kojem sporu koji se javlja po ovom Ustavu između dva entiteta, ili između Bosne i Hercegovine i jednog ili oba entiteta, te između institucija Bosne i Hercegovine, uključujući ali ne ograničavajući se na to:

[...]

- Da li je bilo koja odredba ustava ili zakona jednog entiteta u skladu sa ovim Ustavom.

Sporove može pokrenuti član Predsjedništva, predsjedavajući Vijeća ministara, predsjedavajući, ili njegov zamjenik, bilo kojeg doma Parlamentarne skupštine; jedna četvrtina članova/delegata bilo kojeg doma Parlamentarne skupštine, ili jedna četvrtina članova bilo kojeg doma zakonodavnog organa jednog entiteta.

22. Zahtjev za rješavanje spora podnio je Denis Zvizdić, prvi zamjenik predsjedavajućeg Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, što znači da je zahtjev podnio ovlašteni subjekt, u smislu člana VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine.

23. Nakon što je utvrđeno da je zahtjev podnio ovlašteni subjekt, Ustavni sud će utvrditi da li pitanja koja se pokreću zahtjevom ulaze u nadležnost Ustavnog suda, kako je to propisano članom VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine. Ustavni sud ukazuje da je u svojoj praksi u vezi s pitanjem postojanja ustavnog spora zauzeo stav da "akti i aktivnosti jednog od entiteta mogu pokrenuti pitanje postojanja spora između tog entiteta i Bosne i Hercegovine o nekom pitanju iz Ustava Bosne i Hercegovine za čije rješavanje je jedino nadležan Ustavni sud". Pri tome je Ustavni sud protumačio da spor ne može proizlaziti iz redovnih pozitivnopravnih propisa, već se mora ticati određenog pitanja koje je regulirano samim Ustavom Bosne i Hercegovine. U vezi s tim, Ustavni sud podsjeća da je, prema odredbi člana VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine, jedini nadležan da odlučuje o bilo kojem sporu koji se, između ostalog, prema ovom ustavu javlja između BiH i jednog entiteta (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-15/08 od 3. jula 2009. godine, tačka 38, i U-2/22 od 26. maja 2022. godine, tač. 75–78. s referencama na drugu praksu Ustavnog suda, dostupna na www.ustavnisud.ba).

24. Imajući u vidu sadržaj zahtjeva i osporene akte, Ustavni sud ukazuje na stav izražen u Odluci broj U-15/08 (op. cit., tač. 28. i 29), u kojoj je postavljeno pitanje usklađenosti akata Vlade Republike Srpske i aktivnosti preduzetih preko ovlaštenog agenta radi predstavljanja interesa Republike Srpske pred drugim državama i međunarodnim organizacijama koje su se finansirale iz budžetskih sredstava Republike Srpske sa čl. III/1.a) i b), III/3.b), V/3.a) i c) i V/4.a) Ustava Bosne i Hercegovine. U navedenoj odluci Ustavni sud je zaključio da se, u smislu člana VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine, "radi o predmetu koji pokreće pitanje spora između Bosne i Hercegovine i entiteta Republika Srpska u vezi s ustavnim pitanjem poštovanja podjele nadležnosti iz člana III/1.a) i b) Ustava Bosne i Hercegovine, te pitanja iz čl. III/3.b), V/3.a) i c) i V/4.a) Ustava Bosne i Hercegovine." Naime, Ustavni sud je naveo da "entiteti imaju ustavni osnov za donošenje entitetskih budžeta kojima se utvrđuje finansijski okvir prihoda i rashoda. U konkretnom slučaju, usvajanje takvog budžeta kojim se vrši raspodjela sredstava, između ostalog, i za predstavljanje Republike Srpske u inostranstvu, samo po sebi nije suprotno Ustavu Bosne i Hercegovine zato što ne predstavlja preuzimanje ili miješanje u vanjsku politiku i vanjskotrgovinsku politiku Bosne i Hercegovine. Međutim, Ustavni sud smatra da se pitanje poštovanja ustavne podjele nadležnosti između Bosne i Hercegovine i entiteta može pokrenuti u slučaju da aktivnosti koje preduzimaju entitetski dužnosnici i koje se finansiraju iz entitetskog budžeta predstavljaju miješanje ili preuzimanje neke od nadležnosti Bosne i Hercegovine" (ibid., tačka 35). Stoga, Ustavni sud je zaključio da je, u smislu člana VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine, "jedini nadležan da odlučuje o predmetnom sporu".

25. Praksu iz navedenog predmeta u kontekstu dopustivosti zahtjeva Ustavni sud je slijedio u predmetu broj U-15/09 u kojem je postavljeno pitanje da li je Vlada Republike Srpske upućivanjem izvještaja Vijeću sigurnosti Ujedinjenih nacija o situaciji u Bosni i

Hercegovini preuzela ustavne nadležnosti Bosne i Hercegovine u oblasti vođenja vanjske politike. U citiranom predmetu je zaključeno da predmet pokreće pitanje spora između Bosne i Hercegovine i entiteta Republika Srpska u vezi s ustavnim pitanjem poštovanja podjele nadležnosti iz člana III/1.a) Ustava Bosne i Hercegovine, te pitanja iz čl. V/3.a) i c) i V/4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, te je, u smislu člana VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud nadležan da odlučuje o predmetnom sporu (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj *U-15/09* od 27. marta 2010. godine, tač. 31–35, dostupna na www.ustavnisud.ba).

26. U konkretnom slučaju postavlja se pitanje da li akti i aktivnosti entiteta Republika Srpska koje su preduzete radi izvršenja spornih budžetskih stavki u dijelu kojim se finansira Ugovor čiji je krajnji cilj usmjeren ka "nezavisnosti Republike Srpske od Bosne i Hercegovine" mogu pokrenuti ustavnopravni spor s Bosnom i Hercegovinom. U vezi s tim, Ustavni sud smatra da iz sadržaja Ugovora proizlazi da sporno lobiranje predstavlja akte i aktivnosti kojima se pokreće pitanje nesaglasnosti ciljeva lobiranja sa stavovima Ustavnog suda i Ustavom Bosne i Hercegovine. Narodna skupština u odgovoru nije osporila da su finansijska sredstva po osnovu Ugovora isplaćena iz entitetskih budžetskih sredstava, osim što je navela da je usvajanje budžeta i rebalansa budžeta provedeno u skladu sa zakonom i da se radi o budžetskim sredstvima prikupljenim po osnovu izvornih prihoda, tako da institucije Bosne i Hercegovine u tom smislu nemaju nikakve kompetencije u odnosu na njih. U vezi s tim navodima, Ustavni sud ukazuje da se zahtjevom ne pokreće pitanje da li su budžet i rebalans budžeta provedeni u zakonom propisanoj proceduri jer podnosilac zahtjeva to i ne osporava, pa se taj argument za pobijanje zahtjeva ukazuje neosnovanim. Dalje, Ustavni sud smatra da su navodi Narodne skupštine da se finansiranje vrši iz izvornih sredstava Republike Srpske, kao i navodi o privremenom karakteru budžeta irelevantni za utvrđivanje spora u konkretnom slučaju. Kako je već navedeno, odlučujuće za dopustivost zahtjeva jest da li osporeni akti i aktivnosti koje je preduzeo entitet Republika Srpska koji se finansira budžetskim sredstvima pokreću pitanje da li takvi akti i aktivnosti izlaze van okvira njihove ustavne nadležnosti.

27. Shodno tome, imajući u vidu da je članom VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine propisano da je Ustavni sud nadležan da odlučuje o bilo kojem sporu koji se javlja po ovom ustavu, te navode iz zahtjeva u svjetlu ukazane prakse, Ustavni sud zaključuje da su akti i aktivnosti koje je preduzela Republika Srpska na provođenju budžetskih stavki u vezi s Ugovorom doveli do "spora" između Bosne i Hercegovine i entiteta Republika Srpska o pitanju iz Ustava Bosne i Hercegovine, za čije rješavanje je jedino nadležan Ustavni sud.

VI. Meritum

28. Podnosilac zahtjeva smatra da osporeni akti nisu saglasni sa čl. I/2, III/3.b) i VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine. U vezi s tim, podnosilac zahtjeva je ukazao da sadržaj Ugovora ukazuje da se u ime i po nalogu Republike Srpske angažiraju strane lobističke agencije za protivustavno djelovanje protiv Bosne i Hercegovine i narušavanje njenog ustavnog poretka, koje se finansira iz budžetskih sredstava entiteta Republika Srpska.

29. Ustavni sud podsjeća da entiteti imaju ustavni osnov za donošenje entitetskih budžeta kojima se utvrđuje finansijski okvir prihoda i rashoda (*op. cit.*, *U-15/08*, tačka 35). U konkretnom slučaju postavlja se pitanje da li su ciljevi lobiranja koje nalogoprimac provodi u ime i za račun nalogodavca (Republika Srpska), a koje se finansiraju iz entitetskih budžetskih sredstava u skladu s Ustavom Bosne i Hercegovine.

30. U svojoj dosadašnjoj praksi član I/2. Ustava Bosne i Hercegovine tumačen je na način da uključuje princip vladavine

prava. Kao što je Ustavni sud naglasio u praksi, princip vladavine prava nije ograničen samo na formalno poštovanje ustavnosti i zakonitosti, već zahtijeva da svi pravni akti (zakoni, propisi i sl.) imaju određen sadržaj, odnosno kvalitet primjeren demokratskom sistemu tako da služe zaštiti ljudskih prava i sloboda u odnosima građana i tijela javne vlasti u okviru demokratskog političkog sistema (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj *U-21/25* od 22. januara 2026. godine, tačka 23. s referencama na drugu praksu Ustavnog suda, dostupno na www.ustavnisud.ba). U vezi s tim, Ustavni sud je naglasio da standard kvaliteta zakona traži da zakonska odredba bude dostupna licima na koja se primjenjuje (transparentnost) i da bude za njih predvidiva, to jest dovoljno jasna i precizna da oni mogu stvarno i konkretno znati svoja prava i obaveze do stepena koji je razuman u datim okolnostima kako bi se prema njima mogli ponašati (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj *U-15/18* od 29. novembra 2018. godine, tačka 26, dostupna na www.ustavnisud.ba). Osim toga, Ustavni sud naglašava da princip vladavine prava podrazumijeva da svi zakoni, drugi propisi, kao i postupci nosilaca vlasti moraju biti u skladu s Ustavom. Osim toga, taj princip zahtijeva da svi entitetski i kantonalni ustavi, zakoni i drugi propisi koji se donose moraju biti usklađeni s ustavnim principima. To dalje znači da pravni sistem počiva na hijerarhiji pravnih akata, počevši od ustava kao najvišeg pravnog akta pa do podzakonskih akata (vidi, između ostalih, Ustavni sud, odluke o dopustivosti i meritumu br. *U-21/16* od 1. juna 2017. godine, tačka 19, i *U-6/06* od 29. marta 2008. godine, tačka 22).

31. Dalje, funkcionalnost Bosne i Hercegovine kao države nije prosti zbir funkcionalnosti pojedinih teritorijalno-administrativnih nivoa vlasti i njihovih nadležnosti, već harmonija svih nivoa vlasti, koja se, između ostalog, očituje i kroz normativnu hijerarhiju koju Ustav Bosne i Hercegovine nedvosmisleno utvrđuje u članu III/3.b) Ustava BiH, odnosno kroz harmonizaciju pravnih propisa u pravnom sistemu prema njihovoj hijerarhiji, u kojoj Ustav Bosne i Hercegovine zauzima najviše mjesto (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj *U-2/21* od 28. septembra 2023. godine, tačka 38, dostupna na www.ustavnisud.ba).

32. Ustavni sud podsjeća da tumačenje člana VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine u vezi sa članom 72. Pravila Ustavnog suda ukazuje na to da se ustavni principi konačnosti i obaveznosti odluka Ustavnog suda ostvaruju kroz tri pravne obaveze iz člana 72. Pravila Ustavnog suda, a to su obaveze poštovanja, provođenja i izvršenja odluka Ustavnog suda. Poštovanje odluka Ustavnog suda odnosi se na opću obavezu svih fizičkih i pravnih lica da priznaju konačnost i obavezujući karakter odluka Ustavnog suda. To znači da se odluke ne mogu ignorirati ili osporavati drugim pravnim sredstvima, osim kada su ispunjeni uvjeti za njihovo preispitivanje. Provođenje odluka Ustavnog suda spada u nadležnosti svih tijela javnih vlasti koja su dužna da preduzimaju pravne korake kako bi odluke proizvele pravne efekte u praksi. Ta obaveza je naročito relevantna za tijela vlasti koja su donijela pravne akte koji su proglašeni neustavnim. Ustavni sud ističe da provođenje njegove odluke ne podrazumijeva samo donošenje novih ili izmjenu postojećih zakonskih i podzakonskih akata, niti se može smatrati da je ograničeno samo na formalno usklađivanje propisa. Provođenje obuhvata i dužnost svih tijela vlasti da se suzdrže od bilo kakvih radnji koje bi se zasnivale na pravnom aktu ili odredbi koji su proglašeni neustavnim. Takvo tumačenje proizlazi iz pravne prirode odluka Ustavnog suda, koje su konačne i obavezujuće i imaju djelovanje *erga omnes*, a s ciljem očuvanja ustavnih principa vladavine prava, pravne sigurnosti i efektivne zaštite ustavnosti i ljudskih prava. Na kraju, izvršenje odluka Ustavnog suda se konkretno odnosi na mehanizam pravne prisile, kada nadležna tijela (izvršna vlast, zakonodavna tijela ili sudovi) ne postupe u skladu s odlukom Ustavnog suda. Pri tome je važno

naglasiti da obaveza izvršenja odluka Ustavnog suda obuhvata ne samo izreku već i obrazloženje, uključujući i pravna shvatanja i razloge na kojima je izreka zasnovana, što je Ustavni sud izričito potvrdio u više navrata (vidi Ustavni sud, Rješenje o neizvršenju broj U-12/24 od 10. jula 2025. godine, tačka 7. s referencama na drugu praksu Ustavnog suda, dostupno na www.ustavnisud.ba).

33. Ustavni sud zapaža da lobiranje predstavlja organizirano i strukturirano zagovaranje određenih interesa kojim se nastoji utjecati na donosioc odluka u vlasti. Ta aktivnost obuhvata komunikaciju, argumentiranje i prijenos informacija prema tijelima vlasti kako bi se zaštitili interesi onih koji finansiraju lobiranje. Bosna i Hercegovina nema jedinstven državni zakon o lobiranju, niti je ta oblast formalno prepoznata i zakonski uređena na nivou institucija Bosne i Hercegovine. Stoga se lobiranje u Bosni i Hercegovini ne tretira kao zakonska djelatnost. Zbog nedostatka pravnog okvira, u Bosni i Hercegovini ne postoje zvanični registri lobista, niti jasna pravila o tome ko i na koji način može utjecati na donosioc odluka.

34. Podnosilac zahtjeva je apostrofirao više ciljeva Ugovora koje smatra neustavnim: nezavisnost Republike Srpske od Bosne i Hercegovine kao krajnji cilj lobiranja; politička podrška radi konsolidacije i jačanja političke pozicije Republike Srpske "na čelu s predsjednikom Miloradom Dodikom"; osuda odluka visokog predstavnika Christiana Schmidta i poništenje nezakonitog raspisivanja izbora za 23. novembar 2025. godine i ukidanje svih pristrasnih odluka institucija Bosne i Hercegovine protiv interesa srpskog naroda i njegovog legitimno i demokratski izabranog rukovodstva na čelu s "predsjednikom" Dodikom; ukidanje svih sankcija Ministarstva finansija SAD-a (OFAC), kao i svih drugih sankcija za one sankcionirane kao "organizatori Dana Republike Srpske".

35. U konkretnom slučaju Republika Srpska je kao nalogodavac angažirala lobističku agenciju iz Kanade s kojom je 6. septembra 2025. godine zaključila Ugovor (o lobiranju) u Predstavništvu Republike Srpske u Beču na period od dvije godine, uz mogućnost produženja. Usluge lobiranja finansira nalogodavac, tj. Republika Srpska, iz budžeta Republike Srpske, što Narodna skupština u odgovoru nije osporila. Podnosilac zahtjeva smatra da su ciljevi lobiranja neustavni i suprotni interesima Bosne i Hercegovine. Stoga će se Ustavni sud fokusirati na ciljeve koje je podnosilac zahtjeva apostrofirao kao neustavne. U vezi s tim, Ustavni sud će najprije ukazati na svoju praksu, a zaključak o ustavnosti ciljeva će donijeti u odnosu na krajnji cilj lobiranja – "nezavisnost Republike Srpske od Bosne i Hercegovine".

36. Podnosilac zahtjeva je naveo da je zabrinjavajuće i vrlo opasno to što je krajnji cilj lobističkih aktivnosti usmjeren "ka nezavisnosti Republike Srpske od Bosne i Hercegovine", što jasno proizlazi iz sadržaja Ugovora ali i Dodatka A uz Izjavu o registraciji (vidi *Relevantni propisi*). U vezi s tim, Ustavni sud podsjeća da je u Djelimičnoj odluci broj U-5/98 ispitivao ustavnost Preambule Ustava Republike Srpske u kojoj je, između ostalog, bilo navedeno "neotuđivo i neprenosivo pravo srpskog naroda na samoopredjeljenje" (vidi Ustavni sud, Djelimična odluka broj U-5/98 od 30. juna i 1. jula 2000. godine). U toj odluci Ustavni sud je ukazao da "postojanje ustava, naziv 'Republika' ili državljanstvo nisu *per se* dokaz državnosti. Iako je u saveznm državama često slučaj da sastavni entiteti imaju ustav, čak i da mogu biti nazivani republikama ili davati državljanstvo, svi ti institucionalni elementi su dodijeljeni ili garantirani saveznm ustavom. Isto vrijedi i za Bosnu i Hercegovinu" (*idem*, tačka 28). Dalje je ukazano da član I/1. Ustava BiH očigledno ustanovljuje činjenicu da jedino Bosna i Hercegovina nastavlja "svoje pravno postojanje po međunarodnom pravu kao država, s unutrašnjom strukturom modificiranom ovim Ustavom". Zatim, član I/3. uspostavlja dva entiteta – Federaciju Bosne i Hercegovine i Republiku Srpsku –

kao sastavne dijelove države Bosne i Hercegovine. Nadalje, kao što se može vidjeti, npr. iz člana III/2. Ustava BiH, entiteti su podređeni suverenitetu Bosne i Hercegovine. Za razliku od primjera sastavnih jedinica saveznih država koje se i same nazivaju državama, u slučaju Bosne i Hercegovine je iz ovog jasno da Ustav BiH nije priznao Republiku Srpsku niti Federaciju Bosne i Hercegovine kao "države", već ih, umjesto toga, naziva "entitetima" (*idem*, tačka 29). Slijedom navedenog, Ustavni sud je zaključio da Ustav Bosne i Hercegovine ne ostavlja prostora za bilo kakav "suverenitet" entiteta ili pravo na "samoorganiziranje" zasnovano na ideji "teritorijalne odvojenosti" (*idem*, tačka 30). Stoga je utvrdio da sva navođenja suvereniteta, državne samostalnosti, stvaranja države, te svestranog i tijesnog povezivanja Republike Srpske s drugim državama srpskog naroda u odredbama Preambule Ustava Republike Srpske krše član I/1. u vezi sa članom I/3. i članom III/2.a) i 5. Ustava Bosne i Hercegovine, koji garantiraju suverenitet, teritorijalni integritet, političku nezavisnost i međunarodni subjektivitet Bosne i Hercegovine (*idem*, tačka 32). Iz ukazane prakse, koju Ustavni sud dosljedno slijedi, proizlazi da prema Ustavu Bosne i Hercegovine entiteti nemaju pravo na samoopredjeljenje koje bi dozvolilo samoorganizaciju i teritorijalno otcjepljenje jer je to u suprotnosti s Ustavom Bosne i Hercegovine, a taj stav je konačan i obavezujući u smislu člana VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine. Takav stav Ustavni sud dosljedno slijedi (*op. cit.*, U-13/25, tačka 36).

37. Podnosilac zahtjeva dovodi u pitanje ustavnost cilja lobiranja kojim se osigurava politička podrška radi konsolidacije i jačanja političke pozicije Republike Srpske "na čelu s predsjednikom Miloradom Dodikom". U vezi s tim ciljem lobiranja podnosilac zahtjeva smatra da nije usklađen s odlukama Bosne i Hercegovine i Ustavom Bosne i Hercegovine jer je Ugovor zaključen 6. septembra 2025. godine u vrijeme kada je Miloradu Dodiku prestao mandat predsjednika Republike Srpske. Ustavni sud podsjeća da je u praksi razmatrao to pitanje u Odluci broj U-29/25 u kojoj je navedeno da su pravne posljedice osude Milorada Dodika u vidu prestanka mandata predsjednika Republike Srpske nastupile *ex lege* danom pravosnažnosti osuđujuće krivične presude, shodno članu 115. stav (1) KZBiH. Dakle, presuda Suda BiH je nesporno postala pravosnažna 12. juna 2025. godine, tj. danom njenog donošenja. Stoga, u postupku oduzimanja mandata pred CIK-om i Sudom BiH nije bilo neizvjesnosti, već je, kako je već rečeno, CIK bio dužan da provede pravne posljedice osude i konstatira prestanak mandata s danom pravosnažnosti osuđujuće krivične presude, shodno članu 1.10 stav 1. Izbornog zakona BiH. Iz navedenog proizlazi da CIK nije utvrđivao da li je taj mandat prestao ili ne, već je samo postupao u skladu s obavezujućom presudom Suda BiH i izvršavao pravne posljedice koje je ona proizvela od 12. juna 2025. godine kao dana njene pravosnažnosti (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-29/25 od 22. januara 2026. godine, tačka 67, dostupna na www.ustavnisud.ba). Narodna skupština u odgovoru navodi da je Miloradu Dodiku mandat predsjednika Republike Srpske prestao 22. oktobra 2025. godine, što je suprotno odlukama institucija Bosna i Hercegovine.

38. U vezi s lobističkim ciljem usmjerenim na osudu visokog predstavnika Christiana Schmidta i poništenje nezakonitog raspisivanja izbora 23. novembra 2025. godine, te ukidanje svih pristrasnih odluka institucija Bosne i Hercegovine protiv interesa srpskog naroda i njegovog legitimno i demokratski izabranog rukovodstva na čelu s predsjednikom Dodikom, Ustavni sud napominje da je u više svojih odluka izrazio stav da ovlaštenja visokog predstavnika proizlaze iz Aneksa 10 Općeg okvirnog sporazuma, relevantnih rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a i Bonske deklaracije, te da ta ovlaštenja nisu podložna kontroli Ustavnog suda, kao ni vršenje tih ovlaštenja. Međutim, kada visoki

predstavnik intervenira u pravni sistem Bosne i Hercegovine supstituirajući domaće vlasti, tada djeluje kao vlast Bosne i Hercegovine, a zakoni koje donosi su prirode domaćih zakona te se moraju smatrati zakonima Bosne i Hercegovine, čija je saglasnost s Ustavom Bosne i Hercegovine podložna kontroli Ustavnog suda (vidi Ustavni sud, Odluka broj U-9/00 od 3. novembra 2000. godine, objavljena u "Službenom glasniku BiH" broj 1/01, Odluka broj U-16/00 od 2. februara 2001. godine, objavljena u "Službenom glasniku BiH" broj 13/01 i Odluka broj U-25/00 od 23. marta 2001. godine, objavljena u "Službenom glasniku BiH" broj 17/01). Odluke visokog predstavnika kojima se intervenira u pravni sistem Bosne i Hercegovine može ispitati Ustavni sud ukoliko takav zahtjev podnese ovlašteno lice (vidi, između ostalih, Ustavni sud, Odluke o dopustivosti i meritumu br. U-43/25 od 2. jula 2026. godine i U-27/22 od 23. marta 2023. godine, dostupne na www.ustavnisud.ba). Dalje, u praksi je navedeno da entiteti (ili druge administrativne jedinice Bosne i Hercegovine) moraju poštovati obaveze koje im se nalažu zakonima koje su donijele institucije Bosne i Hercegovine. Činjenica da te obaveze nisu ispoštovane može dovesti do kršenja odredbi Ustava Bosne i Hercegovine (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-2/11 od 27. maja 2011. godine, tačka 52, objavljena u "Službenom glasniku BiH" broj 99/11). Ta obaveza odnosi se i na pravosnažne odluke institucija Bosne i Hercegovine. U tom pravcu Ustavni sud podsjeća da je u praksi naveo da poštovanje pravosnažnih presuda Suda BiH i odluka CIK-a donesenih radi njihovog provođenja predstavlja ustavnu obavezu koja proizlazi iz čl. I/2. i III/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine.

39. Podnosilac zahtjeva smatra da je neustavno lobirati za ukidanje svih sankcija Ministarstva finansija SAD-a (OFAC), kao i svih drugih sankcija za one sankcionirane kao "organizatori Dana Republike Srpske". Podnosilac zahtjeva smatra da se lobistički cilj koji se finansira iz entitetskih budžetskih sredstava ne može odnositi na nešto što je u praksi Ustavnog suda utvrđeno da je neustavno. U vezi s tim, Ustavni sud podsjeća da je u Odluci broj U-3/13 predmet razmatranja bio zahtjev kojim je osporen Zakon o praznicima Republike Srpske, a kojim je bilo određeno da se Dan Republike Srpske praznuje 9. januara. Ustavni sud je zaključio da "izbor 9. januara kao datuma obilježavanja praznika Dan Republike nema simboličku kolektivnog zajedničkog sjećanja koje može doprinijeti jačanju kolektivnog identiteta kao vrijednostima koje imaju poseban značaj u multietničkom društvu koje se zasniva na uvažavanju i poštovanju različitosti kao osnovnih vrijednosti modernog demokratskog društva. U tom smislu, izbor 9. januara za obilježavanje Dana Republike kao jednog od praznika entiteta koji predstavlja ustavnu kategoriju i koji kao takav mora predstavljati i sve građane Republike Srpske kojima i sâm Ustav Republike Srpske priznaje jednaka prava nije u skladu s ustavnom obavezom o nediskriminaciji u smislu prava grupa jer uspostavlja povlašteni položaj samo jednog, srpskog naroda, čiji su predstavnici 9. januara 1992. godine, bez učešća predstavnika Bošnjaka, Hrvata i Ostalih, donijeli Deklaraciju o proglašenju Republike srpskog naroda Bosne i Hercegovine, koja predstavlja jednostrani akt (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-3/13 od 26. novembra 2015. godine, tačka 79, dostupna na www.ustavnisud.ba). Navedeni stav Ustavni sud je podržao u predmetu broj U-2/18 (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-2/18 od 28. marta 2019. godine, tačka 87, dostupna na www.ustavnisud.ba).

40. Dakle, imajući u vidu jasne stavove Ustavnog suda koje u svojim odlukama kontinuirano ponavlja i dosljedno ih slijedi, te posebno da je krajnji cilj lobiranja usmjeren ka "nezavisnosti Republike Srpske od Bosne i Hercegovine", za Ustavni sud je sasvim dovoljno za zaključak da akti i aktivnosti jednog entiteta koji se finansiraju iz entitetskih budžetskih sredstava, a usmjereni

su na lobističke ciljeve koji nisu u skladu s Ustavom Bosne i Hercegovine, odlukama Ustavnog suda i institucija Bosne i Hercegovine, nisu u skladu sa čl. I/2, III/3.b) i VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine. Ustavni sud posebno naglašava da je nedopustivo izdvajati finansijska sredstva iz budžeta entiteta za ciljeve lobiranja za koje je Ustavni sud u praksi više puta jasno utvrdio da nisu u skladu s Ustavom Bosne i Hercegovine. Ustavni sud također zapaža da se Republika Srpska kao nalogodavac u Dodatku A uz Izjavu o registraciji predstavila kao "strana politička stranka", što ukazuje da se ciljevi "strane političke stranke" koji nisu u skladu s Ustavom Bosne i Hercegovine provode i finansiraju iz entitetskih budžetskih sredstava, što dodatno ukazuje na razmjere osporenog djelovanja po ustavni poredak Bosne i Hercegovine. Pored toga, podnosilac zahtjeva je ukazao da je nakon Ugovora zaključen sličan ugovor o lobiranju u februaru 2026. godine, što ukazuje da se radi o kontinuiranim aktivnostima na lobiranju u ime i za račun entiteta Republika Srpska. Takva aktivnost entiteta svakako može biti problem ukoliko ciljevi tog ili sličnih ugovora nisu usklađeni s Ustavom Bosne i Hercegovine, odlukama Ustavnog suda i odlukama institucija Bosne i Hercegovine, kao u konkretnom slučaju.

41. Odlučujući o djelovanju ove odluke Ustavnog suda, Ustavni sud je donio odluku kojom je utvrdio da osporeni akti i aktivnosti Republike Srpske u vezi s provođenjem budžetskih stavki u vezi s Ugovorom nisu u skladu sa čl. I/2, III/3.b) i VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine. Također, Ustavni sud je, u skladu sa članom 61. stav (4) Pravila Ustavnog suda, naložio Narodnoj skupštini, Vladi i svim nadležnim organima u Republici Srpskoj, kao i svim službenim ili odgovornim licima u tim institucijama, uključujući i predstavništva Republike Srpske u inostranstvu, da obustave sve aktivnosti u vezi s isplatom na osnovu spornog ugovora i ostalim budžetskim finansiranjem lobističkih usluga za ciljeve koji su u suprotnosti s Ustavom Bosne i Hercegovine, odlukama Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i institucija Bosne i Hercegovine.

42. Ustavni sud je za provođenje ove odluke zadužio Narodnu skupštinu kao zakonodavni organ koji odlučuje i usvaja budžet za svaku fiskalnu godinu, ali i Vladu kao izvršni organ, u čijoj su nadležnosti rad i aktivnosti koje preduzimaju predstavništva Republike Srpske u inostranstvu u okviru Ministarstva za evropske integracije i međunarodnu saradnju Republike Srpske.

VII. Zaključak

43. Ustavni sud zaključuje da akti i aktivnosti entiteta Republika Srpska u vezi s provođenjem budžetskih stavki u vezi s Ugovorom kojim se putem kanadske agencije po nalogu Republike Srpske provode aktivnosti lobiranja za neustavne ciljeve nisu u skladu sa čl. I/2, III/3.b) i VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine.

44. Na osnovu člana 59. st. (1) i (2) i člana 61. stav (4) Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

45. S obzirom na odluku Ustavnog suda u ovom predmetu, nije neophodno posebno razmatrati zahtjev podnosioca zahtjeva za donošenje privremene mjere.

46. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirsad Čeman, s. r.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u plenarnom sazivu, u predmetu broj U-10/26, rješavajući zahtjev **Denisa Zvizdića, prvog zamjenika predsjedatelja Zastupničkog doma**

Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, na temelju članka VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 57. stavak (2) točka b), članka 59. st. (1) i (2) i članka 61. stavak (4) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 94/14, 47/23 i 41/24), u sastavu:

Mirsad Ćeman, predsjednik
Valerija Galić, dopredsjednica
Angelika Nußberger, dopredsjednica
Helen Keller, sutkinja
Ledi Bianku, sudac
Marin Vukoja, sudac
Larisa Velić, sutkinja

na sjednici održanoj 24. rujna 2026. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Odlučujući o zahtjevu **Denisa Zvizdića, prvog zamjenika predsjedatelja Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine**, za rješavanje spora između Bosne i Hercegovine i entiteta Republika Srpska,

Ustavni sud Bosne i Hercegovine utvrđuje da postoji spor između Bosne i Hercegovine i Republike Srpske zbog akata i aktivnosti Republike Srpske poduzetih radi izvršenja:

- proračunske stavke broj 488100 proračuna Republike Srpske za 2026. godinu "Transferi predstavništvima Republike Srpske u inozemstvu" u okviru potrošačke jedinice "Ministarstvo za evropske integracije i međunarodnu saradnju" u iznosu od 15.000.000,00 KM, koja je sastavni dio Odluke Narodne skupštine Republike Srpske o usvajanju proračuna za 2026. godinu ("Službeni glasnik RS" broj 114/25) te

- proračunske stavke broj 448100 drugog rebalansa proračuna za 2025. godinu "Transferi predstavništvima Republike Srpske u inozemstvu" u okviru potrošačke jedinice "Ministarstvo za evropske integracije i međunarodnu saradnju" u iznosu od 49.000.000,00 KM, koja je sastavni dio Odluke Narodne skupštine Republike Srpske o usvajanju drugog rebalansa proračuna za 2025. godinu ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 109/25),

u svezi s Ugovorom o konzultantskim uslugama zaključenim 6. rujna 2025. godine između Mladena Filipovića, direktora Predstavništva Republike Srpske u Beču, Republika Austrija, i Arija Ben-Menashea, predsjednika pravne osobe "Dickens & Madson Canada Inc.", i drugim sličnim ugovorima čija je svrha ostvarivanje ciljeva za koje je Ustavni sud utvrdio da su nespojivi s Ustavom Bosne i Hercegovine.

Utvrđuje se da akti i aktivnosti Republike Srpske poduzeti radi izvršenja:

- proračunske stavke broj 488100 proračuna Republike Srpske za 2026. godinu "Transferi predstavništvima Republike Srpske u inozemstvu" u okviru potrošačke jedinice "Ministarstvo za evropske integracije i međunarodnu saradnju" u iznosu od 15.000.000,00 KM, koja je sastavni dio Odluke Narodne skupštine Republike Srpske o usvajanju proračuna za 2026. godinu ("Službeni glasnik RS" broj 114/25) te

- proračunske stavke broj 448100 drugog rebalansa proračuna za 2025. godinu "Transferi predstavništvima Republike Srpske u inozemstvu" u okviru potrošačke jedinice "Ministarstvo za evropske integracije i međunarodnu saradnju" u iznosu od 49.000.000,00 KM, koja je sastavni dio Odluke Narodne skupštine Republike Srpske o usvajanju drugog rebalansa proračuna za 2025. godinu ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 109/25),

u svezi s Ugovorom o konzultantskim uslugama zaključenim 6. rujna 2025. godine između Mladena Filipovića, direktora Predstavništva Republike Srpske u Beču, Republika Austrija, i Arija Ben-Menashea, predsjednika pravne osobe "Dickens & Madson Canada Inc.", i drugim sličnim ugovorima čija je svrha ostvarivanje ciljeva za koje je Ustavni sud utvrdio da su nespojivi s Ustavom Bosne i Hercegovine, nisu u skladu sa člankom 1/2.

Ustava Bosne i Hercegovine, člankom III/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine.

U skladu sa člankom 61. stavak (4) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine,

- zabranjuju se sve isplate iz proračuna Republike Srpske u svezi s Ugovorom o konzultantskim uslugama zaključenim 6. rujna 2025. godine između Mladena Filipovića, direktora Predstavništva Republike Srpske u Beču, Republika Austrija, i Arija Ben-Menashea, predsjednika pravne osobe "Dickens & Madson Canada Inc.", i svim drugim aktima i aktivnostima koji se odnose na lobiranje u ime i za račun Republike Srpske putem lobističkih agencija za ciljeve koji su u suprotnosti s Ustavom Bosne i Hercegovine, odlukama Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i institucija Bosne i Hercegovine,

- nalaže se Narodnoj skupštini Republike Srpske, Vladi Republike Srpske, te drugim nadležnim organima u Republici Srpskoj, kao i svim službenim ili odgovornim osobama u tim institucijama, uključujući i predstavništva Republike Srpske u inozemstvu, da obustave sve aktivnosti u svezi s isplatama na temelju Ugovora o konzultantskim uslugama zaključenog 6. rujna 2025. godine između Mladena Filipovića, direktora Predstavništva Republike Srpske u Beču, Republika Austrija, i Arija Ben-Menashea, predsjednika pravne osobe "Dickens & Madson Canada Inc.", i proračunskim financiranjem lobističkih usluga za ciljeve koji su u suprotnosti s Ustavom Bosne i Hercegovine, odlukama Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i institucija Bosne i Hercegovine.

Za provođenje ove odluke zadužuje se Narodna skupština Republike Srpske i Vlada Republike Srpske, kojima se nalaže da, u skladu sa člankom 72. stavak (5) Pravila Ustavnog suda, u roku od tri mjeseca od dana dostave ove odluke obavijeste Ustavni sud Bosne i Hercegovine o poduzetim mjerama s ciljem izvršenja ove odluke.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i "Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Denis Zvizdić, prvi zamjenik predsjedatelja Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: podnositelj zahtjeva), podnio je 13. travnja 2026. godine Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) zahtjev za rješavanje spora između Bosne i Hercegovine i entiteta Republika Srpska u svezi s proračunskom stavkom broj 488100 proračuna Republike Srpske za 2026. godinu "Transferi predstavništvima Republike Srpske u inozemstvu" u okviru potrošačke jedinice "Ministarstvo za evropske integracije i međunarodnu saradnju" u iznosu od 15.000.000,00 KM, koja je sastavni dio Odluke Narodne skupštine Republike Srpske (u daljnjem tekstu: Narodna skupština) o usvajanju proračuna za 2026. godinu ("Službeni glasnik RS" broj 114/25), u svezi s Ugovorom o konzultantskim uslugama zaključenim 6. rujna 2025. godine između Mladena Filipovića, direktora Predstavništva Republike Srpske u Beču, Republika Austrija, i Arija Ben-Menashea, predsjednika pravne osobe "Dickens & Madson Canada Inc.", te u svezi s proračunskom stavkom broj 448100 drugog rebalansa proračuna za 2025. godinu "Transferi predstavništvima Republike Srpske u inozemstvu" u okviru potrošačke jedinice "Ministarstvo za evropske integracije i međunarodnu saradnju" u iznosu od 49.000.000,00 KM, koja je sastavni dio Odluke Narodne skupštine o usvajanju drugog rebalansa proračuna za 2025. godinu ("Službeni glasnik RS" broj 109/25), s prijedlogom za donošenje privremene mjere.

Podneskom od 19. svibnja 2026. godine podnositelj zahtjeva je dopunio zahtjev.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na temelju članka 23. Pravila Ustavnog suda, od Narodne skupštine i Vlade Republike Srpske (u daljnjem tekstu: Vlada) zatraženo je 14. travnja 2026. godine da dostave odgovore na zahtjev. Narodna skupština je 26. svibnja 2026. godine dostavila odgovor na zahtjev. Vlada u ostavljenom roku nije dostavila odgovor.

III. Zahtjev

a) Navodi iz zahtjeva

3. Podnositelj zahtjeva smatra da se u konkretnom slučaju pokreće pitanje spora između Bosne i Hercegovine i entiteta Republika Srpska u svezi s ustavnim pravima iz čl. I/2., III/3.(b) i VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine. Podnositelj zahtjeva smatra da je, s obzirom na pitanja koja se pokreću, zahtjev *ratione materiae* dopustiv u smislu članka VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine i prakse Ustavnog suda zauzete u predmetu broj U-15/08 (toč. 28. i 29.). Podnositelj zahtjeva ukazuje da je Ustavni sud u Odluci broj U-15/08 u točki 35. naveo: "U konkretnom slučaju, usvajanje takvog proračuna kojim se vrši raspodjela sredstava, između ostalog, i za predstavljanje RS u inozemstvu, samo po sebi nije suprotno Ustavu Bosne i Hercegovine zato što ne predstavlja preuzimanje ili miješanje u vanjsku politiku i vanjskotrgovinsku politiku Bosne i Hercegovine. Međutim, Ustavni sud smatra da se pitanje poštovanja ustavne podjele nadležnosti između Bosne i Hercegovine i entiteta može pokrenuti u slučaju kada aktivnosti koje poduzimaju entitetski dužnosnici i koje se financiraju iz entitetskog proračuna predstavljaju miješanje ili preuzimanje neke od nadležnosti Bosne i Hercegovine". U navedenom stajalištu, kako obrazlaže podnositelj zahtjeva, postoji *ratio* za osporavanje proračunskih stavki broj 488100 proračuna za 2026. godinu, odnosno 2025. godinu koje predstavljaju sastavni dio Odluke Narodne skupštine o usvajanju proračuna za 2026. godinu ("Službeni glasnik RS" broj 114/25) i Odluke Narodne skupštine o usvajanju drugog rebalansa proračuna za 2025. godinu ("Službeni glasnik RS" broj 109/25). Sporne proračunske stavke treba dovesti u vezu s Ugovorom o konzultantskim uslugama koji je zaključen 6. rujna 2025. godine između Mladena Filipovića u ime Republike Srpske, s jedne strane, i Arija Ben-Menashea u ime "Dickens & Madson Canada Inc.", s druge strane, ukupne vrijednosti od 4.000.000,00 USD (u daljnjem tekstu: Ugovor).

4. Podnositelj zahtjeva navodi da postoji više odredaba Ugovora koje se mogu smatrati aktivnostima koje su poduzeli entitetski dužnosnici raspolaganjem financijskim sredstvima iz entitetskog proračuna, a koje predstavljaju miješanje ili preuzimanje neke od nadležnosti Bosne i Hercegovine, ali i nepoštovanje odluka institucija Bosne i Hercegovine, prije svega Ustavnog suda. U svezi s tim, podnositelj zahtjeva je naveo da iz Ugovora proizlazi sljedeće: "Ovim putem nas angažujete, a mi prihvatamo angažman, u skladu sa odredbama navedenim u nastavku, radi pružanja usluga lobiranja pred izvršnom i/ili zakonodavnom granom vlasti Sjedinjenih Američkih Država, Ministarstvom finansija SAD-e i uvaženim sekretarom za finansije Scottom Bessentom, Kraljevinom Saudijskom Arabijom, Ujedinjenim Arapskim Emiratima, Europskom unijom, Ujedinjenim nacijama, Regionalnim vijećem za saradnju, te svim drugim državama ili organizacijama koje, u koordinaciji s Vama, budemo smatrali ključnim, a sve s ciljem osiguravanja njihove političke podrške radi konsolidacije i jačanja političke pozicije Republike Srpske, na čelu s predsjednikom Miloradom Dodikom". Imajući u vidu da je Ugovor zaključen 6. rujna 2025. godine, a da je Miloradu Dodiku mandat predsjednika Republike Srpske preostao 12. lipnja 2025. godine, jasno je da u tom momentu Milorad Dodik nije bio "predsjednik" i jasno je da navedeni ugovor

krši Ustav Bosne i Hercegovine i ustavna načela vladavine prava i hijerarhije propisa unutar Bosne i Hercegovine. Također, podnositelj zahtjeva smatra i da je predstavnik Republike Srpske u Austriji, koji je potpisao Ugovor, postupio suprotno Ustavu Bosne i Hercegovine, pri čemu se proračunska sredstva, koja su predviđena za financiranje tog Predstavništva, nisu mogla koristiti u takvu svrhu. Pri tome je ukazao da je pitanje pravnog statusa Milorada Dodika razmatrao i Ustavni sud u točki 68. Odluke broj U-29/25. Dalje, iz sadržaja Ugovora proizlazi da je "krajnji cilj [...] nezavisnost Republike Srpske od Bosne i Hercegovine." Iz navedenog je, prema ocjeni podnositelja zahtjeva, jasno da takva lobistička aktivnost nije usmjerena ka zaštiti interesa entiteta, već joj je cilj izravno kršenje Ustava Bosne i Hercegovine s nesagledivim posljedicama. U konkretnom slučaju, kako podnositelj zahtjeva navodi, nije riječ samo o političkoj retorici, već se radi o "krajnjem cilju" i konkretnoj namjeri ključnih političkih dužnosnika iz entiteta Republika Srpska, što potvrđuju brojne izjave Milorada Dodika i dokumenti Narodne skupštine koje je Ustavni sud ukinuo Odlukom broj U-13/25. Podnositelj zahtjeva smatra da lobiranje za "nezavisnost Republike Srpske od Bosne i Hercegovine" ne može biti legitiman cilj, a posebno je protupravno izdvajati bilo kakav iznos iz entitetskog proračuna za takvu svrhu. Ustav Bosne i Hercegovine ne sadrži bilo kakvu odredbu o pravu naroda na samoopredjeljenje, Bosna i Hercegovina (a ne entiteti) ima pravo na suverenitet i teritorijalni integritet, Bosna i Hercegovina ima prerogative države (a ne entiteti) i Bosna i Hercegovina ima kontinuitet koji je potvrđen u članku I/1. Ustava Bosne i Hercegovine. Članak I/3. Ustava Bosne i Hercegovine jasno propisuje da se Bosna i Hercegovina sastoji od dva entiteta, što ukazuje da je Bosna i Hercegovina država čiji su dijelovi entiteti kao njezine administrativne jedinice. Stoga, podnositelj zahtjeva smatra da zaključivanje lobističkog ugovora na takav način i sa spornim sadržajem predstavlja nastavak realizacije plana o neovisnosti Republike Srpske koji su nizom izjava i konkretnih pravnih akata najavili mnogi politički akteri u Republici Srpskoj, čiji je krajnji cilj destabilizacija ustavnog poretka, promjena ustavnog poretka i teritorijalne cjelovitosti Bosne i Hercegovine. Podnositelj zahtjeva smatra da nije riječ o apstraktnom političkom mišljenju, već o formaliziranom ugovoru, financijskom angažmanu i institucionalnom djelovanju. Stoga, prema mišljenju podnositelja zahtjeva, zaključivanje takvog ugovora poprima karakter organiziranog napada na ustavni poredak Bosne i Hercegovine i ugrožavanje njezinog teritorijalnog integriteta. Podnositelj zahtjeva je izdvojio još nekoliko stavki iz sadržaja Ugovora koje, prema njegovom mišljenju, izravno krše odredbe Ustava Bosne i Hercegovine, ali i odluke Ustavnog suda. U svezi s tim, podnositelj zahtjeva kao sporno izdvaja sljedeće: "Također ćemo nastojati osigurati podršku Vlade Sjedinjenih Američkih Država za smjenu Christiana Schmidta s funkcije visokog predstavnika u Bosni i Hercegovini, te osudu, kako se navodi, pristrasnih odluka ovog predstavnika." Podnositelj zahtjeva smatra da s aspekta političkog stava nije sporno lobirati za smjenu neke osobe s funkcije visokog predstavnika. Međutim, u ustavnopravnom smislu, sporno je lobirati za preispitivanje "odluka visokog predstavnika" jer je visoki predstavnik ustavna kategorija predviđena Aneksom 10 Općeg okvirnog sporazuma za mir za Bosnu i Hercegovinu (u daljnjem tekstu: Okvirni sporazum) koji ima ulogu tumača civilnog aspekta mirovnog sporazuma. Odluke visokog predstavnika smatraju se zakonima Bosne i Hercegovine shodno zauzetoj praksi Ustavnog suda (odluke br. U-9/00 od 3. studenog 2000. godine; U-16/00 od 2. veljače 2001. godine, U-25/00 od 23. ožujka 2001. godine, U-27/22 od 23. ožujka 2023. godine). Podnositelj zahtjeva navodi da o statusu visokog predstavnika Ustavni sud ima jasnu praksu potvrđenu u više svojih odluka. Stoga je jasno da se ne može lobirati za "osudu pristrasnih odluka visokog predstavnika" jer su odluke visokog

predstavnik, koje su u skladu s Ustavom Bosne i Hercegovine, konačne i obvezujuće. U Ugovoru se navodi da će se "lobirati i za poništenje nezakonitog raspisivanja izbora za 23. 11. 2025. godine", a riječ je o prijevremenim izborima za izbor predsjednika Republike Srpske, koje je Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: SIP) raspisalo odlukom od 28. kolovoza 2025. godine. Podnositelj zahtjeva navodi da je riječ o izborima koji su raspisani i provedeni u skladu sa zakonom budući da je odluka SIP-a prošla kontrolu zakonitosti nadležnih institucija u Bosni i Hercegovini. Odluka SIP-a o raspisivanju i održavanju prijevremenih izbora predstavlja odluku institucija Bosne i Hercegovine, a članak III/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine propisuje da će se entiteti i sve njihove administrativne jedinice u potpunosti pridržavati Ustava, kao i odluka institucija Bosne i Hercegovine. Stoga se, prema mišljenju podnosioca zahtjeva, ne može lobirati protiv zakonitih odluka institucija Bosne i Hercegovine.

5. Podnositelj zahtjeva dalje navodi da je u Ugovoru navedeno da će se "lobirati i za ukidanje svih sankcija Ministarstva finansija SAD-a (OFAC), kao i svih drugih sankcija, uključujući lične i porodične sankcije, sankcije vezane za poslovne interese i saradnike, te za sve osobe ili subjekte označene kao značajni akteri koji doprinose finansijskoj mreži povezanoj s Dodikom, kao i one sankcionisane kao organizatori Dana Republike Srpske". Podnositelj zahtjeva smatra da je s aspekta kontrole ustavnosti i postojanja spora između države i entiteta nedozvoljeno lobirati za nešto što je definirano kao "ukidanje sankcija za osobe koje su sankcionisane kao organizatori Dana Republike Srpske". U svezi s tim, podnositelj zahtjeva se pozvao na Odluku Ustavnog suda broj U-2/18 u kojoj je utvrđeno da članak 2. stavak (1) Zakona o Danu Republike Srpske nije u skladu s Ustavom Bosne i Hercegovine, pa je neustavno lobirati za nekoga tko je sudjelovao u organizaciji događaja kojim se obilježava neustavan praznik.

6. Podnositelj zahtjeva navodi da je Ugovorom regulirano da naknada za Ugovor iznosi 2.000.000,00 USD, dok je dodacima Ugovora predviđena uplata dodatnih iznosa od po 1.000.000,00 USD, tako da ukupna vrijednost lobističkog ugovora iznosi 4.000.000,00 USD. Navedeno je da je u obveznom dodatku A uz Izjavu o registraciji u skladu sa Zakonom o registraciji stranih agenata iz 1938. godine, s izmjenama i dopunama, navedeno da je ime stranog nalogodavca "Republika Srpska" s adresom "1 Trg Republike Srpske, Banja Luka, Bosna i Hercegovina, 78000". U ime Republike Srpske potpisnik je šef Predstavništva Republike Srpske u Republici Austriji Mladen Filipović, a kao nalogodavac se navodi "Republika Srpska". Iz navedenog je jasno da se ne radi ni o kakvom privatnom aranžmanu, već o institucionalnom proračunskom financiranju neustavnih aktivnosti iz proračunskih sredstava Republike Srpske. Izravan dokaz proračunskog financiranja s proračunske stavke 488100 vidljiv je iz kronologije usvajanja proračuna. U svezi s tim, podnositelj zahtjeva navodi da je na stavci 488100 "Transferi predstavništvima Republike Srpske u inozemstvu" u proračunu za 2024. godinu bio predviđen iznos od 7.100.000,00 KM, a što je naknadnim rebalansom povećano na 7.620.000,00 KM za redovno funkcioniranje tih predstavništava. Podnositelj zahtjeva dalje navodi da je u proračunu za 2025. godinu navedeni iznos umanjen i iznosio je 6.500.000,00 KM, da bi u rebalansu proračuna iz lipnja 2025. godine ta stavka povećana na iznos od 30.036.000,00 KM, a u drugom rebalansu proračuna iz studenog 2025. godine ista stavka je iznosila 49.000.000,00 KM. Podnositelj zahtjeva navodi da se prostom logičnom analizom može zaključiti da je tijekom 2025. godine stavka za financiranje rada predstavništava Republike Srpske u inozemstvu porasla za 42.500.000,00 KM. Ugovor je zaključen u rujnu 2025. godine, pa je jasno, kako podnositelj zahtjeva navodi, iz kojih finansijskih izvora se vrši plaćanje usluga neustavnog lobiranja. Podnositelj zahtjeva navodi da u proračunu za 2026. godinu proračunska

stavka 488100 iznosi 15.000.000,00 KM, ali podnositelj zahtjeva smatra važnim da Ustavni sud prilikom odlučivanja ima u vidu proračunsku potrošnju iz 2025. godine koja se dovodi u izravnu uzročno-posljedičnu vezu s predmetom zahtjeva za rješavanje spora. U točki 9. Ugovora predviđeno je da se Ugovor zaključuje na razdoblje od dvije godine, uz mogućnost produljenja na temelju međusobnog dogovora. Podnositelj zahtjeva smatra da navedeno ukazuje da ciljevi Ugovora u kontinuitetu imaju štetne posljedice po ustavnopravni poredak u Bosni i Hercegovini, pa je potrebno hitno obustaviti realizaciju tih ciljeva, zbog čega on traži donošenje privremene mjere. Podnositelj zahtjeva smatra da je važno da Ustavni sud zaustavi nezakonita i neustavna proračunska izdvajanja iz proračuna Republike Srpske za lobiranje i u 2026. godini jer se stalno zaključuju novi ugovori. U veljači 2026. godine objavljena je vijest da je Vlada potpisala novi ugovor o lobiranju vrijedan 3.000.000,00 KM, a premijer Vlade je 7. veljače 2026. godine priopćio da je "Republika Srpska platila 1.300.000,00 KM za lobiranje firmi koju su osnovali Amerikanci." Podnositelj zahtjeva smatra da je iznio relevantne pokazatelje iz kojih nesporno proizlazi da se financiranje spornog lobiranja vrši iz proračuna Republike Srpske, odnosno da se plaćanje vrši javnim novcem poreznih obveznika iz entiteta Republika Srpska, ali i svih građana Bosne i Hercegovine kroz sustav naplate i raspodjele prihoda od neizravnih poreza.

7. Radi sprečavanja štetnih posljedica koje bi moglo izazvati daljnje lobiranje za ciljeve koji su neustavni, koje se financira javnim novcem poreznih obveznika iz cijele Bosne i Hercegovine, podnositelj zahtjeva traži donošenje privremene mjere kojom bi se obustavile sporne isplate iz proračuna Republike Srpske, koje su u svezi s aktivnostima organa vlasti, institucija i službenih i odgovornih osoba, koje se odnose na lobiranje za neustavne i nezakonite ciljeve koji su u suprotnosti s Ustavom Bosne i Hercegovine, zakonima Bosne i Hercegovine, odlukama Ustavnog suda i odlukama institucija Bosne i Hercegovine.

8. Podnositelj zahtjeva je u dopuni zahtjeva informirao Ustavni sud da je Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine donijelo obavijest o neprovođenju istrage broj T20 0 KTT 002814626 od 15. svibnja 2026. godine protiv Mladena Filipovića, direktora Predstavništva Republike Srpske u Beču, za kaznena djela napada na ustavni poredak i ugrožavanje teritorijalne cjeline. Kaznenu prijavu je podnijelo više članova Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine u svezi sa sklapanjem Ugovora. Podnositelj zahtjeva je akt Tužiteljstva Bosne i Hercegovine dostavio na uvid.

b) Odgovor na zahtjev

9. Narodna skupština je u odgovoru navela da zahtjev nije podnesen u skladu sa člankom VI. Ustava Bosne i Hercegovine, niti sa člankom 19. Pravila Ustavnog suda, te da je dopustiv samo u odnosu na podnosioca zahtjeva. Dalje, u odgovoru se navodi da zahtjev nije dopustiv jer ne postoji spor između Bosne i Hercegovine i Republike Srpske zbog toga što ne postoji odluka Republike Srpske da uspostavlja specijalni paralelni odnos s nekom od susjednih država, a da je to suprotno Ustavu Bosne i Hercegovine, uključujući i odredbe koje se odnose na suverenitet i teritorijalni integritet Bosne i Hercegovine. Narodna skupština navodi da za osporavanje takve vrste pravnih akata nema ustavne osnove, te da, prema Ustavu Bosne i Hercegovine, osporeni akti ne mogu biti predmet ocjene ustavnosti pred Ustavnim sudom. Prema mišljenju Narodne skupštine, navodi iz zahtjeva o sadržaju akata također izlaze izvan okvira nadležnosti Ustavnog suda.

10. Narodna skupština je navela da, ukoliko Ustavni sud odluči da razmatra zahtjev u meritumu, navodi podnosioca zahtjeva su neutemeljeni jer su, prema članku III/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine, entiteti nadležni za usvajanje i izvršavanje svojih proračuna jer ostvaruju izvorne prihode, tako da institucije

Bosne i Hercegovine u tom smislu nemaju nikakve kompetencije u odnosu na njih, osim u pogledu sredstava koja su entiteti, prema čl. III/1. i VIII/3. Ustava Bosne i Hercegovine, dužni osigurati za funkcioniranje institucija Bosne i Hercegovine. Dalje, Narodna skupština je navela da je predmet osporavanja Ugovor koji ne predstavlja opći pravni akt kojim bi se regulirala određena pravna situacija za neodređeni broj osoba i situacija, već se Ugovor odnosi isključivo na ugovorne strane, pa time on ne može biti predmet ocjene ustavnosti. U odgovoru se navodi da je nejasno šta je predmet zahtjeva za rješavanje spora, te iz čega on proizlazi i, konačno, koji opći pravni akt Republike Srpske nije u suglasnosti s Ustavom Bosne i Hercegovine. Odluka o usvajanju drugog rebalansa proračuna Republike Srpske za 2025. godinu predstavlja opći pravni akt temporalnog karaktera jer je vremenski ograničena za izvršenja proračuna za 2025. godinu, što implicira da se osporava odluka koja nije u primjeni. Dalje se navodi da je Zakonom o proračunskom sustavu Republike Srpske propisan način pripreme i donošenja proračuna, dok se Zakonom o izvršenju proračuna Republike Srpske za pripadajuću fiskalnu godinu definira način izvršenja proračuna. Proračunski korisnici su dužni planirana proračunska sredstva trošiti u skladu s načelima racionalnosti i štednje i u skladu s namjenom. Narodna skupština smatra da su prethodni rebalans proračuna Republike Srpske za 2025. godinu, kao i proračun Republike Srpske za 2026. godinu usvojeni u propisanoj proceduri, te u skladu s Ustavom Bosne i Hercegovine i Ustavom Republike Srpske.

11. Narodna skupština se u odgovoru posebno osvrnula na sadržaj Ugovora u kojem se, suprotno navodima iz zahtjeva, ne uočava ništa sporno. U svezi sa spominjanjem predsjednika Milorada Dodika u tekstu Ugovora u svezi s obavljanjem dužnosti predsjednika Republike Srpske, Narodna skupština je navela da je imenovanom dužnost predsjednika Republike Srpske prestala Odlukom Narodne skupštine koja je objavljena u službenom glasilu 22. listopada 2025. godine. Na taj način je osporavanje Ugovora iz tog razloga potpuno bespredmetno. Dalje se navodi da se odredbe i sadržaj Ugovora ne mogu dovesti u vezu s povredom bilo koje odredbe Ustava Bosne i Hercegovine. U svezi s tim, navedeno je da odredbe Ustava Bosne i Hercegovine ne sadrže odredbe o pravu naroda na samoopredjeljenje, što samim tim ukazuje da Ustav Bosne i Hercegovine ne sadrži ni bilo kakvu zabranu za pokretanje pitanja koje bi dalo pravo određenom narodu na njegovo samoopredjeljenje. Stoga je, prema ocjeni Narodne skupštine, zaključak podnositelja zahtjeva da zaključivanje lobističkog ugovora vodi ka destabilizaciji ustavnog poretka proizvoljan i neutemeljen. Dalje se navodi da se stav Republike Srpske o radu i djelovanju visokog predstavnika Christiana Schmidta kojim se opravdava zahtjev za osiguranje podrške Vlade SAD-a u rješavanju tog pitanja ne može smatrati kršenjem odredaba Ustava Bosne i Hercegovine. Narodna skupština smatra da Republika Srpska ima legitimno pravo braniti i dokazivati osnovanost tvrdnji da se Christian Schmidt ne može smatrati visokim predstavnikom i da njegove odluke ne predstavljaju odluke visokog predstavnika. Isto tako, Republika Srpska ima legitimno pravo dokazivati opravdanost tvrdnje o nezakonitosti raspisivanja izbora za 23. studenog 2025. godine kao posljedice nelegitimnih odluka koje je donio Christian Schmidt, a koje su provele institucije Bosne i Hercegovine. Predloženo je da se zahtjev o postojanju spora s entitetom Republika Srpska, kao i zahtjev za donošenje privremene mjere odbiju kao očigledno neutemeljeni.

IV. Relevantni propisi

12. U Ustavu Bosne i Hercegovine relevantne odredbe glase:

Članak I. stavak (2)

2. Demokratska načela

Bosna i Hercegovina je demokratska država, koja funkcionira sukladno zakonu i te- meljem slobodnih i demokratskih izbora.

Članak III. stavak 3. točka b)

Nadležnosti i odnosi između institucija Bosne i Hercegovine i entiteta

3. Pravni sustav i nadležnosti entiteta i institucija

b) Entiteti i sve njihove niže jedinice u potpunosti će se pokoravati ovome Ustavu, koji dokida one odredbe zakona Bosne i Hercegovine i ustava i zakona entiteta koje su protivne Ustavu, kao i odlukama institucija Bosne i Hercegovine. Opća načela među- narodnog prava su sastavni dio pravnog sustava Bosne i Hercegovine i entiteta.

Članak VI. stavak 5.

Ustavni sud

5. Odluke

Odluke Ustavnog suda su konačne i obvezujuće.

13. Odluka o usvajanju Proračuna RS za 2026. godinu ("Službeni glasnik RS" broj 114/25) u relevantnom dijelu glasi:

Naziv potrošačke jedinice: Ministarstvo za evropske integracije i međunarodnu saradnju

Broj ministarstva: 21

Broj proračunske organizacije: 59

Broj potrošačke jedinice: 001

Ekonomski kod	Opis	Proračun Republike Srpske za 2026. godinu (Fond 01)	Proračun Republike Srpske za 2026. godinu (Fond 02)
488100	Transferi predstavništvima Republike Srpske u inozemstvu	15.000.000	0

14. Odluka o usvajanju Drugog rebalansa proračuna RS za 2025. godinu ("Službeni glasnik RS" broj 109/25) u relevantnom dijelu glasi:

Naziv potrošačke jedinice: Ministarstvo za evropske integracije i međunarodnu saradnju

Broj ministarstva: 21

Broj proračunske organizacije: 59

Broj potrošačke jedinice: 001

Ekonomski kod	Opis	Drugi rebalans proračuna Republike Srpske za 2026. godinu (Fond 01)	Drugi rebalans proračuna Republike Srpske za 2026. godinu (Fond 02)
488100	Transferi predstavništvima Republike Srpske u inozemstvu	49.000.000	0

15. Ugovor o konzultantskim uslugama od 6. rujna 2025. godine, koji su zaključili Mladen Filipović u ime i za račun Republike Srpske kao nalogodavca s jedne strane i Ari Ben-Menashe u ime "Dickens & Madson (Canada) Inc". kao nalogoprimac s druge strane, dostavljen na uvid u prilogu zahtjeva, u relevantnom dijelu glasi:

Ovim putem nas angažujete, a mi prihvatamo angažman, u skladu s odredbama navedenim u nastavku, radi pružanja usluga lobiranja pred izvršnom i/ili zakonodavnom granom vlasti Sjedinjenih Američkih Država, Ministarstvom finansija SAD-a i uvažanim sekretarom za finansije Scottom Bessentom, Kraljevinom Saudijskom Arabijom, Ujedinjenim Arapskim Emiratima, Europskom unijom, Ujedinjenim nacijama, Regionalnim vijećem za saradnju, te svim drugim državama ili organizacijama koje, u koordinaciji s Vama, budemo smatrali ključnim, a sve s ciljem osiguravanja njihove političke podrške radi konsolidacije i jačanja političke pozicije Republike Srpske, na čelu s predsjednikom Miloradom Dodikom. Krajnji cilj je nezavisnost Republike Srpske od Bosne i Hercegovine. Također ćemo nastojati

osigurati podršku Vlade Sjedinjenih Američkih Država za smjenu Christiana Schmidta s funkcije visokog predstavnika u Bosni i Hercegovini, te osudu, kako se navodi, pristrasnih odluka ovog predstavnika. Mi ćemo se zalagati za poništenje, kako se navodi, nezakonitog raspisivanja izbora za 23. 11. 2025. godine. Lobirat ćemo za ukidanje svih sankcija Ministarstva finansija SAD-a (OFAC), kao i svih drugih sankcija, uključujući lične i porodične sankcije, sankcije vezane za poslovne interese i saradnike, te za sve osobe ili subjekte označene kao "ZNAČAJNI AKTERI KOJI DOPRINOSE FINANSIJSKOJ MREŽI POVEZANOJ S DODIKOM", kao i one sankcionisane kao "ORGANIZATORI DANA REPUBLIKE SRPSKE". Lobirat ćemo kod Vlade SAD-a da osudi i ospori, kako se navodi, pristrasne odluke institucija Bosne i Hercegovine protiv interesa srpskog naroda i njegovog legitimno i demokratski izabranog rukovodstva, na čelu s predsjednikom Dodikom. U sklopu angažmana, predviđeno je organizovanje sastanaka predsjednika Dodika s prestolonasljednikom Saudijske Arabije u najkraćem mogućem roku. Također ćemo organizovati sastanak s predsjednikom UAE krajem septembra 2025. godine. Predsjednik Dodik će imati sastanke s visokim zvaničnicima SAD-a u Saudijskoj Arabiji, a potom i s predsjednikom Sjedinjenih Američkih Država.

1. Naše lobističke usluge obuhvataju i održavanje kontakata s izvršnom i/ili zakonodavnom granom navedene vlade i/ili vlada i njihovih agencija, za koje Vi, u konsultaciji s nama, ocijenite da su svrsishodni, radi zagovaranja uspostavljanja i/ili održavanja zakonodavnih i/ili izvršnih politika povoljnih za Vaše interese, kao i radi uklanjanja ili sprečavanja politika koje su nepovoljne za Vaše interese.

(...)

3. Ostale usluge, u obimu u kojem budu međusobno dogovorene, mogu uključivati pomoć u obezbjeđivanju ključnog osoblja, organizovanju obuka, nabavci opreme, pružanju tehničke podrške i razvojne pomoći, prema potrebi. Također ćemo pružati podršku u oblasti medijskih usluga i međunarodnih odnosa s javnošću.

4. Naknada za ovaj Ugovor o konsultantskim uslugama iznosi 2.000.000,00 USD i plativa je po potpisivanju ovog ugovora, putem bankovnog transfera na sljedeći račun:

(...)

5. Sve uobičajene neposredne troškove snosit ćemo mi, dok će se izmirenje neuobičajenih ili vanrednih neposrednih troškova regulisati posebnim međusobnim dogovorom strana.

6. Redovno ćemo Vas u potpunosti informisati o svim našim ima poduzetim u Vaše ime.

7. Razvit ćemo set smjernica u okviru kojih ćemo imati diskreciono pravo da djelujemo u Vaše ime, uvijek u skladu s Vašim konkretnim uputama.

8. (...) Kako bismo bili u mogućnosti efikasno zastupati Vaše interese, saglasni ste da ćete s nama u potpunosti sarađivati i bez odlaganja nam dostavljati sve potrebne informacije.

9. Ovaj ugovor zaključuje se na period od dvije (2) godine, uz mogućnost produženja na osnovu međusobnog dogovora.

10. Ovaj dopis o sporazumu predstavlja cjelokupan sporazum između strana.

11. Ovaj Ugovor o konsultantskim uslugama, kao i svi dokumenti koji se na njega odnose, mogu biti potpisani i razmijenjeni između potpisnika putem faksa ili e-maila, pri čemu će takva verzija, dostavljena faksom ili e-mailom, imati pravno dejstvo originalnog dokumenta potpisanog svojeručnim potpisom.

Ukoliko navedeno tačno odražava Vaše razumijevanje našeg sporazuma, molimo da to potvrdite potpisivanjem u nastavku. Ovim činom dopis će predstavljati obavezujući sporazum između nas.

16. **Dodatak Ugovoru o konsultantskim uslugama** zaključenom 6. rujna 2025. godine u relevantnom dijelu glasi:

Iznos od 1.000.000,00 USD će biti uplaćen na sljedeći račun: (...)

Navedeni iznos bit će isplaćen u skladu s postignutim dogovorom.

17. **Dodatak broj 2 Ugovoru o konsultantskim uslugama** zaključenom 6. rujna 2025. godine u relevantnom dijelu glasi:

Pored iznosa od 3.000.000,00 USD koji je već zaprimljen, dodatni iznos od 1.000.000,00 USD bit će uplaćen na sljedeći račun:

(...)

Navedeni iznos bit će isplaćen u skladu s postignutim dogovorom. Ovaj iznos je već odobren od strane predsjednika.

18. **Dodatak A uz Izjavu o registraciji u skladu sa Zakonom o registraciji stranih agenata iz 1938. godine, s izmjenama i dopunama**, u relevantnom dijelu glasi:

[...]

1. Ime registranta: Dickens & Madson Canada Inc.

2. Broj registracije: 6200

3. Primarna adresa registranta: [...]

4. Ime stranog nalogodavca: Republika Srpska

5. Adresa stranog nalogodavca: 1 Trg Republike Srpske Banjaluka, Bosna i Hercegovina

6. Država/regija koju predstavlja: Bosna i Hercegovina

7. Naznačite da li je strani nalogodavac jedno od slijedećih:

[...]

Strana politička stranka

[...]

9. Ako je strani nalogodavac strana politička stranka, navesti:

a) ime i funkciju službenog lica sa kojim registrant ostvaruje kontakt:

Mladen Filipović, direktor Predstavništva Republike Srpske u Beču, Austrija

b) **Cilj, misija ili svrha strane političke stranke**

Republika Srpska nastoji osigurati podršku Sjedinjenih Američkih Država i ostvariti nezavisnost od Bosne i Hercegovine.

[...]

19. **Dodatak B uz Izjavu o registraciji u skladu sa Zakonom o registraciji stranih agenata iz 1938. godine, s izmjenama i dopunama**, u relevantnom dijelu glasi:

Registrant je dužan, kao Prilog B, dostaviti kopije svakog pisanog ugovora, kao i uslove i odredbe svakog usmenog sporazuma sa svojim stranim nalogodavcem, uključujući sve izmjene i dopune takvih sporazuma, ili - ukoliko ugovor ne postoji – potpuni opis svih okolnosti na osnovu kojih registrant djeluje kao agent stranog nalogodavca. Obaveza se ispunjava podnošenjem elektronskog obrasca Dodatak B putem stranice: [...]

[...]

1. Ime registranta: Dickens & Madson Canada Inc.

2. Broj registracije: 6200

3. Ime stranog nalogodavca: Republika Srpska

[...]

8. U potpunosti opišite prirodu i način izvršenja gore navedenog sporazuma ili razumijevanja:

Pogledati priloženi Ugovor o konsultantskim uslugama i dva zasebna dodatka između strana. Ugovor o konsultantskim uslugama, datiran 06. 09. 2025. godine, predviđa plaćanje naknada i troškova od strane Stranog nalogodavca Registrantu, uz avans u iznosu od 2.000.000,00 USD, koji je zaprimljen na dan ili oko 12. 09. 2025. godine. Prvi dodatak, datiran 06. 09. 2025. godine, predviđa dodatnu uplatu od 1.000.000,00 USD, koja je zaprimljena na dan ili oko 19. 09. 2025. godine. Drugi dodatak, datiran 20. 09. 2025. godine, predviđa dodatnu uplatu od 1.000.000,00 USD, koja do dana podnošenja ove prijave NIJE zaprimljena. Nakon prijema početnog avansa i uplate po prvom

dodatku, Registrant je započeo pružanje usluga u ime stranog nalogodavca u skladu s odredbama Ugovora o konsultantskim uslugama.

[...]

V. Dopustivost

20. Pri ispitivanju dopustivosti zahtjeva Ustavni sud je pošao od odredbi članka VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine.

21. Članak VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

a) Ustavni sud ima isključivu nadležnost odlučivanja o svim sporovima koji proisteknu iz ovog Ustava između entiteta, ili između Bosne i Hercegovine i jednog ili oba entiteta, ili između institucija Bosne i Hercegovine, uključujući, ali ne ograničavajući se na to:

[...]

- Je li neka odredba ustava ili zakona jednog entiteta sukladna ovom Ustavu.

Spor može pokrenuti član Predsjedništva, predsjedavajući Vijeća ministara, predsjedavajući ili dopredsjedavajući jednog od domova Parlamentarne skupštine; jedna četvrtina članova/delegata jednog od domova Parlamentarne skupštine, ili jedna četvrtina jednog od domova zakonodavnog tijela jednog entiteta.

22. Zahtjev za rješavanje spora podnio je Denis Zvizdić, prvi zamjenik predsjedatelja Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, što znači da je zahtjev podnio ovlašteni subjekt, u smislu članka VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine.

23. Nakon što je utvrđeno da je zahtjev podnio ovlašteni subjekt, Ustavni sud će utvrditi ulaze li pitanja koja se pokreću zahtjevom u nadležnost Ustavnog suda, kako je to propisano člankom VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine. Ustavni sud ukazuje da je u svojoj praksi u svezi s pitanjem postojanja ustavnog spora zauzeo stav da "akti i aktivnosti jednog od entiteta mogu pokrenuti pitanje postojanja spora između tog entiteta i Bosne i Hercegovine o nekom pitanju iz Ustava Bosne i Hercegovine za čije rješavanje je jedino nadležan Ustavni sud". Pri tome je Ustavni sud protumačio da spor ne može proizlaziti iz redovnih pozitivnih propisa, već se mora ticati određenog pitanja koje je regulirano samim Ustavom Bosne i Hercegovine. U svezi s tim, Ustavni sud podsjeća da je, prema odredbi članka VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine, jedini nadležan odlučivati o bilo kojem sporu koji se, između ostalog, prema ovom Ustavu javlja između BiH i jednog entiteta (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-15/08 od 3. srpnja 2009. godine, točka 38., i U-2/22 od 26. svibnja 2022. godine, toč. 75–78. s referencama na drugu praksu Ustavnog suda, dostupna na www.ustavnisud.ba).

24. Imajući u vidu sadržaj zahtjeva i osporene akte, Ustavni sud ukazuje na stav izražen u Odluci broj U-15/08 (*op. cit.*, toč. 28. i 29.), u kojoj je postavljeno pitanje usklađenosti akata Vlade Republike Srpske i aktivnosti poduzetih preko ovlaštenog agenta radi predstavljanja interesa Republike Srpske pred drugim državama i međunarodnim organizacijama koje su se financirale iz proračunskih sredstava Republike Srpske sa čl. III/1.(a) i (b), III/3.(b), V/3.(a) i (c) i V/4.(a) Ustava Bosne i Hercegovine. U navedenoj odluci Ustavni sud je zaključio da se, u smislu članka VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine, "radi o predmetu koji pokreće pitanje spora između Bosne i Hercegovine i entiteta Republika Srpska u svezi s ustavnim pitanjem poštovanja podjele nadležnosti iz članka III/1.(a) i (b) Ustava Bosne i Hercegovine, te pitanja iz čl. III/3.(b), V/3.(a) i (c) i V/4.(a) Ustava Bosne i Hercegovine." Naime, Ustavni sud je naveo da "entiteti imaju ustavnu osnovu za donošenje entitetskih proračuna kojima se utvrđuje financijski okvir prihoda i rashoda. U konkretnom

slučaju, usvajanje takvog proračuna kojim se vrši raspodjela sredstava, između ostalog, i za predstavljanje Republike Srpske u inozemstvu, samo po sebi nije suprotno Ustavu Bosne i Hercegovine zato što ne predstavlja preuzimanje ili miješanje u vanjsku politiku i vanjskotrgovinsku politiku Bosne i Hercegovine. Međutim, Ustavni sud smatra da se pitanje poštovanja ustavne podjele nadležnosti između Bosne i Hercegovine i entiteta može pokrenuti u slučaju da aktivnosti koje poduzimaju entitetski dužnosnici i koje se financiraju iz entitetskog proračuna predstavljaju miješanje ili preuzimanje neke od nadležnosti Bosne i Hercegovine" (*ibid.*, točka 35.). Stoga, Ustavni sud je zaključio da je, u smislu članka VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine, "jedini nadležan odlučivati o predmetnom sporu".

25. Praksu iz navedenog predmeta u kontekstu dopustivosti zahtjeva Ustavni sud je slijedio u predmetu broj U-15/09 u kojem je postavljeno pitanje je li Vlada Republike Srpske upućivanjem izvješća Vijeću sigurnosti Ujedinjenih naroda o situaciji u Bosni i Hercegovini preuzela ustavne nadležnosti Bosne i Hercegovine u oblasti vođenja vanjske politike. U citiranom predmetu je zaključeno da predmet pokreće pitanje spora između Bosne i Hercegovine i entiteta Republika Srpska u svezi s ustavnim pitanjem poštovanja podjele nadležnosti iz članka III/1.(a) Ustava Bosne i Hercegovine, te pitanja iz čl. V/3.(a) i (c) i V/4.(a) Ustava Bosne i Hercegovine, te je, u smislu članka VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud nadležan odlučivati o predmetnom sporu (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-15/09 od 27. ožujka 2010. godine, toč. 31–35., dostupna na www.ustavnisud.ba).

26. U konkretnom slučaju postavlja se pitanje mogu li akti i aktivnosti entiteta Republika Srpska koje su poduzete radi izvršenja spornih proračunskih stavki u dijelu kojim se financira Ugovor čiji je krajnji cilj usmjeren ka "nezavisnosti Republike Srpske od Bosne i Hercegovine" pokrenuti ustavnopravni spor s Bosnom i Hercegovinom. U svezi s tim, Ustavni sud smatra da iz sadržaja Ugovora proizlazi da sporno lobiranje predstavlja akte i aktivnosti kojima se pokreće pitanje nesuglasnosti ciljeva lobiranja sa stavovima Ustavnog suda i Ustavom Bosne i Hercegovine. Narodna skupština u odgovoru nije osporila da su financijska sredstva po osnovi Ugovora isplaćena iz entitetskih proračunskih sredstava, osim što je navela da je usvajanje proračuna i rebalansa proračuna provedeno u skladu sa zakonom i da se radi o proračunskim sredstvima prikupljenim po osnovi izvornih prihoda, tako da institucije Bosne i Hercegovine u tom smislu nemaju nikakve kompetencije u odnosu na njih. U svezi s tim navodima, Ustavni sud ukazuje da se zahtjevom ne pokreće pitanje jesu li proračun i rebalans proračuna provedeni u zakonom propisanoj proceduri jer podnositelj zahtjeva to i ne osporava, pa se taj argument za pobijanje zahtjeva ukazuje neutemeljenim. Dalje, Ustavni sud smatra da su navodi Narodne skupštine da se financiranje vrši iz izvornih sredstava Republike Srpske, kao i navodi o privremenom karakteru proračuna irelevantni za utvrđivanje spora u konkretnom slučaju. Kako je već navedeno, odlučujuće za dopustivost zahtjeva jest pokreću li osporeni akti i aktivnosti koje je poduzeo entitet Republika Srpska koji se financira proračunskim sredstvima pitanje izlaze li takvi akti i aktivnosti izvan okvira njihove ustavne nadležnosti.

27. Shodno tome, imajući u vidu da je člankom VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine propisano da je Ustavni sud nadležan odlučivati o bilo kojem sporu koji se javlja po ovom Ustavu, te navode iz zahtjeva u svjetlu ukazane prakse, Ustavni sud zaključuje da su akti i aktivnosti koje je poduzela Republika Srpska na provođenju proračunskih stavki u svezi s Ugovorom doveli do "spora" između Bosne i Hercegovine i entiteta Republika Srpska o pitanju iz Ustava Bosne i Hercegovine, za čije rješavanje je jedino nadležan Ustavni sud.

VI. Meritum

28. Podnositelj zahtjeva smatra da osporeni akti nisu suglasni sa čl. I/2., III/3.(b) i VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine. U svezi s tim, podnositelj zahtjeva je ukazao da sadržaj Ugovora ukazuje da se u ime i po nalogu Republike Srpske angažiraju strane lobističke agencije za protuustavno djelovanje protiv Bosne i Hercegovine i narušavanje njezinog ustavnog poretka, koje se financira iz proračunskih sredstava entiteta Republika Srpska.

29. Ustavni sud podsjeća da entiteti imaju ustavnu osnovu za donošenje entitetskih proračuna kojima se utvrđuje financijski okvir prihoda i rashoda (*op. cit.*, U-15/08, točka 35.). U konkretnom slučaju postavlja se pitanje jesu li ciljevi lobiranja koje nalogoprimac provodi u ime i za račun nalogodavca (Republika Srpska), a koje se financiraju iz entitetskih proračunskih sredstava u skladu s Ustavom Bosne i Hercegovine.

30. U svojoj dosadašnjoj praksi članak I/2. Ustava Bosne i Hercegovine tumačen je na način da uključuje načelo vladavine prava. Kao što je Ustavni sud naglasio u praksi, načelo vladavine prava nije ograničeno samo na formalno poštovanje ustavnosti i zakonitosti, već zahtijeva da svi pravni akti (zakoni, propisi i sl.) imaju određen sadržaj, odnosno kvalitetu primjerenu demokratskom sustavu tako da služe zaštiti ljudskih prava i sloboda u odnosima građana i tijela javne vlasti u okviru demokratskog političkog sustava (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-21/25 od 22. siječnja 2026. godine, točka 23. s referencama na drugu praksu Ustavnog suda, dostupno na www.ustavnisud.ba). U svezi s tim, Ustavni sud je naglasio da standard kvalitete zakona traži da zakonska odredba bude dostupna osobama na koje se primjenjuje (transparentnost) i da bude za njih predvidiva, to jest dovoljno jasna i precizna da oni mogu stvarno i konkretno znati svoja prava i obveze do stupnja koji je razuman u danim okolnostima kako bi se prema njima mogli ponašati (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-15/18 od 29. studenog 2018. godine, točka 26., dostupna na www.ustavnisud.ba). Osim toga, Ustavni sud naglašava da načelo vladavine prava podrazumijeva da svi zakoni, drugi propisi, kao i postupci nositelja vlasti moraju biti u skladu s Ustavom. Osim toga, to načelo zahtijeva da svi entitetski i kantonalni ustavi, zakoni i drugi propisi koji se donose moraju biti usklađeni s ustavnim načelima. To dalje znači da pravni sustav počiva na hijerarhiji pravnih akata, počevši od ustava kao najvišeg pravnog akta pa do podzakonskih akata (vidi, između ostalih, Ustavni sud, odluke o dopustivosti i meritumu br. U-21/16 od 1. lipnja 2017. godine, točka 19., i U-6/06 od 29. ožujka 2008. godine, točka 22.).

31. Dalje, funkcionalnost Bosne i Hercegovine kao države nije prosti zbir funkcionalnosti pojedinih teritorijalno-administrativnih razina vlasti i njihovih nadležnosti, već harmonija svih razina vlasti, koja se, između ostalog, očituje i kroz normativnu hijerarhiju koju Ustav Bosne i Hercegovine nedvosmisleno utvrđuje u članku III/3.(b) Ustava BiH, odnosno kroz harmonizaciju pravnih propisa u pravnom sustavu prema njihovoj hijerarhiji, u kojoj Ustav Bosne i Hercegovine zauzima najviše mjesto (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-2/21 od 28. rujna 2023. godine, točka 38., dostupna na www.ustavnisud.ba).

32. Ustavni sud podsjeća da tumačenje članka VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine u svezi sa člankom 72. Pravila Ustavnog suda ukazuje na to da se ustavna načela konačnosti i obveznosti odluka Ustavnog suda ostvaruju kroz tri pravne obveze iz članka 72. Pravila Ustavnog suda, a to su obveze poštovanja, provođenja i izvršenja odluka Ustavnog suda. Poštovanje odluka Ustavnog suda odnosi se na opću obvezu svih fizičkih i pravnih osoba da priznaju konačnost i obvezujućii karakter odluka Ustavnog suda. To znači da se odluke ne mogu ignorirati ili osporavati drugim pravnim sredstvima, osim kada su ispunjeni uvjeti za njihovo preispitivanje. Provođenje odluka Ustavnog suda spada u nadležnosti svih tijela

javnih vlasti koja su dužna poduzimati pravne korake kako bi odluke proizvele pravne učinke u praksi. Ta obveza je naročito relevantna za tijela vlasti koja su donijela pravne akte koji su proglašeni neustavnim. Ustavni sud ističe da provođenje njegove odluke ne podrazumijeva samo donošenje novih ili izmjenu postojećih zakonskih i podzakonskih akata, niti se može smatrati da je ograničeno samo na formalno usklađivanje propisa. Provođenje obuhvaća i dužnost svih tijela vlasti da se suzdrže od bilo kakvih radnji koje bi se temeljile na pravnom aktu ili odredbi koji su proglašeni neustavnim. Takvo tumačenje proizlazi iz pravne prirode odluka Ustavnog suda, koje su konačne i obvezujuće i imaju djelovanje *erga omnes*, a s ciljem očuvanja ustavnih načela vladavine prava, pravne sigurnosti i efektivne zaštite ustavnosti i ljudskih prava. Na kraju, izvršenje odluka Ustavnog suda se konkretno odnosi na mehanizam pravne prisile, kada nadležna tijela (izvršna vlast, zakonodavna tijela ili sudovi) ne postupe u skladu s odlukom Ustavnog suda. Pri tome je važno naglasiti da obveza izvršenja odluka Ustavnog suda obuhvaća ne samo izreku već i obrazloženje, uključujući i pravna shvaćanja i razloge na kojima je izreka utemeljena, što je Ustavni sud izričito potvrdio u više navrata (vidi Ustavni sud, Rješenje o neizvršenju broj U-12/24 od 10. srpnja 2025. godine, točka 7. s referencama na drugu praksu Ustavnog suda, dostupno na www.ustavnisud.ba).

33. Ustavni sud zapaža da lobiranje predstavlja organizirano i strukturirano zagovaranje određenih interesa kojim se nastoji utjecati na donositelje odluka u vlasti. Ta aktivnost obuhvaća komunikaciju, argumentiranje i prijenos informacija prema tijelima vlasti kako bi se zaštitili interesi onih koji financiraju lobiranje. Bosna i Hercegovina nema jedinstven državni zakon o lobiranju, niti je ta oblast formalno prepoznata i zakonski uređena na razini institucija Bosne i Hercegovine. Stoga se lobiranje u Bosni i Hercegovini ne tretira kao zakonska djelatnost. Zbog nedostatka pravnog okvira, u Bosni i Hercegovini ne postoje službeni registri lobista, niti jasna pravila o tome tko i na koji način može utjecati na donositelje odluka.

34. Podnositelj zahtjeva je apostrofirao više ciljeva Ugovora koje smatra neustavnim: neovisnost Republike Srpske od Bosne i Hercegovine kao krajnji cilj lobiranja; politička podrška radi konsolidacije i jačanja političke pozicije Republike Srpske "na čelu s predsjednikom Miloradom Dodikom"; osuda odluka visokog predstavnika Christiana Schmidta i poništenje nezakonitog raspisivanja izbora za 23. studenog 2025. godine i ukidanje svih pristranih odluka institucija Bosne i Hercegovine protiv interesa srpskog naroda i njegovog legitimno i demokratski izabranog rukovodstva na čelu s "predsjednikom" Dodikom; ukidanje svih sankcija Ministarstva financija SAD-a (OFAC), kao i svih drugih sankcija za one sankcionirane kao "organizatori Dana Republike Srpske".

35. U konkretnom slučaju Republika Srpska je kao nalogodavac angažirala lobističku agenciju iz Kanade s kojom je 6. rujna 2025. godine zaključila Ugovor (o lobiranju) u Predstavništvu Republike Srpske u Beču na razdoblje od dvije godine, uz mogućnost produljenja. Usluge lobiranja financira nalogodavac, tj. Republika Srpska, iz proračuna Republike Srpske, što Narodna skupština u odgovoru nije osporila. Podnositelj zahtjeva smatra da su ciljevi lobiranja neustavni i suprotni interesima Bosne i Hercegovine. Stoga će se Ustavni sud fokusirati na ciljeve koje je podnositelj zahtjeva apostrofirao kao neustavne. U svezi s tim, Ustavni sud će najprije ukazati na svoju praksu, a zaključak o ustavnosti ciljeva će donijeti u odnosu na krajnji cilj lobiranja – "nezavisnost Republike Srpske od Bosne i Hercegovine".

36. Podnositelj zahtjeva je naveo da je zabrinjavajuće i vrlo opasno to što je krajnji cilj lobističkih aktivnosti usmjeren "ka nezavisnosti Republike Srpske od Bosne i Hercegovine", što jasno proizlazi iz sadržaja Ugovora ali i Dodatka A uz Izjavu o

registraciji (vidi *Relevantni propisi*). U svezi s tim, Ustavni sud podsjeća da je u Djelomičnoj odluci broj U-5/98 ispitivao ustavnost Preambule Ustava Republike Srpske u kojoj je, između ostalog, bilo navedeno "neotuđivo i neprenosivo pravo srpskog naroda na samoopredjeljenje" (vidi Ustavni sud, Djelomična odluka broj U-5/98 od 30. lipnja i 1. srpnja 2000. godine). U toj odluci Ustavni sud je ukazao da "postojanje ustava, naziv 'Republika' ili državljanstvo nisu *per se* dokaz državnosti. Iako je u saveznim državama često slučaj da sastavni entiteti imaju ustav, čak i da mogu biti nazivani republikama ili davati državljanstvo, svi ti institucionalni elementi su dodijeljeni ili garantirani saveznom ustavom. Isto vrijedi i za Bosnu i Hercegovinu" (*idem*, točka 28.). Dalje je ukazano da članak I/1. Ustava BiH očigledno ustanovljuje činjenicu da jedino Bosna i Hercegovina nastavlja "svoje pravno postojanje po međunarodnom pravu kao država, s unutarnjom strukturom modificiranom ovim Ustavom". Zatim, članak I/3. uspostavlja dva entiteta – Federaciju Bosne i Hercegovine i Republiku Srpsku – kao sastavne dijelove države Bosne i Hercegovine. Nadalje, kao što se može vidjeti, npr. iz članka III/2. Ustava BiH, entiteti su podređeni suverenitetu Bosne i Hercegovine. Za razliku od primjera sastavnih jedinica saveznih država koje se i same nazivaju državama, u slučaju Bosne i Hercegovine je iz ovog jasno da Ustav BiH nije priznao Republiku Srpsku niti Federaciju Bosne i Hercegovine kao "države", već ih, umjesto toga, naziva "entitetima" (*idem*, točka 29.). Slijedom navedenog, Ustavni sud je zaključio da Ustav Bosne i Hercegovine ne ostavlja prostora za bilo kakav "suverenitet" entiteta ili pravo na "samoorganiziranje" utemeljeno na ideji "teritorijalne odvojenosti" (*idem*, točka 30.). Stoga je utvrdio da sva navođenja suvereniteta, državne samostalnosti, stvaranja države, te svestranog i tijesnog povezivanja Republike Srpske s drugim državama srpskog naroda u odredbama Preambule Ustava Republike Srpske krše članak I/1. u svezi sa člankom I/3. i člankom III/2.(a) i 5. Ustava Bosne i Hercegovine, koji garantiraju suverenitet, teritorijalni integritet, političku neovisnost i međunarodni subjektivitet Bosne i Hercegovine (*idem*, točka 32.). Iz ukazane prakse, koju Ustavni sud dosljedno slijedi, proizlazi da prema Ustavu Bosne i Hercegovine entiteti nemaju pravo na samoopredjeljenje koje bi dozvolilo samoorganizaciju i teritorijalno otcjepljenje jer je to u suprotnosti s Ustavom Bosne i Hercegovine, a taj stav je konačan i obvezujući u smislu članka VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine. Takav stav Ustavni sud dosljedno slijedi (*op. cit.*, U-13/25, točka 36.).

37. Podnositelj zahtjeva dovodi u pitanje ustavnost cilja lobiranja kojim se osigurava politička podrška radi konsolidacije i jačanja političke pozicije Republike Srpske "na čelu s predsjednikom Miloradu Dodiku". U svezi s tim ciljem lobiranja podnositelj zahtjeva smatra da nije usklađen s odlukama Bosne i Hercegovine i Ustavom Bosne i Hercegovine jer je Ugovor zaključen 6. rujna 2025. godine u vrijeme kada je Miloradu Dodiku prestao mandat predsjednika Republike Srpske. Ustavni sud podsjeća da je u praksi razmatrao to pitanje u Odluci broj U-29/25 u kojoj je navedeno da su pravne posljedice osude Milorada Dodika u vidu prestanka mandata predsjednika Republike Srpske nastupile *ex lege* danom pravomoćnosti osuđujuće kaznene presude, shodno članku 115. stavak (1) KZBiH. Dakle, presuda Suda BiH je nesporno postala pravomoćna 12. lipnja 2025. godine, tj. danom njezinog donošenja. Stoga, u postupku oduzimanja mandata pred SIP-om i Sudom BiH nije bilo neizvjesnosti, već je, kako je već rečeno, SIP bio dužan provesti pravne posljedice osude i konstatirati prestanak mandata s danom pravomoćnosti osuđujuće kaznene presude, shodno članku 1.10 stavak 1. Izbornog zakona BiH. Iz navedenog proizlazi da SIP nije utvrđivao je li taj mandat prestao ili ne, već je samo postupao u skladu s obvezujućom presudom Suda BiH i izvršavao pravne posljedice koje je ona proizvela od 12. lipnja 2025. godine kao

dana njezine pravomoćnosti (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-29/25 od 22. siječnja 2026. godine, točka 67., dostupna na www.ustavnisud.ba). Narodna skupština u odgovoru navodi da je Miloradu Dodiku mandat predsjednika Republike Srpske prestao 22. listopada 2025. godine, što je suprotno odlukama institucija Bosna i Hercegovine.

38. U svezi s lobističkim ciljem usmjerenim na osudu visokog predstavnika Christiana Schmidta i poništenje nezakonitog raspisivanja izbora 23. studenog 2025. godine, te ukidanje svih pristranih odluka institucija Bosne i Hercegovine protiv interesa srpskog naroda i njegovog legitimno i demokratski izabranog rukovodstva na čelu s predsjednikom Dodikom, Ustavni sud napominje da je u više svojih odluka izrazio stav da ovlasti visokog predstavnika proizlaze iz Aneksa 10 Općeg okvirnog sporazuma, relevantnih rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a i Bonske deklaracije, te da te ovlasti nisu podložne kontroli Ustavnog suda, kao ni vršenje tih ovlasti. Međutim, kada visoki predstavnik intervenira u pravni sustav Bosne i Hercegovine supstituirajući domaće vlasti, tada djeluje kao vlast Bosne i Hercegovine, a zakoni koje donosi su prirode domaćih zakona te se moraju smatrati zakonima Bosne i Hercegovine, čija je suglasnost s Ustavom Bosne i Hercegovine podložna kontroli Ustavnog suda (vidi Ustavni sud, Odluka broj U-9/00 od 3. studenog 2000. godine, objavljena u "Službenom glasniku BiH" broj 1/01, Odluka broj U-16/00 od 2. veljače 2001. godine, objavljena u "Službenom glasniku BiH" broj 13/01 i Odluka broj U-25/00 od 23. ožujka 2001. godine, objavljena u "Službenom glasniku BiH" broj 17/01). Odluke visokog predstavnika kojima se intervenira u pravni sustav Bosne i Hercegovine može ispitati Ustavni sud ukoliko takav zahtjev podnese ovlaštena osoba (vidi, između ostalih, Ustavni sud, Odluke o dopustivosti i meritumu br. U-43/25 od 2. srpnja 2026. godine i U-27/22 od 23. ožujka 2023. godine, dostupne na www.ustavnisud.ba). Dalje, u praksi je navedeno da entiteti (ili druge administrativne jedinice Bosne i Hercegovine) moraju poštovati obveze koje im se nalažu zakonima koje su donijele institucije Bosne i Hercegovine. Činjenica da te obveze nisu ispoštovane može dovesti do kršenja odredbi Ustava Bosne i Hercegovine (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-2/11 od 27. svibnja 2011. godine, točka 52., objavljena u "Službenom glasniku BiH" broj 99/11). Ta obveza odnosi se i na pravomoćne odluke institucija Bosne i Hercegovine. U tom pravcu Ustavni sud podsjeća da je u praksi naveo da poštovanje pravomoćnih presuda Suda BiH i odluka SIP-a donesenih radi njihovog provođenja predstavlja ustavnu obvezu koja proizlazi iz čl. I/2. i III/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine.

39. Podnositelj zahtjeva smatra da je neustavno lobirati za ukidanje svih sankcija Ministarstva financija SAD-a (OFAC), kao i svih drugih sankcija za one sankcionirane kao "organizatori Dana Republike Srpske". Podnositelj zahtjeva smatra da se lobistički cilj koji se financira iz entitetskih proračunskih sredstava ne može odnositi na nešto što je u praksi Ustavnog suda utvrđeno da je neustavno. U svezi s tim, Ustavni sud podsjeća da je u Odluci broj U-3/13 predmet razmatranja bio zahtjev kojim je osporen Zakon o praznicima Republike Srpske, a kojim je bilo određeno da se Dan Republike Srpske praznuje 9. siječnja. Ustavni sud je zaključio da "izbor 9. siječnja kao datuma obilježavanja praznika Dan Republike nema simboliku kolektivnog zajedničkog sjećanja koje može doprinijeti jačanju kolektivnog identiteta kao vrijednostima koje imaju poseban značaj u multietničkom društvu koje se temelji na uvažavanju i poštovanju različitosti kao temeljnih vrijednosti modernog demokratskog društva. U tom smislu, izbor 9. siječnja za obilježavanje Dana Republike kao jednog od praznika entiteta koji predstavlja ustavnu kategoriju i koji kao takav mora predstavljati i sve građane Republike Srpske kojima i sâm Ustav Republike Srpske priznaje jednaka prava nije u skladu s ustavnom obvezom o nediskriminaciji u smislu prava grupa jer uspostavlja

povlašteni položaj samo jednog, srpskog naroda, čiji su predstavnici 9. siječnja 1992. godine, bez učešća predstavnika Bošnjaka, Hrvata i Ostalih, donijeli Deklaraciju o proglašenju Republike srpskog naroda Bosne i Hercegovine, koja predstavlja jednostrani akt (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-3/13 od 26. studenog 2015. godine, točka 79., dostupna na www.ustavnisud.ba). Navedeni stav Ustavni sud je podržao u predmetu broj U-2/18 (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-2/18 od 28. ožujka 2019. godine, točka 87., dostupna na www.ustavnisud.ba).

40. Dakle, imajući u vidu jasne stavove Ustavnog suda koje u svojim odlukama kontinuirano ponavlja i dosljedno ih slijedi, te posebno da je krajnji cilj lobiranja usmjeren ka "nezavisnosti Republike Srpske od Bosne i Hercegovine", za Ustavni sud je sasvim dovoljno za zaključak da akti i aktivnosti jednog entiteta koji se financiraju iz entitetskih proračunskih sredstava, a usmjereni su na lobističke ciljeve koji nisu u skladu s Ustavom Bosne i Hercegovine, odlukama Ustavnog suda i institucija Bosne i Hercegovine, nisu u skladu sa čl. I/2., III/3.(b) i VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine. Ustavni sud posebno naglašava da je nedopustivo izdvajati financijska sredstva iz proračuna entiteta za ciljeve lobiranja za koje je Ustavni sud u praksi više puta jasno utvrdio da nisu u skladu s Ustavom Bosne i Hercegovine. Ustavni sud također zapaža da se Republika Srpska kao nalogodavac u Dodatku A uz Izjavu o registraciji predstavila kao "strana politička stranka", što ukazuje da se ciljevi "strane političke stranke" koji nisu u skladu s Ustavom Bosne i Hercegovine provode i financiraju iz entitetskih proračunskih sredstava, što dodatno ukazuje na razmjere osporenog djelovanja po ustavni poredak Bosne i Hercegovine. Pored toga, podnositelj zahtjeva je ukazao da je nakon Ugovora zaključen sličan ugovor o lobiranju u veljači 2026. godine, što ukazuje da se radi o kontinuiranim aktivnostima na lobiranju u ime i za račun entiteta Republika Srpska. Takva aktivnost entiteta svakako može biti problem ukoliko ciljevi tog ili sličnih ugovora nisu usklađeni s Ustavom Bosne i Hercegovine, odlukama Ustavnog suda i odlukama institucija Bosne i Hercegovine, kao u konkretnom slučaju.

41. Odlučujući o djelovanju ove odluke Ustavnog suda, Ustavni sud je donio odluku kojom je utvrdio da osporeni akti i aktivnosti Republike Srpske u svezi s provođenjem proračunskih stavki u svezi s Ugovorom nisu u skladu sa čl. I/2., III/3.(b) i VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine. Također, Ustavni sud je, u skladu sa člankom 61. stavak (4) Pravila Ustavnog suda, naložio Narodnoj skupštini, Vladi i svim nadležnim organima u Republici Srpskoj, kao i svim službenim ili odgovornim osobama u tim institucijama, uključujući i predstavništva Republike Srpske u inozemstvu, da obustave sve aktivnosti u svezi s isplatama na temelju spornog ugovora i ostalim proračunskim financiranjem lobističkih usluga za ciljeve koji su u suprotnosti s Ustavom Bosne i Hercegovine, odlukama Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i institucija Bosne i Hercegovine.

42. Ustavni sud je za provođenje ove odluke zadužio Narodnu skupštinu kao zakonodavni organ koji odlučuje i usvaja proračun za svaku fiskalnu godinu, ali i Vladu kao izvršni organ, u čijoj su nadležnosti rad i aktivnosti koje poduzimaju predstavništva Republike Srpske u inozemstvu u okviru Ministarstva za europske integracije i međunarodnu suradnju Republike Srpske.

VII. Zaključak

43. Ustavni sud zaključuje da akti i aktivnosti entiteta Republika Srpska u svezi s provođenjem proračunskih stavki u svezi s Ugovorom kojim se putem kanadske agencije po nalogu Republike Srpske provode aktivnosti lobiranja za neustavne ciljeve nisu u skladu sa čl. I/2., III/3.(b) i VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine.

44. Na temelju članka 59. st. (1) i (2) i članka 61. stavak (4) Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

45. S obzirom na odluku Ustavnog suda u ovom predmetu, nije nužno posebno razmatrati zahtjev podnositelja zahtjeva za donošenje privremene mjere.

46. Prema članku VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obvezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirsad Čeman, v. r.

Уставни суд Босне и Херцеговине у пленарном сазиву, у предмету број **У-10/26**, рјешавајући захтјев **Дениса Звиздића, првог замјеника председавајућег Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине**, на основу члана VI/3.а) Устава Босне и Херцеговине, члана 57. став (2) тачка б), члана 59. ст. (1) и (2) и члана 61. став (4) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине – пречишћени текст ("Службени гласник Босне и Херцеговине" бр. 94/14, 47/23 и 41/24), у саставу:

Мирсад Чеман, председник
Валерија Галић, потпредједница
Angelika Nußberger, потпредједница
Helen Keller, судија
Ledi Bianku, судија
Марин Вукоја, судија
Лариса Велић, судија

на сједници одржаној 24. септембра 2026. године донио

је

ОДЛУКУ О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Одлучујући о захтјеву **Дениса Звиздића, првог замјеника председавајућег Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине**, за рјешавање спора између Босне и Херцеговине и ентитета Република Српска,

Уставни суд Босне и Херцеговине утврђује да постоји спор између Босне и Херцеговине и Републике Српске због аката и активности Републике Српске предузетих ради извршења:

- буџетске ставке број 488100 буџета Републике Српске за 2026. годину "Трансфери представништвима Републике Српске у иностранству" у оквиру потрошачке јединице "Министарство за европске интеграције и међународну сарадњу" у износу од 15.000.000,00 КМ, која је саставни дио Одлуке Народне скупштине Републике Српске о усвајању буџета за 2026. годину ("Службени гласник РС" број 114/25) те

- буџетске ставке број 448100 другог ребаланса буџета за 2025. годину "Трансфери представништвима Републике Српске у иностранству" у оквиру потрошачке јединице "Министарство за европске интеграције и међународну сарадњу" у износу од 49.000.000,00 КМ, која је саставни дио Одлуке Народне скупштине Републике Српске о усвајању другог ребаланса буџета за 2025. годину ("Службени гласник Републике Српске" број 109/25),

у вези с Уговором о консултантским услугама закљученим 6. септембра 2025. године између Младена Филиповића, директора Представништва Републике Српске у Бечу, Република Аустрија, и Арија Ben-Menasha, председника правног лица "Dickens & Madson Canada Inc.", и другим сличним уговорима чија је сврха остваривање циљева за које је Уставни суд утврдио да су неспојиви с Уставом Босне и Херцеговине.

Утврђује се да акти и активности Републике Српске предузети ради извршења:

- буџетске ставке број 488100 буџета Републике Српске за 2026. годину "Трансфери представништвима Републике Српске у иностранству" у оквиру потрошачке јединице "Министарство за европске интеграције и међународну сарадњу" у износу од 15.000.000,00 КМ, која је саставни дио Одлуке Народне скупштине Републике Српске о усвајању буџета за 2026. годину ("Службени гласник РС" број 114/25) те

- буџетске ставке број 448100 другог ребаланса буџета за 2025. годину "Трансфери представништвима Републике Српске у иностранству" у оквиру потрошачке јединице "Министарство за европске интеграције и међународну сарадњу" у износу од 49.000.000,00 КМ, која је саставни дио Одлуке Народне скупштине Републике Српске о усвајању другог ребаланса буџета за 2025. годину ("Службени гласник Републике Српске" број 109/25),

- у вези с Уговором о консултантским услугама закљученим 6. септембра 2025. године између Младена Филиповића, директора Представништва Републике Српске у Бечу, Република Аустрија, и Арија Ben-Menashea, председника правног лица "Dickens & Madson Canada Inc.", и другим сличним уговорима чија је сврха остваривање циљева за које је Уставни суд утврдио да су неспојиви с Уставом Босне и Херцеговине, нису у складу са чланом I/2. Устава Босне и Херцеговине, чланом III/3.6) Устава Босне и Херцеговине и чланом VI/5. Устава Босне и Херцеговине.

- У складу са чланом 61. став (4) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине,

- забрањују се све исплате из буџета Републике Српске у вези с Уговором о консултантским услугама закљученим 6. септембра 2025. године између Младена Филиповића, директора Представништва Републике Српске у Бечу, Република Аустрија, и Арија Ben-Menashea, председника правног лица "Dickens & Madson Canada Inc.", и свим другим актима и активностима који се односе на лобирање у име и за рачун Републике Српске путем лобистичких агенција за циљеве који су у супротности с Уставом Босне и Херцеговине, одлукама Уставног суда Босне и Херцеговине и институција Босне и Херцеговине,

- налаже се Народној скупштини Републике Српске, Влади Републике Српске, те другим надлежним органима у Републици Српској, као и свим службеним или одговорним лицима у тим институцијама, укључујући и представништва Републике Српске у иностранству, да обуставе све активности у вези с исплатама на основу Уговора о консултантским услугама закљученог 6. септембра 2025. године између Младена Филиповића, директора Представништва Републике Српске у Бечу, Република Аустрија, и Арија Ben-Menashea, председника правног лица "Dickens & Madson Canada Inc.", и буџетским финансирањем лобистичких услуга за циљеве који су у супротности с Уставом Босне и Херцеговине, одлукама Уставног суда Босне и Херцеговине и институција Босне и Херцеговине.

За спровођење ове одлуке задужује се Народна скупштина Републике Српске и Влада Републике Српске, којима се налаже да, у складу са чланом 72. став (5) Правила Уставног суда, у року од три мјесеца од дана достављања ове одлуке обавијесте Уставни суд Босне и Херцеговине о предузетим мјерама с циљем извршења ове одлуке.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и "Службеном гласнику Брчко дистрикта Босне и Херцеговине".

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Увод

1. Денис Звиздић, први замјеник председавајућег Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: подносилац захтјева), поднио је 13. априла 2026. године Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уставни суд) захтјев за рјешавање спора између Босне и Херцеговине и ентитета Република Српска у вези с буџетском ставком број 488100 буџета Републике Српске за 2026. годину "Трансфери представништвима Републике Српске у иностранству" у оквиру потрошачке јединице "Министарство за европске интеграције и међународну сарадњу" у износу од 15.000.000,00 КМ, која је саставни дио Одлуке Народне скупштине Републике Српске (у даљњем тексту: Народна скупштина) о усвајању буџета за 2026. годину ("Службени гласник РС" број 114/25), у вези с Уговором о консултантским услугама закљученим 6. септембра 2025. године између Младена Филиповића, директора Представништва Републике Српске у Бечу, Република Аустрија, и Арија Ben-Menashea, председника правног лица "Dickens & Madson Canada Inc.", те у вези с буџетском ставком број 448100 другог ребаланса буџета за 2025. годину "Трансфери представништвима Републике Српске у иностранству" у оквиру потрошачке јединице "Министарство за европске интеграције и међународну сарадњу" у износу од 49.000.000,00 КМ, која је саставни дио Одлуке Народне скупштине о усвајању другог ребаланса буџета за 2025. годину ("Службени гласник РС" број 109/25), с приједлогом за доношење привремене мјере. Поднеском од 19. маја 2026. године подносилац захтјева је допунио захтјев.

II. Поступак пред Уставним судом

2. На основу члана 23. Правила Уставног суда, од Народне скупштине и Владе Републике Српске (у даљњем тексту: Влада) затражено је 14. априла 2026. године да доставе одговоре на захтјев. Народна скупштина је 26. маја 2026. године доставила одговор на захтјев. Влада у остављеном року није доставила одговор.

III. Захтјев

а) Наводи из захтјева

3. Подносилац захтјева сматра да се у конкретном случају покреће питање спора између Босне и Херцеговине и ентитета Република Српска у вези с уставним правима из чл. I/2, III/3.6) и VI/5. Устава Босне и Херцеговине. Подносилац захтјева сматра да је, с обзиром на питања која се покрећу, захтјев *ratione materiae* допустив у смислу члана VI/3.а) Устава Босне и Херцеговине и праксе Уставног суда заузете у предмету број У-15/08 (тач. 28. и 29). Подносилац захтјева указује да је Уставни суд у Одлуци број У-15/08 у тачки 35. навео: "У конкретном случају, усвајање таквог буџета којим се врши расподјела средстава, између осталог, и за представљање РС у иностранству, само по себи није супротно Уставу Босне и Херцеговине зато што не представља преузимање или мијешање у спољну политику и спољнотрговинску политику Босне и Херцеговине. Међутим, Уставни суд сматра да се питање поштовања уставне подјеле надлежности између Босне и Херцеговине и ентитета може покренути у случају када активности које предузимају ентитетски дужносници и које се финансирају из ентитетског буџета представљају мијешање или преузимање неке од надлежности Босне и Херцеговине". У наведеном стајалишту, како образлаже подносилац захтјева, постоји *ratio* за оспоравање буџетских ставки број 488100 буџета за 2026. годину, односно 2025. годину које представљају саставни дио

Одлуке Народне скупштине о усвајању буџета за 2026. годину ("Службени гласник РС" број 114/25) и Одлуке Народне скупштине о усвајању другог ребаланса буџета за 2025. годину ("Службени гласник РС" број 109/25). Спорне буџетске ставке треба довести у везу с Уговором о консултантским услугама који је закључен 6. септембра 2025. године између Младена Филиповића у име Републике Српске, с једне стране, и Агија Ben-Menashea у име "Dickens & Madson Canada Inc.", с друге стране, укупне вриједности од 4.000.000,00 УСД (у даљњем тексту: Уговор).

4. Подносилац захтјева наводи да постоји више одредаба Уговора које се могу сматрати активностима које су предузели ентитетски дужносници располагањем финансијским средствима из ентитетског буџета, а које представљају мијешање или преузимање неке од надлежности Босне и Херцеговине, али и непоштовање одлука институција Босне и Херцеговине, прије свега Уставног суда. У вези с тим, подносилац захтјева је навео да из Уговора произлази следеће: "Овим путем нас ангажујете, а ми прихватамо ангажман, у складу са одредбама наведеним у наставку, ради пружања услуга лобирања пред извршном и/или законодавном граном власти Сједињених Америчких Држава, Министарством финансија САД-е и уваженим секретаром за финансије Scottom Bessentom, Краљевином Саудијском Арабијом, Уједињеним Арапским Емиратима, Европском унијом, Уједињеним нацијама, Регионалним вијећем за сарадњу, те свим другим државама или организацијама које, у координацији с Вама, будемо сматрали кључним, а све с циљем осигуравања њихове политичке подршке ради консолидације и јачања политичке позиције Републике Српске, на челу с предсједником Милорадом Додиком". Имајући у виду да је Уговор закључен 6. септембра 2025. године, а да је Милораду Додику мандат предсједника Републике Српске престао 12. јуна 2025. године, јасно је да у том моменту Милорад Додик није био "предсједник" и јасно је да наведени уговор крши Устав Босне и Херцеговине и уставне принципе владавине права и хијерархије прописа унутар Босне и Херцеговине. Такође, подносилац захтјева сматра и да је представник Републике Српске у Аустрији, који је потписао Уговор, поступио супротно Уставу Босне и Херцеговине, при чему се буџетска средства, која су предвиђена за финансирање тог представништва, нису могла користити у такву сврху. При томе је указао да је питање правног статуса Милорада Додика разматрао и Уставни суд у тачки 68. Одлуке број У-29/25. Даље, из садржаја Уговора произлази да је "крајњи циљ [...] независност Републике Српске од Босне и Херцеговине." Из наведеног је, према оцјени подносиоца захтјева, јасно да таква лобистичка активност није усмјерена ка заштити интереса ентитета, већ јој је циљ директно кршење Устава Босне и Херцеговине с несагледивим посљедицама. У конкретном случају, како подносилац захтјева наводи, није ријеч само о политичкој реторици, већ се ради о "крајњем циљу" и конкретној намјери кључних политичких дужносника из ентитета Република Српска, што потврђују бројне изјаве Милорада Додика и документи Народне скупштине које је Уставни суд укинуо Одлуком број У-13/25. Подносилац захтјева сматра да лобирање за "независност Републике Српске од Босне и Херцеговине" не може бити легитиман циљ, а посебно је противправно издвајати било какав износ из ентитетског буџета за такву сврху. Устав Босне и Херцеговине не садржи било какву одредбу о праву народа на самоопређељење, Босна и Херцеговина (а не ентитети) има право на суверенитет и територијални интегритет, Босна и Херцеговина има прерогативе државе (а не ентитети) и Босна и Херцеговина има континуитет који је потврђен у члану I/1.

Устава Босне и Херцеговине. Члан I/3. Устава Босне и Херцеговине јасно прописује да се Босна и Херцеговина састоји од два ентитета, што указује да је Босна и Херцеговина држава чији су дијелови ентитети као њене административне јединице. Стога, подносилац захтјева сматра да закључивање лобистичког уговора на такав начин и са спорним садржајем представља наставак реализације плана о независности Републике Српске који су низом изјава и конкретних правних аката најавили многи политички актери у Републици Српској, чији је крајњи циљ дестабилизација уставног поретка, промјена уставног поретка и територијалне цјеловитости Босне и Херцеговине. Подносилац захтјева сматра да није ријеч о апстрактном политичком мишљењу, већ о формализованом уговору, финансијском ангажману и институционалном дјеловању. Стога, према мишљењу подносиоца захтјева, закључивање таквог уговора поприма карактер организованог напада на уставни поредак Босне и Херцеговине и угрожавање њеног територијалног интегритета. Подносилац захтјева је издвојио још неколико ставки из садржаја Уговора које, према његовом мишљењу, директно крше одредбе Устава Босне и Херцеговине, али и одлуке Уставног суда. У вези с тим, подносилац захтјева као спорно издваја следеће: "Такођер ћемо настојати осигурати подршку Владе Сједињених Америчких Држава за смјену Кристијана Шмита с функције високог представника у Босни и Херцеговини, те осуду, како се наводи, пристрасних одлука овог представника." Подносилац захтјева сматра да с аспекта политичког става није спорно лобирати за смјену неког лица с функције високог представника. Међутим, у уставно-правном смислу, спорно је лобирати за преиспитивање "одлука високог представника" јер је високи представник уставна категорија предвиђена Анексом 10 Општег оквирног споразума за мир за Босну и Херцеговину (у даљњем тексту: Оквирни споразум) који има улогу тумача цивилног аспекта мировног споразума. Одлуке високог представника сматрају се законима Босне и Херцеговине сходно заузетој пракси Уставног суда (одлуке бр. У-9/00 од 3. новембра 2000. године; У-16/00 од 2. фебруара 2001. године, У-25/00 од 23. марта 2001. године, У-27/22 од 23. марта 2023. године). Подносилац захтјева наводи да о статусу високог представника Уставни суд има јасну праксу потврђену у више својих одлука. Стога је јасно да се не може лобирати за "осуду пристрасних одлука високог представника" јер су одлуке високог представника, које су у складу с Уставом Босне и Херцеговине, коначне и обавезујуће. У Уговору се наводи да ће се "лобирати и за поништење незаконитог расписивања избора за 23. 11. 2025. године", а ријеч је о пријевременим изборима за избор предсједника Републике Српске, које је Централна изборна комисија Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: ЦИК) расписала одлуком од 28. августа 2025. године. Подносилац захтјева наводи да је ријеч о изборима који су расписани и спроведени у складу са законом будући да је одлука ЦИК-а прошла контролу законитости надлежних институција у Босни и Херцеговини. Одлука ЦИК-а о расписивању и одржавању пријевремених избора представља одлуку институција Босне и Херцеговине, а члан III/3.б) Устава Босне и Херцеговине прописује да ће се ентитети и све њихове административне јединице у потпуности придржавати Устава, као и одлука институција Босне и Херцеговине. Стога се, према мишљењу подносиоца захтјева, не може лобирати против законитих одлука институција Босне и Херцеговине.

5. Подносилац захтјева даље наводи да је у Уговору наведено да ће се "лобирати и за укидање свих санкција Министарства финансија САД-а (OFAC), као и свих других санкција, укључујући личне и породичне санкције, санкције везане за пословне интересе и сараднике, те за све особе или

субјекте означене као значајни актери који доприносе финансијској мрежи повезаној с Додиком, као и оне санкционисане као организатори Дана Републике Српске". Подносилац захтјева сматра да је с аспекта контроле уставности и постојања спора између државе и ентитета недозвољено лобирати за нешто што је дефинисано као "укидање санкција за особе које су санкционисане као организатори Дана Републике Српске". У вези с тим, подносилац захтјева се позвао на Одлуку Уставног суда број У-2/18 у којој је утврђено да члан 2. став (1) Закона о Дану Републике Српске није у складу с Уставом Босне и Херцеговине, па је неуставно лобирати за некога ко је учествовао у организацији догађаја којим се обиљежава неуставан празник.

6. Подносилац захтјева наводи да је Уговором регулисано да накнада за Уговор износи 2.000.000,00 USD, док је додацима Уговора предвиђена уплата додатних износа од по 1.000.000,00 USD, тако да укупна вриједност лобистичког уговора износи 4.000.000,00 USD. Наведено је да је у обавезном додатку А уз Изјаву о регистрацији у складу са Законом о регистрацији страних агената из 1938. године, с измјенама и допунама, наведено да је име страног налогодаваца "Република Српска" с адресом "1 Трг Републике Српске, Бања Лука, Босна и Херцеговина, 78000". У име Републике Српске потписник је шеф Представништва Републике Српске у Републици Аустрији Младен Филиповић, а као налогодавац се наводи "Република Српска". Из наведеног је јасно да се не ради ни о каквом приватном аранжману, већ о институционалном буџетском финансирању неуставних активности из буџетских средстава Републике Српске. Директан доказ буџетског финансирања с буџетске ставке 488100 видљив је из хронологије усвајања буџета. У вези с тим, подносилац захтјева наводи да је на ставци 488100 "Трансфери представништвима Републике Српске у иностранству" у буџету за 2024. годину био предвиђен износ од 7.100.000,00 KM, а што је накнадним ребалансом повећано на 7.620.000,00 KM за редовно функционисање тих представништава. Подносилац захтјева даље наводи да је у буџету за 2025. годину наведени износ умањен и износио је 6.500.000,00 KM, да би у ребалансу буџета из јуна 2025. године та ставка повећана на износ од 30.036.000,00 KM, а у другом ребалансу буџета из новембра 2025. године иста ставка је износила 49.000.000,00 KM. Подносилац захтјева наводи да се простом логичном анализом може закључити да је током 2025. године ставка за финансирање рада представништава Републике Српске у иностранству порасла за 42.500.000,00 KM. Уговор је закључен у септембру 2025. године, па је јасно, како подносилац захтјева наводи, из којих финансијских извора се врши плаћање услуга неуставног лобирања. Подносилац захтјева наводи да у буџету за 2026. годину буџетска ставка 488100 износи 15.000.000,00 KM, али подносилац захтјева сматра важним да Уставни суд приликом одлучивања има у виду буџетску потрошњу из 2025. године која се доводи у директну узрочно-последичну везу с предметом захтјева за рјешавање спора. У тачки 9. Уговора предвиђено је да се Уговор закључује на период од двије године, уз могућност продужења на основу међусобног договора. Подносилац захтјева сматра да наведено указује да циљеви Уговора у континуитету имају штетне последице по уставноправни поредак у Босни и Херцеговини, па је потребно хитно обуставити реализацију тих циљева, због чега он тражи доношење привремене мјере. Подносилац захтјева сматра да је важно да Уставни суд заустави незаконита и неуставна буџетска издвајања из буџета Републике Српске за лобирање и у 2026. години јер се стално закључују нови уговори. У фебруару 2026. године објављена је вијест да је Влада потписала нови уговор о лобирању вриједан 3.000.000,00 KM,

а премијер Владе је 7. фебруара 2026. године саопштио да је "Република Српска платила 1.300.000,00 KM за лобирање фирми коју су основали Американци." Подносилац захтјева сматра да је изнио релевантне показатеље из којих неспорно произлази да се финансирање спорног лобирања врши из буџета Републике Српске, односно да се плаћање врши јавним новцем пореских обвезника из ентитета Република Српска, али и свих грађана Босне и Херцеговине кроз систем наплате и расподеле прихода од индиректних пореза.

7. Ради спречавања штетних последица које би могло изазвати даље лобирање за циљеве који су неуставни, које се финансира јавним новцем пореских обвезника из цијеле Босне и Херцеговине, подносилац захтјева тражи доношење привремене мјере којом би се обуставиле спorne исплате из буџета Републике Српске, које су у вези с активностима органа власти, институција и службених и одговорних лица, које се односе на лобирање за неуставне и незаконите циљеве који су у супротности с Уставом Босне и Херцеговине, законима Босне и Херцеговине, одлукама Уставног суда и одлукама институција Босне и Херцеговине.

8. Подносилац захтјева је у допуни захтјева информисао Уставни суд да је Тужилаштво Босне и Херцеговине донијело обавијест о неспровођењу истраге број Т20 0 КТТ 002814626 од 15. маја 2026. године против Младена Филиповића, директора Представништва Републике Српске у Бечу, за кривична дјела напада на уставни поредак и угрожавање територијалне цјелине. Кривичну пријаву је поднијело више чланова Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине у вези са склапањем Уговора. Подносилац захтјева је акт Тужилаштва Босне и Херцеговине доставио на увид.

б) Одговор на захтјев

9. Народна скупштина је у одговору навела да захтјев није поднесен у складу са чланом VI Устава Босне и Херцеговине, нити са чланом 19. Правила Уставног суда, те да је допустив само у односу на подносиоца захтјева. Даље, у одговору се наводи да захтјев није допустив јер не постоји спор између Босне и Херцеговине и Републике Српске због тога што не постоји одлука Републике Српске да успоставља специјални паралелни однос с неком од сусједних држава, а да је то супротно Уставу Босне и Херцеговине, укључујући и одредбе које се односе на суверенитет и територијални интегритет Босне и Херцеговине. Народна скупштина наводи да за оспоравање такве врсте правних аката нема уставног основа, те да, према Уставу Босне и Херцеговине, оспорени акти не могу бити предмет оцјене уставности пред Уставним судом. Према мишљењу Народне скупштине, наводи из захтјева о садржају аката такође излазе ван оквира надлежности Уставног суда.

10. Народна скупштина је навела да, уколико Уставни суд одлучи да разматра захтјев у меритуму, наводи подносиоца захтјева су неосновани јер су, према члану III/3.а) Устава Босне и Херцеговине, ентитети надлежни за усвајање и извршавање својих буџета јер остварују изворне приходе, тако да институције Босне и Херцеговине у том смислу немају никакве компетенције у односу на њих, осим у погледу средстава која су ентитети, према чл. III/1. и VIII/3. Устава Босне и Херцеговине, дужни да обезбједе за функционисање институција Босне и Херцеговине. Даље, Народна скупштина је навела да је предмет оспоравања Уговор који не представља општи правни акт којим би се регулисала одређена правна ситуација за неодређени број лица и ситуација, већ се Уговор односи искључиво на уговорне стране, па тиме он не може бити предмет оцјене уставности. У одговору се наводи да је нејасно шта је предмет захтјева за рјешавање спора, те из чега

он произлази и, коначно, који општи правни акт Републике Српске није у сагласности с Уставом Босне и Херцеговине. Одлука о усвајању другог ребаланса буџета Републике Српске за 2025. годину представља општи правни акт темпоралног карактера јер је временски ограничена за извршења буџета за 2025. годину, што имплицира да се оспорава одлука која није у примјени. Даље се наводи да је Законом о буџетском систему Републике Српске прописан начин припреме и доношења буџета, док се Законом о извршењу буџета Републике Српске за припадајућу фискалну годину дефинише начин извршења буџета. Буџетски корисници су дужни да планирана буџетска средства троше у складу с принципима рационалности и штедње и у складу с намјеном. Народна скупштина сматра да су претходни ребаланс буџета Републике Српске за 2025. годину, као и буџет Републике Српске за 2026. годину усвојени у прописаној процедури, те у складу с Уставом Босне и Херцеговине и Уставом Републике Српске.

11. Народна скупштина се у одговору посебно осврнула на садржај Уговора у којем се, супротно наводима из захтјева, не уочава ништа спорно. У вези с помињањем председника Милорада Додика у тексту Уговора у вези с обављањем функције председника Републике Српске, Народна скупштина је навела да је именовањем функција председника Републике Српске престала Одлуком Народне скупштине која је објављена у службеном гласилу 22. октобра 2025. године. На тај начин је оспоравање Уговора из тог разлога потпуно беспредметно. Даље се наводи да се одредбе и садржај Уговора не могу довести у везу с повредом било које одредбе Устава Босне и Херцеговине. У вези с тим, наведено је да одредбе Устава Босне и Херцеговине не садрже одредбе о праву народа на самоопредјелјење, што самим тим указује да Устав Босне и Херцеговине не садржи ни било какву забрану за покретање питања које би дало право одређеном народу на његово самоопредјелјење. Стога је, према оцјени Народне скупштине, закључак подносиоца захтјева да закључивање лобистичког уговора води ка дестабилизацији уставног поретка произвољан и неоснован. Даље се наводи да се став Републике Српске о раду и дјеловању високог представника Кристијана Шмита оправдава захтјев за обезбјеђење подршке Владе САД-а у рјешавању тог питања не може сматрати кршењем одредаба Устава Босне и Херцеговине. Народна скупштина сматра да Република Српска има легитимно право да брани и доказује основаност тврдњи да се Кристијан Шмит не може сматрати високим представником и да његове одлуке не представљају одлуке високог представника. Исто тако, Република Српска има легитимно право да доказује оправданост тврдње о незаконитости расписивања избора за 23. новембар 2025. године као последице нелегитимних одлука које је донио Кристијан Шмит, а које су спровеле институције Босне и Херцеговине. Предложено је да се захтјев о постојању спора с ентитетом Република Српска, као и захтјев за доношење привремене мјере одбију као очигледно неосновани.

IV. Релевантни прописи

12. У Уставу Босне и Херцеговине релевантне одредбе гласе:

Члан I став (2)

2. Демократска начела

Босна и Херцеговина је демократска држава, која функционише на принципу владавине права и на основу слободних и демократских избора.

Члан III став 3. тачка б)

Надлежности и односи између институција Босне и Херцеговине и ентитета

3. Правни поредак и надлежности институција
б) Ентитети и њихове ниже јединице у потпуности ће поштовати овај Устав, којим се стављају ван снаге одредбе закона Босне и Херцеговине и одредбе устава и закона ентитета које су у супротности с њим, као и одлуке институција Босне и Херцеговине. Општи принципи међународног права представљају интегрални дио правног поретка Босне и Херцеговине и ентитета.

Члан VI став 5.

Уставни суд

5. Одлуке

Одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

13. **Одлука о усвајању Буџета РС за 2026. годину** ("Службени гласник РС" број 114/25) у релевантном дијелу гласи:

Назив потрошачке јединице: Министарство за европске интеграције и међународну сарадњу

Број министарства: 21

Број буџетске организације: 59

Број потрошачке јединице: 001

Економски код	Опис	Буџет Републике Српске за 2026. годину (Фонд 01)	Буџет Републике Српске за 2026. годину (Фонд 02)
488100	Трансфери представништвима Републике Српске у иностранству	15.000.000	0

14. **Одлука о усвајању Другог ребаланса буџета РС за 2025. годину** ("Службени гласник РС" број 109/25) у релевантном дијелу гласи:

Назив потрошачке јединице: Министарство за европске интеграције и међународну сарадњу

Број министарства: 21

Број буџетске организације: 59

Број потрошачке јединице: 001

Економски код	Опис	Други ребаланс буџета Републике Српске за 2026. годину (Фонд 01)	Други ребаланс буџета Републике Српске за 2026. годину (Фонд 02)
488100	Трансфери представништвима Републике Српске у иностранству	49.000.000	0

15. **Уговор о консултантским услугама** од 6. септембра 2025. године, који су закључили Младен Филиповић у име и за рачун Републике Српске као налогодаваца с једне стране и Ari Ben-Menashe у име "Dickens & Madson (Canada) Inc." као налогопримаца с друге стране, достављен на увид у прилогу захтјева, у релевантном дијелу гласи:

Овим путем нас ангажујете, а ми прихватамо ангажман, у складу с одредбама наведеним у наставку, ради пружања услуга лобирања пред извршном и/или законодавном граном власти Сједињених Америчких Држава, Министарством финансија САД-а и уваженим секретаром за финансије Scottom Bessentom, Краљевином Саудијском Арабијом, Уједињеним Арапским Емиратима, Европском унијом, Уједињеним нацијама, Регионалним вијећем за сарадњу, те свим другим државама или организацијама које, у координацији с Вама, будемо сматрали кључним, а све с циљем осигуравања њихове политичке подршке ради консолидације и јачања политичке позиције Републике Српске, на челу с председником Милорадом Додиком. Крајњи циљ је независност Републике Српске од Босне и Херцеговине. Такођер ћемо настојати осигурати подршку Владе Сједињених Америчких Држава за смјену Кристијана

Шмита с функције високог представника у Босни и Херцеговини, те осуду, како се наводи, пристрасних одлука овог представника. Ми ћемо се залагати за поништење, како се наводи, незаконитог расписивања избора за 23. 11. 2025. године. Лобират ћемо за укидање свих санкција Министарства финансија САД-а (ОФАС), као и свих других санкција, укључујући личне и породичне санкције, санкције везане за пословне интересе и сараднике, те за све особе или субјекте означене као "ЗНАЧАЈНИ АКТЕРИ КОЈИ ДОПРИНОСЕ ФИНАНСИЈСКОЈ МРЕЖИ ПОВЕЗАНОЈ С ДОДИКОМ", као и оне санкционисане као "ОРГАНИЗАТОРИ ДАНА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ". Лобират ћемо код Владе САД-а да осуди и оспори, како се наводи, пристрасне одлуке институција Босне и Херцеговине против интереса српског народа и његовог легитимно и демократски изабраног руководства, на челу с предсједником Додиком. У склопу ангажмана, предвиђено је организовање састанака предсједника Додика с престолонаследником Саудијске Арабије у најкраћем могућем року. Такођер ћемо организовати састанак с предсједником УАЕ крајем септембра 2025. године. Предсједник Додик ће имати састанке с високим званичницима САД-а у Саудијској Арабији, а потом и с предсједником Сједињених Америчких Држава.

1. Наше лобистичке услуге обухватају и одржавање контаката с извршном и/или законодавном граном наведене владе и/или влада и њихових агенција, за које Ви, у консултацији с нама, оцијените да су сврсисходни, ради заговарања успостављања и/или одржавања законодавних и/или извршних политика повољних за Ваше интересе, као и ради уклањања или спречавања политика које су неповољне за Ваше интересе.

(...)

3. Остале услуге, у обиму у којем буду међусобно договорене, могу укључивати помоћ у обезбјеђивању кључног особља, организовању обука, набавци опреме, пружању техничке подршке и развојне помоћи, према потреби. Такођер ћемо пружати подршку у области медијских услуга и међународних односа с јавношћу.

4. Накнада за овај Уговор о консултантским услугама износи 2.000.000,00 USD и платива је по потписивању овог уговора, путем банковоног трансфера на следећи рачун:

(...)

5. Све уобичајене непосредне трошкове сносит ћемо ми, док ће се измирење неуобичајених или ванредних непосредних трошкова регулисати посебним међусобним договором страна.

6. Редовно ћемо Вас у потпуности информисати о свим нашим има подузетим у Ваше име.

7. Развит ћемо сет смјерница у оквиру којих ћемо имати дискреционо право да дјелујемо у Ваше име, увијек у складу с Вашим конкретним упутама.

8. (...) Како бисмо били у могућности ефикасно заступати Ваше интересе, сагласни сте да ћете с нама у потпуности сарађивати и без одлагања нам достављати све потребне информације.

9. Овај уговор закључује се на период од двије (2) године, уз могућност продужења на основу међусобног договора.

10. Овај допис о споразуму представља цијелокупан споразум између страна.

11. Овај Уговор о консултантским услугама, као и сви документи који се на њега односе, могу бити потписани и размијењени између потписника путем факса или e-maila, при чему ће таква верзија, достављена факсом или e-mailom, имати правно дејство оригиналног документа потписаног својеручним потписом.

Уколико наведено тачно одражава Ваше разумијевање нашег споразума, молимо да то потврдите потписивањем у наставку. Овим чином допис ће представљати обавезујући споразум између нас.

16. **Додатак Уговору о консултантским услугама** закљученом 6. септембра 2025. године у релевантном дијелу гласи:

Износ од 1.000.000,00 USD ће бити уплаћен на следећи рачун:

(...)

Наведени износ бит ће исплаћен у складу с постигнутим договором.

17. **Додатак број 2 Уговору о консултантским услугама** закљученом 6. септембра 2025. године у релевантном дијелу гласи:

Поред износа од 3.000.000,00 USD који је већ запримљен, додатни износ од 1.000.000,00 USD бит ће уплаћен на следећи рачун:

(...)

Наведени износ бит ће исплаћен у складу с постигнутим договором. Овај износ је већ одобрен од стране предсједника.

18. **Додатак А уз Изјаву о регистрацији у складу са Законом о регистрацији страних агената из 1938. године, с измјенама и допунама**, у релевантном дијелу гласи:

[...]

1. Име регистранта: Dickens & Madson Canada Inc.

2. Број регистрације: 6200

3. Примарна адреса регистранта: [...]

4. Име страног налогодаваца: Република Српска

5. Адреса страног налогодаваца: 1 Трг Републике Српске Бањалуга, Босна и Херцеговина

6. Држава/регија коју представља: Босна и Херцеговина

7. Назначите да ли је страни налогодавац једно од слиједећих: [...]

Страна политичка странка

[...]

9. Ако је страни налогодавац страна политичка странка, навести:

а) име и функцију службеног лица са којим регистрант остварује контакт:

Младен Филиповић, директор Представништва Републике Српске у Бечу, Аустрија

б) **Циљ, мисија или сврха стране политичке странке Република Српска настоји осигурати подршку Сједињених Америчких Држава и остварити независност од Босне и Херцеговине.**

[...]

19. **Додатак Б уз Изјаву о регистрацији у складу са Законом о регистрацији страних агената из 1938. године, с измјенама и допунама**, у релевантном дијелу гласи:

Регистрант је дужан, као Прилог Б, доставити копије сваког писаног уговора, као и услове и одредбе сваког усменог споразума са својим страним налогодавцем, укључујући све измјене и допуне таквих споразума, или - уколико уговор не постоји - потпуни опис свих околности на основу којих регистрант дјелује као агент страног налогодаваца. Обавеза се испуњава подношењем електронског обрасца Додатак Б путем странице: [...].

[...]

1. Име регистранта: Dickens & Madson Canada Inc.

2. Број регистрације: 6200

3. Име страног налогодаваца: Република Српска

[...]

8. У потпуности опишите природу и начин извршења горе наведеног споразума или разумијевања:

Погледати приложени Уговор о консултантским услугама и два засебна додатка између страна. Уговор о консултантским услугама, датиран 06. 09. 2025. године, предвиђа плаћање накнада и трошкова од стране Странаг налогадаваца Регистранту, уз аванс у износу од 2.000.000,00 USD, који је запримљен на дан или око 12. 09. 2025. године. Први додаток, датиран 06. 09. 2025. године, предвиђа додатну уплату од 1.000.000,00 USD, која је запримљена на дан или око 19. 09. 2025. године. Други додаток, датиран 20. 09. 2025. године, предвиђа додатну уплату од 1.000.000,00 USD, која до дана подношења ове пријаве НИЈЕ запримљена. Након пријема почетног аванса и уплате по првом додатку, Регистрант је започео пружање услуга у име странаг налогадаваца у складу с одредбама Уговора о консултантским услугама.

[...]

V. Допустивост

20. При испитивању допустивости захтјева Уставни суд је пошао од одредби члана VI/3.а) Устава Босне и Херцеговине.

21. Члан VI/3.а) Устава Босне и Херцеговине у релевантном дијелу гласи:

а) Уставни суд има искључиву надлежност да одлучује у споровима који по овом Уставу настају између ентитета, или између Босне и Херцеговине и једног или оба ентитета, или између институција Босне и Херцеговине, укључујући, али се не ограничавајући само на то:

[...]

- Да ли је неки члан устава или закона ентитета у сагласности са овим Уставом.

Спорове могу покренути само чланови Предсједништва, предсједавајући Министарског савјета, предсједавајући или замјеник предсједавајућег било којег вијећа Парламентарне скупштине, једна четвртина чланова било којег вијећа Парламентарне скупштине или једна четвртина било ког законодавног вијећа неког ентитета.

22. Захтјев за рјешавање спора поднио је Денис Звиздић, први замјеник предсједавајућег Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, што значи да је захтјев поднио овлашћени субјекат, у смислу члана VI/3.а) Устава Босне и Херцеговине.

23. Након што је утврђено да је захтјев поднио овлашћени субјекат, Уставни суд ће утврдити да ли питања која се покрећу захтјевом улазе у надлежност Уставног суда, како је то прописано чланом VI/3.а) Устава Босне и Херцеговине. Уставни суд указује да је у својој пракси у вези с питањем постојања уставног спора заузео став да "акти и активности једног од ентитета могу покренути питање постојања спора између тог ентитета и Босне и Херцеговине о неком питању из Устава Босне и Херцеговине за чије рјешавање је једино надлежан Уставни суд". При томе је Уставни суд протумачио да спор не може произлазити из редовних позитивноправних прописа, већ се мора тицати одређеног питања које је регулисано самим Уставом Босне и Херцеговине. У вези с тим, Уставни суд подсјећа да је, према одредби члана VI/3.а) Устава Босне и Херцеговине, једини надлежан да одлучује о било којем спору који се, између осталог, према овом уставу јавља између БиХ и једног ентитета (види Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму број У-15/08 од 3. јула 2009. године, тачка 38, и У-2/22 од 26. маја 2022. године, тач. 75–78. с референцама на другу праксу Уставног суда, доступна на www.ustavnisud.ba).

24. Имајући у виду садржај захтјева и оспорене акте, Уставни суд указује на став изражен у Одлуци број У-15/08 (ор. cit., тач. 28. и 29), у којој је постављено питање

усклађености аката Владе Републике Српске и активности предузетих преко овлашћеног агента ради представљања интереса Републике Српске пред другим државама и међународним организацијама које су се финансирале из буџетских средстава Републике Српске са чл. III/1.а) и б), III/3.б), V/3.а) и ц) и V/4.а) Устава Босне и Херцеговине. У наведеној одлуци Уставни суд је закључио да се, у смислу члана VI/3.а) Устава Босне и Херцеговине, "ради о предмету који покреће питање спора између Босне и Херцеговине и ентитета Република Српска у вези с уставним питањем поштовања подјеле надлежности из члана III/1.а) и б) Устава Босне и Херцеговине, те питања из чл. III/3.б), V/3.а) и ц) и V/4.а) Устава Босне и Херцеговине." Наиме, Уставни суд је навео да "ентитети имају уставни основ за доношење ентитетских буџета којима се утврђује финансијски оквир прихода и расхода. У конкретном случају, усвајање таквог буџета којим се врши расподела средстава, између осталог, и за представљање Републике Српске у иностранству, само по себи није супротно Уставу Босне и Херцеговине зато што не представља преузимање или мијешање у спољну политику и спољнотрговинску политику Босне и Херцеговине. Међутим, Уставни суд сматра да се питање поштовања уставне подјеле надлежности између Босне и Херцеговине и ентитета може покренути у случају да активности које предузимају ентитетски дужносници и које се финансирају из ентитетског буџета представљају мијешање или преузимање неке од надлежности Босне и Херцеговине" (*ibid.*, тачка 35). Стога, Уставни суд је закључио да је, у смислу члана VI/3.а) Устава Босне и Херцеговине, "једини надлежан да одлучује о предметном спору".

25. Практику из наведеног предмета у контексту допустивости захтјева Уставни суд је слиједио у предмету број У-15/09 у којем је постављено питање да ли је Влада Републике Српске упућивањем извјештаја Савјету безбједности Уједињених нација о ситуацији у Босни и Херцеговини презела уставне надлежности Босне и Херцеговине у области вођења спољне политике. У цитираном предмету је закључено да предмет покреће питање спора између Босне и Херцеговине и ентитета Република Српска у вези с уставним питањем поштовања подјеле надлежности из члана III/1.а) Устава Босне и Херцеговине, те питања из чл. V/3.а) и ц) и V/4.а) Устава Босне и Херцеговине, те је, у смислу члана VI/3.а) Устава Босне и Херцеговине, Уставни суд надлежан да одлучује о предметном спору (види Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму број У-15/09 од 27. марта 2010. године, тач. 31–35, доступна на www.ustavnisud.ba).

26. У конкретном случају поставља се питање да ли акти и активности ентитета Република Српска које су предузете ради извршења спорних буџетских ставки у дијелу којим се финансира Уговор чији је крајњи циљ усмјерен ка "независности Републике Српске од Босне и Херцеговине" могу покренути уставноправни спор с Босном и Херцеговином. У вези с тим, Уставни суд сматра да из садржаја Уговора произлази да спорно лобирање представља акте и активности којима се покреће питање несагласности циљева лобирања са ставовима Уставног суда и Уставом Босне и Херцеговине. Народна скупштина у одговору није оспорила да су финансијска средства по основу Уговора исплаћена из ентитетских буџетских средстава, осим што је навела да је усвајање буџета и ребаланса буџета спроведено у складу са законом и да се ради о буџетским средствима прикупљеним по основу изворних прихода, тако да институције Босне и Херцеговине у том смислу немају никакве компетенције у односу на њих. У вези с тим наводима, Уставни суд указује да се захтјевом не покреће питање да ли су буџет и ребаланс буџета спроведени у

законом прописаној процедури јер подносилац захтјева то и не оспорава, па се тај аргумент за побијање захтјева указује неоснованим. Даље, Уставни суд сматра да су наводи Народне скупштине да се финансирање врши из изворних средстава Републике Српске, као и наводи о привременом карактеру буџета ирелевантни за утврђивање спора у конкретном случају. Како је већ наведено, одлучујуће за допустивост захтјева јест да ли оспорени акти и активности које је предузео ентитет Република Српска који се финансира буџетским средствима покрећу питање да ли такви акти и активности излазе ван оквира њихове уставне надлежности.

27. Сходно томе, имајући у виду да је чланом VI/3.а) Устава Босне и Херцеговине прописано да је Уставни суд надлежан да одлучује о било којем спору који се јавља по овом уставу, те наводе из захтјева у свјетлу указане праксе, Уставни суд закључује да су акти и активности које је предузела Република Српска на спровођењу буџетских ставки у вези с Уговором довели до "спора" између Босне и Херцеговине и ентитета Република Српска о питању из Устава Босне и Херцеговине, за чије рјешавање је једино надлежан Уставни суд.

VI. Меритум

28. Подносилац захтјева сматра да оспорени акти нису сагласни са чл. I/2, III/3.б) и VI/5. Устава Босне и Херцеговине. У вези с тим, подносилац захтјева је указао да садржај Уговора указује да се у име и по налогу Републике Српске ангажују стране лобистичке агенције за противуставно дјеловање против Босне и Херцеговине и нарушавање њеног уставног поретка, које се финансира из буџетских средстава ентитета Република Српска.

29. Уставни суд подсјећа да ентитети имају уставни основ за доношење ентитетских буџета којима се утврђује финансијски оквир прихода и расхода (*op. cit.*, V-15/08, тачка 35). У конкретном случају поставља се питање да ли су циљеви лобирања које налогопримац спроводи у име и за рачун налогодавца (Република Српска), а које се финансирају из ентитетских буџетских средстава у складу с Уставом Босне и Херцеговине.

30. У својој досадашњој пракси члан I/2. Устава Босне и Херцеговине тумачен је на начин да укључује принцип владавине права. Као што је Уставни суд нагласио у пракси, принцип владавине права није ограничен само на формално поштовање уставности и законитости, већ захтијева да сви правни акти (закони, прописи и сл.) имају одређен садржај, односно квалитет примјерен демократском систему тако да служе заштити људских права и слобода у односима грађана и тијела јавне власти у оквиру демократског политичког система (види Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму број V-21/25 од 22. јануара 2026. године, тачка 23. с референцама на другу праксу Уставног суда, доступно на www.ustavnisud.ba). У вези с тим, Уставни суд је нагласио да стандард квалитета закона тражи да законска одредба буде доступна лицима на која се примјењује (транспарентност) и да буде за њих предвидива, то јест довољно јасна и прецизна да они могу стварно и конкретно знати своја права и обавезе до степена који је разуман у датим околностима како би се према њима могли понашати (види Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму број V-15/18 од 29. новембра 2018. године, тачка 26, доступна на www.ustavnisud.ba). Осим тога, Уставни суд наглашава да принцип владавине права подразумијева да сви закони, други прописи, као и поступци носилаца власти морају бити у складу с Уставом. Осим тога, тај принцип захтијева да сви ентитетски и кантонални уставни закони и други прописи који се доносе морају бити усклађени с уставним принципима. То даље значи да правни систем

почива на хијерархији правних аката, почевши од устава као највишег правног акта па до подзаконских аката (види, између осталих, Уставни суд, одлуке о допустивости и меритуму бр. V-21/16 од 1. јуна 2017. године, тачка 19, и V-6/06 од 29. марта 2008. године, тачка 22).

31. Даље, функционалност Босне и Херцеговине као државе није прости збир функционалности појединих територијално-административних нивоа власти и њихових надлежности, већ хармонија свих нивоа власти, која се, између осталог, очитује и кроз нормативну хијерархију коју Устав Босне и Херцеговине недвосмислено утврђује у члану III/3.б) Устава БиХ, односно кроз хармонизацију правних прописа у правном систему према њиховој хијерархији, у којој Устав Босне и Херцеговине заузима највише мјесто (види Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму број V-2/21 од 28. септембра 2023. године, тачка 38, доступна на www.ustavnisud.ba).

32. Уставни суд подсјећа да тумачење члана VI/5. Устава Босне и Херцеговине у вези са чланом 72. Правила Уставног суда указује на то да се уставни принципи коначности и обавезности одлука Уставног суда остварују кроз три правне обавезе из члана 72. Правила Уставног суда, а то су обавезе поштовања, спровођења и извршења одлука Уставног суда. Поштовање одлука Уставног суда односи се на општу обавезу свих физичких и правних лица да признају коначност и обавезујући карактер одлука Уставног суда. То значи да се одлуке не могу игнорисати или оспоравати другим правним средствима, осим када су испуњени услови за њихово преиспитивање. Спровођење одлука Уставног суда спада у надлежности свих тијела јавних власти која су дужна да предузимају правне кораке како би одлуке произвеле правне ефекте у пракси. Та обавеза је нарочито релевантна за тијела власти која су донијела правне акте који су проглашени неуставним. Уставни суд истиче да спровођење његове одлуке не подразумијева само доношење нових или измјену постојећих законских и подзаконских аката, нити се може сматрати да је ограничено само на формално усклађивање прописа. Спровођење обухвата и дужност свих тијела власти да се суздрже од било каквих радњи које би се заснивале на правном акту или одредби који су проглашени неуставним. Такво тумачење произлази из правне природе одлука Уставног суда, које су коначне и обавезујуће и имају дјеловање *erga omnes*, а с циљем очувања уставних принципа владавине права, правне сигурности и ефективне заштите уставности и људских права. На крају, извршење одлука Уставног суда се конкретно односи на механизам правне присиле, када надлежна тијела (извршна влада, законодавна тијела или судови) не поступе у складу с одлуком Уставног суда. При томе је важно нагласити да обавеза извршења одлука Уставног суда обухвата не само изреку већ и образложење, укључујући и правна схватања и разлоге на којима је изрека заснована, што је Уставни суд изричито потврдио у више наврата (види Уставни суд, Рјешење о неизвршењу број V-12/24 од 10. јула 2025. године, тачка 7. с референцама на другу праксу Уставног суда, доступно на www.ustavnisud.ba).

33. Уставни суд запажа да лобирање представља организовано и структурирано заговарање одређених интереса којим се настоји утицати на доносиоце одлука у власти. Та активност обухвата комуникацију, аргументовање и пријенос информација према тијелима власти како би се заштитили интереси оних који финансирају лобирање. Босна и Херцеговина нема јединствен државни закон о лобирању, нити је та област формално препозната и законски уређена на нивоу институција Босне и Херцеговине. Стога се лобирање у Босни и Херцеговини не третира као законска дјелатност.

Због недостатка правног оквира, у Босни и Херцеговини не постоје званични регистри лобиста, нити јасна правила о томе ко и на који начин може да утиче на доносиоце одлука.

34. Подносилац захтјева је апострофирао више циљева Уговора које сматра неуставним: независност Републике Српске од Босне и Херцеговине као крајњи циљ лобирања; политичка подршка ради консолидације и јачања политичке позиције Републике Српске "на челу с председником Милорадом Додиком"; осуда одлука високог представника Кристијана Шмита и поништење незаконитог расписивања избора за 23. новембар 2025. године и укидање свих пристрасних одлука институција Босне и Херцеговине против интереса српског народа и његовог легитимно и демократски изабраног руководства на челу с "председником" Додиком; укидање свих санкција Министарства финансија САД-а (OFAC), као и свих других санкција за оне санкционисане као "организатори Дана Републике Српске".

35. У конкретном случају Република Српска је као налогодавац ангажовала лобистичку агенцију из Канаде с којом је 6. септембра 2025. године закључила Уговор (о лобирању) у Представништву Републике Српске у Бечу на период од двије године, уз могућност продужења. Услуге лобирања финансира налогодавац, тј. Република Српска, из буџета Републике Српске, што Народна скупштина у одговору није оспорила. Подносилац захтјева сматра да су циљеви лобирања неуставни и супротни интересима Босне и Херцеговине. Стога ће се Уставни суд фокусирати на циљеве које је подносилац захтјева апострофирао као неуставне. У вези с тим, Уставни суд ће најприје указати на своју праксу, а закључак о уставности циљева ће донијети у односу на крајњи циљ лобирања – "независност Републике Српске од Босне и Херцеговине".

36. Подносилац захтјева је навео да је забрињавајуће и врло опасно то што је крајњи циљ лобистичких активности усмјерен "ка независности Републике Српске од Босне и Херцеговине", што јасно произлази из садржаја Уговора али и Додатка А уз Изјаву о регистрацији (види *Релевантни прописи*). У вези с тим, Уставни суд подсјећа да је у Дјелимичној одлуци број У-5/98 испитивао уставност Преамбуле Устава Републике Српске у којој је, између осталог, било наведено "неотуђиво и непреносиво право српског народа на самоопредјељење" (види Уставни суд, Дјелимична одлука број У-5/98 од 30. јуна и 1. јула 2000. године). У тој одлуци Уставни суд је указао да "постојање устава, назив 'Република' или држављанство нису *per se* доказ државности. Иако је у савезним државама често случај да саставни ентитети имају устав, чак и да могу бити називани републикама или давати држављанство, сви ти институционални елементи су додијељени или гарантовани савезним уставом. Исто вриједи и за Босну и Херцеговину" (*idem*, тачка 28). Даље је указано да члан I/1. Устава БиХ очигледно установљује чињеницу да једино Босна и Херцеговина наставља "своје правно постојање по међународном праву као држава, с унутрашњом структуром модификованом овим Уставом". Затим, члан I/3. успоставља два ентитета – Федерацију Босне и Херцеговине и Републику Српску – као саставне дијелове државе Босне и Херцеговине. Надаље, као што се може видјети, нпр. из члана III/2. Устава БиХ, ентитети су подређени суверенитету Босне и Херцеговине. За разлику од примјера саставних јединица савезних држава које се и саме називају државама, у случају Босне и Херцеговине је из овог јасно да Устав БиХ није признао Републику Српску нити Федерацију Босне и Херцеговине као "државе", већ их, умјесто тога, назива "ентитетима" (*idem*, тачка 29). Слиједом наведеног, Уставни суд је закључио да Устав Босне и Херцеговине не оставља простора за било какав

"суверенитет" ентитета или право на "самоорганизовање" засновано на идеји "територијалне одвојености" (*idem*, тачка 30). Стога је утврдио да сва навођења суверенитета, државне самосталности, стварања државе, те свестраног и тијесног повезивања Републике Српске с другим државама српског народа у одредбама Преамбуле Устава Републике Српске крше члан I/1. у вези са чланом I/3. и чланом III/2.а) и 5. Устава Босне и Херцеговине, који гарантују суверенитет, територијални интегритет, политичку независност и међународни субјективитет Босне и Херцеговине (*idem*, тачка 32). Из указане праксе, коју Уставни суд досљедно слиједи, произлази да према Уставу Босне и Херцеговине ентитети немају право на самоопредјељење које би дозволило самоорганизацију и територијално отцјељење јер је то у супротности с Уставом Босне и Херцеговине, а тај став је коначан и обавезујући у смислу члана VI/5. Устава Босне и Херцеговине. Такав став Уставни суд досљедно слиједи (*op. cit.*, У-13/25, тачка 36).

37. Подносилац захтјева доводи у питање уставност циља лобирања којим се обезбјеђује политичка подршка ради консолидације и јачања политичке позиције Републике Српске "на челу с председником Милорадом Додиком". У вези с тим циљем лобирања подносилац захтјева сматра да није усклађен с одлукама Босне и Херцеговине и Уставом Босне и Херцеговине јер је Уговор закључен 6. септембра 2025. године у вријеме када је Милораду Додик престало мандат председника Републике Српске. Уставни суд подсјећа да је у пракси разматрао то питање у Одлуци број У-29/25 у којој је наведено да су правне посљедице осуде Милорада Додика у виду престанка мандата председника Републике Српске наступиле *ex lege* даном правоснажности осуђујуће кривичне пресуде, сходно члану 115. став (1) КЗБиХ. Дакле, пресуда Суда БиХ је неспорно постала правоснажна 12. јуна 2025. године, тј. даном њеног доношења. Стога, у поступку одузимања мандата пред ЦИК-ом и Судом БиХ није било неизвјесности, већ је, како је већ речено, ЦИК био дужан да спроведе правне посљедице осуде и констатује престанак мандата с даном правоснажности осуђујуће кривичне пресуде, сходно члану 1.10 став 1. Изборног закона БиХ. Из наведеног произлази да ЦИК није утврђивао да ли је тај мандат престао или не, већ је само поступао у складу с обавезујућом пресудом Суда БиХ и извршавао правне посљедице које је она произвела од 12. јуна 2025. године као дана њене правоснажности (види Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму број У-29/25 од 22. јануара 2026. године, тачка 67, доступна на www.ustavnisud.ba). Народна скупштина у одговору наводи да је Милораду Додик мандат председника Републике Српске престао 22. октобра 2025. године, што је супротно одлукама институција Босна и Херцеговине.

38. У вези с лобистичким циљем усмјереним на осуду високог представника Кристијана Шмита и поништење незаконитог расписивања избора 23. новембра 2025. године, те укидање свих пристрасних одлука институција Босне и Херцеговине против интереса српског народа и његовог легитимно и демократски изабраног руководства на челу с председником Додиком, Уставни суд напомиње да је у више својих одлука изразио став да овлашћења високог представника произлазе из Анекса 10 Општег оквирног споразума, релевантних резолуција Савјета безбједности УН-а и Бонске декларације, те да та овлашћења нису подложна контроли Уставног суда, као ни вршење тих овлашћења. Међутим, када високи представник интервенише у правни систем Босне и Херцеговине супституишући домаће власти, тада дјелује као власт Босне и Херцеговине, а закони које доноси су природе домаћих закона те се морају сматрати

законима Босне и Херцеговине, чија је сагласност с Уставом Босне и Херцеговине подложна контроли Уставног суда (види Уставни суд, Одлука број У-9/00 од 3. новембра 2000. године, објављена у "Службеном гласнику БиХ" број 1/01, Одлука број У-16/00 од 2. фебруара 2001. године, објављена у "Службеном гласнику БиХ" број 13/01 и Одлука број У-25/00 од 23. марта 2001. године, објављена у "Службеном гласнику БиХ" број 17/01). Одлуке високог представника којима се интервенише у правни систем Босне и Херцеговине може испитати Уставни суд уколико такав захтјев поднесе овлашћено лице (види, између осталих, Уставни суд, Одлуке о допуствости и меритуму бр. У-43/25 од 2. јула 2026. године и У-27/22 од 23. марта 2023. године, доступне на www.ustavnisud.ba). Даље, у пракси је наведено да ентитети (или друге административне јединице Босне и Херцеговине) морају поштовати обавезе које им се налажу законима које су донијеле институције Босне и Херцеговине. Чињеница да те обавезе нису испоштоване може да доведе до кршења одредби Устава Босне и Херцеговине (види Уставни суд, Одлука о допуствости и меритуму број У-2/11 од 27. маја 2011. године, тачка 52, објављена у "Службеном гласнику БиХ" број 99/11). Та обавеза односи се и на правоснажне одлуке институција Босне и Херцеговине. У том правцу Уставни суд подсјећа да је у пракси навео да поштовање правоснажних пресуда Суда БиХ и одлука ЦИК-а донесених ради њиховог спровођења представља уставну обавезу која произлази из чл. I/2. и III/3.6) Устава Босне и Херцеговине.

39. Подносилац захтјева сматра да је неуставно лобирати за укидање свих санкција Министарства финансија САД-а (OFAC), као и свих других санкција за оне санкционисане као "организатори Дана Републике Српске". Подносилац захтјева сматра да се лобистички циљ који се финансира из ентитетских буџетских средстава не може односити на нешто што је у пракси Уставног суда утврђено да је неуставно. У вези с тим, Уставни суд подсјећа да је у Одлуци број У-3/13 предмет разматрања био захтјев којим је оспорен Закон о празницима Републике Српске, а којим је било одређено да се Дан Републике Српске празнује 9. јануара. Уставни суд је закључио да "избор 9. јануара као датума обиљежавања празника Дан Републике нема симболику колективног заједничког сјећања које може допринијети јачању колективног идентитета као вриједностима које имају посебан значај у мултиетничком друштву које се заснива на уважавању и поштовању различитости као основних вриједности модерног демократског друштва. У том смислу, избор 9. јануара за обиљежавање Дана Републике као једног од празника ентитета који представља уставну категорију и који као такав мора представљати и све грађане Републике Српске којима и сâм Устав Републике Српске признаје једнака права није у складу с уставном обавезом о недискриминацији у смислу права група јер успоставља повлашћени положај само једног, српског народа, чији су представници 9. јануара 1992. године, без учешћа представника Бошњака, Хрвата и Осталих, донијели Декларацију о проглашењу Републике српског народа Босне и Херцеговине, која представља једнострани акт (види Уставни суд, Одлука о допуствости и меритуму број У-3/13 од 26. новембра 2015. године, тачка 79, доступна на www.ustavnisud.ba). Наведени став Уставни суд је подржао у предмету број У-2/18 (види Уставни суд, Одлука о допуствости и меритуму број У-2/18 од 28. марта 2019. године, тачка 87, доступна на www.ustavnisud.ba).

40. Дакле, имајући у виду јасне ставове Уставног суда које у својим одлукама континуирано понавља и досљедно их слиједи, те посебно да је крајњи циљ лобирања усмјерен ка "независности Републике Српске од Босне и Херцеговине", за Уставни суд је сасвим довољно за закључак да акти и

активности једног ентитета који се финансирају из ентитетских буџетских средстава, а усмјерени су на лобистичке циљеве који нису у складу с Уставом Босне и Херцеговине, одлукама Уставног суда и институција Босне и Херцеговине, нису у складу са чл. I/2, III/3.6) и VI/5. Устава Босне и Херцеговине. Уставни суд посебно наглашава да је недопустиво издвајати финансијска средства из буџета ентитета за циљеве лобирања за које је Уставни суд у пракси више пута јасно утврдио да нису у складу с Уставом Босне и Херцеговине. Уставни суд такође запажа да се Република Српска као налогодавац у Додатку А уз Изјаву о регистрацији представила као "страна политичка странка", што указује да се циљеви "стране политичке странке" који нису у складу с Уставом Босне и Херцеговине спроводе и финансирају из ентитетских буџетских средстава, што додатно указује на размјере оспореног дјеловања по уставни поредак Босне и Херцеговине. Поред тога, подносилац захтјева је указао да је након Уговора закључен сличан уговор о лобирању у фебруару 2026. године, што указује да се ради о континуираним активностима на лобирању у име и за рачун ентитета Република Српска. Таква активност ентитета свакако може бити проблем уколико циљеви тог или сличних уговора нису усклађени с Уставом Босне и Херцеговине, одлукама Уставног суда и одлукама институција Босне и Херцеговине, као у конкретном случају.

41. Одлучујући о дјеловању ове одлуке Уставног суда, Уставни суд је донио одлуку којом је утврдио да оспорени акти и активности Републике Српске у вези са спровођењем буџетских ставки у вези с Уговором нису у складу са чл. I/2, III/3.6) и VI/5. Устава Босне и Херцеговине. Такође, Уставни суд је, у складу са чланом 61. став (4) Правила Уставног суда, наложио Народној скупштини, Влади и свим надлежним органима у Републици Српској, као и свим службеним или одговорним лицима у тим институцијама, укључујући и представништва Републике Српске у иностранству, да обуставе све активности у вези с исплатама на основу спорног уговора и осталим буџетским финансирањем лобистичких услуга за циљеве који су у супротности с Уставом Босне и Херцеговине, одлукама Уставног суда Босне и Херцеговине и институција Босне и Херцеговине.

42. Уставни суд је за спровођење ове одлуке задужио Народну скупштину као законодавни орган који одлучује и усваја буџет за сваку фискалну годину, али и Владу као извршни орган, у чијој су надлежности рад и активности које предузимају представништва Републике Српске у иностранству у оквиру Министарства за европске интеграције и међународну сарадњу Републике Српске.

VII. Закључак

43. Уставни суд закључује да акти и активности ентитета Република Српска у вези са спровођењем буџетских ставки у вези с Уговором којим се путем канадске агенције по налогу Републике Српске спроводе активности лобирања за неуставне циљеве нису у складу са чл. I/2, III/3.6) и VI/5. Устава Босне и Херцеговине.

44. На основу члана 59. ст. (1) и (2) и члана 61. став (4) Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

45. С обзиром на одлуку Уставног суда у овом предмету, није неопходно посебно разматрати захтјев подносиоца захтјева за доношење привремене мјере.

46. Према члану VI/5. Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједник
Уставног суда Босне и Херцеговине
Мирсад Ђеман, с. р.

SADRŽAJ

PREDSJEDNIŠTVO

BOSNE I HERCEGOVINE

- 1521 Odluka o korištenju sredstava interventne tekuće rezerve (bosanski jezik) 1
 Odluka o korištenju sredstava interventne tekuće pričuve (hrvatski jezik) 1
 Odluka o korištenju sredstava interventne tekuće rezerve (srpski jezik) 2

PREDSTAVNIČKI DOM PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE

- 1522 Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće rezerve (bosanski jezik) 2
 Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće pričuve (hrvatski jezik) 2
 Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće rezerve (srpski jezik) 3
 1523 Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće rezerve (bosanski jezik) 3
 Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće pričuve (hrvatski jezik) 3
 Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće rezerve (srpski jezik) 4
 1524 Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće rezerve (bosanski jezik) 4
 Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće pričuve (hrvatski jezik) 4
 Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće rezerve (srpski jezik) 4
 1525 Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće rezerve (bosanski jezik) 5
 Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće pričuve (hrvatski jezik) 5
 Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće rezerve (srpski jezik) 5
 1526 Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće rezerve (bosanski jezik) 6
 Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće pričuve (hrvatski jezik) 6
 Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće rezerve (srpski jezik) 6

UPRAVA ZA INDIREKTNO OPOREZIVANJE BOSNE I HERCEGOVINE

- 1527 Odluka o odobravanju Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji u Upravi za indirektno oporezivanje (bosanski jezik) 7

- Odluka o odobravanju Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji u Upravi za indirektno oporezivanje (hrvatski jezik) 7
 Odluka o odobravanju Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji u Upravi za indirektno oporezivanje (srpski jezik) 7

CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA BOSNE I HERCEGOVINE

- 1528 Odluka o izmjeni Odluke o nazivu i broju članova izborne komisije osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini (bosanski jezik) 7
 Odluka o izmjeni Odluke o nazivu i broju članova izbornog povjerenstva osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini (hrvatski jezik) 8
 Odluka o izmjeni Odluke o nazivu i broju članova izborne komisije osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini (srpski jezik) 8
 1529 Odluka o zaključivanju Centralnog biračkog spiska sa stanjem na dan 04.10.2026. godine u 24.00 sata (bosanski jezik) 8
 Odluka o zaključivanju Središnjeg biračkog popisa sa stanjem na dan 04.10.2026. godine u 24.00 sata (hrvatski jezik) 9
 Odluka o zaključivanju Centralnog biračkog spiska sa stanjem na dan 04.10.2026. godine u 24.00 sata (srpski jezik) 11
 1530 Odluka o raspisivanju i održavanju ponovnih izbora na biračkom mjestu 200C019-Bukvik u izbornoj jedinici 200C Brčko distrikt BiH (bosanski jezik) 12
 Odluka o raspisivanju i održavanju ponovnih izbora na biračkom mjestu 200C019-Bukvik u izbornoj jedinici 200C Brčko distrikt BiH (hrvatski jezik) 13
 Odluka o raspisivanju i održavanju ponovnih izbora na biračkom mjestu 200C019-Bukvik u izbornoj jedinici 200C Brčko distrikt BiH (srpski jezik) 13

VIJEĆE ZA DRŽAVNU POMOĆ BOSNE I HERCEGOVINE

- 1531 Rješenje broj UP/I 02-26-1-72-16/25 (bosanski jezik) 13
 Rješenje broj UP/I 02-26-1-72-16/25 (hrvatski jezik) 20
 Rješenje broj UP/I 02-26-1-72-16/25 (srpski jezik) 26

**AGENCIJA ZA DRŽAVNU SLUŽBU
BOSNE I HERCEGOVINE**

- 1532 Pregled postavljenih državnih službenika po internim oglasima za august i septembar 2026. godine (bosanski jezik) 33
- Pregled postavljenih državnih službenika po internim natječajima za kolovoz i rujan 2026. godine (hrvatski jezik) 34
- Преглед постављених државних службеника по интерним огласима за август и септембар 2026. године (српски језик) 34
- 1533 Pregled postavljenih državnih službenika po javnim oglasima za septembar 2026. godine (bosanski jezik) 35
- Pregled postavljenih državnih službenika po javnim natječajima za rujan 2026. godine (hrvatski jezik) 35
- Преглед постављених државних службеника по јавним огласима за септембар 2026. године (српски језик) 36

**CENTRALNA BANKA
BOSNE I HERCEGOVINE**

- 1534 Odluka o puštanju u opticaj dodatne količine kovanog novca апоена 2 i 5 konvertibilnih maraka (bosanski jezik) 36

- Odluka o puštanju u opticaj dodatne količine kovanog novca апоена 2 i 5 konvertibilnih maraka (hrvatski jezik) 36
- Одлука о пуштању у оптицај додатне количине кованог новца апоена 2 и 5 конвертибилних марака (српски језик) 37

**USTAVNI SUD
BOSNE I HERCEGOVINE**

- 1535 Odluka broj U-36/25 (bosanski jezik) 37
- Odluka broj U-36/25 (hrvatski jezik) 47
- Одлука број У-36/25 (српски језик) 56
- 1536 Odluka broj U-38/25 (bosanski jezik) 66
- Odluka broj U-38/25 (hrvatski jezik) 71
- Одлука број У-38/25 (српски језик) 76
- 1537 Odluka broj U-2/26 (bosanski jezik) 81
- Odluka broj U-2/26 (hrvatski jezik) 96
- Одлука број У-2/26 (српски језик) 110
- 1538 Odluka broj U-10/26 (bosanski jezik) 126
- Odluka broj U-10/26 (hrvatski jezik) 134
- Одлука број У-10/26 (српски језик) 143

Početna / Oglasi

Oglasi

Oglašavanje dokumenata nevažećim

Poštovani korisnici, molimo da za potrebe dostavljanja oglasa u elektronskoj formi koristite isključivo mail

oglasi@slist.ba

Kontakt: 033 72 20 49 / 033 72 20 50 - oglas@slist.ba

U Malom oglasniku „Službenih novina Federacije BiH“ i „Službenim glasniku BiH“ objavljuje se oglas kojim se lični dokument oglašava nevažećim. Oglas se može predati:

ELEKTRONSKOM POŠTOM - na adresu:
oglas@slist.ba

LIČNO – na adresi:

JP NIO SLUŽBENI LIST BIH

Džemala Bijedića 39/III

71000 SARAJEVO

(ponedjeljak - petak od 8 do 14 sati)

Oglasi predani lično plaćaju se gotovinom. S računom koji sadrži tekst oglasa traži se izdavanje novoga osobnog dokumenta.

POŠTOM – slanjem dokumenta i potvrde o uplati novčanoga iznosa potrebnoga za objavu oglasa na adresu:

JP NIO SLUŽBENI LIST BIH

Džemala Bijedića 39/III

71000 SARAJEVO

SLUŽBENI LIST BiH
 JP NIO Službeni List
 Bosne i Hercegovine

Jezik ▾ Službena glasila ▾ Oglašavanje Pretraga Vjesti Web shop Info ▾ Javne nabavke ▾

Naslovna stranica

Naslovna stranica

> Pretplata
 > Cjenovnik
 > Izdavaštvo
 > Info - historijat
 > Kontakt
 > Međun. saradnja
 > Korisni linkovi
 > Oglasni dio

→ Prijava
 → Registracija
 → Zaboravljena šifra

ISO STANDARD

Službeni glasnik BiH
 broj 74/26
PREDSJEDNIŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE
 ODLUKU O KORIŠTENJU SREDSTAVA INTERVENTNE TEKUĆE REZERVE
PREDSJEDNIŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE
 ODLUKU O KORIŠTENJU SREDSTAVA INTERVENTNE TEKUĆE REZERVE
CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Službene novine Federacije BiH
 broj 79/26
CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA BOSNE I HERCEGOVINE
 ODLUKU O UTVRĐIVANJU IZVODA IZ CENTRALNOG BIRAČKOG SPISKA ZA BIRAČE KOJI ĆE GLASATI PUTEM MOBILNOG TIMA ZA OPĆE IZBORE U BOSNI I HERCEGOVINI 2026. GODINE
CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Službene novine Kantona Sarajevo
 broj 40/26
JU DOM ZA DJECU BEZ RODITELJSKOG STARANJA
 PRAVILNIK O USLOVIMA I NAČINU ANGAŽOVANJA LICA PO UGOVORU O DJELU U KANTONALNOJ JAVNOJ USTANOVI DOM ZA DJECU BEZ RODITELJSKOG STARANJA
VLADA KANTONA SARAJEVO
 ODLUKU O UNOSU UPLAĆENIH DONACIJA BUDŽETSKIH KORISNIKA U BUDŽET KANTONA SARAJEVO ZA 2026. GODINU

Međunarodni ugovori
 broj 10/26
PREDSJEDNIŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE
 ODLUKU O RATIFIKACIJU PROTOKOLA O UKLANJANJU NEZAKONITE TRGOVINE DUHANSKIM PROIZVODIMA
PREDSJEDNIŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE
 ODLUKU O RATIFIKACIJU PET KONVENCIJA I PROTOKOLA MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE RADA

Arhiva dokumenata

Pretplatnici imaju dodatne pogodnosti.
 Ukoliko ste već pretplatnik, prijavite se!!

Prijava Registracija

JP NIO
 Službeni list BiH
 Dž. Bijedića 39/III
 71000 Sarajevo, BiH
 tel/fax:
 +387 33 72 20 30
 e-pošta:
[Službeni list BiH](#)

BAZA PRAVNIH
 AKATA

Registri
 objavljenih glasila

Vodič za pristup
 informacijama

ANTIKORUPCIJA

Prijava korupcije
 033/722-040

SLUŽBENI GLASNIK
BOSNE I HERCEGOVINE
Izdanje na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
Издање на босанском, хрватском и српском језику

SLUŽBENI GLASNIK
BOSNE I HERCEGOVINE

Izdavač: JP NIO Službeni list BiH

Dž. Bijedića 39/III, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

Direktor i odgovorni urednik: Dragan Prusina

Tehnička priprema: Uredništvo JP NIO Službeni list BiH

Štampa: UNIONINVESTPLASTIKA d. d. Sarajevo

Za štampariju: Muhamed Mirvić

Telefoni:

Centrala: 033 72 20 30

Direktor: 033 72 20 61

Uredništvo: 033 72 20 38

Računovodstvo: 033 72 20 48

Služba za pravne i opće poslove: 033 72 20 51

Pretplata: 033 72 20 54

Oglasni odjel: 033 72 20 49 i 72 20 50

Komercijala sa

poslovnicom i prodajom: 033 72 20 43

Pretplata se utvrđuje polugodišnje, a uplata se vrši UNAPRIJED u korist računa:

UNICREDIT BANK DD 338-320-22000052-11

ASA BANKA DD Sarajevo 134-470-10067655-09

ADDIKO BANK AD

Banja Luka, filijala Brčko 552-000-00000017-12

RAIFFEISEN BANK DD BiH Sarajevo 161-000-00071700-57

Reklamacije za neprimljene brojeve primaju se 20 dana od izlaska lista.

Identifikacijski broj 4200226120002

Porezni broj 01071019

PDV broj 200226120002

Pretplata za II polugodište 2026. godine na

"Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" 120,00 KM.

Web izdanje: <http://www.sluzbenilist.ba>

Godišnja pretplata 240,00 KM po korisniku

e-mail: redakcija@slist.ba - oglasi@slist.ba - pretplata@slist.ba

- racunovodstvo@slist.ba - jnb.komercijala@slist.ba